

T.C.

HİTİT ÜNİVERSİTESİ

LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANABİLİM DALI

**HACİBEKTAŞ İLÇE HALK KÜTÜPHANESİ 196 NUMARADA
KAYITLI ŞİİR MECMUASININ TRANSKRİPSİYONLU METNİ VE
MESTAP'A GÖRE TASNİFİ**

Yüksek Lisans

Arif Can KOÇAK

Çorum - 2025

**HACIBEKTAŞ İLÇE HALK KÜTÜPHANESİ 196 NUMARADA KAYITLI
ŞİİR MECMUASININ TRANSKRİPSİYONLU METNİ VE MESTAP'A GÖRE
TASNİFİ**

Arif Can KOÇAK

**Lisansüstü Eğitim Enstitüsü
Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı**

Yüksek Lisans

TEZ DANIŞMANI

Prof. Dr. Özer ŞENÖDEYİCİ

Çorum 2025

T.C.
HİTİT ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
YÜKSEK LİSANS TEZ ONAYI

ÖĞRENCİNİN

Adı ve Soyadı : Arif Can KOÇAK
Numarası : 220453003
Ana Bilim Dalı : Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı
Programı : Türk Dili ve Edebiyatı
Danışmanı : Prof. Dr. Özer ŞENÖDEYİCİ
Tez Savunma Tarihi : 22.05.2025 **Saati**: 09.30
Tez Başlığı : Hacıbektaş İlçe Halk Kütüphanesi 196 Numarada Kayıtlı Şiir
Mecmuasının Transkripsiyonlu Metni ve MESTAP'a Göre Tasnifi

Hitit Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Öğretim Yönetmeliği'nin **9. maddesi** uyarınca, yapılmış olan tez savunma sınavı sonunda adayın tezinin **KABULÜNE OY BİRLİĞİ** ile karar verilmiştir.

TEZ SAVUNMA SINAV JÜRİSİ		KARAR	
Ünvanı Adı ve Soyadı	Görevi	Kabul	Ret
Doç. Dr. Hiclal DEMİR	Jüri Başkanı	☒	☐
Prof. Dr. Özer ŞENÖDEYİCİ	Tez Danışmanı	☒	☐
Doç. Dr. Ahmet AKDAĞ	Üye	☒	☐

Prof. Dr. Osman ÇUBUK
Enstitü Müdürü

TEZ BİLDİRİMİ

Tez içindeki bütün bilgilerin etik davranış ve akademik kurallar çerçevesinde elde edilerek sunulduğunu, ayrıca tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanan bu çalışmada bana ait olmayan her türlü ifade ve bilginin kaynağına eksiksiz atıf yapıldığını beyan ederim.

Arif Can KOÇAK

**HACİBEKTAŞ İLÇE HALK KÜTÜPHANESİ 196 NUMARADA KAYITLI ŞİİR MECMUASININ
TENKİTLİ METNİ VE MESTAP'A GÖRE TASNİFİ**

Arif Can KOÇAK

0000-0003-2823-0759

HİTİT ÜNİVERSİTESİ

LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

Yüksek Lisans

Nisan 2025

ÖZET

Klasik Türk Edebiyatının en önemli eserlerinden birisi de şüphesiz günümüze kadar pek çok örneği ulaşmış olan mecmualardır. Mecmualar bir derleyici tarafından meydana getirilen, kaleme alan kişinin zevk ve ilgilerine uygun bir şekilde oluşturulmuş eserlerdir. Bu eserler edebî nitelikleriyle edebiyatımıza yeni içerikler sunmaktadır. Mecmualar sadece edebi yönüyle değil divanlarda yer almayan birçok şiiri, bilgiyi ve şairin adını içermesi hasebiyle edebiyatımızın zenginleşmesine katkı sağlamaktadır.

Bu tezde Hacıbektaş İlçe Halk Kütüphanesi 196 numarada Kayıtlı Şiir Mecmuasının Tenkitli Metni ve MESTAP'a Göre Tasnifi çalışılmıştır. Mecmuamız toplam 204 varaktan oluşmaktadır. Mecmuanın sadece şiir kısımları ele alınmış olup 1b-112a arasında yer alan şiirlerin incelemesi yapılmıştır. Toplam 93 varakta şiir bulunmaktadır. Bu şiirlerin incelemesi ve transkripsiyonlu metni MESTAP projesine uygun şekilde çalışılmıştır. Mecmuada incelenilen bölümlerde yer alan şairler genellikle 13-15. yüzyıllarda yaşamış şairlerdir. Çalışmamızda bu şairleri ve şairlerin şiirlerini içermektedir. Mecmuada hangi yüzyıla ait olduğu tespit edilemeyen şairlerinde tahminen bu yüzyıllarda yaşadığı düşünülmektedir. Tespit edilen toplam 28 şairi ve 179 şiiri içeren bu çalışmamız üç ana bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde mecmuanın tanıtımı ve değerlendirilmesi yapılmaktadır. İkinci bölümde metnin Latin harfleriyle yapılmış transkripsiyonlu şekli yer almaktadır. Üçüncü bölümde proje kapmasında MESTAP tablosu yer almaktadır.

Anahtar Kavramlar: Mecmua, Klasik Türk Edebiyatı, MESTAP.

Bilim Kodu: 31402

TITLE OF THE THESIS IS WRITTEN HERE
SECOND LINE IF NECESSARY, TITLE OF THE THESIS

Arif Can KOÇAK

0000-0003-2823-0759

HITIT UNIVERSITY

GRADUATE SCHOOL

Master of Science

April 2025

ABSTRACT

One of the most important works of Classical Turkish Literature is undoubtedly the mecmuas, many examples of which have survived to this day. Mecmuas are works created by a compiler, formed according to the tastes and interests of the person who wrote them. These works offer new content to our literature with their literary qualities. Mecmuas contribute to the enrichment of our literature not only with their literary aspect but also by containing many poems, information, and names of poets that are not included in divans.

In this study, the critical text and classification according to MESTAP of the Poetry Mecmua registered under number 196 in the Hacıbektaş District Public Library were examined. Our mecmua consists of a total of 204 folios. Only the poetry sections of the mecmua were examined, and the poems between 1b-112a were analyzed. There are poems on a total of 93 folios. The analysis and transcription of these poems were carried out in accordance with the MESTAP project. The poets in the sections of the mecmua generally lived in the 13th-15th centuries and include the poems of these poets. It is thought that the names whose century could not be determined in the mecmua probably lived in these centuries. This study, which includes a total of 28 poets and 179 poems, consists of three main sections. In the first section, the introduction and evaluation of the mecmua are made. In the second section, the transcription of the text in Latin letters is included. In the third section, the MESTAP table is included within the scope of the project

KeyTerms: mecmua, Classical Turkish Literature, MESTAP.

ScienceCode: 31402

TEŞEKKÜR

Lisans dönemimin başlangıcından yüksek lisans dönemimin sonuna kadar asla desteği esirgemeyen, benim bu alanda gelişmem için zaman içinde sabır, emek ve hoşgörüsüyle her daim yanımda olan, bana güvenip, bir şeyler yapabileceğime inandırarak bugünlere gelmemde büyük emekleri olan kıymetli ve saygıdeğer hocam sayın Prof. Dr. Özer ŞENÖDEYİCİ'ye teşekkür ederim.

Tez çalışmamda desteklerini esirgemeyen bu kıymetli projeye dahil edip, kıymetli bilgileriyle bu alanda ışık tutan sayın Prof. Dr. Mehmet Fatih KÖKSAL'a hocama sonsuz teşekkürlerimi sunuyorum.

Lisans eğitimim sürecinde Eski Türk Edebiyatı alanındaki gelişimime destek olan sayın hocalarım Doç. Dr. Elif Ayan NİZAM ve Doç. Dr. Hiclal DEMİR'e teşekkür ederim.

Son olarak eğitim hayatımın başından sonuna kadar maddi ve manevi yardımlarını üzerimden asla eksik etmeyen, bana güvenip bugünlere gelmemde emeği olan kıymetli aileme teşekkür ediyorum.

Arif Can KOÇAK

İÇİNDEKİLER

ÖZET.....	iv
ABSTRACT.....	v
TEŞEKKÜR.....	vi
İÇİNDEKİLER.....	vii
TABLolar DİZİNİ.....	ix
İŞARETLER VE KISALTMALAR.....	x
GİRİŞ.....	1

1.BÖLÜM

HACIBEKTAŞ İLÇE HALK KÜTÜPHANESİ 196 NUMARADA KAYITLI ŞİİR MECMUASININ TRANSKRİPSİYONLU METNİ VE MESTAP'A GÖRE TASNİFİ

1.1. Mecmua Hakkında Bilgiler.....	3
1.2.Mecmuada Yer Alan Şairler.....	3
1.2.1. Ahmed-i Dā'ī (d. ?? - ö. 824 ?/1421 ?) (Url5).....	3
1.2.2. Ahmed Paşa (d. 830/1426 ? - ö. 902/1496-97)(Url8).....	4
1.2.3. Alāyī, Acem Alāyī Çelebi (d. ?? - ö. ??)(Url7).....	4
1.2.4. Cem Sultan (d. 7 Safer 864/3 aralık 1459 - ö. 900/1495)(Url4).....	4
1.2.5. Fethī (?-?).....	4
1.2.6. Hūfī (d. ?? - ö. ??)(Url11).....	4
1.2.7. Hālīlī (d. 810 ?/1407/8 ? - ö. 890/1485)(Url2).....	5
1.2.8. Hālveti (d. ?? - ö. ??).....	5
1.2.9. 'İşk-bāz (d. ?? - ö. ??).....	5
1.2.10. İbrāhīm (d. ?? - ö. ??) (Url12).....	5
1.2.11. İmāmī (d. ?? - ö. ??).....	5
1.2.12. Karamanlı Nizāmī (d. 839-844 ?/1435-1440 ? - ö. 874-878 ?/1469-1473 ?) (Url16).....	5
1.2.13. Kemāl Ümmī (d. 777 ?/1375-1376 ? - ö. 880/1475-1476)(Url10).....	6
1.2.14. Lālī (d. ?? - ö. ??).....	6
1.2.15. Le'ālī (d. ?? - ö. ??)(Url13).....	6
1.2.16. Mu'īnī (d. ?? - ö. ??)(Url19).....	6
1.2.17. Nesīmī (d. ?? - ö. 807 ?/1404-05 ?) (Url18).....	6

1.2.18. Şahibî (d. ?? - ö. ??)(Url1)	6
1.2.19. Şabâyi (d. ?? - ö. ??)	7
1.2.20. Şâfî (d. ?? - ö. ramazan 907'den sonra, 939'dan önce?/mart 1502\den sonra, 1532-33'ten önce?)(Url6).....	7
1.2.21. Şenâyi (?-?)(Url9)	7
1.2.22. Şeyhî (d. ?? - ö. 834 ?/1431 ?)(Url3)	7
1.2.23. Visâlî (?-?) (Url14)	7
1.2.24. Yûnus Emre (d. 638/1240-1241 - ö. 720/1320-1321)(Url15).....	7
1.2.25. Zârîfî (?-?).....	8
1.2.26. Zâtî (?-?).....	8
1.3. Mecmuayı İnceleme Esnasında Karşılaşılan Bazı Problemler	8
1.4. Mecmuadan Yararlanılarak Mürettip Hakkında Değerlendirme.....	9
1.5 Mecmuanın Farklılığı	9
1.6. Hacıbektaş İlçe Halk Kütüphanesi 196 Numarada Kayıtlı Şiir Mecmuasının Tenkitli Metni ve Mestap'a Göre Tasnifi.....	9
1.7. Çeviri Yazı Metin Oluşturulurken İzlenen Yöntemler.....	10

2.BÖLÜM

OKTAY NEW TRANSKRİPSİYON

2.1. Metin Transkripsiyonu.....	12
---------------------------------	----

3.BÖLÜM

MESTAP TABLOSU

SONUÇ	393
KAYNAKÇA	394
EKLER	397
Ek-1: Mecmua Görselleri	398

TABLÖLAR DİZİNİ

Tablo	Sayfa
Tablo 3. 1. Mecmuada Yer Alan Şairler ve Şiir Sayıları.....	353
Tablo 3. 2. Şairi Bilinmeyen Şiirler ve Numaraları	354
Tablo 3. 3. Mecmuada Kullanılan Nazım Şekilleri	354
Tablo 3. 4. Mecmuada Kullanılan Aruz Kalıpları ve Hece Ölçüleri	354
Tablo 3. 5. Transkripsiyon Alfabesi	355
Tablo 3. 6. Hacıbektaş İlçe Halk Kütüphanesi 196 Nüsha Tavsifi.....	356

İŞARETLER VE KISALTMALAR

Kısaltmalar

yy.	Yüzyıl
MESTAP	Mecmuaların Sistematik Tasnifi Projesi
D.	Dîvân
M.	Mak ale
S.	Sayı
s.	Sayfa
C.	Cilt
Bk.	Bakınız
E.T.	Erişim Tarihi
TDV	Türkiye Diyanet Vakfı
E.	Eser

GİRİŞ

Divan edebiyatı, içerdiği manzum ve mensur eserlerle birlikte Türk Edebiyatı dünyasına büyük bir edebî zenginlik sunmuştur. Şairler ve yazarlar, duygu ve düşüncelerini sözlü geleneğe bırakmamış; bu kıymetli ürünleri kaleme alarak toplumun kültürel değerlerini sosyal ve siyasi yapılarını, yaşadıklarını ve hissettiklerini estetik bir zevk içerisinde dile getirmişlerdir. Kağıda döktükleri eserleri de bir arada toplayarak divan adı verilen kitapları oluşturmuşlardır. Her dönemde oluşturulan çeşitli divanlar ile şair ve yazarlar kendisinden sonra gelecek kuşağı etkileyerek yüzyıllar boyunca devam eden kadim ve köklü divan edebiyatı geleneğini oluşturmuştur. Divan edebiyatının zamanla gelişmesiyle birlikte farklı türde eserlerde meydana gelmiştir. Mecmualarda bu geleneğin önemli bir parçasıdır. Divan edebiyatı geleneği içerisinde mecmualarda bu zenginlik içerisinde önemli bir yere sahiptir. Arapça bir kelime olan mecmua, cem kökünden türemiş “toplanmış, biriktirilmiş ve düzenlenmiş şeylerin tamamı” olarak tanımlanmaktadır (Parlatır 2017: 1033). Osmanlı Türkçesi’nde yer alan defter, cüzdan ve ceride isimleri de mecmua sözcüğünün karşılığı olarak kullanıldığı görülmüştür (Uzun 2003: 265). Edebî terim olarak da “defter, türlü konuların bir araya getirildiği yazıları içine alan kitap, şiir defteri” şeklinde tarif edilmiştir (Aydemir 2007: 122). Günümüzde ise mecmuanın karşılığı olarak dergi sözcüğü kullanılmaktadır.

Divan edebiyatında yer alan “mecmua başlangıçta, birçok bakımdan benzediği cönk gibi âyetler, hadisler, fetvalar, dualar, hutbeler, şiirler, ilâhiler, şarkılar, mektuplar, latifeler, lugaz ve muammalarla ilâç tariflerinin ve faydalı bilgilerin (fevâid), notların, tarihî belge ve kayıtların (tevârih) derlendiği bir not defteri halinde ortaya çıkmış, zamanla gelişip düzenli bir tertip ve şekle kavuşarak türlerine göre bazı farklılıklar gösteren bir kitap veya telif çeşidi özelliği kazanmıştır (Uzun 2003: 265)” .

Mecmualar içerisinde yer alan şairler ve şiirlerle de büyük önem arz etmektedir. Müellif kaleme aldığı eserde meşhur şair ve yazarlar ile onların edebi mahsullerine yer verdiği gibi yeterli şöhreti bulamamış, tezkireler içerisinde ismi yer almayan şairlere ve onların eserlerini de mecmualar içinde görebilmekteyiz. (Aydemir 2001: 149) Mecmuadaki eserlerin yazılmış olduğu dil bize müellif ve derleyen hakkında bilgi de sunmaktadır. Mecmualar bazen tek bir dil ile kaleme alınırken bazen de Arapça, Farsça ve Türkçe olarak birden fazla dil kullanımıyla da yazılmıştır. Eserde kullanılan dil onların hangi dilleri bildiğinin bir göstergesi olarak ipucu vermektedir (Uzun 2003: 267). Kullandıkları dilden, içerdiği konulara dair birçok bilgi içeren mecmuaların toplam sayısı net olarak bilinmemektedir. MESTAP projesi sayesinde de giderek yeni mecmualar ortaya çıkmakta ve araştırmacılar sayesinde edebiyatımıza kazandırılmaktadır. Mecmuaların sayısının çok olması zamanla sınıflandırılma ihtiyacını doğurmuş ve edebiyatımızda yer alan mecmualar içerikleri bakımından farklı türlere ayrılarak sınıflandırılmıştır. Bu mecmualar, “şiir mecmuaları (mecmû’a-i eş’âr), risale mecmuaları (mecmû’atü’rresâ’il), hadis mecmuaları (mecmû’atü’l-ehâdîs), fetva mecmuaları (mecmû’a-i fetâvâ), dua mecmuaları (mecmû’a-i ed’iye), tarih manzumelerini içeren mecmualar (mecmû’a-

i tevârih), fevâid mecmuaları (mecnû'a-i fevâ'id), hutbe mecmuaları (mecnû'atü'l-huteb), tıpla ilgili mecmualar (mecnû'a-i tıb, mecnû'a-i mücerrebât, mecnû'a-i mu'âlece), gizli ilimlerden bahseden mecmualar (mecnû'atü'l-havâss, mecnû'a-i cifr ve reml, mecnû'a-i ilm-i nücûm, mecnû'a-i tılsımât, mecnû'a-i melâhîm, mecnû'a-i vefk), letaif mecmuaları (mecnû'atü'lletâ'if), zikir ve evrâd mecmuaları (mecnû'a-i zikr ü evrâd), hikâye mecmuaları (mecnû'a-i hikâyât), münşe'ât mecmuaları (mecnû'a-i münşe'ât), müzikle ilgili mecmualar (mecnû'a-i beste ve semâ'î, mecnû'a-i mûsikî, mecnû'a-i ilâhiyyât, mecnû'a-i sâz u söz), mektup mecmuaları (mecnû'a-i mekâtib), müsvedde mecmuaları (mecnû'a-i müsevvedât), ilâm mecmuaları (mecnû'a-i sukûk), söz, deyiş mecmuaları (mecnû'a-i makâlât), hadis ve tefsir benzeri kaynaklardan edinilen dinî bilgilerin yer aldığı mecmualar (mecnû'a-i menkûlât) bunlardan bazılarıdır (Gıynaş 2011: 246)".

Edebiyatımızda önemli bir yeri bulunan mecmuaların değeri, her geçen gün artan çalışmalarla birlikte daha çok anlaşılmaktadır. Mecmualar, içerikleri bakımından daha önce ismi duyulmamış şairlerin ve bilinmeyen birçok şiirin edebiyatımıza kazandırılmasını sağlamıştır. Derleyici tarafından not defteri niteliğinde de kullanılmış bu eserler sadece manzum ve mensur türdeki eserler ile değil; içerisinde yer alan tarihler, notlar ve açıklamalarla da tarihî kaynak hüviyetini taşımaktadır. Bu yüzden mecmuaların edebiyatımıza kazandırılıp incelenmesi hem tarihimiz hem de edebiyatımıza açısından son derece önemlidir.

1.BÖLÜM

HACIBEKTAŞ İLÇE HALK KÜTÜPHANESİ 196 NUMARADA KAYITLI ŞİİR MECMUASININ TRANSKRİPSİYONLU METNİ VE MESTAP'A GÖRE TASNİFİ

1.1. Mecmua Hakkında Bilgiler

Mecmua Hacibektaş İlçe Halk Kütüphanesi 196 numarada kayıtlıdır. Çalışmada incelenilen mecmua manzum ve mensur bölümlerden oluşmaktadır. Bu çalışmada mecmua içerisinde yer alan manzum bölümler incelenmiştir. Şiirlerde yer alan Farsça kısımlar ise transkripsiyonu yapılmamış görselleri yapıştirilmiştir. Mecmua 1b-112a sayfaları arasından oluşmaktadır. Mecmuada sayfa kopuklukları ve varaklar üzerinde yazan sayfa numaralarında bazı problemler bulunmaktadır. Bu çalışmada 1b-112a arasındaki şiirlerin incelemesini gerçekleştirilmiştir. Dışı yeşil sayfa kenarları kahverengi olan mecmuanın elimizdeki görsellerinde sırt kısmı hakkında bir görüntü yer almamaktadır. Eserin dış görünüşü ve ölçüleri hakkında bir bilgi yer almayan mecmuanın zaman içerisinde sayfa kenarlarında tahribatın oluştuğu ve der-kenâr kısımlarındaki bazı yazıların silikleştiği görülmektedir. Sayfa kopuklukları sebebiyle bazı bölümlerin yapıştirilmek suretiyle tamir gördüğü de tespit edilmiştir. Sayfa renkleri kirli krem renkte olup zaman zaman mürettibin başlıkları, ayetleri ve dini nitelikteki bazı kelimeleri kırmızı mürekkeple kaleme almıştır. Sayfada yer alan diğer bölümler ise siyah mürekkeple yazılmıştır. Mecmuanın tamamı aynı yazı stiliyle yazılmamış olup bazen yazı stillerinde farklılıklar görülmektedir. Mürettip düzeltmek istediği sözcüklerin ise üzerini çizmek suretiyle göstermiştir. Çalışmamızda incelediğimiz mecmua toplam 204 varaktan oluşmaktadır. Çalışmamız ise bunun içinden 1b -112a arasını kapsamaktadır. Mecmuada 28 farklı şaire ait şiirler yer almaktadır. Şiirlerin bazılarında şairlerin mahlasları yer alırken bazılarında yer almamaktadır.

1.2.Mecmuada Yer Alan Şairler

İncelenen mecmuada toplam 179 adet şiir yer almaktadır. Bu şiirlerden 171'inin müellifi tespit edilebilmiş, 8 şiirin ise şairi belirlenememiştir. Bu bölümde, mecmuada yer alan şairlerin biyografik tanıtımı yapılacaktır. Şairlerin hayatları hakkında bilgi hazırlanırken, Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü (TEİS)'nde yer alan biyografik bilgilerden yararlanılmıştır. Mecmuada yer alan şairler hakkında daha kapsamlı bilgi edinmek isteyen araştırmacılar, TEİS (Türk Edebiyat İsimler Sözlüğü)'e bakabilirler. Bununla birlikte, mecmuada yer alan bazı şairler hakkında kayanlarda biyografik bilgiye ulaşılammıştır. Bu şairler için yalnızca şiir sayısı ve tahmini olarak yaşadıkları yüzyıl belirtilerek değerlendirme yapılmıştır.

1.2.1. Ahmed-i Dâ'î (d. ?? - ö. 824 ?/1421 ?) (Ur15)

Ahmed-i Dâ'î Germiyanlı olup asıl adını şiirlerde mahlas olarak kullanmıştır. Germiyanogulları döneminde kısa süre kadılık görevinde bulunmuş, Germiyanogullarının Osmanlı Devleti'ne katılmasıyla birlikte Emir Süleymanla Edirne'ye giderek Şeyhî, Ahmedî, Hamzavî gibi şairlerle bir

meclis oluşturmuştur. Şairin ölüm tarihi hakkında kesin bilgi bulunmamakla birlikte 1421 tarihinde sonra vefat ettiği düşünülmektedir.

1.2.2. Ahmed Paşa (d. 830/1426 ? - ö. 902/1496-97) (Ur18)

Şairin Asıl adı Ahmed'dir. Kaynaklarda doğum tarihiyle ilgili kesin bilgi bulunmamakla birlikte 1426 yılında doğduğu düşünülmektedir. Şiirlerinden hareketle Ahmed Paşa'nın iyi bir eğitim aldığı tahmin edilmektedir. Fatih Sultan Mehmed döneminde yazdığı şiirlerle padişahın beğenisini kazanmış Fatih Sultan Mehmed tarafından devletin önemli görevlerinde kendisine yer verilmiştir. Günümüzde mezarı Bursa'da kendi yaptırdığı medresenin yanında bulunmaktadır.

1.2.3. Alāyī, Acem Alāyī Çelebi (d. ?? - ö. ??) (Ur17)

Şairin hakkında sınırlı bilgi bulunmaktadır. Kaynaklarda şairin Konya'da doğduğu ve burada eğitim alarak güçlü bir kaleminin olduğu yer almaktadır.

1.2.4. Cem Sultan (d. 7 Safer 864/3 aralık 1459 - ö. 900/1495) (Ur14)

Cem Sultan, Fatih Sultan Mehmet'in en küçük oğludur. Sarayda iyi tahsil gören Cem Sultan Farsçaya şiir yazacak düzeyde hâkimdir. Kastamonu Sancakbeyliği ve Karaman Valiliği görevlerinde bulunmuştur. Döneminin ilim, sanat ve kültür adamları tarafından sevilen bir kişiliğe sahiptir. Ağabeyi Sultân Bâyezîd ile taht mücadelesine girmiş Bursa'ya girdiktens sonra bütün savaşları kaybetmiştir. Mağlubiyetlerden sonra Rodos şövalyelerine sığınan Cem Sultan genç yaşında vefat etmiştir. Mezarı Bursa'dadır.

1.2.5. Fethî (?-?)

Mecmuada şair Fethî mahlasıyla yer almaktadır Şairin mecmuada bir şiiri vardır. Şair ve şiiri hakkında kaynaklarda bilgi bulunamamıştır. Mecmuada yer alan şairlerin dönemlerine bakıldığı zaman 15. veya 16.yüzyıl şairi olabileceği tahmin edilmektedir. Mecmuadaki şiirin hangi şaire ait olduğu tespit edilememiştir.

1.2.6. Hufî (d. ?? - ö. ??) (Ur111)

Hufî Fatih Sultan Mehmet dönemi şairlerindedir. Şairin asıl adı, doğum ve ölüm tarihi bilinmemektedir. Şairin Divanı ve Zâdü'l-Meâd (Kitâbü Mevlüdü'n-Nebî) adında siyer-mevlid türünde eserleri bulunmaktadır. Dönemin kalemi kuvvetli şairlerinden bir tanesi olduğu kabul edilmektedir.

1.2.7. Hālîlî (d. 810 ?/1407/8 ? - ö. 890/1485)(Url2)

Şairin Diyarbakır'da doğduğu tahmin edilmektedir. Genç yaşlarda İznik'e yerleşmiş ve burada şeyhlik yapmıştır. 1485 yılında İznik'te vefat etmiştir. İbrâhîm'in bilinen iki eseri bulunmaktadır. Bunlar Fûrkât-nâme ve Divânî'dir.

1.2.8. Hâlveti (d. ?? - ö. ??)

Mecmuada şair Hâlveti mahlasıyla yer almaktadır. Şairin mecmuada bir şiiri bulunmaktadır. Hâlveti tarikatına mensup olduğu tahmin edilen şairin mecmuada yer alan şairlerin dönemlerine bakıldığı zaman 15. veya 16.yüzyıl şairi olabileceği tahmin edilmektedir. Mecmuadaki şiirin hangi şaire ait olduğu tespit edilememiştir.

1.2.9. 'Işk-bâz (d. ?? - ö. ??)

Mecmuada şair 'Işk-bâz mahlasıyla yer almaktadır. Şairin mecmuada 12 şiiri vardır. Şair ve şiirleri hakkında kaynaklarda bilgi bulunamamıştır. Mecmuada yer alan şairlerin dönemlerine bakıldığı zaman 15. veya 16.yüzyıl şairi olabileceği tahmin edilmektedir. Mecmuadaki şiirlerin hangi şaire ait olduğu tespit edilememiştir.

1.2.10. İbrâhîm (d. ?? - ö. ??) (Url12)

Şair hakkında kaynaklarda bilgi yoktur. Şair hakkındaki tahminler eserinden yararlanılarak oluşturulmuştur. İbrâhîm'in katiplik mesleğini yaptığı ve Kayserili olduğu düşünülmektedir. Sadettin Nüzhet Ergun eserin dil özelliklerinden faydalanarak şairin XIV. yüzyılın ikinci yarısı ile XV. yüzyılın ilk yarısında yaşadığını tahmin etmektedir.

1.2.11. İmâmî (d. ?? - ö. ??)

Mecmuada şair İmâmî mahlasıyla yer almaktadır Şairin mecmuada bir şiiri vardır. Şair ve şiiri hakkında kaynaklarda bilgi bulunamamıştır. Mecmuada yer alan şairlerin dönemlerine bakıldığı zaman 15. veya 16.yüzyıl şairi olabileceği tahmin edilmektedir. Mecmuadaki şiirin hangi şaire ait olduğu tespit edilememiştir.

1.2.12. Karamanlı Nizâmî (d. 839-844 ?/1435-1440 ? - ö. 874-878 ?/1469-1473 ?) (Url16)

Şair hakkında kaynaklarda yer alan bilgiler oldukça sınırlıdır. Karamanlı Nizâmî Karaman Beyliği zamanında sınırları içerisinde yer alan Konya'da doğmuştur. İlk eğitimini babasından almış daha sonra tahsil görmek üzere İran'a gitmiştir. İran'da gerekli bilgileri aldıktan sonra Konya'ya dönmüş Karaman Beyliği yöneticilerinden İbrâhîm Bey ve Pîr Ahmed Bey'e kasideler sunmuştur. Karaman Beyliği yıkıldıktan sonra Fatih Sultan Mehmet onu İstanbul'a davet etmiştir. Ancak İstanbul'a ulaşmadan vefat etmiştir.

1.2.13. Kemâl Ümmî (d. 777 ?/1375-1376 ? - ö. 880/1475-1476)(Url10)

Şairin Asıl adı İsmail'dir. Doğum ve ölüm tarihleri konusunda kaynaklarda kesin bilgi bulunmamaktadır. Dîvân, Kırk Armağan ve Ahlâk Risâlesi gibi pek çok önemli eseri bulunan şairin mezarı günümüzde Bolu'da yer almaktadır.

1.2.14. Lâlî (d. ?? - ö. ??)

Şair hakkında kesin bilgi bulunmamaktadır. Kaynaklarda aynı isimde bulunan 16.yy yaşamış Üsküplü Lâlî vardır. Ancak mecmuada geçen Lâlî ile Üsküplü Lâlî'nin aynı kişi olup olmadığı hakkında elimizde bir bilgi yoktur.

1.2.15. Le'âlî (d. ?? - ö. ??)(Url13)

Le'âlî'nin doğum ve ölüm tarihi hakkında kaynaklarda bilgi bulunmamaktadır. Şairin Tokatta doğduğu ve Fatih Sultan Mehmet dönemi şairlerinden olduğu kabul edilmiştir. Türkçe ve Farsça olmak üzere iki divanı vardır. Bu divanlar içerisinde Farsça Divan bulunamamıştır.

1.2.16. Mu'îni (d. ?? - ö. ??)(Url19)

Mu'îni'nin doğum ve ölüm tarihi hakkında kaynaklarda bilgi bulunmamaktadır. Hayatı hakkındaki bilgiler çok sınırlı olmakla birlikte eseri üzerinden yapılmış tespitlerdir. Mevlevî şairi olan Mu'îni'nin en önemli eseri Mesnevî-i Murâdiyye'sidir.

1.2.17. Nesîmî (d. ?? - ö. 807 ?/1404-05 ?)(Url18)

Şairin asıl adı hakkında kaynaklarda farklı görüşler yer almaktadır. Bu isimler arasında en yaygın olarak kabul edilen ismi İmâdüddîn'dir. Şiirlerinde Hâşimî, Seyyid, Hüseyinî, Alî, İmâd gibi çeşitli mahlasları kullandığı dile getirilmektedir. İyi bir tahsile sahip olan Nesîmî'nin asıl edebiyat sahnesine çıkışı Aliyyü'l-a'lâ'yı tanınmasıyla birlikte olmuştur. Aliyyü'l-a'lâ'yı tanıdıktan sonra Hurûfliğe girmiştir. Hurûfliğe girdikten sonra bu inancı yaymak için Bağdat ve Şirvan gibi şehirleri gezmiştir. 1433-1434 yılları arasında da vefat etmiştir. Şair Türkçe ve Farsça Divan ile Mukaddimetü'l-Hakâyık isimli eserlerini edebiyatımıza kazandırmıştır.

1.2.18. Şahîbî (d. ?? - ö. ??)(Url1)

Kaynaklarda şairin doğum, ölüm tarihi ve hayatı hakkında bilgi bulunmamaktadır. Edebî olarak Şahîbî'nin dört gazeli bulunmaktadır. Şiirlerinde konu olarak sevgiliye özlem ve hayatın geçiciliği temalarını işlemiştir.

1.2.19. Şabāyī (d. ?? - ö. ??)

Mecmuada şair Şabāyī mahlasıyla yer almaktadır Şairin mecmuada iki şiiri vardır. Şair ve şiirleri hakkında kaynaklarda bilgi bulunamamıştır. Bu yüzden kaynaklarda geçen Sabayi ile mecmuada yer alan Sabāyī'nin aynı kişi olup olmadığı hakkında net bir bilgi tespit edilememiştir.

1.2.20. Şāfī (d. ?? - ö. ramazan 907'den sonra, 939'dan önce?/mart 1502'den sonra, 1532-33'ten önce?)(Url6)

Asıl adı Cezeri Kasım Paşa olan Şāfī şiirlerini bu mahlasla kaleme almıştır. Şāfī'nin 907 yılında doğduğu ve 1532-1533 yıllarında hayata gözlerini yumduğu kaynaklarda geçmektedir. Fatih Sultan Mehmet dönemi şairlerinden olan Şāfī Dîvân-ı Hümâyûn'da çeşitli görevlerde bulunmuş; defterdarlık, lalalık ve nişancılık olmak üzere pek çok önemli devlet görevini icra etmiştir.

1.2.21. Şenāyī (?-?)(Url9)

Fatih Sultan Mehmet dönemi şairlerindedir. Kaynaklarda Şenāyī hakkında çok fazla bilgi bulunmamaktadır. Camilerde müezzinlik yaptığı ve Farsçasının iyi derece olduğu bilinmektedir.

1.2.22. Şeyhī (d. ?? - ö. 834 ?/1431 ?)(Url3)

Şairi asıl adı Yûsuf Sinâneddîn'dir. Kütahya'da dünyaya gelmiştir. Germiyan Beyi Süleymân Şâh tarafından İran'a tahsil almak üzere gönderilmiş, İran'da asavvuf, tıp, edebiyat ve Hikmet ilimlerini öğrenerek Kütahya'ya geri dönmüştür. Göz hekimliği alanında uzmanlaşan Şeyhî'nin hayatı Ankara'da Hâcî Bayram Velî ile tanıştıktan sonra değişmiş sonrasında ise Şeyhî mahlasını almıştır. Hâcî Bayram Velî ile tanıştıktan sonra şairlik hayatı başlayan Şeyhî Dîvan, Hüsrev ü Şîrîn ve Harnâme eserlerini kaleme alarak Türk edebiyatına kazandırmıştır.

1.2.23. Visālī (?-?)(Url14)

Şairin asıl adı İsa'dır. Kaynaklarda doğum ve ölüm tarihi hakkında bilgi bulunmamaktadır. II. Bâyezîd ve Yavuz Selim zamanında hocalık yapmıştır. Sade Türkçecilik alanının önemli isimlerindedir. Kaynaklarda Divan'ı ve gazelleri olduğu geçmektedir.

1.2.24. Yûnus Emre (d. 638/1240-1241 - ö. 720/1320-1321)(Url15)

Yûnus Emre kaleme almış olduğu şiirler ve bu şiirlerde verdiği evrensel mesajlar bakımından Türk edebiyatının mihenk taşı olarak sayılabilecek isimlerden birisidir. Onun hayatı, doğum ve ölüm tarihleri konusunda araştırmacılar tarafından çeşitli görüşler bulunmaktadır. Hatta bazı araştırmacılar aynı isimden birden fazla Yûnus Emre'nin olabileceğini dile getirmektedir. Anadolu'nun farklı bölgelerinde Yûnus Emre'ye ait olduğu ileri sürülen 15'ten fazla mezar ve türbenin bulunması onun halk tarafından gördüğü derin saygı ve sevginin göstergesidir. Bu da bu değerli şahsiyetin Anadolu

insanı tarafından ne kadar çok sevildiğinin göstergesidir. Yūnus Emre'nin iki önemli eseri bulunmaktadır. Bu eserler Divan'ı ve Risāletü'n-Nushiyyesidir. Eserler içerikleri bakımından Türk edebiyatının temel taşlarındandır.

1.2.25. Z̄arīfī (?-?)

Mecmuada şairin mahlası şiir içinde değil başlık olarak yer verilmiştir. Z̄arīfī Fermāyed yazan şiirin başlığından şairin mahlasının Z̄arīfī olduğu anlaşılmaktadır. Şairin mecmuada bir şiiri vardır. Şair ve şiiri hakkında kaynaklarda bilgi bulunamamıştır. Mecmuada yer alan şairlerin dönemlerine bakıldığı zaman 15. veya 16.yüzyıl şairi olabileceği tahmin edilmektedir. Mecmuadaki şiirin hangi şaire ait olduğu tespit edilememiştir.

1.2.26. Z̄ātī (?-?)

Mecmuada şairin mahlası şiir içinde değil başlık olarak yer verilmiştir. Z̄ātī Fermāyed yazan şiirin başlığından şairin mahlasının Z̄ātī olduğu anlaşılmaktadır. Şairin mecmuada bir şiiri vardır. Doç. Dr. Orhan KURTOĞLU tarafından kaleme alınan Z̄ātī divanıyla yapılan karşılaştırma neticesinde mecmuada yer alan şiir, divanda yer almamaktadır. Mecmuada yer alan Z̄ātī benzer isimdeki bir başka Z̄ātī olabileceği düşünülmektedir.

1.3. Mecmuayı İnceleme Esnasında Karşılaşılan Bazı Problemler

Mecmua incelenirken bazı problemlerle karşılaşmıştır. Bu problem aşağıda maddeler halinde yer almaktadır:

1. Şiirlerde bazı şairlerin mahlası bulunmamaktadır. Bu yüzden bazı şiirlerin şairleri tespit edilememiştir.
2. Müellifin der-kenâr kısımlarına yazdığı şiirlerin sayfa kenarına gelmesi münasebetiyle bazı şiirlerin başlarının ve sonlarının eksiktir. Bu yüzden mecmuada yer alan bu kısımdaki şiirlerin bazıları okunamamıştır, okurken problem yaşatmıştır.
3. Mecmuada yer alan bazı beyitlerin mürekkep damlaması ve yazılarının silik olması sebebiyle okuma zorluğuna neden olmuştur.
4. Mecmuayı kaleme alan yazarın bazı bölümlerde yazısı okuma zorluğuna sebep olmuştur.
5. Mecmuada sayfa kopukluklarına rastlanmıştır. Bu yüzden bazı metinlerin başının veya son kısımlarını tespit edilememiştir.
6. Mecmuada yer alan sayfaların düzenli ilerlemiştir. Karışık bir şekilde ilerlemiştir.
7. Mecmuayı kaleme alan müellifin özellikle der-kenâr kısımlarının bitişik şekilde yazması okuma zorluğuna sebep olmuştur.

1.4. Mecmuadan Yararlanılarak Mürettip Hakkında Değerlendirme

Mecmuanın muhtevası incelendiğinde, mecmuada çoğunlukla 13. ve 15. yy. arasında yaşamış şairlerin yer aldığı tespit edilmiştir. Mecmua içindeki mensur bölümlerde Muhammed Bin Būstani ismi birkaç defa zikredilmiş olması mecmuanın mürettibinin bu kişi olduğunu düşündürmektedir. Bu bilgilerden hareketle mürettibin mecmuayı 15.yy da kaleme aldığı tahmin edilmektedir. Mecmuada Türkçe, Farsça ve Arapça kelimelere sıkça yer verilmiştir. Bu durum, mürettibin üç dili de bildiğine işaret etmektedir. Ayrıca mecmuda yer alan ayet, hadis ve dinî içerikli şiirler, mürettibin İslami ilimlere sahip olduğu ve tasavvufi bir çevrede yetiştiğini ihtimal vermektedir. Mecmua içerisinde yer alan ancak var olan kaynaklarda rastlanamayan İmāmī, ve ‘Işk-bāz gibi şairlerin, mürettibin çevresinde yaşamış ve o çevrede tanınmış şairler olduğu düşünülmektedir. Mecmuanın tertibine baktığımızda ise bazı noktalarda düzensizlikler göze çarpmaktadır. Mürettip, mecmuayı kaleme alırken der-kenâr kısımlarına geniş bir şekilde yer vermiştir. Ancak buradaki esas problem, der-kenâr kısımlarının çok olmasından ziyade, bu kısımlarda bulunan yazıların düzensiz ve okunaksız olmasıdır. Bu husus bazı sözcüklerin anlaşılmasına ve metnin kısmen eksik olmasına sebep olmaktadır. Mecmuada yine zaman zaman imlâ, yazım ve aruz problemlerine de rastlanmaktadır. Mecmuadaki düzensizlikler ve özensizlikler dikkate alınarak mürettibin eğitiminin ileri düzeyde olmadığı düşüncesini oluşturmaktadır.

1.5 Mecmuanın Farklılığı

Mecmuada içerisinde ismi yer alıp ancak kaynaklar adı geçmeyen, haklarında çok az bilgi yer alan ya da ismi yer aldığı hâlde mecmua oluşturulurken şiirini divanında göremediğimiz bazı şairler ve şiirleri tespit edilmiştir. Bu şairler; Fethî, ‘Işk-bāz, İmāmī, Zārîfî, Zātî’dir.

1.6. Hacıbektaş İlçe Halk Kütüphanesi 196 Numarada Kayıtlı Şiir Mecmuasının Tenkitli Metni ve Mestap’a Göre Tasnifi

Hacıbektaş İlçe Halk Kütüphanesi 196 Numarada Kayıtlı Farsça Mecmû'a-i Eş'âr Ve Fevâ'id Şiir Mecmuasının 1b, 2a, 3b, 4a, 4b, 5a, 5b, 6a, 7b, 8a, 8b, 9a, 9b, 10a, 10b, 11a, 11b, 12a, 12b, 13a, 13b, 14a, 14b, 15a, 15b, 16a, 16b, 17a, 17b, 18a, 18b, 19a, 19b, 20a, 20b, 21a, 21b, 22a, 22b, 23a, 23b, 24a, 24b, 25a, 25b, 26a, 26b, 27a, 27b, 28a, 28b, 29a, 29b, 30a, 30b, 31a, 31b, 32a, 32b, 33a, 33b, 34a, 34b, 35a, 35b, 36a, 36b, 37a, 37b, 38a, 38b, 39a, 39b, 40a, 40b, 41a, 41b, 42a, 42b, 43a, 43b, 44a, 44b, 45a, 45b, 46a, 46b, 47a, 47b, 48a, 48b, 49a, 49b, 50a, 50b, 51a, 51b, 52a, 52b, 53a, 53b, 54a, 54b, 55a, 55b, 56a, 56b, 57a, 57b, 58a, 58b, 59a, 59b, 60a, 60b, 61a, 61b, 62a, 62b, 63a, 63b, 64a, 64b, 65a, 65b, 66a, 66b, 67a, 67b, 68a, 68b, 69a, 69b, 70a, 70b, 71a, 71b, 72a, 72b, 73a, 73b, 74a, 74b, 75a, 75b, 76a, 76b, 77a, 77b, 78a, 78b, 79a, 79b, 80a, 80b, 81a, 81b, 82a, 82b, 83a, 83b, 84a, 84b, 85a, 85b, 86a, 86b, 87a, 87b, 88a, 88b, 89a, 89b, 90a, 90b, 91a, 91b, 92a, 92b, 93a, 93b, 94a, 94b, 95a, 95b, 96a, 96b, 97a, 97b, 98a, 98b, 99a, 99b, 100a, 100b, 101a, 101b, 102a, 102b, 103a, 103b, 104a, 104b, 105a, 105b, 106a, 106b, 107a, 107b, 108a, 108b, 109a, 109b, 110a, 110b, 111a, 111b, 112a varakları arasında yer alan daha önce herhangi bir araştırmacı tarafından incelenmemiş ve literatüre kazandırılmamış mecmuanın incelenerek içindeki şairlerin ve şiirlerinin türlerinin tespit edilip, bu yazılar ve yazarlar hakkında bilgiler verilerek Türk edebiyatı camiasına yeni bir eserin daha sunulması amaçlanmıştır. Çalışma MESTAP'a göre incelenerek uygun şekilde tasnif edilmiştir. İncelemesi yapılan eserde sayfa numaralarına, şair mahlaslarına, matla beyitlerine, nazım şekillerine, nazım türlerine, şiirlerin veznine ve eserle

ilgili açıklamalara yer verilmiştir. Yapılmış olan bu incelemenin tamamı şiir Mecmualarının Sistematik Tasnif Projesi (MESTAP)'a göre ele alınmıştır.

1.7. Çeviri Yazı Metin Oluşturulurken İzlenen Yöntemler

1. Metni meydana getirirken 1b-112a sayfalarındaki şiirlerin transkripsiyonu yapılmıştır.
2. Metnin der-kenâr kısımlarını sayfalardaki a ve b bölümlerini okuduktan sonra sırasıyla b ve a bölümleri olarak sayfa sonuna eklenmiştir.
3. Metni oluştururken mecmua içerisinde yer alan sayfa düzenini koruyarak metni meydana getirdik. Şiirlerin yarım kalan veya bir sonraki sayfaya taşan beyitleri sonraki sayfadan itibaren yer verilmiştir. Şiirin devamına yazılmamıştır.
4. Sayfa numaralarına köşeli parantez içerisinde yer verilmiştir.
5. Metin içerisinde başlığı olmayan ve şairlerini tespit edebildiğimiz şiirlere başlık olarak köşeli parantez içerisinde şairin adı yazılmıştır.
6. Metinde bazı bölümlerin tamirleri yapılırken köşeli parantez içerisinde yazılmıştır.
7. Metin içerisinde yer alan ancak okunamayan kelimelerin fotoğrafları eklenmiştir. Der-kenâr kısmında olan ve eksik olan kelimeler üç nokta ile gösterilmiştir.
8. Vezni tespit edilen ancak vezne uymayan bazı sözcükler vezne uygun şekilde yazılmıştır. Vezni tam olarak tespit edilmeyen şiirler ise metne uygun şekilde bırakılmıştır.
9. Metinde tespit edilen ayet ve hadisler italik yazı biçimiyle dip notta belirtilmiştir.
10. Dipnotlarda belirttiğimiz divanlarda yer alan ancak metinde farklılık gösteren şiirler metne uygun şekilde bırakılmıştır.
11. Mahlası bulunmayan ancak yaptığımız araştırmalar sonucunda şiirlerini tespit ettiğimiz şairlere MESTAP tablosu içerisinde yer verilmiştir.
12. Mecmuada aruz vezinleri bulunan şiirlerin aruz vezinleri başlık altında yer almaktadır.
13. Mecmuada yer alan Farsça bölümler okunmamış, Farsça sözcüklerin bulunduğu manzum ve mensur kısımların fotoğrafları eklenmiştir.
14. Mecmuada yer alıp divanlarda ya da mecmualarda bulunamayan şiirler açıklamada belirtilmiştir.
15. Mecmuadaki şiirlerin divanlarda yer alan farklılıkları dipnot kısmında açıklanmıştır.

2.BÖLÜM
OKTAY NEW TRANSKRİPSİYON

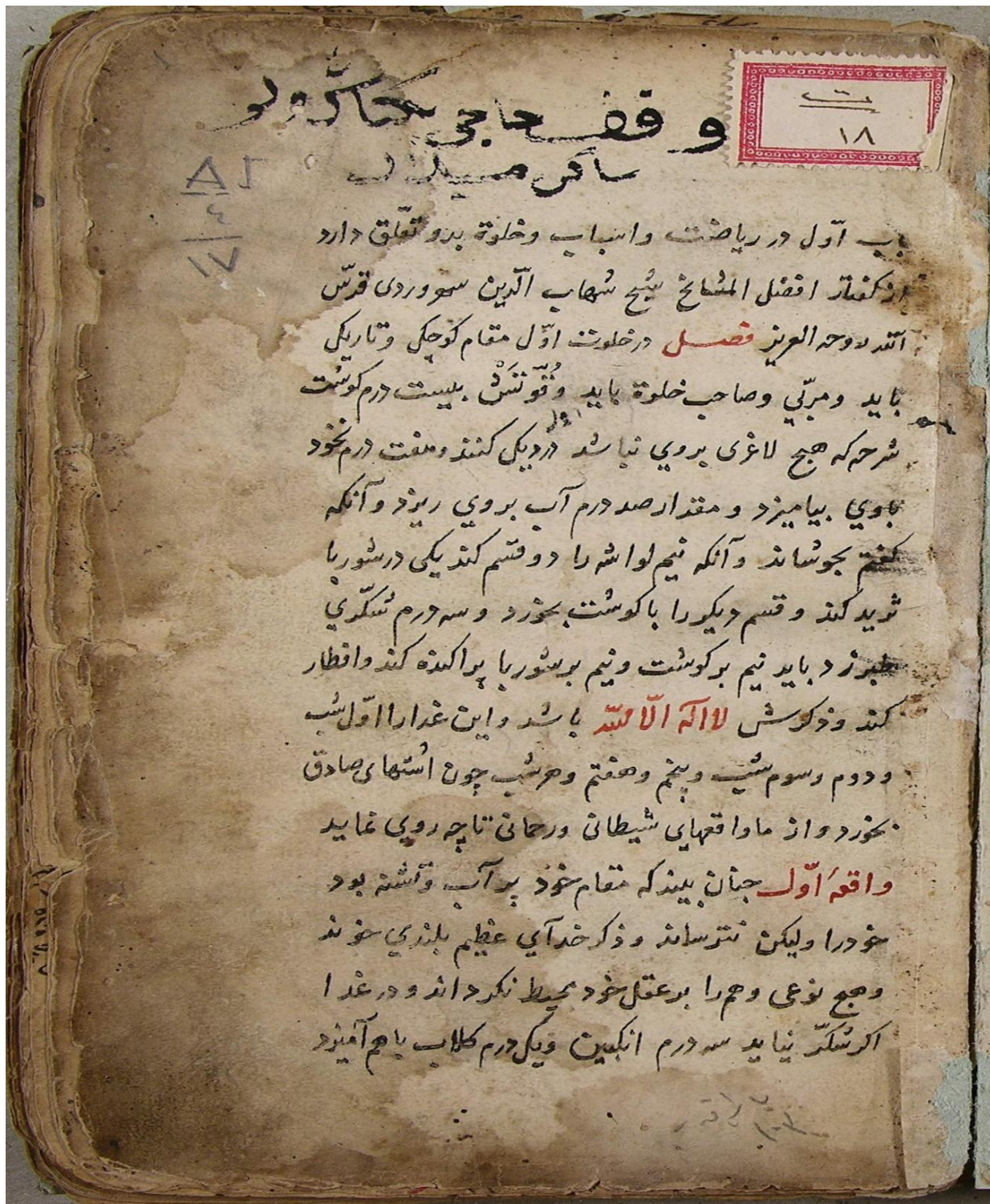

2.1. Metin Tranksripsiyonu

VAQFI HÂCI BEKTÂŞ VELÎ

SÂKÎN-İ MEYDÂN

[17a]

واقعہ دوم جنیندگان را بیند بر مثال غول بیابانی
 و دیو و عقیق و شیر و پلنگ و کک و واژدها اما باید که هیچ
 نترسد ذکر سخت بلند می خواند تا خیال آن نیز برود **واقعہ**
سوم شخصی را بیند عظیم پیر و نورانی و ریشی بزرگ و عصا بر
 دست گرفته و عصای وی سرگون باید چون آنرا نیز بیند
 ذکر خدای را عظیم بلند گوید تا خیال وی نیز برود او نیز
 شیطانست **واقعہ چهارم** زنی بیند آن دنیا ست عظیم صاحب
 حسن ز رخسار چون ویرا بیند باید که نظری بر لقای روی او
 نیفلند و دو چشم بر هم نهد و ذکر سخت می خواند با آنکه که
 او نیز برود **واقعہ پنجم** رحمانی باشد فرشته بیند بر مثال
 کوذک شانزده ساله از غار شام بیاید و شمع افروخته
 و دست تا صبح صادق ایستاده باشد باید که چون ذکر
 آهسته گوید و پیوسته شوند **فصل در خلوت دوم**
 مقام باید که دو چند آن که مقام اول و غذا کی این خلوت
 دو درم روغن کما و سه درم و نیم نخود و ربع لوازم و دو
 درم عسل و یک درم کلاب موسب پس از نماز شام افطار
 کند و یک ساعت از خوردن ذکر خالی نبود و نخسید که

در وقت صبح و شام و عصر
 هر وقت که بخواهد
 هر روز یک بار
 هر وقت که بخواهد
 هر روز یک بار
 هر وقت که بخواهد
 هر روز یک بار

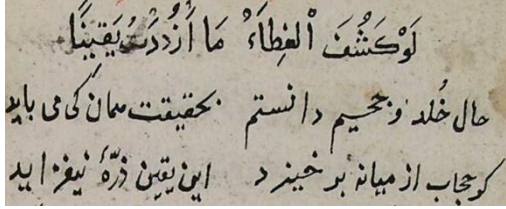
واقعہ ششم
 هر وقت که بخواهد
 هر روز یک بار
 هر وقت که بخواهد
 هر روز یک بار
 هر وقت که بخواهد
 هر روز یک بار

و بیم هلاک باشد و قدری روشن بادام و پاره شمع کافوری موم
 سازد و کلمه سر و کف و پای و سوراخ بینی و دو سوراخ گوش
 و شب می مالند و ذکر خدای عزوجل می خوانند سبحان الذی لا ینام
 و لایوت **واقع اول** که روی نماید او از رعد شود عظیم با هیبت
 چنانکه آسمان و زمین از او از آن رعد بر هم شود و بیم آن باشد که
 خانه که در وی باشد سقش بدر آمانت رساند خود را و ذکر بلند
 می خوانند تا از هیبت ذکر آن خیال برود آن او از عالم ملکوت بود
واقع دوم او آزی شود بر مثال او از رباب و او از عظیم
 حزین بود باید که چون او از شود امین شود و دیگر ذکر بلند
 بخوند که آن او از معرفت بود **واقع سوم** سجایهای از بردارند
 تا بر آسمانها اطلاع باید و از ماء اشارتها با وی رسد و از
 آفتاب نیز عظیم اشارتها با وی رسد **فصل در خلوت سوم**
 ذکر ش یا هو یا من هو یا لا اله الا هو غدا اینم و قیم جو کوفه و بریان
 کرده و باژد نیز با ریک سبزند و یک و قیم نیم بریان کرده بادام و نیم
 و قیم سکر طهور و بنسیت درم جگری کوسفند یک پاره کرده و خورد
 کرده و شش درم خندق و ده درم جلفور و هر یک درم جوز باوه
 و یک درم زعفران و یک درم سنبل و این جمله را در هم آمیزد و آب کلاب تخم کند و چنان
 بنزد و نقل عطار
واقع دوم اشارگان مساعده
 آسمان در
 می خوانند و ماه
 درم سارده و صلیح
 که در شمشیر باشد و از
 و آب کلاب تخم کند و چنان
 بنزد و نقل عطار

[1b]

-1-

Hāzā Şad-kelime-i Hāzreti ‘Alī¹

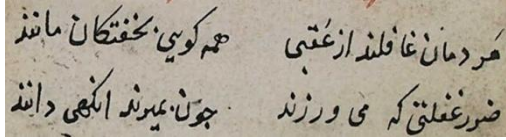
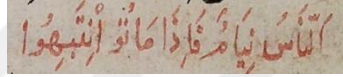

3 Cennet ile cehennemün hâlin

Geregi gibi bilmişem muhkem

4 Aradan ger hicâbı ref ideler

Zerre gelür yaq̄inüm olmaya kem

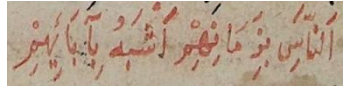

3 Āhiretten bu halk gâfildür

Uyuyup kaldı cümlesi güm-râh

4 Bilmediler bu gâfletün zararın

Ol gice uyanup kıllalar vâh

¹ Burada yer alan sözler

² "İnsanlar uykudadırlar. Ölünce uyanırlar."

³ "İnsanlar babalarından ziyade zamanlarına benzerler." Bu kısımda olan metinlerin tercümeleleri aşağıdaki kaynaktan alınmıştır: Çakır, S., 2021. Sîrâcî Divânı (İnceleme-metin). Doktora Tezi, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sivas.

خلق را نیست سیرتی پذیران همه بر صورت زمان روند
دوستند انکار از زمانه نواخت دشمنت هرگز از زمانه فلکند

3 Atalar s̄iretinde gitmez ü halk

Rūzigār s̄iretince gitdi hemān

4 Sevdiler anı ki yüceltdi dehri

Yordılar anı kim bırağdı zemān

كَمَالِكَ أَمْرٌ عَرَفَ قَدْرَهُ

[2a]

مهر که مقدار خوشی بشناخت از همه حادثات ایمن گشت
از بیخوشی غم و بیرون چلیست در مقام سرور ساکن گشت

3 Kendinüñ her ki bildi miğdārın

Cümle āfātđan emīn oldı

4 Kim selāmet bulup sevinmediyse

Pes melāmet aña ғarīn oldı

لَا دَاءَ أَعْيَا مِنَ الْجَهْلِ

علم در نیست نیک با قیمت جهل در نیست سخن در زمان
نیست از علم جز سعادت نفس نیست از جهل جز تساوت جان

3 ‘İlm bir gevher oldı kıymetlü

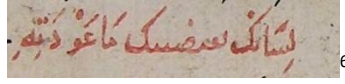
⁴ “Kendi değerini bilen kişi helāk olmaz.”

⁵ “Cahillik en zor hastalıktır.”

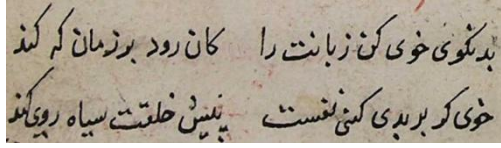
Cehl bir dertdür aña yođ dermān

4 ‘İlm ucından sa‘īd olur bu nefis

Cehl olandan şaķī olur cān

6

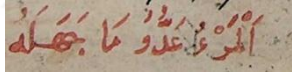

3 Dilüni eyü söze ‘ādet kıl

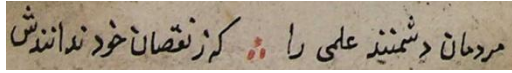
Neye hūy itse dil anı söyler

4 Yaramazdan dilüni saķlayı gör

Yoħsa halk içre seni ħor eyler

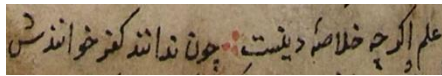

7

2 ‘İlm egerçi ħulāşa-i dīndür

Çünki bilmeyeler küfr dirler

4 Niçeler ‘ilme düşmen olmışdur

Bilmedügiçün anı yererler

[3b]

⁶ "Dilini neye alıştıırırsan, onu gerektirir."

⁷ "İnsanlar bilmedikleri şeylerin düşmanıdır."

رحمت ایز دیی بر انکس باد
که عنان در کف جنون بنهند
قد خود را بدانند هرگز
قدم از حد خود بیرون نهند

3 Ḥaḡ aña raḡmet ide kim dāyim
Dizginini cünün elinde ḡomaz

4 Kendü ḡadrin bilüp ḡadem saḡlar
Ḥaddine basar ortasında ḡomaz

التصحیح بین الملاء نصیحت

گر نصیحت کنی، نخلوت کن که جز این شیوه نصیحت نیست
هر نصیحت که بر بلا باشد آن نصیحت نخر نصیحت نیست

3 Kime kim sen naṡiḡat eyleyesin
Ḥalvet ile kim ide anı ḡabül

4 Her naṡiḡat ki ḡalḡ içinde ola
Ol melāmetdür ider anı melül

إذا تم العقل نقص الكلام

هر که را اندکست مبلغ عقل بیهوده گفتنش بود بسیار
مرد را عقل چون بیفزاید در مجامع بکار آمدش گفتار

⁸ "Allah rahmet etsin değer ve derecesini bilip de haddini aşmayana."

⁹ "Kalabalık arasında öğüt vermek, azarlamak, (rezil etmektir)."

¹⁰ "Akıl tamam olduğu zaman, söz alır."

3 Her kişinüñ ki ‘ aklı eksük ola
Bîhude yire söz dırâz eyler

4 Ol kişinüñ ki ‘ aklı kāmildür
Maḥfil içre sözini az eyler

النَّفِيعُ جِبَاهُ الطَّالِبِ 11

ای که مستی تو طالبی حاجات
ببخش نو میدی از دلت برکن

[4a]

تا بطلوب خودرسی بملوک دست در دامن شفیع بزین

3 Ger sen olduñsa ṭālib ü maṭlûb
Baş kökini kes ü gönülden var

4 Pādişehlerden isteseñ ḥacât
Bir şefî‘ etegini dut nâ-çâr

نِفَاكُ الْمَرْءِ ذَنْبٌ 12

ای که داری هزندی مال
مکن از روزگار خود کلمه
نعمت جمل را میخواه که هست
روضه در میان مزبله

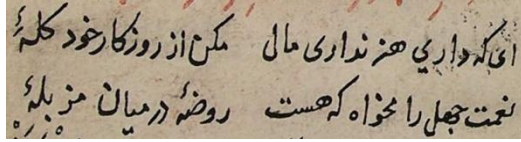
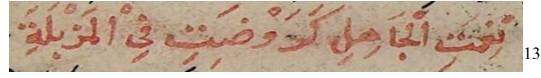
3 Her kimüñ bâtınında olsa nifāk
Dâr olup ḥalkına dere her dem

11 “Aracı, dilek sahibinin kolu kanadıdır.”

12 “Kişinin nifakı, horluğudur.”

4 Kim ki anı özine yâr itse

Ḥalîk u Ḥâlîk kıtında ḥor ola hem

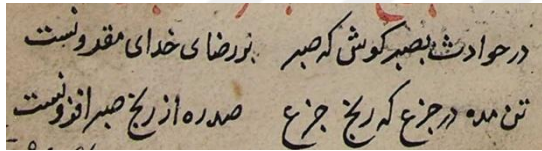
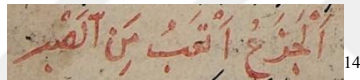

3 İy hüner-mend ki yoḥ durur mālūñ

Faqr elinden şikâyet itme yiter

4 Cehl ile ni‘ metūñ mişâlin işit

Şol çemendür ki terslik üzre biter

3 Ḥaḡ belāsına ḡıl şabur her dem

Ki rızāsına şabr eyledi yâr

4 Ceza‘ itme ki zaḥmı hem ceza‘ uñ

Yüz kıat artuḡ şaburdan acısı var

[4b]

¹³ “Cahilin nimeti, çöplükteki yeşillığe benzer.”

¹⁴ “Sabırsızlıkla sızlanmak, sabırdan daha zordur.”

المسؤل حتر حتى يحد

15

مرد مسؤل چون دهد وعده خویش را در مقام بد نکند
مست حر کورهی وفا سپرد نیست حر کورهی خلاف زند

- 3 Çünkü bir şahş eyleye va‘de
Özüni kendü çäha şalmış olur

- 4 Ger vefā eylese olur āzād
Ger hilāf itse bende olmuş olur

البر الأعداء أخصاهم بكيدة

16

بدترین دشمن تو آن را دان که بظاهر ترا نماید بد
هست ممکن حذر ز دشمنی بجز نیست ممکن حذر ز دشمنی تینر

- 3 Ulu düşmen sen anı bilgil kim
Yüzüne dost dirile her hāl

- 4 Āşikāre ‘adūdan ola hāzer
Gizlü düşmenden ihtirāz muhāl

السامع للغيبيت أحد المختارين

17

تا توانی مخواه غیبیت کسی ندهد که بجد نه که طیبیت
هر که او غیبیتی کسی نشود هست همچون کننده غیبیت

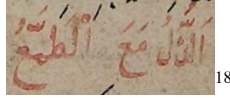
15 “İstenilen kimse, vaad edinceye kadar hürdür.”

16 “Düşmanın en büyüğü, hilesi gizli olandır.”

17 “Gıybeti dinleyen, gıybet edenlerin biridir.”

3 Hergiz itme kimesneyi ğıybet
Ahd ile ‘azl ile pes iy dervîş

4 Her kim ol kimse ğıybetin diñler
Ol dañı iden ile āhıri iş

18

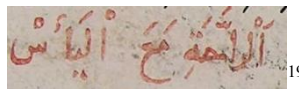
هوكم دارد طمع مال كسان تنش در رخ جانس در عمت

[5a]

تا تو آنی طمع مکن زیرا هر چه خارست جمله و رحمت

3 Kimde kim var ise tama‘ şevkı
Teni rencide cānı ğuşşadadur

4 Tama‘ itme kimesneden zīrā
Dükeli ħorlık bu ğuşşadadur

19

بانو دل در امید بیستی هر چه رنج جمله در دل تست
چون بُریدی امید از دکران هر چه آن راحتست حاصل تست

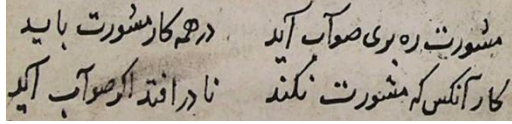
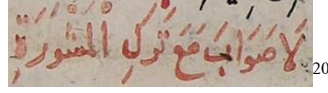
3 Çünkü bir kişiye dutasın ümīd
Dürlü acıları idesin nüş

¹⁸ “Horluk ve alçalış, aç gözlülükle beraberdir.”

¹⁹ “Rahat, ümitsiz olmağıdır.”

4 Çün kesesin ümidüni halkdan

Dürlü rāhatlara olasın tuş

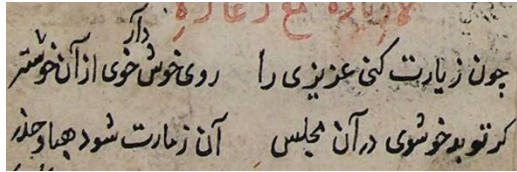
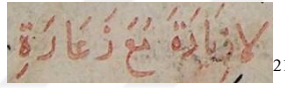

3 Meşveret birle işler olur rāst

Cümle işlerde meşveretdür imam

4 Her kimesne ki meşveret kılmaz

Nādir olur ki işi ola tamām

3 Bir ‘azīzi ziyāret eyleyicek

Yüzüni dut güşāde hūyuñı nerm

4 Ol ziyāretde hulkuñ olsa dürüşť

Emegüñ zāyi‘ olur vucūduñ da şerm

[5b]

²⁰ “Danışmayı terk etmekle doğru bulunmaz.”

²¹ “Kötü huyla ziyaret olmaz.”

الامرؤ الكاذب

22

هر که باشد دروغ زین بروی از مرآت کجا فروغ بود
کر کند عهد آن خدایع بود وردمد وعده آن دروغ بود

- 3 Her ki yalancı olsa halk içre
Hiç mürüvetden olmaya maḥzūz

- 4 ‘Ahdī anuñ hem ola mekr ü dağal
Va‘de kıılursa olmaya maḥfūz

لا وفاء للملوك

23

مطلب تو وفا ز مرد ملوک نشود مجتمع ملال و وفا
کر کند عهد چون ملال نه است بشکند عهد را بدست چنفا

- 3 Üşenür kişiden vefā umma
Müctemi‘ olmaya vefā vü melāl

- 4 Bir kişi birle ‘ahd bağlarsañ
Uşanuben anı şıya derḥāl

لا كرم اعز من النقي

24

کو کریمی بر آهی تقوا رو زائل تقوا سر هم کو مست
ناگرفتن درم زوجه حرام بقدر از بزل کرد و آن در مست

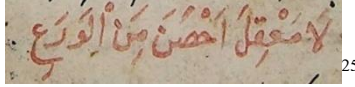
22 “Yalancının insanlığı, mertliği olmaz.”

23 “Bıkmış, usanmış kişide vefa olmaz.”

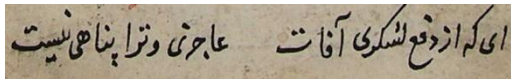
24 “Takvadan daha yüce bir soyluluk ve ululuk yoktur.”

3 Müttakî ol kerâmet ister iseñ
Oldı taq̄vâ keremlere server

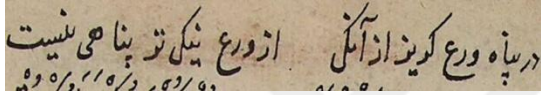
4 Bir ħarâm aq̄çadan kılan perhîz
Biñ ħelâli virenden ol mihter

25

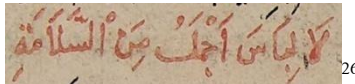

[6a]

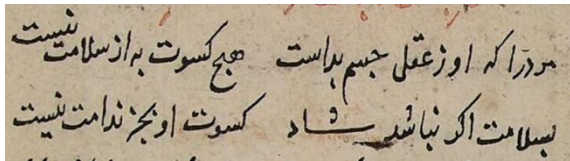

3 İy ki şeytân çerisi def inden
‘ Āciz olduñ senüñ penāhuñ yoq

4 Vera‘ q̄al‘ asımı eyle penāh
Kim vera‘ dan eyü penāhuñ yoq

26

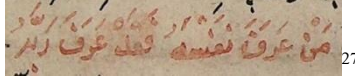

3 Her kimüñ ‘ aqlı kāmîl oldıyısa
Dāimā ħil‘ atin selāmet ider

25 “Haramdan kaçınmaktan daha güzel sığınak yoktur.”

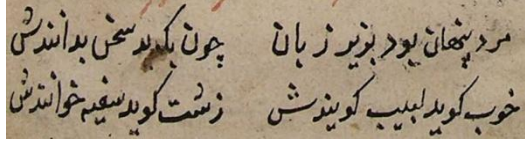
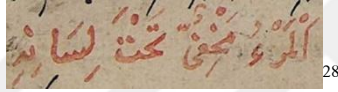
26 “Sağlık ve selametten daha güzel elbise olmaz.”

- 4 urtılır bu ğurr āhından
Baħt-1 taħtından ĥoř iķāmet ider

- 3 Ĥaķķ vucdına řāhid isterseñ
Kend nefsnden iste aña dell

- 4 n ki bildñ bu nefsi bildñ anı
Pes Ĥaķı bilmege bu oldı dell

- 3 Dili altında gizldr insān
Syleyicek bilrler anı ĥaķķ

- 4 Ĥbı sylerse adı ‘āķıl ola
Ziřti sylerse adı aĥmaķķ

[7b]

²⁷ “Kendini bilen, Rabbini bilir.”

²⁸ “Kiři, dilinin altında gizlidir.”

لَا سَوْدَ دَمَعِ انتِقَامٍ

29

دولت انتقام از مردم دولت مهتری کند باطل
ازره انتقام یکسو شو تاغالی زمهری عاقل

- 3 Kimseden şahşa intikām itmek
Ululuk devletin kıllur zâil

- 4 Qâdir olsañ sen intikām itme
Tâ siyâsetde olasın kâmil

عبد السهوي اول من عبد الرق

30

هرکه او بنده گشت شهوترا مست نفس خیس و طبع لیم
بنده شهوتست در خواری بدتر از بنده خریده بیم

- 3 Şehvetine kim olduysa bende
Nefsi ħor oldu şab‘ı buldı ħalel

- 4 Akçaya şatılan kıl oldu ‘azîz
Oldı şehvet kılı hem andan ezel

الباش حور والرحاى عبد

31

کوبیدی ز مردمان تو امید متن آزادی و بدل سادی
ور بدیشان امید در بستی دادی از دست و عز آزادی

29 “İntikamla efendilik olmaz.”

30 “Şehvetin kölesi, parayla alınmış köleden aşağıdır.”

31 “Ümitsizlik hürlük, ümit etmek köleliktir.”

3 Ger bu halkdan ümîzi kesdünise
Tenün âzād ola vü gönün şād

4 Yoḥsa bu halka dutduñısa ümiz
Gitdi cāhuñ hem olmaduñ âzād

Der-kenār [7b]

-2-

Yūnus Fermāyed³²

müstef' ilün müstef' ilün müstef' ilün müstef' ilün

- 1 Gönül alan cihāna sulṭān mısın³³
Gelün cānlar içinde cān içinde cān mısın
- 2 Nazaruñ cānlar alur derdün yürekde qalur³⁴
Gören kendün varur 'āşıka kıyan mısın
- 3 Uçan kuşlar uçunur esen yil görse tırur
 ³⁵ hükümün yürür Belqıs Süleymān mısın
- 4 [Yüzünden] gün dutunur ay toḡmağa utanur
Gören heybete qalur Yūsuf-ı Ken' ān mısın

³² Ur17

³³ Gönül alan bunca cihāna sulṭān mısın: Bunca gönüller alan cihāna sulṭān mısın, D.

³⁴ cānlar: bin, D.

³⁵ : dīv, D.

- 5 Ölüler görse dirilür cānlara kıbleye t̄urur³⁶
Toprakdan cevāb gelür ‘İsā Meryem misin³⁷
- 6 ‘İşkuñ cāna cūş³⁸ eyler arşlana zencīr eyler
[K̄atı] taşu mūm eyler Ferhād-ı kesen³⁹ misin
- 7 ‘İşkuñ H̄aḫḫ’a irgürür gözlerūñ dīzār⁴⁰ görür
Görenler baş indürür İbrāhim Edhem misin
- 8 Yüzūñ dīḫār nūrıdur ḫabuñ⁴¹ Mi‘ rāc ḫunıdur
[Gören] cānlar eridür ‘ālem faḫrı⁴² sen misin
- 9 [Yūnus] sevdüğüñ gözle H̄aḫ yolını key izle
[Rāzuñ] gönülde gizle söze şorar ḫūkm müsün⁴³

آداب صورت العقل 44

با ادب باس درم احوال که ادب نام نیک را سبب است
عاقل آنست که او ادب آرد نیست عاقل کسی که بی ادبست

³⁶ ölüler görse dirilür cānlara kıbleye t̄urur: ölü görse dirilür kalıbına cān gelür, D.

³⁷ ‘İşkuñ cāna cūş eyler arşlana zencīr eyler: toprakdan āvāz gelür ‘İsā bin Meryem misin, D.

³⁸ cāna cūş: dīne şūr, D.

³⁹ kesen: zamān, D.

⁴⁰ gözlerūñ dīzār: cān gözi dīdār, D.

⁴¹ ḫabuñ: saḫun, D.

⁴² ‘Ālem faḫr-ı: Fahr-ı ‘ālem, D.

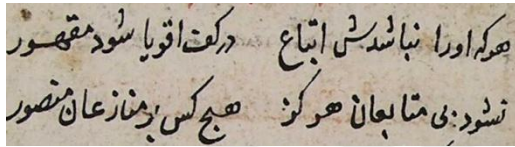
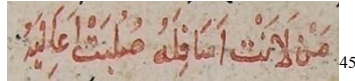
⁴³ ḫūkm müsün: beyān mısın, D.

⁴⁴ “Edep, aklın suretidir.”

[8a]

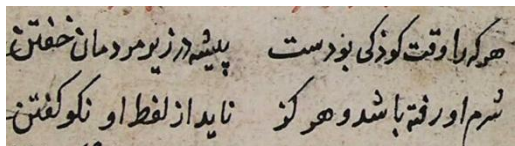
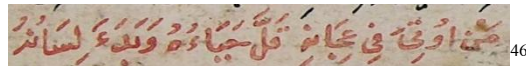
3 Edebi saklağıl kamu işde
Ki edeb eyü ada oldı sebeb

4 Ākıllı oldur edebde kāmıl ola
Ākıllı olmaz ger olmaz ise edeb

3 Her kimūñ kim tevābī' i yoğısa
Güçlüler kıla anı zīr ü zeber

4 Yardımı olmayan kişi hergiz
Bulmaz kendü haşmı üzre zafer

3 Her kim oğlanlığında itdi ise
Halkuñ altına yatmağı san' at

45 "Hizmetçileri zayıf olanın düşmanları güçlü olur."

46 "Kendisine makattan verilen (livata yapılan) kimsenin hayası az ve dili bozuk olur."

- 4 Kalmaya anda zerre deñlü hayā
Hem sözi fuḥṣ ola vü bî-lezzet

Der-kenār [8a]

-3-

Velehu [Yūnus Emre]

müstef ilün müstef ilün müstef ilün müstef ilün

- 1 İy düni gün Ḥaḳḳ'ı isteyen bilmez misin Ḥaḳ ḳandaṭūr
Andan 'ıyān ne var daḥı ḳanda baḳarsañ andaṭūr⁴⁷

- 2 İstemegil Ḥaḳ'ı ıraḳ göñüldedür Şāh'a⁴⁸ ṭuraḳ
Sen senligi elden bıraḳ o cān içinde cāndaṭūr⁴⁹

- 3 Gir göñüle Ṭūr bulasın sen ben dimek dūr defterin⁵⁰
Key güher göñlünde durur sen şanmaḡıl 'ummāndadur⁵¹

- 4 Ol 'ummānda yüz biñ güher bir ḳaṭreye beñzer hemān⁵²
Yoḳdurur ol cāna zevāl zevāl cānı hayvāndaṭūr⁵³

⁴⁷ Andan 'ıyān ne var daḥı ḳanda baḳarsañ andaṭūr: Her kandasam anda hāzır kanda bakarsam andadur, D.

⁴⁸ Şāh'a: Hakk'a, D.

⁴⁹ o cān içinde cāndaṭūr: tenden içerü cāndadur, D.

⁵⁰ gir göñüle Ṭūr bulasın sen ben dimek dūr defterin: gir göñüle bulasın Ṭūr sen-ben dimek defterin dūr, D.

⁵¹ key güher göñlünde durur sen şanmaḡıl 'ummāndadur: key güher er gönlindedür sanma ki ol 'ummāndadur, D.

⁵² hemān: tamām, D.

⁵³ yoḳdurur ol cāna zevāl zevāl cānı hayvāndaṭūr: ol cāna yok zamān-zevāl zevālli cān hayvāndadur, D.

Beyitte problem bulunmaktadır.

5 Eyle şüretüñ vîrân cān sırrıdur Hâk'a⁵⁴ iren⁵⁵
Bâtin gözidür dost gören bu zâhir göz yabandaştır⁵⁶

6 Ger şüretüñ vîrân ola cānuñ genci revân ola⁵⁷
Gönlün İrem bağı ola kerhi bu gene vîrândaştır⁵⁸

7 Her kim ğaflet içre geçer cānı zevâl şuyın içer
Dervîş sırrı 'Arş'a göcer gerçi bu yir yüzindedür⁵⁹

8 **Yûnus Emre** gözin aç bağ iki cihân toluşop Hâk⁶⁰
Şiddik odına gümānuñ yoğ dost eşkerlere nihândaştır⁶¹

الشَّرِّ جَامِعِ الْمَسَاوِي الْعَيُوبِ⁶²

تا توانی مکرد کار بدی که ترا هست طینت طاهر
کر کنی بد فضل شود پنجان و ریدی عیب تو شود ظاهر

3 İşleme şerri yetdüğüñce gücün
Çünkü Hâk virdi saña hilqat-i pāk

⁵⁴ hâk'a: ana, D.

⁵⁵ Divanda bu beyitten önce bir beyit yer almaktadır ancak mecmuada yazılmamıştır. Beyit aşağıdaki beyittir:

Her kanda ki gözin baka Çalap hâzırdur mutlaka

Şol cān ki tapmadı Hak'a assısı yok ziyādadur, D.

⁵⁶ bâtin gözidür dost gören bu zâhir göz yabandaştır: bâtin gözidür dost gören zâhir gözi yabandadır, D.

⁵⁷ ger şüretüñ vîrân ola cānuñ genci revân ola: çün sūretün vîrân ola gönlün bağı cinân ola, D.

⁵⁸ gönlün İrem bağı ola kerhi bu gene vîrândaştır: cānun genci vîrân ola çünkü bu gene vîrānadadır, D.

⁵⁹ dervîş sırrı 'Arş'a göcer gerçi bu yir yüzindedür: dervîş sırrı 'Arş'dan uçar gerçeği yir yüzindedür, D.

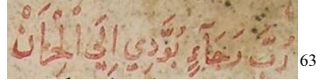
⁶⁰ Yûnus Emre gözin: Miskîn Yûnus gözün, D.

⁶¹ şiddik odına gümānuñ yoğ dost eşkerlere nihândaştır: sıdk odına gümānı yak ol eşkere pinhādadur, D.

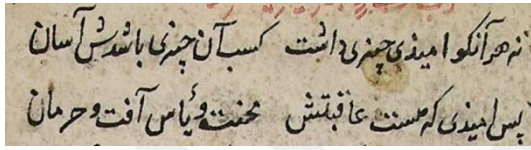
⁶² "Kötülük, bütün kusurların fenalıklarını toplayıdır."

- 4 İşleseñ şerri örtile hünerüñ
Aça ‘aybuñı ide perdeñi çäk

[8b]

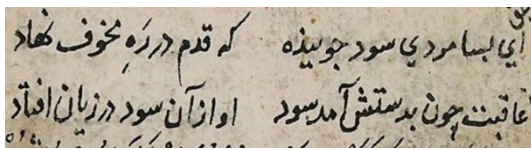
63

- 3 Her neye kim ümiz dutsa kişi
Şanma kesbi anuñ olur āsān
- 4 Niçe ümiz ola ki şoñı anuñ
Derd ü ye’s ola ḥasret ü ḥirmān

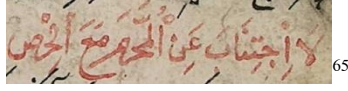
64

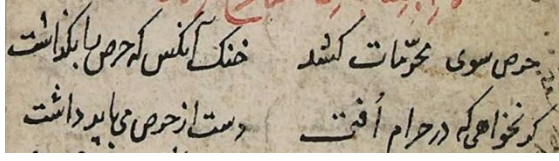
- 3 İy niçe kişi var ki genc ister
Korqulu yollara düşüp dürüşür
- 4 ‘Āqıbet çünki genc ele girse
Aşşısından aña ziyān irişür

⁶³ “Nice ümit edenler, mahrumiyete uğramıştır.”

⁶⁴ “Nice kazançlar var ki, sonunda ziyana sebep olur.”

65

- 3 Hırs şahşı muharremâta çeker
Devlet anuñ ki hırş itmedi yâr

- 4 Dilemezseñ harâma düşmegi sen
Elüñi hırşdan götür nâ-çâr

Der-kenâr [8b]

-4-

Velehu [Yünus Emre]

8+8

- 1 [Evvel] âhîr kâdem öniden şoña zevâli yok şulţân benem
... gök hüküm eyleyüp yir iklimin dutan benem⁶⁶
- 2 [Kün] didüm bu yire turdı bu yir dem gök seyrân turdı⁶⁷
Yüz biñ dürlü âdem geldi getürüp gideren benem
- 3 Ben bu yiri yaradıcağ yir üstine gök turıcağ⁶⁸
Ulu deñiz mevc urıcağ Nüh'a tufân viren benem

⁶⁵ "Aşırı istek ve aç gözlülükle haramdan sakınmak mümkün değildir."

⁶⁶ ... gök hüküm eyleyüp yir iklimin dutan benem: yidi iklimi hüküm idüp yiri gögi dutan benem, D.

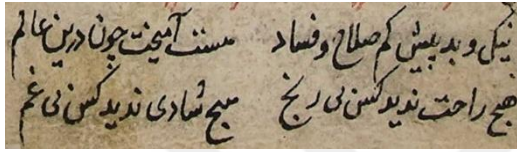
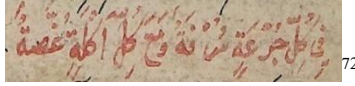
⁶⁷ [kün] didüm bu yire turdı bu yir dem gök seyrân turdı: kün didüm bu yire turdı gökler dahı karar kıldı, D.

⁶⁸ Divanda beyit ikinci sırada yer almaktadır.

4 deri dutan ‘älemlere raḥmet yatan [benem]⁶⁹⁷⁰

[Ādem] ṭonın ṭonanuben mülke ḳadem başan benem

.....⁷¹

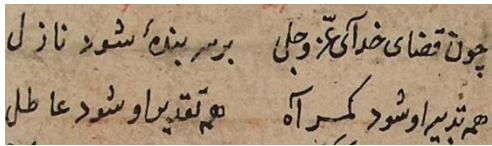
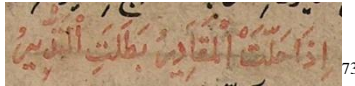
[9a]

3 Eyü yatlu hem acı vü ṭatlu

Ḳarışupdur bu ‘âlem içre be-hem

4 Hiç devâ yoḳ ki şaḥş ola bî-derd

Hiç şifâ yoḳ ki şaḥş ola bî-ḡam

3 Ḳaderi vü ḳazâsı Allāhuñ

⁶⁹ ben bu yiri yaradıcak yir üstine gök ṭurıcak: et ü deri endām çatan ‘älemlere gönül katan, D.

⁷⁰ Divanda beyit yedinci sırada yer almaktadır.

⁷¹ Şiirin devamı yazının silik ve karışık olması sebebiyle okunamamaktadır.

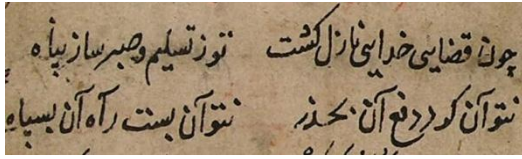
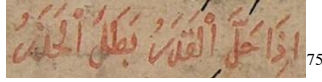
⁷² “Her yudumda bir keder ve her lokmanın boğazda duruşu vardır.”

⁷³ “Değerler indiğinde, tedbirler geçersiz olur.”

Ḳulları üzre çün ola nâzil

4 Cümle tedbirler olıser mâfiş

Cümle taḳdîrler olur bâtı⁷⁴

3 Çün ḳazâsı Ḥaḳuñ ola nâzil

Şabr-ı teslim it aña iy peser

4 Men^c ide bilmez anı hiç ḳorḳı

Bağlayamaz anuñ yolın leşker

Der-kenâr [9a]

-5-

Velehu [Yûnus Emre]

müstef^c ilün müstef^c ilün müstef^c ilün müstef^c ilün

1 Ka^c be-i büt-îmân benem çarḳ uruban dönen benem

Bulud olup hevâya⁷⁶ ağan yağmur olup yağan benem

2 Yıldırım olup şaḳıyan ḳaḳıyup nefsin ḳoḳıyan benem⁷⁷

⁷⁴Ceyhan, A., Özdemir, M., 2013. Hz. Ali'ye Ait Yüz Sözün Manzum Bir Tercümesi. Divan Edebiyatı Araştırmaları Dergisi, 10(10), 229-274.

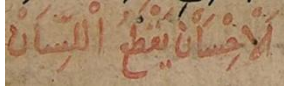
⁷⁵ "Kader inince, sakınma boşa gider"

⁷⁶ bulud olup hevâya: bulut olup göge, D.

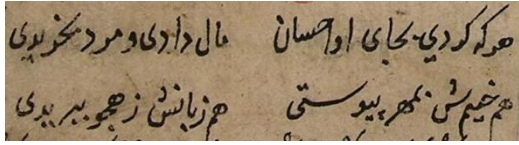
⁷⁷ Divanda beyit üçüncü sırada yer almaktadır.

Yir ahrında berkiyen ol ağılu yılan benem⁷⁸

79

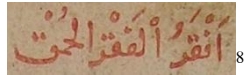
80

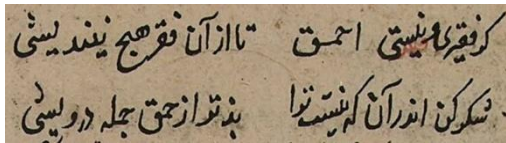
- 3 Çünki halka sen idesin ihsān
Māl virüp cümlesin ‘abīd idesin

- 4 Mihrūn ile gönüllerin utasın
Hicvden dillerin ba‘īd idesin

[9b]

81

- 3 Ger fakīr olsañ olmasañ aħmaq
Gerek andan yemeyesin teşvīş

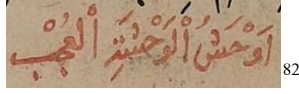
⁷⁸ yir ahrında berkiyen ol ağılu yılan benem: yirün ka'ırında berkiyen şol ağılu ılan benem, D.

⁷⁹ Şiirin devamı farklıdır. Yazının devamı silik ve karışık olması sebebiyle okunamamaktadır.

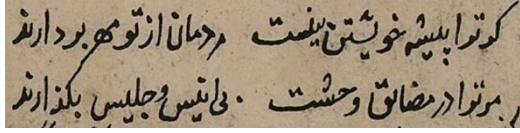
⁸⁰ “Yardımseverlik (kötülüğün) dilini keser.”

⁸¹ “Fakirliğin en büyüğü, ahmaklıktır.”

- 4 Şükür kıl aña kim seni Ma' bûd
Aħmaq itmedi eyledi dervîş

82

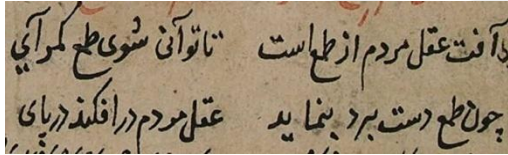

- 3 Kendüni görmek eyleme şan' at
Tâ ki senden bu ħalk ürkmeğe hiç

- 4 Ķalasin vahşetüñ çuķurında
Eş ü ħardaş seni almaya hiç

83

- 3 Ulu āfet-i ħama' durur şaħşa
Gücün olduķca andan eyle ħazer
- 4 Çün ħama' el uzatmaķ eyleyicek
Eyler ādemde ' aķlı zîr ü zeber

Der-kenār [9b]

-6-

Yūnus Emre Fermāyed

⁸² "Korkulacak şeylerin en korkuncu, kendini beğenmişliktir."

⁸³ "Akılların belalarının çoğu, aç gözlülük şimşekleri altındadır."

- 1 Lā-şerīkden oqursın yine şerīk qatarsın
Bire iki dimegi fetvā kimden dutarsın
- 2 Halka fetvā virürsin yā sen niçün tutmazsın
[‘İlmüñ] var ‘amelüñ yok tā günāha batarsın
- 3 ‘İlm oqımaq bilmekdür bilmek kendözi bilmekdür
Pes kendüñi bilmezsen bir hayvāndan betersin
- 4 ‘İlm oqımağüñ ma‘nisi ‘ibret bilmegiçün
[Çün] ‘ibretten bilmezsin görmedin taş atarsın
- 5 [Çün] hüz Qur‘ān indi anı Allāh buyurdı
[Andan] haber virseñe ne kitābdan ötersin
- 6 Oqursın taşnīf kitāb biñā nice gerek ‘azāb
[Havf] ü recā sende çok şanasın ki Tatar’sın
- 7 Dīn ü ĩmānuñ bünyādı toğrulıqla gerçeklik
Ol tamām olmayıcaq neyile dīn dutarsın
- 8 Kılursın riyā namāz yazuğun az
Dilüñ inkār qomaz varur aqlıq şatarsın

9 Sen faķīhsūñ biz faķīr hic saña tañumuz yoķ

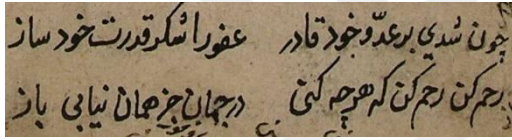
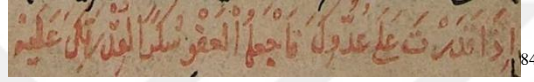
İhlaşıla gelürseñ bizden nesne ütersin

10 [Bu düzilmiş] tertibi ayruksıdı mı dirsın

Başaramazsın hāce endişeden yitersin

11 [Yūnus] Emre bu sözi ‘ işķ kitābından oķur

... .. sığarsa birkaç daħı ķatarsın

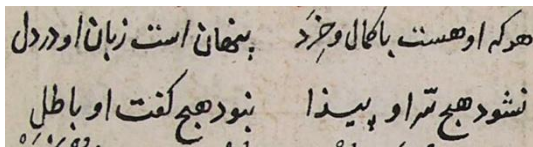
[10a]

3 Düşmenüñe çün olasın ķādir

Şükr-i ķudret bil imdi ‘ afvı hemān

4 Raħmet it raħmet it ki ‘ ālemde

Diye merħūm saña pīr ü cūvān

⁸⁴ “Düşmanına galip geldiğın zaman, galibiyet nimetinin şükrü olarak onu affet.”

⁸⁵ “Akıllının dili, kalbindedir.”

3 Her kimün ‘aqlı kāmīl oldıyısı
Göñli içre dili olur pinhān

4 Sırrını āşikāre kılmaz ü hiç
‘Arız olmaz sözine hem buṭlān

قَلْبُ الْأَهْقُ فِي لِسَانِهِ

86

پیر که او مست با حقاقت حفت جای کامی دلش زبان و سیت
هو چه دارد در زینک و بد در دل آن هو بر سر زبان و سیت

3 Her kişi kim ḥamākat oldı işi
Göñli anuñ dili ucından olur

4 Eyü yatlu ne ki ola göñlinde
Söyler anı ziyān içinde olur

لَا شَرَفَ أَعْلَىٰ مِنَ الْإِسْلَامِ

87

ای که در دل کفرماندستی عز و اسلام داده از کف
کر شرف بایدت مسلمان شو کر چه اسلام نیست بی شرف

3 İy ki bu küfr içinde olduñ ḥor
Koyup elden bu ‘izz-i İslāmı

4 Şeref ister iseñ Müselmān ol
K’ancılayın şeref yok iy ‘amī

⁸⁶ “Ahmakın kalbi dilindedir.”

⁸⁷ “İslām’dan daha üstün şeref yoktur.”

[10b]

-7-

Yūnus Emre Fermāyed⁸⁸

7+7

- 1 Erenlerūñ yolları inceden inceyimiş
Sūleymāna yol kesen şol bir qarıncayımış
- 2 Göñlüm eydür varayın tez yine geldüm saña⁸⁹⁹⁰
Göñlüm baña uyduğı dost görünciyimiş
- 3 ‘ Āşıkuñ gözi yaşı dün-gün dökülür durmaz⁹¹
‘ Āşık kan ağladuğı ma‘ şūķ sorıncayımış
- 4 Eydürler idi baña āvāre olur ‘ āşık⁹²⁹³
Başuma geldi bildüm ol söz yerinceyimiş
- 5 Bir kişi bir kişinūñ götürmeye cefāsn⁹⁴
Cefā götürdüm diyen eli irinceyimiş

⁸⁸ Divanda bu şiir on üç beyit oluşmaktadır. Mecmuada altı beyit bulunmaktadır.

⁸⁹ göñlüm eydür varayın tez yine geldüm saña: göñlüm eydür varayın sana girü geleyin
göñlüm baña uyduğı dost görünciyimiş: göñlüm uyduğı bana dostı bulıncayımış, D.

⁹⁰ Divanda beyit altıncı sırada yer almaktadır.

⁹¹ Divanda beyit sekizinci sırada yer almaktadır.

⁹² eydürler idi baña āvāre olur ‘ āşık: yārenlerüm eydürler ‘ āşık melāmet gerek
başuma geldi bildüm ol söz yerinceyimiş: geldi benüm başuma ol söz yirinceyimiş, D.

⁹³ Divanda beyit yedinci sırada yer almaktadır.

⁹⁴ Divanda bu beyit tespit edilememiştir.

6 İki kiři söyleřür **Yūnus'ı** görsem diyü
Biri eydür ben gördüm bir   aşık  ocayımış

-8-

Velehu [Yūnus Emre]

7+7

1 Mu ammed ile bile mi' rācı kılan benem
Ařhāb-ı řuffā'yıla yalınca  olan benem

2 řabrıla  anā' atı virübidüm bunlara
 ır  kiři bir g nlekte⁹⁵  anā' at kılan benem

3 İbrāhīm g r ki n'itdi tāc u ta tı terk itdi⁹⁶
Allāh   ışıkına ba dı ol sırrı duyan benem

4 Mūsā peygāber ile biñ bir kelime  ıldum⁹⁸
  İsā peygāber ile g klerde  alan⁹⁹ benem

5   Abdü'r-rezzā  ol derviř yoldař idindi beni¹⁰⁰
 allāc-ı Mañşūr'ıla dāra ařılan benem

⁹⁵  ır  kiři bir g nlekte: kırkı bir g nlece, D.

⁹⁶ İbrāhīm g r ki n'itdi tāc u ta tı terk itdi: İbrāhīm Edhem vakti terk itdi tāc u ta tı, D.

⁹⁷ Divanda beyit altıncı sırada yer almaktadır.

⁹⁸ Divanda beyit beřinci sırada yer almaktadır.

⁹⁹ g klerde  alan: g klere  ıkan, D.

¹⁰⁰ Divanda beyit yedinci sırada yer almaktadır.

6 Adımı **Yūnus** dağdum sırrum ʿāleme çağdum¹⁰¹

Bundan dağı ilerü¹⁰² dilde söylenen benem

Der-kenār[10b]

-9-

Velehu [Yūnus Emre]

4+4

1 Işık bezirgānı ser-māye cānı

Bahadır gördüm cāna kıyānı

2 Kāmusın bir gör kemterin er gör

Ġāfil görmegil palās giyeni

3 Tīz çıkarurlar beytül-maʿmūre

Bil ʿİsa bigi dünyā koyanı

4 Tīz indürürler tahte'ş-şerāya

Şol Kārūn gibi dünyā kovanı

5 ʿĀşık olanuñ nişānı vardır

Melāmet olur bellü beyānı

6 ...ʿilmüñe tekyelenme kim

laʿnet olanı

¹⁰¹ Divanda bu şiir dokuz beyitten oluşmaktadır. Mecmuada yer alan şiirde üç beyiti eksiktir.

¹⁰² bundan dağı ilerü: levh ü kalemden öndin, D.

7 ‘ İlm ü ‘ amele olmağıl mağrūr

Hağ kabul itdi kefen soyanı

8 Manşūr çü gördi benem o didi

Oda yağdılar işitdün anı

9 Oda yandurduñ külin şavurduñ

[Eyle mi] gerek seni seveni

10 Zinhār iy **Yūnus** seni gördüm deme

Oda yağarlar gördüm diyeni

-10-

Velehu [Yūnus Emre]

müstef ilün müstef ilün müstef ilün müstef ilün

1 İy yārenler iy qardaşlar şoruñ baña qandayıdum

Dilersenüz eydivirem ezeli vaqandayıdum

[11a]

2 Ezel dilümdeki budur¹⁰³ Tañrı birdür Hağ Resül

Anı eyle¹⁰⁴ bilmezken bir ‘ aceb maqāmdāyıdum

3 Qalı bela urılmadıñ tertib düzen düzelmeden¹⁰⁵

¹⁰³ ezel dilümdeki budur: ezeli den dilümde uş, D.

¹⁰⁴ anı eyle: bunu böyle, D.

¹⁰⁵ qalı bela urılmadıñ tertib düzen düzelmedin: kalū belā söylenmedin tertib düzen eylenmedin, D.

Öküz balık söylenmedin mülk-i yarāndaydım¹⁰⁶

4 Öküz ile balık dağı dem eyleyüb dutdı meni¹⁰⁷¹⁰⁸

Zekeriyā'yıla bile kaçup¹⁰⁹ Nūhıla tūfāndaydım

5 Yūsuf'ıla bir kıyuda bile yatub çekdüm cezā¹¹⁰¹¹¹

Ya' kûb'ıla çok ağladum bulınca fiğāndaydım

6 Ğ İ̄sā' ile Mūsā ile bile çıkdum Tūr tağına¹¹²¹¹³

İbrāhim ile Mekke'ye bünyād birāğındaydım

7 Ğ Arafatda çaldum bıçak İsmā' ile kār kılmadı¹¹⁴¹¹⁵

Allāh beni kıldı āzād ol çoç[la] kurbāndaydım

8 Mî' rāc gicesi Resūluñ Ğ arşda na' lin dönderdüm¹¹⁶¹¹⁷

Veyis ile urdum tācı Manşūrla urğāndaydım¹¹⁸

¹⁰⁶ öküz balık söylenmedin mülk-i yarāndaydım: Hak'dan ayru degüldüm ol ulu dīvāndaydım, D.

¹⁰⁷ Divanda beyit altıncı sırada yer almaktadır.

¹⁰⁸ öküz ile balık dağı dem eyleyüb dutdı meni: Yūnus'ıla balık beni çekdi deme yutdı bile, D.

¹⁰⁹ Zekeriyā'yıla bile kaçup: Zekeriyā'yıla kaçdum, D.

¹¹⁰ Yūsuf'ıla bir kıyuda bile yatub çekdüm cezā: Yūsuf'ıla ben kıyıda yatdum bile çekdüm cezā, D.

¹¹¹ Divanda beyit dokuzuncu sırada yer almaktadır.

¹¹² Ğ İ̄sā' ile Mūsā ile bile: asāyıla Mūsā'yıla kaçdum, D.

¹¹³ Divanda beyit yedinci sırada yer almaktadır.

¹¹⁴ Ğ Arafat da çaldum bıçak İsmā' ile kār kılmadı: İsmā' ile çaldum bıçak bıçak ana kār itmedi

Allāh beni kıldı āzād ol çoç kurbāndaydım: Hak beni āzād eyledi çoçıla kurbāndaydım, D.

¹¹⁵ Divanda beyit sekizinci sırada yer almaktadır.

¹¹⁶ Divanda beyit onuncu sırada yer almaktadır.

¹¹⁷ Mî' rāc gicesi Resūl'ün Ğ Arş'da na' lin dönderdüm: Mî' rāc gicesi Ahmed'ün dönderdüm Ğ Arş'da na' linin, D.

¹¹⁸ Vezinde bozukluk bulunmaktadır.

9 **Yūnus'uñ** ʿāşık[*dur*] cānı ezeli ʿāşıklarile¹¹⁹¹²⁰

[Ol] Allāh'uñ dergāhında cevlan ü seyrādayıdum

-11-

Velehu [Yūnus Emre]

müstef ilün müstef ilün müstef ilün müstef ilün

1 Allāh saña viribiye bir gün ecel serhengini

Gele görine gözüne¹²¹ azdura beñzün reñgini

2 Eyde saña emāneti ıssı dirler vir¹²² ilteyin

Ala senden emāneti kıla senüñle cengini

3 Emāneti senden ala gevdeni şöyle boş şala

Güñahuñ boynuñda kıla dağı vire gülbengini¹²³

4 Seni yirüñe¹²⁴ kıoyalar menzil-i mübārek diyeler

Üstüne tiz tiz örteler dünyānuñ hār u hāşakini¹²⁵

¹¹⁹ Yūnus'uñ ʿāşık cānı ezeli ʿāşıklarile: Yūnus senün ʿāşık cānun ezeli ʿāşıklarile

Allāh'uñ dergāhında cevlan seyrādayıdum: Ol Allah'un dergāhında seyrān u cevlandayıdum, D.

¹²⁰ Divanla yapılan karşılaştırma sonucunda mecmuada bir beytin eksik olduğu tespit edilmiştir. Eksik olan beyit aşağıda yer almaktadır:

Alī'yile urdum kılıç Ömer'ile 'adl eyledüm

On sekiz yıl Kāf Tagında Hamza'yla meydādayıdum, D.

¹²¹ görine gözüne: gözüne görine, D.

¹²² ıssı dirler vir: vir ıssı dirler, D.

¹²³ güñahuñ boynuñda kıla dağı vire gülbengini: günāhlar boynunda kala nefsun ura gülbengini, D.

¹²⁴ seni yirüñe: sinünde, D.

¹²⁵ dünyānuñ hār u hāşakini: bu dünyā hāk ü sengini, D.

- 5 Ƙarañu yirde ƙalasin hem ƙ ameliñi alasin¹²⁶
Çoƙ āh diyüben çalasin āhir pişmanlık çengini
- 6 Māluñ varısa¹²⁷ [iy] paşa hışmuñ ƙavmuñ üleşe
İledeler seni hoşa göresin yürek tengini
- 7 **Yūnus** imdi tevbeye gel cān sendeyiken eyle ƙ amel¹²⁸
ƙ Aƙılıla ƙuşanı gör dervişlik palhengini

Der-kenār [11a]

-12-

Velehu [Yūnus Emre]

8+8

- 1 Ben bende seyr ider iken ƙ aceb sırra irdüm [aḥī]
Bir siz daḥı sizde görüñ dostı bende buldum [aḥī]
- 2 Bende baƙdum bende gördüm benüm ile ben olanı
Şüretime cān olanı kimdüğini bildüm aḥī
- 3 İsteyüp bulamazdum anı ol ben isem yā ben ƙanı
Seçemezüm andan beni bir kezden ol oldum aḥī

¹²⁶ ƙarañu yirde ƙalasin hem ƙ ameliñi alasin: karanu yirde olasin ƙ amelün ile kalasin

çoƙ āh diyüben çalasin āhir pişmanlık çengini: āh idüben çoƙ çalasin āhir peşmānlık çengini, D.

¹²⁷ varısa: çoƙısa, D.

¹²⁸ Yūnus imdi tevbeye gel cān sendeyiken eyle ƙ amel: Yūnus var imdi tevbe kıl cān sendeyiken it ƙ amel

ƙ Aƙılıla ƙuşanı gör dervişlik palhengini: ƙ Aşıkısan ƙuşanı gör dervişlerün palhengini, D.

- 4 Şüret toprakdur diyeni gönlüm kabul kılmaz anı
Bu toprağın cevheri cevherini hazrete irgürdüm ahî
- 5 Münkir kişi tuymaz anı dertlülerün sızar cânı
Ben dost bağı bülbüliyem ol bāğceden geldüm ahî
- 6 Ma' şük bizümledür bile ayru degül kıldan kıla
Uzak sefer bizden kala dost yakın buldum ahî
- 7 Degme belâ¹²⁹ kandan baña tağılmayam degme yana
Çutlu oldu bu seferüm hoş menzile geldüm ahî
- 8 Maşür'ıdum ben ol zāman uş yine geldüm bunda ben
Yağ külümü şavur yile ben Ene'l-Ḥağ didüm ahî
- 9 Mun' im oldum yoğsul iken benüm oldu [kevn ü mekân]¹³⁰
Yirden göge mağrib maşırık şarğdan ¹³¹...
- 10 Nitekim ben beni bildüm öldüğüm¹³² Ḥağkî buldum
Çorçum anı buluncaydı çorçımdan¹³³ çurtuldum

¹²⁹ degme belâ: bir yol, D.

¹³⁰ Divanda bu beyitten önce bir beyit yer almaktadır ancak mecmuada bulunmamaktadır. Eksik olan beyit aşağıda yer almaktadır:

Ne oda yanam dağılam ne dāra çıkam boğılam

İşüm bitince yüriyem teferrüce geldüm ahî, D.

¹³¹ Yazının bu kısmı silik olduğu için net olarak okunamamaktadır.

¹³² öldüğüm: diledüğüm, D.

¹³³ çorçımdan: korkıdan, D.

11 **Yūnus** kim öldürür seni viren alur yine cānı

Bu cānlara hüküm ideni kim idügin buldum ahî

-13-

Velehu [Yūnus Emre]¹³⁴

[11b]

7+7

1 İy su ıandan gelürsin vaıanıñ ıanda senüñ

ıanda alıaı var ise¹³⁵ yataıuñ anda senüñ

2 Alıaı yirdedür yurduñ topraıa yüzüñ sürdüñ

Baıcaı dizār gördüñ alıaı gönlüñ var senüñ

3 Kimüñ deñize gider kimüni düden yudar

Aşluñı şorsam nedür niçün tenüñ yok senüñ

4 Deñizde balıı durur aıaca gökden yürür

Özün ıurıya irer n'uzun ıoluñ var senüñ

5 Dirilüp deñiz olduñ ıaıılıben düz olduñ

Hem göllerde sāz olduñ yapılan evler senüñ

¹³⁴ Şiir Yūnus Emre'ye aittir. Divandaki 147 numarada yer alan şiirle yapılan karşılaştırma neticesinde büyük farklılıklar olduğu tespit edilmiştir. Sadece mecmuadaki birinci ve yedinci beyitler benzerlik göstermektedir.

¹³⁵ alıaı varsa: çukur bulursan, D.

6 Dereye düşüp geldün **Yūnus'a** gerek olduñ
İçümüñe bigi kıızıl şayılr azdur senüñ

7 Dünyede cānlu cānsuz olımayalar sensüz
Cāna cānsın gümānsuz hiç mānendüñ yok senüñ

-14-

Velehu [Yūnus Emre]

müstef' ilün müstef' ilün müstef' ilün müstef' ilün

1 Hāk Çalab'um Hāk Çalab'um iy rahmeti çok¹³⁶ Çalab'um
Günāhlıyuz yazuqlıyuz sencileyin yok Çalab'um¹³⁷

2 Günāhları çok bunlaruñ kerāmetüñle yarlığa¹³⁸¹³⁹
Uçmağūña koy¹⁴⁰ bunları binsünler Burāk Çalab'um

3 Ne 'ilmüm var ne tā' atüm ne gücüm var ne kuvvetüm¹⁴¹¹⁴²
Meger senüñ¹⁴³ 'ināyetüñ kıla yüzümi aq Çalab'um

¹³⁶ iy rahmeti çok: sencileyin yok

¹³⁷ günāhlıyuz yazıqlıyuz sencileyin yok Çalab'um: günāhlıyuz yarlıgagıl iy rahmeti çok Çalab'um, D.

¹³⁸ günāhları çok bunlaruñ kerāmetüñle yarlığa: kullar senün sen kullarun günāhları çok bunlarun, D.

¹³⁹ Divanla yapılan karşılaştırma sonucunda mecmuada bu beyitten önce bir beytin eksik olduğu tespit edilmiştir. Eksik olan beyit aşağıda yer almaktadır:

Ben eydürem kim iy Ganī nedür bu derdün dermānı

Zinhār esirgeme beni 'ışk odına yak Çalab'um, D.

¹⁴⁰ koy: sal, D.

¹⁴¹ Divanda beyit altıncı sırada yer almaktadır.

¹⁴² kuvvetüm: tākatüm, D.

¹⁴³ senüñ: kıla, D.

4 Ne sultān ne baylardasın ne köşk ne sarāylardasın¹⁴⁴¹⁴⁵

Girdüñ miskünler gönline idindüñ tırak Çalab'um

5 Yarlığağıl sen **Yūnus'ı**¹⁴⁶ bu günāhlu kullarıla

Eger yarlıgamazısan key kıatı firāk Çalab'um

Der-kenar [11b]

-15-

Velehu [Yūnus Emre]

7+7

1 Müşkili halleylemek degmenüñ işi degül

Bir kişiyeye vir gönli bu yolda taşı degül

2 Bu kelāmuñ ma' nīsi evliyānuñ hānidur

Yidürmegil cāhile sükkerümüz aşı degül

3 Evliyādan dā'imā¹⁴⁷ şey' li'l-lāhuñı kesmegil

Saña himmet eyleyen göz ile kıaşı degül

4 Er oldur ki menzili her dem gösteri tıra

Degme 'ārif bu düşü yoramaz işi degül

¹⁴⁴ ne sultān ne baylardasın ne köşk ne sarāylardasın: ne yohsul u ne baydasın ne köşk ü sarāylardasın, D.

¹⁴⁵ Divanla yapılan karşılaştırma sonucunda mecmuada bu beyitten önce bir beytin eksik olduğu tespit edilmiştir. Eksik olan beyit aşağıda yer almaktadır:

Kogıl beni hoş yanayın kül oluban uşanayın

Ol sevdüğün Muhammed'e olayın çerāk Çalab'un, D.

¹⁴⁶ yarlığağıl sen Yūnus'ı: Yūnus'ı sen yarlığağıl, D.

¹⁴⁷ Evliyādan dā'imā: Evliyānun gönlerinden, D.

- 5 İşde bir yār bulasın cānuñ fidī kılasın
İnkārıla gelenler erüñ yoldaşı degül
- 6 [Biz ol] c ışk kadehini¹⁴⁸ ol dost elinden içdük
Bize ol kadeh şunan dünyā dervīşi degül
- 7 **Emrem**¹⁴⁹ bir toğanıdı kōndı Tapduğ kōlına
Ava şikāre geldi bu yuva kuşı degül

-16-

Velehu [Yūnus Emre]

müstef ilün müstef ilün müstef ilün müstef ilün

- 1 [Gelüñ] soralım cānlara şüretlerden¹⁵⁰ n'oldı gider
[Leyl] ü nehār yoldaşiken¹⁵¹ ne bahāne buldı gider
- 2 güler oynardı cān ben senüñven diridi¹⁵²
[Bellü] bilüñ cān şüretüñ saķalına güldi gider
- 3 Eyles idi satu bazār bir pül için girü bozar
[İmdi] n'oldı hālden bezer yaķasız tōn geydi gider¹⁵³

¹⁴⁸ kadehini: bādesini, D.

¹⁴⁹ emrem: Yūnus, D.

¹⁵⁰ şüretlerden: şüretleri, D.

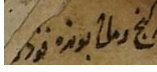
¹⁵¹ [leyl] ü nehār: dün-gün senünven diriken, D.

¹⁵² güler oynardı cān ben senüñven diridi: eyle ki dost olmuş iken niçe iş düzülmiş iken, D.

¹⁵³ [imdi] n'oldı hālden bezer yaķasız tōn geydi gider: olmuş bu dünyādan bizār yensüz gönlek geydi gider, D.

Der-kenār [12a]

4 ... ŧuretũne

... nařldür gāhına ħalk ʿ amel aldı gider

5 ... söyle sözün tevbe ile řođrıldı özüñ

... geldi bu dünyāya řopraq olup řoldı gider

-17-

Velehu [Yūnus Emre]¹⁵⁴

müstef ilün müstef ilün müstef ilün müstef ilün

1 ʿ Āŧıřlaruñ himmetlerin ben baña yoldaŧ eyleyem

Āħirine varmařlıġā ben iŧümi ħoŧ eyleyem

2 Ķoyam bu fāniyi gidem ol āħirete ʿ azm idem

Uçmařda ħürī kıızların ben baña ħāldaŧ idem

3 Zerrin řuŧaġın giymeyem bu deniden fāriġ olam

Ger döŧegim řopraqısa yasdıġumu [ben] řaŧ idem

[12a]

4 Bunda bugün gülen kiŧi anda yarın aġlayıŧar

Gözyaŧı bunda döküp yasdıġumu yaŧ eyleyem

5 Söyündürem ħırŧ odını oda yařam nefŧ evini

¹⁵⁴ Yūnus Emre Divanında yer alan 197 numaralı ŧiirle benzerlik gösterdiġi yönleri tespit edilmiŧtir. Divan yer alan son beyit ile mecmuadaki son beyit aynıdır. Ancak diđer beyitlerde yakın anlamlı veya tamamen farklı sözcüklerin kullanıldıġı tespit edilmiŧtir.

El götürem şimden girü nefis ile savař eyleyem

6 Tenüm dađı cānum dađı hiç bilmedi bular Hāķ'ı
Şimdiye dek bilmedise şimden girü tuş eyleyem

7 Miskin Yūnus dir çağırur 'āşıkıyam dervīşlerūñ
Dervīş degül ise taşum içümi dervīş eyleyem

-18-

Velehu [Yūnus Emre]

müstef' ilün müstef' ilün müstef' ilün müstef' ilün

1 Dervīşlere¹⁵⁵ muhibb iken yā münkir olduđuñ neden
Saklađıl tatlu cānuñ ođları çıkmadın yaydan¹⁵⁶

2 Bil¹⁵⁷ ķahr erenler atıdur ğayret dađı ħil' atıdur
Erenler yası ķatıdur ođları geķer ķayadan

3 Bize muhib olanları Hāķ'dan diledük anları
Dönüp münkir olanları tiz çıkarurlar aradan

4 Bunda el ayak öpilür gelenüñ cānı ķapılır
Müsāfir ğarīb¹⁵⁸ yapılır mescid ü zavye-ĥāneden¹⁵⁹

¹⁵⁵ dervīşlere: erenlere, D.

¹⁵⁶ saklađıl tatlu cānuñ ođları çıkmadın yaydan: key sakıñıl datlu cānun okları çıkmadın yaydan, D.

¹⁵⁷ Divanda bil sözcüğü bulunmamaktadır.

¹⁵⁸ müsāfir ğarīb: ğarīb müsāfir, D.

¹⁵⁹ mescid ü zavye-ĥāneden: zavye vü mescid-hāneden, D.

5 Aġu ierseñ nūş ola¹⁶⁰ Hađdan ierse hoş ola¹⁶¹

Yūnus ile yoldaş ola¹⁶² gelsün Allāh'ına giden

Der-kenār [12a]

-19-

Velehu [Yūnus Emre]

mūstef' ilūn mūstef' ilūn mūstef' ilūn mūstef' ilūn

1 İy ' ışk eri aç gözünü yir yüzine eyle¹⁶³ nazar

Gör bu laṭif çiekleri uzanuben¹⁶⁴ Hađđ'a gider

2 Bular böyle uzaniben Hakk'a dün-gün uzanuban¹⁶⁵

Şorsañ bulara bir canum kancarudur ' azm ü sefer¹⁶⁶

3 Her bir çiek biñ nāzıla öger Hađđ-ı niyāzıla

Her kuş bir hoş āvāzıla pādişāhını zikr ider¹⁶⁷

4 Öger anun kādīrligin her bir işe hāzırlığın

İllā ' ömür kāşırlığın añcağız beñzi şolar¹⁶⁸

¹⁶⁰ ola: olsun, D.

¹⁶¹ ola: olsun, D.

¹⁶² ola: olsun, D.

¹⁶³ eyle: kılğıl, D.

¹⁶⁴ uzanuben: bezenüben, D.

¹⁶⁵ bular böyle uzaniben Hakk'a dün-gün uzanuban: bunlar yazın bezenüben dostdan yana uzanuban, D.

¹⁶⁶ şorsañ bulara bir canum kancarudur ' azm ü sefer: bir sor ahī bunlara sen kancarudur ' azm-i sefer, D.

¹⁶⁷ her kuş bir hoş āvāzıla pādişāhını zikr ider: Her murgı hoş āvāzıla ol pādişāhı zikreder, D.

¹⁶⁸ beñzi şolar: rengi döner, D.

- 5 Rengi döner gündən güne toprağa dökilür yine
‘ İbret durur añlayana bu ‘ ibreti ‘ ārif tıyar
- 6 Bu sırrı ger tıyayıduñ ya bu ğamı yiyevidüñ
Yiründe eriyeyidün gideydi senden kār u [bār]
- 7 Ne gelmegüñ gelmek durur ne bilmegüñ bilmek durur
Şoñ menzilüñ ölmek durur tıyamaduñ ‘ ışkıdan [bir eser]
- 8 Bilüñ gelen geçerimiş kōnan kōmu göçerimiş
‘ Işk şerbetin içerimiş her kim bu ma‘ niden [tıyar]
- 9 **Yūnus** bu sözləri kōgil kendilügüñden¹⁶⁹ [elüñ yuğıl]
Senden ne gele bir digil çün andan¹⁷⁰ ola hıyar u [şer]

-20-

Velehu [Yūnus Emre]

mefā‘ ilün mefā‘ ilün fe‘ ülün

- 1 Zihī deryā ki katredeñ görindi
Ne deryādur ne katredür gör indi
- 2 Zihī¹⁷¹ katre ki deryā anda maḥfī

¹⁶⁹ kendilügüñden: kendözünden, D.

¹⁷⁰ andan: Hak’dan, D.

¹⁷¹ zihī: ‘ aceb, D.

Bu maḥfī sırrı sen senden şor indi

3 Hicāb u nūr u zulmet külli sende¹⁷²

Niçe sen sen nice ben ben dur indi

4 Saña gel sen saña gel sen seni bil¹⁷³

Saña baḡ sendeki bil kimdür indi

5 Eger āyīne biñ olsa baḡan bir¹⁷⁴

Gören birdür¹⁷⁵ görinen biñ görindi

6 Fenā ol kim bulasın zevḡ-i vuşlat¹⁷⁶

Bu sözüm düş midür saña yor indi

7 Şalādur kime ḡarḡ olmaḡ gerekse

Yūnus bu baḡre ḡavvāş ol gir indi

[12b]

-21-

Velehu [Yūnus Emre]

8+8

1 İlāhī bir ıŝḡ vir baña ben benligüm bilmeyeyin

¹⁷² Divanda beyit altıncı sırada yer almaktadır.

¹⁷³ bil: bulḡör, D.

¹⁷⁴ Divanda beyit dokuzuncu sırada yer almaktadır.

¹⁷⁵ birdür: bir, D.

¹⁷⁶ Divanda beyit beşinci sırada yer almaktadır.

- Yavu kılayın ben beni isteyüben bulmayayın
- 2 Şöyle hayrân eyle beni bilmeyeyin dün ü günü
İsteyeyin dâim seni ayruğ naqşa kılmayayın
- 3 Al gider benden benliği taldur içüme senliği
Bundayiken öldür beni varup anda ölmeyeyin
- 4 Kıo ben yanayın tüteyin dost bahcesinde yiteyin¹⁷⁷
Bir gül olayın biteyin açılıban şolmayayın
- 5 ‘ İřkuñ bir dağ urdı cāna uş yürüyem yana yana¹⁷⁸
‘ İřkuñ bünyād urdı cāna nice zāri kılmayayın¹⁷⁹
- 6 Söylerisem gelmez dile kim söge baña kim güle¹⁸⁰
Bāri yanayın derdile hālüm dile gelmeyeyin
- 7 ‘ İřkdur bu derdüñ dermānı ‘ iřk yolına virdüñ cānı¹⁸¹
Miskīn **Yūnus** dir yā Ğānī bir dem ‘ iřksuz kılmayayın

¹⁷⁷ Divanda beyit altıncı sırada yer almaktadır.

¹⁷⁸ ‘ İřkuñ bir dağ urdı cāna uş yürüyem yana yana: uş yürüyem yana yana cigerüm gark oldı kana, D.

¹⁷⁹ ‘ İřkuñ bünyād urdı cāna nice zāri kılmayayın: ‘ İřkuñ bir ok urdı cāna niçe zāri kılmayayın, D.

¹⁸⁰ Divanda beyit dördüncü sırada yer almaktadır.

¹⁸¹ Divanda beyit sekizinci sırada yer almaktadır.

- 8 Mânşur'layın dārā beni şöyle 'ıyāñ göster seni¹⁸²
Kurban kılayın bu cānı 'ışka münkir olmayayın

Der-kenār [12b]

-22-

Velehu [Yūnus Emre]

müstef' ilün müstef' ilün müstef' ilün müstef' ilün

- 1 Bir şāha kul olmak gerek ebed ma' zül olmaz ola
Bir eşik yaşdanmak gerek kimse elden almaz ola
- 2 Bir toyı toylamak gerek bir soyı soylamak gerek¹⁸³
Bir sözi söylemek gerek kimse anı bilmez ola
- 3 Bir kuş olup uçmak gerek bir kenāra geçmek gerek¹⁸⁴
Bir kadehden¹⁸⁵ içmek gerek içenler anlamaz ola
- 4 Ne bir bahri olmak gerek bir deñize talmak gerek¹⁸⁶
Bir gevher çıkarmak gerek şarrāf anı bilmez ola
- 5 Bir bağçeye girmek gerek ol ma' şūkı¹⁸⁷ bulmak gerek
[Zinde] iken ölmek gerek varup anda ölmez¹⁸⁸

¹⁸² Divanda beyit yedinci sırada yer almaktadır.

¹⁸³ Divanda beyit altıncı sırada yer almaktadır.

¹⁸⁴ Divanda beyit üçüncü sırada yer almaktadır.

¹⁸⁵ kadehden: şerbetden, D.

¹⁸⁶ ne bir bahri olmak gerek bir deñize talmak gerek: çevik bahri olmak gerek bir deryāya dalmak gerek, D.

¹⁸⁷ ol ma' şūkı: hoş teferrüc, D.

¹⁸⁸ [zinde]iken ölmek gerek varub anda ölmez: Bir güli yıylamak gerek hergiz ol gül solmaz ola, D.

6 [Kişi] ‘ aşık olmak gerek hoş teferrüc kılmak¹⁸⁹ gerek

Bir güli yıylamak gerek ol gül elde şolmaz ola¹⁹⁰

7 Miskīn **Yūnus** var dek otur elüni¹⁹¹ Hāzrete götür¹⁹²

[Tapduq]layın bir er getür bu dünyāya qalmaz¹⁹³ ola

-23-

Velehu [Yūnus Emre]¹⁹⁴

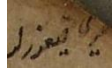
1 dünyāyı bir gün qoyub gitmek gerek

Senüñ dileğinde degil neyleyüben nitmek gerek

2 Uyduñ bu nefsiñ sözine batduñ günāh denizine

[Çirk] getürdüñ cān yüzine tevbe etegin dutmaq gerek

3 [Qudret] qandilinden senüñ destūrla indi cünūñ

söziñi işitmek gerek

4 [Ne haq] sözinden alursan ne qul sözini işidürsin

¹⁸⁹ hoş teferrüc kılmak: ma‘ şūkayı bulmak, D.

¹⁹⁰ bir güli yıylamak gerek ol gül elde şolmaz ola: ‘ ışk odına yanmak gerek ayruk oda yanmaz ola, D.

¹⁹¹ elüni: yüzüni, D.

¹⁹² Divanla yapılan karşılaştırma sonucunda mecmuada bir beytin eksik olduğu tespit edilmiştir. Eksik olan beyit aşağıda yer almaktadır:

Kişi Hak'ı bilmek gerek Hak haberin almak gerek

Zindeyiken ölmek gerek varup anda ölmez ola, D.

¹⁹³ bu dünyāya qalmaz: hıç cihāna gelmez, D.

¹⁹⁴ Divanla yapılan karşılaştırma neticesinde bu şiir Yunus Emre Divanında tespit edilmemiştir. Ancak şiir Yunus Emre'ye aittir.

cevāb saña sen saña ne itmek gerek

5 ... itmek ben kimse ...

... hāzretine ki ‘ amel itmek gerek

-24-

Velehu [Yūnus Emre]

8+8

1 Şöyle hayrān eyle beni ‘ ışkuñ odına yanayın

Her kıncaru bāqarısam gördüğüm seni şanayın

2 Çün Sübhānım okır beni uş gönildi gider yolum¹⁹⁵

Elden çıkaruben gönüm ya ben kıanda egleneyin¹⁹⁶

3 Dört mezhebün ‘ aşıkıyam yidi mezheb geçdi cānum¹⁹⁷

Qoğıl beni söyletmegil bu yollarda uyanayın

[13a]

4 Yidi Tāmu didükleri kıatlanmaya bir āhuma¹⁹⁸

Sekiz uçmağ eglemeye senden¹⁹⁹ niye uşanayın²⁰⁰

5 Dilde söylenür kıaberün hergiz bulurmaz eşerün²⁰¹

¹⁹⁵ çün Sübhānım okır beni uş gönildi gider yolum: beni okıdı sultānum uş gönüldi gider cānum, D.

¹⁹⁶ elden çıkaruben gönüm ya ben kıanda egleneyin: elden bıraktı benligi bunda niçe egleneyin, D.

¹⁹⁷ Divanda beyit üçüncü sırada yer almaktadır.

¹⁹⁸ Divanda beyit beşinci sırada yer almaktadır.

¹⁹⁹ senden: bunda, D.

²⁰⁰ uşanayın: egleneyin, D.

²⁰¹ Divanda beyit altıncı sırada yer almaktadır.

Silgil gözüm perdesini seni görüp güveneyin²⁰²

6 Senüñ hoşuñ tıydı cânım terkin urdum bu cihānuñ²⁰³

Hergiz bulunmaz maķāmuñ ya ben kanda egleneyin²⁰⁴

7 ‘İlm-i hikmet okıyanlar ‘ışkıdan fāriğdur²⁰⁵ bu hıblar²⁰⁶

Manşür oldum aşuñ beni her dillerde söyleneyin

8 **Yūnus** dimez işbu sözi cāna tıldı dostuñ rāzı²⁰⁷

Kördür münkirlerüñ²⁰⁸ gözi ya ben nice göstereyin

-25-

Velehu [Yūnus Emre]

8+8

1 İy yārenler eydimezem cânım neye tılduğın

Dil ile vaş itsem²⁰⁹ olmaz gönlümü kim alduğın

2 Gönlüm tılı şığmaz dile ‘aşıkdur ol kim hāl bile

‘ışk niçeyi virdi sele añlayamaz n’olduğın

²⁰² silgil gözüm perdesini seni görüp güveneyin: götür yüzünden perdeyi didāruna göyüneyin, D.

²⁰³ Divanda beyit üçüncü sırada yer almaktadır.

²⁰⁴ hergiz bulunmaz maķāmum ya ben kanda egleneyin: ‘aceb kandadır mekānun ya ben kanda isteyeyin, D.

²⁰⁵ fāriğdur: fakīr, D.

²⁰⁶ hıblar: bunlar, D.

²⁰⁷ Yūnus dimez işbu sözi cāna tıldı dostuñ rāzı: Yūnus dimedi bu sözi cāna toldı dost āvāzi, D.

²⁰⁸ münkirlerüñ: münāfikun, D.

²⁰⁹ itsem: idememez, D.

3 ‘İşğdan dertlü olanlaruñ²¹⁰ ‘ışğ derdiyle ʔolanlaruñ
Küfri ĩmān olanlaruñ ‘ayıblamañ güldüğini

4 Ağlamak gülmek ‘āşığa dirilmek ölmek ‘āşığa
Çahrıla luṫfı bir bilür bilmez melül olduğını

5 ‘İşğ **Yūnus**’ı eyledi dāl Yūnus ʔanı ‘ışğ helāl
Çoñ varuñ itsün pāyimāl görmesün ayrulduğını

Der-kenār[13a]

-26-

Velehu [Yūnus Emre]

7+7

1 Cānlar cānını buldum bu cānum yağmā olsun
Geçdüm aşşı ziyāndan²¹¹ dükkānum yağmā olsun

2 Ben benligümden geçdüm gözüm hicābın açdum
Dost vaşlına ulaşdum gümānum yağmā olsun

3 Benden benligüm gitdi hep mülkimi dost dutdı
Haḫīḫat küfrün buldum ĩmānum yağmā olsun²¹²

²¹⁰ dertlü olanlaruñ: haber bilenlerün, D.

²¹¹ geçdüm aşşı ziyāndan: assı ziyāndan geçdüm, D.

²¹² haḫīḫat küfrün buldum ĩmānum yağma olsun: lā-mekān kavmi oldum mekānum yağmā olsun,D.

4 Varlık çün sefer kıldı andan bize dost²¹³ geldi²¹⁴
Elin viren ol oldı lisānum yağmā olsun²¹⁵

5 Geçdüm bitmez şağışdan²¹⁶ uşandum yaz u kışdan
Bostān başını²¹⁷ buldum bostānum yağmā olsun

6 **Yūnus** ne hoş dimişsin bal u şeker yimişsin²¹⁸
Ballar balını buldum kıovanum yağmā olsun

-27-

Velehu [Yūnus Emre]

4+4

1 ‘İşkuñ aldı benden beni
Baña seni gerek seni
Ah iderem düni günü
Baña seni gerek seni

[13b]

²¹³ bize dost: dost bize, D.

²¹⁴ Divanla yapılan karşılaştırma sonucunda mecmuada bir beytin eksik olduğu tespit edilmiştir. Eksik olan beyit aşağıda yer almaktadır:

İkilikden usandum ‘ışk tonımı tonandum

Derdi hānına kandum dermānum yağmā olsun, D.

²¹⁵ elin viren ol oldı lisānum yağma olsun: vīrān gönül nūr toldı cihānum yağmā olsun, D.

²¹⁶ şağışdan: sağınçdan, D.

²¹⁷ bostān başını: bostānlar başım, D.

²¹⁸ Divanla yapılan karşılaştırma sonucunda mecmuada bir beytin eksik olduğu tespit edilmiştir. Eksik olan beyit aşağıda yer almaktadır:

Ta‘allukdan üzüşdüm ol dostdan yana uçdum

‘İşk dīvānına düşdüm dīvānum yağmā olsun, D.

2 ‘ İřkuñ zenc̄irini üzem²¹⁹²²⁰

Delü olam ıaęa düřem

Sensin düni gün endiřem

Baña seni gerek seni

3 Eger beni yanduralar²²¹²²²

Külüm göle řavuralar

Bu ıpraęumdan çağuram

Baña seni gerek seni

4 Ne ıamuda yir eyledüm²²³

Ne uçmaęda köřk baęladum

Senüñ için çok aęladum

Baña seni gerek seni

5 Ne varlıęa sevinürem²²⁴

Ne yoęluęa yirinürem

‘ İřkunıla avınuram

²¹⁹ Divanda dörtlük dördüncü sırada yer almaktadır.

²²⁰ Divanla yapılan karşılaştırma sonucunda mecmuada bu dörtlükten önce bir dörtlüğün eksik olduęu tespit edilmiştir. Eksik olan dörtlük aşağıda yer almaktadır:

‘ İřkun ‘ aşıklar öldürür

‘ İřk denizine taldurur

Tecelliyile toldurur

Bana seni gerek seni, D.

²²¹ yanduralar: öldüreler, D.

²²² Divanda dörtlük beřinci sırada yer almaktadır.

²²³ Divanda dörtlük yedinci sırada yer almaktadır.

²²⁴ Divanda dörtlük ikinci sırada yer almaktadır.

Baňa seni gerek seni

6 Şūfilelere Őoĥbet gerek

Aĥīlere aĥret gerek

Mecnūn'a da²²⁵ Leylā gerek

Baňa seni gerek seni

7 Yūsuf eger ĥayālūñi²²⁶

Düşde göreydi bir gice²²⁷

Terk ideydi mālīklīgīñ²²⁸

Baňa seni gerek seni

8 **Yūnus** çağururlar adum²²⁹

Gün geldükce artar odum

İki cihānda maĥşūdum

Baňa seni gerek seni

-28-

Velehu [Yūnus Emre]

²²⁵ Mecnūn'a da: Mecnūn'lara, D.

²²⁶ Divanla yapılan karşılaştırma sonucunda mecmuada bu dōrtlükten önce bir dōrtlūgün eksik olduđu tespit edilmiştir. Eksik olan dōrtlük aŐaĥıda yer almaktadır:

Cennet Cennet didükleri

Bir ev ile bir kaç Hūrī

İsteyene virgil anı

Bana seni gerek seni, D.

²²⁷ Divanda dōrtlük dokuzuncu sırada yer almaktadır.

²²⁸ mālīklīgīñ: müklerin, D.

²²⁹ Divanda dōrtlük onuncu sırada yer almaktadır.

1 Sen cānuñdan geçmedin cānān ārzu kılırsın

Bilden zünnār kesmedin ĩmān ārzu kılırsın

2 *Men ‘arefe nefsehu*²³⁰ dırsın illā degülsın

Melāikden yukāru seyrān arzū kılırsın

3 Bilimedüñ sen seni şadefde nice dürsın²³¹²³²

Mışır’da sultān iken Ken‘ān arzū kılırsın

4 Tıfl-ı nā-reste gibi etegüñ at idinüp²³³

Ele çevgān girmedin²³⁴ meydān arzū kılırsın

5 **Yūnus** düşdüñ bu derde Eyyūb’layın şabreyle²³⁵

Derde kıatlanımsın dermān arzū kılırsın

Der-kenār [13b]

²³⁰ “Kendini bilen demektir.”

²³¹ nice dürsın: ne gevhersın, D.

²³² Divanda beyit dördüncü sırada yer almaktadır.

²³³ Divanda beyit üçüncü sırada yer almaktadır.

²³⁴ girmedin: almadın, D.

²³⁵ Divanla yapılan karşılaştırma sonucunda mecmuada bu beyitten önce dört beytin eksik olduğu tespit edilmiştir. Eksik olan beyitler aşağıda yer almaktadır:

Ol ezel ‘āleminde ebedi gözlemedin

Per ü bālün bitmedin cevlān arzū kılırsın

Yitmiş yidi perde var dostunı arzūlama

Yidisinden geçmedin yakīn arzū kılırsın

Otuzy gözde durur otuzı gönüldedir

Onun dahı bilmedin görmek arzū kılırsın

Sen bunda işe geldün uş yine varısarsın

Henüz sen kul olmadın sultān arzū kılırsın, D.

Velehu [Yūnus Emre]

7+7

- 1 Bir söz diyem ben saña dinle cânun varısa
Hic tama' eylemegil 'aqlun saña varısa
- 2 Yavuzluğ eylemegil la' net işitmeyesin
Senden şoñra söylene key eylügün varısa
- 3 Yavuzluğdan kem bitdi ya eylükden kim yitdi
Eylük Hakk'a yaraşur sende ikrâr varısa
- 4 İkrâr erün yarıdur varsa uçmağ yiridür
Bâhil uçmağ görmeye yüz biñ gözi varısa
- 5 [Sen] saña ne şanursañ ayruğa da anı şan²³⁶
Dört kitābuñ ma' n̄isi budur eger varısa
- 6 [Ma' n̄ide] getürmişdür qarındaş yāruñdurur
[Oğuldan] dañı tatludur eger vefādarısa²³⁷
- 7 [Gördün] yarün toğrudur var qademe baş ko²³⁸

²³⁶ Divanla yapılan karşılaştırma neticesinde bu beytin divanda yer almadığı tespit edilmiştir.

²³⁷ tatludur eger vefādarısa: tatlu eger togrı yārisa, D.

²³⁸ [gördün] yarün toğrudur var qademe baş ko: yārün sana mukābil tapusunda sücūd kıl, D.

[Çıkar] cigerün yidür eger çāreñ varısa

8 [Gördün]yārūñ egridür nen varısa vir kırtul

[Ululardan] ögütdür²³⁹ işıtdüğüñ varısa

9 [Ekmek] yiyüp tuz başmağ ol nā-merdler işıdür

[Etmek] seni kıomaya tuzuñ hağğı varısa

10 [Çok] söz hayvān yükidür az söz erūñ görkidür

[Bilene] bir söz yiter cānda gevher varısa

11 [Miskin **Yūnus**] delüdü hem sözinden bellüdü

[‘Ayıblamañ] yārenler sözde eksük varısa

-30-

Velehu [Yūnus Emre]

7+7

1 Sen bu cihān mülkini başdan başa²⁴⁰ dutduñ dut

Yā bu ‘ālem hağğımı oynayuban ütdüñ dut

2 Sen Süleymān köşkinde taht kıurup oturduñ bil

[14a]

Dīve periye düp-düz sen hükümler işıdüñ²⁴¹ dut

²³⁹ ögütdür: meseldür, D.

²⁴⁰ başdan başa: Kāf’dan Kāfa, D.

²⁴¹ işıdüñ: eyledün, D.

- 3 Sen Ferīdūn ḥazinesin Nūṣirevān gencile
Ḳārūn mālīm daḥı sen mālūña ḳatduñ [dut]
- 4 Bu dūnye bir loḳmadur ağızdadur çeynenmiş
Çeynenmişı ne yutmaḳ²⁴² hā sen anı yutduñ [dut]
- 5 Çün deñize ğarḳ olduñ boğazuña geldi şı²⁴³
Delü bigi ḫalbınma iy bī-çāre batduñ [dut]
- 6 ‘Ömrūñ şöyle delimdür yay içinde oḳ bigi²⁴⁴
Ṭolmuş oḳa ne atmaḳ atılmadıñ atduñ [dut]
- 7 Her ğāh ki nefes gelür ol kīsedden eksilür²⁴⁵
Çün kīse ortalandı sen anı dūketdüñ [dut]
- 8 Āḫır bir ğün ölürsin ölüm vardur bilürsin²⁴⁶
Ḳamusından ayrılıp varup sine yatduñ [dut]

²⁴² yutmaḳ: dutmak, D.

²⁴³ Divanda beyit yedinci sırada yer almaktadır.

²⁴⁴ ‘Ömrūñ şöyle delimdür yay içinde oḳ bigi: ‘Ömrün delim bir okdur yay içinde toptolu

Ṭolmuş oḳa ne atmaḳ atılmadıñ atduñ dut: Tolmuş oka ne turmak hā sen anı atdun tut, D.

²⁴⁵ Divanda beyit sekizinci sırada yer almaktadır.

²⁴⁶ Divanla yapılan karşılaştırma sonucunda mecmuada bu beyitten önce bir beytin eksik olduğu tespit edilmiştir. Eksik olan beyit aşağıda yer almaktadır:

İş bu ecel şerbetini elbet dadırsın

Dadışuna şek yokdur şimdi anı datdun tut, D.

9 Yüz yıl eger hoşluğıla ‘ ömrün olursa **Yūnus**²⁴⁷

Şoñucı bir nefesdür geç andan ötündüñ dut

Der-kenar [14a]

-31-

Velehu [Yūnus Emre]

8+8

1 Eyā gāfil ac gözünü gönül yavlağ uzatmağıl²⁴⁸

Bağ şu kendi dirliğüne kimse ‘ aybın gözetmegil

2 Qanda miskin görürseñ şey’lillāh eylegil andan²⁴⁹

Baş indir gel qademine qaşuñ qarağun çatmağıl

3 Nefse uyup biş parmağın bir kezden iltme ağzuña²⁵⁰

Kes birisin vir miskine gerek olur unutmağıl

4 Bir gün ola bu dünyayı āhirete degşüresin²⁵¹

Düni günü qılğıl tã‘ at ayağ uzadub yatmağıl

²⁴⁷ Divanla yapılan karşılaştırma sonucunda mecmuada bir beytin eksik olduğu tespit edilmiştir. Eksik olan beyit aşağıda yer almaktadır:

İş bu cihān mülkünden ansuzın ün iderler

Ansuzını şimdi bil yaraklanup gıtdün tut, D.

²⁴⁸ Divanla yapılan karşılaştırma sonucunda mecmuada bu beyitten sonra bir beytin eksik olduğu tespit edilmiştir. Eksik olan beyit aşağıda yer almaktadır:

Şöyle dirilgil hulkıla öliceğiz söyleşeler

Bākī dirlik budur cānum yavuz adıla gıtmegil, D.

²⁴⁹ Qanda miskin görürseñ şey’lillāh eylegil andan: Gördün ki bir derviş gelür yüz vur anun kademine

Baş indir gel qademine qaşuñ qarağun çatmağıl: Senden şey’ullah idicek qaşun karagun çatmağıl, D.

²⁵⁰ Divanda beyit beşinci sırada yer almaktadır.

²⁵¹ Divanda beyit üçüncü sırada yer almaktadır.

5 Söyledüğün keleciyi işitdiğün gibi söyle²⁵²
Zîreklenüp kendözünden bir kac keleci katmağıl²⁵³

6 **Yūnus** kim öldürür seni viren alur yine cānı²⁵⁴²⁵⁵
Ta bu **Yūnus** yarın anı er nazarından gitmegil

-32-

Velehu²⁵⁶

[14a]

-33-

Velehu [Yūnus Emre]

mefā' īlūn mefā' īlūn fe' ūlūn

1 Yā Rabb bu ne dertdür dermān bulunmaz²⁵⁷
Bu yara ne yaradur zaḥmı belürmez

2 Nideyin göñlümi²⁵⁸ ' ışkdan uşanmaz
Varur ' ışka düşer hiç baña ʔanmaz

²⁵² Divanda beyit altıncı sırada yer almaktadır.

²⁵³ zîreklenüb kendözünden bir kac keleciyi katmağıl: kendözünden zîreklenüp bir kaç söz dahı katmağıl, D.

²⁵⁴ Divanda beyit sekizinci sırada yer almaktadır.

²⁵⁵ Divanla yapılan karşılaştırma sonucunda mecmuada bu beyitten önce bir beytin eksik olduğu tespit edilmiştir. Eksik olan beyit aşağıda yer almaktadır:

Dünyā çerb ü şîrîn durur âdem gerekdür yiyesi

Kem nesneye tama' idüp kesüp kemürüp yutmağıl, D.

²⁵⁶ İlk mısrası "Bî-mekānem bu cihānda menzilüm ʔurağum anda" olan şiir yazının silikliğinden dolayı okunamamıştır.

²⁵⁷ Yā Rabb bu ne dertdür dermān bulunmaz: Bu ne dertdür ' aceb dermān belürmez

Bu yara ne yaradur zaḥmı belürmez: Ya bu ne yaradur zaḥmı belürmez, D.

²⁵⁸ nideyin göñlümi: benim gönlüm ' aceb, D.

3 Döner gönlüm baña ögüt virür hoş
‘ Āşık olan gönül ‘ ışkdan uşanmaz

4 ‘ Āşık kim²⁵⁹ cāna kaldı ‘ āşık olmaz
Cānın terk itmeyen ma‘ şūkı bulmaz

5 ‘ Āşık bir kişidür bu dünya mālın²⁶⁰
Āhiret korkusın bir pula şaymaz

6 Bu dünyeden āhiretten içerü
‘ Ārif’in²⁶¹ yiri var kimsene bilmez

7 ‘ Āşık öldi diyü şalā virürler
Ölen hayvān durur ‘ āşıklar ölmez

8 ‘ Āşıklar meydānı ‘ ışk deñizidür²⁶²
Çalarlar çevgānı topı belürmez

[14b]

9 Erenler çapusu Hāzret çapusu
Bu çapuya gelen maħrūm gönülmez

²⁵⁹ kim: ki, D.

²⁶⁰ Divanla yapılan karşılaştırma sonucunda mecmuada bir beytin eksik olduğu tespit edilmiştir. Eksik olan beyit aşağıda yer almaktadır:

‘ Işk bāzāndur bu cānlar satılır

Sataram cānumı hīç kimse almaz, D.

²⁶¹ ‘ ārif’in: āşıkun, D.

²⁶² ‘ ışk deñizidür: ‘ arş'dan yücedür, D.

10 **Yūnus** bu deryāya ġarġ oldı gitdi

Girü gelmeklige ʿ aġlı dirilmez

-34-

Velehu [Yūnus Emre]

7+7

1 Çarġ²⁶³yoġıdı cānlarımız var iken

Biz anuñla yārdıġ²⁶⁴ ʿ Azrāil aġyār iken

2 Dün geldi Şafī Ādem dünyeye başdı ġadem²⁶⁵

İblīse uydı şol²⁶⁶ dem uçmaġ da gezer iken

3 Çalap ʿ ışġı cāndaydı bu bilişlik andaydı²⁶⁷

Ādem Havvā ġandaydı biz anuñla yār iken

4 Ol vaġtın biz uçardıġ cevlan urub göçerdük²⁶⁸

Nūrdan şarāb içerdük Hāġ bizi toylar iken

²⁶³ çarġ: çarh-ı felek, D.

²⁶⁴ biz anuñla yārdıġ: biz ol vaktin dost idük, D.

²⁶⁵ Divanda bu beyit dördüncü sırada yer almaktadır.

²⁶⁶ iblīse uydı şol: iblīs aldadı ol, D.

²⁶⁷ Divanda beyit dördüncü sırada yer almaktadır.

²⁶⁸ Divanla yapılan karşılaştırma sonucunda mecmuada bu beyitten sonra bir beytin eksik olduğu tespit edilmiştir. Eksik olan beyit aşağıda yer almaktadır:

Cānlar anda bilişdi ol dem gönül alışdı

ʿ Ālem halkı karışdı denizler kaynar iken, D.

5 Ezel daħı²⁶⁹ biz anda cem‘ idük cem‘ k’anda²⁷⁰

Ma‘ rifet ‘ âleminde sır sözün söyler iken

6 Ervâh idük anda biz ne oğul vardı ne kız²⁷¹272

Çoñşıyıduk cümlemüz nūr tağın yaylar iken

7 Ne gök varıdı ne yir ne zîr varıdı ne zer²⁷³

Yūnus dostdan ħaber vir ‘ ışķıla göyner iken

Der-kenār [14b]

-35-

Velehu [Yūnus Emre]²⁷⁴

7+7

1 Sen nicesi ‘ âşıkısın ħayâlden geçemezsin

Deñizden ne alasin ırmağdan içemezsin

2 Varlık orda ma‘ nîdür ma‘ nîsiz kişi nedür

Ma‘ nî erün ÷onıdur sen anı biçemezsin

3 Eren yoludur meşe eren beñzer güneşe

²⁶⁹ ezel daħı: niçe yıllar, D.

²⁷⁰ Divanda beyit ikinci sırada yer almaktadır.

²⁷¹ ervâh idük anda biz ne oğul vardı ne kız: ne oğul vardı ne kız vâhid idük anda biz, D.

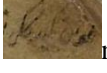
²⁷² Divanla yapılan karşılaştırma sonucunda mecmuada bu beyitten önce bir beytin eksik olduđu tespit edilmiştir. Eksik olan beyit aşağıda yer almaktadır:

Şükür bu deme geldük dostları bunda bulduk

Tuz-ekmek bile yidük ‘ ışķ demin oynar iken, D.

²⁷³ zîr varıdı ne zer: zeber vardı ne zîr, D.

²⁷⁴ Karşılaştırma neticesinde bu şiir divanda tespit edilememiştir.

 neşe yolını seçemezsin

4 Hırşıla ʔama^c senüñ etmiş cünüñ
... göz ile bakarsun cān gözin açamazsın

5 Koğıl hırş ıŝkıla gir yola
... koşsan āhir anuñ için uçamazsın

6 yirde gönlüñ ayruq bāzarda

 ol yurtdan göçemezsin

7 Sen imdi ne dirsən yā ʔancarū gidersin
... bir doz ʔadar atlayup geçemezsin

Der-kenār [14b]

-36-

Velehu [Yūnus Emre]

7+7

1 İŝidüñ iy ulular ^c aceb²⁷⁵ zamān olısar
Sağ müslümān seyrekdür anda²⁷⁶ gümān olısar

²⁷⁵ aceb: āhir, D.

²⁷⁶ anda: ol da, D.

2 ‘ Aceb maḥlūk iriṣdi göz yumuban duriṣdi²⁷⁷

Ḥelāl ḥarām qarışdı aşsı ziyān olısar

3 Ya‘ ni er toğmiş erden tırtmaz elini şerden²⁷⁸²⁷⁹

Deccāl kopısar yirden āḥir zamān olısar

Der-kenār [15a]

4 Dānişmend oqur dutmaz dervīş yolın gözetmez²⁸⁰

Maḥlūk²⁸¹ ögüt [işıtmez] şağır²⁸² zamān olısar

5 Qanı²⁸³ begler mürveti binmişler birer atı²⁸⁴

Yidügi yoḥsul eti içdügi qan olısar

6 Biri birinden qapar eyle kim qala şanur²⁸⁵

Bunda ḥod ne iderse yarın anda bulısar

7 İy Yūnus Emre²⁸⁶ senüñ dostıla geçe²⁸⁷ günüñ

²⁷⁷ Divanda beyit beşinci sırada yer almaktadır.

²⁷⁸ ya‘ ni er toğmiş erden tırtmaz elini şerden: ya'ni er gelmiş erden elini çekmiş şerden, D.

²⁷⁹ Divanda beyit dördüncü sırada yer almaktadır.

²⁸⁰ Divanda beyit beşinci sırada yer almaktadır.

²⁸¹ maḥlūk: bu halk, D.

²⁸² şağır: ne sarp, D.

²⁸³ qanı: gitdi, D.

²⁸⁴ Divanda beyit üçüncü sırada yer almaktadır.

²⁸⁵ Biri birinden qapar eyle kim qala şanur: Birbirne yavuz sanur itdügin kala sanur

Bunda ḥod ne iderse yarın anda bulısar: Yarın mahşer gününde işi beyān olısar, D.

²⁸⁶ emre: imdi, D.

²⁸⁷ dostıla geçe: ‘ışkıla geçsün, D.

Sevdüğüñ Hudā²⁸⁸ senüñ cānuña cān olısar

-37-

Velehu [Yūnus Emre]

müstef ilün müstef ilün müstef ilün müstef ilün

1 İy ‘ aşıkān iy ‘ aşıkān ‘ ışk mezhebi dīndür baña
Gördi gözüm dost yüzüni yas kamu düğündür baña

2 Ayruğ bize yas eylemez gönlümüzi pās eylemez
Hağdur Hağdan gelen²⁸⁹ āvāz andan gelen ündür baña

3 Ayruğ baña ben dimeyem kimesneye sen dimeyem²⁹⁰
Ya kul ya sulţān dimeyem işidenler kıalsun ţana

[15a]

4 Ben ‘ ışkından urılmayam dergahuñdan sürülmeyem²⁹¹
Bundan dağı giderisem senüñ ile varam saña

5 Ol dost beni viribidi var dünyāyı bir gör didi
Geldüm gördüm bir ārāyiş anı gören²⁹² kıalmaz aña

²⁸⁸ Hudā: kışı, D.

²⁸⁹ Hağdur Hağdan gelen: Hak'dan gelen görklü, D.

²⁹⁰ Divanla yapılan karşılaştırma sonucunda mecmuada bu beyitten sonra bir beytin eksik olduğı tespit edilmiştir. Eksik olan beyit aşağıda yer almaktadır:

Senden sana varur yolum senden seni söyler dilüm

Allah sana irmez elüm bu hikmete kaldum tana, D.

²⁹¹ Divanda bu beyit beşinci sırada yer almaktadır.

²⁹² anı gören: seni seven, D.

6 Kullarıña va‘ deyledi yarınkı gün görnem didi²⁹³
Ol dostlarum sevindügi yarınım bugündür baña

7 **Yūnus** seni dīn idindi dīn nedür īmān idindi
‘ İŝka bugün yarın n’ olur nedür işi öñdin ŝoña

-38-

Velehu [Yūnus Emre]

7+7

1 ‘ İŝkla isteridük niye bulduk ol cānı
Göñlek idinmiş giyür ŝüretile ol cānı²⁹⁴

2 Girmiş ŝüretde gezer cümle işleri düzer
Girü kendüye söyler gevher ile bu kāmı

3 Bu dünyā bir bāzardur ŝüretler olmuş dükkān
Bu dükkāna girüben oldur ŝatan bu kāmı

4 Bir niceler kayurur bunca mālum aldı dir
Viren oldur alan ol ŝorsa nedür ziyānı

5 **Yūnus** imdi sen senden ayru degül hem cāndan

²⁹³ Divanla yapılan karşılaştırma sonucunda mecmuada bu beyitten sonra bir beytin eksik olduğu tespit edilmiştir. Eksik olan beyit aşağıda yer almaktadır:

Dost ‘ İŝka ulaşalıdan dünyā āhıret bir oldı

Ezel-ebed sorarısan dūn ile bugündür bana, D.

²⁹⁴ ol cānı: bu teni, D.

Sende bulamazısañ kanda bulasın anı

Der-kenār [15a]

-39-

Velehu [Yūnus Emre]

7+7

- 1 Meskenetden²⁹⁵ buldılar kimde erlik varısa
Nerdübāndan iterler kim yüksek baqarısa
- 2 Göñül yüksekde gezer dem-be-dem yoldan azar
Taş yüzine ol şızar içinde ne varısa
- 3 Aq saqallu p̄ir koca hic bilmez hālün nice²⁹⁶
Emek yimesin hacca kim göñül yıqarısa
- 4 Göñül Çalab'ıñ tahtı göñüle Çalap baqdı²⁹⁷
İki cihān bed-bahtı kim göñül yıqarısa
- 5 **Yūnus** yoldan ırmasun yüksek yirde [durmasun]

²⁹⁵ meskenetden: miskīnlikden, D.

²⁹⁶ Divanla yapılan karşılaştırma sonucunda mecmuada bu beyitten sonra bir beytin eksik olduğu tespit edilmiştir. Eksik olan beyit aşağıda yer almaktadır:

Sagır işitmez sözi gice sanur gündüzi

Kördür münkirün gözi ' ālem münevver ise, D.

²⁹⁷ Divanla yapılan karşılaştırma sonucunda mecmuada bu beyitten sonra iki beytin eksik olduğu tespit edilmiştir. Eksik olan beyitler aşağıda yer almaktadır:

Sen seni ne sanursan ayruga da anı san

Dört kitābun ma' nīsi budur eger varısa

Bildük gelenler geçmiş konanlar girü göçmiş

' İşk şarābından içmiş kim ma' nī tuyarısa, D.

Sinle Şırāt görmesün sevdiği dīdārīsa

-40-

Velehu [Yūnus Emre]

7+7

- 1 Evvel daħı²⁹⁸ ben bunda ezeli Ğ aşık geldüm
Ğ Işkı kulağuz dutdum ol yola düşüp geldüm
- 2 Degülem kâl [u] kılde yâ yitmiş iki dilde
Yād yok baña bu yolda anda bilişüp geldüm
- 3 Geçdüm ħod-bīn ilinden el çekdüm dükelinden
Bu²⁹⁹ ikilik yolından³⁰⁰ birliğe bitüp geldüm
- 4 Dört kişidür yoldaşum vefā-dār[dur] ħāl-daşum
Üçile hoşdur başum birine puşub³⁰¹ geldüm
- 5 Ol dördüñdür³⁰² biri³⁰³ cān biri dīn biri imān
Birisi nefşümdür düşmān anda savaşup geldüm

[15b]

- 6 Bir kılı kırk yardılar birin yol gösterdiler

²⁹⁸ evvel daħı: cānum ben andan, D.

²⁹⁹ bu: ol, D.

³⁰⁰ yolından: bābından, D.

³⁰¹ puşub: buşub, D.

³⁰² dördüñdür: dördün, D.

³⁰³ biri: birisi, D.

Bu mülke gönderdiler ol yola düşüp geldüm

7 ‘ Işık şerbetinden içdüm on iki ırmağ geçdüm
Deñizler bendin deşdüm ‘ ummāndan aşub³⁰⁴ geldüm

8 Ben andan geldüm bunda yine varuram anda
Hem yine³⁰⁵ varasumı anda danışup geldüm

9 ‘ Azrāil ne kişidür kaçd idesi cānuma
Ben emānet ıssıyla anda bitirüşüp geldüm

10 Cānum **Yūnus’a**³⁰⁶ ne ğam ‘ aşık melāmet bed-nām³⁰⁷
Küfrüm ĩmāna şol dem anın değışüp geldüm

-41-

Velehu [Yūnus Emre]

müstef ilün müstef ilün müstef ilün müstef ilün

1 Sen[sin] bize bizden yakın görünmezsın hiçāb nedür
[Çün]‘ aybı yok görklü yüzün üzerinde niķāb nedür

2 Sen eyitdün iy pādişāh *Yehdi’[l-lāhu] ve [limen]*³⁰⁸ yeşā

³⁰⁴ aşub: taşup, D.

³⁰⁵ hem yine: ben anda, D.

³⁰⁶ cānum Yūnus’a: Yūnus Emre’ye, D.

³⁰⁷ Divanla yapılan karşılaştırma sonucunda mecmuada bu beyitten önce bir beytin eksik olduğu tespit edilmiştir. Eksik olan beyit aşağıda yer almaktadır:

Aradum çıkdum bir uca eglendüm teferrüce

Eren soyın soylayup ol soya düşüp geldüm, D.

³⁰⁸ Nūr Suresi 24/35: “Allah nūruna dilediğini kavuşturur.”

Şerikūn yokdurur hāşā suçlu kim³⁰⁹ ʿ azāb nedür

3 Levh üzere kimdür yazan azduran kimdür [yā] azan³¹⁰

Bu işleri kimdür düzen [bu] su'āle cevāb nedür

4 Bu işleri sen bilürsin sen virürsin [sen] kılsın³¹¹

Қılan sen kılduran sen³¹³[yā] bu şoru hisāb nedür

5 İy Yūnus bunı göz³¹⁴ görmez görenler [hod] haber virmez

Bu menzile ʿ aqıl irmez ol kırduğūn şırāt³¹⁵ nedür

Der-kenār[15b]

-42-

Velehu [Yūnus Emre]

7+7

³⁰⁹ yokdurur hāşā suçlu kim: senin i şāh suçlu kimdür, D.

³¹⁰ Divanla yapılan karşılaştırma sonucunda mecmuada bu beyitten sonra bir beytin eksik olduğu tespit edilmiştir. Eksik olan beyit aşağıda yer almaktadır:

Rahīm durur senün adun Rahīm'lıgun bize didün

Mürşidlerün muştıladı Lā taknetu hitāb nedür, D.

³¹¹ kılsın: alursın, D.

³¹² Divanla yapılan karşılaştırma sonucunda mecmuada bu beyitten sonra üç beytin eksik olduğu tespit edilmiştir. Eksik olan beyitler aşağıda yer almaktadır:

Biz umaruz mürvetünden cümle iş senün katundan

Senün o çok rahmetünden bu bir avuç türāb nedür

Kün'i bir kezin söyledün her nesneyi var eyledün

Yine āhir bir söz ile anı kılmak harāb nedür

Kanı bu mülkün sultānı pes ten isen kanı cānı

Bu göz görmek diler anı bu merci' ü me'āb nedür, D.

³¹³ kılan sen kılduran sen: ne kim dilersen kılsın, D.

³¹⁴ iy Yūnus bunı göz: Yūnus bu göz anı, D.

³¹⁵ ol kırduğūn şırāt: bu kodugun serāb, D.

- 1 İstedüğümi buldum eşkere cān içinde
Taşra isteyen kendi kendiye³¹⁶ nihān içinde
- 2 Ol Kayyimdür³¹⁷ ırılmaz ansuz kimse dirilmez
Adım adım yir ölçer hükmi revān içinde
- 3 Şayru şayru³¹⁸ imāret köşk [ü] sarāy yapan ol³¹⁹
Kara niķāb dutunmuş girmiş külhān içinde
- 4 Yüce yüce ʿ arş düzer kendüyi³²⁰ anda bezer³²¹
Gör nice cevlan ider hırķa palān içinde
- 5 Tutmuş kudret kılıcın kesmiş nefis başını³²²³²³
Hırsını³²⁴ depelemiş elleri ķan içinde
- 6 Haste³²⁵ olmuş iniler Qurʿān ünini diñler³²⁶
Qurʿān okıyan kendi kendi Qurʿān içinde

³¹⁶ kendi kendiye: kendi kendi, D.

³¹⁷ ol Kayyimdür: Kāʿimdür hiç, D.

³¹⁸ şayru şayru: dürlü dürlü, D.

³¹⁹ Divanda beyit onuncu sırada yer almaktadır.

³²⁰ kendüyi: kendözin, D.

³²¹ Divanda beyit dokuzuncu sırada yer almaktadır.

³²² Divanda beyit yedinci sırada yer almaktadır.

³²³ tutmuş kudret kılıcın kesmiş nefis başını: kudret kılıcın almış nefsün boynını çalmış, D.

³²⁴ hırsını: nefisini, D.

³²⁵ haste: sayru, D.

³²⁶ Divanda beyit sekizinci sırada yer almaktadır.

- 7 Azın azın³²⁷ çağurur uğrı daħı çağurur³²⁸
Bu ne ‘ acāyib uğrı girmiş çağran içinde
- 8 Uğrı olmuş uğrılar yine kendüyi³²⁹ çağar³³⁰
[Şaħne] kendüsi olmuş girmiş³³¹ zindān içinde
- 9 [Siyāset] meydānında ğalabadan baħanlar³³²
[Siyāset] kendi olmuş girmiş meydān içinde
- 10 Orucuna ğüvenme namāzına tayanma³³³³³⁴
[Cümle] tā‘ aṭ māt³³⁵ olur nāz u niyāz içinde
- 11 [Oruc namāz] ğusl u hac hicābdur ‘ āşıqlara³³⁶
‘ Āşık bundan³³⁷ münezzeħ hāşıl āvāz³³⁸ içinde

³²⁷ azın azın: dutun diye, D.

³²⁸ Divanda beyit beşinci sırada yer almaktadır.

³²⁹ yine kendüyi :kendü kendüyi, D.

³³⁰ Divanda beyit dördüncü sırada yer almaktadır.

³³¹ girmiş: kendü, D.

³³² Divanda beyit altıncı sırada yer almaktadır.

³³³ Divanda beyit on üçüncü sırada yer almaktadır.

³³⁴ Divanla yapılan karşılaştırma sonucunda mecmuada bu beyitten önce bir beytin eksik olduğu tespit edilmiştir. Eksik olan beyit aşağıda yer almaktadır:

Birisen birlige bak ikiyi elden bırak

Bütün ma‘ nī bulasın sıdk u imān içinde, D.

³³⁵ māt: tak, D.

³³⁶ Divanda beyit on dördüncü sırada yer almaktadır.

³³⁷ bundan: anda, D.

³³⁸ hāşıl āvāz: hāssü'l-havās, D.

- 12 Başdan ayağa degin Hâk nûrî seni tutmuş³³⁹
Hâk'dan artuğ³⁴⁰ ne vardur kalma gümân içinde
- 13 Bu tılsımı bağlayan bu dillerde³⁴¹ söyleyen³⁴²
Yire göge sığmayan girmiş gönül içinde
- 14 [Girdüm] anuñ³⁴³ şehrine daldum anuñ bahrine³⁴⁴
İşğıla seyr iderken iz buldum cân içinde

Der-kenâr [16a]

- 15 Ol izi ben izledüm şağum şolum gözledüm
[Çok 'acâibler gördüm] yoğdur cihân içinde
- 16 [Yûnus senüñ] sözlerüñ ma' nîdür bilenlere³⁴⁵
[Söyleyeler] sözüñi devr-i zamân içinde

-43-

Velehu [Yûnus Emre]

fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilün

- 1 Yâ İlähi ger su'al itseñ bañā
Bu durur anda cevābum uş saña

³³⁹ Divanda beyit on birinci sırada yer almaktadır.

³⁴⁰ artuğ: ayru, D.

³⁴¹ bu dillerde: cümle dilde, D.

³⁴² Divanda beyit üçüncü sırada yer almaktadır.

³⁴³ anuñ: gönül, D.

³⁴⁴ Divanda beyit on beşinci sırada yer almaktadır.

³⁴⁵ Divanla yapılan karşılaştırma sonucunda mecmuada bu beyitten önce bir beytin eksik olduğu tespit edilmiştir. Eksik olan beyit aşağıda yer almaktadır:

Şâh oluban oturur kula buyruk tutdurur

Fermânını buyurur küfr-i fermân içinde, D.

2 Ben baña zulm eyledüm itdüm günâh

N'eyledüm n'itdüm saña iy pâdişâh

3 Gelmedin hâkķumda didüñ kem diyü

Ṭoğmadın didüñ ' aşı âdem diyü

4 Sen ezelde beni ' aşı yazasın

Ṭoldurasın ' âleme âvâzesin

5 Hâkķuma her ne dilerseñ işledüñ³⁴⁶

Ne tuşa durdumisa sen tuşladuñ

[16a]

6 Gözüm açup gördüğüm zindân içi

Pür durur nefis ü hevâ şeytân içi³⁴⁷

7 Ölmeyeyin diyü hâbs içinde aç³⁴⁸

Mismil ü murdâr yidüm bir iki kaç

8 Rızķuñ alup sen muhtâc mı ķodum

Yâ öyünüñ yiyüben aç mı ķodum

³⁴⁶ hâkķuma her ne dilerseñ işledüñ: Her ne dilersen hakumda işledün, D.

³⁴⁷ Pür durur nefis ü hevâ şeytân içi: Nefis ü hevâ pür-tolu şeytân içi, D.

³⁴⁸ Ölmeyeyin diyü hâbs içinde aç: Habs içinde ölmeyeyin diyü aç, D.

9 Nesne mi eksüldi mülküñden senüñ³⁴⁹

Yâ sözüñ geçdi mi hükümüñden seni

10 Ben mi dizdüm seni düzdüñ beni³⁵⁰

Pür ' ayıb niçün yaratduñ yâ Ğani

11 Terazü gerek aña baqqâl ola³⁵¹

Yâ bezirgân ol ıo yâ ' aqqâr ola

12 Kıl gibi köprü yaparsın geç diyü³⁵²

Geçüben Kevşer şarâbın ic diyü

13 Kıl gibi köpriden³⁵³ âdem mi geçer

Yâ üzilür yâ şayanur yâ uçar

14 Yine fazluñdur kuluñı geçüren

Geçüben kevşer şarâbın içüren

15 Kullaruñ köpri yaparlar hayr için

Hayrı budur kim geçeler seyr için

³⁴⁹ Divanda beyit dokuzuncu sırada yer almaktadır.

³⁵⁰ Divanda beyit altıncı sırada yer almaktadır.

³⁵¹ Divanda beyit on yedinci sırada yer almaktadır.

³⁵² Divanda beyit on birinci sırada yer almaktadır.

³⁵³ köpriden: sırât'dan, D.

16 Pes gerek kim anda muhkem ola ol
Kim görenler diyeler uş tođrı yol

17 Sen Başırsin ĥod bilürsin hālümü³⁵⁴
Pes ne ĥacet dartasın a' mālümü

18 Şimdi dirsın seni oda urayum³⁵⁵
Şerri bir denk artuđısa göreyüm

19 Şerri azatmak gerekdür ĥayrı çok
Ĥayrı olmayanlar oldu anda yok

20 Geçmedi mi intikāmuñ öldürüp
Çüridüp gözüme toprak toldurup

21 Çün günāh murdārlaruñ murdāridur³⁵⁶
Ĥazretüñe³⁵⁷ yaramazlar kārıdur

[16b]

22 Sen gerek luţfila anı örtesin³⁵⁸
Pes neden murdār açup tartasın

³⁵⁴ Divanda beyit yirmi ikinci sırada yer almaktadır.

³⁵⁵ Divanda beyit yirminci sırada yer almaktadır.

³⁵⁶ Divanda beyit on sekizinci sırada yer almaktadır.

³⁵⁷ Ĥazretüñe: Hazretünde, D.

³⁵⁸ Divanda bu beyit mısraları farklı yer almaktadır:

Pes niçün murdārı açup tartasın

Sen gerek luţfila anı örtesin, D.

23 Sen teferrüc idesin ³⁵⁹ben hoş yanam ³⁶⁰³⁶¹

Hâşali'llâh senden iy Rabbü'l-enâm ³⁶²

24 Degmedi saña **Yûnus'dan** hiç ziyân ³⁶³³⁶⁴

Sen bilürsin âşikâre vü nihân

25 Bir avuç toprağa bunca kıyl ü kâl ³⁶⁵

Neye gerek iy Raḥîm-i ³⁶⁶Zü'l-Celâl

26 Degmesün senden daḥı budur cevâb ³⁶⁷

Söz hemân va'llâhü a' lem bi's-şevâb

Der-kenâr [16a]

-44-

Velehu [Yûnus Emre]

müstef' ilün müstef' ilün müstef' ilün müstef' ilün

³⁵⁹ teferrüc idesin: temâşâ kılasın, D.

³⁶⁰ Divanda bu beyit mısraları farklı yer almaktadır:

Haşâli'l-lâh senden iy Rabbü'l-enâm

Sen temâşâ kılasın ben hoş yanam, D.

³⁶¹ Divanda beyit yirmi üçüncü sırada yer almaktadır.

³⁶² Hâşali'llâh senden iy Rabbü'l-enâm: Haşâli'l-lâh senden iy Rabbü'l-enâm, D.

³⁶³ Divanda beyit yirmi yedinci sırada almaktadır.

³⁶⁴ degmedi saña Yûnus'dan hiç ziyân: çün Yûnus'dan gelmedi hergiz ziyân, D.

³⁶⁵ Divanda beyit yirmi beşinci sırada yer almaktadır.

³⁶⁶ Raḥîm-i: Kerîm-i, D.

³⁶⁷ Degmesün senden daḥı budur cevâb: Olmasun bizden sana ayruk cevâb

Söz hemân va'llâhü a' lem bi's-şevâb: Söz budur va'llahü a' lem bi's-sevâb, D.

1 Dīnūñ ĩmānuñ varısa ĥor görmegil dervīşleri³⁶⁸

Yitmiş iki millet ‘ aşık gömüñ dervīşleri³⁶⁹

2 Yir gök eydür ĥırķā ĥaķı himmetleri olsun bākī³⁷⁰

Çün pādişāh oldı sākī esridiser dervīşleri

3 Taĥt ısları zebūn olur [tersalar] ĩmāna gelür³⁷¹

Tağlar taşlar secde kıllur göricegiz dervīşleri

4 Dört kitābuñ ma‘ nīsini günde biñ kez oğurısañ³⁷²³⁷³³⁷⁴

Va’llāh dīdār görmeyesin sevmeziseñ dervīşleri

5 İncidesin āh ideler gözsüz olasıñ yideler³⁷⁵³⁷⁶

³⁶⁸ Divanla yapılan karşılaştırma sonucunda mecmuada bu beyitten önce bir beytin eksik olduğu tespit edilmiştir. Eksik olan beyit aşağıda yer almaktadır:

Ay u güneş müştāk durur dervīşlerün sohbetine

Firiştelere tesbīh okur zikir ider dervīşleri, D.

³⁶⁹ yitmiş iki millet ‘ aşık gömüñ dervīşleri: cümle ‘ ālem müştāk durur görmeklige dervīşleri, D.

³⁷⁰ Divanda beyit altıncı sırada yer almaktadır.

³⁷¹ taĥt ısları zebūn olur [tersalar] ĩmāna gelür: tersalar tapuya gelür hükm ısları zebūn olur, D.

³⁷² Divanda beyit sekizinci sırada yer almaktadır.

³⁷³ dört kitābuñ ma‘ nīsini günde biñ kez oğurısañ: dört kitābuñ ma‘ nīsini günde biñ kez oğurısañ, D.

³⁷⁴ Divanla yapılan karşılaştırma sonucunda mecmuada bu beyitten sonra bir beytin eksik olduğu tespit edilmiştir. Eksik olan beyit aşağıda yer almaktadır:

“Ol Fahr-i ‘ ālem Mustafā ol ma‘ den-i sıdk u safā

İsterisen andan vefā incitmegil dervīşleri, D.

³⁷⁵ İncidesin āh ideler gözsüz olasıñ yideler: İncidesin āh ideler ‘ ömrin gülün kurıdalar

‘ Ömrün gülün kurıdalar tā bilesin dervīşleri: Gözsüz olasıñ yideler tā bilesin dervīşleri, D.

³⁷⁶ Divanla yapılan karşılaştırma sonucunda mecmuada bu beyitten sonra bir beytin eksik olduğu tespit edilmiştir. Eksik olan beyit aşağıda yer almaktadır:

Dervīş okı ırak atar hey dimedin cāna batar

Gāfil olma yiter tutar hor görmegil dervīşleri, D.

‘Ömrün gülün kırudalar tâ bilesin dervîşleri

6 **Yûnus** eydür bir ‘ışk gelür gönüm cânım aña daldı³⁷⁷³⁷⁸

Senlik benlik hande alır göricegez dervîşleri

[16b]

-45-

Velehu [Yûnus Emre]

müstef ilün müstef ilün müstef ilün müstef ilün

1 Añmaz mısın sen şol günü cümle ‘âlem hayrân ola

N’olduğunu bilmeyeler dem-beste³⁷⁹ sergerdân ola

2 Tağlar yirinden ırla heybetinden gök yarıla³⁸⁰

Yılduzlar bendi kırıla düşe yire perrân ola

3 İsrâfil şürını ura cümle mağluğ urı gele³⁸¹

Dirile uds’e³⁸² varıla anda âzî Sübhân ola

³⁷⁷ Yûnus eydür bir ‘ışk gelür gönüm cânım aña daldı: Yûnus eydür bu ‘ışk geldi ölmüş cânım diri kıldı

Senlik benlik hande alır göricegez dervîşleri: Sen ben demek dilden kaldı göricegez dervîşleri, D.

³⁷⁸ Divanla yapılan karşılaştırma sonucunda mecmuada bu beyitten sonra bir beytin eksik olduğu tespit edilmiştir. Eksik olan beyit aşağıda yer almaktadır:

Devletlüler sever bizi her dem sorar hâlümüzi

Kördür münkirlerin gözi görmeyiser dervîşleri, D.

³⁷⁹ n’olduğunu bilmeyeler dem-beste: n’idesini bilimeye bî-hod u, D.

³⁸⁰ Divanda beyit altıncı sırada yer almaktadır.

³⁸¹ Divanda beyit ikinci sırada yer almaktadır.

³⁸² uds’e: haşre, D.

- 4 Hâk terâzûsı³⁸³ tartıla anca perdeler yırtıla³⁸⁴
Bunda belürmeyen sırlar³⁸⁵ anda bellü beyân ola
- 5 Melik tamuya çıkara tarta meydâna getüre³⁸⁶³⁸⁷
Tañrı kôrqusın bilmeyen³⁸⁸ anda bişe biryân ola
- 6 Zebâniler anı duta³⁸⁹ götüre tamu'ya ata³⁹⁰³⁹¹
Deri yana süñük düte dün-gün işi efgân ola
- 7 Bi-çäre Yûnus'ufî özi kan yaşıla taldı gözi³⁹²
Hâzretüñe dutdı yüzi meger meded senden ola

Der-kenâr [16b]

-46-

Velehu [Yûnus Emre]³⁹³

7+7

- 1 Hâk Çalab'dan şalındı kime geldi konicak

³⁸³ Hâk terâzûsı: yazuklarımız, D.

³⁸⁴ Divanda beyit yedinci sırada yer almaktadır.

³⁸⁵ bunda bilürmeyen sırlar: bilmedüğün günâhların, D.

³⁸⁶ melik Tamu'ya çıkara tarta meydâna getüre: mâlik eydür hey hey Tamu korkubanı ditrer kamu, D.

³⁸⁷ Divanda beyit beşinci sırada yer almaktadır.

³⁸⁸ Tañrı kôrqusın bilmeyen: Tanrı buyrugın tutmayan, D.

³⁸⁹ anı duta: çeke tuta, D.

³⁹⁰ Divanda beyit üçüncü sırada yer almaktadır.

³⁹¹ Divanla yapılan karşılaştırma sonucunda mecmuada bu beyitten sonra bir beytin eksik olduğu tespit edilmiştir. Eksik olan beyit aşağıda yer almaktadır:

Mâlik çağıra Tamu'ya çek anı meydâna getür

Hak korkısından Tamu'da ditreyüben figân ola, D.

³⁹² Bi-çäre Yûnus'ufî özi kan yaşıla taldı gözi: Yûnus eydür iş bu sözi dergâhına dutgıl yüzi

Hâzretüñe dutdı yüzi meger meded senden ola: Diler Hak'ı göre gözi hem ' inâyet andan ola, D.

³⁹³ Bu şiir Yûnus Emre Divanında yer almamaktadır.

- Ḳonıcađı hoř dutđıl dođruluben gelicek
- 2 Tařı toprađa ḳurdu Ka‘be’ye bünyard urdu
Yapıluben rāst oldu ḳırđ yıl tamām olıcađ
- 3 Ḥalīl anda ‘ahd itdimiz ḳonuḳsuz ta‘ām
Ele ḳonuḳ gelmedi ḳırđ gün tamām olıcađ
- 4 Ḳırđ birinci bir gice gidüp geldi bir ḳonuḳ
... bile řunmaduñ cühüd řandı göricek
- 5 Ḥalīl namāza durdu ḳonuḳ yolına vardı
Allāh’dan āvāz geldi řabāḥ řañıla olıcađ
- 6 Ḳanı Ḥalīlüm ḳonuḳ ben yaratdum sen řanuḳ
Andan sañā ne noḳřān ařa bile řunıcađ
- 7 Düşvār Ḥalīl’üñ iři oñulmaz nevi bařı
Deñiz gözünüñ yařı yañuldugın bilecek
- 8 Gör ki Ḥalīl’e n’itdi ḳonuḳ isteyü gitdi
At ol oldu segirtti beř gün tamām olıcađ
- 9 Ol ḳonuđa çün yitdi yalvarup elin dutdı
‘Özrile da‘vet itdi ḥāl neydüğün bilecek

10 onu ayru varmazın hem yayan yrmezın

Meger ki şöyle ola sen beni gtricek

11 ... virdi onu boynına bindi

Oldı gtrr aar anur onıca

12 onuı getrr all durur

... gnli ho olur

13 ... burnından an gelicek

.....³⁹⁴

-47-

Velehu [Ynus Emre]

7+7

1 Bir ay gördüm bu gice amu burclardan yüce

Esritdi gönlüm cnum bilmezem hlm nice

2 Ol ayuñ u'lesinden 'lem mnevver oldu³⁹⁵

Gnlmdeki erı uyardı ulu hoa

³⁹⁴ Son mısra eksiktir.

³⁹⁵ Divanda beyit üçüncü sırada yer almaktadır.

3 Nür Muḥammed nūrıdur Ḥalīlu'llāh sırrıdur³⁹⁶³⁹⁷

Şanasın kim açıldı uçmağdan bir derece

[17a]

4 Āşıkla ruñ yüzinden bellüdür beñizinden

Her kim Āşık olmadı beñzer kıru ağaca³⁹⁸

5 Kıur'ağacı n'iderler kesüp oda yağarlar

Bülbüller ötücegiz nevbet degmez dürrāca

6 **Yūnus'ı** ögen ögsün sögen Yūnus'a sögsün

Āşıkıla geldüñ yola yanalum³⁹⁹ ırte gice

-48-

Velehu [Yūnus Emre]

müstef' ilün müstef' ilün müstef' ilün müstef' ilün

1 İy yārenler⁴⁰⁰ tınmañ baña ben yine n'oldum bilmezem

Ā ilm ü Ā amel şormañ baña dīvāne oldum bilmezem

2 Ayruksı nesne dutmuşam⁴⁰¹ bildüklerüm unutmuşam

³⁹⁶ Divanda beyit ikinci sırada yer almaktadır.

³⁹⁷ Divanla yapılan karşılaştırma sonucunda mecmuada bu beyitten sonra bir beytin eksik olduğu tespit edilmiştir. Eksik olan beyit aşağıda yer almaktadır:

Müdde^Ā bizi görmez gözine girersevüz

Gerekse yüz kez varsun Ka^Ā be'ye ulu hacca, D.

³⁹⁸ Divanda beyit beşinci sırada yer almaktadır.

³⁹⁹ Ā işıkıla geldüñ yola yanalum: keçe suya salıpdur ne durur, D.

⁴⁰⁰ yārenler: yārānlar, D.

⁴⁰¹ dutmuşam: tatmışam, D.

Cānumı oda⁴⁰² atmışam anda ne buldum bilmezem

3 ‘İşkuñ beni yaqúp durur cānum ‘ışka⁴⁰³ aqúp durur⁴⁰⁴⁴⁰⁵

Divşürimezem ben beni dem-beste qaldum bilmezem

4 ‘Aqlum yavu vardı benüm⁴⁰⁶ tağıldı fikrüm qamusı⁴⁰⁷

Boşdum uş taldum yine kimüñle⁴⁰⁸ taldum bilmezem

5 Siz⁴⁰⁹ beni şeyh oldı dimeñ⁴¹⁰ benden naşihāt istemeñ⁴¹¹

Ben şanuram kim⁴¹² bilürem uş şimdi bildüm bilmezem

6 Bu ‘ışk ile bulanuğam ne esrügem ne ayığam

Ne uyuram ne uyanuğam hayrān ü mestüm bilmezem

7 ‘Āşık **Yūnus** sen cānuñı Hāq yolına eyle fidā⁴¹³

⁴⁰² oda: ‘ışka, D.

⁴⁰³ cānum ‘ışka: gönlüm dosta, D.

⁴⁰⁴ Divanda beyit dördüncü sırada yer almaktadır.

⁴⁰⁵ Divanla yapılan karşılaştırma sonucunda mecmuada bu beyitten sonra bir beytin eksik olduğu tespit edilmiştir. Eksik olan beyit aşağıda yer almaktadır:

Ben ‘ışksuzın olımazam ‘ışk olıcak ben ölmezem

‘İşkdur hayātum hāsılı ‘ışkdan gayrısın bilmezem, D.

⁴⁰⁶ benüm: besi, D.

⁴⁰⁷ Divanda beyit üçüncü sırada yer almaktadır.

⁴⁰⁸ boşdum uş taldum yine kimüñle: boşaldum uş taldum velī neyile, D.

⁴⁰⁹ siz: sen, D.

⁴¹⁰ dimeñ: diyü, D.

⁴¹¹ Divanda beyit yedinci sırada yer almaktadır.

⁴¹² kim: key, D.

⁴¹³ Divanda beyit sekizinci sırada yer almaktadır.

Şeyhıla buldum ben Hâk'ı ayruksı⁴¹⁴ nesne bilmezem

Der-kenâr [17a]

-49-

Velehu [Yûnus Emre]

müstef' ilün müstef' ilün müstef' ilün müstef' ilün

1 İy gönlümüñ eglencesi eyit bañā [n'eyleyeyin]⁴¹⁵

‘İşkuñdan oldum āvāre derdüm kime [söyleyeyin]

2 Çü ‘ışk⁴¹⁶ od urdı cānuma gelsün ‘āşıklar yanuma⁴¹⁷

Dökeyin ‘ışk derdi hānımı⁴¹⁸ ‘āşıkları [toylayayın]

3 Dün-gün kılayın āh [u] zār ‘āşık ola[yın il ü şār]⁴¹⁹

Dökeyin kılanlu yaşımı zārılıklar [eyleyeyin]

4 Çü girdüm ‘ışkuñ bāğına bağdum [şoluma şaguma]

Dürlü yemişlerin⁴²⁰ yiyüp güllerini yıyla[yayın]

5 ‘Āşık olayın şol güle tolsun cihāna ğulgüle⁴²¹

⁴¹⁴ şeyhıla buldum ben Hâk'ı ayruksı: bu şeyhıla buldum Hak'ı ben gayrı, D.

⁴¹⁵ Divanla yapılan karşılaştırma sonucunda mecmuada bu beyitten sonra bir beytin eksik olduğu tespit edilmiştir. Eksik olan beyit aşağıda yer almaktadır:

Mülk-i fenādan geçeyin ol dost iline uçayın

Talayın ‘ışk ‘ummânına denizlerin kaynadayın, D.

⁴¹⁶ çü ‘ışk: ‘ışkun, D.

⁴¹⁷ Divanda beyit üçüncü sırada yer almaktadır.

⁴¹⁸ ‘ışk derdi hānımı: ‘ışkun hānımı, D.

⁴¹⁹ Divanda beyit beşinci sırada yer almaktadır.

⁴²⁰ yemişlerin: yemişlerüñ, D.

⁴²¹ Divanda beyit altıncı sırada yer almaktadır.

Hezār destān olubanı dost bāğını yaylayayın

6 Miskīn **Yūnus** ʿ aşıkıların dirligini kılamadı⁴²²

Gücüm yitdügince bāri şoylarını şoylayayın⁴²³

-50-

Velehu [Yūnus Emre]⁴²⁴

müstefʿ ilün müstefʿ ilün müstefʿ ilün müstefʿ ilün

1 İki cihānı unıdur saña gönül viren kişi

Yalan söyler ʿ aşık degül gözün senden [iran kişi]

2 Cān u cihān ne nesnedür⁴²⁵ ʿ aşık anı [terkitmeye]⁴²⁶

Bir cānına biñ cān alur cānı ire⁴²⁷ viren kişi

3 Cānı şükrāneye vire yüzün ayaklara [süre]⁴²⁸

Erenler gönline gire Hāḡʿdan ḡaber şoran kişi

4 Bu fenānuñ terkin ura ol beḡānuñ kaydın [göre]⁴²⁹

Şorisuz uçmağā gire sen şultāna [iren kişi]

⁴²² kılamadı: dirilmedün, D.

⁴²³ gücüm yitdügince bāri şoylarını şoylayayın: bāri gücüm yitdügince soylarını soylayayın, D.

⁴²⁴ Divanda şiir on iki beyitten oluşmaktadır. Mecmuada ise yedi beyitten oluşmaktadır.

⁴²⁵ cān u cihān ne nesnedür: cān ne imiş dost yolına, D.

⁴²⁶ Divanda beyit beşinci sırada yer almaktadır.

⁴²⁷ bir cānına biñ cān alur cānı ire: bu cānıla bin cān alur cānın Hakʿa, D.

⁴²⁸ Divanda beyit altıncı sırada yer almaktadır.

⁴²⁹ Divanda beyit ikinci sırada yer almaktadır.

Bu beyit divanda yer alan ikinci ve üçüncü şiirlerin birleştirilmesi meydana getirilmiştir.

5 Her ki bu dünyādan gezer ‘ ışk [kadehin] [tulu ier] ⁴³⁰

Cānın dosta Őaçu Őaçar dost vařlına [iren kiři] ⁴³¹

6 Mülk ü māluñ terkin ura senün yolında cān vire ⁴³²

Zihī devletlü cān anuñ yüz ađıla varan [kiři]

7 Miskīn **Yūnus** Őabr eylegil bu dünyanuñ miřnetine

Dürlü cefāya řatlanur ire boyun viren ⁴³³ [kiři]

-51-

Velehu [Yūnus Emre] ⁴³⁴

7+7

1 Ben ezeli bu mülke bu ‘ ışkı süre geldüm ⁴³⁵

Biridüm anda Őeksüz uř yine bire geldüm

2 Ol birüñ nürü baña çün göründi her yüzden ⁴³⁶

Bende dađı Mūsāleyin ĥacete Tūr’a geldüm ⁴³⁷

3 Tūr-ı münācāt baña durduđum yirde olur ⁴³⁸

Benem bugün Bāyezīd uř gizlü řerre geldüm

⁴³⁰ Divanda beyit beřinci sırada yer almaktadır.

⁴³¹ cānın dosta Őaçu Őaçar dost vařlına [iren kiři]: ‘ ışka cānun Őaçu Őaçar dost gülini diren kiři, D.

⁴³² Bu beyit divanda yer alan ikinci ve üçüncü Őiirlerin birleřtirilmesi meydana getirilmiřtir.

⁴³³ ire boyun viren: sen sultāna iren, D.

⁴³⁴ Mecmuada bu Őiir dokuz beyit olarak yer almaktadır. Divanda ise on üç beyit olarak yer almaktadır.

⁴³⁵ ben ezeli bu mülke bu ‘ ışkı süre geldüm: ezeli bu ‘ ışkı ben bu mülke sürüp geldüm, D.

⁴³⁶ çün göründi her yüzden: göründi er yüzünden, D.

⁴³⁷ Őair bu beyiti diđer beyitlerle birleřtirerek yazdıđı tespit edilmiřtir.

⁴³⁸ Divanda beyit dördüncü sırada yer almaktadır.

4 Yir didüm göge ağdum gökden yire çok yağdum⁴³⁹⁴⁴⁰

Ādem ʔonın ʔonandum devrānum süre geldüm

5 Et ü deri büründüm geldüm size göründüm⁴⁴¹

Adumı ādem ʔodum andan ʔuhūra geldüm

[17b]

6 ʕ Işķun esritdi beni⁴⁴² uş Ene'l-Ĥaķ didür⁴⁴³

ʕ Aķlum⁴⁴⁴ gitdi başumdan Manşūr'am dāra geldüm

7 ʕ Işķdan dertlü olana dermānum vardur benüm⁴⁴⁵

ʕ Işķ ĥastası⁴⁴⁶ olana erkāndur şora geldüm

8 Bunuñ bundan böylesi Ĥünkār⁴⁴⁷ iķlīmiymiş⁴⁴⁸

Dört yanum dīzār oldı vay⁴⁴⁹ ne ĥoş yire geldüm

9 Bu ʕ işķa ben ʔalalı⁴⁵⁰ adum **Yūnus** olalı⁴⁵¹

⁴³⁹ yir didüm göge ağdum gökden yire çok yağdum: ün gökden yire yagdum yirden göge çok agdum, D.

⁴⁴⁰ Divanda beyit yedinci sırada yer almaktadır.

⁴⁴¹ Divanda beyit sekizinci sırada yer almaktadır.

⁴⁴² ʕ işķun esritdi beni: ʕ işķ esritdi cānumı, D.

⁴⁴³ Divanda beyit dokuzuncu sırada yer almaktadır.

⁴⁴⁴ ʕ aķlum: korkum, D.

⁴⁴⁵ Divanda beyit onuncu sırada yer almaktadır.

⁴⁴⁶ ĥastası: sayrusı, D.

⁴⁴⁷ bunuñ bundan böylesi Ĥünkār: bundan böylesi bilgil pādīşāh, D.

⁴⁴⁸ Divanda beyit on ikinci sırada yer almaktadır.

⁴⁴⁹ dīzār oldı vay: dīdār oldı gör, D.

⁴⁵⁰ bu ʕ işķa ben ʔalalı: bana bu ʕ işķ tolalı, D.

⁴⁵¹ Divanda beyit on üçüncü sırada yer almaktadır.

‘Iyān oldı pādişāh ulam Őukrāne geldüm

-52-

Velehu [Yūnus Emre]

mūstef ilūn mūstef ilūn mūstef ilūn mūstef ilūn

1 Deñizler oldı⁴⁵² bir adeh susalıgum anmaz benüm

İñildümi yeñemezem gözüm yaşı dinmez benüm

2 Uş yine Mansūr adehin ma‘ Őūa Őundı elüme

Dört yanumdan od urdılar kimse hālüm bilmez benüm

3 Yana yana kül olayın⁴⁵³ ben ma‘ Őūanuñ yolına⁴⁵⁴

Günde biñ kez yanarısam dostan yüzüm [dönmez benüm]

4 Gel varalum bizüm ele tā giresin baçelere⁴⁵⁵

Durmaz öter bülbüleri gülistānum Őolmaz benüm⁴⁵⁶

5 Bizüm ilūn bāçeleri dā’im tazedür gülleri⁴⁵⁷

Ma‘ mūr durur bostānları ayār gülüm dirmez [benüm]⁴⁵⁸

⁴⁵² oldı: olsa, D.

⁴⁵³ olayın: oluban, D.

⁴⁵⁴ Divanla yapılan karşılaştırma sonucunda mecmuada bu beyitten sonra bir beytin eksik olduđu tespit edilmiştir. Eksik olan beyit aşıađıda yer almaktadır:

Cānum ‘ıŐkun külüngine Ferhād olup dutdum başum

Dāim taşları keserem ŐİRİNÜM HİÇ sormaz benüm, D.

⁴⁵⁵ Divanda beyit beşinci sırada yer almaktadır.

⁴⁵⁶ durmaz öter bülbüleri gülistānum Őolmaz benüm: ma‘ mūr olmuş bostānlarum ayār gülüm dirmez benüm, D.

⁴⁵⁷ dā’im tazedür gülleri: turmaz öter bülbüleri, D.

Divanda beyit altıncı sırada yer almaktadır.

⁴⁵⁸ ma‘ mūr durur bostānları ayār gülüm dirmez [benüm]: açılmış taze gülleri gülistānum solmaz benüm, D.

- 6 **Yūnus** ider iy ūlṭānum ʿ iūṣḳ odına yandı cānum⁴⁵⁹
Virseñ eger dermānını ayruḳ cānum ölmez [benüm]

Der-kenar[17b]

-53-

Velehu [Yūnus Emre]

müstefʿ ilün müstefʿ ilün müstefʿ ilün müstefʿ ilün

- 1 [ʿ Iūṣḳ] odı düşdi cānuma yaḳubeni yandırmaḡa
[Yidi deñiz] ūyı yitmez ūūūalıḡum ḳandırmaḡa
- 2 [Yidi] deñiz ūyı nedür ūūūamıū ʿ āūıḳ cānuna⁴⁶⁰
ūeyhüm gerek ūeyhüm göricek baū indürmeḡe⁴⁶¹
- 3 [ʿ Iūṣḳ]⁴⁶² urdı yüreḡe yara yaram oñılmaz ne çāre⁴⁶³
[ūu] gönñlüm oldı āvāre irmez elüm⁴⁶⁴ döndürmeḡe
- 4 Döndürür erüñ nefesi iriceḡiz Tañrı ḡaūı⁴⁶⁵
Siler gönñllerden pāsı yirine nūr ṭoldurmaḡa

⁴⁵⁹ Divanda beyit yedinci sırada yer almaktadır.

⁴⁶⁰ Divanla yapılan karşılaştırma sonucunda mecmuada bu beyitten sonra bir beytin eksik olduğu tespit edilmiştir. Eksik olan beyit aşağıda yer almaktadır:

ūeyhüm görem baū indürem el kavūuram karūu turam

Kendümi direm diūūürem dost iline göndermeḡe, D.

⁴⁶¹ ūeyhüm gerek ūeyhüm göricek baū indürmeḡe: ūeyhüm yüzi gerek bana gördükde baū indürmeḡe, D.

⁴⁶² [ʿ iūṣḳ]: dost, D.

⁴⁶³ Divanda beyit dördüncü sırada yer almaktadır.

⁴⁶⁴ oldı āvāre irmez elüm: düşdüḡi yire elüm irmez, D.

⁴⁶⁵ Divanda beyit beşinci sırada yer almaktadır.

5 Hem elüm alur aldurur řad eyler beni⁴⁶⁶ güldürür⁴⁶⁷

Gönlümi ĩmānile⁴⁶⁸ oldurur eri Hak'ı bildürmege

6 **Yūnus** o yalan da' vīyi oldur içüñe sevgüyi⁴⁶⁹⁴⁷⁰

[Gönlün] evini dost içün gelicegiz⁴⁷¹ ondurmaa

-54-

Velehu [Yūnus Emre]⁴⁷²

8+8

1 Sen bu cihāna gelmedin dün̄ye vaan degül miydi

Yimek içmek her köşede řobet erkān degül miydi

2 Henüz daı sen dün̄ geldüñ kendöziñi bugün bulduñ

Anlar ki biñ yıl yaşadı hukmi revān degül miydi

3 Güvenmegil sen mālūña dayanmaıl davaruña

anı ārūn anı mālı deryā 'ummān degül miydi

4 Yigitlige inanuben yavuz işe yeltenmegil

Begler apusı alaba her gün dīvān degül miydi

⁴⁶⁶ eyler beni: idübeni, D.

⁴⁶⁷ Divanda beyit altıncı sırada yer almaktadır.

⁴⁶⁸ gönlümi ĩmānile: gönlüme rahmet, D.

⁴⁶⁹ Divanda beyit yedinci sırada yer almaktadır.

⁴⁷⁰ sevgüyi: ko sivāyı, D.

⁴⁷¹ evini dost içün gelicegiz: evüni kız eyle dost gelicek, D.

⁴⁷² Divanda bu řiir tespit edilememiřtir.

5 anı atañ anı anañ anı hıřım ardařlaruñ
Gözüñile görmedüñ mi anlar insân degül miydi

6 anı Ādem anı Hıvva dünye kime ıldı vefā
anı Muammed Muřtafā āhir zamān degül miydi

7 **Yūnus** bu söz senüñ degül kim bile kimden ögrendüñ
Sen ādirlü ādemīye bu söz bühtān degül miydi

[18a]

-55-

Kemāl Ümmi Fermāyed⁴⁷³

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

1 ur yarağ it yola kerbān gitmedin
Yüküñi bağla gör añ atmadın

2 Bāıl iřden aça gör Hıdın⁴⁷⁴ yaña
aça gör ardıñca düşmen yitmedin

3 Yol eri ārām ider mi yolda hiç
Bat⁴⁷⁵ [u] ratın menzile iletmedin

⁴⁷³Yavuzer, H., 1997. Kemāl Ümmi Dıvānı (İnceleme-Metin). Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

⁴⁷⁴ aça gör Hıdın: giç yönel Hı'dan, D.

⁴⁷⁵ bat: nad, D.

- 4 Yalıñuzın menzile irmez kişi
Bir ulağuz aña yol göstermedin
- 5 Kendözün̄den işleme hiçbir⁴⁷⁶ işi
Ulularuñ öğüdin işitmedin
- 6 Dünyeye d̄inin şatan mağbündur⁴⁷⁷
Mü'miniseñ dünyāya sen şatma d̄in
- 7 Dirme dünyā mālını⁴⁷⁸ öğüñi dir
Tağıd anı ol seni tağıtmadın
- 8 Her ki bu ayyār u bu țarrārıla
Oynarısıa omaz anı utmadın
- 9 Cānuñı göklere ağıdur işbu yir
Tenüñi toprağa arup atmadın
- 10 Çün bilürsin b̄i-vefādur bu cihān
Terk it anı ol seni terk itmedin
- 11 Şağluğuna şād olup çok gülme kim

⁴⁷⁶ hiçbir: her bir, D.

⁴⁷⁷ mağbündur: mağbün olur, D.

⁴⁷⁸ mālını: varlığını, D.

Kim seni⁴⁷⁹ bu çarh kıomaz⁴⁸⁰ ađlatmadın

12 Şimdiden sen aña gör [öz]⁴⁸¹ cânuñı
Şoña kıalanlar seni unutmadın

13 Hıayr tohımın şaça gör sen tarlaña⁴⁸²
Yirde kıalmaz lâ-cerem ol bitmedin

14 Hey ne ğâfil fâriğ uyursın uyan⁴⁸³
İşlerüñüñ biñde biri bitmedin

15 Hık yolında bir hıorusdan olma kem⁴⁸⁴
Sen tıra gör ol tıruben⁴⁸⁵ ötmedin

16 Tâ' ata şarf it kıamu a' zâñı sen⁴⁸⁶
Çürüyüb üstünde otlar bitmedin

[18b]⁴⁸⁷

17 Tevbe kııl şol kıamular gibi bu yir⁴⁸⁸

⁴⁷⁹ kim seni: kimsene, D.

⁴⁸⁰ bu çarh kıomaz: kıomaz bu çarh, D.

⁴⁸¹ Divandaki sözcükte bu şiir yer almamaktadır.

⁴⁸² Divanda bu beyit yer almamaktadır.

⁴⁸³ Divanda beyit on üçüncü sırada yer almaktadır.

⁴⁸⁴ Divanda beyit on dördüncü sırada yer almaktadır.

⁴⁸⁵ tıruben: uyanıp, D.

⁴⁸⁶ Divanda beyit on beşinci sırada yer almaktadır

⁴⁸⁷ Bu sayfanın der-kenâr kısmı tamamen silik yazılar bulunmaktadır. Sayfanın durumu tıpkı basımdan takip edilebilir.

⁴⁸⁸ Divanda beyit on altıncı sırada yer almaktadır

Sini daħı yilmeyüben yutmadın

18 Bir ‘ aceb şerbetdür ölüm şerbeti⁴⁸⁹

Hîc kimesne almaz⁴⁹⁰ anı atmadın

19 Hîc ecelsüz kimse ölmez dünyede⁴⁹¹

‘ Ömrüni vü rızını düketmedin

20 Dirlüğüñde şoricıdan ora gör⁴⁹²

Gür içinde görüp ödüñ şatmadın

21 Vây eger anda varasın gâfilin⁴⁹³

İrden anuñ düzgünin düzetmedin

22 Zehî cān-kim bu fenādan göç ide⁴⁹⁴

Ol bekāya hîç gönül incitmedin

23 Ayruğıñ ‘ aybın gözetmek ‘ ayb ola⁴⁹⁵

Kişi kendü ‘ aybını gözetmedin

⁴⁸⁹ Divanda beyit on yedinci sırada yer almaktadır

⁴⁹⁰ hîc kimesne almaz: kimse almaz hergiz, D.

⁴⁹¹ Divanda beyit on sekizinci sırada yer almaktadır

⁴⁹² Divanda beyit on dokuzuncu sırada yer almaktadır.

⁴⁹³ Divanda beyit yirminci sırada yer almaktadır.

⁴⁹⁴ Divanda beyit yirmi birinci sırada yer almaktadır.

⁴⁹⁵ Divanda beyit yirmi ikinci sırada yer almaktadır.

24 Çünkü dünyā bir deñüzdür key derin⁴⁹⁶

Tîz kıragine çıka gör batmadın

25 Dünyā sevgüsüdür İblīs sevicisi⁴⁹⁷⁴⁹⁸

Sac anı içme seni esritmedin

26 Çün seni Ümmü'l-ḥabā'ış esride⁴⁹⁹

Hîc yazuḳ ḳomaz sana işletmedin

27 Ver⁵⁰⁰ **Kemāl Ümmī** eyü dirlik diril⁵⁰¹

Ölüben ol gür içinde yatmadın

28 Aşşı ḳalmaz şoñ peşimān tevbe ḳıl⁵⁰²⁵⁰³

‘Azrā’îl eli⁵⁰⁴ boğazuñı tutmadın

Der-kenar [18a]

-56-

Velehu [‘İşk-bāz]

mefā‘îlün mefā‘îlün mefā‘îlün mefā‘îlün

1 Gel iy şūfī riyyā ile bu ‘ömri virme sen bāde

⁴⁹⁶ Divanda beyit yirmi üçüncü sırada yer almaktadır.

⁴⁹⁷ sevicisi: sürücüsü, D.

⁴⁹⁸ Divanda beyit yirmi dördüncü sırada yer almaktadır.

⁴⁹⁹ Divanda beyit yirmi beşinci sırada yer almaktadır.

⁵⁰⁰ ver: ḫur, D.

⁵⁰¹ Divanda beyit yirmi altıncı sırada yer almaktadır.

⁵⁰² aşşı ḳalmaz şoñ peşimān tevbe ḳıl: şoñ peşimān aşşı ḳılmaz tevbe ḳıl, D.

⁵⁰³ Divanda beyit yirmi yedinci sırada yer almaktadır.

⁵⁰⁴ ‘azrā’îl eli: ölüm eli, D.

Bu ʿışk meyhānesinden iç şafā vü şıdķile bāde

2 ʿ Alāyıkdan ʿ avāyıkdan kesilüp eyle tecrübe
Bugün sen Hakk’a vāşıl ol ķo kılsun aʿ mā ferdād

3 Gözün yum maķve vir benlügün ʿ ıřķ-ı ilāhīde
Ki kılmaya senün gönün gözi dīdār-ı havrāda

4 Düşüp ser-tā-be-ķadem āb-ı hayāt içinde girdāba
Şaķın kılmayasın māhi-şifat teşne bu deryāda

5 ʿ Amel eylesen ʿ anin ķalb ile ʿ ıřķıla yuķsada
İfade eylemez şāhum ķurı tesbīķ ü seccāde

6 Sen işbāt it muvaķhidsin vücūdun vācibiñ hūdı
Ķo şūfī nehy idüb kesretle ķalsun lā vü illāda

7 Ayaklar altına düşüb ğubār ol fetrile faķr it
Yüzün sür ʿ **İřķ-bāz** dervīşisen bilişe vü yāda

-57-

Velehu [Kemāl Ümmī]

mef ʿ ulü fā ʿ ilātü mefā ʿ ilü fā ʿ ilün

1 ʿ Āşık kişilerün gözi pür-ķün [u] nem gerek
Ma ʿ şūķa cān vire diye kim daķı nem gerek

- 2 Beñzi şararuben bükile derd ile bili
Derd isteye daħı⁵⁰⁵ dimeye baña em gerek
- 3 Hic bir kimesneden eyü şanmaya kendözin
İnşâf içinde her kişiden özi kem gerek
- 4 Dîdâra ʿ aşıkam diyenüñ çehresine baķ
ʿ Işķuñ nişân-ı zâhir ola dem-be-dem gerek
- [19a]⁵⁰⁶
- 5 Ƙor ʿ izz [u] nâzı memleketi mâlı ʿ işķ eri
Aña ne tâc u taħt [u] ne ƣabl u ʿ alem gerek
- 6 Ne bâĝ baħceler seve ne ƣon u kemħalar⁵⁰⁷
Ne naķd u aķçalar u ne ħayl u ħaşem gerek
- 7 Hîç bir namâz kılmaya⁵⁰⁸ iki Ƙıbleye
Bâķî Şamed sevene ne ħâcet⁵⁰⁹ şanem gerek
- 8 Maķşûdı ger buyısa ki maʿ bûdı bula ol
Mevcûd için be-küllü vücûdı ʿ adem gerek

⁵⁰⁵ daħı: girü, D.

⁵⁰⁶ Bu sayfanın der-kenâr kısmı tamamen silik yazılar bulunmaktadır. Sayfanın durumu tıpkı basımdan takip edilebilir.

⁵⁰⁷ kemħalar: boĝçalar, D.

⁵⁰⁸ kılmaya: olur mı revâ, D.

⁵⁰⁹ ħâcet-i: ħubb, D.

- 9 Her hayr [u] ʔaʕ atũñ bařıdurur seḫā veli⁵¹⁰
Nider kerāmeti kiřiye dek ʔadem⁵¹¹ gerek
- 10 ʔařřām unki *Naḥnũ ʔařemnā*⁵¹² didi bize⁵¹³
Mařřũd lořma hırřa ũn pes ne ğam gerek
- 11 ũn gũnũl levḫine yazar ol dost sũzlerin⁵¹⁴
Ümmi Kemāl'e pes ne kağıd u ʔalem gerek

-58-

Velehu [Kemāl Ümmi]

fāʕ ilātũn fāʕ ilātũn fāʕ ilũn

- 1 Gel beru iy nefse uyan tevbe ʔıl
Ğaflet uyḫusından uyan tevbe ʔıl
- 2 ʔıl ʔamu ḫayrāt iḫsāna rüçüʕ
Ez-heme zellāt u ʕ işyān tevbe ʔıl
- 3 Oǔı dut *Tũbu ile'llah* āyetin
Kim buyurdı bize Furkān tevbe ʔıl⁵¹⁵

⁵¹⁰ ʔaʕ atũñ bařıdurur seḫā veli: ʔāʕ at u hũnerũñ bařıdur seḫa, D.

⁵¹¹ dek ʔadem: tek kerem, D.

⁵¹² Zuhruf Suresi 43/32: "Biz paylařtıđ."

⁵¹³ Divanla yapılan karřılařtırma sonucunda mecmuada bu beyitten sonra bir beytin eksik olduđu tespit edilmiřtir. Eksik olan beyit ařađıda yer almaktadır:

Hĩĉ bĩ-nařıbe ʔuvvet-i zũr ařřı eylemez

Bu sũz meřeldũr aḫı ki řaḫsa ʔadem gerek, D.

⁵¹⁴ Divanda beyit on ikinci sırada yer almaktadır.

⁵¹⁵ kim buyurdı bize Furkān tevbe ʔıl: nite kim buyurdı Fũrkān tevbe ʔıl, D.

4 Hâk ne kim dir Hâkdurur *lā-raybe fīl*⁵¹⁶
Çün getürdüñ aña ĩmān tevbe kııl

5 Yazuğum çokdur diyü kesme ümiz̄⁵¹⁷
‘ Afv olur olma perīşān tevbe kııl

6 Di müdām *estāğfiru ‘İlahe’l-‘azīm*⁵¹⁸
Tā ki raḥmet kııla Raḥman tevbe kııl

7 Tā ‘ib ol kim tevbелü kıullarına⁵¹⁹
Raḥmeti Şāh’uñ firāvān tevbe kııl

8 Kıamu rencüñ bir devāsı var veli⁵²⁰
Yazuğunıñ derdine dermān tevbe kııl

9 Ol beķā mülküñ yarağını hemān⁵²¹
Bu fenā dünyādan uşan tevbe kııl

[19b]

10 Kıanı fermānuñ eger āzādısañ⁵²²
Kıulısañ ol Şāh’a fermān tevbe kııl

⁵¹⁶ Bakara Suresi 2/2: “İşte kitap; onda asla şüphe yoktur. O, günahatan sakınanlar için bir rehberdir.”

⁵¹⁷ Divanla yapılan karşılaştırma sonucunda mecmuada bu beyitten sonra bir beytin eksik olduğu tespit edilmiştir. Eksik olan beyit aşağıda yer almaktadır:

Hâkķ’a dön ne deñlü şuçun varısa

Yarlığar ol Hây u Ğufrān tevbe kııl, D.

⁵¹⁸ Divanda beyit yedinci sırada yer almaktadır.

⁵¹⁹ Divanda beyit sekizinci sırada yer almaktadır.

⁵²⁰ Divanda beyit dokuzuncu sırada yer almaktadır.

⁵²¹ ol beķā mülküñ yarağını hemān: ol beķā mülküñ yarağın kııl hemān, D.

Divanda beyit onuncu sırada yer almaktadır.

⁵²² Divanda beyit on birinci sırada yer almaktadır.

11 Rāḥat ü raḥmet dilerseñ⁵²³ tā ebed⁵²⁴

Bu devir cevrine atlan tevbe ıl

12 İy arındaş gel ki bayramdur bugün

Atam anam saña urban tevbe ıl⁵²⁵

13 o gümānı gel beru irārıla⁵²⁶

adur işbu sözüme an tevbe ıl

14 Ger bizüm sözüme anmazısañ⁵²⁷

Var daı aillere an tevbe ıl

15 Cehdile nefsün divin öldürmege⁵²⁸

Aluñı eyle Süleymān tevbe ıl

16 Aşşı almaz tevbesüz gidenlere⁵²⁹

Māl ü mülk ü dürr ü mercān tevbe ıl

17 Hey ecelden gāfil olma āzır ol⁵³⁰

⁵²³ dilerseñ: gerekse, D.

⁵²⁴Divanda beyit on ikinci sırada yer almaktadır.

⁵²⁵ tevbe ıl: bu sözcük divanda tespit edilmemiştir.

Divanda beyit on üçüncü sırada yer almaktadır.

⁵²⁶ Divanda beyit on dördüncü sırada yer almaktadır.

⁵²⁷ Divanda beyit on beşinci sırada yer almaktadır.

⁵²⁸ Divanda beyit on altıncı sırada yer almaktadır.

⁵²⁹ Divanda beyit on yedinci sırada yer almaktadır.

⁵³⁰ Divanda beyit on sekizinci sırada yer almaktadır.

- Gelmedin saña yaraqlan tevbe kııl
- 18 Günde yüz kez tevbe kıılurdu⁵³¹ Resül⁵³²
İmdi var sen⁵³³ şad hezārān tevbe kııl
- 19 Ma' şiyet göline tıalup kıalma gelme⁵³⁴
Mağfıret baħrında yıқан tevbe kııl
- 20 'Acillū bi't-tevbe kıable'l-mevt didi⁵³⁵
Muştafa kıavline inan tevbe kııl
- 21 Pır olam kıılam dime şāyed saña⁵³⁶
Nāgehān irişe hicrān tevbe kııl
- 22 Vay bu mekkāre ne ki mağrürsın⁵³⁷
Hey bu ğaddāre tıap aldan tevbe kııl

⁵³¹ kıılurdu: kıılıcaķ, D.

⁵³² Divanda beyit on dokuzuncu sırada yer almaktadır.

⁵³³ varasın: gel sen, D.

⁵³⁴ Divanla yapılan kıarışıltırma sonucunda mecmuada bu beyitten sonra bir beytin eksik olduđu tespit edilmiştir. Eksik olan beyit aşıađıda yer almaktadır:

Şundan ilerü ki nez' a düşesin

Қaşd-ı ĩmān ide Şeytān tevbe kııl, D.

Divanda beyit yirminci sırada yer almaktadır.

⁵³⁵ Divanda beyit yirmi ikinci sırada yer almaktadır.

" Ölüm gelmeden tevbe etmede acele edin."

⁵³⁶ Divanda beyit yirmi üçüncü sırada yer almaktadır.

⁵³⁷ Divanda bu beyit tespit edilememiştir.

23 Gel beru Şeytānı ahr it iy cüvān⁵³⁸

Kibri o ez-dest-i pīrān tevbe ıl

24 Ad u Őan u cāh u Őöhret gözleme⁵³⁹

Dirlik ile ölümüñ Őan tevbe ıl

25 Ne adar müŐkil günāhuñ varısa⁵⁴⁰

Ger dilerseñ ola āsān tevbe ıl

26 Hıbb-ı dūnyā Őerbet-i Őeytān'durur⁵⁴¹

an aı anı yiter ic an tevbe ıl

[20a]

27 Ger dileriseñ tīz hoş⁵⁴² mabūl ola⁵⁴³

MürŐid elin tutup andan tevbe ıl

28 Añ yazularıñı ala dem-be-dem⁵⁴⁴

İŐüñ olsun āh u efgān tevbe ıl

29 Ğaflet ile gidi  ömrüñ iy delü⁵⁴⁵

⁵³⁸ Divanda beyit yirmi dördüncü sırada yer almaktadır.

⁵³⁹ Divanda beyit yirmi beşinci sırada yer almaktadır.

⁵⁴⁰ Divanda beyit yirmi altıncı sırada yer almaktadır.

⁵⁴¹ Divanda beyit yirmi yedinci sırada yer almaktadır.

⁵⁴² tīz hoş: tizirek, D.

⁵⁴³ Divanda beyit yirmi sekizinci sırada yer almaktadır.

⁵⁴⁴ Divanda beyit yirmi dokuzuncu sırada yer almaktadır.

⁵⁴⁵ Divanda beyit otuzuncu yer almaktadır.

- Vaqtidür āhîr⁵⁴⁶ bir uşlan tevbe kı1
- 30 Fûrsatı fevt itme kim mevt irecek⁵⁴⁷
Ne bugün kı1 dir ne sulţān tevbe kı1
- 31 Ne eyüye hürmet itmişdür eccl⁵⁴⁸
Ne yavuzdan kırkı1 iy cān tevbe kı1
- 32 Niçe bir hayvān gibi belhüm ezal⁵⁴⁹
Olsun iy ğāfil insān tevbe kı1
- 33 Niçe bir hubş u mesāvī fuşş u kızb⁵⁵⁰
Ġaybet ü herze vü bühtān tevbe kı1
- 34 Niçe bir beng ü şarāb u çeng ü sāz⁵⁵¹
Gündüz esrük gice hayrān tevbe kı1
- 35 Niçe bir çok yimek ü içmek harām⁵⁵²

⁵⁴⁶ āhîr: ağı, D.

⁵⁴⁷ Divanda beyit otuz birinci sırada yer almaktadır.

⁵⁴⁸ Divanda beyit otuz ikinci sırada yer almaktadır.

Divanla yapılan karşılaştırma sonucunda mecmuada bu beyitten sonra bir beytin eksik olduğu tespit edilmiştir. Eksik olan beyit aşağıda yer almaktadır:

Niçe yazuk Bir Çalap'dan kırkı1 ağı

Dağı Peyğamber'den utan tevbe kı1, D.

⁵⁴⁹ Divanda beyit otuz dördüncü sırada yer almaktadır.

⁵⁵⁰ Divanda beyit otuz beşinci sırada yer almaktadır.

⁵⁵¹ Divanda beyit otuz altıncı sırada yer almaktadır.

⁵⁵² Divanda beyit otuz yedinci sırada yer almaktadır.

- Cürb ü şîrîñ zîr ü büryân tevbe kıł
- 36 Niçe bir ħubb u cemâl ü zülf ü ħâl⁵⁵³
Meyl-i mâl ü ‘avret oğlan tevbe kıł
- 37 Niçe bir ‘ucb u riyâ vü süm‘a zerķ⁵⁵⁴
Hem ħaḡâ vü sehv u nisyân tevbe kıł
- 38 Niçe bir fişķ u fücûr u şerr u şûr⁵⁵⁵
Cevr ü zûlm ü cürm ü tuğyân tevbe kıł
- 39 Yûri tevbe ħapusı yapılmadın⁵⁵⁶
Tîz gere gör iy Müselmân tevbe kıł
- 40 Bâḡıl işden giç yönlü⁵⁵⁷ ħaḡdan yaña⁵⁵⁸
Gözûñ aç urandur uran tevbe kıł
- 41 Gel ki yuyulsun ħamu yazuķlaruñ⁵⁵⁹
Yirine yazılsun iĥsân tevbe kıł

⁵⁵³ Divanda beyit otuz sekizinci sırada yer almaktadır.

⁵⁵⁴ Divanda beyit otuz dokuzuncu sırada yer almaktadır.

⁵⁵⁵ Divanda beyit kırkıncı sırada yer almaktadır.

⁵⁵⁶ Divanda beyit kırk birinci sırada yer almaktadır.

⁵⁵⁷ yönlü: ögüñ, D.

⁵⁵⁸ Divanda beyit kırk ikinci sırada yer almaktadır.

⁵⁵⁹ Divanda beyit kırk üçüncü sırada yer almaktadır.

42 Hâlik' a dön halka rüsvây olmadın⁵⁶⁰
Kamu dürlü ' ayb u noķşān tevbe kıl

43 Uçmağa uçmağa olur perr ü bāl⁵⁶¹
Hem tamu odına kalkan tevbe kıl

[20b]

44 Bir yanan bir kez dađı yanmaz yarın⁵⁶²
Şabr u faķrıla bugün yan tevbe kıl

45 Hırş itin ' ışķ üzre ğālib kılmađı⁵⁶³
Cānı kıl cism üzre aşlan tevbe kıl

46 Tevbeye te' hīr yoķdur zīnhār⁵⁶⁴
Geçmedin bu kütlu devrān tevbe kıl

47 Al **Kemāl Ümmī** öğüdin şimdiden⁵⁶⁵
Aşşı kılmaz şoñ peşimān tevbe kıl

48 İy Çalap şoñ demdeki yoldaşumuz⁵⁶⁶
Dīn ü hem īmān u⁵⁶⁷ Kūr' ān tevbe kıl

⁵⁶⁰ Divanda beyit kırk dördüncü sırada yer almaktadır.

⁵⁶¹ Divanda beyit kırk beşinci sırada yer almaktadır.

⁵⁶² Divanda beyit kırk altıncı sırada yer almaktadır.

⁵⁶³ Divanda beyit kırk yedinci sırada yer almaktadır.

⁵⁶⁴ Divanda beyit kırk sekizinci sırada yer almaktadır.

⁵⁶⁵ Divanda beyit ellinci sırada yer almaktadır.

⁵⁶⁶ Divanda beyit kırk dokuzuncu sırada yer almaktadır.

⁵⁶⁷ hem īmān u: ü īmānıla, D.

Der-kenār [19b]

-59-

Velehu [‘Işk-bāz]

fā‘ ilātün fā‘ ilātün fā‘ ilātün fā‘ ilün

1 [Girdiler] ehl-i vaḥdet meşrebinüñ şāfına

... uç lā-mekānuñ kâfına

2 ... Firdevs bunda ‘ışkıla Ḥaqq’ı seven

Aldanır mı ehl-i ‘irfān ‘uqbinüñ a‘rāfına

3 Her ki dirse ben vücūduñ şehrinüñ sulṭānıyam

Görelüm ‘aqlıyla anuñ ‘adli ne insāfı ne

4 Dut elin öp ayağın gerçek yola can virenüñ

Nefsine uyanlaruñ aldanma şağın lāfına

5 Söyleşürsen ḥalkıla çok bī-ḥalāvet sözleri

Kulağ urmazsın budur dervişler sözi elṭāfına

6 Bilmedi bilmez meşāyiḥ sırrını her dīv ü cin

Kalbinüñ taşdıki yokdur yok bu şīn ü kâfına

7 [Sağlağıl] nādāna bildürme sözüñüñ dürrini

‘Işk-bāz altı cevheri şarrāfına

Der-kenār [20a]

-60-

Velehu [‘Işk-bâz]

fâ‘ ilâtün fâ‘ ilâtün fâ‘ ilâtün fâ‘ ilün

- 1 ‘Āşık olanların gerekdür ‘ışk odına yanalar
Yanalar Hâk yolına gerçek olan divâneler
- 2 Pertev-i enver nedür görmedün aña yanmadun
Gördigiçün bu oda nice yana pervâneler
- 3 Bunda yokluk sücisiyle yazdılar mağmurlığın
Ol elest meyhânesinden mest olan mestâneler
- 4 Her ki bildi küllî şeydâ Hâk imiş mevcûd olan
Bir olur ol servere mescidilen puthâneler
- 5 ‘Ārif-i Rabb sen dahı olduñisa ‘irfân bigi
Hep Ene’l-Hâk çağurur çeng ü def ü çağâneler
- 6 Yek cihet deryâsında talmaklığa benlik kıomaz
Gözlerüm anun için durmaz döker dürdâneler
- 7 Merd iseñ iy ‘Işk-bâz meydâne gir merdâne var
Baş açup bu yolda cân u baş virür merdâneler

-61-

Velehu [Kemâl Ümmî]

fe‘ ilâtün mefâ‘ ilün fe‘ ilün

1 Tañrı zıkrine gönlümüz⁵⁶⁸ ıoymaz
LİK dertsüz göñüllere kıoymaz

2 Münkire şad-hezâr ögüt virseñ⁵⁶⁹
Biñde birin kıulağına kıoymaz

3 Ağı ıalında bite mi ħurma
Sirke kıabı kıaşıma bal uymaz

4 Şoĥbet ü sırdan ol kıadar kıuyaruz⁵⁷⁰
Ki kışı kıış u dipiden buymaz

5 Zehi⁵⁷¹ bâtıı ı amellü ġāfil kim⁵⁷²
Ĥaķ söze vü kıulağıza uymaz

6 Şol yazuķ yazulu kıara bitisin⁵⁷³
Tevbe şuyıla yuyuben yumaz

7 Uş bugün uş yarın dönem dime kim⁵⁷⁴⁵⁷⁵

⁵⁶⁸ gönlümüz: dilümüz, D.

⁵⁶⁹ virseñ: vir kim, D.

⁵⁷⁰ Divanda bu beyit yer almamaktadır.

⁵⁷¹ zehi: vay ne, D.

⁵⁷² Divanda beyit dördüncü sırada yer almaktadır.

⁵⁷³ Divanda beyit beşinci sırada yer almaktadır.

⁵⁷⁴ Divanda beyit altıncı sırada yer almaktadır.

⁵⁷⁵ Divanla yapılan kıarılaştırma sonucunda mecmuada bu beyitten sonra bir beytin eksik olduğı tespit edilmiştir. Eksik olan beyit aşığıda yer almaktadır:

Ĥayduñı kes ki menzile yitesin

Dünye geçer ʿ ömür saña göymez

8 Derdini dertliye dir **Ümmî Kemâl**⁵⁷⁶

Zîre her ʿadı ʿatmayan tuymaz

9 Yola âzâd u fâriğ [ol] gir kim⁵⁷⁷

Bir yalıncağı biñ kişi şoymaz

-62-

Velehu [Kemâl Ümmî]

mefʿ ülü mefaʿ ilü mefaʿ ilü feʿ ülün

1 Ğâfil bu uzağ yola ʿanı zâd u zevâda

Geçmez hevesün ʿaldı bu nefşâni hevâda

[21a]

2 Atlandı eren ʿāfilesi menzile yitdi

ʿalduñ yaluñuz sen bu ʿarâmîlü ovada

3 Dön ılgum u şalguma⁵⁷⁸ ıraqdan ʿab özün kim

Bu ʿırşıla hîc şusamış irmedi şuva da

4 Bu dünya şu bir ʿatı⁵⁷⁹ deriñ ʿuyuya beñzer

Şarʿıtma ipün aña ki ʿıkmaz şu ʿoğada

Çün ağır yüklüler yola döymez, D.

⁵⁷⁶ Divanda beyit dokuzuncu sırada yer almaktadır.

⁵⁷⁷ Divanda beyit sekizinci sırada yer almaktadır.

⁵⁷⁸ dön ılgum u şalguma: aldanma serâba dön, D.

⁵⁷⁹ ʿatı: ʿarı, D.

- 5 Kendözünü görme bak ağı ne ulular var⁵⁸⁰
Şol yirdeki her toprağı u yapuda şıvada
- 6 Ne deñlü demür al' a gibi berk olur iseñ⁵⁸¹
Bir gün bir ecel toprı seni dağı uvada
- 7 İnsān gibi cān göziyle bak bađına kim⁵⁸²
ayvān gibi ürkme bakuben re's ü⁵⁸³ savāda
- 8 Derd olmasa gönülde ne dermān ele girsün⁵⁸⁴
Od olmasa⁵⁸⁵ ocada ne çig bişe tavada
- 9 Şeh-bāz kıılır 'ālem-i rūhānīde pervāz⁵⁸⁶
arğa gibi almaz bu cismānī yuvada
- 10 Ađlar bu **Kemāl Ümmī** kıılır asretile āh⁵⁸⁷
Eydür dün ü gün derdile 'uşşā u nevāda

⁵⁸⁰ Divanda beyit altıncı sırada yer almaktadır.

⁵⁸¹ Divanda beyit beşinci sırada yer almaktadır.

⁵⁸² insān gibi cān göziyle bak bađına kim: insane bigi dervişüñ içi aydınına bak, D.

⁵⁸³ re's ü: aş u, D.

⁵⁸⁴ Divanda beyit dokuzuncu sırada yer almaktadır.

⁵⁸⁵ olmasa: yanmasa, D.

⁵⁸⁶ Divanda beyit sekizinci sırada yer almaktadır.

⁵⁸⁷ Divanla yapılan karşılaştırma sonucunda mecmuada bu beyitten sonra bir beytin eksik olduğı tespit edilmiştir. Eksik olan beyit aşağıda yer almaktadır:

Derd içre biz ol deñlü şafālar buluruz kim

Bī-derd bulımaz biñde birin cümle devāda, D.

mefā‘ ilün mefā‘ ilün fe‘ ülün

- 1 Eyā ṭālib dilerseñ sen me‘ ānī
Mekāndan geĉ bulasın lā-mekānı
- 2 Erenler yolına cānuñ fedā kııl
Beķā bulmaĝa ‘ ömrüñ cāvidānī
- 3 Şehīdler iline sulṭān dikerler
Meşāyiĝ yolına cānın vireni
- 4 Sözüñ cerb it yüzüñ zerd it gözüñ nem
Budur ‘ ışķa uyanlaruñ nişānı
- 5 Vücūduñ şehrini seyr it dem-ā-dem
Pula şatsalar alma sen cihānı
- 6 Bu ‘ ışķuñ pendini dut kıılaĝuñda
 olmayasın bi- me‘ ānī
- 7 ‘Işķ-bāz nefsüñ murādın
Er oldur artura ‘ aķıl ile cānı

Velehu [Kemāl Ümmī]

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

- 1 Kendözinden kimse hiç yol varmaya
Ol kığırduğı yolından armaya
- 2 Yardım olmazısa ol Sultān'dan
Yaluñuz hic kimse iş başarmaya
- 3 Muğbil ü rāzī mü 'eddeb kul gerek
Pādişāh işine hiç el қarmaya
- 4 Kimse ol oñarduğın azdurmaya
Kimse ol azdurdüğün oñarmaya
- 5 Ol kimün gönlinde imān ağacın
Dikse hic İblīs anı қoparmaya
- 6 Hāğ yolında gerçegin ayak başan
Baş vire hālқа vü⁵⁸⁸ қаş қaytarmaya
- 7 Sabr ile cān besleyen ādem müdām

⁵⁸⁸ vü: bu sözcük divanda yer almamaktadır.

Şol bahāyim gibi nefis otarmaya

[21b]

8 Ġāfile tenbīh ü ögüt neylesün
Vāy aña kim Hāq Çalap oñarmaya

9 Hācetümüz oldurur kim ol ⁵⁸⁹bizi
Kendü fażl u raḥmetinden ırmaya ⁵⁹⁰

10 İnşā' Allah kim kerem kıla Kerīm
Göñlümüzden ' ışkını çıkarmaya

11 Bu **Kemāl Ümmī** za' īf ister kim ol
Hāq'dan artuq kimseye yalvarmaya

Der-kenār [21a]

-65-

[' Işk-bāz] ⁵⁹¹

mef' ūlü mefā' ilü mefā' ilü fe' ūlün

1 Dut pendümi ger ' āķiliseñ cānuñ içinde
Kibr ile buḥul olmaya insānuñ içinde

2 Görme teḥī gel göñli yıkıķlarıla ḥaşr ol
Bulunmaya genc illā ki vīrānuñ içinde

⁵⁸⁹ oldurur kim ol: oldur andan kim, D.

⁵⁹⁰ ırmaya: yarmaya, D.

⁵⁹¹ Vezninde problem bulunmaktadır.

- 3 Mü'min dirilürsen ya nedür f' il-i münâfık
Şeytân mı olur ' asker-i raḥmānuñ içinde
- 4 Cānuñı kaçur Nūḥ ile uş varsa nefis ile ğarkā
Güm-geşte olup yitme bu tūfānuñ içinde
- 5 Ol kim bu çepel dünyeye aldandı zi-hayfā
Ne deñlü tena' um ide zindānuñ içinde
- 6 Ğavvāş oluben ' ışıkla insāna enīs ol
Dürler dirilür ma' nī-i ' ummānuñ içinde
- 7 Qalbiñde bu ma' nī yoğ ise ' **Işık-bāz** āḥir
Yaz deftere yazı ola divānuñ içinde

-66-

Velehu [Kemāl Ümmī]

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

- 1 Tevbe kıldum yā İlähī *necinā mimmā neḥāf*⁵⁹²
Gerçi kıldım her günāhı *necinā mimmā neḥāf*
- 2 Hādī sensin yoldan azdum sen hidāyet vir baña
Gösterivir toğrı rāhı *necinā mimmā neḥāf*

⁵⁹² "Ey gizli lütuflar sahibi Rabbim, bizi korktuklarımızdan kurtar."

- 3 Yâ *ġiyāse* 'l-*müstaġisîn* işbu 'aşı kuluña
Sen 'ināyet kıl nigāhı *necinā mimmā neḥāf*
- 4 Nitekim Kıtmir'i maḥrūm itmedüñ bizi daḥı
Sen kabül eyle nigāhı⁵⁹³ *necinā mimmā neḥāf*
- 5 Kāziye'l-ḥacāt sensin kim senüñ kapundurur
Cümle başuñ secde-gāhı *necinā mimmā neḥāf*
- 6 Ḥacetüm bir 'ışk u dertdür ḥazretüñden yâ Ğanī
İstemezem mülk ü cāhı *necinā mimmā neḥāf*
- 7 Bizi şol şüfī u şāfī meclisinde cem' kıl
Kim koyalar ḥāne-ķāhı *necinā mimmā neḥāf*
- 8 Sen şu Sulṭānsın ki dāyim yüz dutup dergāhuña
Dir bu ḳamu ehl-i dūnye şāhı *necinā mimmā neḥāf*
- 9 Bizi Şeyṭān leşkerinüñ ġāretinden kıl emīn
Hem ḳamu mīr ü sipāhī *necinā mimmā neḥāf*
- 10 El-amān bu nefsi serkeş şüm elinden yâ Ğanī

⁵⁹³ nigāhı: kemahī, D.

Kim direm her gāh u gāhī *necinā mimmā neḥāf*

11 Sensin āhir amu yirde yā *amāne'l-ḥā'ifīn*⁵⁹⁴

orulu ullar penāhı *necinā mimmā neḥāf*

12 ün kebāyirden řaęāyirden peřimānem amu⁵⁹⁵

Kim ıluram dūn gūn āhı *necinā mimmā neḥāf*

Der-kenār [21b]

-67-

[‘ Iř-bāz]

mefā' ilūn fe' ilātūn mefā' ilūn fe' ilūn

1 Bu deyr-i kūnbet-i a' zam dutar mı řoyle arār

 mülk ola bāı alır mı saña iy yār

2 Nice senūn bigi ādem getürdi geldi geęer

Bu ar sāl ile hefte bu māh u leyl u nehār

3 Varacaęuñ yiri fikr it bařuña aluñı dir

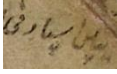
Nice bu dūnye ayusı nięe řisāb u řümār

4 Bu fitne dūnyeyi terk it melāmet eylemedin

⁵⁹⁴ “Güvenilir, güven veren, korunmakta.”

⁵⁹⁵ Divanla yapılan karşılaştırma neticesinde řiirin 19 beyitten oluřtuęu tespit edilmiřtir. Mecmuada yedi beyit yer almamaktadır. Bu yüzden řairin mahlası řiirde bulunmamaktadır.

Sen aña kıyamazsın ol senüñ cānuña kıyar

5 sıdķuñ zamāne diyüçün

Ur aña tevbe kılıcın iderse sini şikār

6 balını tatma şoķar arusı dilüñ

Daķı elüñi uzatma batar gülündeki ħār

7 Velī beni buña delīl buldı cümle zafer

Hey olmasın saña maġrūr saña bīgāne şumār

8 Derūnuña miskinligiyle ħūluķ zīrā

Ularsa içinde   sezār

8 Cihānda ‘Işķ-bāz aduñ ķalırsa ķalma añı

Gelen me‘ānī yüzidür sözüñ yüzünde ne var

[22a]

-68-

Velehu [Kemāl Ümmī]

mef‘ ūlü mefa‘ ilü mefa‘ ilü fe‘ ūlün

1 Dünyāda bu çarķuñ kime oķ atmadı yası

Kim kimse hiç anı ne çekibildi ne yası

- 2 İy Hâlık'a ' âşî vü halâyıka kılan güç⁵⁹⁶
Güçlüyiseñ imdi ol oqı döndür ü ya sı
- 3 Hübıdı bahâr u çemen olmasa hâzâni⁵⁹⁷⁵⁹⁸
Hoşıdı ' arūsı eger olmaz ise yası
- 4 Nîşe kılam ol ' ıyşı ki nîşe ire nūşı⁵⁹⁹
Hem cāhı soñı çāha ire vāye vü yāsı
- 5 Şol mertebenüñ kim öñi genc ola şoñı renc⁶⁰⁰
' Āqıl kişi her varlığını yoğa şayası
- 6 Yüzüm izinüñ tozı şu dervîş âdemüñ⁶⁰¹ kim⁶⁰²
Hiç nesnesini arturmaya yarına kıoyası
- 7 Şūfî şuña dirler kim ola kıalbi şafâ kim⁶⁰³

⁵⁹⁶ Divanla yapılan karşılaştırma sonucunda mecmuada bu beyitten sonra bir beytin eksik olduğu tespit edilmiştir. Eksik olan beyit aşağıda yer almaktadır:

Qatında berâber ton u kıalkan u zirih pūş

Umaç aña hālkuñ beg ü atlası yayası, D.

⁵⁹⁷ Divanda beyit dördüncü sırada yer almaktadır.

⁵⁹⁸ Divanla yapılan karşılaştırma sonucunda mecmuada bu beyitten sonra bir beytin eksik olduğu tespit edilmiştir. Eksik olan beyit aşağıda yer almaktadır:

Bu dâr-ı keşîfi vir al ol mülk-i laîfi

Kim kıumlarıdır la' l ü güher taşı kıayası, D.

⁵⁹⁹ Divanda beyit altıncı sırada yer almaktadır.

⁶⁰⁰ Divanda beyit yedinci sırada yer almaktadır.

⁶⁰¹ âdemüñ: erenüñ, D.

⁶⁰² Divanda beyit sekizinci sırada yer almaktadır.

⁶⁰³ Divanda beyit dokuzuncu sırada yer almaktadır.

Dutmaya küdüret döne ihlâşa riyâsı

8 Şâfî ola vâfî ola fânî vü yakîni⁶⁰⁴⁶⁰⁵

Şûfîniñ odur Şâd u Vâv u Fâ'sı vü Yâ'sı

9 Ğ Âlemde kamu âdemilerüñ yigi şoldur⁶⁰⁶⁶⁰⁷

Kim ağızı anuñ yumlu ola açık ayası

10 Kâmi bir eyü yoldaş u hâldeş u karındaş⁶⁰⁸

Bâtil yolu vü halkı koyup Hâk' a uyası

11 Tâlib kişi maflûbına ciddile irer cüst⁶⁰⁹

Kim yola varımaz şahşuñ uşanı vü uyası

12 Ğ Âşık mıdur ol kimse ki ma' şük yolında⁶¹⁰⁶¹¹

⁶⁰⁴ Divanda beyit onuncu sırada yer almaktadır.

⁶⁰⁵ Divanla yapılan karşılaştırma sonucunda mecmuada bu beyitten sonra bir beytin eksik olduğu tespit edilmiştir. Eksik olan beyit aşağıda yer almaktadır:

Heyhât nice ümmetiüz biz ki Nebî'nüñ

Aşhâbı kıru kırsa yimezlerdi kıoyası, D.

⁶⁰⁶ Divanda beyit on ikinci sırada yer almaktadır.

⁶⁰⁷ Divanla yapılan karşılaştırma sonucunda mecmuada bu beyitten sonra bir beytin eksik olduğu tespit edilmiştir. Eksik olan beyit aşağıda yer almaktadır:

Her kim yitişe Ğ âlem-i tevîde gerek kim

Zünnârı kesüben put u hâçını kıoyası, D.

⁶⁰⁸ Divanda beyit on dördüncü sırada yer almaktadır.

⁶⁰⁹ Divanda beyit on beşinci sırada yer almaktadır.

⁶¹⁰ Divanda beyit on altıncı sırada yer almaktadır.

⁶¹¹ Divanla yapılan karşılaştırma sonucunda mecmuada bu beyitten sonra üç beytin eksik olduğu tespit edilmiştir. Eksik olan beyitler aşağıda yer almaktadır:

Tâ'ib kanı kim yüzi kirin kıara bitsin

Tevbe şuyı şabunıla bu pası kıuyası, D.

Tenine kıyamaz nite cānına kıyası

13 Ol Hāyy'ı kamu yirde gören hāzır u nāzır⁶¹²

Çorçar utanur varısa taqvā vü hayāsı

14 Hāğ sözi qabül ideyidi münkir ü cāhil⁶¹³

Ger lāyık u qābil'mise bu sırrı tıyası

15 Şağırlara biñ çağururısañ bir işitmez⁶¹⁴⁶¹⁵

Dut virdün ögüt kanı kulaq anı qoyası

16 Nāşih gerek evvel didügin kendözi duta⁶¹⁶

Çün kendözi gāfil ögüdi kime qoyası

Yara yara derd eyledi maħza bizi yara

Yārā kanı yarar iş O Yār'a yarayası

Mevtī sekerātın añan ölümdeñ öñ ölüp

Ġaflet meyi esrüklüğüni irden ayası, D.

⁶¹² Divanda beyit yirminci sırada yer almaktadır.

⁶¹³ Divanla yapılan karşılaştırma sonucunda mecmuada bu beyitten sonra bir beytin eksik olduğu tespit edilmiştir. Eksik olan beyit aşağıda yer almaktadır:

Gözsüz gibi nūrın zulumāta mı şataydı

Ger yarayasa yarasa hırşid ziyāsı, D.

⁶¹⁴ Divanda beyit yirmi üçüncü sırada yer almaktadır.

⁶¹⁵ Divanla yapılan karşılaştırma sonucunda mecmuada bu beyitten sonra iki beytin eksik olduğu tespit edilmiştir. Eksik olan beyitler aşağıda yer almaktadır:

Çün geldi hadīs içre ki En-nāsü niyāmün

Bidār gerek nā'ime tenbih okuyası

Uyur sözi şoldur ki düşü içre şayıqlar

Çün kendü yatur gayrı ne yola okuyası, D.

⁶¹⁶ Divanda beyit yirmi altıncı sırada yer almaktadır.

17 Bu evde benim ne hünerim var ne metâ' um⁶¹⁷

Bâzâr-ı ma'ânide şatup halka yayası

[22b]

18 'Attâr katında nesi var sirke-fürüşün⁶¹⁸

Şatup şeker u müşk bahâsını şayası

19 Yazuk çoğ için kesme **Kemâl Ümmî** ümidün⁶¹⁹

Kim yok Çalab'un rahmetinün hadd ü kıyâsı

20 Ne nüktedürür kimseye bu söz ne nazîre⁶²⁰

Kim kâfiyesinün gelür âhîrleri Yâ Sı

Der-kenâr [22a]

-69-

['Işk-bâz]

fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilün

1 şîşesine ta' nile seng ü hâre

 şanursın anı şâdiyiken yâr olalar

2⁶²¹

Başuña buñ gelicek yüzlerini burtaralar

⁶¹⁷ Divanda beyit yirmi yedinci sırada yer almaktadır.

⁶¹⁸ Divanda beyit yirmi sekizinci sırada yer almaktadır.

⁶¹⁹ Divanla yapılan karşılaştırma sonucunda mecmuada bu beyitten sonra bir beytin eksik olduğu tespit edilmiştir. Eksik olan beyit aşağıda yer almaktadır:

Bir söz ki ola söz tuzı az u dağı öz

Şol sağışı çokdan ki Şad u pest ola Yâ'sı, D.

Divanda beyit yirmi dokuzuncu sırada yer almaktadır.

⁶²⁰ Divanda beyit otuz birinci sırada yer almaktadır.

⁶²¹ Beyit eksikliği bulunmaktadır.

3 Sevme severseñ anı sev kim senüñledür müdām

Ço anı sen gidecek düşmānlaruñ al çaralar

4 Eller māluñı bī-minnet velī dervīşlere

Virmez iken bir pulun biñ kez eger yalvaralar

5 Çahrıla çazanuben ehlüm diyü beslerdüñ

Düşmenüñdür bilmedüñ ol fitne³-i mekkāreler

6 Her façirüñ ‘ırzımı yıçarsın iy dīni yıçuğ

Bilmezem çandan olur saña bu bed īşāreler

7 Benligüñ bendinden āzād eyleriseñ sen seni

‘Āşık olursan Tūr olur ‘Işık-bāz her aralar

-70-

Velehu [Kemāl Ümmī]

mef ‘ülü fa‘ ilätü mefa‘ ilü fa‘ ilün

1 Dünyā muğābbeti sepişür şol uyuz bigi⁶²²

Yoldaş olana çatı yapışur kuduz bigi

2 Ger parbulanmasa çudurur kime uğrasa

Aç çurt bigi çalar çalar azlu⁶²³ çoñuz bigi

⁶²² Bu sözcük mecmuada bigi, Divanda ise gibi şeklinde yer almaktadır.

⁶²³ azlu: azgun, D.

- 3 Gerçi dili eyü kişiler bigi lâf urur
Lîkin elinde işleri itden yavuz bigi
- 4 Vay⁶²⁴ ol gönüle kim katı yok ödi qorhısı
Ġâfil gezer çağurur ozan-ı Oğuz bigi
- 5 Da^ç vîsi kâlî çok lîki ma^ç nisi hâli yok
Taşında kılı öter içi boşdur⁶²⁵ qopuz bigi
- 6 Çok âdem ola kim hüneri yok bir aruca⁶²⁶
İlla yir ü içer yügürür⁶²⁷ yoz öküz bigi
- 7 Bâtil^ç amellere ne kadar dir iseñ uyar⁶²⁸
Virmez boyun Hâk işlere şol vaḥşî boz⁶²⁹ bigi
- 8 Ne deñlü ṭonanup fuqarâyı görürse ḥor⁶³⁰

⁶²⁴ vay: veyl, D.

⁶²⁵ boşdur: boş, D.

⁶²⁶ Divanla yapılan karşılaştırma sonucunda mecmuada bu beyitten sonra bir beytin eksik olduğu tespit edilmiştir. Eksik olan beyit aşağıda yer almaktadır:

Gerçi lügatde ehl-i nifâk iki yüzlüdür

Hey ne iki ki çevre yañâ yüzi yüz gibi

⁶²⁷ İlla yir ü içer yügürür: illâ ki yir içer böğürür, D.

⁶²⁸ Divanda beyit sekizinci sırada yer almaktadır.

⁶²⁹ boz: kıuz, D.

⁶³⁰ Divanda beyit dokuzuncu sırada yer almaktadır.

Divanla yapılan karşılaştırma sonucunda mecmuada bu beyitten sonra bir beytin eksik olduğu tespit edilmiştir. Eksik olan beyit aşağıda yer almaktadır:

Añmaz ölümi sinde gelen şorucuları

‘ Ārif atında kendü alüden aluz bigi

9 İnsân gerek ki yahşî yamân neydügin seçe⁶³¹

ayvâna ayr u şer heme yeksân u düz bigi

10 Ol şol arına beñzer egerçi temiz olur⁶³²⁶³³

Biñ yurisañ ousu⁶³⁴ hemân arısuz bigi

11 Bügenme ol ırma⁶³⁵ ırmaa arış deñize git⁶³⁶

Saın suvada uğrayuben doñma buz bigi

12 Dost ögüdi şu yaz sovuğı bigi aşşılı⁶³⁷

Düşmen naşîhatinde ziyân serd-i güz bigi

13 a söz atı olur zîra tiryāk acı olur⁶³⁸⁶³⁹

Kim ellerinde gürzi var odlu opuz gibi, D.

⁶³¹ Divanda beyit on birinci sırada yer almaktadır.

⁶³² Divanda beyit on ikinci sırada yer almaktadır.

⁶³³ Divanla yapılan arşılaştırma sonucunda mecmuada bu beyitten sonra bir beytin eksik olduğı tespit edilmiştir. Eksik olan beyit aşıağıda yer almaktadır:

Bayı abî‘ at uğrıdur uy toğrulara kim

Egri arîfün egri olur özün öz gibi

⁶³⁴ Biñ yurisañ ousu: biñ kez yusan ousu, D.

⁶³⁵ Bügenme ol ırma: bügenme ulu

⁶³⁶ Divanda beyit on dördüncü sırada yer almaktadır.

⁶³⁷ Divanda beyit on beşinci sırada yer almaktadır.

⁶³⁸ Divanda beyit on altıncı sırada yer almaktadır.

⁶³⁹ Divanla yapılan arşılaştırma sonucunda mecmuada bu beyitten sonra bir beytin eksik olduğı tespit edilmiştir. Eksik olan beyit aşıağıda yer almaktadır:

Ada vü şekle bama şına ād fi‘ li gör

Kim şeb nebâta beñzer olur aş ki uz gibi, D.

Nā-ḥaḳ kelecı tatludur aḡu aḡuz bigi

[23b]

14 Var ḥalvet iḥtiyār ide gör kim ḥalāyıḳuñ⁶⁴⁰

Bir dostı varsa düşmeni toḳsan toḳuz bigi

19 Ümmi Kemāl'e faẓl u 'ināyet kılsa Ḥaḳ

Azmışları yola oḳuya ḳulavuz bigi

20 Sīretde ḥālümüz n'olasın ol bilür yarın

Şūretde ḥāliya bugün uş şūfiyüz bigi

21 Yā Rab bu tāc u ḥırḳa ḥaḳḳıçün ki geymişüz

Pāk eyle içümüzi daḡı taşumuz bigi

Der-kenār [22b]

-71-

[‘Işḳ-bāz]

müstef' ilün müstef' ilün müstef' ilün müstef' ilün

1 Ah iy gönül bu pişeden uşanmaduñ feryād u āh

Vāh iy gönül endişeden hiç olmaduñ dilşād āh

2 İtdüñ beni kendüñe ḳul fi' lüm ḳamusı bī-uşül

Ḳaçan aḡara iy gönül bu bendeki rüy-ı siyāh

⁶⁴⁰ Divanda beyit on yedinci sırada yer almaktadır.

- 3 Saña uyan gümrâh olur müfsidlere hemrâh olur
Hakdan işi ikrâh olur tamudur aña cây-ı gâh
- 4 Ger olasın Hakka uyan görmeyesin aşla ziyân
Gözüm bu gafletden uyan bu gönlümün gönül günâh
- 5 Hiçbir işüm yokdur eyü fi' lim riyâ başum kayu
Ağla gözüm Allâh diyü nâgâh ire fazl-ı ilâh
- 6 İtmez bu nefsum tâ' atim ben azmışım yoluğ katı
Hakka habbün hürmeti göster baña bir toğrı râh
- 7 İy Ahmed-i Rabbü'l-Emîn sen seni şefî'ül müznibîn
Bu 'İşk-bâz'a ol mu' in saña getürdi ol penâh

-72-

Velehu [Kemâl Ümmî]

mef' ulü mefâ' ilü mefâ' ilü fe' ulün

- 1 Yâ Rab bizi bu gaflet içinden sen uyandur
Hem şunları kim bizcileyin nefse uyandur
- 2 Hâcetlerümüzi keremün birle revâ kı⁶⁴¹
Ne diyesümüz çünkü saña bellü beyândur

⁶⁴¹ Divanla yapılan karşılaştırma sonucunda mecmuada bu beyitten sonra bir beytin eksik olduğu tespit edilmiştir. Eksik olan beyit aşağıda yer almaktadır:

Fâş itme bizüm 'aybumuzı iy yüce Settâr
Ger halka nihân ise saña cümle 'ayândur, D.

3 Şol ‘ aşık u şādıklarınñ hāķķıyıcün kim⁶⁴²

‘ Işķuñda ķamu memleket ü cāhı ķoyandur

4 Daħı şu bahādırlaruñ içün ki riyāsuz⁶⁴³

Yoluñda senüñ māl u baş u cāna ķıyandur

5 Sermāyeleri kim bize virdün telef itdük⁶⁴⁴

Hiç aşşı görünmez işimüz külli ziyāndur

6 Aşşı şular itdi ki bu bāzāruñ içinde⁶⁴⁵

İhlaşıla her varlıgını yoğa şayandur

7 Çün bilümüzi bükdi ağır yükleri nefsün⁶⁴⁶

Dut elümüzi luţfuñıla bizi tayandur

8 Şol ķāni‘ şābirleri çün kim niçe günler⁶⁴⁷

Bir pāre ķuru ķorsayıla ķarnı toyandur

⁶⁴² Divanda beyit dördüncü sırada yer almaktadır.

⁶⁴³ Divanda beyit beşinci sırada yer almaktadır.

⁶⁴⁴ Divanda beyit altıncı sırada yer almaktadır.

⁶⁴⁵ Divanda beyit yedinci sırada yer almaktadır.

⁶⁴⁶ Divanda beyit sekizinci sırada yer almaktadır.

⁶⁴⁷ Divanda beyit dokuzuncu sırada yer almaktadır.

9 Raĥmetleriñüñ baĥri çü mevc ura kıla cüş⁶⁴⁸⁶⁴⁹

Bir kaçtresi yüz biñ yüzi kaçrayı yuyandur

10 Ĥilm içre bizi pāk idü zevķüñ şuyıla yu⁶⁵⁰

Şevküñ yilini esdür ü ' ışķ odına yandur

11 Ayırma **Kemāl Ümmi**'yi iy bir dü cihāndan⁶⁵¹

Şol girçek erenden ki her sırrı tıyandur

12 Kaçan kaçısar ġafletün uyĥusu içinde⁶⁵²

Her kime ki sen eydüriseñ yatma uyandur

[23b]

-73-

Velehu [Kemāl Ümmi]

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

1 İy göñül bu dünya mālın sen saña eylene put

Ger ĥaķıķat mü' miniseñ dünyeyi ķo dīni dut

2 İlerü azıķ bulunmaz hem şü yoķdur bundan al

⁶⁴⁸ Divanda beyit onuncu sırada yer almaktadır.

⁶⁴⁹ Divanla yapılan karşılaştırma sonucunda mecmuada bu beyitten sonra bir beytin eksik olduğu tespit edilmiştir. Eksik olan beyit aşağıda yer almaktadır:

Ne ġam bitümüz tıldısa yazuķ yazusında

Çün tevbeyile faźluñ anı girü yuyandur, D.

⁶⁵⁰ Divanda beyit on ikinci sırada yer almaktadır.

⁶⁵¹ Divanda beyit on üçüncü sırada yer almaktadır.

⁶⁵² Divanda beyit on dördüncü sırada yer almaktadır.

- Bil ki taḳvādur bu yolda yol erine zād u ḳūt
- 3 Sen bu dünyā tarlasında ḥayr toḥmın saça gör
Tā ki ‘uḳbā ḥırmeninde degme dāneñ ola mūt
- 4 Ḥayr u şer kim ne ḳılursa anı bulur bī-gümān
Her ne ekse anı biçer arpa vü buğday noḥut
- 5 Bu ḥarābı sen ‘imāret ḳılmağa meşğulsın
Nice kim ‘ömrüñ bināsı ḳaḥşıdı oldı ḥaḥūt
- 6 Ādemiseñ ol bekā mülkine ur bünyāduñı
Ḳaşruñı bu fāni evde yapma mişl-i ‘ankebūt
- 7 Nice ḥayvānsın ki senden menfa‘at görmez kişi
Ya ne insānsın ki sende yoḳdurur ḳorḥu vü üt
- 8 Bal u yağ u cürb ü şirīn birle beslersin teni
Nişe añmazsın şunu kim mār u mūra ola Lūt
- 9 Ten murādın terk idüben cāna uy kim ‘āḳıbet
Mevt iricek fevt olur ten illā cānuñ lā-yefüt
- 10 Ğaflet ile ne yatarsın dur eyü dirlik diril
Şundan öñdin kim ölesin sinüñ üzre bite ot

11 Sen niçün zıkr eylemezsin anı her şey zıkr ider
Yirde gökde berr ü baħr u vaħş u tayr u naħl u ħüt

12 Āyet ü aħbārıla şābitdürür kim bu cihān
Bā-cefā vü bī-vefā dur   ömrümüz hem bī-şubūt

13 Sen henüz gāfil yatarsın  an namāzın  ılmadıñ
Geçdi gün  ıldı cemā' at yatsuyı o ur  unūt

14   Aql sini  a  'a iltür nefis ba lar bā ıla
Zirek iseñ bu oyunda   a la aldan nefsi ut

15  arğa gibi ötenüñ anca  naşibi cıfedür
Ger saña gülşen gerekse imdi bülbul bigi öt

16  ün bilürsin ataña vü anaña vü  avmüñe⁶⁵³
 alması hem saña da ı  almayısar bu buyūt

[24a]

17 Her ki bu menzilde  ondı göçiserdür   ā ıbet⁶⁵⁴
Göçmez ü  onmaz kimdür ol  a ım-i lā-yemūt

⁶⁵³ Divanla yapılan karşılaştırma sonucunda mecmuada bu beyitten sonra bir beytin eksik olduğu tespit edilmiştir. Eksik olan beyit aşağıda yer almaktadır:

 ā'ata şarf itseñe fermāniken her   uzvuñı

Olmadın ol gür içinde pāra pāre pūt pūt, D.

⁶⁵⁴ Divanda beyit on sekizinci sırada yer almaktadır.

- 18 Ger Hâk'a inandınsa dađı maşşer günine⁶⁵⁵
Söyleriseñ hayr söyle yođsa dāyim ol şemūt
- 19 Sen bu zaşmetler evinde raşmet umma iy delü
Hergiz ađu ađacında bite mi ħurmā vü tut
- 20 Kimsenüñ suçına ęalma kim senüñ ola mu' āf
Kim senüñ gönlüñ yıķarsa ķaķıma şabreyle yut
- 21 Şöhret ü ħil' atlerüñden faħr ideriseñ 'ār ola
Şöhretüñ āfetdür aħır ħil' atüñ birķaç aput
- 22 Ger beķā dirlik dileriseñ ölümünden öñdin öl
Kim Resülu'llah buyurdu *Mūtu ķable ente mūt*⁶⁵⁶
- 23 Var **Kemāl Ümmi** bu pendi sen saña vir fāriğ ol
Ķāl ü ķilde ęalma ęalı ħāle degşür ķıl sükūt
- 24 Şon peşimān aşşı ęalmaz ħāfil olma fāriğ ol⁶⁵⁷
Ħāzır ol kim hem saña vü hem bañadur bu öğüt

⁶⁵⁵ Divanda beyit yirmi dördüncü sırada yer almaktadır.

⁶⁵⁶ "Ölmeden önce ölünüz."

⁶⁵⁷ Divanda beyit yirmi beşinci sırada yer almaktadır.

25 Tā' ata şarf it saña fermān iken her ' uzvuñı⁶⁵⁸

Ölmedin öl gör içinde pāre pāre pūt pūt

Der-kenār [23b]

-74-

[' Işķ-bāz]

mefā' ilün mefā' ilün fe' ülün

1 Bugün gül bigi ' ālem hürrem oldu

Benem bülbül zīrā ' aşķ hemdem oldu

2 Bir oldu ' aşķıla ma' şūk u ' āşķ

Bu demde ğāfil olma hoş dem oldu

3 Uyarup cān gözin Hāllāķ gören

Hālāyıkdan kesildi epsem oldu

4 Beyānı vāķı' anda nuţķ u nātıķ

İdüp ' aczini iķrār mülzem oldu

5 Velāyet sırrını her dil ki dirse

Şuşan gibi dutıldı ebkem oldu

6 Yitişür ol ki ' irfān şöhetinde

İşi dünyā için her dem ğam oldu

⁶⁵⁸ Divanda beyit on yedinci sırada yer almaktadır.

7 Dîrîğa añâ rûḥdan uyanup
Bu çarḥ-ı kec-reviyân maḥrem oldı

8 ışıkla âb-ı ḥayât iç
 ma' nisi cām-ı Cem oldı

Der-kenār [24a]

9 Bu deryādan dirilür dürr ü gevher
Vücūduñ saḥrası ḳa' r-ı yem oldı

10 Ol er kim ide ' aqlın nefse ḡālib
Feleklerde melekden a' lem oldı

11 Işık-bāz rûḥāni fi' lî
Uyan nefse behāyimden kem oldı

-75-

Velehu [Kemāl Ümmî]

mefā' ilün mefā' ilün fe' ülün

1 Ğaribem ḡurbete düşdüüm ilümden
Za' ifem nesne gelmez hiç⁶⁵⁹ elümden

2 İlüme kār-bān gitdi vü uş ben⁶⁶⁰

⁶⁵⁹ nesne gelmez hiç: nesne ne gelmez, D.

⁶⁶⁰ uş ben: ben uş, D.

Uyıdum girü aldum menzilümden

3 Benem ol aşı-ı bî-çâre bülbül
Ki ış geldi cüzâ düşdüm gülümden

4 ıluram bu afeşden azm-i gül-zâr
Murâd oldur bu zâr u ululümden

5 Dirîgâ gözlerümi örtti aflet
Şağımı fark idemezem şolumdan

6 Bu aqlum leşkerin nefsüm çerîsi
Şıdı şehrüm harâb oldu zulümden

7 Ögüt virün baña iy hâl bilenler
Ki bildüm aşşı yok kendü bilümden

[24b]

8 ıluram bu afesden azm-i gül-zâr⁶⁶¹
Murâd oldur bu zârî ululümden

9 Amelden zerrece ma nî görünmez⁶⁶²
Hemân da vî gelür dâyim dilümden

⁶⁶¹ Divanda bu beyit tespit edilememiştir.

⁶⁶² Divanda beyit sekizinci sırada yer almaktadır.

10 Hikāyet kılduğum eksiklüğumdür⁶⁶³
Şikāyet kılmazam maqşūd ölümnden

11 **Kemāl Ümmī** beḳā dirlik dilerseñ
Birez gün ilerü ölgil ölümnden

12 İlāhi ʿ işquñı sen kıl kılavuz
Baña kim azdum u kıldum yolumdan

-76-

Velehu [Kemāl Ümmī]

mefʿülü fāʿ ilätü mefāʿ ilü fāʿ ilün

1 Her kim cihāna geldi peşimān olur gider
Kim derdile gelürise dermān alur gider

2 Evvel ḳadem bu menzile çün başdı ağlayu⁶⁶⁴
Āḫir daḫi zārıla giryān alur gider

3 Hırş u ḫased niçün bizi bu mülke getüren⁶⁶⁵
ʿUryān getürdi hem yine ʿuryān alur gider

⁶⁶³ Divanda beyit dokuzuncu sırada yer almaktadır.

⁶⁶⁴ Divanla yapılan karşılaştırma sonucunda mecmuada bu beyitten sonra bir beytin eksik olduğu tespit edilmiştir. Eksik olan beyit aşağıda yer almaktadır:

Bir bir bu ḫalkı ḳamu getüren o bīr ü bār

Uş yine bir bir ol yüce Sübhān alur gider, D.

⁶⁶⁵ Divanda beyit dördüncü sırada yer almaktadır.

- 4 Yoğdur kimesneden ecelüñ ödi qorqısı⁶⁶⁶
Gelür faqiri şāhıla yeksān alur gider
- 5 Gör bir gedāyı qul dağı gider mi giymedin⁶⁶⁷
Eg-nine şol libāsı ki sultān alur gider
- 6 Qor bunda varlıgın hoca bir gün sefer qılur⁶⁶⁸⁶⁶⁹
Ne sīm ü zer ne lü'lü' ü mercān alur gider
- 7 Bunda vü anda eylük iden bulur eylūgi⁶⁷⁰
Azğunluk eyleyen bile tuğyān alur gider
- 8 Devletlüdür şu kimse ki bu fānī dünyede⁶⁷¹
Ol bākī mülke hayrıla ihsān alur gider
- 9 Cānına cevr idüp tenini besleyen⁶⁷² kişi⁶⁷³⁶⁷⁴

⁶⁶⁶ Divanda beyit beşinci sırada yer almaktadır.

⁶⁶⁷ Divanda beyit altıncı sırada yer almaktadır.

⁶⁶⁸ Divanda beyit yedinci sırada yer almaktadır.

⁶⁶⁹ Divanla yapılan karşılaştırma sonucunda mecmuada bu beyitten sonra iki beytin eksik olduğu tespit edilmiştir. Eksik olan beyitler aşağıda yer almaktadır:

Çün cān qavuşdı aşlına māl oldı tārümār

Bu mürde cismi bir niçe merdān alur gider

Her kim bugün ne ekdise yarın anı biçer

Kim ne 'amel qazandısa anı alur gider, D.

⁶⁷⁰ Divanda beyit onuncu sırada yer almaktadır.

⁶⁷¹ Divanda beyit on birinci sırada yer almaktadır.

⁶⁷² besleyen: semriden, D.

⁶⁷³ Divanda beyit on ikinci sırada yer almaktadır.

⁶⁷⁴ Divanla yapılan karşılaştırma sonucunda mecmuada bu beyitten sonra bir beytin eksik olduğu tespit edilmiştir. Eksik olan beyit aşağıda yer almaktadır:

Ol märe mūra ‘ aqrebe biryân alur gider

10 Kâfir cânımı nâre şalar Tâmu Mâliki⁶⁷⁵
Mü'min canını Cennet'e Rızvân alur gider

11 Bayrâmıdır ölüm günü girçek ‘ aşıklarun⁶⁷⁶
Ki anlar cânını ma‘ şūqa qurbân alur gider

[25a]

12 Sen rahmet it Hudâ⁶⁷⁷ bu **Kemâl Ümmi** ‘ aşıye⁶⁷⁸
Kim Hâzretüne zellet ü ‘ işyân alur gider

13 İmân ü dîn ü tevbeyi Qur’ân’ı yoldaş it
Şol dem ki cân alıcı gelür cân alur gider

Der-kenâr [24b]

-77-

[‘ Işq-bâz]

müstef ilün müstef ilün müstef ilün müstef ilün

1 Kim evliyâyı sevdise dünyâda sıdğ u cânıla
Buldı dükenmezsiz ‘ uqbîde ol cânân ile

2 Her kim özin Haqq’a virür cân gözilen Haqqı görür

Kim ‘ aqla uysa rahmet-i Raḥman’a irişür

Kim nefse uysa fitne-’i Şeytân alur gider, D.

⁶⁷⁵ Divanda beyit on dördüncü sırada yer almaktadır.

⁶⁷⁶ Divanda beyit on beşinci sırada yer almaktadır.

⁶⁷⁷ sen rahmet it Hudâ: Haq sen ‘ inâyet bu, D.

⁶⁷⁸ Divanda beyit on altıncı sırada yer almaktadır.

Haḫdur delīl ü hücçeti söyler sözün bürhānıla

3 Ğayrı murāduñ Ğayrıdur göñlüni virme Ğayrıya
Kesme saḫın ünsiyyetüñ insānısañ insānıla

4 Bu Rūmda dervīş maḫşūduñ bulmazısañ bulmayasın
Biñ yıl yilerseñ yıl bigi ‘ Arab ‘ Acem keşşānıla

5 Dervīş sözüñ anla Haḫın nefis itine uyma saḫın
‘ Ğyān sekbān baş ola yoldaş olan sekbānıla

6 Ƙul ol Ƙulısañ her Ƙula kimde ne vardur kim bile
Dildir ileden her Ƙulı bilişmege sulṫānıla

7 ‘ ışḫa girüben ‘ **Işḫ-bāz** divāne çün
Başlar İlähī sözlere dīvān düzer dīvānıla

-78-

Velehu [Kemāl Ümmī]

mefā‘ ilün mefā‘ ilün fe‘ ülün

1 Yola ‘ azm itme yoldaş olmayınca
Öñüñce bir ulu baş olmayınca

2 Ƙarındaş dimegi yoldaş idinme
Senüñle toğrı ḫaldaş olmayınca

3 Hiç ivmekle er menzile irmez⁶⁷⁹⁶⁸⁰

Ḥudānuñ faẓl-ı koldaş olmayınca

4 Taşın düzmekile er şūfī olmaz⁶⁸¹

Hem içi şāfī hem taş olmayınca

5 Nitekim kişi her işi başarmaz⁶⁸²

Her işde aña ḥaldaş olmayınca

6 Nişānsuz kişiye⁶⁸³ ‘ aşık dimezler⁶⁸⁴

Ki beñzi şaru göz yaş⁶⁸⁵ olmayınca

7 Belī her⁶⁸⁶ çehrelerde her ‘ alāyim⁶⁸⁷

Cigerler derdile baş olmayınca

8 Kim irdi t̄apusıdan t̄apusına⁶⁸⁸

Giceler yaşduğı taş olmayınca

⁶⁷⁹ Divanda beyit on yedinci sırada yer almaktadır.

⁶⁸⁰ hiç ivmekle er menzile irmez: kuluñ çok t̄ā‘ atıla işi bitmez, D.

⁶⁸¹ Divanda beyit on ikinci sırada yer almaktadır.

⁶⁸² Divanda yapılan karşılaştırma neticesinde bu beyit tespit edilememiştir.

⁶⁸³ kişiye: kimseye, D.

⁶⁸⁴ Divanda beyit beşinci sırada yer almaktadır.

⁶⁸⁵ ki beñzi şaru göz: beñiz şaru vü göz yaş, D.

⁶⁸⁶ belī her: belürmez, D.

⁶⁸⁷ Divanda beyit altıncı sırada yer almaktadır.

⁶⁸⁸ Divanda beyit dokuzuncu sırada yer almaktadır.

9 Getür kim irdi bir luř u vefāya⁶⁸⁹

Aña ahr u cefā āř olmayınca

10 Mürāyidür řular⁶⁹⁰ ayr ılmaz⁶⁹¹

Hezār asend ü sabāř olmayınca

11 Kiři bu ‘ al u cāmla barıřmaz

İři nefsile řavař olmayınca

12 Kimesne ‘ ār birle yāre irmez⁶⁹²

Yolında rind ü allāř olmayınca

13 Eyü girceklerüñ adri bilinmez⁶⁹³

Arada yatlu ulmař olmayınca

14 Eger sen ‘ āřıkısañ nařa bama⁶⁹⁴

Muraduñ anda naāř olmayınca

[25b]

15 Gözüñ saā yüzüñ cār u olur mı⁶⁹⁵

Özüñ sulāna farrāř olmayınca

⁶⁸⁹ Divanda beyit onuncu sırada yer almaktadır.

⁶⁹⁰ mürāyidür řular: mürāyidür řu kim bir, D.

⁶⁹¹ Divanda beyit on üçüncü sırada yer almaktadır.

⁶⁹² Divanda beyit yedinci sırada yer almaktadır.

⁶⁹³ Divanda beyit on dördüncü sırada yer almaktadır.

⁶⁹⁴ Divanda beyit dördüncü sırada yer almaktadır.

⁶⁹⁵ Divanda beyit sekizinci sırada yer almaktadır.

16 **Kemāl Ümmī** za'îfi bilmediler⁶⁹⁶

Cihānda 'ışkıla fāş olmayınca

Der-kenār [25a]

-79-

['İşk-bāz]

mefā' ilün mefā' ilün fe' ulün

1 ' Aceb kıldı beni 'ışk böyle mecnūn

Ki benden uşludur 'aql ile Mecnūn

2 Ol irdi Mevli'ye Leylī yüzinden

O bu dimek beni eyledi mağbūn

3 Kimi kimden seçem yāhūd kimim ben

Elüme virmediler vezn ü arşun

4 Bazār itgil kamu sen bir uğurdan

Delülükde bu durur resm ü kânūn

5 Bugünki fırsatı fevt itme yoḥsa

Kim olur saña yarın günde bugün

⁶⁹⁶ Divanla yapılan karşılaştırma sonucunda mecmuada bu beyitten sonra bir beytin eksik olduğu tespit edilmiştir. Eksik olan beyit aşağıda yer almaktadır:

Ḳuluñ çok tã' atıla işi bitmez

Ḥudā'nuñ fazlı ḳoldaş olmayınca, D.

6 Nitekim Tañrı birdür gün de birdür
Bugün yarın diyüben durma iy hûn

7 Şağın murdâr ider senlik seni kim
Tecerrüd şuyıylan karşı gel yun

8 Tâ lupdur ‘Işık-bâz deryâ-yı ‘aşka
Delîl için sözündür dürr-i meknûn

Der-kenâr [25b]

-80-

Velehu [Kemâl Ümmî]

mefâ’ ilün mefâ’ ilün fe’ ülün

1 İlâhî perdeyi götür gözümden
Ki fark idem gicemi gündüzümden

2 Bürüdi çevremi hayret hicâbı
Kafamı seçebilmezem yüzümden

3 *Ağışnâ yâ gıyâşe’l-müstağışîn*
Ki zellet çamurı aşdı dizümden

4 İlâhî mübtelâ kaldum elüm dut
Ki baña yok meded hiç kend’özümden

5 Niçe ki ‘aciz ü ‘ayb u yazuğuma

Bakarum küllî bî-zâram özümden

6 Yağar içüm firāk u ħasret odı⁶⁹⁷

Ağar gözüm yaşı āh u suzumdan

7 Yolında sen Ġanî'nün ben fağırün⁶⁹⁸

Nem oldı ħarc elümden⁶⁹⁹ vü yüzümden

8 Egerçi sen münezzeħ pādişahsın⁷⁰⁰

Ki fāriğsin⁷⁰¹ çoğumdan u azumdan

9 Velî benden bañadur ħayr eger şer⁷⁰²

Ne ki kılsam eyümden yavuzumdan

10 Çü toğrı yol varımazam görürler⁷⁰³

Bu ħalk uymaz baña kaçır tozumdan

11 Yarenler eylugin çok görmişüz biz⁷⁰⁴

⁶⁹⁷ Divanla yapılan karşılaştırma sonucunda mecmuada bu beyitten sonra bir beytin eksik olduğu tespit edilmiştir. Eksik olan beyit aşağıda yer almaktadır:

‘ Ömür giçdi telefde çanı ħaşıl

Bu kış u yaz u yayumdan güzümden, D.

⁶⁹⁸ Divanda beyit sekizinci sırada yer almaktadır.

⁶⁹⁹ elümden: onumdan, D.

⁷⁰⁰ Divanda beyit dokuzuncu sırada yer almaktadır.

⁷⁰¹ fāriğsin: fāriğsin benüm, D.

⁷⁰² Divanda beyit onuncu sırada yer almaktadır.

⁷⁰³ Divanda beyit on birinci sırada yer almaktadır.

⁷⁰⁴ Divanda beyit on ikinci sırada yer almaktadır.

Velî hiç görmedi bunlar bizünden

12 Eger ben didüğümi tutabilsem⁷⁰⁵
Dağılar hazz alaydı her sözünden

13 İşinden nefsinin⁷⁰⁶ yıgabileydi⁷⁰⁷
Kemâl Ümmî geçebilse üzünden

14 Hüdâ ya sen⁷⁰⁸ bu yolda vü ol ilde⁷⁰⁹
Ayırma ben kulu kulavuzumdan

Der-kenâr [25b]

-81-

[‘ Işk-bâz]

mefâ’ ilün mefâ’ ilün fe’ ulün

1 Gelen gider giden gelmez ‘aceb sır

Kişi bilmez bu derde nîde tedbîr

2 Bu köprüye uzadur ol ayagun

Gerek sâil gerek tâcir gerek mîr

3 Gidersin ihtiyârsız sen de nâ-çâr

⁷⁰⁵ Divanda beyit on üçüncü sırada yer almaktadır.

⁷⁰⁶ işinden nefsinin: şuyından ayrığı, D.

⁷⁰⁷ Divanda beyit on dördüncü sırada yer almaktadır.

⁷⁰⁸ Hüdâ ya sen: Hüdâvendâ, D.

⁷⁰⁹ Divanda beyit on beşinci sırada yer almaktadır.

Gerekse nevcivān özüñ gerek p̄ir

4 Aristo Loḡman u Boḡraḡ u Soḡraḡ
Biris i itmedi bu düṡi ta' b̄ir

5 Sikender Rüstem ü Key Hüsrev ü Cem
Bular idemedi bu ḡükmi taḡȳir

6 Yeñer bir lu' b ile biñ ṡāh-ı merdi
Ne deñlü pehlivān olsa cihānḡir

7 Bu çarḡuñ çarbiñi men' itmek içün
' Adille Nüşirevān germişdi zincir

8 ' ālem bu ḡālūñ
Bu bir sözdür gerek biñ eyle tedb̄ir

9 Budur çāre özüñ ıṡmar ıla ḡaḡḡ'a
[Yazan] gelür başa ezelde taḡd̄ir

10 Ḳapuña yalvaru geldüm Raḡımsin
Ne ḡıfzında ḡolu Ḳur'ān u tefs̄ir

Der-kenār [26a]

11 ...rahmet şunıla ...

.....

12 hürmeti için şakla beni

... şeytān müdbīr

13 İlahī Muştafa ...

İdüpdür 'Işk-bāz'a 'ışk -1 te'sir

14 Bağışla bu 'adedsiz çok günāhın

Olıcağ āhiren yurdı mekābir

[26a]

-82-

Velehu [Kemāl Ümmī]

mefā' ilün mefā' ilün fe' ulün

1 Dirīgā nefsumüz oldı harāmī

Helālden tatlurağ yirüz harāmı

2 Bahāyim gibi yirüz yirmeüz hiç

Acıyı tatluyı göynüyi hāmı

3 Şu kuş bigi düşerüz dāne üzre

Gözetmezüz yöresindeki dāmı

4 Kişi bir şübhesüz muṭlağ helālı

Bulmaz geřt iderse Rūm'ı Őam'ı

5 Çü seçmez 'āķil ü 'ālim kiřiler
Nice farķ eylesūn nā-ehl ü 'āmı

6 Nicesi azmasun miskīn cemā' at
Çü yoldan řařra görürler imāmı

7 Kulağuz yoldan azıcaķ kıyās it
Ki yolın ķār-bān řoğrı vara mı

8 Bu hırřıla ki bed-nām olmuřuz biz
Nicesi bulısaruz nīk ü nāmı

9 Nebī dir dūnyādan ķaçuñ nitekim
Kıçuben yigrenürler her cūdāmı

10 Hārām ile 'aceb maķbūl olur mı
Müselmānuñ řalātı vü řiyamı

11 Hēlāl olmaķ gerekdür loķma hırķa
Ki bunlaruñladur dūnyā kıyāmı

12 Özine dir dimez ğayrine nūkte
Kemāl Ümmī za'if iřbu kelāmı

- 13 Kerem kı1 bize iy Fettāḥ u Rezzāḳ
Ḥelālūnden naşīb it her ta‘ āmı

-83-

Velehu [Kemāl Ūmmī]

mefā‘ ilūn mefā‘ ilūn fe‘ ūlūn

- 1 ‘ Aceb mü ’min duta mı kīn içinde
Ya kibr ü kīn olur mı dīn içinde

- 2 Çü şūfīlık şafā vü meskenetdür
Kudūret mi dutar miskīn içinde

[26b]

- 3 Eger dervīşiseñ ḳo intḳāmı
Ki ‘ ādet bu durur āyīn⁷¹⁰ içinde

- 4 Taşı şūfī içi ḳalb olma zinhār
Ki şıḡmaz ḳarañu aydın içinde

- 5 Seni öñ ayruḡa söḡ mi didi şeyḫ
Saña şol tevbe vü telḳīn içinde

- 6 Ḳo ‘ ucbı hey müselmān ol müselmān
Ki İslām az olur ḥodbīn içinde

⁷¹⁰ bu durur āyīn: budur ol āyīn, D.

7 Dilũn dut ğıybet ü bühtānı terk it

Uyarma o yılanı in iinde

8 İgen azma uyuyu ayruę iin

Ki āhir sen yatisarsın iinde

9 Bir iř iřle bir ad azan i saña⁷¹¹

Bulma ol arañu s̄in iinde

10 **Kemāl Ümmī** eyit haę sözi örtme

Ki ılıç nesne kesmez ın iinde

11 Egeri senden eksüklü kiři yok

Bu amu mülk-i Rūm u īn iinde

-84-

Velehu [Kemāl Ümmī]

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

1 İy diriġā saña söz kār itmedi

Pend ü tenbīh seni bī-dār itmedi

2 Nefsüñe řol zulumı kim sen iřledün

⁷¹¹ Divanla yapılan arřılařtırma neticesinde bu beyitten sonra bir beytin eksik olduęu tespit edilmiřtir. Eksik olan beyit ařaęıda yer almaktadır:

Temizün varısa kemden kem añla

Seni her gökek ü irkin iinde, D.

Kimseye hiç yağı Tatar itmedi

3 Yār didüklerüñ saña itdügini
‘Älem içre hergiz ağıyār itmedi

4 Şol ziyān şandugüñ ağıyār itdügi
Aşşıları saña hiç yār itmedi

5 Evliyā pendin dutan kimseneler
Enbiyā kavline inkār itmedi

6 Baht anuñ kim bâtıla meyl eylemez
Vāy añā kim Hakk’a ikrār itmedi

7 Varlıgımı yoqluğa viren bigi⁷¹²
Kimse hiç aşşılı bāzār itmedi

-85-

[27a]

Mār-ı zülf-i zehrine dermān **Le’ālī** la’ līdür⁷¹³

Her kimi mār urşa dermān bulur ol tiryākiden

-86-

Zātī Fermāyed⁷¹⁴

⁷¹² Sayfa kopukluğu nedeniyle şiirin devamı yoktur. Şiirin Kemāl Ümmî’ye ait olduğu tespit edilmiştir.

⁷¹³ Bu bir şiirin sonudur. Ayrı bir şiirdir.

⁷¹⁴ Şiir divanda tespit edilmemiştir.

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

- 1 Her gice bir cāy-ı rüşen eylemekdür niyyetün
Meh bigi her-cāyısın bildük senün māhiyyetün
- 2 İy kamer her-cāyılığdan şöyle şevkün var senün
Şem' i olurduñ elünden gelse her-cem' iyyetün
- 3 Dostum ehl-i velāyet itse bārī hāq seni
' Ālemi bir demde hayrān eylemekdür himmetün
- 4 Almazam āb-ı hayāt olursa destünden ayak
Geçdüğ andan fāriğ ol tatdı halilüm ni' metün
- 5 Minnet itme öldürürem Zātī[yi] bir gün diyü
Firqat anı öldürür yanında tursun minnetün

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

تعالی الله تعالی کنت کنتاً عظیماً ایجاد العالم
 و لاکم حق تعالی که مخفی بود اگر از خود مخفی بود چه عالم
 آید تعالی الله عن ذلک و اگر از غیر مخفی بود چون غیر خود
 از که مخفی بود **سوال** جواب این لفظ بجز راست
 معنی آنست که حق را در ذات خود تعیین بود ولی در غیر
 تعیینی نبود و عدم تعیین و ظهور او با این معنی عبارت
 از مخفی بودنست تعیین کنت کنتاً یعنی لازماً و کنت عارفاً
 بزاتی فی ذاتی و لم یکن شیء موجود حتی یعرف ذاتی و
 و الخفی عبارة عن هذا السؤال ذات حق و ایضا مقتضای آن
 بود که او را بشناسند لفظ **تأجبت** ان **أعرف** چنانچه
 آن بود اقتضای ذات از لا بود و کالات الهی مجمع بالتکلیف
 حاصل بود توقف در ایجاد عالم چنانکه **جواب** بدانی این
 مسلم عظیم مشکست و حق جواب این مسلم نتوان ایاکون
 اما حقیقی این فرمود که میمان که این ذات مقتضای آن
 بود که عالم را ایجاد کند هم مقتضای ثانی در امور الوهیت بود

و ناهل تمنا بود که **نیعل الله ما یشاء و یکلم ما یرید** توقف
 در ایجاد کون نام از هر آن بود که قدرت ایجاد او موقوف
 بود بر امر یکی شیء که محصول حق نبود بل که از بوجوحتی بود
 که لایق الوهیت او باشد **سوال** چون مشیت حق
 تعالی از ایجاد عالم این بود که اعیان اسمای حسنی خود را
 در کون جامع مشاهده کند و کون جامع عبارت از آدم و
 نوع انسانیست تاخیر در ایجاد آدم که کون جامع است
 بعد از ایجاد عالم چه بود **جواب** بواسباب عالم
 کالی ذات آدم بود تا بدین اسباب هم کالات مر
 او را حاصل شد پس اسباب مقدم باشد و مستب مؤخر
 دیگر آدم کچ بود عالم کچینه تا کچینه نباشد قوام کچ
 نباشد نزد محقق مجمع کاینات از عالم صغیر و کبیر
 یک بنده است و آدم قلب باطن این بنده پس صورت
 ظاهر باید که موجود باشد تا قلب در ایجاد محدودتواند
 بود عالم صورت صدف در بجز قدرت آدم در آن صدف
 پس وجود صدف مقدم باشد بر وجود کز که صدف خالی
 ذات کز و کوه رسبت علی القطع **سوال** تعلیم آدم

بر محمد و تأخیر احوال او از انبیا علیهم السلام چه بود
جواب محمد علیه السلام بحسب معنی روحانیت بر آدم
 و غیره مقدم است که **اول ما خلق الله تعالی روحی**
 اما بحسب صورت تأخیر او آن بود که آدم صورت
 وجود احد است و خاتم در آن صدف از که آن نادر
 هیچ حکمت این تقاضا کند که وجود صدف حاجی ذات
 در نمی باشد دیگر آنکه از بدایت به نهایت و از
 حقیقت با وج کمال ترقی میکند آدم بدایت کمال بود
 خاتم نهایت کمال و بدایت مقدم بر نهایت دیگر
 آنکه هر مظهر ذات حقیقت و آدم انما وصفات او
 بتعالی نسبت تقدم از باطن ذات بظاهر صفات
 نظر کرده می شود اما بنسبت حدوث از ظاهر صفات
 بیاطن ذات ترقی یافته می آید چون آدم مظهر صفات
 بود با این مقدم آمد و دیگر آدم مظهر دیوان دار الملک
 عظیم خدای بود و خاتم بر شریعت قصیده نوحی الهی
 که آدم صورت خاتم بود و خاتم معنی آدم **سوال**
 چون بکشف عقل دانسته شد که حکمت در ایجاد عالم

آدم و نفوس سماوی و ارض علوی و سفلی این بود که
 خود را در غیر مشا هه کند یعنی معلومات ازلی در
 تعقیبات موجودات عین ظاهر کرد و افعال اعدام و
 عدم و محو از هر چه بود **جواب** افعال اعدام در حقیقت
 و ذوات و ما هیات و معلومات نیست بلکه
 در صورت و ابدان ضواهر است و انواع فنا و عدم ظاهری
 میشود چون تصویر صورت و تقدیر اشکال آدم
 و هیکل که اشکال اشکال آدم بود و نفوس بواسطه
 این اسباب و آلات جسمانی و ظاهری و صوری
 نقش کمال می بر برد و بعد حصول الکمال عدم صورت
 و زوال او محال نیست یعنی بحقیقت عدم و فنا بی
 حقیقی متصور نمی شود و نزد محقق یک ذات و یک
 حقیقت است در صور مختلف جمال می نماید عالم صورت
 قدم و قدیم معنی عالم **سوال** چون حقیقت ذات
 واحد است و وحدت لازم او تعدد و تکثر در صورت
 چراست **جواب** صور مظاهر صفات ذات اند
 و تعدد در صفات ثابت پس تکثر در صور بحسب

تصادم الجلال والجلال فعلت الجلال على الجلال قول عليه
 السلام صبغت رتحي على غصبي سواك ترج جمال بر
 جلال در اعضاي ايجاد عالم کدام صفت بود جواب
 صفت بخت بود و بخت مقتضای شد که بحسب
 تقاضا صفت ربوبیت جمال در ايجاد جلال رجایان
 یافت سواك در بخت که صفت ذات تحقیقت
 آنکه مناسب غرة قدم باشد چیست جواب بخت
 ارادتیست و لغت رضی یعنی مدیدش باشد بصفت
 رضا سواك اول چیزی که حق تعالی ظاهر کرد چه
 بود جواب نزد عرفا روح محمد که اول ما خلق الله
 تعالی روحی و نزد حکما العقل والفرع والقلم
 این چهار یکی جوهر است نظر بحقیقت ذات جوهر
 روح یا گویند و این معنی مستقیقه است از قول رس
 العزة که نفیست غیر من روحی فاذا سمیته و نظر بر اول
 عالم و معرفت این جوهر او را عقل می گویند و نظر با این
 معنی که او مصدر کائنات است و بسبب وجود او
 نفوس مخلوقات بر لوج عدم ظاهر شده او را قلم

تفاوت

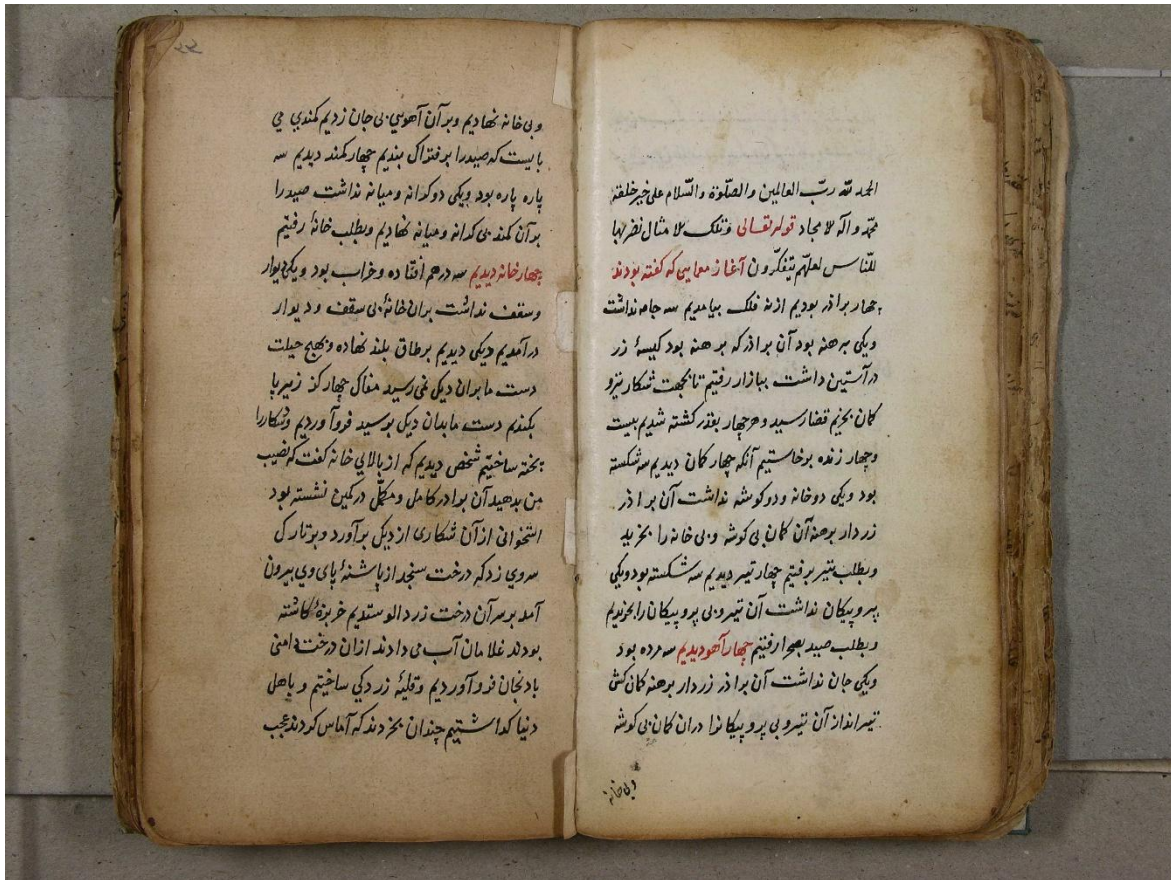
میخوانند و نظر با این که حقیقت این جوهر نور مفضل است
 و رشاشت ظلت در وی نیست او را نام نور کرده اند
 سواك این چهار لغت که مر جوهر روح را حاصل است
 هر یکی صفت چه جواب هر یکی از صفتی واحدی حاصل
 آمده اند حیات این جوهر از حی قیومت و ادراک
 و معرفت او از عالم قدیمست و سبب بودن او ظهور
 موجودات را از ايجاد تحقیقت و نورانیت او از نور
 جمال قدس الهیست سواك روح انسانی از نور
 ذات حق ظهور آمد یا از صفات جواب
 نفوس بعضی از نور ذات و نفوس بعضی از صفت
 جمال و جلال و جمال قال قطب لاقطاب یخ الکبری
 عن سید العارین و حضرت امام علی واسطی رقی علیه
 آله قال تصادم صفة الجلال و صفة الجلال فتولد
 منها الروح و آمد اعلم بالصواب و الیه المرجع والمآب
 تت هذه الكتاب

و دیگر می فرماید که انسان صد هزار گونه است در میان
 گونه ها صدویچاه ابدالست **نود نهم** اقطابست یکی
 قطبست در صد هزار صدرا دعا رستجاب است زیرا که
 صد چای چل هفت هفت بسهم یکی یکی قطبست
 بعضی گفته اند ابدال صدویچاهست مقام وی پنج است
 یکی منازل منازل آنست که بنده از اعیان و حتی متوجه
 شود حق را می باید به اعلیٰ به اوسط به ادنی زیرا که
 مقام سالکانست مرتب می رسد که لباس جسمانی بد
 می رود کسوفی از روح هلیته می پوشد فلک را و
 ملک را سیر میکند مقام دینار می رسد جزوب سالک
 می شود از ماده اسماء الله یکی آنست که طاقته بر آن
 شمع نمی تواند جزوب نیز سالک می شود زیرا که در سال
 هر امیدی فرماید که **لولا ان تجت الابدان** بقیة الارض
 زیرا که مقامی چیرسد که نه احتیاج ترقی دارد نه خوف
 تنزل می کند زیرا که در کلام توسی می فرماید که **دی کل**
شیء کم آیه تدلیط انه واحد و نیز می فرماید که **مارا یسئلنا**
 الا وایت الله فیه زیرا که مقام اولیا و آید است

برین

برین سبب که **اولیا و تحت قیامی** لا یترجم خبری زیرا که
 محبت برین طایفه می باید که در دن که ناکاه وصلت انصال
 با نطب شود احتیاج مکنی حاصل شود **بیت**
 هر که خواهر پیشین با خدا **تا نشیند** حضور اولیا
 از حضور اولیا که بگسل **تا** تو هلاک زانکه جزوی کللی
 زیرا که مرتب کم فزده است **اول** صدق بر حق
 بودن **دم** انصاف با مخلوق **سوم** قهر با نفس خود **چهارم**
 بزرگان با خدمت **پنجم** زبردستان شفقت **ششم** دستان
 نصیحت **هفتم** دشمنانرا محلم **هشتم** علما را بتواضع
نهم سخاوت کردن بدر ویشان **دم** خاموشی بجاهلان
 هر قیور را که بدین ده خصلت موجود
 نباشد مرتبم فقیر و درویش
 در آن کس نمی رسد
 و آید اعلم تمت الكتاب
 بعون الملک الخلاق عنید
 محمد بن یوسف ثانی در کلبه
 شهر محرم سنه تسعین و ثمان
 ۱۶۰

الحمد لله رب العالمين والصلاة والسلام على خير خلقه
محمد وآله لا محاد **قول رسول الله** وملك لا مثال لغيرها
لأناس لعلمهم بملكه وآن **أخبار** مما بينكم **كلمة** برون
بهار برادر بودیم از آن فلک بیامدیم سه جاوه نداشت
ویکی برهمن بود آن برادر که برهمن بود کیسه زر
در آستین داشت به بازار رفتیم تا بخت شکار میرو
کان میخیم قضا رسید و هر چهار بقدر کشته شدیم بیست
و چهار زنده برخاستیم آنکه چهار کان دیدیم سه شکسته
بود ویکی دو خانه و دو کوشه نداشت آن برادر
زردار برهمن آن کان بی کوشه وی خان را بخوبی
و بطلب تیر رفتیم چهار تیر دیدیم سه شکسته بود ویکی
پرو پیکان نداشت آن تیر وی پرو پیکان را بخوبی
و بطلب صید بجا رفتیم **بهار** **آهو** دیدیم سه مرده بود
ویکی جان نداشت آن برادر زردار برهمن کان کوش
تیر انداز آن تیر وی پرو پیکان را در آن کان بی کوشه

بهار

وی خان نهادیم و بر آن آهو بی جان زدیم کنده بی
بایست که صید را بر فتر آن بندیم چهار کله دیدیم سه
پاره پاره بود ویکی دو کانه و میان نداشت صید را
بر آن کنده بی کانه و میان نهادیم و بطلب خان رفتیم
بهار **خان** دیدیم سه در هم افتاده و خراب بود ویکی یار
و سفت نداشت بر آن خان بی سفت و دیوار
در آهیم ویکی دیدیم بر طاق بلند نهاده و بجه حیل
دسته ما بران دیکی نمی رسید مناک چهار کن زیر پا
بکنیم دسته ما بران دیکی پرسید فرود دیدیم و شکار را
بخته ساختیم شخص دیدیم که از بالای خان گفت که نصیب
من بدهید آن برادر کامل و مکل در کین نشسته بود
استخوانی از آن شکاری از دیکی بر آورد و بر تارک
سروی زد که درخت سنج از پاشنه پای وی بیرون
آمد بر سر آن درخت زرد الو ستم خر بنه کاشته
بودند غلامان آب می دادند از آن درخت دانی
باد بخان فرود آوردیم و قلیه زردی ساختیم و پاهل
دینا کد استیم چندان بخوردند که آماس کردند عجیب

پنداشتند که فریب شده اند از خانه بیرون نترسند
رفت و در نجاست خود ماندند ما با آسان از کلید آن
خانه بیرون رفتیم و بر در خانه محفّظیدیم و خوش خوش
سفر روان شدیم از باب تصوف و اولوا لا لباب
از سروران فقر از خراسان و عراق و غیره این حالت را
باز نمایند و این مشکل را حل کنند **الشرع المتعجب حضرت**
سید عزالترین آملی میفرماید ادام الله تعالی برکاته
بیت ابتدای سخن بنام یکی **در دعای کبیر** است
او یکی و صفات او بسیار **ه** اینس فی الدار غیره و یابد
آنها لاخوان **آنگاه** گفت ما چهار برادر بودیم آن
روح مست بدان ای برادر روح چهار قسمت **اول**
روح نامیه نباتی بکس زنده است **قول** تعالی ومن
الما ککل شیئی حی اطلاق نمودن **دوم** روح حیوانی شهوات
بار زنده است **قول** تعالی و یسلونک عن الروح قال الروح
من اموری **سوم** روح ملکوتی سمواتی بروح القدس
زنده است **قول** تعالی و آیدناه بروح القدس **چهارم**
روح انسانی قدسی ربانی بنف زنده است **قول** تعالی

و نعت فیه من روحی بدان ای عزیز روح نباتی صورت
روح حیوانی نفس است و روح انسانی روح مست
و روحی ملکی عقلست پس بدانکه انسان از طایفه اربع
میکبست یاد و حال آب و آتش **جبرائیل** موکل آست
میکائیل موکل خاکست **اسرافیل** موکل بادست **عزرائیل**
موکل آتش است این چهار برادر از بلوغ حضرت ای اطفال
متوجه کعبه عبا برای ارض کشتم **بهر احوط** از سماوات
افتادیم بجهت طلب معرفت صفات و محبت جنس
حیوانی و جنی و ملکی و انسانی **دچار** نوع کافور و مسک
و منافع و مومن **دچار** عنقراب آتش و خاک و باد
دچار طمع بلغم و صفا و سودا و خون و **آنگاه** گفت
سر برادر چهارم نداشت یعنی حیوانی و نباتی ملکوتی
و معادن که لباس استعداد و کمال نداشتند با فراط
و تفریط در اختلاف نزاع سردی و گرمی و سردی
و خشکی و رودگد را نیکبند و باید که موافقت صدیک
نیامیختند و از سماوات ارض افتادیم باز از ارض
ببرویم بسا چنانکه گفتند **بیت** از ان ره کامرستی باز کردی

دل باو که نیکو باز کردی و **آماج** گفت یکی برهنه بود
 و کسیه زر داشت یعنی آن برادر انسان
 از باطن تلبیس شیطان برهنه بود و نقد ایان »
 آستین عنایت داشت عنایت الازلیه کفایت
 لا یوزر در وسط حال مجردی بزد عارف مخلص ندای
ناستیم **کا امرت** بشیند خطاب **لا تهرؤا ولا تعزوا**
 اجابت کردیم و در اجتهاد صید صی که دیم حکم وان
لیس للانسان الا ما سی و **آماج** گفت چهار کان
 دیدیم سرشکسته بود یعنی اعتماد را بی شایستی **آدل**
 کان رسم و عادت که ایما روزگار هر کسی بیایس
 اقواس بی قیاس اساسی نخاده بودند مانند ملت
 عامیانه ناقص دی بنیاد **دوم** کان تعصب کفایت
 که بطریق وهم و خیال خود چیزی کو نیز مثال همتاد
 و دو فرقه اند کتیم فی النار الا واحده **سیم** کان
 استدلها و معقولاست و مخالف روایات مسائل
 و رسایل و منقولات بر هم می بندند و طریق را مشکوک
 گردانیده اند **چهارم** کان قرآن و سراسر آن که قوس

مستقیم است اما این کان با نروزی هر کسی نیست
آماج یکی گفت یکی از ان کا نها دو خانم و دو کوشه
 نداشت یعنی این کان بحیثیت که کرانه ندارد **خواب**
تعالی نقد البخر قبل این نقد کلمات ربی و لو چنین
 منظم مددا بنقد قرآن با کان ایان یافت **آماج**
 گفت تیری می بایست چنانکه دهان را تیر زبان
 باید و دوات را تیر و قلم باید **آماج** گفت چهار
 تیر دیدیم سرشکسته و ناقص بود اول تیر بخار بعضی
دوم تیر فقر و غصب **سیم** تیر خشم و کبر و کین که این
 هر بوقت مرگ تباه شود **تعالی** فاذا نوح فی الصور
 فلا انساب بینهم **آماج** گفت یکی پرو پیکان ندارد
 یعنی پره های پرو پیکان دل آزاری نداشت و تیر
 خنک ایما نراست و مروت و غیرت و عتق اسلام
 پرو پیکان دآن نیراست **آماج** گفت چهار آهو
 دیدیم سر مرده و بی خبر بودند آن نفس آماره و لو ام
 و ماهمه بودند **آماج** گفت یکی جان نداشت
 یعنی مطینه که بی فرمان حرکت نکند و بزمان جنبد

وقف

تین صدق و ما توفیق **الله** بر جان اخلاص بخادیم
 بقوه لاجول و لا قوه الا بالله العالی العظیم کشیدیم و در
 کشادیم و صید مطمنه را قید کردیم هر مردی که پیر شود
 بیکل نیر چنین صد صید تواند کردن یعنی بیک کلید
 لا اله الا الله هر سید نفس را بنده سازد **آمانج** گفت
 کندنی با نیستی که صید را بر فتراک بندیم یعنی این صید
 شهید را بشهود شاهد بریم **آمانج** گفت چهار کند
 دیدیم سه پاره پاره و ناقص بود **اول** کند بجهل کرب
 و جهل بسیط **دوم** کند خور و بر بندار طاعت **سیم**
 کند دیری بر معصیت بر امید رحمت و تقایض حال
 جانت و نوزیدی از کم کریم **آمانج** گفت کند کرانه
 و میان نه داشت یعنی از غایت بی نهایتی که از
اول تا که بید بود که نانی و نه نهایت که تانی و در
 میل نه هیچ عدوی ظاهر نبود یعنی حیل متین توان فصل
 رحمت **قول تعالی** واعتصموا بحبل الله جمیعاً برون حبل
 بر فتراک و اعتصموا بالله بستیم بطریق و اوتون ابرای
 الی الله روانه شدیم دل در مقام رضا بقضا و الله

تاریت با و شوق توکلت علی الله بدان کند بی کرانه
 وی میان نه خادیم و بطلب خانم رفیقیم **چهار خانم** دیدیم
 سه درهم افتاده و شراب بود **اول** خانم بدن معلول که
 مقام انداد و معانی مجهول که بقوت مرکب درم افتد
دوم خانم لحرص مال و جاه و تقاضی بدن **سیم** خانم امید
 بدوستی دنیا و فراموشی از مرگ از غایت غفلت چنانکه
 حضرت سید فرموده **بیت** نانی و افسرده خلق از کرمی
 چنانکه در دنیا مزن تا و ارضی خوب گفته است **آمانج**
 کندت خانم دیوار و سقف نه داشت خانم معجز یعنی
 ولد صاحب دل در آن خانم هیچ در دیوارها و سقف ظاهر
 نه داشت که در وی ساکن توان بودن **اما** یکی سعادت
 بر طاق عنایت بود و دست هیچ در از دست بدان
 نمی رسید و آن رشته هر اطراف المستقیم بود ملک دست
 کوتاهی دستی از دنیا و ما نیزها حکم **منووا قبل ان یلقوا**
 چهار کز منکال در خال بکنیم یعنی مد و چهار تکبیر فنا
 بر چهار رکن عالم بخوانیم بر اساسوی الله و قدم
 تناعت در کوی تواضع و فراغت بخادیم و بهیم

نخست والی که در آن آیام دهر کم نجات بعد زدیم **نخست**
نیز روح نفس منح عطا می عقل یافتیم و حکومت طبیعت
 رسیدیم دست محبت بدین سعادت رسیدیم **نخست**
 ما خلیا که بسودای خام در کاسه سرخی بنحیم با نشن نامت
 بنحیته شد شیطان تو هم غور یعنی کبر و عجب و بیدار
 برسوسه از پلان دماغ ما بیرون آمد و گند دماغ
 بر حاسن اخلاق افتاد و گوشت نصیب مغز و دردم
 نصیب من برهید آن برادر که لباس غور نداشت
 و از صفات ذمیمه بر حمت بود و نقد ایمان در آستین
 عنایت داشت و بدان کمان و جهان تیر صد صید
 تیر کرده و معرفت ساخته یعنی آن روح انسانی نفس
 ماطقه هم با عقل کل و علم نافع و قوه توحید و عمل صالح
 بحقیقت خلیفه حق بود **قولی تعالی** انا جعلنا الخلیفه
 فی الارض داشت بقوه رجولیت که در استخوان نمانت
 و بی نفس عن الطیری حکم آیت **آن عبادی ایس که علیهم**
اسطان بر سر نفس و هوئی و شیطان زد که درخت خند
 تخنج من اصل الخلیفه ما کانه روس الشیطان از با شتم

عقب

وقف

عقب عاقبت کاروی بیرون آمد یعنی آن دعوی بد معنی
 در اصل کرده بود **قولی تعالی** فی ربک الغوث لهم اجمعین الکریم
 اکثر کمان خود راست کرد کلام **و ان تصدق علیهم ابلیس نمته**
 اما شنید ضعیف پوشید که در اول کرده بود در آخر آشکار
 کردیم **آن کید الشیطان کان ضعیفا** کور و کبود گشت از ضعیف
 تقدیر **قولی تعالی** لا الاعداء کی منعم المخلصین لاجرم او با اصل خود
 باز گشت **کل شیء بر وجه ان اصل** سنجید مگر با اصل در سر داشت
 بفریب جل از عقوبت **بهم** نشانی باشد و تیغ فوق ما
 باشد یعنی تا فرق میان غنا و فقر بدان آمارین درخت
 زرد الوی خیر و شر باقی بود و بجایه نیاز و سوز و کداز و
 حرارت نفس معارف و قدر انابت بر ذلک ثابت است بفرم
 جزم یک رنگ شدیم که بطبع و لایست بر درخت سعادت
 کشته بودند و بر دلا جان سواب لطف یعنی قوای روحانی
 از فلک آب عنایت میدادند از محورش در فرس صدر
 بر خستند چون بطبع عنایت بر شتر ولایت زدیم در بدایه
 این است بگفتیم **بیت** طبع این طبع در مطبخ که کرد
 بر مطبخ پیش می بل نهاد **نیز** نسق بر دم ساق اعرافان

کل شکر پیش منی دل نهاد **آمالخ** و امینی باد بجان ازان
 «دخت زرد الوفود آوردیم یعنی باد بجان غور آزان
 «دخت زرد الوجد کردیم هکلیم زرد دل ساختیم و باهل دنیا
 کاشتم **قال عم الدنيا** بمن المؤمن حجة **الکافر آمالخ**
 گفت چندان بخردند که امام کردند بعد آمدند که فر به
 شده اند ما از ایشان هراس کردیم ایشان فریج از لاغری
 نداشتند و امام از شکم حق **بجاست خودمانند یعنی**
«ضرب و الفزعات» «ریخ جان کندان و حسرت
 خانمان مانند و جان ایشانرا بسختی بری کنند و **کوشان**
 می نشان چنانکه **«سکرات از سکرات است نیابند**
 و در علت سبب واستغراق و در دواع **و الفقت الساق**
الساق الی ریح بوئید المساق «ریخ مالایطاق و عقوبت
 حیران و فراق جان که ازین جدا می شود و تاقیامت
 در عذاب القبر که تباری ماند لغو **بیت**
 تا بدانی که وقت پیاپی **»** هیچ کس سرترا نباشد هیچ
آمالخ گفت ما آن آسانی از کلبه آن خانم بیرون رفتیم
 یعنی جواهر انسانی بقوه جذب رحمانی به اشارت

ارجعی الی ریحی راضیه **موتیه** آسان از آستان بیرون روند
 و **ضرب اصرط** اصرع ارجعی یا بند ندایی ناوخی **نهادی**
 و ادخای خستی شنوند همچو زمینان فرشت و دم مثل کل
 و کلاب بیرون چکند آسان نه **شوار آمالخ** گفت
 بر دری خانم بختیدیم و در بی بروی خلق بستیم و خوش
 خوش بسفر روانه شدیم یعنی بر در بی شهر کورستان
 در روضه فشتیم و بیع مسافران **بفتم و رفتم بیت**
 چنان وقت برآورد از زمانه **»** که که گویند روگردان
 منت بعون الله عن ید همزین برستانی
 «**سجود کلبوی** حس الله تعالی عن لافاتی
 و ما صفر ستم تسعین و ما عا

صلح بجز و معتبر بر سر بوق قولت کوی
 او عهد در دستمانه بر نفوس خسته کیم
 قهوه عزت عزت تو که فنادر اجری باید باقی است
 او سره تو را ساعی غمزه **»** کلیمه **بفتم و رفتم بیت**
 که دست نو را شکله **»** که **بفتم و رفتم بیت**
 او مینه و صحت مقامی نوشته **»** که **بفتم و رفتم بیت**

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ دم بودم بفعل الله ما يشاء ويحكم ما يريد
 اوله کردن فرمان فرمان فرمان دکن دبلر سود کول ل
 مال ابرمقلر خاطر وزیر ل بکلر قاضی دانشمند شایسته
 اولور عزیز بی دکن دکن اورتسند بر آیدن کوه
 اول آیدن کوه کوه کوه سنده پشم کب طاع اول طاعه ار
 سلانر قیلاغر ایال کولر قوردر چقالله هیاهت هیوت
 صالتوق آتامسکین براق ارنگر ایور بز یورکن دوش کوروز
 دشومزی ینه بز یوراوز یوما یورلوز خیره یوراوز قاه
 قاهره خار اولو اولو بیراخلر اولام اولام لونیای لونس
 بسم الله بازار بازار دین بازاری بازار او بازاری دانشمند
 نه بازر بوم یاز خیر یازار بوم دار یولا دوزر بوم دار یولان
 آرز دوکی بازار نه بازار بازار یونکی بازار بوسقی اوقین
 یولدن نه آزار هرکه یولدن آزار قدرت چرکائی بلین اوزر
 سگری اولدی آنرن بز بسم الله ایمن بحا النون انیشک
 کومش قابو زرده برنج تور توشاق دان برنج داندیری
 مات یر دوشک یدی قات کول کول دکن لور باده کوه

نمات تکلم چون اول باده دن اچکل مست اولوق تیران
 اولوق چون مست شدی حیران شدی بیدار شدی صیلا
 شرسنت صانوب کلرک سکر تکر بوستانه کورک بوستان
 اویوغنه سلام ویرمدک پس بلورسن صاغی اودرک دیکن
 باتر اولر دلو قرداش سکرست بوستانه کیر بوستان اویوغنه
 سلام ویر اوتز طویغیم بی جالوی اوده باق تولوقلم آل
 طاهره چیق بسم الله آوردم آوردن صاوردم مدعی
 دوردم قیوقب یدم یوندم اولدم اولدم سپاهین کمالدم
 کونره بربر تاز سیدوم سلطان خیا سلق ایلم دینو کورت
 اور ایشکن اوانت استامبوله طربوزنکی ایرلسینی قره
 دکره دوک اوشغنی جریه قاتنه حیره صلوات قارشوقار
 چاردنلم قارما قارما او بونلر طوق اوز برسوقم برون
 کویا کسار موتوموزی یدی کسار زهی موت زهی
 کسار هرکه بوسقی اکلادی اوکلادی هرکه اکلادی کلادی
 چون کلادی قول قول اولدی چون قول قول اولدی
 آورست طول اولدی چون آورست طول اولدی نشنر
 کول اولدی و الله اعلم بالصواب والیه المرجع والمآب

تاز

شکر بی نهایت و حمد بی غایت اول بادشاه را با پیشه
 اولسونم معرفت کس آب حیاتی محصل کن محض کن محضی کران
 کوکلانزل قدرندان دلبری ساحلته جاری فلدی توکس
 من اخلص الله تعالی اربعین صباها نظیرت بنایم بحکمت
 من قلبه علی اسما و صلوة بی پایان اول خواجه کونینوک
 و صاحب قابه قوسینوک مطهر روح و معطر قلبه او
 لسوکه لولاک لما خلقت لا فلان آنوک خطص رسالسونک
 توقیدر بیت خیر چونکه مقصود جسمان اول
 سری سردقت بیغا مبرکان اوله شرف بولدی بخلتهها
 لولاک آنوک وصفین ادا من عقل و ادراک
 طفیلی ذاتونک بوکل کونین هکله ان غیر تا بر قوسین
 و درودی شمار آنوک اصحابه اتباعه اولسونک آنوک
 معتقد الی و معتقدان در که اصحابی کما اتهم بالایم قدیم
 واعتدیم تشرفین بوا منسلوز و اما بعد بورتان کلمه
 که سید الطائفة و الحقیقة قرة العین شیخ براتی
 قوسین الله سزه که محبت شرابن ایچیلرول سه مست
 لری در مستلک جا الله بیان تلمشدی الی چه عشق
 شرابن

شرابن ایچیلرول شوریده سوزلری هوا پرستلرک سمته
 راست کلخز و با ده حیرت سرکشته لردنک معالای
 کچیشکلر حوصلسنه موافق دوشمن امیند و احب الیقین
 حضرتندان اولدر که بوسالنه توحید یزدانی تحریر یقین
 دعا جلر کینزی و کناه کارلر برتری الیاس بن حضرت الله
 والوالید و احسن الیهم والید دلایلی بوسالنه شورانکین
 تورک دایم تحریر قلم پس واجب کورد که بوشه قایری
 بر قوه بکل کرک که آنوک نسلنده آبا عن جد نسل شیخ
 اولر چونکه بوخلعته لایق حضرت خلعت لاکا بر زبده آثار
 دخر الحشیخ الکبار جمال الدین جلی المشهر بان القاض
 ادام الله آیام حیوته کوردی هم او ایلدن آنوک جمله دن
 اولر و غمخوی بر وسیله یله بلروروز که آنوک لایق اولیدی
 دعادان نسنه بوطوق دعا کتوردک اللهم استجب ریح الله
 امرا فالامین شیخ حضرت بیوردکم بسم الله دم هر دم بدم
 دم بودم نیفعل الله ما یشاء و بحکم یارید بخیر ده کلشدر
 کفی الی دردی بال لم یبد بسم الله فهو ابتر بسم الله الیه ائسلر
 باشلنه بسم الله الیه ائسلر ائسلنه بسم الله کولر و غمخ اولر

عارف اولی سوزنی آفرادا .
 ودخی بوجھت اولی حق آدیلم ابتدا قلدی بسم آدیوی
 ودخی بیوردی کہ دم مدم ترکیبہ و فارسیہ لغتہ و رسم
 وقیم دخی دم دیرلیر وم موقع دعادہ دخی ترک دلخیر استغفار
 اولر شوقیکہ دم اولسوان یوم اولسونی دیرلیر یعنی معرفتدن
 دم اولرلیر بر دودہ کہ غفلت نیک کولک آیم سنول یورونی
 تیرہ قلمش اول و معاصی مباشرہ تنک واسطہ سبلہ و مناجی
 متابعیتول سبیلہ تقطع سودا کولک یوزنہ قوشش اولم
 زینهار معصیت یولنہ بصفت قدم صکره روادک کہ اورہ سن
 معرفتہ دم و بعض مشایخ زحیم اللہ بیوردی شکر کہ ایمان
 کفر عبارتہ حضوردن و غفلتدن کہ اولم کہ حاضر اولان
 مؤمن سن اول دم کہ غافل اولان کافوسن **بیست**
 سکا بونید سیدورر یاسوز کہ جانکدن نفس حق خداسوز
و بر سوختہ دخی بیوردی عزم اربدم سنولک اولر کولک اولم
 عس اولر بافتس خضران اولور وم تباہ . پس معادت
 ابوی و عنایت سرمدی حضور قلم متعلق اولدی کہ
 بیوردی شکر **بیست** دخی تقریر دخی خلوت حضور

نه اینشونک وار سر غفلتہ غرور .
 رهم اللہ بیوردی شکر کہ اگر حاضر بائیں و اگر غافل ده بیائیں
 یعنی اگر وقتو کده حاضر اولسن عالم کہ حال غلندن برودتہ
 برحق سکا کفایت اولر اگر غافل اولان اون وقت بر یولم
 و کز ودخی بیوردی کہ هر دم بدم بوجہت اشا تقر دوام
 حضورہ و ملازمت ذکرہ یعنی بدم لایحضورہ راضی اولم
 و کولک یوزنی کعبہ حقیقتدن ایریکم محمول رضا سر جمل
 جلالہ هیچ حالہ دندر کولک تا کہ غفلت با دیر سزده کی
نظائر بعضہما فوق بعض بونی میان ادر سر کشتہ اولم کشتہ
 تکیان و هرگز بدم هر دلدہ آنوک ذکر نسوز دم اورم
 تا آخر دمدہ عدم مواستلم روحل خروج قلد و بقیہ حضرت
عروج تیلہ و مجاہد حاصل سلکندہ مندرج اولان **راذک الله**
کبیر العالمک نقلجون وحدیث نبویہ دخی کلک جز مناسبت
 شی اکثر ذکرہ یعنی عجب جسدینی چرخ ایک اولر ودخی
 بیوردی کہ دم بودم بوجہت تقر نسوین ترک انکله تسوینت
 بوکنک اشئ یارنہ قومہ ایبر لہ اولک حاضر اچو پیدر
 حال خوش کورکل مدام . یوشمستقبل بچہ در کستہ تقر بیدر

کلامہ نہ

بوکنی اینوی تو فعل بارنه . بارین برایش دخی کالور اورتیه
 اولکه کچی کچی اولکه کلسه معلوم دکل پس ایکی معدوم کانه
 غنمتت بل دی ودخی بر سروروی ترس آدرسه بیورکه
 اولکه کچی کلاجل دکل اولکه کلاجلدر اعتماد انکه برمن
 این الوقت اولعلی شریف عروکی دنیا بی دنی که اولکل
 مطلقه طلب انکه صرف انکه تا سنو ک حقوقه بونرای
 اتیلر که **تدخیر خصمنا ما همیشه** بویت دخی پیشلر
 دنی سی ارتوعلی نقصاندر یول اهلنوک .
 . خیراشدن اوزکه هننا کم ادر نقصان ادر
 دشتم عشوه اهان دهرک پیره زندر مهرنه .
 . **یکین کالین صاندا نی نجه لر عقد نوه در**
یعنی انما لیسار ویکه ما برید بو محله بو آیت کتورکی
 اشارتیز بو حکم تمهید انکه بو دعوتی اهل ارا انکه که
 خواهی عوام خلا یقه ایدرکه اولونکردن فرماندن
 فرماندن الی آخره بو کادخی برکه اشارت اوله بر
 معنی که مشرفه و فاعل حقیقی بر موجود در که آندن
 ارتوق یوقدر اگر چه انبیا علیهم السلام مامور لر در دعوتهم

اما

اما حدایت حق تعالی و طیفه صدر شومله که حق تعالی بیور
 که در الله یعو الی دار السلام و صبری من یشاء الی صراط مستقیم
 و اشرف موجوداته بو خطاب نازل اولدی که **ان لا**
تخوری من احببت وکن **الله یحیدک من یشاء** بو طور ک غور یوقدر
 کیر و سوزن اوزن کلام ودخی بیور که اولونکردن فرمان
 فرماندن یعنی بسوز که سولبروز صنها سز که بسوز بلار
 ویا کند و لو کندن سولار روز که **و ما ریت اذ ریت وکن الله**
رچی بو مقامه اشارتدر بلک آنک فرمانله سولار روز و اولیا
 سولبروز **و ما یطق عن الاواء هو الا وچی** بو حال
 مبین در که اولیا و انبیا حق تعالی دن اولور واسطه واسطه
 که انبیا یه اولسه کادخی دیرلر اولیا یه اولسه کالاهام
 دیرلر ودخی بیور که فرماندن یعنی اولکه تقریر تلموز
 روح مطهر نبوی اشارتله که موجودات وجودکی سرچشمه
اول ماخلق الله نوری و آنی کنت این آیه صوره ثانی
 نیمه معنی شاعدا با بونی و خوجیه کونین صلی الله علیه سلم
 بو معنیده بیورمش در که **کنت نبیا و آدم بین المار الطین**
 یعنی بنای نبی یم شول حاله که ادم طبرق و صوا و تسنه یه

فرمان قرآن کتابه السنون بر صورت وادد که خلق الله
آدم علی صورت بومعنی کل مولدی الله لائل تولد که اولی
 بیایند که آقا بیایند الله و دخی عالم بسوزن تا و بلیذ دخی
 سوز سوز بلیذر که ان الله تعالی خلق آدم علی صورت بی
 الله تعالی آدم الله نقش اوزرنه یارندی زیر که الله نفسی
 برالت الی لام برصیدر اما حققر سوزی بود که چون آدم
 الی آغی اوزرنه دوره برالین اشعه صارقه برالین قو
 لتوغی الشنه قویم باشن اورتدن کونره الله نفسی کب
 اورننه کم مولا تا جلال الین تومن الله سره بیورر بیت
 الله که تو خوش نیست باسرتو این چو کشتن توان اولی که
 که در سکی ایزه سن الله که برتیره باشونی تک ایلک الله که بولان
 و اما مظهر اعتباریم هم او قران احمد در بر نمیم مولا جلال الین بیور
 زان تلویج کرد باجسی آاه تا که کرد در جله عالم را پناه
 چشمه کنن تملی تعاقب اولی که تا که اول عالمه پشت پناه
 و ما ارسلناک الی ارحمت اللعالمین بونوع کلامی افشا نامه قده
 نازک سوز لر واردر بو ورتی علی قلام دخی بیورد کم دکو دکو
 سود کولر مال ایرمقلر بو عبارت اشارت در عارطک

راشته

مراتبه و عالمک علمه بعضی بعضونک دعوتی قوتی محونا
 متفاهی منزلته درک اول دکو کرده حقایق اسرار الیهونک
 درکری اول اما غواصان جانناز و عیاران تکذرا را که کور که
 اول نصایر ن نصیب آلا انتم صدر الیه حضرت بیورر بیت
 بود فرق محزون رفیقه که بر میا غیظم نه دوا چاکم زوق نه دایم بیورر غیظم
 بو طایفهونک سوز لری حقیقت عالمندان هر هر مشتکر که معینه
 راست کلمه و صری خبر ک مذاقته شترین دو شیز و در
 اولی کشار بو قده الی اچیل مست اول دکو دیکر حقیقت
 طایفه سوز کم بو نولک دعوت قوتی در یای یا بان خیز لونه
 و بعضی سنونک دعوت قوتی اولو کولر منزلته در زیر بو طایفه
 سوز لری سلوک بیانه در و آنوک ادا بده و شرا بطه
 و بول مهکله نولک تفسیره و روحانی کلمه نسته لولک قوی
 لره در سلوک تعاقب هر و بونوعه ترتیب سود کدر طایفه
 امکذان طلب نارسیده لریونک جانبری لغز نه دو کولر شویک
 بیوردی سود کولر و بو طایفه اصل طایفه است در لری بعضیونک
 دعوت قوتی طایفه ایرمقلر منزلسیده در زیر که بو طایفه
 سوز لری جشدن و حوردن و قصودن و تاجردن و اشپاردن

و نغش رغبت ادر نسل و نذر تا عالم اهل اسلام که بود که
 جبین همی جسمانی که نوری استفا تا با غلام هر وقت
 اولش در خطوط انسا بنیه مشغول اهلن واسطه سید سعادت
 نیدن و دولت مقیدان بی بهره تا اولر بو اوصاف حسنیله
 که حجت جور و تصور و غیره در دنیا ی فانی نظر نوک از نذرنا
 آخرت باقی سرانیم او قرار و دعوت ادر بو معتقد در حق
 حلوا و کباب آرد نور که نتم مولا ی روی بیور که بیت
 یا جزو یا مویز فرزند طفل را ورنه که ما چه لایق جزویم کجیم
 بو موصو فایه اشارت قلدا بیور که بال ابر مقلر بو
 طایفه اهل شریعت در لچون مراتب دعوتی تمام قلدی
 شدی خلک عوامه و خواصه و بشریت طلین حق جل
 و علاهیت هو انول نقصان دعوت قلور بیور که
 خانلر وزیر لکلر فاضلر دانشمدرل مشایخرا اولور بعین
 ای معاشر بشر و ای جنس بنی آدم علی العموم و ای بر کزید
 آمنت قهر علی الخصوص چون طریق وصول مقصد اصلیم
 و مجرب حقیقه که شهورت انسانی و لرت جسمانی مایهت
 واسطه سید مسدود قالمش سز و طبیعت مندر لوک

اسقل

اسقل ساندنه قرار و قلمش سز و معرفت کو کونک اعلا ی
 علیین منزلندان ایراق دوشمش سز چون هر کوز بر
 هیچر دگر تشبیه مشغول اولب قرارگاه اصلیدان کیرو
 قالمش سز نتم حضرت مولانا ی روی بیور **بیت**
 که با همه چونی و من بی همه و روی همه چو یا وین با همه
 و است همه دل دقتی اوزر که **الست برکم خطابی**
 ای سدی بل دید و کز نیسان قلدی چکش سز لاجم حق
 سز و ک حال کوزدن سیدالکونینه خطاب قلور خبر و بیور
اقرابت من انخدا الهم هویر و مولا نا حضرت بیور
 ای هوا هالی تو هوا انگیزه و ی خذایان تو خذایان آزار
 خلق اطفا لغو جز مست خدا نیست بالغ جز سید اصحا
 و حدیده دخی کلمش در که **لوتزین الدینا عند الله تعالی**
بیور ما سقی منها کافرا شرفه ما ی یعنی چون بودار الملک
 طوی عرض آنوک الله تانده بر اوز قنادی مقدار کیم اولیم
 مشغول و مشغوف اولمش سز پورستین پوشلر زمره
 مندرج اولب قالمش سز که **الدینا جیفه و طابها کلاب**
 دنیا جیفه در کلاب آنکوز و جاده مستقیم اوزره

طور که غفلت زنگن کوکل آینه سندان بر لولز بیت
 محض دریا سینه غفلت کور بجز غافق ابلهش
 آندن آید و دوش بر سر سینه بر حوصله مال
 بعضی اگا بر لولز سیر شده که اگر کوکل کوز کوسن بکل آید
 آندن بجا بیلر کور لودی که کوز کور مش دکل او کوکل کوز کوسن
 با کتیکه کوز تلالودی عقوبت کور ظاهر اولیدی یعنی دنیا خاد
 و رایبری یعنی بر کتیکه جاده مستقیمه بولغا بییدی ولیکن
 او کوکل اوزرنه کنا هله غایب اولمش بر اول سبده کور کول
 مطالع سندان مغیور ماتت محیوب اولمش و شهوات فلهانی
 آندن مشغول اولمش و شهوات بجا باری کول اوزرنه
 شتر ادب اولمش اول سبده کور که انوار تجلیات طوفان
 نصیحت ترا بده و بر مز و عطف اثر قلم از افلاک بتدبرون
 انقرآن ام علی قلوب افقها یعنی قرآنی تدبر و تفکر قلم
 لوی یوشم کوکل لونه کلیدی وارد لیکن ظلمات و شهوات
 چابری مستوی اولدوغندان اونوری اکلاملر امیری
 اول جاده مستقیم کوکل بولدر که آندن اولان الهام اول
 یونجه کلور و دخی بیور دکم بیدی دکز بیدی دکز اولرسنه

بر آیدین

بر آیدین کوه بو عبارت اشاره اطراف قلم و قلب کوی
 طری واردر علی الترتیب صرطونه بر دکز دیو آک و پر شلدر
 قوله تعالی **وقد خلقکم اطوارا** اول طورته صدر دیور اول اسلام
 نور لرینوک مقادیر قوله تعالی **الشیخ شریح آند صوره لاسلام**
نوع علی نورین رب واکو العباد بائده اسلام نور اول مجرم
 قلم کفر درکم **ولکن من شریح صدر اعیام غیب بن آند و شریح**
 بوه در ان اشایوی یوقدر یعنی بوه در ان اشاکر بوه
فی صدر اناس من الشیخ والناس بوجله معتقل بوه کول
 دره می دیور لولز طریقه قلب دیور ایمان شفقت
 اول مقامه در قوله تعالی **اولیک کتب فی تنویم لایمان**
 و اوچین طریقه شفقت دیور که حقیقت و عشق مقامه
 قوله تعالی **قد شفعنا جنتا** در دخی طریقه نواد دیور که اول
 مشاهره مقامه و رایت معدنیر قوله تعالی **لا مانعنا من العباد**
ما رای و بشیخ طریقه حقیقه القلب دیور اول خاص حضرت
 الوهیت مقامه که صحیح مخلوق آندن کتبی یوقدر قوله تعالی
تجهیم و تجویب دیور بوجا اشارت در کم بوشلر بیت
 بو کوکل لودی ایچارو کوکل اچره وار کوکل

شده بود عبارت اشرا رتبه بود آیه که ان الله اشرفی من
المؤمنین انفسهم و اموالهم بائین لهم الجنة یعنی حق تعالی الله
 کونوک با زارنده مؤمنانک فضلش و مالک حق صا تو را
 آتشده جنتی بها و بر مشدر که شندی کرک در کی مؤمنان در حق
 دنیا باز آریه جانگرفی و مالک حق تعالی یولنده فدا
 قل لربنا کی ملک **الذین یجاودون فی سبیل الله با مو اطم**
واقتضهم اعظم حجته عند الله محفوظ اوله **بیت**
 هر که جان در باشت در بازار او ده صد هزاران جان شده اینا را
 هر که جان او میا ده حقول یولنده **صد هزاران اول را با را که**
 اول بیع شرای او تقیله و حق تعالی او که وعده لرین این
 اولب وعده لرین مشرف اولار بازار بازار درین بازاری
 بود یکی بازار در عبارت در بری بود که **السنه** وقتله مؤ
 مندرک مالک حق صا تو ان آتشده بری دخی اولدر که مؤمنان
 دنیا سر آریه حق تعالی یولنده جان و باشت و مال فدای اولدر
 و دخی بازار او بازار بود عبارت بود بازار آسارت در بو
 آیت که من **جا اب الحسنة فله عشر مثاقیله** یعنی قیامت
 بازار اول صستی زیاده اولصد در دنیا بازار او ز رتبه شویله

بری او نه

بری او نه کسپر آفتو چون که بر قیام فانی کونک علی بر حق
 تعالی انیم باقی و بر سر در و دخی بود آیه که **ان الذین آمنوا**
وعملوا الصالحات فلهم اجر غیر ممنون بازار او بازار بود
 و دخی بیورد کم داشتند لر نه بازار خیر بازار یوم بازار
 یوم وار یولا دوزر یوم وار یولدن آرزوی علی رحه الله
 این بلو کدر بر بلوی وعده و عید علی الله و ای عوام خلا فیه
 بیان قیلور لر و سوز لر کون حق تعالی ان خوف و رجاسندیا
 و لطف قهر لر بر ابر سولید لر بو طریقه مو عظم مفید و شر
 و خلافتان طامودن خوفی و جنتدن رجاسی نهاد لر نه
 پیرا اولر نوا هیدن ممنوع اولب وعده یله مشرف اولدر
 یوم وار یولا دوزر بو معنی در و بر بلوی دخی بود که
 هر که سولیسیم و عید دن سولید لر خلا فیه الله تعالی انوک
 رحمتدن ما یوس و نومید قیلور لر بو طریقه مو عظم خلا فیه
 کتابدر زیر که نومید لی الله تعالی انوک رحمتی بها یقندن
 بعد اکل در شویله حق تعالی بیورد **ولا تیتاسونن روح الله**
الله لا یبیس من روح الله الا العظم الکافرون **بیت**
 هر که جسم اشاده کبیر نومید اولم لطفه نومید اولن جنتدن بر کتج
 اولدر یوم

اعمال الصبی

و بریزد دخی خوش کوی نه خطاب قلوب بوبر قلوب یا عبادی
 الذین اسرفوا علی انفسهم لا یفلحون رجم الله بوجاهلین دغول
 و تزیونک فسادی اولی درک ایدر له هم کسب علی متسکیر
 اولایح دکدر ایش حتی تعالا نوک غنا یتیلیم در باری بو
 برتجاج کون عری خوشن کچوره لوم در برلر و یا خود دایم الله
 تعالا نوک وعده سندان و عقودندان بیان قورلر و خلق خوف
 متا سندان بکلی طشره چیمارورلر بو واسطیلیم آنلر و ک
 ضا دینه کشتاخلی و حرکات پیدا اولر معاصی اشملکه
 قرخوسوز حوض شروع قیلورلر دخی زبان مند اولر کجراه
 اولرلر حریش بنویه کلیمی درک **ملاطرت لامور منوم**
و غیر لامور او صطها ایوم وار یولدن آزار بولایک نوع مو
 عظم در و دخی بیوردک دوکی بازارنه بازار بازار بولکلی
 بازار بوعبارتته ایضا رندر ادیان متروکیم یعنی ترک
 اولغش باطل دیلوره یعنی ای چیمودلر و ای ترسار و ای
 ی دیلر نچول اعتقاد قلوب کولکل بغلامش سز اولادیان
 متروکیم و کتب مشهوره دین محمدیه شروع قلوب و اسلام
 شرفنوک سعادتیلیم مسعود منتشره اولک علی علیه السلام
 بوصاحب

بوصاحب دولتوک چاوشی در و بیشتر در و اذکار علی بن ابی
میکر باپی اسرائیل آتی رسوله الله الیک مصدقا لما بین ینا
 من القدرینه و بیشتر ا برسول یا قی من بعد امیر احمد و موسی
 و عاسفده و مناجاتنده ایردکله **الله اجمعین انتر محمد صیت**
 نویست کهنه فروشان در کشتند. نوزوشانیم و این بازار کشت
 بولدی چونک انتر ان کهنه فر و شکر نویسی. **و**
نوزوشم یوقدر بیومده نوزویوریا
 و حدیثه دخی کالمشدرک **علما و ائمتی کاتبان پی اسرائیل**
 یعنی چتر دینتوک علمای پی اسرائیل بیجا معزلدی کده
 و دخی بیوردک بوسبقتی اوقین یولدن نتم آزار هرکیم بو **لندن**
 آزر قدرت چوکان بیلین اوزر نکلر نوک اوتوک ارملری
 لندن بنیز یعنی هرکیم نهر رسول الله حقیقتن کج حقیقتی بی
 بیله و اعتقاد قلم و متابته الی بوصاحب دولتوک
 آنکله اوره **اولیک الدین هریم قیدیم الله** سلازه منبر
 اوللا بوسبقتی اوقین یولدن نتم آزار بومعنی اوللا و
 هرکیم بومواجه کونینوک متابعت خلقه سنی جان قولانتم
 کنر ظلماتنده و ضعیف غنا بتنوک تیمنه سرکردان خیران

تله و قدرت الی قرچه کا نیله می مرو با طرب کپی جستم
 هاویم سنه علفان قیلیم قدرت چو کانی بیلین اوزر بو
 معنی اول و اول سر کشته اوزر نه شیب هاتغ پوند ای
 تلم که ان **التوبی** **عمن المنکین** و رسوله پس هر کدنگی
 الله تعالی و رسول بنزار اول اول اول و اولی و پاکر
 دخی جت اندا یوز دور حکم که تکراری اولی اندا
 بنزار بو معنی اول اول دخی بیور که بسم الله اینجا بو
 عبارت در اشارت مالکتر ک کوکله که **لا اله الا الله**
 ذکر نول صفای واسطه سبیل که شیخ کوکله روز سنه
 آچله تا هر فیض که بعد قیامت شیخ کوکله ایشور بو
 مناسبت واسطه سبیل مرید کوکله دخی ایشور و دخی
 بیور دیکه التوب اینک کوشن قاپو بو عبارت اشارت
 جنت قصورنگی تا پوری سالک کوکله آچله که بعضی
 التوبن و بعضی کوشند نوز که شویلم اکا بردن اشش
 و دخی بیور که زرده برنج قورقوشان دانم بوخ دیند بو
 معنی اشارت در انواع حله لری عنی انکه تاجلردن
 توشا قدرن طولردن و غیر سنلردن اشارت در

اول سنه لره

اول سنه لره و دخی جنت اهلنک خاطر لردن یکسر اول
 سنه لره دخی کچن شویلم حدیث قدسی بو معنی ناطق
اعدت لبادی الصالحین ما لعین رات ولا اذن سمعت
 ولا نظره علی قلب بسر و برار که انواع اطعمه دایم اشارت
 اول اول **لا مقطوعه ولا ممنوعه** اول صفت در مالک کچن
 کوکل روزه نسی عالم معنی طرفه آچله که اول غیب اول
 سالک برخطم در جمیع ملک و ملکوت عالمه جنتدن و ججهن
 و حورردن و قصورردن و انوردن و اختیارردن و انماردن
 کدر قلموز اول خد صفت که **ما نزل الهمر و ما نزل شیخ**
 ولا یتنول قوت برکا تیل بو زیب و زینت کجنتن
 یا که کوز قوروشیلیم التعات قلما زو ایدر که **بیت**
 نیست برکم تا جو اهل شحوقی در فرود کم بانک شوه قی
 عشق تو تا جانم در شرت من نه دوزخی برالم نه جنت
 اهل شحوقی یوقر زره تا جنتی کم اولم راضی برار شویلم
 چون از انکته جان شست اولم شرت کم این اولم نه جنت
 و دخی بیور که یقی قات بر دوشک لری قات کوک بودک
 دکولر باده کوه قاف تکیه چون اول باده دن ایدر است

اولدقا حیران اولدقا چون مست شدی حیران شدی
 بیدار شدی صبح شدت بو عبارت اشارت
 سا لکل کوهی کوزی روحانی تجی سنو ک عظمت بو مقام
 التبا سی دریلر بیل سالکدن بری بو عا ویردن جان ایما
 سلامت قورارینز خاتم بومسکینو ک که شیخ کامل و مسکن
 اولمیه دخی کندو کندوی اول مقامه بیلد بو عطا اچیزه
 حلاک و رط سنده چو ک نفوذنا کدی مکن ذلک و دخی سالک
 کامل مستلکون و حیران لغتو ک غایقیدن بونی دیم بیت
 یا خیمه نوره قاپ او زارنده و سالو ک
 یا بولک اچیزه کید سر بر بشنوم ای کت
 بو حالت اچیزه کندو و جردین شوخیلای اولو عظمتلو
 کوره بری طبقه بر اکا دوشل و بری طبقه کون اکا بورک
 کس کوزو کم و روحانیات عظمتو ک تجلیسی حراره تندن
 شومله خشک لب اولب دخی دپسه و آیه بیت
 من ششم خنام کم لب خج بلکم م آن صبر ندارم کم به بیجان برکایه
 بشنولم تشنه ام کم اولم قوی بوم صبرم بوق اکا کم بیجان و برالر
 بو مقامه فضل و رحمت دکز لری مبداء فیاضدن

ایرشمه و اول نخک وار بر نفس و رب حله و آیه بیت
 توم تا بر صوم طو برین طویا ماتم ای چندا
 بیده قورار و صبر بوق نجو قلم بو کادوا
 طاع کینه انجم و محکمه شرتبوم بن نه تخکم ای خدا فضلک
 تن بکا عطا بو قیض رحمت جا بدین انچه و بو نجو لب سنی کیم
 آنو ک نهادنده مستق و هستی بینا اولا بو و تده عنایت
 ولایت شیخ کامل مقل ایرشمه بو معکله حالتنه خلاص قلم
 چون بو بیداردن بیزار اولا و بومستلکدن آید کوره کم
 سعادت صبح سلامت قوا کندن طوغش و عنایت کونشی
 کرامت مشرقندن طلوع قلمش و التباس ها وید سندن
 بلا کزدن خلاصی اولمش یوزن بومستقیم بولم توجیه قلم
 و آیه انبوه آتوی اذهب عنا الخزن آن زینا لعنر شکور
 و دخی بیورد کم صالوب کلک بوستانه کورک بوستان او
 یوشتمه سلام ویرمدک پس بلزم مس صغری ادو کم دکن بتار
 اولورد لو قودش سکری بوستانه کیر بوستان او بوختم سلام بر
 اوتر طو نجه می دایچ چالوی اوده مچ قولو قلم آل دشره
 چیتق بو عبارت اشارت صانت بیخیمینک خطابته کبر سالک

سرتن نذا فلور دخی اشارت در اول تقصیر لغت که صاحب علی
 متابعینده وجود کاش که بونک واسطه سلیم التیاس جانسی
 دو شمش در تنبیه فلور ودخی آید که ای در ریش پور آده
 خطاب بویول که کشته لوت و پور کاهکی متقی لوت و بو
 بارگاه آسمان رفعتول ایشکی معشکرین پور که **قال الله**
حکیم الله فاتبعوا حکیم الله پس هر که طلب بوستان
 قدم بیه که کور که مصطفی قیوسدن کلمه و بدعت دیوار
 اوستدن بوستانه قالعیه تا آئی اوعی دیو دستب
 رسوایق چار شوسنده ملامت دارن چلوب اولر میال
 تا از در مصطفی تنای **۵۰** هر که بیه صفا نیسائی
 تا بجه قیوسدن بویول که ایسین **۵۱** عکله ایچره جهانه صفا بولکین
 بوستان مصرفه و امیرنه که مهر رسول الله سلام و به
 و آنول مطهر روضدن معدد واستعانت طلب قلنا آنول
 طلبی ایغنه شقاوت دایم باقیه ووصول طایقیدل سلوکدن
 محوم وی بجه قالیه چون طلب قدمی مصطفی نوک چاده
 مستقیم اوزرنه فایم وثابت دونه وطایقت طایقیدل
 ادای مجافظرتنه وشرعیست شرایطیک سنتی مدامونده

سعی

سعی یعنی کوسسته ی شکل معرفت کولدی و محبت میشلری
 بوستانول اعضا نغدن و اشجار نغدن هجی آنکه طایوره
 شوندن صکره طایفه میش و تقدی قلمش اولا و بویولول
 مواجی و جیبی که جالبو اندن عیارتور طلب اودنه شوبله
 یفا که هر که که متابعت قلمه قدمخ اورایه ایرشدره که
 اندن آرتوق کسه اورایه وارممش اولم **بیت**
 هر بینه که در کوی تو پور از کنده صیدی کند اولم باز نتوان کرد
 هر از که آنول کویفه اوچه پرواز راه شول کوی اولم که کویزه آن باز
 یعنی هر اوزم بو مقصد آنول کویزه پرواز قلم و صید طلبنده
 تنزین آچه بر او اولیا که طوغان که بدعت هواسنده و هوا
 متابعینده بل لوله فنا و آچوب اوچوب آنچلین صید الیاس
 اولم چون ایش اشکرک یول واردک و منازل قطع اندول
 و معالکدن خلاص بولک اول عالمدن طاشره کلمه سن حیرت
 ها ویرسنده بولن بتور مشلری معرفت چشمه می اوزرنه ایر
 و معرفت جامنک چهر عسقی طلب برتیه سنول صومزه لوتول
 یاغش حکرنه دو کوسن قولتوق اول طاشره حتی دید وی
 بو معنی اولا **و دخی سوره که** بهم الله آدم آوردن

ایتمه

شده سن

صادردم مدتی داوردم یعنی اول نسیه که مخالفت واسطه
 سیدم شریعت شایسته سکره شده کی بنده صادر
 اولمشدی بوسبیل کولکل یوزی بخوبی وصالنویک سندن
 اخراجات بولمشدی و غیب هاتون خطا بر حساب جان تو
 لاغنه دگر که صانویک کلکل سکره کی بوسنانه کردک بسنان
 او بوغنه سلام و برههک پس بلو مسن صغری ادوکه دیکن
 سار اولر بولقصیر لیکل عذرن لایوب کولکل یوزنی ابواهم
 صغنت محبوب و مقصود طرفه کنوردم فتم کم بیورر قوله
آنی و جهنت و جهی للذی فاطر السموات و الارض خلیفها و مالکها
من المشرکین بسم الله کنورمکلان بومعنی اولر و هرعلکه بو
 میالنت هوشده کورسه هر مست کل و بیوزدن سبیدن
 صادر اولمشدی آنی عمل صالح جریده سنده ثبت المشتم
 جمیعستی نفی قدم جمله سندن استغفار ایتم **بسمیت**
 عاصیان از کناه توبه کننده عارفان از عبادت استغفار
 شویکه که حدیثه کلشن **در آئی لا استغفر الله تعالی فی کل**
یوم سبعین مرة هرکون یتقن مقام طریقت و حقیقت
 یولنده قطع ادرم هر مقام که ایشتم بخش مقامدن استغفار

ایورم

ایورم طاعتدن بومعنی اولر آوردمدن صادردم بوجاله
 اشارت در مدتی رئیس اشقیاء در تمقید و ک یولن او جریح
 که **شیخک لا غفر لهم اجمعین الا عبادک منهم المخلصین** عبارت
 انان ایلینس لعیندر بو استغفارک و بو تو بجهل برکا تیلر
 نکو سار قلمم کم مدتی دوردم بومعنی اولر زینا که نفس آمان
 اولر فتنه سندن و شرنون یوسف صدیق علیه السلام فیلر
 خبر بیورر **وما آتبری نفسی ان النفس لامارة بالسوء**
 و خوجیک کونین علیه السلام الکا دشمنلر و کجهنده شویس بیورر
اعصا و عدوکل نفسک الی الی منینک و دخی بیورر کم رجعتا
 من الجهاد لا صغر الی الجهاد لا کبر غر اولر رجوع قلمده
 جهاد نفسه اشارت تلمی و دخی بیورر کم توبه کلردم
 بالمدوم یوندم اولدم اولدم نه اولوب اولدم سپاهکن کل اولدم
 کونده برقا زیدم سلطان خیا نایق ایلم **امر کلکوا باخلاق** **الله**
 موجیز اریک غیرتخی حرکت کنوردم **ان الله تعالی غفور**
رحیم غیرت حرم الغواض طلب اودنه قوت و یرب
 مقصود یولنده قدم باصدم تا شوکم دکن یوردم که او جریح
 اولدم و دانه چین قوشدم شیری اولار طوغان اولدم عقلم

مقرنی و صدق مقدر فی شاهکی ساعدی قدم و عهدی
 خداسی که عالم غیبیان ایرشور بر لقمه سنده حوصله یو
 نکلن شوی انوک چو معنی بر لقمه قلوب نکلن وار ایچر
 اولدم و حوضیظه ایلا روکل یول وارور اولدم سا لکدم
 بر اصل اولدم خواص زمره سندیکن خاص الخاص سلکده
 مندرج اولدم مجرب جلد سندیکن مکشوفه خلقه سنه
 کیردم سپاهیکن بکل اولدم بو معنی اوله و روز الست
 عهدین رعایت قلم شو کلکه عالم ارواحه توحیده
 اقرار قلم عالم اسباحده اذن دولدم **الکرم اذا وعد**
وفاء یلم عمل قدم و امانتند یوکلن که آنوک حاملی انسانا
 اولشدری که **انما عرضنا الامانة علی السموات والارضی**
والجبال فابین ان حملها واشفقن علیها الانسان مع
 امکان مقدار کیم خا صلدم مقدم سلطان خیا نایق الیوم
 بو معنی اوله بو نصیبه موجب کیم **والدیون جاهدوا فینا**
 محمود بدل قدم یعنی حکوم بند کیم دور شدیم سنتت مقتضای
 اوزرنه **نهذینهم سبیلنا** خطا بیله عمل قلم لبس مجرب
 عیبی جام سترنه بوندای قلد کیم وینو که قوت اوانتیکین

اورت

اورت استامبول لوطیوز انکل ایرسینی قوه دکره دوکل
 ارشنا غنچه چوبیر قات ختیه صلاوات یعنی بزوم هر ایچر
 توتیلد توی اولدک بشتر سینه فنا دلرینی هوا بی هویتومز
 فضا سنده اوده اوردک بزده چی عرضنده کند و مزدن روحانی
 ملک فیقادار اوردق **تاکم کالمیر بومر مشلر بیت**
 بویونی قیلن تالم و بومرزلر **منصبه جاه و مال و بومرزلر**
 یوقلن اولر بویولده سرمایه **جاه زرق شاله و بومرزلر**
 و قوت جسمانی بزوم یولوموزه بزل ایلا دلک بزده قوت
 لاهوتی سکا کرامت قلدق شهیدی نفس هوا معنی
 عالمده استامبول طرا بو زنده صفات ذمیمه سبعین طایفه
 صوا حیا الفتوحی مجنیه قیلیم و بزوم موافقتومزله زیروز
 قیل که **الصلح باضدادها** و اول ذمیمه ضد لکر قوت
 دو عشر و رابع اولمش در بزوم عتای تو مزله فنا دکرنه
 آتکلن تا بکلن محو اولب بوغ اولالرکم ایرسینی قیور کوه دکرنه
 بو معنی اوله اول ذمیمه که هنوز قوت دو نما مشدر و
 رابع اولما مشدر صفات حمیده زمره سنه قات یعنی صفات
 حمیده بدل قیل اوشا غنی چوبیر قات بو معنی اوله و نوع

جهادده که جهاد اکبر دندره مصطفی آنکه مظهر روحند
 مدد و دعا و منت طلب تمل که عجزه صلوات بود یعنی اول
 ودخی میورد که تارشو تارشو چارده تار قوسه قوسه اوینر
 یعنی چون سلوک طریقین بومنوالجہ قلم و هوایلر فصل
 مهلکه لرندن و آملرندن خلاص اولدم ال مقصود آنکه
 اوردم اول که استردم یعنی اول اولدم وروم مظهر یعنی
 بعضی مشایخ کوکل مراد فیر نفس مطینه دخی دیویشو یعنی
 قرآنه بو معنی ناطق **یا ایته الفتن المطینه** وجود کل ملکته
 تکلیف یهد و عن ایضا نوب خلافت مخلدنه قرار دوتوی
 و عقل که دستور و زبور قولی کبرین بکلیوب جانی کر
 کس بلنه بقلدی بو حلیه کل خدمت مشغول اولوی و
 عوان صفت شوق هو انما لفتنک بتدلیه ببالایوب قهر
 زنده ایندمش و جسمی که معنی عالمند بو پادشاه
 جلاد در کند و منزلده و مرتبه سنده قرار و یروپ غیرت
 خلقین اکلایورد اگر ناکاه یول اوغریلرندن بو اوغری
 بود از مالک اچندن کالم رایتیه قهر ایلدی غیرت قلیلم
 نندن جدا قلم تا ملکتی آنوک سندن امین ایلد **پیت**

مثال

مثال شهر بر بو آدی زاد **:** که باد اوزوه اویوش کابنیاد
 کوکلر بادشاه عقلم ستور **:** عوانی شهوت آنوک عقلم جلاد
 وزیمط اوتشخلم اولمشاهی **:** اولر اول شهر معروض آباد
 اگر کسب اولمش آنوک اشقی **:** اولر نیاید آنوک چن خاک بر باد
 و عشق بادشاه روح مقابلر سنده کوکل کشنده اوتوردقه
 و عالم کبیره که خلافتک دار الملکندن عبارت در سرور کشت
 پید اولوی پس روح ملکندن بو عشق نزلدر کوکل
 هوا سنوک فضا سنده بو حیت صورتده بو الفاظله بایان
 قلدی که تارشو تارشو چارده تار قوسه قوسه اوینر
 ودخی میورد که طغوز اوکن بر سقوم یعنی بر لقمه بو عبارت
 اشارت در سکر حالتیه بقا با الله عالمند که حاصل اولر قفا
 فی الله همانده بوز کوسته ودخی تنبیه در وجود بشرین
 منساج اولمقلعه و متجلی اولمقلد **سبحانی**
ما اعظم شأنه بو مقاموک تیغیر سدر و لیس فی جنیه سوی
 الله بو حالوک نمونه سی در بو متاده مالک فانی با قیه که
 آنوک مقامسوک بیخی در بو ایکی نیت سوره مشر **پیت**
 عشق کلونین طوری بو قلم لپی طرده **:**

مسئله گشت این نوع که در اول دلبری باید
 مقرر گشت این فتوی که ره زاره بری با بر
 و بوطریق بقینونک زهقا سندان سبقت ایرب سبانت
 قبله و مقر تبرک سلکزه مندرج اوله **السا بقون السابون**
اولیک هم المقترون اولادای بو معنی اولاد دخی بیور دک
 هر که اولادای طکلای یعنی هر که بوفرح ارشاد کشتابست
 طبعیتان عبارتست در فهم اقدی جهالت بنزاسده مقر قلوب
 معضودنک تصدنون ابراق دوشب مرکشته اولاد **العالمی**
بلاعل کالتایم علی غیر الطریق اذا استیقه طبعیر العالم
بلاعل کالتایم علی تطریق اذا استیقه طبعیر العالم
 علم کرک تا علم تصیر اولاد زیرا که تا یوکل اماراتنی و علا
 ماتنی بامیه سن سلوک متعذر اولر دخی بیور دک چون
 طکلادی قول صول اولدی چون قول صول اولدی
 آدرت طول اولدی چون آدرت طول اولدی نشتر کرک
 اولدی یعنی ادراک عدمتونک واسطه سبیل بوفرح تربیت
 وسلوکه متعجب اولوب وسراسمه و حیوان تالمه و جهل بقا
 مندان که حیوانیت منزلی بر معرفت مقامه که اولر توکل

انوار اولر

اعلی در جسد سبیل سبیله ایشوری پس معلوم اولاکه
 حیوانیت مقامه که بیور دک **اولیک کالتایم بلعیم**
اضل کر فثار اولاد و صفات ذمیه الله که هر بری بر
 چنان وررم و شمش و علت مشابسه در بو واسطه
 یلم هر ضرور که استی سعادت ابریدل و عنایت بر مدیرنا
 محروم قلوب ابر زنده انده مسیحین و مجوس قلوب
 کالات کسب آنکون و مقابله وصال ذوق ابراق
 دوشم حیث اولر **ولم ارقی حبوب الناس کیمیا**
کنقص قادرین علی التمام یعنی بر کشتی که کالات کسب
 آنکون تا در اولاد دخی آنوک کسبونه تساهل ابره بر
 مرشدک ایرشاد من و بر مکلوک اکالنه محتاج اولاکه
 آنوک تربیتی چراغ نیشتری منزلسنه اولاد مواد
 فاسده سنخ و وررم مهلکه سنخ مهلکه حالقلنا بر نیشتر
 اوجیلیم خلاص و نجات ویره آخوست سرانوک بیار خانه
 سنده که آنوک آدی دوزخدر زبانیلرچ اخلر سول معا
 محتاج اولاد چادر حیاست و عنقارب نشتر لوله مواد
 فاسده دار دنیا ده هوا متابعنونک واسطه سبیل

وملك تعالانوكي في الفتيمة انسانيت وجوده كم كسب
 انشدى طاشره دوكلر ودخي پاك هم نشينلوه لايق
 ايليو توقع بو مختصري اوقيا نلروك الطافدن اولدر
 كه عفو قلمن بوي نوانوك انفلاسي بويده سبتم
 چكلرمت الكتاب في يد محمد بوستان در ماه
 صفحہ ۲۲۱ و ۲۲۲

خبر اوج

ان ابراهيم اوج

بیت در الحد

الحمد لله الحمد لله الحمد لله

الحمد لله الحمد لله الحمد لله

الحمد لله الحمد لله الحمد لله

الحمد لله الحمد لله الحمد لله

الحمد لله الحمد لله الحمد لله

[68a]

-87-

[Le'âlî]⁷¹⁵

fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilün

1 Hâl-i la' lün şâh-ı Hindîdür şekerdür hân aña⁷¹⁶

Sebze'-i hân-ı melâhatdur haṭ-ı reyḥân aña

2 Sînesinde mihr ü meh gibi güzeller variken

Pîr-i çarḥı gör kim olmuş zâr u sergerdân aña

3 Bî-bedeldür ḥüsn içinde çünki ol Yûsuf-cemâl

Yaraşur ger Mışr-ı ḥüsne diseler sulṭân aña

4 'İyd olıncaḳ ol şanem 'âşıkларуñ ḳurbân ider

'İydı ol kişi ider kim ola ol ḳurbân aña

5 Yir virilmese gönül giryân olup 'ışḳ odına

Kimse cebr itmez ki var giryân olup gir yan aña

6 Tîr-i müjgân yiter iy ebrû-kemân cân almağa

Eyledük dil dil delmek için ğamzedden peykân aña

⁷¹⁵ Korkut, G., 2004. Dîvân-ı Le'âlî (İnceleme-Metin). Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

⁷¹⁶ Bu şiir Le'âlî'nin Divan'ında bulunmamaktadır.

- 7 İy **Le'ālī** biñ dili bir bendile eyler espir
Zülf-i miskīn kim yüzün mesken ider cānān aña

-88-

[Le'ālī]⁷¹⁷

fe' ilātün fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün

- 1 Sanmañuz şayd-ı dile zülf-i kemendin yeñemez
Delü göñlüm göricek bendini kendin yeñemez

[68b]

- 2 Ne kadar kelle geçerse bu cihān içre şeker
Baş-i lezzetde anuñ lebleri kıandın yeñemez

- 3 Dilleri dilber esirgerdi velī halka şalup
Her birin bende çeker zülf kemendin yeñemez

- 4 Bir kırı kıadd ile ğālib dirler vechi mi var
Serv eger göge ire kıadd-i bülendin yeñemez⁷¹⁸

- 5 Pāy-māl itdügi 'uşākkını hışımıyla degül
Nev-cevāndur şehümüz nāz pesendin yeñemez⁷¹⁹

- 6 Tıfl-ı eşkini ciger kıan ile sapladı gözüm⁷²⁰

⁷¹⁷ Şair burada iki şiir karışık olarak almıştır. Divanda yer alan 22 ve 23 numaralı şiir mecmuada karışık olarak yer almaktadır.

⁷¹⁸ serv-i bülend: kıadd-i bülend, D.

⁷¹⁹ nāz semendin: nāz pesemendin, D.

⁷²⁰ merdüm-i dīde ciger kıan ile besledi velī: tıfl-ı eşkini ciger kıan ile sapladı gözüm, D.

Baş çeker her-țarafa kendi⁷²¹ levendin yeñemez

7 Bendler geçdi **Le'ālī'ye** ser-i zülf-i ki ānuñ

Bū 'Alī olur ise hīle vü bendin yeñemez

[69a]

-89-

Ahmed Paşa⁷²²

mef'ülü mefā'īlü mefā'īlü fe'ülün

1 Bir tāze 'arūs oldı bu dünyā-yı denī gör

Nice bezemiş kendüyi o pīre-zeni gör

2 Dīv-i felegüñ rīvine aldanma saķın kim

Emşālüñi ŧuramaz yudar ol Ehremen'i gör

3 Őol tāze bedenler ki yir altında yaturlar

Ėālın dimek iķün dil uzatmıř ħemeni gör

4 Eydür yir ki altındaki esrārı Őorarsañ

Var lāleye bařındaki řanlı kefeni gör

5 Her ŐubĖ niķün çekdüĖünü tıĖımı Ėurřid

Fehm itmez iseñ bārī bu řanlı legeni gör

⁷²¹ eřk: kendin, D.

⁷²² Kadař, S., 2022. Ahmed Pařa Dīvānı: Tenkitli Metin-BaĖlamlı Dizin ve İřlevsel Sözlük. Doktora Tezi, Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Lisansüstü EĖitim Enstitüsü, Ankara.

Ḥazreti Aḥmed Paşa Tārīḥ-i Yeñi 'İmâret Der-Edirne

fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilün

1 Şöyle 'âlî yapıdı dârü'l-ḥayrî Sultân Bâyezîd

Kim feleklerde melekler itdler medh ü şenâ

2 Bu merâtib ne cihetdendür saña didüm didi

Ben kara toprağı iḥya itdi ol zıll-i Ḥuzâ

3 Menba' ı baḥr-i 'aṭâ oldum ki benden feyz alur

Hem 'ulüm u hem 'ibâdet hem sehâ vü hem şifâ

4 Böyle olur kime düşse pertev-i ḥurşîd-i baḥt

Böyle olur kime şalsa sāyesin perr-i ḥümâ

5 Ḥüsn ile bâğ-ı zamānı ḥürrem itdüm gül gibi

Anuñiçün didiler tārīḥimi ḥürrem binâ (892)⁷²³

[69b]

[Şâfi]⁷²⁴

mef' ulü mefâ' ilü mefâ' ilü fe' ulün

1 Yâ Rab ne perisin ki yüzün görse melekler

⁷²³ 892: 893, D.

⁷²⁴ İlhan, E. 2024. Şâfi'nin Tenkitli Neşirde Yer Almayan Şiirleri Ve Dîvân'ının Yeni Bir Nüshası. Türkbilig, 2024(47), 244-273.

Bir āh ideler ki oda yana cümle felekler

2 Cānā ne meleksin ki gice reh-güzeründe
Meş‘al yirine cān yağalar gökde melekler

3 Eyyām-ı firākuñda baña ‘ākıbetü’l-emr⁷²⁵
Çān oldı senüñle yedigim nān u nemekler

4 Sen dil-ber için cān virüben yildügüm iy dost
Āhır yile varmasa idi bunca emekler

5 İzün tozına tuğfe diyü bād-ı şabā hem
Şāfī dil ü cān viribüdi saña belekler

-92-

[Şāfī]

mef‘ülü fā‘ilätü mefā‘ilü fā‘ilün

1 İy haste cāna merhameti az nāzı çok
Raħm it bu derd-mendüñe ħüsnüñ şebātı yok

2 Mihr-i ruħuñda şubħ bigi şadıķam yiter
Çanlu yaşumla āh seħer-gāh aña ŧanuķ

3 Gül şafħasında tāki belürdi ħubār-ı ħaŧ

⁷²⁵ ‘ākıbetü’l-emr: ‘ākıbet āhır, M.

Derdâ ki oldı cân u dil âyinesi şınuq

4 Mâh-1 felek ki mihr-i cemâlünle hoş geçer
Yırlendi küyuñ içre dahı gitmez aç u tok

5 Şüfî tarîk-i şavma‘ adan şavma ‘ aşığı
Kim küy-1 yâre varmağa bî-ğad durur tarîk

6 Yârüñ cefâ vü miñneti oqların iy raqîb
Çok gördüñ ise cānuma al var gözüñe soq

7 Uyandı baht-1 ħufte zehî mevsim-i şafâ
Şâfî kanuña girme tura var getür tuyuq

Der-kenâr [69b]

-93-

[Şâfî]

fâ‘ ilâtün fâ‘ ilâtün fâ‘ ilün

1 İrmesün Tübâ boyuñı görmege
Serv iderse anı nisbet ‘ ar‘ ara

2 Leblerüñde ħâlün iy ħür-1 behişt
Şan megesdür düşmiş âb-1 Kevşere

3 Şâfiyem kim cām-1 la‘ lün şevķine
Şişe-i nāmūs-1 çaldum taşlara

[Şâfî]

fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilün

- 1 Gözlerüm segrür ' acebdür yârî görmezsem yine
Şol perî-peyker melek-ruhsârî göremezsem yine
- 2 Revnağ-ı bāğ-ı behişt zînet huld-ı berîn
Çünkü gelmez gözüme dildârî görmezsem eger
- 3 Bûstânda neylerem servûñ kad ü salınduğın
Bir nazâr ol şîve-i 'reftârî görmezsem yine
- 4 Bülbüm oldum gül yüziñ şevkile uş ...
Nâle-i ' efgânımı gül-zârî görmezsem yine
- 5 Rüşen olmaz göz gönül açılmaz iy ârâm-ı cân
Subh-ı vaşla irişüp dîdârî görmezsem yine
- 6 Hâk-i pâyüñde işüm altun olısar düst
Devletüm yârî kı lup ağıyâr görmezsem yine
- 7 Tırmayup **Şâfî** yine kıtlu nişânum depreşür
Gözlerüm segrür ' acebdür yârî görmezsem yine

[Şâfî]

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

1 Sūz-1 āhumdur beni ney gibi her-dem iñleden

Perdeden rāz-1 derūnı hāş u 'amma diñleden

2 Bir nigār-1 serv kıddüñ hasretile dem-be-dem

Eşk-i çeşmüm cūy olup artar Fırāt u Dicle'den

3 Kānķı 'ābid kim ķişı mihrābına kılmaz sucūd

Niyyeti hāliş degüldür yüzi dönsün kıbleden

[70a]

4 Günde biñ kez öldürürse bir dem andan dönmezem

Derd-i yār ile kıparun 'āķıbet ben sinleden

5 Gerdiş-i gerdün elinden itme Şāfi bes figān

Sūz-1 āhumdur beni ney gibi her dem iñleden

-96-

[Şāfi]

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

1 Dilberā cān içre buldum sen cihān-ārāyı ben

Yoħsa mişlüñ kim bulur cānā cihān arayıben

2 Cür' a ' -i cām-1 muħabbetden ħaber virür müdām

Sürħ olsun göreyin kim bāde-i ' ħamrāyı ben⁷²⁶

⁷²⁶ sürħ olsun göreyin kim bāde-i ' ħamrāyı ben: sürħ-rū olsun göreyin bāde-i ħamrāyı ben, M.

3 Çıkmadın daFhı şadefden diş bilersin lalüñe

İpe dizmezsem ‘acebdür lü‘lü-i lâlâyı ben

4 Bilmezem bu hüsn-i hulk ile neye teşbih idem

Sen sehî kâmet gül endâm u semen-sîmâyı ben

5 Gül yüzün devrinde her dem hâtırı **Şâfi** bigi⁷²⁷

Key perîşân görürem şol sünbül-i ra‘nâyı ben

-97-

[Şâfi]

mef‘ülü fâ‘ilâtü mefâ‘ilü fe‘ülün

1 Ol ser-firâz ireli hüsünü çağına

Akıtdı halkı şu gibi kendü ayağına

2 Almış hezâr luţfila gülşende sünbülü

Bir gül-‘izâr lâle-ruḥ iki kaçığına

3 Cân bezmiyiçün oda köze düşdüğü bu kim

Pervânelerden öñ yine hüsni çerâğına

4 Murğ-ı gönül ne çâre bula şimdiden girü

Bî-çâre düşdi çünki kararlıguñ ağına

⁷²⁷ Şâfi bigi: Şâfiye, M.

5 Yaşum raķibe ol ķadar uydı ulaştı kim
Su ķomayınca ķomadı āķir ocađına

6 Cānā raķīb otađına yürünme key saķın
Āhū revā midur vara toñuz yatađına

7 **Şāfi** şarāb-ı nābıla yārāndan el yudı
Andan berü ki düşdi bu ğurbet bucađına

8 Bu nazmı dür feşān ile ol la' l-i āb-dār
Heyhāt irince ol şeh-i hūbān ķulađına

Der-kenār [70a]

-98-

[Şāfi]

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

1 Hūsn bāzārında zülfüñ başlamış iş aşmađa
Bir ķıl ile nice biñ üstād olmış aşmađa

2 Hey ne zālimdür senüñ hūni gözüñ kim dem-be-dem

Ķonmadın bir oda başlar aşmađa

3 Ğam degil cellād içün tırrañı... ķıl
K'ol resenle hoşdurur cān-ı ğam-endiş aşmađa

- 4 Çeke zülfün dârına her bir dil bî-çâreyi
Pâdişâh-ı dehrisen kaçd itme dervîş aşmağa
- 5 Yâr eşîginde ğazâyıçün raķib-i kâfiri
Ĝam degildür öldürürseñ çekme teşvîş aşmağa
- 6 Her yire Şûfî saķaluñ sarķıdup varma saķın
Kim güzeller cân virürler ... riş aşmağa
- 7 Münkir-i ‘ıřķ oldu dirler şûfî bî-derd için
Şâfiyâ bir kiři yok mı şöyle bed-kiş aşmağa
- 8 Cân virdim sen dilberi ...
Virmeyem dil senden öziñe ...
- 9 Almazam sensüz cihân gülzârını
‘Iřķ bâzârında
- 10 Dâmen kıl hâr eline düşmegin
Düşdi süsen ğayretinden ...
- 11 Berk geldün daħı nâzıkdür tenün
Lebün beñzer ķatı göñlüñ mermer

[70b]

-99-

[Şâfî]

mefâ' ilün fe' ilâtün mefâ' ilün fe' ilün

- 1 Zemānenüñ saķın aldanma şūḥ-ı şengine
Şafā nazarı şalup aldanma bāde rengine
- 2 Bu bizüm 'ıyş durur bunda dilrübā çoğ olur
' Aceb ki düşmeyesin çeng bigi çengine
- 3 Meşel durur ezelī olmaz eski düşmen dost
Bu nefis zālīmüññ uyma şulḥ u cengine
- 4 Revā midur gönül āyīnesini sen viresin
Cihānda kadrini bilmez şu gönli sengine
- 5 Yaķışma micmer-i ḥüsniñde ḥāl-i müşgine
Düşünme yok yire fikre dehān-ı tengine
- 6 Tolaşma yār 'izārında zülf-i ğaddāra
Kıpılma siḥr ile şol pür-cefā nehengine
- 7 Cihān didükleri bir baḥrdur kenāre gözet
Gönül sefīnesini şalma Şâfî engine

-100-

Velehu [Şâfî]

mefâ'îlün mefâ'îlün fe'ülün

- 1 İy saçları sünbül yüzi gül zülf-i semây
Mestâne gözün itdi bizi ' âleme rüsvây
Çokdur şanemâ bencileyin bî-ser ü bî-pây
Uzatma igen zulm elini hây begüm hây
- 2 Açılmadı gülşen-i cemâlün gibi bir gül
Bülbül ne gam ağlarsa şehâ gül gibi sen gül
Ayağıña döküldise reyhan ile sünbül
Uzatma igen zulm elini hây begüm hây
- 3 Tutduñ dil ü cân memleketin hüsnün ile çün
Tâbuñdan ırağ niçün ola kendözümüz dün
Her bir günü ' ömrün dileseñ kim ola biñ gün
Uzatma igen zulm elini hây begüm hây
- 4 Sâķî ki turur şem' gibi her bir ayağda
Nüş itmege virmez bize cânâ bir ayağ da
İy hüsn ilinün pâdişehi kalduğ ayağda
Uzatma igen zulm elini hây begüm hây
- [71a]
- 5 Cân meclisidür şem' -i ruñ dilde ço yansun
Yiter uyudu tâl' -i şürîdem uyansun
Şâfî nice bir la' lün için kana boyansun

Uzatma igen zulm elini hây begüm hây

[80b]

-101-

Halîlî Fermâyed⁷²⁸

mef' ulü mefâ' ilü mefâ' ilü fe' ülün

1 Çün faşl-ı bahâr oldı vü şahrâ demi geldi

Sâķî berü gel hey

2 'Iyş eyleyelüm zevķ ü temâşâ demi geldi

Şun sâġar-ı pür-mey

3 Muṭrib elüñe sâzuñi al söyle terâne

Kim vaķt-i ṭurübdur

4 Nüş eyleyelüm bâde-i' sahbâ demi geldi

Bâ-çeng ü def ü ney

5 Ğâfil ne yatarsan ṭura eyâ 'âşık-ı şâdık

Ma' şükñi iste

6 Gül mevsimi bülbül-i güyâ demi geldi

Ğaflet saña tâ key

⁷²⁸ Kavaklıyazı, A. (2015). 15. Yüzyıl Şairlerinden Diyarbakırlı Halîlî'nin Şiirleri. Selçuk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi(34), 1-88.

7 Ac gözüni baḡ kim nice sebz itdi ḡabāyı

Eṣcār ser-ā-ser

8 Eṣyāya meger kim yine ʿĪsā demi geldi

Kim oldu ḡamu ḡay

9 İy yā kefī çünki yeṣīl geydi çemenler

Bostānlara gir gel

10 Çeṣmūn gibi çün nergis-i ṣehlā demi geldi

Sende daḡı yeṣil gey

11 Menʿ eyleme ṣūfī meni sen cām-ı ṣafādan

Ger ehl-i ṣafāsan

12 Kim vaḡti gül ü lāleʿ-i ḡamrā demi geldi

Geçdi çü meh-i dey

13 İy defter ü mecmūʿ a-i divān oḡıyanlar

Ger ehl-i nazarsanız

14 Bī-çāre **Ḥalīlī** gibi ṣeydā demi geldi

Diñleñ ne dir ey vey

-102-

Velehu

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

1 Şanma gül yüzüñe beñzedür idüm yâsemeni

Ger haḫā söylerisem yâsağuña yâsa meni

2 Leb ü la' lüñ ki virür teşnelere āb-ı ḫayāt

N'ola ger beñzedesin Ḥızr'ıla İlyās'a meni

[81a]

-103-

[Kemāl Ümmi]⁷²⁹

mefā' ilün mefā' ilün fe' ülün

16 İştüdük evliyā vü enbiyā ḫondı göçdi

Nicesi ⁷³⁰zār u giryān⁷³¹ kondı göçdi

17 Ḳanı ol Ādem ü Ḥavvā ki evvel

Bu mülke geldi nālān⁷³² ḫondı göçdi

18 Ḳanı Nūḫ u Ḥalīl ü İshāḫ u Ya' ḫūp

Ya Yūsuf Şāh-ı Ken' ān ḫondı göçdi

19 Nite⁷³³ mağrūr olasın sen bu mülke

⁷²⁹ Şiirin başlangıcı sayfa kopukluğu nedeniyle eksiktir. Divanla yapılan karşılaştırma neticesinde mecmuadaki şiirin altıncı beyitten başladığı tespit edilmiştir.

⁷³⁰ nicesi: nice, D.

⁷³¹ giryān: perişān, D.

⁷³² nālān: giryān, D.

⁷³³ nite: nişe, D.

- Çü Dāvūd u Süleymān ҡondı gōçdi
- 20 Ҙanı İdrīs yā ‘ İṣā bin Meryem
Dağı Mūṣā bin ‘ İmrān ҡondı gōçdi
- 21 Muḥammed bunda ārām itmedi hiç
‘ Atīķ ü Ҙalḥa ‘ Osmān ҡondı gōçdi
- 22 ‘ Ömer Ḥaydar Sa‘ id ü Sa‘ d u ‘ Āmir
Zübeyr ü ‘ Abduraḥmān ҡondı gōçdi
- 23 Bu on yārıla āl u Ehl-i Beyt
Ҙamu aḥbāb u yārān ҡondı gōçdi
- 24 Bize vü size dāḥı ne ҡılam⁷³⁴ çün
Şularuñ gibi merdān ҡondı gōçdi
- 25 Ҙanı İskender ü Kisrī vü⁷³⁵ Ҙayşer
Niçe Fağfūr⁷³⁶ u Ḥākān ҡondı gōçdi
- 26 Bu derde Cālinūs bulamadı⁷³⁷ dermān
Hem Eflāṭūn u Loḳmān ҡondı gōçdi

⁷³⁴ ҡılam: ҡala, D.

⁷³⁵ Kisrī vü: Fağfūr u, D.

⁷³⁶ Fağfūr u : Kisrī vü, D.

⁷³⁷ bulamadı: itmedi, D.

- 27 Bu t̄ac u taḥt u baḥta ğarra olmañ
Ki niçe řāh u sultān ḳonđı gōçđi
- 28 Ḳanı ředdād u Taḳyānūs u Nemrūd
Daḥı Fir' avun u Hāmān ḳonđı gōçđi
- 29 Ḳanı Afrāsiyāb u Sām u Behrām⁷³⁸
Cem ü Rüstem Nerīmān ḳonđı gōçđi
- 30 Ḳanı geydükleri ol dürlü ḥil' at⁷³⁹
Ḳamusı çünki ' uryān ḳonđı gōçđi
- 31 Bu meydānı çü t̄utmadı biri hiç⁷⁴⁰
O cümle pehlūvānān ḳonđı gōçđi
- 32 Ṭopı alımadılar çarḥ elinden⁷⁴¹
Ḳamusı řaldı çevġān ḳonđı gōçđi

[81b]

⁷³⁸ Divanla yapılan karşılaştırma sonucunda mecmuada bu beyitten bir beytin eksik olduğu tespit edilmiştir. Eksik olan beyit aşağıda yer almaktadır:

Niçe Nūşinrevan oldı revāne

Niçe Husrev firāvān ḳonđı gōçđi, D.

⁷³⁹ Bu beyit divanda otuz birinci sırada yer almaktadır.

⁷⁴⁰ Bu beyit divanda otuz ikinci sırada yer almaktadır.

⁷⁴¹ Bu beyit divanda otuz üçüncü sırada yer almaktadır.

33 Çakalu⁷⁴² dilküye kalā mı mişe⁷⁴³
Çü her aşlan u kaplan kōndı göçdi

34 Kānı Sa‘ dī Celāleddīn ü ‘ Attār⁷⁴⁴
Veled Gülşehri Elvān kōndı göçdi

35 **Kemāl Ümmī** cihāna ne ğarra olma⁷⁴⁵⁷⁴⁶
Ki⁷⁴⁷ senün gibi çendān kōndı göçdi

Der-kenār [80b]

-104-

[Şenāyī]

mefā‘ ilün mefā‘ ilün mefā‘ ilün mefā‘ ilün

1 Didüm cānā ki dilberler neyiçün dil-nüvāz olmaz
Didi kim nāzenīn olanda nāz olur niyāz olmaz

2 Didüm vaşluñ bahārinsuz⁷⁴⁸ ħazāndur bağ-ı [cān u dil]⁷⁴⁹
Didi bir kış olur mı kim anuñ ardınca [yaz olmaz]

⁷⁴² çakalu: şağal, D.

⁷⁴³ Bu beyit divanda otuz dördüncü sırada yer almaktadır.

⁷⁴⁴ Bu beyit divanda otuz beşinci sırada yer almaktadır.

⁷⁴⁵ Divanla yapılan karşılaştırma sonucunda mecmuada bu beyitten bir beytin eksik olduğu tespit edilmiştir. Eksik olan beyit aşağıda yer almaktadır:

Bu fenn içinde bul faqr u fenā kim

Niçe ‘ āllame fennān kōndı göçdi, D.

⁷⁴⁶ Bu beyit divanda otuz altıncı sırada yer almaktadır.

⁷⁴⁷ ki: çü, D.

⁷⁴⁸ vaşluñ bahārinsuz: ħüsnün bahār ansız, M.

⁷⁴⁹ Makalede beyit üçüncü sırada yer almaktadır.

- 3 Didüm zülfüñ uzansın⁷⁵⁰ kıo ruđuñda tã ki ‘ ömrümdür⁷⁵¹
Didi devr-i kıamerdür bu igen ‘ ömri dirãz olmaz
- 4 Didüm kim yüzüñi⁷⁵² görüp kıaşıñı kıılmıřam kıible⁷⁵³
Didi kim iki mihrãba sucüd itme namãz olmaz
- 5 Didüm kim sırr-ı mestürüñ ider mestãne çerřmüñ fãř⁷⁵⁴
Didi kim merdüm-i sermest igende ehl-i rãz olmaz
- 6 Didüm ‘ ämmiken in‘ ämuñ baña cevrüñi hãř [itdüñ]⁷⁵⁵
Didi her ‘ äm Maħmüd’ uñ kıatında hãř Ayãz olmaz
- 7 Didüm kim hãřır-ı bülbül neye gül gibi⁷⁵⁶ nãzükdür
Didi kim iy **řenãyi** öpsem niyãz ehlinde nãz olmaz

-105-

Velehu [Kemãl Ümmi]

mefã‘ ilün mefã‘ ilün fe‘ ülün

- 1 İlãhi derdimendem çãre senden

⁷⁵⁰ didüm zülfüñ uzansın: didüm ki ol zülf uzasun, M.

⁷⁵¹ Makalede beyit ikinci sırada yer almaktadır.

⁷⁵² yüzüñi: Ka‘ beyi, M.

⁷⁵³ Makalede beyit beřinci sırada yer almaktadır.

⁷⁵⁴ Makalede beyit altıncı sırada yer almaktadır.

⁷⁵⁵ Makalede beyit dördüncü sırada yer almaktadır.

⁷⁵⁶ neye gül gibi: dađı gül bigi, M.

- Yine⁷⁵⁷ merhem sen ur çün yāre senden
- 2 Budur derdüm ki bî-derdem İlāhî
Yine⁷⁵⁸ derd isterem bir pāre senden
- 3 Hākīm ü bî-zevāl sensin ki dāyim
İrer tīmār her bî-māre senden
- 4 İlāhî luṭf u iḥsān fazl u dermān
Bugün bu derd ü āh u zāre senden
- 5 Yüregüm başlu gözüm yaşlu her dem
Şu ḥasretten⁷⁵⁹ ki yüzüm qara senden
- 6 Nite maḥrūm idesin şol quluñı
Ki suçın dileyüp yalvara senden
- 7 Egerçi sen baña benden yaqınsan
Velî ben olmışam āvāre senden
- 8 Senüñ ‘ışkuñı ister dü cihānda
Bu kem-ter ‘āşık u bî-çāre senden

⁷⁵⁷ yine: girü, D.

⁷⁵⁸ yine: girü, D.

⁷⁵⁹ ḥasretten: ḥayretten, D.

9 Baña vir sen seni⁷⁶⁰ benden beni al
Çün irmek dilerem sen yāre senden

10 İlāhī seni senden şey 'i lillāh
Beni benlik niçe bir yara senden

11 **Kemāl Ümmī**'ye göster doğru yolu
Ki senüñ birle saña vara senden

-106-

Velehu [Kemāl Ümmī]

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

1 İy gönül eyvay ki gey dīvānesin
Kim şanursın sen seni ⁷⁶¹bīgānesin⁷⁶²

[82a]

2 Bir⁷⁶³ ' aceb bīgānesin gönlünde⁷⁶⁴ uş⁷⁶⁵
Giçdi ' ömrüñ dostdan⁷⁶⁶ bī-gānesin

⁷⁶⁰ vir sen seni: sen vir seni, D.

⁷⁶¹ sen seni: seni bir, D.

⁷⁶² bīgānesin: yīgānesin, D.

⁷⁶³ bir: bü'l, D.

⁷⁶⁴ bīgānesin gönlünde: yīgānesin kim ' ömrün, D.

⁷⁶⁵ Divanla yapılan karşılaştırma sonucunda mecmuada bu beyitten iki beytin eksik olduğu tespit edilmiştir. Eksik olan beyitler aşağıda yer almaktadır:

Çamu hāş u ' ām içinde nām-dār

Dām u bā-mekr ü velī bī-dānesin

Ḥalvet içre fāsık u ayık velī

Şohbet içre ' āşık-ı mestānesin, D.

⁷⁶⁶ ' ömrüñ dostdan: henüz Tañrı'dan, D.

3 Nefs ü şehvet şem^ç ine karşı müdām⁷⁶⁷

Arzular⁷⁶⁸ cem^ç inde hōd⁷⁶⁹ pervānesin

4 Kaçan olasin gülistān bülbüli

Niçema kim bayğuş-ı vîrānesin

5 İy ^ç aceb hiç ögüne düşmez mi kim

Şol karañu dār ^ç ibret hānesin

6 Niçe bir zerķıla halk aldayasın⁷⁷⁰

Bu fenā mekkāreye aldanasın

7 Niçe bir od ölçerüp yil kovasın⁷⁷¹

Toprağa tapup şuya tayanasın

8 Niçe bir bu dünyenün ağusına⁷⁷²

Bal şanuben barmağünü banasın

9 Niçe bir ğaflet şarābın içesin⁷⁷³

⁷⁶⁷ Divanda beyit beşinci sırada yer almaktadır.

⁷⁶⁸ arzular: arzu vü, D.

⁷⁶⁹ hōd: çün, D.

⁷⁷⁰ Divanda beyit sekizinci sırada yer almaktadır.

⁷⁷¹ Divanda beyit dokuzuncu sırada yer almaktadır.

⁷⁷² Divanda beyit onuncu sırada yer almaktadır.

⁷⁷³ Divanda beyit on birinci sırada yer almaktadır.

Dahı vaqt olmadı mı kim çanasın

10 Niçe bir yol yürüyesin bī-delī⁷⁷⁴

N'ola ger bir yol erine çanasın

11 Vaqtidür kim dünyeyi terk idesin⁷⁷⁵

Āhiret çanularını çanasın

12 Ol çamu odına yanmayasın yarın⁷⁷⁶⁷⁷⁷

Ger bugün bu ' ışık odına yanasın

13 Tañrı dīzārın severseñ ' ışıkıla⁷⁷⁸⁷⁷⁹

Andan artuğdan gerek uşanasın

14 Şimdi esrüksin ne kim dilerseñ it⁷⁸⁰

Āhır ayılıcağız⁷⁸¹ utanasın

⁷⁷⁴ Divanda beyit on ikinci sırada yer almaktadır.

⁷⁷⁵ Divanda beyit on üçüncü sırada yer almaktadır.

⁷⁷⁶ ol çamu odına yanmayasın yarın: şâyed oda yanmaya cânuñ yarın, D.

⁷⁷⁷ Divanda beyit on dördüncü sırada yer almaktadır.

⁷⁷⁸ Divanda beyit on beşinci sırada yer almaktadır.

⁷⁷⁹ Divanla yapılan karşılaştırma sonucunda mecmuada bu beyitten bir beytin eksik olduğu tespit edilmiştir. Eksik olan beyit aşağıda yer almaktadır:

Yu şafâ şuyıla çalbüñ jengini

Tā şafiler rengine boyanasın, D.

⁷⁸⁰ Divanda beyit on yedinci sırada yer almaktadır.

⁷⁸¹ ayılıcağız: ayılıncağaz, D.

15 Añ ħarīr ıssı döşekde şuni kim⁷⁸²
Taş u toprak döşenüp yastanasın

16 Rāḥat u rahmet dilersen⁷⁸³ tā ebed⁷⁸⁴
Bu devir cevrine ger қatlanasın

17 Giçdi oğlanlık yigitlik dönmedün⁷⁸⁵
İy delü pes sen kaçan uşlanasın

18 Bu⁷⁸⁶ **Kemāl Ümmī**'ye inanmazısañ⁷⁸⁷⁷⁸⁸
Varup anda⁷⁸⁹ göricek inanasın

[82b]

-107-

Velehu [**Kemāl Ümmī**]⁷⁹⁰

mefā' ilün fe' ilätün mefā' ilün fe' ilün

1 Ḥağ'a şükür ki yine irdük uş yeñi yaza

⁷⁸² Divanda beyit on sekizinci sırada yer almaktadır.

⁷⁸³ dilersen: bulasın, D.

⁷⁸⁴ Divanda beyit on dokuzuncu sırada yer almaktadır.

⁷⁸⁵ Divanda beyit yirminci sırada yer almaktadır.

⁷⁸⁶ bu: ger, D.

⁷⁸⁷ Divanda beyit yirmi ikinci sırada yer almaktadır.

⁷⁸⁸ Divanla yapılan karşılaştırma sonucunda mecmuada bu beyitten bir beytin eksik olduğu tespit edilmiştir. Eksik olan beyit aşağıda yer almaktadır:

İrden uyanasın hoşıdı uyḥudan

Aşşı ne ger ölicek uyanasın, D.

⁷⁸⁹ varup anda: uş varuben, D.

⁷⁹⁰ Bu şiirin Kemāl Ümmī'ye ait olduğu tespit edilmiştir. Şiirin devamı sayfa kopukluğu nedeniyle mecmuada yer almamaktadır.

- Anuñ ‘aṭālarınuñ sağışını kim yaza
- 2 Ne hūb mu‘tedil oldı görüñ bu āb u hevā
Çalapdan olalı destūr serd ü ayaza
- 3 Zehī ‘Alīm ü Ḥakīm ü ‘Azīm ü Şāni‘ kim
Getürdi şun‘ını hoş revnağ u rendāze⁷⁹¹
- 4 Tınandı dürlü libāsıla tağ u yaz u bağ
Bezendi beñzerdi her dükkānı bezzāza
- 5 Meger Ḥoten tarafından eser nesīm şabā
Ki tıldı misk қоһusı Rūm u Şām u Şīrāza
- 6 Yine beşīr-i bahār erdi çiğdem ü nevrūz
Ki irdi қамудan öñdin baқ ol dem sāza
- 7 Birisi yaşlu bigi gök giyer ‘aceb niçün
Birisi haste bigi beñzi boyanup sāza
- 8 Ḥaber virür şor ne hāl-i delīle bunlar kim
Ne şād bizcileyin ‘ömri kem yaşı āza
- 9 Benefşe boynın egüben güler hem nergis
Gözin açar yine yumar çü başladı nāza
- 10 Çenār serv ü şanavber şaқāyıқ ü reyḥān

⁷⁹¹ rendāze: revendāze, D.

Bular kamu tapu kıılır gül-i serefrāza

11 Götürdi burka^ç ını gül güler cemālinden

Görelı başladı bülbül du^ç ā vü i^ç zāza

12 Dükeli kuşlar oqır şükr ü zıkr ü tesbihāt

Çü murğ-zār içi tıldı lafif āvāze

13 Seherde hoş nefes ile kamosı fe^ç nżür oqır

Ki cān kulağıyla müstemi^ç ol āvāze

14 Gönül göz ile bak āşār-ı rahmetullāha

Nice kıılır ölü yiri diri ter ü tāze

15 Kamosı cavkıla vü zevk ü şavt u şevkıle

Ġanī Çalap kaposında kıılır çü dervāze

16 Yuvada yaprak içinde neşid oqır kimisi

Hevāda kimisi āġāz kııldı pervāze

[83a]

-108-

[İbrāhım]

fe^ç ilātün mefā^ç ilün fe^ç ilün

1 Hice şay gözi ki kan degil yaşı⁷⁹²

Dağı sevdāsı olmayan başı

2 Menzil-i⁷⁹³ maqşadı sa^ç ādetdür

⁷⁹² sayfa kopmuş vezin farklı

⁷⁹³ menzil-i: maqşadı, D.

- Her kimün ʿ ışk olursa yoldaşı
- 3 Ol ki nūş itdi dördini derdüñ⁷⁹⁴
Pür-şafā oldu içi vü taşu
- 4 Vaşletüñ şekkeri⁷⁹⁵ harām aña kim⁷⁹⁶
Olmadı hecr⁷⁹⁷ içinde zehr aşu
- 5 Derdile olmayan kişi⁷⁹⁸ degmez⁷⁹⁹
Bir güne biñ yılisa⁸⁰⁰ ger yaşu
- 6 Kimde kim ʿ aqilla başiret var⁸⁰¹
Naqşu bildi vü buldı naqqāşu
- 7 Gösterür sırrı *nūn ve l-ḳalem*⁸⁰²⁸⁰³
Ne şanursın bu göz ile ḳaşu
- 8 Keşret-i cemʿi ʿ ayn-i vahdet bil⁸⁰⁴
Görmedüñ sen meger ki ḥaşḥāşu

⁷⁹⁴ Divanla yapılan karşılaştırma sonucunda mecmuada bu beyitten sonra bir beytin eksik olduğu tespit edilmiştir. Eksik olan beyit aşağıda yer almaktadır:

Leyli ʿ ışkından baş oynamayan
Ḳanda Mecnūn ola yoldaşı, D.

⁷⁹⁵ şekkeri: şerbeti, D.

⁷⁹⁶ Divanda beyit beşinci sırada yer almaktadır.

⁷⁹⁷ olmadı hecr: olmaya hīç, D.

⁷⁹⁸ derdile olmayan kişi: olmayan kişi derdile, D.

⁷⁹⁹ Divanda beyit altıncı sırada yer almaktadır.

⁸⁰⁰ yılisa: yıl ola, D.

⁸⁰¹ Divanda beyit yedinci sırada yer almaktadır.

⁸⁰² Divanda beyit sekizinci sırada yer almaktadır.

⁸⁰³ Kalem Suresi 68/1: “Nūn. Kaleme ve (yazanların) onunla yazdıklarına andolsun.”

⁸⁰⁴ Divanda dokuzuncu sırada yer almaktadır.

9 Cān-ı tenden ü bu teni⁸⁰⁵ cāndan⁸⁰⁶
Görmedi ayru bakmayan şaşı

10 Zerķ ü zerrāķa rızķ u rāzıķdur⁸⁰⁷
‘ Işķa irürdi rind ü ķallāşı

11 Āfitābı gör āķi ğayretten⁸⁰⁸
Nice maķrūm ķıldı ħuffāşı

12 ‘ Işķa sen yār şanma İbrāķīm⁸⁰⁹
Degme bir bī-vefā vü ķulmaşı

13 Taşa beñzetme münkirūñ gönlin⁸¹⁰
Kişi sa‘y ile yumuşadur taşı

Der-kenār [83a]

-109-

[Ĥalīlī]

fā‘ ilātün fā‘ ilātün fā‘ ilātün fā‘ ilün

1 İy ķılan da‘ vā ki şūfiyem fütūķātūñ nedür
Ger şafā ehlinden ise Ĥaķķa mirātūñ nedür

2 ‘ Ārif-i nefis olmayınca kimse bulmaz Ĥaķķa yol
Da‘ vīyi ‘ irfān iderseñ göster işbātuñ nedür

⁸⁰⁵ cān-ı tenden ü bu teni: cānı bu tenden ü teni, D.

⁸⁰⁶ Divanda beyit onuncu sırada yer almaktadır.

⁸⁰⁷ Divanda beyit on birinci sırada yer almaktadır.

⁸⁰⁸ Divanda beyit on ikinci sırada yer almaktadır.

⁸⁰⁹ Divanda beyit on üçüncü sırada yer almaktadır.

⁸¹⁰ Divanda beyit on dördüncü sırada yer almaktadır.

- 3 Olmayan⁸¹¹ fānī özünden mürtefi^c olmaz hicāb
Fānīyem dirsən ^c aceb bu zerķ u ʔāmātuñ nedür
- 4 Bu riyā-yı⁸¹² ʔaylasān u Һırķadan yok Һāşılıñ
Geç bu şüretten özüñi tanı kim zātuñ nedür
- 5 Nūr-ı Һaķ'dan urma lāf iy kendüzinden bī-Һaber
Bilmedüñ çün sende ol⁸¹³ mışbāha mişķātuñ nedür
- 6 Çünki sen maĥkūm-ı nefs-i şūmsın iy bü'l-heves⁸¹⁴
Kimseye kāfir dime boynuñdağı⁸¹⁵ Lātuñ nedür
- 7 Da^c vī eylersen ki men keşf-i⁸¹⁶ maķāmāt eylerem
Bilmezem iy Һar bu yolda bindüğüñ atuñ nedür
- 8 Eylemişsin şüret-i şūfīliğı dükkān-ı keseb⁸¹⁷
Bundan özge var ise göster kerāmātuñ nedür
- 9 Çün bulunmaz bī-riyā ^c ālemde bir şāĥib kemāl
İy **Һalīlī** sözi kes bunca maķālātuñ nedür

-110-

Velehu [İbrāhīm]

mef' ūlū fā' ilatū mefā' ilū fā' ilūn

- 1 Bīgāne dimek aña ki ^c ışķ āşināsıdur

⁸¹¹ olmayan: olmadın, D.

⁸¹² riyā-yı: ridā vü, M.

⁸¹³ sende ol: sendeki, M.

⁸¹⁴ Makalede beyit sekizinci sırada yer almaktadır.

⁸¹⁵ boynuñdağı: boynuñda gör, M.

⁸¹⁶ men keşf-i: ben seyr-i, M.

⁸¹⁷ Makalede beyit altıncı sırada yer almaktadır.

‘ Işkuñ kim olsa çakeri begler gedāsıdur

2 ‘ Işkuñ yolında cān virüben başın öneyen
Ġam yimesün ki milk-i ebed ħūn bahāsıdur

3 Şarḫ oldurur ki ‘ aşık olan ‘ ışka cān vire
Cān terk-i ‘ ışk içinde henüz ibtidāsıdur

[83b]

4 İrdükde⁸¹⁸ ‘ ışka cānını şükrāne virmeyen
Cānānı bulmamaqlığı anuñ cezāsıdur

5 ‘ Ākıl hemīşe rāḫat āsāyiş ārzūlar
‘ Āşık bile ki rāḫatı derd ü belāsıdur

6 Bu ‘ ışk içinde dördüni derdüñ içen kişi
Dermānı derde virdi kim anuñ devāsıdur

7 Cān gülşeni içinde gülüñ ğoncasın açan
Her dem hezār luḫfila ‘ ışkuñ hevāsıdur

8 Şāḫib-i cemāl ḫüsnine maġrūr olmasun⁸¹⁹
Kim ḫüsninüñ kemāli nazarlar şafāsıdur

⁸¹⁸ irdükde: izünde, D.

⁸¹⁹ Divanla yapılan karşılaştırma sonucunda mecmuada bu beyitten sonra bir beytin eksik olduğu tespit edilmiştir. Eksik olan beyit aşağıda yer almaktadır:

Mestāne gözi kirpügin oḫlar idindi ‘ ışk
Şol qara qaşlar ay alın üstinde yaysıdur, D.

9 ʿ Ālemde ʿ ışka aḥsen-i mazhardurur cemāl⁸²⁰⁸²¹

Anın gönül bu ḥüsn ü cemālün fidāsıdır

10 ʿ Işkı kaçan beyān idiser ʿ ayn u şin ü ḳāf⁸²²

Maʿ nīsın iste ḥarfını ḳo kim libāsıdır

11 ʿ Işkuñ iriše bahşışı **İbrāhīm** ol faḳır⁸²³

Kim her vücūda cūd bu ʿ ışkuñ ʿ aḫāsıdır

-111-

Velehu [İbrāhīm]

mefʿ ūlū fāʿ ilatū mefāʿ ilū fāʿ ilūn

1 Hicrūñ vişāl olur yine pāyānı ḡam yime

Her derdūñ iriştir yine dermānı ḡam yime

2 Ağlamaḡuñ soñı yine ḡülmekdür iy⁸²⁴ ḥakīm

Düşvārıla bile ḳodı āsānı ḡam yime

⁸²⁰ Divanda beyit onuncu sırada yer almaktadır.

⁸²¹ Divanla yapılan karşılaştırma sonucunda mecmuada bu beyitten sonra bir beytin eksik olduğu tespit edilmiştir. Eksik olan beyit aşağıda yer almaktadır:

Yārun nesīmi zülfile cān dimāḡını

Pür-müşk iden hemīşe maḥabbet şafāsıdır, D.

⁸²² Divanda beyit on ikinci sırada yer almaktadır.

⁸²³ Divanda beyit on üçüncü sırada yer almaktadır.

⁸²⁴ iy: ol, D.

- 3 Her laḥza bir qarāra degül bu zamān⁸²⁵ işi⁸²⁶
Çarḥuñ muḥālif oldı [çü]⁸²⁷ seyrānı ğam yime
- 4 Bilürsin āḥi⁸²⁸ Yūsufi çāha bıraḳdılar⁸²⁹
Taḳdīr Mıṣruñ eyledi şultānı ğam yime
- 5 Göñül evi belāyıla yıḳıldı ise Ḥaḳ⁸³⁰⁸³¹
Ma^ç mür kıldı gencile⁸³² vīrānı ğam yime
- 6 **İbrāhīm** oyna cānuñı ma^ç şūḳ yolına⁸³³
Vaşlı ^çivaż virür yine [saña]⁸³⁴ cānānı ğam yime

Der-kenār [83b]

-112-

[Ḥalīlī]

fā^ç ilātün fā^ç ilātün fā^ç ilātün fā^ç ilün

- 1 Men ki dervīšem faḳīrem pādişāh-ı [^ç ālemem]
Rūḥ-ı bī-rengem egerçi renge geldüm ādemem

⁸²⁵ zamān: cihān, D.

⁸²⁶ Divanla yapılan karşılaştırma sonucunda mecmuada bu beyitten sonra bir beytin eksik olduğu tespit edilmiştir. Eksik olan beyit aşağıda yer almaktadır:

Ya^ç küb egerçi furḳatıle yaḳdı baġrını

Āḥirde buldı Yūsuf-ı Ken^ç ānı ğam yime, D.

⁸²⁷ [çü]: mecmuada yer almamaktadır.

⁸²⁸ āḥi: āḥir, D.

⁸²⁹ Divanda beyit beşinci sırada yer almaktadır.

⁸³⁰ göñül evi belāyıla yıḳıldı ise Ḥaḳ: gönlüm evin belāyıla yıḳdısa gözlerüñ, D.

⁸³¹ Divanda beyit altıncı sırada yer almaktadır.

⁸³² kıldı gencile: ide luḫfıla, D.

⁸³³ Divanda beyit yedinci sırada yer almaktadır.

⁸³⁴ [saña]: mecmuada yer almamaktadır.

- 2 Şeş cihāt u çār ‘ unşurdur beni fāş [eyleyen]
Yoḥsa ben gencine-i vaḥdetde nūr-ı mübhemem
- 3 ‘ Ālemü’l-ğaybuñ vucūdi⁸³⁵ benden oldı [āşikār]⁸³⁶
İy başiretsiz beni gör kim ne zāt-ı a‘ zāmam
- 4 Söyleyen Ḥaḫdur benüm dilümde her dem yoḥsa ben⁸³⁷
Çār ‘ unşurdan mürekkeb bī-lisānum ebkemem
- 5 Ümmehāt ile ne var ābāya oldumsa ḥulūd⁸³⁸
‘ Ālem-i taḫḫīke baḫsañ cümlesinden aḫdemem
- 6 Cennet ü Firdevs için bir laḫza ğam-ğīn olmazam
Ṭālib-i dīzār-ı yārem⁸³⁹ şādumānām ḥurremem
- 7 İy Ḥalīlī çün her iş taḫdīr elinden işlenür
Fāriğam dünyādan u ‘ uḫbā ğāmından bī-ğamam

-113-

[Ḥalīlī]

fā‘ ilātün fā‘ ilātün fā‘ ilātün fā‘ ilün

- 1 Çün beyān⁸⁴⁰ oldı rumūz-ı ‘ alleme’l-esmā bize
Rūşen oldı nükte’-i sırr-ı şeb-i İsrā bize

⁸³⁵ vucūdi: şıfātı, M.

⁸³⁶ Makalede beyit beşinci sırada yer almaktadır.

⁸³⁷ Makalede beyit üçüncü sırada yer almaktadır.

⁸³⁸ Makalede beyit dördüncü sırada yer almaktadır.

oldumsa ḥulūd: düşdümse ḫalef, M.

⁸³⁹ dīzār-ı yārem: dīdār-ı Ḥaḫkam, M.

⁸⁴⁰ beyān: ‘ iyān, M.

- 2 Zerre-i mihrüz egerçi maṭla‘-ı mihr olmuşuz
Kaṭre‘-i baḥruz velīkin mevc ider deryā bize
- 3 Bilmişüz dünyā-yı fānīnūñ nedür keyfiyeti
Zāhir olmuşdur ḥafā-yı ‘ālem-i ‘uḳbā bize
- 4 Ümmehātuñ zübdesiyüz Haḳḳ’a mazhar düşmişüz
Şöyle zātuz kim bulunmaz bir daḥı hemtā bize
- 5 Şūfīyā biz çekmezüz imrüz u ferdā ḡuşşasın
İbn-i vaḳtüz lā-cerem imrüzdur ferdā bize
- 6 Çār ‘unşurdur bize şüretde kılduran ḳarār

Der-kenār [84a]

- Yoḡsa ma‘nide maḳām-ı ḳurb-ı Haḳḳdur cā bize
- 7 Cennet ü dīzārdur maḳşūd-ı ehl-i ma‘rifet
Bir nefes ansuz gerekmez cennetü’l-me’vā bize
- 8 Biz ki ma‘nī ḡülşeninden söylerüz bülbül bigi
Ḥasret iltür nuṭḳıla ṭuṭī-i şekker-ḥā bize
- 9 İy **Ḥalīlī** ḡāfil olma ol hümāyün peşşevüz⁸⁴¹
Kim kıılır her dem tecellī kāfdan ‘anḳā bize

-114-

Velehu [İbrāhīm]⁸⁴²

⁸⁴¹ peşşevüz: peşşeyüz, M.

⁸⁴² Divanla yapılan karşılaştırma neticesinde bu şiir divanda yer almamaktadır.

mefâ'îlün mefâ'îlün fe'ülün

1 Bugün biñ luḫfila cānān görüñdi
Gel imdi gözüñ aç iy cān görüñdi

[84a]

2 Bu cānlar maşrıḫınuñ āfitābı
‘Ayān oldı ḫamu pinhān görüñdi

3 Göñül deryāsına ğavvāş olanuñ
Gözine dürr ne durur kān görüñdi

4 Nedür kān dir iseñ mürşid ü kāmīl
Kim andan şüret-i raḫmān görüñdi

5 Cihān bir cismdür cān evliyādur
Demezem ben nedür Ḳur’ān görüñdi

6 Berkidür ‘aḫılla göñül gözini
Baḫ ol yüzdeki ol sulṫān görüñdi

7 Ene’l-Ḥaḫḫ didügi Maşşūr’a ḫaḫḫdur
Nedür küfri nedür imān görüñdi

8 Gel iy baḫrī bu deryā gevheri söz
Ne dürlere derc ider ‘ummān görüñdi

9 Bu İbrāḫīm’e beñzer kemterin ḫul
Kemine mübtelā ḫandān görüñdi

Der-kenār [84a]

-115-

[Ḥalīlī]

fe' ilātün mefā' ilün fe' ilün

1 Gel berü şūfīyā ki mest olalum
Mest-i cām-ı mey-i elest olalum

2 Qılalum nīstī⁸⁴³ yolında sefer
Varalum kūy-ı yāre hest olalum

3 Virelüm ihtiyāri rūḥ eline⁸⁴⁴
Niçe bir nefse zīr-dest olalum

4 Ālem-i ḳudse idelüm pervāz
Niçün bunda pāy-best olalum

5 Nefsümüz putlarını şınduralum
Cehd idüp Huzā-perest olalum

6 Yār bizi [çün] şikeste ister imiş
Gelünüz cümlemüz şikest olalum

7 İy Ḥalīlī gözetme cāy-ı bülend
Meskenet gözlegil ki best olalum

-116-

Ḥalīlī Fermāyed

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

1 Zāhida çün bi-ḥabersin nām ile nāmūsdan
Bārī inkār itmegil geç bu ḳurı⁸⁴⁵ nāmūsdan

⁸⁴³ nīstī: niyyeti, M.

⁸⁴⁴ ihtiyāri rūḥ eline: ruḥa ihtiyārumuzı, M.

⁸⁴⁵ itmegil geç bu ḳurı: etme Ḥaḳḳā geç kuru, M.

- 2 Kō enāniyyet ʔarīḳin maʕ rifet kesb ide gör
Ādem oĝlısın ne bulduñ şūret-i kābusdan
- 3 Nūr-ı Hāḳdur görinen ʕ ārifde iy kūteh-naẓar
Şöyle kim şemʕ üñ ziyāsı görünür fānūsdan
- 4 Pādişāh iseñ ne var cehd it gedā-yı ʕ ārif ol
Cehl ile bārī ne ḥāşıl genc-i Taḳyānūsdan
- 5 Şūfiya isen⁸⁴⁶ ʕ āşıḳa mülḥid gerek kāfir degül
Ol sürer zevḳ⁸⁴⁷ deff ü çeng ü ney nāḳūsdan
- 6 Zāhid-i⁸⁴⁸ ḥod-bīn ne bilsün Hāḳ ʔarīḳinden ḥaber
Tek⁸⁴⁹ hemān dünyā-yı ṭoldurmışdurur sālusdan
- 7 İy Ḥalīlī bulmaĝ isterseñ Cenāb-ı Hāḳḳa yol
Ḥāk-ı pāy-ı ʕ ārif ol dūr olmaĝıl pā-būsdan

[71b]

-117-

[Ḥalīlī]

müstef ilün feʕ ülün müstef ilün faʕ ülün

- 1 Dār-ı fenāda her kim fānī-i muṭlaḳ olmaz
Dār-ı bekāda hergiz şāyeste-i Hāḳ olmaz

⁸⁴⁶ şūfiya isen: zāhid[ā] sen, M.

⁸⁴⁷ zevḳ: zevḳın, M.

⁸⁴⁸ zāhid-i: şūfī[-i], M.

⁸⁴⁹ tek: ol, M.

- 2 Dünyā-yı dūnda her kim nef̄s-i ḥas̄ise uydu
Maḡbūn-ı āḫiretdür dīzāra mülḥaḡ olmaz
- 3 Esrār-ı *küntü kenz* 'e genc̄ine ehl-i Ḥaḡdur
Her bī-ḡaber ḡatında bu rāz-ı açmaḡ olmaz
- 4 Eṣyā egerḡi cümle z̄ikr-i Ene'l-Ḥaḡ eyler
Ammā ki ehl-i ṣer' a bu söz muḡaḡḡaḡ olmaz
- 5 Zikr-i Ene'l-Ḥaḡdan aşıldı dāra Maṣṣūr
Hem sālīkūñ dilinde z̄ikr-i *Ene'l-Ḥaḡ* olmaz
- 6 Derd ü belāda ⁸⁵⁰gamdan bāl u per itmeyince⁸⁵¹
Ol āṣiyān-ı ḡudse seyr ile varmaḡ olmaz
- 7 'Āṣıḡlaruñ kelāmın 'ārifler añlar ancaḡ
Her zāhid-i ḡadīde bu rāzı añmaḡ olmaz
- 8 Lezzāt dūnyeviye aldandı kim ki ḡaldı⁸⁵²
Lezzāt-ı uḡreviden hiḡ andan aḡmaḡ olmaz
- 9 Rāh-ı Ḥaḡa **Ḥalīlī** varmaḡda rāh-dār ol

⁸⁵⁰ belāda: belā vü, M.

⁸⁵¹ itmeyince: olmayınca, M.

⁸⁵² 15. Yüzyıl Şairlerinden Diyarbakırlı Halilî'nin Şiirleri makale ile karşılaştırma neticesinde mecmuada yer alan sekizinci ve dokuzuncu sıradaki beyitler makalede yer almamaktadır.

Bu yolda sâlik olan bî-çâre aḡsaḡ olmaz

Der-kenâr [71b]

-118-

Velehu [Ḥalîlî]

fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilün

- 1 Yârini yarın görendür kim bugün yârin görür
Görmeyen yârin bugün yârin kaçan yârin görür
- 2 Kim ki keşretden geçüp oldı 'alâyıḡdan berî
Vaḡdetüñ buldı ṡarîkin Ḥaḡḡ'ıñ envârın görür
- 3 Kim ki nefsin bilmedi Rabbini bilmez şek degül
Nefsini bilen dürür ol kim kendü miḡdârın görür
- 4 Ka' be-i ma' nâyı 'ârif dem-be-dem eyler ṡavâf
Ḥâcî-i şüret hemânâ Mekke dîvârın görür
- 5 Yarın anda şoḡbet ü dîzârdan ⁸⁵³maḡrûm olur
Bize kerkes gibi her kim dünje murdârın görür
- 6 Aşılan dâr-ı belâya dünyede Mañşûrvar
Nice düşvâr ⁸⁵⁴ olmasun kim rûy-ı dildârın görür

⁸⁵³ şoḡbet ü dîzârdan: ni' met-i didârdan, M.

⁸⁵⁴ düşvâr: dil-şâd, M.

- 7 İy **Halîlî** himmetile fakri fahr iden⁸⁵⁵ müdâm
Arzû-yı cennet itmez dost didârın görür

-119-

Velehu [Halîlî]

fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilün

- 1 Kim ki Hâk yolında terk-i cânıla baş eylemez
Sırr-ı Hâk'dan havf ider ol nüktesin fâş eylemez
- 2 'Āşık-ı şadık virür sırr-ı Ene'l-Hâk'dan haber
Dâra çıkmakdan üşenmez guşsa-i baş⁸⁵⁶ eylemez
- 3 Ni' met-i dîzâr-ı Hâkdan tâ-ebd mahrûm olur
Kim ki nefsi-şûma derd ü guşşadan aş eylemez
- 4 Viremez⁸⁵⁷ 'ışk-ı haqîkîden kemâhî bir haber
Rûy-ı zerdin ol kim eşk-i sürhile yaş eylemez
- 5 Hüsn-i zibâdan anuñ-çün göz yumar gözsüz faķih
Bî-başıretdür ġaraż naķşında naķķaş eylemez
- 6 'ışk bazarında şûfî kalbe yoķdur⁸⁵⁸ [hiç] i' tibâr

⁸⁵⁵ himmetile fakri fahr iden: şol hümâ-himmet faķir ol kim, M.

⁸⁵⁶ baş: taş, M.

⁸⁵⁷ viremez: virmez ol, M.

⁸⁵⁸ şûfî kalbe yoķdur : yoķdur zâhide hiç, M.

‘ Āşık [şâf] ol ki ‘ ışk ehline çü qalmâş eylemez⁸⁵⁹

- 7 İy **Ĥalîlî** hıdmet-i hâşşân-ı dergâh eyle kim
Şâha irmez her kim ol pâ-bûs-ı ferrâş eylemez

[72a]

-120-

[Ĥalîlî]⁸⁶⁰

fâ‘ ilâtün fâ‘ ilâtün fâ‘ ilâtün fâ‘ ilün

- 1 Qaşlaruñ remz ile kirpik oĥını atup ider
Niçe bir qan ide nâ-ĥaq nola ger yâ semeni
- 2 Ol şanem didi raqīb öldi varam billâh didüm
Didi bir şekkerdür ol qoymadı ol yâsa meni
- 3 Şi‘ ri terk itdi **Ĥalîlî** çün olupdur şâ‘ ir
Bilmeyen ĥâr-ı muğaylânı nedür yâ semeni

Der-kenâr [72a]

-121-

Velehu

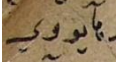
İlâhî Fermâyed

fâ‘ ilâtün fâ‘ ilâtün fâ‘ ilâtün fâ‘ ilün

- 1 Yine vaqt oldı ki güş eyleyevüz sâz u neyi
Qoyavuz Qûm Qeşânile Semerqand u Rey’i

⁸⁵⁹ ‘ Āşık [şâf] ol ki ‘ ışk ehline çü qalmâş eylemez: ‘ Āşık-ı şâf ol ki ‘ ışk ehline qalmâş eylemez, M.

⁸⁶⁰ Şiirin baş kısmı sayfa kopukluĥu nedeniyle eksiktir.

2 Būlbūlūñ gūlşen içinde ne durur
Mevsimi güldürür elden omağıl cām-ı meyi

3 Zāhida zūhdūñe sen döyme kim dayanasın

Didi ki āķıbet ura yine

4 Beri gel sözüm işid gözün açup uyana kim
Mevsimi güldürür elden omağıl cām-ı meyi

5 Ta' n idüp il baña ider bārī bir kār ...

‘ Aķl danıřdum itdi bu yār ile ...

6 Cehd idüp dünyede yār-ı muvāfiķ bula gör
Bī-vefādur bu ciķānı zevķ idüben hem güldürür

7 Neye kim māliki señ dostlaruñ ile bile gör
Mevsimi güldürür elden omağıl cām-ı meyi

8 Felek olmaya her ilāhī bile seni
Şanmağıl çarķı her give ola sen gele ...

9 Dileriseñ bu dād felek ...

Mevsimi güldürür elden omağıl cām-ı meyi

-122-

abāyī Fermāyed

mūstef' ilātūn mūstef' ilātūn

1 Bu ru-ı gl b- ol addi dilec
āl c Hind zlf-i d-tādur

2 Verd-i cināndur serv-i revāndur
Dāne-i cāndur dām-ı belādur

3 Bu ru-ı rengn snbl  mkn
Ebr-y pr-n gānze-i pr-kn

4 ems-i uādur misk-i tādur
Tr-i belādur avs-ı uzādur

5 a-ı mnrn gānze-i trn
Gerd-i serrn misk-i ' abrn

6 Mihr-i gzindr āfeti dndr
Nāfe'-i indr kul-i cilādur

7 Sā-i hrrem murib-i ho dem
' A-ı b-gān cn ola b-kem

8 Bāde-i aḥmer ŧi' r-i dilāver
Vuŧlat-ı dilber oḡ ne ŧafādur

9 İy ḳaddi mevzūn zūlfūne meftūn
‘ Āŧıḳ-ı mecnūn pūr-dil maḡzūn

10 Uŧta **ŧabāyī** mest-i belāyī
Varsa nāyı bād-ı ŧabādur

[72b]

-123-

ŧabāyī Fermāyed

mef' ūlū mefa' ilū mefa' ilū fe' ūlūn

1 Dirsin yoluma terk-i dil ū cān u ser olsun
Olsun begüm olsun

2 Tek göz ucıla ben ḳuluña bir naḡar olsun
Olsun begüm olsun

3 Yād eylemedün ḳavlūñile ḳuluñı hergiz
‘ Ahdūñi unutduñ

4 Bir kerre n'ola bilūne ḳolum kemer olsun
Olsun begüm olsun

5 ‘ Aḳl u dil ū cān ise murād oldı müḡeyyā

Terk eyledür iseñ

6 Ser daħi nedür iki cihāndan güzer olsun

Olsun begüm olsun

7 Ben cāzibe 'i ' ışkuña şayd olduğum için

Ṭa' n eyledi zāhid

8 Göster yüzüñi ol daħi benden beter olsun

Olsun begüm olsun

9 Cürmi ne **Şabāyī** kuluña diyesin iy dost

Düşmanlar içinde

10 Āzār ideyin anı itden beter olsun

Olsun begüm olsun

Der-kenār [72b]

-124-

Nizāmī⁸⁶¹

fe' ilātün fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün

1 Ṭal' atuñ kevkebi şır kevkebesin mihr ü mehüñ

Güneşe sāye şalar turre-i taraf-ı külehüñ

2 Saña bu revnāķ u sīmā neden iy şems-i felek

⁸⁶¹ İpekten, H., 2020. Karamanlı Nizāmî Dîvân. Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, Ankara.

Meger ol Ka‘be-i ħüsn işigidür secde-gehün

3 Tütüyâ minnetini çekmezem ayruķ şanemâ

Gözüme kuĥl cilâsıysa yeter gerd-i rehün

4 Şekerün ağzına siñekler üşürdi dehenün⁸⁶²

Müşki ayaklara şaldı ser-i zülf-i siyehün

5 Ger güneĥ şanur iseñ būs u kenârı şanemâ

İde gör kim biri biñ ĥayra geķer ol⁸⁶³ güneĥün

6 İy Nizâmî diler iseñ olasın⁸⁶⁴ ‘âleme şâĥ

Bendesı olmaĥa sa‘y ide gör ol pâdişehün

-125-

Aĥmed Paşa

müstef‘ ilün müstef‘ ilün müstef‘ ilün müstef‘ ilün

1 İrgür⁸⁶⁵ vişâlün ĥânına bir giķe miĥmân it meni

Göster cemâlün şevķini⁸⁶⁶ ‘ışķuñla ĥandân it men

2 Yandum belâ-yı hecr ile Nemrüd nârından beter

⁸⁶² Divanla yapılan karşılaştırma sonucunda mecmuada bu beyitten sonra bir beytin eksik olduğu tespit edilmiştir. Eksik olan beyit aşağıda yer almaktadır:

Yüzün üstinde ĥaşuñ luĥfına irişmez eger

Gelse ĥavs-ı ĥuzah üstine meh-i çâr-dehün, D.

⁸⁶³ ol: bu, D.

⁸⁶⁴ olasın: k’olasın, D.

⁸⁶⁵ irgür: meh, D.

⁸⁶⁶ şevķini ‘ışķuñla: şem‘ini şevķuñla, D.

- Gel iy Ḥalīlüm bir adem teze gulistan it meni
- 3 Őusuzlar ldrme iin defter yazarsn dilber⁸⁶⁷
Devletl baŐunn ana luf eyle ‘ unvn it meni
- 4 Gel hey kemn ebrsına urbnlar olduum iriŐ
Ol amze-i bmr iin apunda urbn it meni
- 5 İy cn gidersin br gel mercn lebnden cm vir
Cn acısın utmayayın sermest  hayrn it meni
- 6 Bi’llhi iy bd-ı Őab byından ol zlf  ruun
ab vir gl  reynlara yiter periŐn it meni
- 7 İy serv syedr viren opraqa cn hŐŐıyyetin
[Yolunda] men h olmıŐam Őal syeni cn it meni
- 8 ekdm firun Őavmını irdm cemln ‘dine
A leblern meyhnesin ney gibi nln it meni
- 9 **Amed** ulunı yanı lup ldrdi n amzen oı
Gizlendi snemde ddi iy dost pinhn it meni

-126-

⁸⁶⁷ dilber: Őanem, D.

İmāmî Fermāyed

mef' ūlū mefā' ilū mefā' ilū fe' ūlūn

1 Hüsñ içre çü sensin bu dem iy serv-i hürāmān
Cānān arasında

2 Yüzüñi görüp çün hacil oldı meh-i tábān
Hübān arasında

3 Manzūra kamu ehl-i nazarsın şu sebebden
İy mîr-i melāḥat

4 Saḳla yüzüñi görmesün aḡyārıla şeyṭān
İnsān arasında

5 Zühdden ne şafāsı ola şol şūfî kişinüñ
Şūfîler içinde

[73a]

6 'Işḳuñ sebaḳın çün aña Ḥaḳ kılmaya āsān
Dīvān arasında

7 La' lüñden eger cānuma mercān ola kısmet
Cānā ne şafādur

8 Tāpuñdurur uş taḥt-ı leṭāfetde çü sulṭān
Ġilmān arasında

- 9 Vaşluñı bulan kişi olur ehl-i sa‘ âdet
Bî-şübhe vü bî-şek
- 10 ‘ Âlemde anun yiri olur ravza ’-i riđvân
Vildân arasında
- 11 Zülfüñ ile yüzüñi gör elden büstânı
Bi-çäre vü şeydâ
- 12 Zencîre düşüp şöyle delü gibi perişân
Efgân arasında

Der-kenâr [73a]

-127-

Nizâmî

mefâ‘îlün mefâ‘îlün fe‘ülün

- 1 Dil ü cân itdi cā ol çeşm ü [ebrü]
Anuñ-çün didiler bunlara⁸⁶⁸ cādū
- 2 Uyutmaz beñlerüñ fikri beni kim⁸⁶⁹
Meges çoğ olsa gelmez göze uyhu

⁸⁶⁸ bunlara: anlara, D.

⁸⁶⁹ Divanda beyit üçüncü sırada yer almaktadır.

3 Delürmişdür gözüñ sevdâlarından⁸⁷⁰

Anuñçün tağlara düşmişdür âhû

4 Didüm hüsñ iline kimdür Süleymân

Çağırđı hüdhüd-i cân didi bu bu

5 Yâ ben duram қаpuñda yâ raқıbün⁸⁷¹

Ki bir yirde şığışmaz iki ulu

6 Niçün deryâ dökem gözden anuñçün⁸⁷²

Ki damzırmaz ölürsem ağızuma şu

7 Hıyâl-i beglerden⁸⁷³ gönñümde neyler

Ki bitmez⁸⁷⁴ oda yanmış yirde һod mu

8 Raқıb ile çıkar seyrâne da'im⁸⁷⁵

Ki cân anuñla çıkar kim dutar һû

9 Şu deñlü yaş doker sensüz **Nizâmî**

⁸⁷⁰ Divanda beyit ikinci sırada yer almaktadır.

⁸⁷¹ Divanla yapılan karşılaştırma sonucunda mecmuada bu beyitten sonra bir beytin eksik olduğu tespit edilmiştir. Eksik olan beyit aşağıda yer almaktadır:

Yüzün nürin ezelde vezn iderken

Meh ü hürşid imiş keff-i terazû, D.

⁸⁷² Bu beyit divanda sekizinci sırada yer almaktadır.

⁸⁷³ beglerden: bilinün, D.

⁸⁷⁴ ki bitmez: çü yanmaz, D.

⁸⁷⁵ Bu beyit divanda dokuzuncu sırada yer almaktadır.

Ki gören dir bu gözden [var elün yu]

-128-

Velehu

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

1 Kıbledür yüzün kara kaşuñ kara imām
Zülf-i hālündür tehiyyāt'üs-selām

2 İy saçuñ maşşer rühuñ Beytü'l-ħarām
Şüretün devrinde ħüsn oldı temām

-129-

Zarīfī Fermāyed

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

1 Māh-rū yā sen ki bir pür-fitne-i āşūbsın
Söyle bülbül bigi niçün ğonca-veş maħcūbsın
Mıhr iderken cevre bildüm ki neden maqlūbsın
Ĥūbsın maħbūbsın merĝūbsın maqlūbsın

2 Çün cemalün şem'ine pervānedür ins ü perī
Pes nicesi sevmiyen iy dost ben sen dilberi
Ĥışmıla öldürdüĝün ya' nī budur ben çākerī
Ĥūbsın maħbūbsın merĝūbsın maqlūbsın

3 Cānını ħurbān ider gören kemānı kaşuñā
Şad hezārān āferīn iy naqş-ı çīn naqķāşuñā

Bu durur and içdügi cümle ħalāyık başuña

Ĥübsın maĥbûbsın mergûbsın maṭlûbsın

4 Kûh-ı ġamda budurur Ferĥād-ı ĥayrân olduġum

Cân-ı Şîrîñ ĥarc idem yoluñda ĥurbân olduġum

Ĥarşuña el kavşurup ĥapuñda derbân olduġum

Ĥübsın maĥbûbsın mergûbsın maṭlûbsın

5 Görmedim sencileyin gezdim cihâmı iy nigâr

Bir gözü nergis saçı sünbül lebi mül gül-‘ izâr

[73b]

Bûsitân ĥuluñı aġlatduġuñ sen zâr u zâr

Ĥübsın maĥbûbsın mergûbsın maṭlûbsın

-130-

‘Alâyî Fermâyed

fâ‘ ilâtün fâ‘ ilâtün fâ‘ ilâtün fâ‘ ilün

1 Ben kime kılam şikâyet dâd elüñden dilberâ

Çünki olmışdur işüm feryâd elüñden dilberâ

‘ Ālem içre oldı rüsvâ ad elüñden dilberâ

Dâd elüñden dilberâ feryâd elünden dilberâ

2 Bir girişmeyle evvel giriftâr eyledüñ

Yüz ‘ itâb u nâz ile âĥirde inkâr eyledüñ

Ĥoyup ayaĥlarda ben bi-ĥârı zâr eyledüñ

Dâd elüñden dilberâ feryâd elünden dilberâ

3 Bir cefā göster şanemsin kim vefā göstermedüñ
Mıhr yüzün zerrece iy meh-likā göstermedüñ
Dem mi vardur kim baña cev̄ ü cefā göstermedüñ
Dād elüñden dilberā feryād elünden dilberā

4 Çün perīşān eyledüñ gül üstine sünbülleri
Āh u efgān ehl-i itdüñ karşıña bülbülleri
Teşneyüm ben sen raķīb ile içersin mülleri
Āh elüñden dilberā feryād elünden dilberā

5 Şehr-yārā şehrüne devrān iletmez rāhumı
Kim varup ben kul görem ol devlet ıssı şāhumı
Göñli āhen mi ki işitmezlenürsin āhumı
Dād elüñden dilberā feryād elünden dilberā

6 Göz kararı yañağun alı gözün ālınadur
Şanma kim meylüm cihānuñ mülk ile mālınadur
Dimedüñ bir gün ‘Alāyi’nüñ ‘aceb hāli nedür
Dād elüñden dilberā feryād elünden dilberā

Der-kenār [73b]

-131-

Ḥufī Fermāyed

mef‘ülü mefā‘ilü mefā‘ilü fe‘ülün

1 Sünbül saçı kim lāle yañağı düşüpdür

Sevdâsı anuñ nāfe dimāğına düşüpdür

2 Bir zerre izi tozını alınca o māhuñ
Hürşîd-i felek yüz kez ayağına düşüpdür

3 Sa' y itdi hezâr almağa bülbül alımadı
Gül tıflını kim hâr kuçağına düşüpdür

4 Ol hâl-i siyeh biter anuñ ruhı üzere
Pervâne dürür hüsni-i çerâğına düşüpdür

5 Deryâ n'ola şerminden iderse dürri pinhân
Kim lülü düşeñ yâd kulağına düşüpdür

6 Göz qarasıyla dâne-i hâlin görüp anuñ
Dil-i murğı kara zülfinüñ ağına düşüpdür

7 Şâf eyle Hufî kalbünü şal püte-i mihre
İşk âteşi çün gönlün ocağına düşüpdür

-132-

Nizâmî

mefâ' ilün mefâ' ilün fe' ülün

1 Didüñ itmeyem artuḡ s̄ini ⁸⁷⁶bī-dād⁸⁷⁷

Mübârek oldı andan itdi āzād

2 Ne aşşı Ḥusrevüñ acıduğundan⁸⁷⁸

Çü Şir̄in cāndan ayru düşdi [Ferhād]

3 Per̄iler yiri dirler çeşme olur⁸⁷⁹

Gözümden gitme bir dem iy per̄i-[zād]

4 Raḡībūñ ben ṭururken dökme ḡanın

Beni öldürüp itme düşmeni şād

5 Ne yoldur ‘ıṣḡuñuñ yolu ki andan⁸⁸⁰⁸⁸¹

Ġam u derd ü belā vü ġuşşadur zād

-133-

Ḥalilī Fermāyed

⁸⁷⁶ s̄ini: zulm ü, D.

⁸⁷⁷ Divanla yapılan karşılaştırma sonucunda mecmuada bu beyitten sonra bir beytin eksik olduğu tespit edilmiştir. Eksik olan beyit aşağıda yer almaktadır:

Çü kesdi başını murâ-ı esirüñ

Gerekse çözsün ayağını şayyād, D.

⁸⁷⁸ Divanda beyit üçüncü sırada yer almaktadır.

⁸⁷⁹ Divanda beyit beşinci sırada yer almaktadır.

⁸⁸⁰ Divanda beyit altıncı sırada yer almaktadır.

⁸⁸¹ Divanla yapılan karşılaştırma sonucunda mecmuada bu beyitten sonra iki beytin eksik olduğu tespit edilmiştir. Eksik olan beyitler aşağıda yer almaktadır:

Cihānuñ şād̄isi girmez gözine

Olaldan gön̄lümüz ‘ıṣḡuñla mu‘ tād

Nizāmī aduñı şanuñı terk it

Cihān içinde ḡo sen daḡi bir ad, D.

mefâ' ilün fe' ilâtün mefâ' ilün fe' ilün

- 1 Ki tâ behişt-i ruhuñ gülşeni hayâle gelür
Derûn-ı bülbül-i cāndan figāñ u nāle gelür
- 2 Kaçan ki la' l-i lebüñ ü vaşfin eyleyem taḥrîr
Ġarîb gönülüne fikr-i mey ü piyāle gelür

[74a]

- 3 Hayâl-i vaşluñ ile şād u hürrem olmuş iken
Ġamuñ çıkar dile bir küşeden havāle gelür
- 4 Meger ki vaşluñı ' uşşaka idesin in' ām
Değerini vaşf-ı cemālün kaçan maḳāle gelür
- 5 ' Aceb mi ism-i şafā ile vecde varsa mürîd
Ki dost zikrini kıldıḳda şeyḫ hāle gelür
- 6 **Ḥalîlî** kesb-i kemāl ile kāmîl ol gerçi
Meşel durur ki kemālün soñı zevāle gelür

-134-

Velehu [Ḥalîlî]

mef' ūlū fā' ilātü mef' ūlū fā' ilün

- 1 Cānā götür niḳābuñı hurşîd-i tāba yaḳ
' Arz eyle ' arizuñı kamer-i āfitāba yaḳ
- 2 Sünbül saçuñı gül yañağundan kenāre şal

Cānā yeter bu cānumı nār-ı ‘azāba yaq

3 Tapunda ‘arz için cigerüm göynüğün benüm

Al sīnemüñ derisini çeng ü rebāba yaq

4 İy cān lebūñ şuyına qatı teşnedür gönül

Hızr-ı zamāne sen anı luḫf ile āba yaq

5 Nāşih mü ‘eşşir ola dir iseñ naşihatūñ

Sen evvelā piyāle şındur kırābe yaq

6 Cām u şarāb u yār olıcaq küşe-i çemen

Ol gün **Ḥalīlī** cānuñı nār u kebāba yaq

-135-

Velehu [Ḥalīlī]

fā‘ ilātün fā‘ ilātün fā‘ ilātün fā‘ ilün

1 Gerçi ben müştāqa el virmez vişālūñ degmeñüz

Līkin irilmez şahā gözden hayālūñ degmeñüz

2 Qo yaqılsun şimdi hüsñüñ şem‘ ine pervāne dil

Böyle rüşen yanmaya şem‘ -i cemālūñ degmeñüz

3 Qurtulaydı murğ-ı dil ammā ki kılmazlar ḫalāş

Dām zülfüñ dāne-i müşkīni ḫālūñ degmeñüz

4 Gözlerüñ her kûşede h̄ançer çeküp kanlar döker
H̄ayrı olmaz ki saķın şāhum vebālüñ degmeñüz

5 İrmediyse vaşluña cānā **H̄alīlī** ğam degül
Rāst gelmez umduğı şāhib kemālüñ degmeñüz

Der-kenār [74a]

-136-

Velehu [Nizāmi]

fe' ilātün fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün

1 Dir isem h̄üsn-i dil-efrūzuña 'āşık degülem
Sözüm işitme ki bu da'vīde şādık degülem

2 Ƙo işüğüñde beni h̄izmete yüz sürileyeyin
Meclis-i h̄āşda eger h̄izmete lāyık degülem

3 Zāhidā fāsıķam rind-i nazar-bāz velī
Bu ķadar var ki senüñ gibi münāfık degülem

4 İtme zülfüñ gibi ayağuña düşdüğümü 'ayb
N'itdüğümü neyledüğim kim bilemezem ayık degülem

5 Leblerüñ⁸⁸² şerbetidür derd-i **Nizāmiye**
Tıbbı yaķşı bilürem şanma ki h̄azık degülem

⁸⁸² leblerüñ: tutağuñ, D.

Velehu [Nizāmi]

fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün

- 1 Kim görürse seni şanur ki güneş indi [yire]
Yire geçsün seni her kim ki bu hüsn [ile yire]⁸⁸³
- 2 ‘Ārızuñdan şanemā şöyle hayā eyledi [şu]
Kim eger yir delik olsaydı geçerdi [yire]
- 3 Neye girdüñ varup iy dost [raķībüñ evine]
Çü bilürsin ki melek giremez it olduğı yire
- 4 Ƙanı t̄ali‘ ki gelüben dizümi [yaşdanasın]
Men öpem seni vü sen kendüñ urasın o [yire]
- 5 Beni senden şanma kimse cuzā eyleyemez
Meger ölüm ki gele⁸⁸⁴ c̄anı bedenden ayıra
- 6 Gözlerüm incine şanema⁸⁸⁵ yolu Ƙumından anuñ⁸⁸⁶

⁸⁸³ her kim ki bu hüsn [ile yire]: bu hüsn ile her kim ki yire, D.

⁸⁸⁴ ki gele: gele kim, D.

⁸⁸⁵ şanema: şanmañ, D.

⁸⁸⁶ Divanla yapılan karşılaştırma sonucunda mecmuada bu beyitten sonra iki beytin eksik olduğu tespit edilmiştir. Eksik olan beyitler aşağıda yer almaktadır:

Ol sarâyında vü şehr içi tolu āh u fiğān

Vāy eger çıķa sarâyından u bāzāra gire

Sevinürse n’ola sen māha irem kim sevinür

Gökde isteduğı kimüñ k’eline yirde gire, D.

Toprak ol göze ki bunuñ gibi kumdan kayıra

7 Sevinür cān ser-i kūyna **Nizāmi** iricek⁸⁸⁷

Şol müsāfir gibi kim mesken-i me'lūfa ire

[74b]

-138-

Velehu [Ḥalīlī]

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

1 Çeşm-i mestūñ iy perī her dem ki ḥāb ilen tolar

Şoḥbet-i ehl-i naẓar nāz u ' itāb ilen tolar

2 Her kaçan kim ref' olur cānā cemālūñden niķāb

Zāhir u bāḥın şu' ā' -i āfitāb ilen tolar

3 La' l-i cān baḥşuñ şarābı eyledükçe ārzū

Ḥān-ı ' uşşāk iy şeker-leb dil kebāb ilen tolar

4 Bāğ-ı ḥüsnūñ tāze dursın diyü iy serv-i sehi⁸⁸⁸

Çeşmimūñ cūy-ı revān her demde āb ilen tolar

⁸⁸⁷ Divanda beyit dokuzuncu sırada yer almaktadır.

⁸⁸⁸ 15. Yüzyıl Şairlerinden Diyarbakırlı Halilî'nin Şiirleri adlı çalışmayla karşılaştırma sonucunda mecmuada yer alan şiirde bu beyitten sonra bir beytin eksik olduğu tespit edilmiştir. Eksik olan beyit aşağıda yer almaktadır:

Her nefesde ḥokka-i yāķūt-ı la' lūñ yād idüp

Ağladuķça dāmenüm dürr-i ḥoş-āb-ilen tolar, M.

5 Ger cemālũn defterinden ŧerħ idersem bir varak
Ser-be-ser dīvān olur   ālem kitāb ilen  olar

6 İy **Halīlī** dīde-i manāyilen dizāra bak
  Āķıbet cūn dīde-i ŧūret tūrāb ilen  olar

-139-

Ahmed Paŧa

mef  lũ fā   ilātũ mefā   ilũ fā   ilũn

1  gsem lebũni cān deheninden ŧeker  ıķar
 gsem⁸⁸⁹ diŧũni dīde-i dilden⁸⁹⁰ gũher  ıķar

2 Ol serv-i sīm-ten ŧoyınup  ıķsa cāmeden⁸⁹¹
Cismin g ren ŧanur ki bulutdan  amer  ıķar

3 Ben aĝzum a madın bu ne sırdur ki ŧehrde
Sen serveri sever diyũ her gũn ħaber  ıķar

4 Mercān lebũn ħayāline  an yudup  licek⁸⁹²
Her kim  azarsa  praĝumı la   l   zer  ıķar

⁸⁸⁹  gsem: ańsam, D.

⁸⁹⁰ dilden: terden, D.

⁸⁹¹ Divanda bu beyit d rd nc  sırada yer almaktadır.

⁸⁹²  licek:  lenũn, D.

Divanda beyit ikinci sırada yer almaktadır.

5 Müşkil budur ki her kime kim hâlüm ağlayam⁸⁹³
‘İşkuñ yolında ol dañı benden beter çıkar

6 Deryāya düşse kaçresi ger⁸⁹⁴ ağzı yarınuñ
Tuz yirine hemiñşe deñizden şeker çıkar

7 **Ahmed** ‘aceb mi cennet-i kūyuñdan olsa dūr⁸⁹⁵
Bilmezlık ile ādem elinden neler çıkar

Der-kenār [74b]

-140-

Hūfī

mef’ ūlū fā’ ilātū mefā’ ilū fā’ ilūn

1 Cūş itdi bañr-ı dil yüregüm nice taşmasun
Mevci anuñ ya nicesi başdan başumdan aşmasun

2 Zencir-i zūlfuñe özünü bağılu gördi dil
Dīvāne oluben nicesi ‘aql şaşmasun

3 İy meh yüzüñi açma vü örtün niķāb ile
Tā gün görüp cemālūñi gözi kaçmasun

⁸⁹³ Tezle yapılan karşılaştırma sonucunda bu beyitten sonra bir beytin eksik olduğu tespit edilmiştir. Eksik olan beyit aşağıda yer almaktadır:

Tañ yili zūlfūñ güzer itdükce şanuram

Çinden kaçār-ı kaçfile-i müşk-i ter çıkar, D.

⁸⁹⁴ ger: var, D.

⁸⁹⁵ Divanda beyit sekizinci sırada yer almaktadır.

4 Öldürmege beni elüñ uzatduñ iy nigār
Şığa bilekleriñ yeñüñe an bulaşmasun

5 Görse mülki cemālini hayretde perī
İnsāndan ol perī nice yüz...

6 Pend it şehā raıbūñe ...
‘Uşşāuñ ile it bigi ır ır dalaşmasun

7 Yāruñ yüzünde dāne-i ālün ...
Dil murğı zūlf-i dāmına saın dolaşmasun

-141-

Nizāmī

fā‘ ilātün fā‘ ilātün fā‘ ilātün fā‘ ilün

1 Āır iy dilber cefā itmekden⁸⁹⁶ uşanmaz [mısın]
Müddet-i üsnüñ nihāyet bula sen [şanmaz mısın]

2 Dotalum öldüresin bugün amu ‘aşıqları
Ey cefā ü-yār yarın n’idesin [şanmaz mısın]

3 Şub-dem yatur dem⁸⁹⁷ ol meh üstüme gel [didi]
Üstüñe geldi güneş sen daı uyanmaz mısın

⁸⁹⁶ itmekden: ılmakdan, D.

⁸⁹⁷ yatur dem: yaturken, D.

4 La' l-i nābuñdan murādum istedüm sögdüñ baña
Aldadum aldum murādum ya' nī aldanmaz mısın

5 Zülfüñüñ zencirini ' arz⁸⁹⁸ it baña didüm didi⁸⁹⁹

[75a]

Şaķaluñ ağardı miskīn daħi uşlanmaz [mısın]

6 İdemez dirsın raķīb ile Nizāmī beni [şayd]⁹⁰⁰

Çünki āhūsın ya sen it ile avlanmaz mısın

-142-

Şeyhī Fermāyed⁹⁰¹

mef' ūlū fā' ilātū mefā' ilū fā' ilūn

1 Gerçi şabā koķuñ uma her dem gelür gider

Verhem yiyüp şaçuñ ile derhem gelür gider

[75a]

2 Hüsñüñ günine beñzeyimez ay bedri çün⁹⁰²

Bir dün⁹⁰³ kemāli var қalanı kem gelür gider

3 Cām-ı cihān-nümāñ yüzüni pāk dut müdām

⁸⁹⁸ ' arz: bend, D.

⁸⁹⁹ Divanla yapılan karşılaştırma sonucunda mecmuada bu beyitten sonra bir beytin eksik olduğu tespit edilmiştir. Eksik olan beyit aşağıda yer almaktadır:

Ey güneş da' vā-yı istiğnā urursın hüsñ ile

Ṭās alup küyn gedālar gibi tolanmaz mısın, D.

⁹⁰⁰ Divanda beyit yedinci sırada yer almaktadır.

⁹⁰¹ Biltekin, H., 2018. Şeyhī Dîvâni. Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, Ankara ,197 s.

⁹⁰² bedri çün: bedr olur, D.

⁹⁰³ dün: dem, D.

‘ Ālemde nīk ü bed feraḥ u ğam gelür gider

4 ‘ Āşık gerek ki şıdık ile şābit-ķadem dura

Yoḥsa hezār bār bu ‘ ālem gelür gider

5 ‘ Ömriñ bekāsın isteyen⁹⁰⁴ iḥsān yolın duta

Çün ḳalur ādemīliĝ u ādem gelür gider

6 Gün yüzlüler hevāsına düşenler aĝlasun

Görmez misin bulutları pür-nem gelür gider

7 **Şeyhī** ḳarār ḳılmaz imiş bir dem ādemī

Devletlü ol ki ‘ āleme ḥurrem gelür gider

-143-

Velehu [Şeyhī]

müfte‘ ilün mefā‘ ilün müfte‘ ilün mefā‘ ilün

1 Rind ü melāmetümüz bizüm ḥātırımız güzelledür

Bize öĝüt viren şanur ḥātır⁹⁰⁵ ile göz eldedür

2 Vir iy zāhidüm dīn kendüziñe vir ogidüñ⁹⁰⁶

Maḥv idemezsin alnımuñ yazusı çün ezelledür

⁹⁰⁴ isteyen: diler iseñ, D.

⁹⁰⁵ ḥātır: gönül, D.

⁹⁰⁶ vir iy zāhidüm dīn kendüziñe vir ogidüñ: Kendüziñe vir öĝüdün yüri i zāhidem diyen, D.

- 3 [Tañrı] sever güzelleri kıl sevicek hařa midur
Āyetini göstereyim kim göresin ⁹⁰⁷nezelledür
- 4 Şuret ü naķş gözleyen kāfir ü put-perest ola
‘ Āşık u şadık olanuñ fikri o Lem-yezelledür
- 5 **Şeyhî** bahār günleri menfa‘ati yoğ ögüdün
Fikri şahidle şarāb ⁹⁰⁸çeng ü ney gazelledür

Der-kenār [75a]

-144-

Hūfî

mef’ ūlū mefa’ ilū mefa’ ilū fe’ ūlūn

- 1 Dīvāne gönül düşdi şaçuñ silsile[sine]
İletiser anı āķıbet ol silsile[sine]
- 2 Kıldıkça nazar yüzine ol māh-liķānuñ
Şaykal urur ol gönümüzün āyīnesine
- 3 Maħbūb ile ‘ıyş eyle vü nūş it mey sāfî
Kim varı cihānuñ bu durur daħı nesine
- 4 Cān kıldı nazar kaşlarıFnuñ yayına ķurbān
Garp oklarınıñ ⁹⁰⁹oldı hedef oķına sīne

⁹⁰⁷ āyetini göstereyim kim göresin: göstereyim mi āyetin çün bilesin, D.

⁹⁰⁸ fikri şahidle şarāb: fikr şarāb u şahid, D.

⁹⁰⁹ oklarınıñ: kirpükleriniñ, D.

- 5 Şāhā bu **Hūfī** uluña k smek ne revādur
‘ Ayb olur aı k smek efendi k lesine

-145-

Nizāmi

mefā‘  l n mefā‘  l n fe‘  l n

- 1 Baña yār itdi derd   mineti yār
Baña yār itd g ni itmez ayār

- 2 Neden b -mihrsın dirsem ider hısm
Baña bilsem neden hısm ider ol yār

- 3 İnanmaz minet-i hecre raib n⁹¹⁰
‘ Azāb-ı hare k fir eyler inkār

- 4 [Did m] ayauña d smek olur mı
Te‘emm l itdi bir dem didi duvār

- 5 **Nizāmi** em   z lf n yād idicek
Olur kend  perıān g nli b mār

[75a]

-146-

⁹¹⁰ Divanla yapılan karılatırma sonucunda mecmuada bu beyitten sonra iki beytin eksik olduu tespit edilmitir. Eksik olan beyitler aaıda yer almaktadır:

au n n ‘ anber-i sārā g l mı
G z ne nergis-i ehl  perestār
Y z ne geldi kes z lf n ucını
Gerekd r d ne girse a‘ -ı z nnār, D.

Velehu [Şeyhî]

mef'ülü fâ' ilätü mefâ' ilü fâ' ilün

- 1 İy hâtırüm şoran göricek kayğulu meni
Yâ vaşl-ı dilber ile sevindür ya ço meni
 - 2 ' Ākil baña naşihat ider kim dir uşuñı
Bilmez ki yâr ezelde Ʒalupdur⁹¹¹ delü meni
 - 3 Zâhid şalâ-yı mescid ider ben hevâ-yı dost
Niçün şalar bu dođrı yolumdan yayu meni⁹¹²
 - 4 Bî-'âr devleti girev itmiş melâmete⁹¹³
Bulmayalar bu dünyede illâ girü meni
- [75b]
- 5 ' Işkuñ şehidiyem şanemâ silme Ʒanumı⁹¹⁴
Ʒan yudup ölmüşem yine Ʒan ile ço meni⁹¹⁵
 - 6 **Şeyhî** Ʒomadı çün mey ü ma' şük etegini⁹¹⁶
Rüsvây-ı halk iderse ' aceb mi bu hû meni

⁹¹¹ Ʒalupdur: idüpdür, D.

⁹¹² yayu meni: yayubanı, D.

⁹¹³ Divanla yapılan karşılaştırma sonucunda mecmuada bu beyitten sonra bir beytin eksik olduğu tespit edilmiştir. Eksik olan beyit aşağıda yer almaktadır:

Nâmûsı yile toprağa nâmi şarâb için

Virdüm dađı ne oda şalısar bu şı beni, D.

⁹¹⁴ Divanda beyit altıncı sırada yer almaktadır.

⁹¹⁵ ço meni: yu meni, D.

⁹¹⁶ Divanda beyit yedinci sırada yer almaktadır.

Nizâmî Fermâyed

fe' ilâtün fe' ilâtün fe' ilâtün fe' ilün

1 Ka' be-i hüsn ü melâhat dimeyen sen şaneme⁹¹⁷

Maḥrem olmadı ḥarīm-i ḥarem-i muḥtereme

2 Ser-i zülfüni dehānunda görüp ḥaste gönül

Didi ḥayfā ki irer şoñ ucı ' ömrüm⁹¹⁸ ' ademe

3 Görelî kâmet ü zülf ü dehenüñ harflerini

Uğradum fāriğ ü āzāde yürürken eleme

4 Meger ol dem irişe ayağüñ öpmege elüm

Ki ecel beni berāber kıla ḥāk-i ḫademe

5 Sevinür cān göricek itlerüñ izin nitekim

Yolda bir aç u gedā uğraya birkaç direme

6 Lezzetinden iki yarıldı zebānı kalemüñ

Leb-i la' lüñ sıfatın tā ki getürdüm ḫaleme

⁹¹⁷ Divanla yapılan karşılaştırma sonucunda mecmuada bu beyitten sonra bir beytin eksik olduğu tespit edilmiştir. Eksik olan beyit aşağıda yer almaktadır:

Ḳanı ki derd ile dil hem-nefes oldı ḫapuña

Ey ḫaḫāyī nice çok şükr o demden bu deme, D.

⁹¹⁸ şoñ ucı ' ömrüm: āḫiri ' ömrün, D.

- 7 İrem-i vaşla **Nizāmī** didüm āsān ire mi
Didi cān virmeden iremez kişi bāğ-1 İreme

Der-kenār [75b]

-148-

Ḥalīlī Fermāyed

fā‘ ilātün fā‘ ilātün fā‘ ilātün fā‘ ilün

- 1 Dilberā ‘ işkuñda ‘ ālem ser-be-ser ğavgā çeker
Şanma kim ‘ işkuñ belāsın ben kuluñ tenhā çeker
- 2 Ger benüm şevk-1 derūnum şemmesin taḥrīr idem
Bāzū-yı himmet kalem bir kūh u bir şahrā çeker
- 3 Şubḥ-1 vaşluñda cemālūñ āfitābın gözleyüp
Gözlerüm tā şubḥ-dem bīzārı-1 şebā çeker
- 4 Gerçi deryādan çekilüp katreler bulur vücūd
‘ Āşık-1 şādık vücūd-1 katrede deryā çeker
- 5 ‘ Ārif-i ḥaḳ-bīn kıılır dilber temāşāsın bugün
Zāhid-i ḥod-bīn tırupdur ğuşşa-i ferdā çeker
- 6 İy **Ḥalīlī** yaruñ esmāsın dilūñden komağil⁹¹⁹⁹²⁰

⁹¹⁹ komağil: koymağil, M.

⁹²⁰ 15. Yüzyıl Şairlerinden Diyarbakırlı Halilī'nin Şiirleri adlı çalışmayla karşılaştırma sonucunda mecmuada yer alan şiirde bu beyitten önce bir beytin eksik olduğu tespit edilmiştir. Eksik olan beyit aşağıda yer almaktadır:

Yazılırken şüret-i esması her dem muḥtelif

Kim müsemmäya seni hāşiyet-i esmā çeker

-149-

Velehu [Ḥalīlī]

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

1 Zülf-i müşgīnün ki bād-ı şubhı ser-gerdān ider
Gülşeninde hüsñünün tāvūs-veş cevlan ider

2 Hey ne tır-endāzdur çeşmün ki gamzeñden hadeng
Atduğınca sine-i 'uşşākda pinhān ider

3 Dil-rübālık topını urmağa ol fettān habīb
Ḥaddī meydānında zülfün dem-be-dem çevgān ider

4 Kaşları dil murğına remz ile çeşmin gösterür
Kim bu zālimden hāzer kıl esrümüşdür kan ider

5 Dir imişsin kim benüm yolumda cān virmek gerek
Kul kaçan yüz döndürür ol hükmi kim sulṭān ider

6 Bu Ḥalīlī haste dil kesmez vişālünden ümiz
Bunca kez anuñ 'azābı cānına hicrān ider

-150-

Velehu [Ḥalīlī]

Müttefik olduğu envā' uñ heyūlası nedür, M.

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

1 Ol ki ʿn eyler yüzi şems-i duḥāya şimdiden
Ah kim raḥm eylemez ben mübtelāya şimdiden

2 Çeşm-i ḥün-rizi ki ḥüsn iklīminüñ sulṭānidur

Der-kenār [76a]

Hey ne zālimdür ki zulm eyler gedāyā şimdiden

3 Zülfinüñ dāmında dil murḡı giriftār olduḡın
Bildi kim pervāz idüp uçdı hevāya şimdiden

4 ʿ Ālemi nūr ile ḡarḡ itse ⁹²¹cemāli ṭañ mıdur
Kim siyeh zülfi şalar ḡurşide sāye şimdiden

5 Didi ben ḥüsn iline şāh olısar men ʿ ākıbet
Başlañuz ⁹²²bi-çāreler medḡ ü şenāya şimdiden

6 Ben didüm kūyuñ seginden şayḡıl iy dilber meni
Didi baḡ uçmaḡ diler evc-i semāya şimdiden

7 Didüm iy dilber **Ḥalīye** iñen cevri eyleme
Didi öğrenmek gerek cevri ü cefāya şimdiden

[75b]

⁹²¹ ʿ ālemi nūr ile ḡarḡ itse: ʿ ālemi ḡarḡ itdi yüziyle, M.

⁹²² başlañuz: başladı, M.

-151-

Dâ'î Fermâyed

fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilün

- 1 Gözleri cāzu yüzi gül kâmeti ra' nâyiler
Aqlumuz yağma kıılır birkaç büt-i yağmâyiler
- 2 İy gönül terk it bu naqşı levheki pāk eyle kim
Şüretün naqşına tapmaz illâ kim sevdâyiler
- 3 Tātma ol sükker tūtuqdan ger oğul balūyise
Kim aña barmaq banarlar her zemān hālvâyiler
- 4 Bu heves sevdāsınuñ bād-ı hevādur hāşılı
Zīre anı renc idinmez illâ kim şeydâyiler
- 5 Olmağıl Dâ'î muqayyed şol vefāsız dilbere
Âdemî kadrin ne bilsün degme bir hercâyiler

-152-

Halveti Fermâyed

müstef' ilün müstef' ilün müstef' ilün müstef' ilün

[76a]

- 1 Nüş idelüm mey rüz-ı şeb mestāneler gelsün berü
Tolsun şürāhi vü kadeh peymāneler gelsün berü
- 2 Şem' ü şarāb şahid ü nuql ü kebāb ü ney ü rebāb

İdüp müheyyâ içelüm şāhāneler gelsün berü

3 İtsün kabağlar kılçule kılsun güzeller kıl kula
Şükrāne virsün kıl kula mestāneler gelsün berü

4 Gün yüzlü gül-ruḥ sāķīler ḥüsni çerāğ şevķine
Yanmağ için cān oynayan pervāneler gelsün berü

5 Billür ayağ tolu tolu sunsun püserler nāzıla
Cān baş virelüm alalum cānāneler gelsün berü

6 ‘Āşıklaruz biñ ‘āķılı bir pula almaz kişiyüz
‘Āşıklara yoldaş olan merdāneler gelsün berü

7 İy **Ḥalveti** çünkim bu dem dīvāneler bāzārıdur
Huşyārlar gitsün girü dīvāneler gelsün berü

-153-

[Ḥalīlī Fermāyed]

fe‘ ilātün fe‘ ilātün fe‘ ilātün fe‘ ilün

1 Göñlümi dāma çeken sünbül ḥoş-bū gibi bu
Virmeyen cāna emān ğamze’-i cādū gibi bu

2 Nokta’-i ḥāl-i siyāhı ki virür ḥüsne kemāl
Gülsitān içre yürür peççe-i Hindū gibi bu

3 Ne kılam bilmezem ol gânzene bu çeşmüñile
Ki deler bağrumı ol qanım ier řu gibi bu

4 Cevri terk eyle didüm bařladı bünyâd-ı cefâ
Neylesün terk idemez aña hemân hû gibi bu

5 İy perî çehre **Halilî** müjenüñ tîrinden
Gerçi dîvâne durur havf ider uřlu gibi bu

-154-

Ahmed Pařa Fermâyed

fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilün

1 Gül gibi nâz eyleme kızmağa hařtuñ hârını
Üstinde yüzün yüzerler dem-be-dem

2 Şöyle yoğundur saqalın kılı kim en incetin
Şıçrayamaz şehire meřhûr olan çâlâklar

3 Gönlüñi sevda kılından kıł qalender gibi pāk
El uzadır dâmenine çünki her nâ-pâklar

4 Dil Sikender gibi teşne-i řanâyi' ol âb-ı hayât⁹²³
Ephem **Ahmed** kim irüşmez bu söze idrâkler

⁹²³ Vezin ve anlam bozuktur.

Velehu [Ḥalīlī]

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

- 1 İy şeker-leb yoluña terk-i cihân itsem gerek
İrişürsem vaşluña şükrâne cān itsem gerek
- 2 Firqatüñden niçe bir ğurbetden zār ağlayam
İtlerüñ gibi varup küyuñ mekân itsem gerek
- 3 Murğ-ı cānı gözlerüñ sehm ile çün kılduñ helāk
Leblerüñ ile şorişub kana kan itse gerek
- 4 Devletüñde ayağüñ būs itmek için varmak gerek
Eşk-i la'l ü çehre-i zer armağan itsem gerek
- 5 Ārzu kılduğça la'lüñ şerbetin iy ğonca leb
İçmege gözden çeker kanın revān itsem gerek
- 6 Çün **Ḥalīliye** ser-i küyuñdurur beytü'l-ḥarem
Ölmedin bir kez tavāf-ı āsitān itsem gerek

[76b]

Şikāyet-i Cem Sulṭān Ez-Felek⁹²⁴

mef' ūlü fā' ilātü mefā' ilü fā' ilün

⁹²⁴ Ersoylu, H., 1981. Cem Sultan'ın Türkçe Divan'ı. Tercüman Yayıncılık, İstanbul.

- 1 İy dostlar görüñ yine bu bî-vefâ felek
Kıldı belâ-yı dehre⁹²⁵ beni mübtelâ felek
- 2 Gülşen yirine ya' nî ki ni' me'l-bedel virür
Pür eyledün turağumı hâr-ı cefâ felek
- 3 Nüş-ı şafâ yirine virür niş-i ğam baña
Şekker yirine şunılı zehr-i belâ felek
- 4 Kûteh biçildi egnüme bu câme-i şafâ
Dîbâ-yı qahrı ideli baña⁹²⁶ kabâ felek
- 5 Derd-i belâ-yı hecride bîmâr ider müdâm
Kılmaz bu ben şikestesine bir devâ felek
- 6 Atmazdı beni qavs-ı belâdan yabâna lîk⁹²⁷
Oq yolu ince olur idüpdür hâta felek
- 7 Nâz u na' im yirine nâr-ı cahîm ider⁹²⁸
Budur hemişe senden irişen ' aâ felek

⁹²⁵ dehre: derde, D.

⁹²⁶ baña: işbu, D

⁹²⁷ Divanla yapılan karşılaştırma neticesinde bu beyit divanda tespit edilememiştir.

⁹²⁸ Divanda beyit altıncı sırada yer almaktadır.

- 8 Küffarı esiri eyledüñ İslâm ehlini⁹²⁹
Bir şora göre kimse görür mi revâ felek
- 9 Bozıla çenberi yıkıla çarḥ-ı kec-revi⁹³⁰
Görem ki aşğa geçe başdan başa felek
- 10 Giydürmedüñ bu ḳubbede baña ḳabâ felek⁹³¹
Göstermedüñ bu şuffede baña şafâ felek
- 11 Taşlarla döğünüp yürür âb-ı revân gör⁹³²
Raḥm eyledi bu ḥâlete kevn ü mekânı gör
- 12 Tağlar başında ebr-i felek ağlayup gezer⁹³³
Yanınca ra' duñ itdügi âh u fiğânı gör
- 13 Çâk itdi yaḳasını şehir-i şubh gaḥa baḳ⁹³⁴
Od şaldı ḥırmenine meh-i âsumânı gör
- 14 Sultân-ı taḥt-ı çarḥ felekden bu ḥâleti⁹³⁵
Görüp zemîne şaldı külâhı cihânı gör

⁹²⁹ Divanda beyit yedinci sırada yer almaktadır.

⁹³⁰ Divanda beyit sekizinci sırada yer almaktadır.

⁹³¹ Divanda beyit dokuzuncu sırada yer almaktadır.

⁹³² Divanda beyit onuncu sırada yer almaktadır.

⁹³³ Divanda beyit on birinci sırada yer almaktadır.

⁹³⁴ Divanda beyit on ikinci sırada yer almaktadır.

⁹³⁵ Divanla yapılan karşılaştırma neticesinde bu beyit divanda tespit edilememiştir.

- 15 Deryâ acıdı göklere boyadı câmesin⁹³⁶
Toprak döşendi rüy-ı zemîn bu zamânı gör

[77a]

-157-

[Şeyhi]⁹³⁷

mefâ' ilün fe' ilâtün mefâ' ilün fe' ilün

- 10 Bırakdı susen âzâde boynını bende⁹³⁸
Kılâlî bād-ı şabâ zülf-i sünbülün per-tâb
- 11 Çemende yaqar iken lâle bunca şem-^c i çerâğ
Niçün tutar gözini nergisün humâr ile hâb
- 12 Bu şem^c e qarşu gice şubha dek oqır bülbül
Gülün leâyifi defterlerin çü faşl-ı⁹³⁹ kitâb
- 13 Dü-rüydur bize nesrîn diler ki oynaya reng
Başında nâz u kirişme elinde câm-ı şarâb
- 14 Yanar iken şecere vü aḥḍar içre gül nâra

⁹³⁶ Divanla yapılan karşılaştırma neticesinde bu beyit divanda tespit edilememiştir.

⁹³⁷ Bu şiir Şeyhî'den alınmıştır baş kısmı sayfa kopukluğundan eksiktir.

⁹³⁸ Divanla mecmua arasında yapılan karşılaştırma neticesinde mecmuadaki şiirin onuncu beyitten itibaren başladığı tespit edilmiştir.

⁹³⁹ faşl-ı: naql-i, D.

- ‘ Aceb mi lâle-i bî-dil⁹⁴⁰ ciger kılsa kebâb
- 15 Henüz tıfl-ı semen sūd çoğarken ağzında
Sebeb ne şeybetine havf-ı fūrkatı aḥbâb
- 16 Bahâr-ı şâdisine kıldı ta‘ biye yir ü gök
Türâba müşg ile ‘ anber seḥâba dürr-i hoş-âb
- 17 Gel imdi ‘ ârif iseñ sen daḥı temâşâya
Niçe bu perde’-i ğaflet gönülde gözde hiçâb
- 18 Çü ḥayme kırdı gülistân ebr-i nesyanî
Tınâb-ı şâdî(y)i düt itme ğam sözün itnâb
- 19 Bu dördi her ki bir arada gördi biñ yaşadı
Mey ü miyân-ı çemen dilber ü kenâre-i âb
- 20 Kō şubḥ-ı ḥalveti ehl-i şabûḥa gel şūfî
Ne vecd ü ḥâl iledür gör mecâlis-i aşḥâb
- 21 Nevâyı bülbül ü kumrî vü nâle-i ‘ uşşâk
Hezâr zâhide itdürdi ḥalvetini ḥarâb

⁹⁴⁰ lâle’-i bî-dil: lâle gibi dili, D.

- 22 Ger el vire şanem-i gül-ruḥ u semen-sīmā
Yüzini kıble iden qaşları ḥamın miḥrāb
- 23 Tudağı zevkine çak eyleye cübbe gonca şıfat
Yañağı şevkine gül gibi mülden ol sīr-āb
- 24 Revā mı tevbe demi gülde mülden iy sāḳī
“فقلت تبت اليه انه هو التواب”⁹⁴¹
- 25 Bahār mevsimi Şeyhī egerçi ra‘ nādur
İnanmağıl şitāb içredür bu ‘ahd-i şebāb
- 26 Geçer bahār ile şayf u döner ḥazān u şitā
Niçün qarār ide çün bī-ḳarārdur dū-lāb

[77b]

- 27 Çü gitdi māzī müstaḳbel olmadı ma‘ lūm⁹⁴²
Ḥoş eyle ḥālūñi dāyim be-ḥük-m-i istiḫāb

Der-kenār [76b]

-158-

Nizāmī

fe‘ ilātün fe‘ ilātün fe‘ ilātün fe‘ ilün

⁹⁴¹ Bakara Suresi 2/54: “Böylece Allah tövbenizi kabul etmiş olur. Çünkü acıyıp tövbeleri kabul eden ancak O’dur.”

⁹⁴² Divanla yapılan karşılaştırma sonucunda mecmuada bu beyitten sonra bir beytin eksik olduğu tespit edilmiştir. Eksik olan beyit aşağıda yer almaktadır:

Egerçi āb-ı revāndur sözüñ gurūr itme

Ki olur şarāb ‘amelsüz biḳī‘atin ke-serāb, D.

1 Gün yüzüñ görmeyeliden ki [günüm dün gibidür]

Baňa biñ yılca gelir gerçi saňa dün [gibidür]

2 Rûz u şeb zülf ü ruħuñ fikri enisüm [olalı]

Ne gicem giceye beñzer ne günüm gün gibidür

3 Şād u mâtem ki firākuñ baňa maħşûş [degül]

Ki dimişler ara gün il ile dügün [gibidür]

4 Sen zer ü sım ile şayd olduđuñı işideli

Gözlerüm gümüşe döndi yüzüm altun gibidür

5 Yandurup yaşımı dökse ne ‘aceb [zülf ü ruħuñ]

Ki biri āteşe beñzer biri dütün gibidür

6 Gitse gözümden olur gözüme ‘ālem arañu

Ol ki alnı aya beñzer yañađı gün gibidür

7 İy **Nizāmī** lebi üstüne ki hāl ol şanemün

Ġuşşadan ‘āşıkı cānındađı dügün gibidür

-159-

Şeyhī Fermāyed

mef‘ülü fā‘ilätü mefā‘ilü fā‘ilün

1 Gözden bıradı gerçi bizi ol niğār

Vardur keremlerine anuñ intizārumuz

2 Mıhr ü vefā göziyle girü bir nazār kıla
Maķşūda irgüre yine ol [Kirdgārumuz]

3 Düşmen söziyle hāşa ki men yāri terk [idem]
Terk eyler ise gerçi⁹⁴³ bizi n'ola yārumuz

4 Cān sevgüñi gönülde inen mu' teber dutar
[Gerçi қаpuñda yoğ ise hıç i' tibārumuz]⁹⁴⁴

5 Kamu güzeller içre seni ihtiyār idüp
Virdük elüñe eldeyiken ihtiyārumuz

6 Āhum odına şu sepegör şimdi yoğısa⁹⁴⁵
Bād-ı şabādan isteyesin çaķ ğubārumuz

7 **Şeyhī** bayağı kavlı ü qarār üzre durmuşuz
Gerçi dükendi qalmanı şabr u qarārumuz

Der-kenār [77a]

-160-

⁹⁴³ eylerise gerçi: eyledi egerçi, D.

⁹⁴⁴ Mecmuada olan beyit eksikliği divanla yapılan karşılaştırma neticesinde tespit edilerek eklenmiştir.

⁹⁴⁵ yoğısa: 'ākıbet, D.

Velehu

- 1 ...cānum şaçuñdur dilberā ‘ömrüm
...‘ālemde buldı ise bekā ‘ömrüm
- 2 ... bende yandum bilmedüm hiç ağzıñuñ varın
Göyner özüm kim yoq yire oldı hebā ‘ömrüm
- 3 ... kim gördüm uzadur el baña turreñ
... bildüm hemān şeksüz dırāz eyler huza ‘ömrüm
- 4 ... ‘ömre beñzetmek egerçi kim seni ammā
... kāmētüñ gördüm dağı didüm saña ‘ömrüm
- 5 Şimden ol serv ü revān yaşum tek eglenmez
...ben bu kez bildüm ki göynermiş baña ‘ömrüm
- 6 ... haţtuñ ü haddüñ hevāsında eyā gül-ruḡ
...benefşe-var çün lāle fenā ‘ömrüm
- 7 ... ki ‘ahd itdüm boyuñ karşına varum
Tā haşre dek ḡayrān ger iderse vefā ‘ömrüm

-161-

Nesīmī Fermāyed

mefā‘ ilün mefā‘ ilün fe‘ ülün

- 1 Yüzüñ muşḡafdur iy rūḡ-ı muşavver
Te‘ ālā şānühü Allāhu ekber

- 2 Sekiz apusu var cennet-i adenũn
ařuñla kirpigũn zũlfũn mu anber
- 3 Elem neřra sauñ ve'ř-řems yũzũn
Boyuñ ũb lebũndũr b-1 Kevřer
- 4 Ayn oldu lebũn aynında řol řu
Ki ğar oldu cihn barına yek-ser
- 5 Sucũd eyler ruuñ zũlfũn atında
Ay ile encũm urřĩd-i aver
- 6 Rumũzın bilmeyen beytũ'l-aramuñ
Ne bilsũn kim nedũr mihrb u minber
- 7 Felek ũsnũnde ayrndur melek mt
Ne derysın ne ma densin ne gevher
- 8 Ser--ser nũr-1 muladur vucũduñ
Ne mhiyyetsin iy zt-1 muahhar
- 9 Meger řem-i tecellĩdũr vucũduñ
Ki nũrından cihn oldu mũnevver

mef' ūlū fā' ilātū mefā' ilū fā' ilūn

1 Yā nesmete 'ş-şabā eteneffesti min-Yemen

Ṭābet biki'n-nüfūsu ve zālet biki'l-hāzen

2 Em şirti mazharen li-Mesīhi'bni Meryemi

Aḥyeytinā bi-revhiki ke'l-rūḥi fi'l-beden

3 Her zerre rūşen oldı yine āftāb-vār

Āşār-ı rahmetin çün ĩşār itdi Zü'l-minen

4 Şan şayhasında şūr-ı Sirāfīl urur şabā

K'emvāt-ı ḥāk cūşa gelüp çāk ider kefen

5 Şaldı siper ḥıṭā ḳaluben cümle şāh-ı şām

Ḍaḥḥāk-i şubḥ çin seher olduḳda tiġ-zen

6 Yayındı rāy-ı Hindū taġıldı sipāh-ı Zeng

Çün şaldı saṭvet ile Ḥoten şāhı tāhten

7 Maḥsūd-ı āsmān durur eṭrāf-ı būsān

Andan ki düzdi encüm ü ezhār encümen

8 Ṭübī budaġı sāyesi mi devḥa-i dirāḥt

Firdevs şāḥnı şuffesi mi sāḥat-i çemen

- 9 Akdāhu kevşerin müli 'et selsebīlehā
Hattā tezūka şāfiyete'd-dürdi ve'd-deren
- 10 Hıaşr olmadısa mücrim ü mü 'min-şıfat niçün
Kıopdı benefşe rü-siyeh ebyaz-cebīn semen
- 11 Virildi⁹⁴⁶ nergise yine Ya' kıüb-veş başar
Gül Yūsuf'ımdan aldı⁹⁴⁷ meger bŷy-ı pīrehen
- 12 Durduğı tığ ü şīşe ile sŷsenŷn bu kim
Geldi bu bezm ŷ rezme kıavi-kıalb ŷ şaf-şiken
- 13 Ol ca' d-ı müşg-bār ile hem-dem midŷr nesīm
Ki oldu dimāğ-ı bāğ ıolu nāfe-i Hıoten
- 14 Çŷn şod benefşe micmere gerdān-ı zŷlf-i dost
Geşt āşinā-yı hāne-i ğam der-çemen çŷ men
- 15 Görsŷn lebini ğonce şorar ise sırr-ı cān
Düşŷn ayağına semen isterse sīm-ten
- [78a]
- 16 Bāzār-ı servi kıāmeti çŷn kııldı nā-revān
Nārinlığın şatar ne revā ola nārven

⁹⁴⁶ virildi: redd oldu, D.

⁹⁴⁷ aldı: irdi, D.

- 17 Gel gül yañahları ‘arağın gör ne hoş düşer
Cennât-ı ‘adn lâlesine lûlû-yı ‘Aden
- 18 Beñzer ki bâğa ‘azm ider ol şâh-ı meh-rikâb
Ki uş bād u ebr oldı aña ferrâş u āb-zen
- 19 Dutmış saçuya dürleri güller tabağ tabağ
İder nişâr-ı sîm çiçekler tümen tümen
- 20 Yâ kısiye’l-fu’âdi fu’âdi fidākumû
İrfağ muķâsiyen bi-şabâbâtike’l-miñen
- 21 Gönlüm bu rengi nağşı⁹⁴⁸ko nağķâşa kıl nazâr
Gözle yaķîn cemâlini gitsün hicâb-ı zan
- 22 Tâ zerre zerre zâhir ola cân simâ‘ına
Tevhîdi Bâri’ü’n-ķesemûñ ĥâk-i tîreden
- 23 Ĥum-ĥâne-i cihânda maĥabbet meyin içüp
Şâfî şafâ bulan durur ayruğı dürdden
- 24 Dünyâ denî durur aña dānâ tayanmaya

⁹⁴⁸ rengi nağşı: nağş u resmi, D.

Dīn ādemini aldayumaz dīv ü ehremen

25 **Şeyhī** çü ‘ ömr devr olur elbette müntehī

Bir dem görünür āhīri biñ yıl dut anı sen

26 Her sine kim bir nükte-i naqş itdi levhine⁹⁴⁹

Ḥikmet ḥazīnesine emīn oldı mü ’temen

Der-kenār [77b]

-163-

Nesīmī Fermāyed

mefā’ ilün mefā’ ilün fe’ ülün

1 Kaşuñla kirpigüñ zülfüñ qaradur

Te’ ālāllāh şudan nāler yaradur

2 Belādur ‘aynuñ ammā ḥācibinüñ

Belā üstinde bir ayruq belādur

3 Beyān eyler yüzünde ḥaṭṭ u ḥālün

Kim anuñ naqşını yazan Ḥudādur

⁹⁴⁹ Divanla yapılan karşılaştırma sonucunda mecmuada bu beyitten sonra üç beytin eksik olduğu tespit edilmiştir. Eksik olan beyitler aşağıda yer almaktadır:

‘ İlm ol degül ki ḥaml ide ādem ḥımārvār
Geh vaz’ -ı ḥīle eyleye geh ḥall-i şekl-i fen
Faşlü'l-ḥiṭāb-ı ma’ rifet ehli şu ‘ ilme dir
Kim şehri Muştafā ola vü bābı bü'l-Ḥāsen
Sulṭān-ı şer’ öñinde gerekmez şī’ār-ı şī’r
Burhān-ı Ḥaḫ katında nedür rāy-ı Berhemen

4 Kelāmu'llāh ele Seb'u'l-mesānī
Yüzüñdür gerd-i semi'ullāh revādur

5 Benüm dünyāda vü' uqbāda sensin
İlāhum fazlum uş yüzüm sañadur

6 Seni kimdir diyen Hāḡ degilsün
Seni ḡaḡ bilmeyen ḡaḡdan cüzādur

7 Delīl oldı ḡaḡtuñ ḡahāsı ḡalka
Er-raḡmanu 'ale'l-arşı-stevādur

8 Bu esrārı ne bilsün 'azāzil
Kim anuñ ḡa'ati zerḡ u riyādur

9 Gel iy şūfī şafānuñ şāfasın iç
Ki şāfi içenüñ içi şafādur

10 Otuz iki ḡaḡtuñdur şol 'alem kim
Leḡü mâ fi's-semavātü'l-leylī dūr

11 Dedi zāhid baña sevme ḡübı
ḡatādur zāhidüñ fikri ḡatādur

12 **Nesimī** çün Hāḡḡa vāsıl oldı

Hüve'l-bākī vāllāhu'l-bekādur

-164-

Velehu [Nesīmī]

mef' ūlū mefā' ilū mefā' ilū fe' ūlūn

1 'Ummāna giren 'ışk ile dūr-dāneye uğrar
Şükrāne viren cānımı cān ile neye uğrar

2 Yanmağdan eger qorqar iseñ şem' -i yapışma
Gör āteşi kim nicesi pervāneye uğrar

3 Manşūr gibi cūşa gelür söyler Ene'l-Hağ
Şol şūfī vü şāfī ki bu meyhāneye uğrar

Der-kenār [78a]

4 Gitmez nazarumdan dün ü gün cām-ı şarābı
Her kimse ki ol nergis-i mestāneye uğrar

5 Tesbīh ile seccādeyi bir cür' aya şatar
Şol zāhid ü sālīk ki bu peymāneye uğrar

6 Zencīr -isaçuñ şöyle delü kıldı beni kim
'Aqlun yitürür kim ki bu divāneye uğrar

7 Efsāne şatar 'āşīka efsūn ile vā' iz
'Āşīk kaçan ol kışsa vü efsāneye uğrar

8 Girdi harem-i Ka' beye tahkik Nesimî
Hannân-ı tavâf eyler mennâneye uğrar

-165-

[Nesimî]

fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilün

1 Yanarum 'ışkuñdan aqar gözlerümden yaşlar
Firqatüñ derdi çıkardı yüregümde başlar

2 Müdde'î ta'n idüben başuma kaqar 'ışkuñı
Şınuğa vâcib dökülür bunca atmaq taşlar

3 Ğamdan inceldi bu gönüm oldı yeñi ay bigi
Gözlerüme tuş olalı ol hilâlî qaşlar

4 Haste olalı gönül 'ışkuñdan iy cân pâresi
İçerüm ğam maṭbaḥından dürlü dürlü aşlar

[78b]

5 Zülfüne tolaşdı gönüm bilmedi aşifte kim
Zülfüñ ucından ne çok çok yele varmış başlar

6 Şöyle yanar cigerüm iy şanem 'ışkuñ odı
Kim dutuşmış şu'lesinden hem kıru hem yaşlar

7 Tâqım tâq oldı yandum geçdi 'ömrüm âh ile
Derdüme dermân ne dirsiz neyleyüm qardaşlar

8 Olmuşam derd ü firâkuñdan za‘îf ol hadde kim

Getürimezler hayâle naqşumı naqkâşlar

9 Oldı ‘ışkuñdan **Nesîmî** uşta dünyâdan keder

Sen murâd ile cihânda qal u yaşa yaşlar

Der-kenâr [78a]

-166-

Fethî Fermâyed

fâ‘ ilâtün fâ‘ ilâtün fâ‘ ilâtün fâ‘ ilün

1 Yâ Rab ol dilber benümle bunca nâz eyler neden

Nâzına karşı beni ehl-i niyâz eyler neden

2 Ben dehânından anuñ sözini kıldum ...

Ol benümle zülfi tek kışşa dırâz eyler neden

3 Yâr senüñ yüzüñ degülse kıble-i ehl-i şalât

Qaşlaruñ mihrâbına ‘âşık namâz eyler neden

4 Râz-ı pinhândur cemâlün perde-i gayb içre lîk

Leblerüñ her dem gönülden keşf-i râz eyler neden

5 **Fethî** kim ‘ömrini yâruñ çok didi derdini az

Yâr anuñ derdini çok ‘ömrini az eyler neden

[Şabāyī]

mef' ūlū mefā' ilū mefā' ilū fe' ūlūn

- 1 İy meh niçe bir menzile aġyāra onarsın
Mamūri oyup bāde-i huşyāra şunarsın
- 2 Saın gōnūl āyīnesin efgān-ı muibden
Nā-gāh doımur āhı duāna dōnersin
- 3 İy serv-i saın ayaġuna balta urursın
Ki ol ırar iken midati kendūne
- 4 İy şems-i felek şem' -i ruından uyarırsın
Germ olma iken sende bizūm oda unarsın
- 5 Bāz-ı dile sultān hevā sāid der-āy
Bīgāne şanur kim şanaca şāha oşarsın
- 6 Şayd kimi ola eşik Şabāyī
İy ar-ı felek bunca ki durur ola dōnersin
- 7 Didūm meni pīr itdi ġamu vaşla meded yo
Nāz ile gelūp didi ki bulduça bunarsın

[Şabāyī]

mef' ūlū mefā' ilū mefā' ilū fe' ūlūn

1 ' Uşşāka işügünde şanemā zillele duymaz
Ādem neye doyarsa doyar ' izzete doymaz

2 Dīl yāre-i tīğ-i müjeñe doymadı yārā
Biñ yaşasa dünyāda kişi şıḥḥate doymaz

3 Doymaz ğama dil ḥayret-i ḥüsnüñe düşelden
Ḥayrān olıcaḳ ādem iğen ni' mete doymaz

4 Çok söğdi lebūñ ağızuma doymadı velī cān
Şol ḥaste-i ' aţşān gibi kim şerbete doymaz

5 Cān vir seni şehr-i ğamı ḥākim ideyin dir
Cān ḳomadı devşürdi daḥı rüşvete doymaz

6 Cāyız dutuben ḥalini taḳdīr ide gör kim
Pīr oldı Şabāyī şanemā ḥürmete doymaz

Der-kenār [78b]

-169-

Şāhibī Fermāyed

1 Sevmeye ol server ḥübān olacağı
İline başdan başa şulṭān olacağı

2 Raħm eyledüñ hayfı ađladıđıma iy dost
Ma' lümdı düşmeni atı annanān olacađı

3 Hi dutmaya sākı berü vir kim leb-i Őevi
... beni ter vir berü Őol ān olacađı

4 ... lerüm üzere iderüm ol periye cāy
Bilinse eger hemdem insān olacađı

5 ... **Őahıbi** maıv olmađsa cevır ile maŐud
Sa'y-ı ıl olmiŐdurur iy cān olacađı

-170-

ViŐalı Fermāyed

1 ... beni lebleri yautını diŐleri
Őol büt ki var ađzında anuñ dür bigi diŐleri

2 ... ırāmāndurur iy cān vücuduñ
... yürüdükçe ne ak hoŐ ŐalınıŐlar

3 ... saña görüp baıŐuñ ammā
 olmaz anuñ gibi baıŐları

4 gözün dıv pend iderüm lık
...sözüme yine varur bildüğün iŐler

- 5 ... şakunuben bende **Vişālī**
... anı ıaşa ıalup ıunki şaymıřlar

-171-

[...]

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

- 1 Gül bir ađında belālu bülbüle bir gül yeter
Gözlerüm ıan ađlasun tek sen baıa bir gül yeter

- 2 Gül ne hācib bađı cihāna gül yeter
Ālim ađlarsa ne ğam ola gül yeter

[89a]

-172-

[Ĥalīlī]

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

- 1 Söyleyen her nāııkuı dilinde sensin dem-be-dem
İşleyen her fā' ilüı fi' lini sensin bī-ıuşūr
- 2 Senden özge aradım deyyār yođdur arada
Cümle eşyādan kemāhī eyleyen sensin zuhūr
- 3 ' Āşıkuı maıışüdü dīdāruıdur iy şulıānsın
Ĝayr-ı dīdāruı görünmez ' aynına cennāt u hūr

4 Zāhidā gel zūhdi ma‘būd idüp olma put-perest
Hāq perest ol Hāqkı tanı hıf minallāhi’l-ğayur

5 Vākıf olmaz sırr-ı tevḥīde şol imān ehli kim
İdebilmez nefsi bī-dīnūñ hevāsından ‘ubūr

6 ‘Ālem-i ervāha iy dil-i murğı pervāz eyle kim
Qalmadı bu ‘ālem-i ‘unşurda bir sâ‘at huzūr

7 İy Ḥalīlī ḥadd-i i‘cāz qarīb oldı sözün
İstimā‘ından n’ola ḥayy olsa ger *min fi’l-ḳubūr*⁹⁵⁰

-173-

Velehu [Ḥalīlī]

fā‘ ilātün fā‘ ilātün fā‘ ilātün fā‘ ilün

1 İy cemālūñ mazḥar-ı nūr-ı İlāhīden delīl
Dāyimā zıkrüm cemālūñdür zihī zıkr-i cemīl

2 Baş u cān olsun fedā ol ḥüsn bī-hem tāya kim
Nūr-ı zātuñ pertevinden nāre düşmişdür Ḥalīl

3 Bilmedūñ çün nefsüñi zāhid bi-ḥükmi men ‘aref
‘Ārif-i Rabb ile bes niçün ḳılursın ḳāl ü kīl

⁹⁵⁰ “Mezardan”

- 4 Selsebîl-i cennet-i ‘ arz itme ehl hâle kim
Cennet ü didâr uman içmez şarâb-ı selsebîl
- 5 Dilberâ hâşşiyet-i ‘ işkuñ mıdur dâyimâ
Müdde‘îler sâlimü’n-nefs olalar ‘ âşık ‘ alîl
- 6 Çün ber-â-ber cezb ider haddüñle hâlün dilleri
Pes neden qahruñ keşîr olmışdur luţfuñ qalîl
- 7 İy **Ḥalîlî** işbu sözler kim kılur senden zuhûr
Ġalibâ ta‘ lîm iden Ḥaḫdur saña yâ Cebrâ’îl

-174-

[Ḥalîlî]

mefâ‘ ilün mefâ‘ ilün mefâ‘ ilün mefâ‘ ilün

- 1 [Eyâ ġâfil] ne kesb itdün bu fânî dâr-ı dünyâda
Ki ‘ ömri lâda şarf itdün degülsün fikr-i illâda
- 2 Gözüñ aç hâb-ı ġafletden özüñi tanı iy miskin
Ne menzilden gelürsin görine istersin bu mevâ’da

-175-

[...]

- 1 Kim ki bu dünyâ-yı derdinden
Âşnâlık isteyen bunda ‘ aceb bigânedür

2 Kime kim yüz virdi āhīr aña döndürür
Her ne kim ma‘mūr idüpdür göz ile kim vīrānedür

3 Dāimā ferzīn bigi geç itmekdür işi
Bī-vefālīk resmini qoymaqda ki ferzānedür

4 Lezzetler virür ammā çeh-sūd ...

.....⁹⁵¹

[79b]

-176-

[Ḥalīlī]

mef’ ūlū fā’ ilātū mefā’ ilū fā’ ilūn

1 İy dil ‘arūs-ı dehrīne ḥaddini āl ider
Aldanma cānı almağičün mekr ü āl ider

2 Zīnet virür cemāline şayd kılup içün
Seḥḥāredür ki siḥr ile qanuñ helāl ider

3 Bünyād-ı cevr ü resm-i cefā-yı qoyan budur
Bundan vefā uman kişi fikr-i muḥāl ider

4 Evvel anı ki tāk-ı ser ider bu ‘āleme
Āhīr ayaklara bırağur pāy-māl ider

⁹⁵¹ Beyitte mısra eksiktir.

- 5 Birdür çatında dīv ü melek bu sitemgerün
Şanma ki ol ri'āyet-i şāhib cemāl ider
- 6 Güldürdüğine bakma ki zār ağladur yine
Cem'iyetine açma ki āşüfte-ḥāl ider
- 7 Bir gurı tenge kâni' ider şol emîri kim
Da'vâ-yı taht u memleket ü mülk ü māl ider
- 8 Dünyâyılan gedāya ne faḥr ide şāh olan
Bu dünyeden çü şāh u gedā intiḳāl ider
- 9 'Āqıl mıdur bu dünya kemālin taleb kılan
Çün kim zevālî der pey-i her bir kemāl ider
- 10 İy devlet ol gedāya ki faḥr ihtiyār idüp
Nân-ı cevne kâni' olur hırça şāl ider
- 11 Tıtdı **Ḥalîlî** künc-i ḳanā' atde meskeni
Şükr ü sipās ü ber kerem ü zü'l-celāl ider

-177-

Lâli Fermāyed

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

- 1 Āh kim cismüm felek göz olsa ser-be-ser

Döne döne yüzüne her göz ile kılsam nazarı

2 Sīnede sığmadı terk her taraftan görinen
Mū degüldür cismüm üzre her biri gösterdi

3 Qaddī safında uzatdı söz dehānın ancak
Bende haşır oldum sözüm qaşır u külāhı

4 Bir bende cām-ı zerrīn bir pende taş u sīm
Hüsnuññ saīlleridür devr

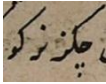
[80a]

5 Cān u dil meyānuñ ile dehānun isteyi
Ne nişān-ı peydādur anlardan ne bunlardan eşer

6 Döne döne ol kenā eyler meyān-ı dilber mi
Qalḥa iqrār eylemez ya' nī ki sır saqlar kemer

7 Bu sipeh cenginde **Lālī** çeng zülfinden nağam
Cān çekişmekte belādan ışşı qalmaz çün hāzer

8 Dil-i dehānın var lafında yoq olınca itdi şek
İşiden didi bu miskin yok yire çekmiş emek

9 Gündüzün gün bigi ger gün gice mäh

Şöyle beñzer mihr ü meh seni severler müşterek

10 Zülf-i hālī nūş-ı la‘lünden iderlerdi çü-‘ıyş
Zülf-i yüz döndürdi hālī bekledi haq-ı nemek

11 Hāl ü haddün gördükçe rüşen oldı gözlerüm
Yüz-i gözüm nürdur gözümde hālī merdümek

12 Beni sevdüñse didüñ cān vir bu siperrī söyleme
Cān-ı revān oldı saña cānsız olur mı söylemek

[84b]

-178-

[Lālī]

1 Gözlerüm görse gözümde kaş-ı naqş-ı
Görse şayyādı nihān olur çü baħr içre semek

2 Seyl-i eşke ten tayanmazdı lālī olmasa
Her yañadan tīrinüñ kimi tıq kimi derk

3 Niğaruñ sīnem içinde batan peykānımı buldum
Be-ğāyet şāddur gönülüm ki cānum cānını

4 Dehānı goncan açıncaq leb ü dendānım görmüş
Sevinibdür dil-i müflis ki gevher kanını buldum

5 Hatt-ı sebz ü gül ruhsar u sünbül zülf-i gördüm

İrem bāğında dildāruñ iren bŭstānını buldum

6 Kimesne cānı ihsān itmedi hergiz velī dilber

Lebünden bŭse ihsān itdi cān ihsānını buldum

7 Çün oldı kışsa'-i Leylī vŭ Mecnŭn kışsası köhne

Lālī derdmendüñ ben yeñi destānını buldum

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

فصل اول در اقسام نفوس و آن چهارست ملکی و حیوانی
و نباتی و طبیعی اما ملکی آنست که قصد او بر یک چیزست
و فعلی او بر یک جمعیتست و اما حیوانی بعکس اینست و مخالف
در اختیار **اما** طبیعی آنست که در فعل موافق نفس فلکیست
و مخالفست در اختیار و این نفوس اگر چه در نام مشترک اند
لیکن در تخدیر مخالفند و افعال نفس اما بجم است و اما در
جسم و نفس را قوت خوانند و صورت خوانند و کمال خوانند
اما قوت بر آبی آن خوانند که از افعال صادر میشود
اما صورت بر آبی آن خوانند که افعال بسبب اضافت
او از صوت صادر میشود **اما** کمال بر آبی آن خوانند که
زجس خولیش ممتازست و نفس انسانی را دو قوتست
یکی قوت فعلی و آن قوت محرکست و دیگر قوت انفعالی
و آن قوت ادراکست و حد نفس کمال اولست مرجم
طبیعی را دو حیوتست بقوت و نفس نیست مرجم
طبیعی را دو حیوتست و جسم آلیست نفس را در افعال
ارو صادرست **فصل دوم** نفس انسانی آنست که

ناعلمست باختيار عقل در ياد معقولات كلي را و باختيار
 را با ياد و اختراع صنفها و نفس حيواني را با بدعسومات
 جزوي را و ماد ترا باختيار بجهان و نفس را بر قوت
 يكي عايد و ناميه و موله اما عايد است که جسم را
 چو از تحليل غذا افند مشابه جسم کرد اند **اما** ناميه است
 جسم را زياد شده کند **اما** مولوده است که از اول اول
 پديد آيد و قوت محرکه مرکب در جمله بدن و آنرا قوت
 شوق خوانند و آن است که هرگاه که در خيال صورتی پديد
 آيد آنرا طلب کند و قوت شهواني است که طلب چيزهاي
 تابع کند و قوت غضبي است که بکس است و نفس را
 ده قوتند در با بنوع از بيرون و پنج اندرون و آنرا حواس
 عشره خوانند **اما** آنچه از بيرون است هم و بصورت
 و ذوق و لمس است **اما** آنچه از درون است حسن مشتعل
 و خيال و تخيل و دم و حافظ و حسن صورت در ياد نفس
 و معنی و ادراك حس و قوت در صورت و ادراك
 نفس و قوت معنی نبات و نفس انساني و قوت عالمه
 و عالمه **اما** عالمه است که از هر اديان صورت و معنی پديد
 آيد

آيد **اما** عالمه است که از اول اول شراف پديد آيد هر
 گاه که بر قوت قییم غالب بود و نفس چون حال است
 از اطلاع معقولات آنرا عقل عيلائی گویند و چون او
 نبات را در ياد آنرا عقل غلک خوانند و چون معقولات
 کلی را در ياد آنرا عقل مستفاد خوانند و عايدت کمال فشر
 اتصال این هر سه است برای آنکه مانند مکمل میشوند در
 تربیت و نفس انسانی دو جهت است یکی بقول فعال و این
 عقل نظریست و از او اقتباس علوم کند و دیگر در بدن و
 آن عقل عملیست بدان روی فعل کند در بدن **فصل پنجم**
 و میباید دانست که ادراک است نفس انسانی مجرد است
 برای آنکه غیر مادیست و ادراک است نفس مربوط است
 بدست مخصوص و آن حضور صورت است در ظاهر و تجرید
 در ادراک است خيال بدست است از برای آنکه مفرد است
 از ماده و اگر چه مفرد نیست از لواحق و فرق میان ادراک
 در حالت تجرید است **فصل چهارم** هر قوتی که صورت
 در ياد قوت جسمانی و قوت جسمانی را اجزای منقسم است
 و الا لازم آمدی تجل چيزها بر مبسوط کلی در قوت واحد

وتم چنانست دوم خلقت از اکتیبه آن قوت است تا نبست
 مکنایه است و آن عبارتست زیرا که بسی صورتی که در آن
 قوت بود آید که آنرا در خارج مثال نباشد **فصل پنجم**
 نفس اضافی مدرك معقولات کلینست و هر چه چنانست
 در جسم بود در جسمانی که اگر جسم بودی خفتم بودی در صورت
 و این همانست برای آنکه مطلق کلیاتست و اگر جسمانی
 بود اما در مجموع بدن حاصل بود و یا در بعضی بیط القوی
 لازم آمد که منقسم بود بسبب انقسام محل پس لازم آمدی
 و از آنرا فعال نامشماقی عبارت میشود پس جسمانی بود
فصل ششم و بدانکه نفس انسانی را استعاده است از
 محسوسات خارج اولیایست و جزایست و معانی مسترک
 و معانی خاص و ذراتیست و عرضیات و محل و وضع و تأیید
 و اخبار متواتر پس بدن اکتیست در تحصیل آنکه گفته شد
 و چون معقولات است و یا حاصل کرد مستغنی شود
 از بدن در اکثر اوقات و چون مقصود حاصل شود
 اکت را ترک کند **فصل هفتم** بدانکه از اکتیبه نفس
 بذاتیت نه بآلت که اگر بآلت بودی منتع بود اول

وآلت

وآلت هم زیرا که صبح و امطر نیست میان او و میان ذات
 و آلت نیز اگر ادر اکتیبه بآلت بود لازم آمدی حضور
 آلت در ادر اکتیبه بعد مدک و نیست چنان وجه **دوم** اگر
 ادر اکتیبه نفس بآلت بودی لازم آمدی از هفت اکتیبه
 فترت آن ادر آن و نیست اگر سالی کویر چون ادر اکتیبه
 نفس بآلت نیست پس چرا خون بریدن عارضه سود
 علوم نفس خلقت میشود **فصل هفتم** نفس انسانی را انصا
 بجانسه بدن و انصا لیست بجان ملکوت و چون در
 بدن عارضه حاصل شود بجانسه بدن بطنی و لیکن بطنی
 فراوش کند و الا حجاب شدی بار دیگر تعلیم نیست
 چنان و چون بطنی جهت مشتغل شود نارغ سود از
 جهت دیگر **فصل هشتم** نفس انسانی حادث است
 بدوشت بدن زیرا که اگر پیش از بدن موجود بودی
 یا متکلیش شود یا واحد و قسم اول محالست زیرا که
 نفس منقسم است یعنی پس کثیر و جز نمرد نیست
 و قسم دوم هم محالست زیرا که بعد از ابتدا که ابدان
 لازم آمدی که تصرف او بر ابدان بر سبیل سیرت

لیست

حجاب نیست از جانب انسان اما حجاب که هسته از
 جانبی قابلیت هرگاه که مرتفع شود متصل شود بدین
 قوا این علوم و سعادت کامل و نفس چون شریف شود
 چو اسباب و برآمد کلمات مشغول نمی تواند کرد این
 در حال بعداری و برافضات علم چنان حاصل شود که
 دیگر آن را در خوب و اخبار معنی است که از دیوانگان
 صفا در است سبب آنست که مزاج دماغ ایشان از حال
 طبیعی متغیر میشود اجرام ایشان قوا در معنی است اطلاع
 می افتد و از آن خبری دهد و هر که در ساجدی مشغول
 شود تا از حواس خارج نشود از غیب چیزی تواند
 داد و این علم بر نسبت از علوم بزرگ **فصل چهارم**
 نفس انسانی را انارست در عالم و کون و فساد زیرا که
 چون نفس را صورتی مصور شود برید آید بر طبیعتی از
 نفس در بدن از حرارت و حرکت چنانکه تعزیر آن در
 شعور اینست و غضب نیاست و این اثر طبیعتیست که بریده
 آید از نفس در بدن و اگر چه نفس مفقوست از بدن
 بزارت و برادر عالم غصه یا تا نیرت عظیم است و بگری

برسد که

۸۸
 برسد که ملکی بصورت آدمی روی نماید و با وی سخن
 گوید و فایض کرد و بر علوم سخن از عالم ملکوت تا بزرگ
 بعایت کامل برسد که بیشتر ممکن نباشد و این مرتبه هر
 نفس را نیست و نفوس اینها صلوات الله علیه بر آن کلام
 رضی الله عنهم این مراتب حاصل بود است اما آن نفس را که
 این مراتب حاصل نیست و بر اخلاق حمید است آن
 نفس را از از کذا بود و اگر چه و بر این مراتب عالی حاصل
 نیست آنست مراتب ممکن که در حق آدمیست و این
 اسرار حکمت الهیست و در کتب مرموز باشد بر آری الکی
 هر نفس را قوت اطلاع است این معنی نبود زیرا که نظایر
 عنصری مانع بود نفس از آن اطلاعات و هر که این اسرار
 در نیابد زبان دراز کرد اند نبشتم بر آن کس آن که اهل
 این اسرار بود **فصل پنجم** نفس انسانی را بعد از مفارقت
 بدن سعادت و شقاوتیست بر آری آنکه از مرگ بر آن کس
 نفس لازم نیست پس و بر بعد از مفارقت بدن خالی
 باشد مخصوص از شقاوت و سعادت و الم و راحت
 و حکای الکی این حالت را بر نفس گویند خاص و از آنست

صريح

صريح بيدا کردیم تا خوانی که بغیر از ما باشد در یابند
 و حرام کرده شد بر کسانی که با آنان دهند که درین
 علم متوقف نمانند تمت الکتابه فی خصوص
 سنه تسعین و ثمان مائة

و درجات الهیانا از روحیات بیشتر است از آنکه
 از حیثیات و همچنین هر قوتی را از قوای نفسانی ترقی
 والی است آنچه از اصل این قوتهاست و بر احوال
 لذت مالم بود و کمال نفس در ادراک است و چون نفس با
 از معقولات اهدی منتقش شود و کیفیات کلی و پرا
 روی نماید عالمی شود معقول بذات خود و ملاقات
 حسن بحسوسات بر سبیل مطهرت و ملاقات عقل
 معقولات بر سبیل اتحاد و ماعاقلی طبع نیز که لذت آنست که
 آسان با حیوان در آن مشتبه گزید بلکه عقلا را لذات و روحانی
 باشد از عالم عقل تا حدیکه آنرا قیاس نبود و هر که این علم را
 در نیابد و پیرا از آن لذت خبر نبود زیرا که لذات جسمانی
 زایل شود و پیرا لذات روحانی حاصل شود هر که این اصول
 در نیابد بداند که سعادت نفس انسانی در وسیله این
 حالت و شفا و است او بعکس این و هر نفس را شوق نیست
 در تحصیل این مطلوب بیجا یکی پس از دیگری تحصیل این همان
 نیست **فصل شانزدهم** صاحب این رساله قدس اندر
 ابو علی سینا چنین گفت که این امر از نفس را که مابونجی

سجده است بخواجه پند اندر انصاری رحمه الله علیه

بسم الله الرحمن الرحيم

الهی این چه فضیلت که بر دوستان خود کرده که هر که
ایشانرا شناخت ترا یافت و هر که ایشانرا یافت
ترا شناخت. الهی تو در غیب بودی من همه در عیب بودم
چون تو از غیب بدر آمدی من غیب بدر آمدم. الهی اگر
بوعاقب مانست. تلم رفته را چه در مانست. الهی اگر ابلیس
آدم را بد آموزی کرده گندم آدم را که روزی کرد. الهی که
ظالمی که گویم ز بیچاره و نه مرا بر تو حقیقت که گویم بیچاره.
الهی به اول برداشتی به آخر فرو مگذار. الهی خاخری چه
جویم و ناضری چه گویم. الهی من نپزاشتم که ترا شناختم
الکون آن برداشتم را و آب انداختم. الهی اگر گفتار است
بر همه تا هم و اگر بگردار است برایشه و صور محتاجم. الهی بزارم
از طاعتی که مرا به عیب آرد. میارک معصیتی که مرا بعد
آرد. الهی عاجز و سرگردانم. ناپتم دلم دارم و دل نپتم
دارم دانه الهی من اگر نمانختم تو بخوت کعبه. و کون تو ختی سوخته
مکن. الهی اگر بردار کنی رواست هم جرم کن. و دل بر تو ختی

دوستی

فروستی سزااست از خود دور مکن. الهی گناه در جنب کرم
تو زبونیست. زیرا که کرم تو تویم و گناه الی نوست.
الهی اگر عبد الله را بختر ای سوخت و تو ختی و اگر باید آلایش
اورا. الهی در کجای من نواخت بختی و اگر باید اسایش
اورا. الهی کیش این چراغ افروخته را. و مسوول این
دل سوخته را. و عهد این پنده دوسته را. و مران این
بند آموخته را. الهی تو همه و ما هیچ. سخن هم نیست چه
میست. الهی یکبار گویم بنده من. از عرش بلند خنده من
الهی همه از تو ترسند. و عبد الله از خود. زیرا که از تو بیک آید
و از عبد الله بد. الهی کفنی کریم امید بر آن نمانست. چون
کرم تو در میانست نا امید می خرامست. الهی طاعت
نمودی و قوفیق باز داشتی. از معصیت منع کردی
و بران داستی. ای درخشم زود داشتی. اگر نماز از فراق
بگذشتی. الهی بمانت و اتم امینم. آن روز که امانت پی
تغادی می و استی که خنتم. الهی چه بید بر خودی لرزم
مباد که بجهیم نیرم. الهی تا مهر بر سر آید. و دیگر مهرها
بسر آمد. الهی یافتن تو آرزوی ما است. آما یافت

نونه بازوی ماست. **الهی** من کم که ترا خواهم چون من
 از قیمت خود انکاهم. بلا از دوست عطاست. پس از عطای
 دوست ترسد آن عطاست. **دل** رفقه و دوست با فیه
 بادشاهست. **دول** دل دوست زینت کراهست
 در پیش آید در جاه دار دو نان در عیب **دو** بزار در سر
 دارد و نه ز در حب. **گفت** نوشنست همه زهر و موش
 زهرست همه نوش. **هر** چه بزبان آمد بزبان آمد فریاد
 ازین معرفت **همی** و عبادت عادی و حکمت بحرینی
 و حقیقت حکایتی. **نفس** نشت و قول خلق زمار جلا
 حقیقت گفت یکبار **بخت** با بخت تو نیست عاشق با
 یک بلا در پیش و دیگری در کینست. **بخت** در کوفت و
 محنت خراب داد. **ای** من غلام آکل خوش آمد تو پیشم را
 نرا آید داد. **دست** و پای عبد آید به خام بسته به که
 با خام نقشسته. **چنان** نمایی باستی. **با** جانان باشی که
 نمایی. **اگر** شریعت خواستی تا بیاست. **اگر** حقیقت خواهی
 انقطاع است. **باقی** محمد در اعانت. **در** پیش چشمت
 خالکی بخیزه **آبی** برور بخیزه. **نکلت** پای را از دردی

بسم الله الرحمن الرحیم
 در بیان احوال و معانی
 و در بیان احوال و معانی

و نه پشتت با را از دردی. **کار** غمانت دار که رهت
 نه طاعت که زیورست. **اگر** ابراهیم را از آن چه پاک است
 که پدیش آذرت. **آنجا** که شناختست نه عشق است
 نه کوسی. **ببین** چنگل که تم در که چه برینی. **عشق** مردم خور است
 عشق مردم خور است. **عشق** نه نام دارد نه نکست
 نه صلح دار نه جنگ. **دی** رفقه و باز نیاید. **فر** و از اعتماد
 نشاید. **در** مذهب دوستی دعا علی بخت. **حق** اند که
 بنده چه چقا بخت. **قصه** دوستی دانی چه در از دست
 زور که دوست از همی نیاز است. **آنچه** مقصود کنست من
 کزیم. **اگر** افسکار کنست من خفتم. **اگر** یک کس از دوستان
 او قبول کردستی. **تو** که یک کس او قبول از دوستان او قبول
 کردستی پیوستی. **هر** که داشت که خالق در حق خلق تعظیم
 کند از پیوست. **و** هر که داشت که تقاسم قسمت
 به ملکر داشت از حسد پرست. **طو** ما قسمت به یک خط است
 گفتار آذین سقط است. **دوستی** کزین که هر که ملول
 نشود. **سلطانی** کزین که هیچ معزول نشود کاشکی بخدا
 خال شدی. **نام** او از دفتر وجود پاک شدی. **این** کار

نه بزرگار است و نه بزرگ این کار بخت نیست و نه بزرگی
 بلا نیکی بود و نه بدی که در میان بلا او بود هرگز که در وجودی
 نیست سخی است هر دست که در وجودی نیست سخی
 است دوست را از خانه بیرون کنده اما از دل بیرون
 نکشند این کار بمل آگاه است نه بختی که کلا است
 زردار شتاخت نیاید لیک دیدار شتاخت آید از
 عارف در جهان نشان نیست زبانی از معرفت آسار جدا
 اور آجان نیست عارف از انکار متکبریم باک نه دریا
 بزبان حکا بلد و نه سکا بخت دریا پاک بوالحسن کنی بود
 پنهانی کلید آن کج بدست قرائی اگر داری مگوی او که
 نه داری دروغ مگوی اگر داری مغرورش واکنه در اری
 مغرورش اگر حلال باو کین در جرم غیر حلاله اگر حلال
 آب کید و امن مده نشود بوجهل از کعبه می آید ابراهیم
 از خانه کار بنایت دوست و کعبه بجان این کار نه بک
 بوست این کار بنایت اوست انکار مکن که انکار
 شومست انکار مکن که انکار شومست انکار کنده
 ازین امر از محرومست کاسنی اگر بخت در بوست است

رهی اگر کسی نیست از ملازمان دوست است و نه بختی
 بسیار شود بسیار دیدم عالم اگر چه چار بود بسر آید
 اگر بر روی آب روی خسی باشی اگر رهوا بری ملسی
 باشی دل بدست آرتا کسی باشی بکودی هستی بچوکی
 هستی بر بوی سستی خدا را کی برستی حقیقت
 در راست شرفیت کشتی از دریا بچیم کشتی نماز
 کذا در دل کار پاره زانست روزنه در آتش هر روز
 چو گذاردن تماشای بجهانست دل بدست آوردن کار شیر
 مرد نیست چو از جو در راست بختی چون جوی
 پس در باز در با جوی نه از جوی که عارف به بخت و خور
 نکرد چهارت معرفتیش شکسته شود اگر در پیش بجز
 جدای دگر اگر کسی چیزی طلبد در اجابتش بسته شود
 علی که از قلم خیزد بد است که در چه خیزد علم آینه که
 آمد و دل بده ریخته یکی هفتاد سال علم آموخت چراغی
 نیز و خست مکی حری بشنید از ان یک حرف بیخوست
 تکی خدا ناکاه آید و لیکن بردل آگاه آید تا برین و مال لری
 حقا که بجزی نیرزی از نوش تا برتری چدر اعلاست چون حق

متجر شود چو کرامت و هر که دید انکه او را چه می باید کرد
 او را هیچ می باید کرد آنکه او بی دانم او را چه می باید کرد
 همه چیزی می باید کرد هر که او را بر جانند و بر جگر می کشند
 و اگر عذر آرد قبول کند کون خری باشد سخن مردان خوش
 بوست آنچه در سخن طبع در سخن گوشت کار حق بر توبه کردن
 جفاست دوست پشورت چستن خطاست دوستی و کلام
 ای من غلام آنکه به بالا او مصلحت است اگر طالب این سخن می چو
 تست اگر انکار کنی این سخن دلغ تست پس کی دن معیبت
 از غیب خبر دادن می نیست خلق را هیچ سپردن نماز است
 نرم باطن زدن جلا نیست راه ملامت زدن به خویش است
 طریق سلامت رفتن بر یکایان گمان جهالت است امر از فاش
 کردن دیوانگیست صبر با حق کردن هم از نیست و شکر
 کردن با او برابر نیست کرامت عزیزان حرمت کرامت
 نوروختن سکیت کیم کردن مستقیمت خود را بوست
 خود شکستن رعایت است از غیبه کردن جاسوسیت را حق
 رستگار نیست ایثار کردن دوست نیست مروری غول خرزیت
 برده باری حال نیست تربیت در چهار دی بخیلیست آفرین

در هر روز

در تصرف کافر نیست فرسندی هم نیست خوش خوئی
 سلیمت نیاز و توجه کرم نیست ناز مشاطگیست
 شاهدارانی باغی حق ایثار نیست این هر که کفر نشان
 هستیست و دلیل خویشین پرستیست اصل
 توحید ازین همه بر نیست عین حقیقت از همه
 مستغنیست مغز این کار ز نشانیست منتهای
 جوافردی مفلسیست مشکای مردان بر هیچ
 لسیست با هیچ در مساز و از خود کسی بر مساز
 هر که خود را پیدا آورد موقوف هستیست هستی
 دلیل خویشین پرستیست بنای عبدالله بر سیم
 چیز است اثبات حقیقت بی افراط و لغوی
 تشبیه بی تعطیل و بظاهر رفتن بی تخلیط دائم است
 ندانم که چو نیست دریافت او از مکان بیرونت
 آنچه بحق آنکه تو را هیچ حاجت نیست رحمت کن
 بر آن کسی که او را هیچ حجت نیست و اندام علم با حق
 تمت بعون الله الملک الوهاب شهر
 صفرا المصغر ستم تسوی و نامانام

بسم الله الرحمن الرحيم

احقر عبد الله واخوهم بدر الدين مشنوی خون ایدر
 بواقیت العلوم کتابین مطالعاتی اکتشاف علمونک
 اصطلاحین بولدم بواصطلاحی بلیندر چون اشبو اولوقده
 یزدم مطالع اذکر بوقول اصطلاحین بواب ذوقنا ک
 اولوقده بوقیقر فاتح کتاب اوققدن اولوقده تقویسه
 علم علما کلم علمونک صفتونک تکراری ارنار بولک حکیم سدر
 سید لانیبا، والمیلین عهد مصطفی صلوات الله علیه بولدم
 خبر ویردی که العلم علان علم الظاهر و ذلک حقیم آیه علی صلوات
 و علم الباطن و ذلک العلم التامع و حقیم علی تحقیق و مراد
 باطن علمندن تقویسه علمه که آنونک تا تیری باطن صفا
 در و کولک تقویسه مخصوص در حصول کولک صفا سدر
 کور و انداز و تقویسه انداز و نفسک تنزیه سدر مذموم
 اخلاقند و جوار کلم مواظبتدر طاعت اوزر شر
 و مراقبدر نجات ربانیه خلوات اوقاتده و عظام که
 دنیا کلم چاهنه آلدنیم و ابانیسه مستوره و شیطونه امیر بوطیه
 آخر الامر بوطایفونک سلکته مشغول اولوب جذبیم

اهلزل

اهلزل اوله رزقنا آتدر تکلی السعادت و داود علی ابو
 حنیفه الصحی بولک اولوسدر رضی الله عنهما علم تقویسه
 و هم علم فقهه کمال در حین بولشدی بکولک امام ائمه
 اکابر ائدی یا داود اما آراه فقه اهلزلها اولونسنم
 درین بیلونک ادا ایدر آلاتدر حکم المیلک داود ائدی
 درخیزه فالدی امام ائدی العلما بولک ایمن الیک علم
 کتوبه کلم قالمش در داود ایدر که بریدل دلوی لغلام کلم
 اور تسنده اوز درم سحر سوز سولیم بنوم حضورده حق
 مسالین سولیشور لاری بول سوز سولیکه و بحث المکم
 شویله صبر دمکه صومر صودن یکا کیده کبی که درم بولک
 مجادله اچنده اولیمزم عدالت قدم و بود لایله مصححت
 قدم و حقیم ستم رضی الله عنهما خا لطف قدم و قاضی امام
 ابویوسف سفلی اعراض اقدم ایتدم بزم استادده قاضی
 اور در لرتا قاضلی قبول ایره تازیانه رضی قبول ائدی
 قاضلی قبول ائدی سن تازیانه رضی کورده اول اختیار
 قبول ایتدک بر کستی که استادده مخالفت ایه بولک
 سوز سولیم ازم چون بوعلمک در منزلتی ظاهر اولدی

بر تاج مسلم بزنجی یاد آید لم اگر چه حقیقتیه تصوف
 احوال اثر الصغیر **مسئله** اگر صورت رسم که تصوف ندر
جواب جعفر خلدی قدس سره در روح ایبر که اوج مسلم بجا
 مشکل کلیدی جمله سندن بری تصوفه و بر واقع مشایخ
 صورت بر کسی اکا جواب شانی و بر مدی تا بر یک چه مصفا
 صلا الله علیه وسلم دوشده کوردم ایتم یا رسول الله اوج
 مسلم بجا مشکل کلید شرح کسی آئی حل آید مدی بیتی
 کتوریک وار عرض ایلم ایتم ما التصوف جواب بر
 التصوف تک الدعای تصوف معنوسوزی تک انکدر
 ومعنی لری کوز کلدر البقی مسلم ایتم ما التصوف بیتی
 ما عده فلک او احاطه و جعل او اصیبه نحو اصل فاته
 تعالی مخلاف ذلک آغا بجزد التوحید من از بعد من الشک
 والشکل والتعظیم والتعظیم یعنی هر یک سنوک اندیش
 اکا حد قویه بی سنوک و جعل آنوک جور سده کره بر حواس
 خمسول آئی ادراک الیه التوسیع و تعالی التوحید بجز
 وتوحید درت نسبت درن خالی کرک و عریان هم از دوزن
 کما در و سندن بر نسیمه کز تکدن و معطل قومندن

ادعیه

96
 اوجنی مسلم ایتم ما العقل جواب و بر دم ادناه ترک
 الدنیا واعلاه ترک النظر فی ذات الله تعالی عقلک ادنا
 دوه جسمی دنیای ترک انکار و اعلاسی اتدعا لانوک
 ذائمه فکری ترک قلا قدر ودخی دشلدر کم تصوف عبارت
 درت نسبت دن تو به بر من نسبت دن طالب طلبند
 صادق اولفندن متفرع شبهاتده متفرع اولم قدر
 وتوحیده فانی اولمق بویشونک نهایتی در کفی حتی کمال
 شهود جلا لذه خلقک و جودین وصفان فانی کوره و
 آنوک نفس خود بر جز در خلقدن چون هیچ خلقی توحید
 سلطان نونک شهودنده فانی کوره آنوک نفسی دخی داخل
 اولم بوقلن تختنده **شعر** نفس الملوک اول الذی اطلعت
 لم یدر یحی کوکب خطاب حقیقت کونسی ندر کم ای
 حقایق کونسی سن طرغده قوه جعل کوکب محاور پس چون
 تصوف کل لفظ درت حر قر هر حرف اشارتدر بر مقامه
 فی اشارتدر تویم صاد اشارتدر صدقه و او اشارتدر و دم
 فی اشارتدر فنامیه ودخی دشلدر تصوف صوف یکدن
 اشارتدر یقال التصوف اذا بس التصوف تدرج اذا

لبس الدرغ و سید کونین علیه السلام اینست هر که من لبس
 اقصوت دق بلب یعنی هر که پیشینه کیم کوکلی ریش اولی
 بوالشما از صوفیان خوشو نغم و خشنونت ریشی بیست سنه
 لک صد جری یعنی اول مقدار که تن صوفیان خوشو نغم
 متنازی اول کوکلی یومشست رقت بول و در قدن صفا طوطی
 و چون بوطایقه نکل صوفیان لبس صوف بولدر کوسینه
 لرزوک و صفی غایت صفاده کوردل بوطایقه بی صوفی در
 مسئله چند رضی الله عنه اید انرف کلمه فی التوحید قول
 صدیق رضی الله عنه سبحان من لم یحبل الخلقه سبیل الی معرفه
 آلا بالجوع عن معرفه عجز معرفتدن معرفتکل بولی نجر اولی
 صدیق اکبر ولی رضی الله عنه اشارت اکار که معرفت کشوی
 عالونک بدایتده اولی نضا بنده ضرور اولی و اختیار عارون
 کده و عجز محقق اولی و عجز همیشه موجود دن تو پر معرودن
 کلین کور من من تا بر کسنی تار اولینچ طور معرفتدودن
 قیامه عاجز دمنزل و چون العیاذ بالله معتقد و مؤمن
 اولی از معرفتدن طور معرفه قادر اولی عاجز کلری
 تعود اکار عجز ضرور اولی و عجز قدرت مقابله سنده

اولی

اولی و پوریده قدرت کندی و اول تعودله مضطر اولی
 قدرت زوالیلم تعود اوزرنه عجز ثابت اولی بولکان
 تا معرفتکل طالب مصنوعا توک ایاتنده نظار معارج
 کایناتده سفر فلور هنوز کسب و اختیار باقی قالمش در
 چون مطلوب مشاهده اتدی معرفتکل عینده و و شدی
 بضاعت اختیار و قدرت اندن ضایع اولی بومرتده
 معرفت ضروری اولی نه از توفیق استینه نه کندی اندن
 چکیم بلب پس محقق اولی معرفت وجود بلب پس العجز عن
 درک الادراک بوالله العلم عند الله وهو علم الغیوب
 مسئله التصوفی ابن الویش نه معنی در جواب
 بکل که زمان منقسم در ماضی و مستقبل و حاضر اوزرنه
 ماضی بکشته دیرلو و مستقبل کاسیه دیرلو و حاضر وقت
 دیرلو ماضونک هیچ وقت یوقدر و مستقبل بولک هیچ حکم
 یوقدر و حاضر وقتولک هیچ توقع یوقدر و بومعیند نه که
 خلیل احمد دی امن قزمات و الیوم فی النزع و عذرا
 لم یولد ایدر که کم دونه کون اولی و بولکن نزنکوه در کلکه
 او غلاینج کب رحومه در هنوز طوطی بور جوده متحقق

اوله که وقت بر بنوخ اوله کی زمان آره سنده بر طرف
 ماضی بر طرف مستقبل کنه و قنده برع الزوال در آما
 کثیر التقه سا لکتر مخر یولدر اوله که بر ساکی بر وقتوکل
 بازارنه و بر نفضه بر دولت بوله که جمیع عجزی اول اول
 حیانه اوله و بیضا حبک صلی الله علیه و سلم انما رست
 بوکادر که بی مع الله وقت صاحب وقتوکل مله دولت اوله که
 ماضی تحسین توریکش در که الفارست لایبرک لیتین اول
 عطره مستقبل کل انتظار اوزرنه که موت اجز در مشهور
 پس هر نفسه اگا کی راحت ایرشور شو بیکم سو شوره بیت
 صافیان در می در عهد کنند عکبوتان مکس قید کنند
 بونده معلوم اوله که القصوف ابن الوقت ذرا اول صوتی وقت
 اعان در ولادت یولنده و کلین ملازمت یولنده وقت
 کور دکه کشتی فونسن دن کسلور اول وقت سیف الوقت
 کسلون قیج کور کور که چون کوره کور و کلیمه بترت صفات
 کور و درت اده و بر جماعت مبرده کیم تشبیه افشار
 اول وقت مبرده و یوحل و لا یحقل وقت بر اکی مثالدر
 سنی آرز کسلور و لیکن بالکلیه دفعه یوح ایماز

مسئله حال ندر وقت ندر حاله وقت اور سنده فرق ندر
 بلکل کور در جواب بلکل که ارباب طریقتوکل تا بشاری
 واردر انوار غیبین کنه و اوقا تنه آنلر کور کولونک
 صفاسی حسنییم اول سبیدن اول سبیدن احوال در لر
 که کور کلیمه ننگ شاعر لر بیور مشر در شعر
 لول تجمل ما سمیت حالاً و کل حال تقد ذ ال
 انظر الی الحق اذا ما انتهی یاخذ فی التقصا اذا ظالم
 وقت آینه کور حال آینه کل شعلس کور حال کل تقد
 وقتوکل مدرکی کور در و حال بر سرعت واردر کور ادر الکل
 اوله اما اکل زوال ندر صکره انار اوله که مرید ظاهر اوله
 قولقدن اضطرابدن کور قینیه معذن و قضایین بر تقدن
 بولر تابع صفات و شجاع حکمت کب بر حیل حالوکل
 انارندن در معین ندر حال ذاتندن کل شیخ ناقص
 کامل اولینجه بو اناری سبب فوق الین مشکله مسئله
 علم الیقین حق الیقین اور سنده فرق ندر بلکل کور در
 جواب طالبوکل کولونک منزله لاری واردر چون میان
 و دلیل یولندن بر معلوم عقله ادر ال اده لر اول منزله

۹۹
 مشایخی اتفاق بونک اوزرنه در که هر که جرم القیم بیه فرق
 وسوسه سلیم الهام آرسنه ایلمیه ولیکن بو قدر دکل اول علی
 العیوم که هر خاطر کوکله انکار وجود و تکبر اول اول
 وسوسه شیطاندر و خواطر که کوکله ازت دنیا وهوا
 وشهرت نفس اول اول نفسک هوا حسنه ندر اول خواطره
 نفسانی دیرلر و هر خاطر که کوکله طاعت ایمان و صدق
 و علم و حکمت و زهد اول اول خواطره ملکی دیرلر و هر خاطر که
 کوکله الهول عظمتنول وارلیتی و تعین قربت و دل اول اول
 اول خاطر آلی اولنول کوکله دوشهره القار الهیدن اول اول
مسئله نفسل روحه دله ستر اولسنده فرق ندر **حواص**
 نفسک چوق معاشی واردر اما بو قومک اصطلاحه ندره نفس
 عبارتدر شول هواکن توتندن که اخلاق برابر افنول بچهره
 شخصیت و غضب و ریا و تفکر و رضا و کین و پوله بکزرک
قاله الشیخ علیہ السلام اعدا عدولک نفسک التي بین جنبیک اما
 روح عبارتدر بر اعیان لطیفندن که موذع بر کثیف چسیره
 حق تعالی آنول وجود هیات بیدر و انسان روحه دل حسنه
 بیله عبارتدر بو کسی الهکی مخلوقه در جل جلاله اول بجهانده

علم الیقین در چون اول معلومک صفا تنول کالان بصیرت
 کوزله مطالعه خالره کال عین الیقین دیرلر چون اول علم منزله
 کوزلویدی کوکل صفت اولس آنول نفسک نین اول اول که
 حق الیقین ایدر علم الیقینول ولایت کوکلر و عینی
 الیقینول سر پرده سی علم الیقینول اچیزه در و حق الیقینول
 منزله کاهی خاصه لخاصه در علم الیقین کوکل جالدر و علم الیقین
 کوکل جمله صده و حق الیقین کوکل نماندر **و آیه حق الیقین**
فستبح باسم ربک العظیم **مسئله** خاطر بچدر و فرق خاطر خاطر
 اورسنده بچدر **حواص** کوکل ادر الکات حسیله خفی
 حرکات واردر که کو خاطر در لر و بر بلوک دخی و قیام در لر
 و اول جمله درت قسم اوزرنه در خاطر نفسانی و خاطر شیطان
 و خاطر ملکی و خاطر ربانی و هر بلوک نبوتیه قرآنک آیت
 و مصطفیانک علم السلام اخبار ناطق در نفسانی خواطره
 هوا حسنی ایدر لر و شیطان خواطره و سوسه دیرلر و
 ملکی خواطره الهامات دیرلر و خواطره رانیه القادیرلر
 و اما فرق ایکن بو خواطر اورسنده دشوار در خاصه
 اول کشدن که آنول کوکل دنیا مشاغلیمه طولش اول اول

مشایخی

کی روح جسد اعادة نشأنت و معاقب کسی نمی یابد
 اولیفته و روح کی بقیت حقیقی خفون علمند کن لود قتل
 الروح من امری و اما کوکل که دین یونوک طال بلرنگی را بیدر
 بو توکل طریقتی عبارت اول لطیفه حق تعالی لا یوسفه
 تو مشدیر که آدمی الی یدمک آرسنه در سوبله که پیغامبر علم التلم
 خبر و بد که **آن فی جسد آدم لطفه** آندن حکره دید که آا و بی
 القلب اما اگر چه است پارسیله اختصا و در اندیشه
 دکله تقریر اهل قبضه سنده مقبدر قبضه بسط او رسنه
 که قلب المؤمنین اصبعان من اصابع الرحمن یلقبها
 کیف یشاء و اما شکل صورتی دکله بلکه آنول اجنده برور
 که که تعلق محبت اهل آنوکل بیل در شعرا مشهور **شعر**
 ازان کوشت راجتی بری دارد که چه شکل صورتی دارد
 آنچه دل کوفته و را هیچجا • رو به پیش سکنای کوی انوار
 آن بود دل که در وقت هیچجا • نفعی جدا انرو دنیا شد
 و اما تر لفظ عبا رتور کوکل مناجات حالانده آنظر لیل
 نور موقت و سبیل سبیلیم که دشمنه کوکل برور که قاضی
 کبدر و سر اول یوزده نقش مثال کبدر که تکرار آنور که

- در آن

بوسی کسب بلز یعلم الله السر و احقی طریقت پروری ایدر
 کوکل معرفتوکل محار و روح مجتبی کل محار و سر مشاهده کل محار
 سر روحون لطیفه بچ که مولانا بیور قدس الله العزیز **بیت**
 از سر خود و ز سر سر و اقت **• سر سر** چون دل آسده سر تو چون زبان
 و روح دلدن سر بفر که مشایخ حقیق لری یک سوز بومعاند
 هر چند که نطق بومعاندک بیانده نکل کله و آسده علم
 کتایق ذکال الا یعلم من خلق وهو اللطیف الخبیر **مسلم**
 بو الحسن نوری ایدر که ذالنون مصریدن رجا آسده علمها صورت
 ذکر ندر ذکر اوله ذکر ندر غایب اولاس انون حکره **بیت**
 آلا آتی انسال اکثر ذکر لورک • و لکن بذالک تجی لسان
 غیبت و ذکر کسی بر برله مشاقص در مقصود آنول بو
 سوز ندر نه اوله **جو آب** بلکل که ذکر ک درت مقام ادر
 اول دل ذکر در غفلتله و آنول کب ذکر ک قدری اولیه
 الولولته علی الباب فی القدر خالی الکی ذکر کوکل ذکر درور
 مرا قمر بله و تکلفله اگر بر لفظه ذکر انباشن کوکل انکار
 واد بیدر نه دوشم سر کرد ان اوله او چینی ذکر استقلاسی
 اوله کوکل اوزر نه دیکن کوکلده نقش اولمش در چهره

دشله

بر دم کوه کو توری بلیاسن شو یکی شبلی ابرائی نسک
 لویه و ایسرا مانی الزکر ذکر لسانی در پنج کوه کل اشغراق
 ملکوتی مشاهیر منزه شوق حدیث که کند و دن و ذکر دن
 غایب اوله ذالنونک رحمة الله علیه اشارت بو مقام در که
 الزکر غیبه الذاکر و بعضی مشایخ دن بو اینونک تعریفه و شکر
 که و اذکر یک اذ انسیب ای اذ انسیب نفسک و الخالی
 کلمه یعنی شویله یاد ابله الهی که کند و کی خلا یقلم بیا و اورد
 ذکر حاله و بویو بیج د کولر که بو همنوک جنس شعرا دلبر شکر
 شویله که متقی ابره فشغلت عن زد السلام و کان شعاعی
 عکس یک مسلم اگر سائل سوال ادرسه مقلب ندر **جواب**
 مقام اولر که سائل بو منزلدن بر منزه طلبه عیاهده
 و ریاضت بسبب نعل الیله و شرح ادا بیلد تخلی اولهر
 مقام که ابرشور اول مقام دن پنجه تا اول مقاموک
 حکامین بر منزه کنور صیغه اذن اتر و که هر سال کوه کوهی
 یوقدر اثابت یوقدر و هر کوه که زهد بو غسره و یوقدر
 و هر کوه قناعت یوغند توکل یوقدر هر کشتنوک که بو
 اوصافله ایصاف یوقدر اهل مقام کلدر و مقام بضم اقامته

دیرلر مدخل کس اذخال معنسه مخج کب اخرج معنسه
 و صبح سائل کر کز که بر مقام دن اقامت الیله الله تعالی
 دستور اولیغیه مسلم صور لر که حال ندر **جواب** حال
 اولر که کوه بر خوش ذوق یورنر ناکهانی اول حال اهلین
 بر دم خوش وقت اده یوزیل اولم بو حال اهلین اراد تنفس
 بچ که کلایدی بعثه کرو تعنه هم اولم بو حال حال
 اصلنوک حکیمه اولیله کلدره ذوقنال اولم کند که خون
 قلب بو حال اعتبار یوقدر حال اهل حال حکوم اولما بیچ چون
 بو حال حال اهلنر پانیا ر اولد قده اکلایوای دیرلر بوطم
 ظاهرا اولم کویوچ اولا و لویاخ استی هنوز احواله ابر شمش
 اولر پس اول وقت که دایم اولم که احوال دیرلر که دایم
 ترقیده اولم حال دن حال بله انقطاع که هر حال ثانی اولدن
 یک اولم بو علی دقایق ابره رحمة الله علیه رسول صلی الله علیه
 وسلم قولونک معنسه که انه لعان علی قلبی حتی استعق
 الله فی الیوم سبعین مره رسول حضرت علیه السلام دایم
 ترقید یولی کندو احوال دن بر حال دن یوجر بر حال دخی
 ابر شد که اول ادنی مقامه نظر ادر نسبت اولم اعلا

مقام استغفار دردی حسناست لا براریت القربین
 ایورک الیوی بیساروک یا لولوغدیرج چند بیورر بیت
 طوارق انوار تلوح اذا بدت ده فظهر کفنا و توحش عین عینی
 ایدر کلجهر نور لور در بروی اردجه طوعه چون باشلیم کز نو لار
 اشکاره اده و خبر ویره بیوم چهیمت چون **مسئله** اگر سوال
 ایه که قبض و بسط **در جواب** قبض بسط اهل اندر
 که خوردن و رجاندن حاصل اولر پس عارف قبض خوف
 منزه لسنده در وسط رجاستمنز لسنده در و فرق قبض
 بسط و خوفه رجاستمنز لسنده اولر که خوف بر کلاجل
 نسنده که دلیم عارف آتی دلر که اکا ایشتم قوتند
 قورق که اولاک کلیم یا بر کوره نسنده قورق که اکا
 ایرتیم رجاستمنز لسنده در حیونته اینه دوترا کلیم
 مکره هندن قورق که تا که کلیم و آند یقین و بسط
 اولر که سالک بر بسط ناکا آتی نام اده کندن قویم
 بسط آنک مغلوب اولر بو وقت صاحب بسط دل که
 کندی سقیم ادیندن تجاوز اتمیه برهیز قلم که عظیم
 خط هنکا مدره اولر که اول بسط و کشاده سبیل آینی

طایفه

طایفه کندی و مقامندن دوشه المخلصون علی خط عظیم
 بو تندن اوتری دوشلر که قف علی البساط و ایالی
 والبساط ایدر طور بساط اوزرنه یعنی مقامکدن دوشه
 حدوی بکلم برهیز ایلر انبساطدن یعنی کسنت طردن
مسئله اگر سوال اده که چهیمت انس **در جواب**
 انس چهیمت بو ای حالت قبضدن بسطدن یوجره
 پر توچه بوخیلین چهیمت دخی قبضدن یوجره انس
 رجاندن یوجره درهیمتوکل اثری عیبت در محور و اشکل
 اثری صحر در پس انس اهلی آیفدر و چهیمت اهلی سر
 مست هر کندن غایب در بو ای حالت بر برهنه تمایز
 انس اهلیکل کمتر مرتبه می اولر که اگر آتی یا نر اده
 برا غلر کندن نسنده در حلقه واردر مشوش اولر چهیمت
 اهلیکل ایچ مرتبه می اولر که چین حوره که کندن
 غایب اولمشدر بکل یوزنر قوشوقه چکلر سکل اکا اعلیم
 چهیمت و انس حالت اگر چه بزوار در و لیک حقیقت
 اهلی قنده نقصاندر اندان اوترو که بو ای جانب به کل
 حوتلم تغییرتم تبدیلنر سبیلر حقیق حانی و حق جلای

سید سید کیه سید کیه ای که و تو ای حال چشمها چاه
 و بی تو سر از استجاب پس دوندی جنبه یکا ایندی یا چینه
 حرکت اشک بن ایندم که یا مختار چون بریده که سنوک
 کب بر اولو حاضر اول بن سماع کیر و ب وجودم ظاهر
 انتم چون یا کول اولم و چه مظاهر انکسیر تو اجد ادم
 جنبه اشتدی انوک تو اجد انکار اندی تو اجد و چه
 طلب انکسیر زیرا تو اجد طایلو و چه و چه کاملاً و چه
مسئله اگر سوال اده و چه نر **جواب** و چه اول هر که دا
 غیبه سن تکلف اقدین کول که قول علم سنی تکلف حرکت
 کنوزه و چه کول اورا دندن حاصل اولر کویا و چه بر
 منتشر و اوراد انوک آنجدر پس کول که وردیوشم آنه
 وارد یوقدر و در سز و چه از سه اهل تحقیق که و چه
 دملر بیک اکا تو اجد دیرل زیرا تو اجد تکلف اولر
 و چه تکلف صغیر اما وجود و چه مرتبه سندان و چه
 و چه بشریت اوصافن ساکن سالم اولیچگی چلی انتم
 انان اترو که حقیقت سلطان چلی ایند که چینی اوصاف
 بشری فانی اولر ارجمن نوری ادر بن کرم لدر که و چه

سید سید کیه سید کیه ای که و تو ای حال چشمها چاه
 و بی تو سر از استجاب پس دوندی جنبه یکا ایندی یا چینه
 حرکت اشک بن ایندم که یا مختار چون بریده که سنوک
 کب بر اولو حاضر اول بن سماع کیر و ب وجودم ظاهر
 انتم چون یا کول اولم و چه مظاهر انکسیر تو اجد ادم
 جنبه اشتدی انوک تو اجد انکار اندی تو اجد و چه
 طلب انکسیر زیرا تو اجد طایلو و چه و چه کاملاً و چه
مسئله اگر سوال اده و چه نر **جواب** و چه اول هر که دا
 غیبه سن تکلف اقدین کول که قول علم سنی تکلف حرکت
 کنوزه و چه کول اورا دندن حاصل اولر کویا و چه بر
 منتشر و اوراد انوک آنجدر پس کول که وردیوشم آنه
 وارد یوقدر و در سز و چه از سه اهل تحقیق که و چه
 دملر بیک اکا تو اجد دیرل زیرا تو اجد تکلف اولر
 و چه تکلف صغیر اما وجود و چه مرتبه سندان و چه
 و چه بشریت اوصافن ساکن سالم اولیچگی چلی انتم
 انان اترو که حقیقت سلطان چلی ایند که چینی اوصاف
 بشری فانی اولر ارجمن نوری ادر بن کرم لدر که و چه

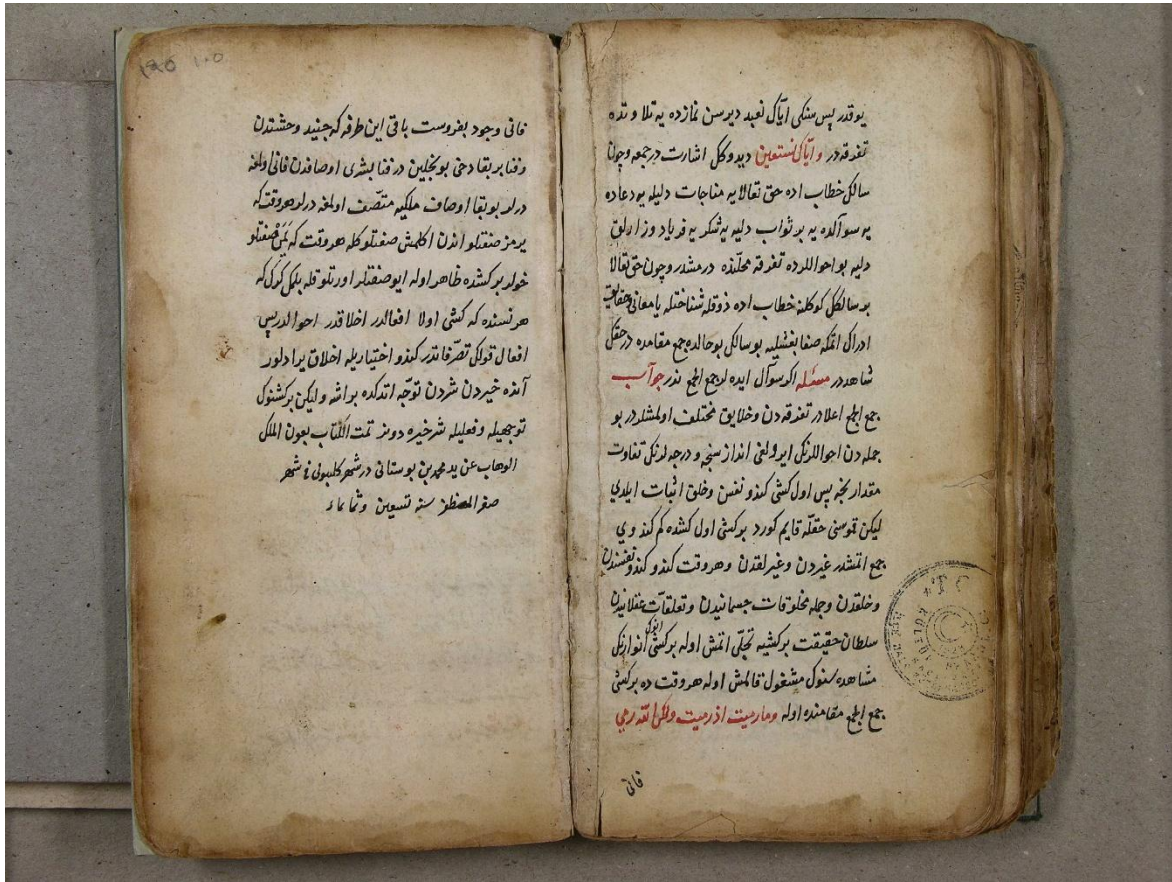

تقرآرسنده تالمشتم حقی بولمده کولومی بتوررم وچون
 کولومی بولوم حقی یا وتلورم پس تواجد بدایت
 ووجود نهایت در ووجد میان در بدایت نهایت آرسنده
 اوستاد بوعلی ایبر تواجد سالکی مغلوب در ووجد حقیقت
 دکنده غرق تلور ووجود فانی از بول بربری اردیم تر
 تیلیم در اول قعود در انزن و در در انزن شهود در
 انزن وجود در انزن خود در اندازه وجود حاصل اول
 خود وجود آیسون کم صحو وار در هم حو وار در حو نکل حال
 آنک بقا سنم سبب اوله حو نکل حال فنا سنم واسطه کلم
 و بوالی حالت دایم بربری اردیم سالک کلور بولید قیرنا
 روایت در لکه ایتری جتم دجن بر کزان ساعده بدین سخن
 اروزکن بر اولو کولکواغ وارد بیستدی کولیکه توپردی
 بن جتمک آیفتم یا بشدم سبوان یرنده طور ندوم که اصلا
 حرکت ایبره عز اولی نسبت تبت دیو چاغدی امام
 ایبر رحمت الله علیه جتمک غلیبان حقدندی کولکی آغی
 توپردی بولیکر حقلیدی آنو چون جتمک سابق و تدی
 حرکتان منع ایتری پس حقون اولج قوتلم حقله اون قوت

اراضه

آره سنده جوق فوق اوله اما چون آنوک اوزر نه حو غلبه
 اده آنده نه علم نه عقل نه فم نه حسن قائمیه بالکلمه ساروب
 عقل و موضوع القیم اولم بولنا حتی آنوک وجود ندرن ظرف
 اده وی سمع و بی بصیر الی آخر حدیث **مسلم** اگر سوال
 اده لکه سمع تفرقه ندر **جواب** لفظ حج تفرقه چون کلور
 بوطا یفنون کلامنده اوستاد بوعلی ایبر رحمت الله تفرقه
 اولد لکه سکا منسوب اده لکه اول نسنه خالدان احوالان
 مشاهدان و غیره اولم و حج اولد لکه سندان کیرو اولار
 سنو چون عند الله حج ایبره **لله ما عندکم ینفخ** و **ما عند الله**
باقی عبودیت سالک کسب در بشریت احوال لایق
 اولن نسنل تفرقه در اول نسنه که اعمالوک خلاصه سدر کردار
 بصفتان و افعالوک زیده سدر اخلاص یوزندن ایواقول
 کلام طیب که آنوک حضرت تهن متصاعد اولد حج در که الیه بعد
 الکلم الطیب والعل الصالح یرفع تفرقنل جمع بولادی
 مرتبه سدر انزن اتزولم سالک ماد امل کند و افعالان اقولان
 بقدر تفرقه در نظرن حقی طرفه دوندر کله جمع هر کول
 تفرقس عبودیت یوقدر پس هر کول که حج یوغده معرفت

104

بود پس منگی ایالک نغید درین نمازده به تلا و نده
 تفرقه در **و ابالی استغین** دید و کل اشارت در جمع و چنان
 سالی خطاب اده حق تعالی به مناجات دلیل به دعاده
 به سواله به بر ثواب دلیل به شکر به فریاد و زاری
 دلیل به احوال دله تفرقه محلیزه در مشد و چون حق تعالی
 بر سالی کل کوکل خطاب اده و قول شناخته با معانی حق تعالی
 ادراک انکه صفا بغضلیه بوسالک بوالد جمع مقامه در حق
 شاه در **مسلمه** السؤال ایده بجمع الجمع ندر **جواب**
 جمع الجمع اعلا در تفرقه در و خلائق مختلف اولمشد در بو
 جمله در احوال کل ابرو لای انداز منی و در جمله کل تفاوت
 مقدار بجمع پس اول کشتی کذو نفس و خلق انبات ایلای
 لیکن قوسنی حقه قائم کورد بر کشتی اول کشته کم کذوی
 جمع انفسه غردن و غیر لغدن و هر وقت کذو کذو نفسانی
 و خلقون و جمله مخلوقات جسمانی و تعلقات بتلا یکن
 سلطان حقیقت بر کشتیه قبی انش اول بر کشتی انوار کل
 مشاهره کمنول مشغول فامش اول هر وقت ده بر کشتی
 جمع الجمع مقامه اول **و ماریسته اذریسته و کل تقریری**

فانی وجود بغروست باقی این طرفه کچنید و حشمتون
 و فنا بر بقا دخی بو بچین در فنا بشری اوصاف فانی و فنا
 در لر بو بقا اوصاف حکیم متصف اولمه در لر هر وقت که
 یرمز صفتون انون کلیمش صفتون کل هر وقت که یکی صفتون
 خوار بر کشته ظاهر اوله ایوضه اوله اوله اوله کل که
 هر نسنه که کشتی اوله افعال در اخلاق در احوال در پس
 افعال قولی تفرقه ندر کذو اختیار لم اخلاق بر اولور
 آنده خیر دن شردن توجه اندکه بر اشته و ایکن بر کشتی کل
 تو بجهیل و تعلیله شرحیه دوزر تمت کتاب بعون الملک
 الوهاب عن ید مهربن بوستانی در شعر کل بولی و شعر
 صغر المصطر سنه تسوین و ثمانه

فانی

[105b]

-179-

[Mu'îni]⁹⁵²

- 1 İy Hâkîm Kâdir perverdigâr
Viy Kâdîm vü Hayy Bâkî Berr ü Bâr
- 2 Senden isterven seni senden saña
Tâ idem seyr iy Muķîm öñdin şoña
- 3 Muştafâ 'ışķına kıl hâcib revâ
Ya Ğanî geldük fakîr ü bî-nevâ
- 4 Ya Muḥammed bize kıl 'ışķuñ ṭarîķ
Kıl dü-'âlem içre tevfiķüñ refîķ
- 5 Luṭf-ı ḥilmüñ ṭoldı 'âlem ser-te-ser
Ṭaşa eyleriseñ nazâr ṭaşa güher
- 6 Sensin ol vaḥdet gülünüñ bülbüli
Vâḥdiyyet gülşeninüñ hem güli
- 7 Uşbu nüşḥa maṭlabu'l-esrârdur

⁹⁵² Şiir Mu'îni'nin Mesnevî-i Murâdiyye'si Mesnevî Tercüme ve Şerhi'ne aittir. Şiirde beyit eksikleri bulunmaktadır ve belirli bir düzen yoktur. Tahminen mürettip beğendiği beyitleri mecmuaya yazmıştır. Yavuz, K., (T.Y). Mu'îni'nin Mesnevî-i Murâdiyye'si. Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, Ankara.

Nür-1 şem' ü mecmaü' l-envârdur

- 8 Zâhiri şanki hikâyât meşel
Bâttını Hâkdan hidâyât ü 'amel
- 9 Saña sen senden işit bir niçe pend
Senligi ço saña sensün yine bend
- 10 Şâd ol iy 'ışk kim dilüñ sevdâsısın
Ma' rifet şehvârınuñ deryâsısın
- 11 Şad hezârân 'aql-1 kül hayrân-1 'ışk
Vâlih ü sergeşte sergerdân 'ışk
- 12 'İşkdan oynadı cemel gibi cebel
El-'acel 'ışk iste ço tulu'l-emel
- 13 Cümle ma' şük oldı 'âşık perde geç
Zinde ma' şük oldı olma mürde geç
- 14 Nakşa kalma 'ışkıla naqqâş-1 sev
Didi haq dimedi göz ü qaş-1 sev
- 15 'İşk derdine yine devâ vü vuşlat durur
Ġayr-1 vuşlat zaḥmet ü miḥnet durur

16 Nefsi ehvādan ḥalāş itmek gerek
Rūhı⁹⁵³ ol nefis ile ḥāş itmek gerek

[106a]

17 Virürem mercān men cān ‘ ışığına
Bilūñ biñ biñ cān cānān ‘ ışığına

18 Bağ ḥayālāta ḥaḳīḳat ḳıl taleb
Rūy-ı maḥbūb⁹⁵⁴ oldı ‘ aksi rūy-ı Rab

19 Çün ḥaḳīḳat köprüsi oldı mecāz
Oldı mecāzı açdı taḥḳīḳat-ı rāz

20 Epsem ol cānān üryān isteme
Ḥayy iken⁹⁵⁵ kendüñi bī-cān isteme

21 Perde gidüp ger ‘ ayān ‘ üryān ola
‘ Āşık u ma‘ şūḳ hep yeksān ola

22 Mest ü didāra⁹⁵⁶ ne cennet ya ne ḥūr
Yār-ı nūr olan añā ḳılmaz ğurūr

⁹⁵³ rūhı: cānı, E.

⁹⁵⁴ rūy-ı maḥbūb: ‘ aks-i meh-rūy, E.

⁹⁵⁵ Ḥayy iken: fārig ol, E.

⁹⁵⁶ mest ü didāra: hazret ehline, E.

- 23 Ehl-i dīzār oldılar maḥv-ı fenā
Pes fenā ehl nedür ḥavf ü recā
- 24 Her işüñ vardur şoñında bir zevāl
Bī-zevāl ancak cemāl-i Zü'l-celāl
- 25 ‘Işķ-ı Ḥaķķa vir gönül merdāne ol
‘Işķ dīvānın oķı dīvāne ol
- 26 Bülbül ol kim göresin gülzārı sen
Evliyādan tıyasın esrārı sen
- 27 Nefsini kim ḳalbine ḳılsa muṭī⁹⁵⁷
Aşl-ı cān fer‘īni ol eyler refī‘
- 28 Sen saña baķ sendedür şerḫ ü beyān
Sendedür ser-cümle pinhān ü ‘ayān
- 29 Bī-ğarāz ‘işķ-ıla dut rāh-ı fenā
Ol fenā ider beķāya āşınā
- 30 Vaḥdet ehli bī-murād oldu mürīd
Bī-murād ol ḫāzrete ver cān erīd

⁹⁵⁷ Eserde beyit bin elli dokuzuncu sırada yer almaktadır.

31 Anı kim kendüye ‘âşık ol ider
Anı görür her neye kılsa nazar

32 Lezzet-i ‘ışkı yine ‘âşık bilür
‘Âşığı hem muhlis ü şâdık bilür

33 Cân ki cânân ile bîzâr olmaya
Lâyık oldu derd ile zâr olmaya

[106b]

34 Hâkdan uyanmayan uyanmak değil
‘Işık odıyla yanmayan yanmak değil

35 Görme hüsn-i Yusûf-ı Ya‘ kübî gör
Görme şevk-ı Mûşâyı Eyyübü gör

36 Her neye baksa kamu ‘ibreti göre
Hikmeti añlaya ‘aceb kudreti göre

37 Şun‘ a gülmegi Şâni‘ e gülmek durur
Küfr ipliyle pây-ı dîn külmek durur

38 Her işüni ‘âkl ile kılmışveret
Tâ seni nefis aldamasun her keret

39 Bākī ahlākı bürsema kıl kayasın

Bu durur envā^ç u ecnāsa esās

40 Çek riyāzet nefse vir ‘aţşān u cū^ç

Māsivādan eyle Allāh’a rucū^ç

41 Uşbu keşret şüret-i rüşendedür

Uş meşel gör gonca kim gülşendedür

42 Ğoncalığı kim anuñ bu şüdadur

Reng ü būsı kim busūsı şüdadur

43 Saña senlik oldı key ğāyet⁹⁵⁸ hicābı

Senligi қо saña olsun fetḥ-i bāb

44 Bil ḥaķıķat cümle şeydür nūr-ı ḥaķ

Mā-zahar ma^ç nāsı oldı mā-ḥalaķ

45 Her şıfātuñ mażharı mirāta baķ

Aç o mir’atı şıfāt-ı zāta baķ

46 Cümle-i ef^ç āl-i gör fa^ç ālden

Ḥāle dermān kıl kaldın

⁹⁵⁸ ğāyet: ‘ayn-ı, E.

- 47 Bulmasañ tevḥīd-i ef' āl ü şıfāt
Kanda ḥāşıl kılasın tevḥīd-i zāt
- 48 Aradan ceng ü ḥuşūmet def' ola
Cümle miḥnet gide zaḥmet ref' ola
- 49 Her ki ḥalkı dutsa düşmen ol hemān
Ḥaḫḫı düşmen idinür ol bī-gümān
- 50 Mürda yüz biñ Süleymān gösterür
Kaḫrede yüz baḫr-ı 'ummān gösterür
- [107a]
- 51 Senden alurken şu'ā' i gün ü ay
Zerre kib zār olup olduñ gedāyı
- 52 Bir işāret de budur ḥalkdan nazār
Kaḫ' ḫalmaq ḫaḫka itmege sefer
- 53 Māsivā'l-Ḥaḫdan içini pāk ide
Ol münezzeḫ ḫazrete ḫāhir gide
- 54 Kimsenüñ ikrāmına meyl itmeye
Medḫ ü ḫadḫın 'ālemüñ işitmeye

- 55 Hâk rızasında ide terk-i rıza
Ola râzı her nice gelse kaçā
- 56 Nefse vire cehd ile renc ü ‘anā
‘ Işk-ı bākide ola cümle⁹⁵⁹ fenā
- 57 ‘ Işkdan⁹⁶⁰ ayru olma hergiz bī-nefes
Cān tūtsın yīnmasun nefsi meges
- 58 Evliyādur sāye-i luḫ u kerīm
Evliyādur dāye-i tıfl u⁹⁶¹ yetīm
- 59 Sen yetīm ol Hâk yolında t̄ayeler
Dīn ğıdāsını önünden yāyalar
- 60 Var bahāne kılma kıl kendüni cem‘
Evliyā cem‘ inde cānuñ eyle şeme
- 61 Kimsene sözi saña olmaz müfīd
Sūz iste olmağıl söze mürīd
- 62 Bulmayasın⁹⁶² āb-ı hayvānı ‘aceb

⁹⁵⁹ cümle: külli, E.

⁹⁶⁰ ‘ Işkdan: andan, E.

⁹⁶¹ tıfl u: tıfl-ı, E.

⁹⁶² bulmayasın: bulasın mı, E.

- Olasın mı mevc-i ‘ummānı ‘aceb
- 63 On sekiz biñ ‘ālem ādemdür temām
Şūret eflāk ma‘ nī ādem ve’s-selām
- 64 İşüñ olsun bir nefesde yüz biñ āh
Tā bulasın vaşl-ı kurb-ı pādişāh
- 65 Şol kişilerden ki gide ihtiyār
Cümle haqdan görür anlar āh u rāz
- 66 Cümle-i ālem meşelde bir ‘alem
Ol ‘alem yilden talabır dem-be-dem
- 67 Ol ‘alem ditrer ‘ayān bu yıl nihān
Ol nihāndur bu ‘ayāna cān-ı cān
- [107b]
- 68 ‘Işq durur andan bize in‘ām ‘ām
‘Işkıla maḥvāyet seni anda müdām
- 69 Kudretüñ naqqāşı naqş oldı cihān
Nice taşvīr itseñ olur ger⁹⁶³ zamān
- 70 Baqma oḡ u yaya tīr-endāzı gör
Görme ip ü çenberi cānbāzı gör

⁹⁶³ ger: her, E.

- 71 Evliyāya cümle vardur cebr ü hāş
Olma cebrī bulmasuñ cāna ihlāş
- 72 İhtiyār ol dem hacīl eyler seni
‘Işkla maḥv itmeyesin tatını
- 73 Derdmenđ ol tā ki dermān bulasın
Bende-i pend ol ki sulṭān bulasın
- 74 Ğam yime gül gitse gel bu şuda gör
Şuda gülüñ şüretin bu şuda gör
- 75 ‘Işkdurur bil ḳomayan cānuñda ceng
‘Işkdurur şāf eyleyen cāmuñda jeng
- 76 Bu cihānı ‘ummān şadef insān durur
Dürr-i şehvār ol şadefde ĩmān durur
- 77 Çünki mü ’min mü ’minüñ mirātıdur
Ğamze-i mirātuñ şifāt zātıdur
- 78 Nāmı Aḳmeddür çü-cām-ı kāyināt
Hem şifātıdur anuñ mirāt-ı zāt

79 Şimdi yāduñ oldu çün şerh şifāt⁹⁶⁴
Şimdiden girü gerek şerh ola zāt

80 Göresin bî-çün-ı Hāğdan hāğksın
Hāğda Hāğğa iresin bî-şek ü zan

81 Bu hidāyetden naşīb uman ğarīb
Olsun ol bāğ-ı hābīb-i ‘ andelīb

82 Şöyle vāşıl olsun ü bî-ittişāl
Şöyle firķat bulsun ü bî-infişāl

83 Zāt-ı Hāğdan nefsüñe ger ire berķ
Ġarķ olup Hāğdan o nefis olmaya furūş

84 ... zātın dāh ol tedbīl ider
Nağşını ifzāl Hāğ tekmīl ider

[108a]

85 Her ki şıdķ oķını egri ider
Ol yeleksiz oķ gibi egri gider

86 İster iseñ idesin a‘ dāya al
Al terk eyleye mā’l ele al

⁹⁶⁴ Eserde bu beyitten sonraki beyitler yer almamaktadır.

- 87 Ol ʔarīḳ-i Muṣṭafāya pāy-i māl
Ḳıl ḳuluñ fi' l-i fa' lüñ ḫāl-i ḫāl
- 88 Çün Muḫammedden mücellā oldı cām
Şümme vechullāh adı añā maḳām
- 89 Nesne göremez bilüñ gözin açmayan
Gözni açmaz üzerinden geçmeyen
- 90 İy gözüm vardur diyü şüret gören
Şehvetiyle nefsine ḳuvvet viren
- 91 Ol şafā-yı Muṣṭafāyı aç müdām
Tā maḳāmuñ ola ḳalbi lā-yenām
- 92 Şem'ine yanmayan ḳaçan cem'ide nūr
Cism-i ğam çekmese bulmaz cānı sürür
- 93 Ḥaḳ didi ḫāiflere lā taḫir nevā
Hem didi cānilere lā tā minvā
- 94 Rūhuñuñ sem' i ola vaḫye maḫal
Her maḫalde ḫal ide iṣḳālī ḫāl
- 95 Evliyāda vardur isti' dād-ı pāk

Kimyā olur evlere cümle hāk

96 Evliyāya irmeden sensin cemād
İricek sende olur cūd u cevād

97 Fa' l-1 halk icād haq āşārıdur
Ol eşer lafz-1 Ene'l-haq dārıdur

98 Kim edeble ursa dem ādem şıfat
Haqdan irer aña her dem ma' rifet

99 Bul elif gibi te' alluqdan hicāb
Ol tezze birle quddūsı şıfāt

100 Naql olmaz ' aql ile işbu daqıq
Nice şafsın qatrene baqr-i ' amıq

[108b]

101 İy harifān-1 qadīm-i qandasız
Ben aquya qarq oldum qandasız

102 ' Aşıqa ' ayn-1 vefā olur cefān
Çünki vardur biñ cefāda biñ vefā

103 Zī ' aceb bülbül ki içi tolu nār
Nārına yanar anuñ gülzār-1 hār

104 Murğ-1 cānuñ şāh-1 mihmān andadur

Tāc u taht ile Süleymān andadur

105 Lā-mekānda cān cismi hākda

Hāk şūret-i ma' nīsi eflākda

106 Bu dili dut dil belāsm

بزلن

Sākit ol tā olasın küllī sahn

107 Ҙaṭre bu dildür o dil deryādur

Ol ezelden tūṭī kūyā durur

108 Cān ezelden aşl ' İ sā dem durur

Hep demi bāğ-1 İremden dilüm durur

109 Ol hicābuñ bil ki derdine devā

Terk idesin muḳteziyāt-ı hevā

110 Sabr ile var menzil al dil hāşıl it

' Aḳlı zā ' il itme nefsi bāṭıl it

111 Tā ki şeker ola yiseñ zehr ü nāb

Āb-1 Kevşer ola ger görseñ serāb

112 Nefsün urur çünki Nemrūd-ı nefes
Var H̄alil ol andan it oda heves

113 Dostı kāmīl bil yeri kudret durur
Dostı nāqış ālet hasreti durur

114 Dīn-i nāqış küfr için ālet olur
Küfr-i kāmīl dīn için millet olur

115 Var vucūduñ terk idüp iste kemāl
Ādemīde bil kemāl olur cemāl

116 Mübdī' oldur cümle şey'i bī-ğarāz
Andadur aşl cevāhir hem arāz

117 Şem'-i cem' i şem' inī pervāne kııl
Künc-i genc ol seyrüñi virāne kııl

[109a]

118 Līk bilgil çün kamu ef' āl u hāl
Fi'l-i fi' āluñ durur bī-kıl ü qāl

119 H̄ağ durur ser-cümle eşyā içre nūr
Nürdur aydan mezāhirden zuhūr

120 Ya' nī ol cismüñi cāna lāyık it

Aña anı anı aña ' aşık it

121 Rûh-ı hayvânî şayma rûha sen

Rûh-ı üste olmaya ol ma'rûha sen

122 Kendü kınar kıanda kıanın kıana men

Qıymışam cânân için çün cânâ men

123 Bu bedendür bil seni ğam-nâk iden

Yirün eflâkiñün aduñ hâk iden

124 Ol memât içinde buldum ben hayât

Zî-hayât hatfe kim adı memât

125 Bî-vücüd itdüm o mescüde sucüd

Âhir oldum cümle-i mevcüda cüd

126 Arda ma'fî te' alluğ var durur

Bî-zâhir te' aşşuğ var durur

127 Sen aña ' aşık sen ol ' aşık saña

Saña gel dir hem gelür sendin yaña

128 ' Işıkıla ma' şuğ ' aşık cümle bir

Bir durur cümle civân ü köhne pîr

129 Ver bu sözüñ seyl-i seylān itmesün

İl almaqlığa meyelān itmesün

130 Yoḥsa cümle ‘ālemi vīrān kıılır

Cān u vīrānı dili ḥayrān kıılır

131 Ger ḳanum dökerse ol şāh-ı behā

Ḥūn behāma zaḥmdur yüz biñ behā

132 Yūri cānı yolda erzān gözleme

‘Ayb durur cānuñla cānān gözleme

133 Oldı ma‘ şūḳ-ı şifātı ‘izz ü nāz

‘Āşıḳuñ bī cān u dil şabr u niyāz

[109b]

134 Her kim olsan baḥr-i istiḡrāḳa ḡarḳ

Olsa mesmūm iken ol tiryāḳa ḡarḳ

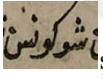
135 Vācid iken sācid olsa ol zamān

Secdesi olur aña şirk ü gümān

136 Zīrā vācidden ba‘īd olur vüçüd

Bī-vüçüd olan nice kılsun sucūd

- 137 Muħannes nefse sen vir ğayreti
Bu muħalhlı ‘aqla sen vir şıhhati
- 138 Bu ħarañu ħalbümi sen rüşen it
Revzen-i Ħaħdan bu cāna ğülşen it
- 139 Rūħa rāħatdur ne eylerse ħabīb
Böyle bilmeyenler oldı bī-naşīb
- 140 Renc genc olur ħabībün ‘āşıħa
Genc renc olur raħībün ‘āşıħa
- 141 Ćunki bu ħalbün teħallübdür işi
Ķanı ħalbi müstaħīm olmış kişi
- 142 İttiħād icād iden sensin ğöñül
Şād yir bünyād iden sensin ğöñül
- 143 Dilerüz cām-ı cemālünden nevā
Cümle rencūra o cām oldı devā
- 144 Bu ilacı iy püser
Der beder Cüneyde ol ħo cān vir

- 145 ʿ Işık deryāsında ğark it cānıñı
Cümle şeyden ʿalib ol cānānıñı
- 146 Her ne hāl olursa bārī ʿalib ol
Rūhuñ olsun ol ʿaleb sen kālīb ol
- 147 Genc pinhān olduĝunca hūb olur
Sırrı dilber örtülü maĝbūb olur
- 148 Cümle-i eşyā ʿufeylūñdür senūñ
Sen şemsün leylūñdür senūñ
- 149 ʒudretūñle ʒatreler ʿummān olur
Ĥikmetūñle dertlere dermān olur
- 150 Şol ki ʒılmışdur ʿadem ender ʿadem
Gel deseñ derhāl ʒapuñda ʒor ʒadem
- [110a]
- 151 Nefsūñe baĝ ʒo bu āfāĝ-ı sözi
Gel ayet-i müştāĝa ʿuşşākı sözi
- 152 Zū'l-celālūñ būsitānidur ĝoñül
Bī-zevālūñ ĝülsitānidur ĝoñül

153 Ehl-i sır serv-i revānidur gönül
‘ Āşıkun bāğ-ı cinānidur gönül

154 Dürc-i baħr-i cāvizānidür gönül
Māh-ı burc-ı lā-mekānidür gönül

155 Yürü var ıl senligüni anda

(قال ان كنتم لنا كنا لكم)

156 Z̄errem içre oludur müşkāt-ı zāt
Rūşen eylerüñ zalām-ı müşkilāt

157 Bu maāmda zav’ u z̄ulmet bir durur
Luf u ahr u vaşl u firat bir durur

158 Z̄āħir oldı çünki nūr-ı ğayb-ı zāt
Ber durur esmā’ vü ef’ āl ü sıfāt

159 Mazħar u muzħir u muzher bir durur
Ol eşed z̄ulmet ü envār bir durur

160 ‘ Ālem-i ğayb içre vardur çeng ü ney
Şāhid ü şem’ ü şarāb ü naql ü mey

161 Hākka nisbet bir durur noḡṣān u ʿayb
Pür hünlerle hem daḡı tuḡyān

162 Maʿrifetden çünki olduñ pür-hüner
Cümle ʿaybuñda hünerdür ol naḡar

163 Hālka nisbet olsa küfr āfet durur
Hālka o bir ḡikmet durur

164 ʿAyn-ı cān oldu çü-cism pākler
Ellerinde kimyādur ḡākler

165 Rūḡ muḡlaḡdur kesveti
Nefsi vü naḡṣı vü rengi ṣūreti

166 Bunlara kim münkir ü düşmen durur
Cān anlaruñ ten durur

167 Kāmil oldur ṣūretin eydür ḡarāb
İçi pür-cevher ola ṡaṣı türāb

[110b]

168 Bu melāḡat bī-fenā bākī durur
Bu feṣāḡat ʿıṣṡ müṡṡākī durur

169 Sāmī' ol ki pür lisāndur bu çemen
Cümle kūya sūsen vü serv ü semen

170 Uş mişāl ol 'ālemī maḥsūsa baq
Sırra melbūsa o maḥsūsdur sebaq

171 Cümle qālī ḥāle tebdīl eyler ol
Qālī ta' tīl ḥāl-i taḥşīl eyler ol

172 İtme vīrān cānuñuñ bostānını
Her dem oqı dostınuñ destānını

173 Dost destinden qadeḥ mestāne iç
Şūfī şūret yürü cüstāne iç

174 Qanqı bal olmadı āḥir pür belā
Qanqı āzāde degüldür mübtelā

175 Kim vefā buldı cefākeş olmadı
Qan ol saqfı ki mefreş olmadı

176 Aqlayup baḥt u siyāhım yanayın
Gitdi çün nūr-ı ilāhım yanayın

177 İy gözüm su saçma nār-ı firqate

Gitdi çün püşt ü penâhım yanayın

178 Pes bu resme olmayınca âdemi

Ol dem ile ٲolu görmez   âlemi

179 Geçmedüñ çün zan itdi lâlden

Ĥâlüñi ĥâl itmedüñ işkâlden

180 Vaĥt ola ki şöyle ola fetĥ ü bâb

Bulsan şâhuñ   aĥsın bi-ĥicâb

181 Her kime görünse cümle taş

Âĥir olur gevher ü kâne

182 İy Ĥüdâ iy pür   aĥâ vü pür şafâ

Raĥm  ıl bize be-ĥaĥ -ı Muştafâ

183 Saña kimse dâd virmez iy ĥarîb

Ol meger kim saña sendendür  arîb

184 Çün odur her dem dîn bu bende men

Men   aĥîĥem şuretâ oldur Yemen

[111a]

- 185 Anı kim mest eyledi cām-ı elest
Mest olmadı ol tevbe perest
- 186 Cān revān kıldı vü oldı cāvidān
Cāvidān olmayana sen dime cān
- 187 Nān viren iy cān inan ol nān bulur
Cān viren cān ile hem cānān bulur
- 188 Olmağıl bī-‘ ışk bir dem iy civān
Rūḥ-ı taḥkīkātā mücāzide revān
- 189 Men ezel cūyā-yı dūnyār olmışam
Şimdi uş şeydā-yı dīzār olmışum
- 190 Ğayri süvüme ‘ayn gör iy ‘ayn-ı ayn
Tā ola ‘aynuñla ‘aynuñ mīm ü ‘ayn
- 191 Olma ḥāre bāgbān gülzāre ol
Olma ḥayrān şūrete dīzāre ol
- 192 Būy-ı gül güle gider ḥārı ḳalur
Gül göçer gülzārda zārı ḳalur
- 193 Keşret oldı vaḥdete çün muḳtezā

Eyledi esmā şıfâtı iktizā

194 Hâkdan añla cümle fi‘li hayr ü şer
Şâf ol maḥv eyle evşâf-ı beşer

195 Cümle-i ‘âlem iy püser
‘İlm-i hâkdan añâ aḳarsa beser

196 Kendüñi naḳş it anı naḳḳâş ḳıl
Naḳşıñı naḳḳâş elinde lâş ḳıl

197 Çün şıfâlu ḳalb olur şarrâf ḳalb
Ḳalb-i ḥâlişden bilür ol ḳalb-i ḳalb

198 Cem‘ ider cümle ḳulübı ḳaleb ḳaleb
Gösterür şâfî şâfî ḳalbi ḳaleb

199 İş bu sözler mollâ ḥünkâr sözidür
Her ḥurûfunda aşîlü niçedür

200 Cân ile diñle vü dutḡıl eyle fehmi
Dutmayan kişiye olısar zaḥm

201 Bil ḥaḳîḳatden virür saña cevâb

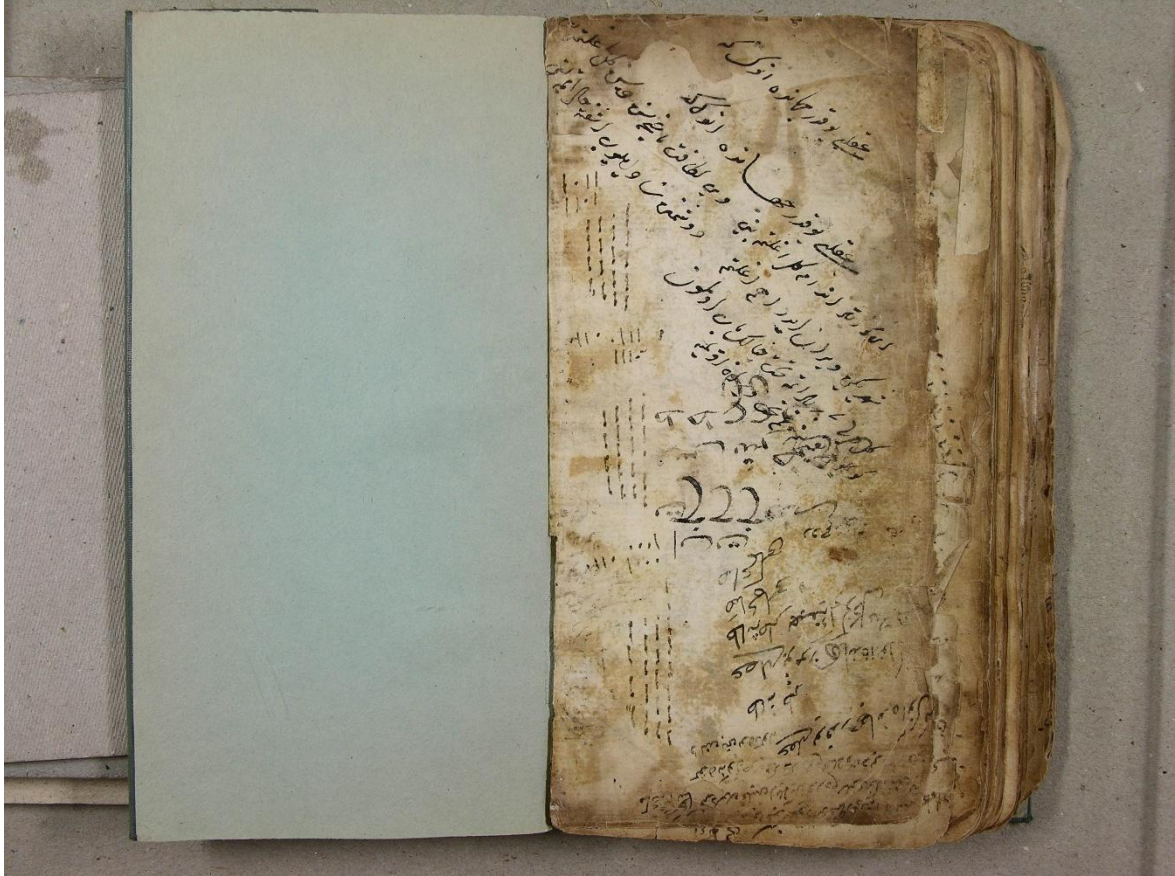
Söz budur *vallāhu a‘lemu bi’ş-şavāb*⁹⁶⁵

⁹⁶⁵ "Doğruyu en iyi bilen Allah'tır."

[113b]

3. BÖLÜM

MESTAP TABLOSU

İncelediğimiz mecmuada 13. yüzyıl ile 15. yüzyıllar arasında yaşamış ve yaşadığı düşünülen 28 şair tespit edilmiştir. Mecmuada adı tespit edilen şairlerin isimleri ve şiirlerinin sayısı aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo 3. 1. Mecmuada Yer Alan Şairler ve Şiir Sayıları

Sıra	Yüzyıl	Şairin Adı	Şiir numarası	Şiir Sayısı
1.	15.yy	Ahmed-i Dâ'î	151	1
2.	15.yy	Ahmed Paşa	89,90,125,139,154	5
4	15.yy	‘Alâyi	130	1
5	15.yy	Cem Sultân	156	1
6	-	Fethî	166	1
7	15.yy	Ḥafî, Ḥufî	131,140,144	3
8.	15.yy	Ḥalîlî	101,109,112,113,115,116,117,118,119,120,133 134,135,138,148,149,150,153,155,172,173,174,176	23
9.	-	Ḥalveti	152	1
10.	-	‘Işk-bâz	56,59,60,63,65,67,69,71,74,77,79,81,	12
11.	15.yy	İbrâhîm	108,110,111,114	4
12	-	İlâhî	121	1
13.	-	İmâmî	126	1
14.	15.yy	Karamanlı Nizâmî	124,127,132,136,137,141,145,147,158	9
15.	15.yy	Kemâl Ümmî	55,57,58,61,62,64,66,68,70,72,73,75,76,78,80,82 83,84,105,106,107	21
16	-	Lâlî	177,178	2
17.	15.yy	Le’âlî	85,87,88	3
18	15.yy	Mu’înî	179	1
19	14.yy	Nesîmî	161,163,164,165	4
20	15.yy	Şahîbî	169	1
21.	15.yy	Şabâyi	122,123,167,168	4
22.	15.yy	Şenâyi	104	1
23.	15.yy	Şâfî	91,92,93,94,95,96,97,98,99,100	10
24.	15.yy	Şeyhî	142,143,146,157,159,162	6
25	15.yy	Vişâlî	170	1
26.	15.yy	Yünus Emre	2,3,4,5,6,7,8,9,10,11,12,13,14,15,16,17,18,19,20, 21,22,23,24,25,26,27,28,29,30,31,32,33,34,35,36 37,38,39,40,41,42,43,44,45,46,47,48,49,50,51,52 53,54	53
27.	-	Zarîfî	129	1
28.	-	Zâtî	86	1

Tablo 3. 2. Şairi Bilinmeyen Şiirler ve Numaraları

?	1,32,102,103,128,160,171,175	8
---	------------------------------	---

Tablo 3. 3. Mecmuada Kullanılan Nazım Şekilleri

Sıra	Nazım Şekli	Adet
1	Gazel	156
3	Dörtlük	1
4	Mesnevi	6
5	Kıta	1
6	Mütekerrir Murabba	3
7	Müstezat Gazel	3

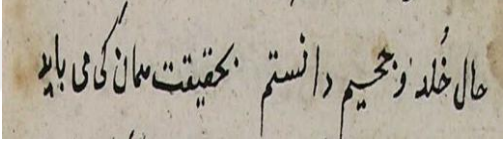
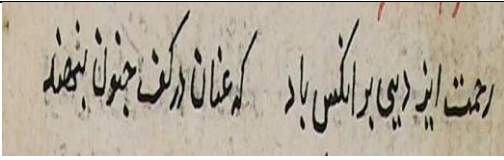
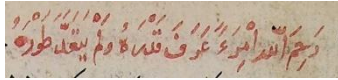
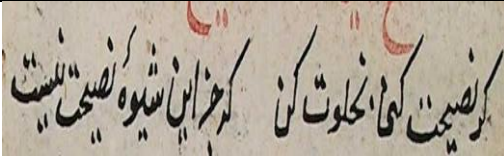
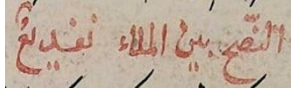
Tablo 3. 4. Mecmuada Kullanılan Aruz Kâhpları ve Hece Ölçüleri

Sıra	Aruz Kalıbı	Adet
1	müstef' ilün müstef' ilün müstef' ilün müstef' ilün	24
2	mefā' ilün mefā' ilün fe' ülün	3
3	fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün	8
4	mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün	3
5	mef' ülü fā' ilātü mefā' ilü fā' ilün	16
6	fe' ilātün mefā' ilün fe' ilün	2
7	mef' ülü mefā' ilü mefā' ilü fe' ülün	14
8	fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün	39
9	mefā' ilün fe' ilātün mefā' ilün fe' ilün	5
10	mefā' ilün mefā' ilün fe' ülün	17
11	fe' ilātün fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün	7
12	müstef' ilün fe' ülün müstef' ilün fa' ülün	1
13	müstef' ilātün müstef' ilātün	1
14	müfte' ilün mefā' ilün müfte' ilün mefā' ilün	1
15	8+8	8
16	7+7	18
17	4+4	2

Tablo 3. 5. Transkripsiyon Alfabeti

ا (ā)	a, ā
ا (ā)	a, e, ı, i, u, ü
ب	b,p
ت	t
ث	ṯ
ج	c,ç
چ	ç
ح	ḥ
خ	ḫ
د	d
ذ	ḏ
ر	r
ز	z
ژ	j
س	s
ش	ş
ص	ṣ
ض	ẓ
ط	ṭ
ظ	ẓ
ع	ʿ
غ	ğ
ف	f
ق	q
ك	k, g, ñ
ك	ñ
ل	l
م	m
ن	n
و	v, u, ü, ū, o, ö,
ه	h, a, e
لا	lā, la
ی	y, ı, i, ī
ء	ʾ

Tablo 3. 6. Hacibektaş İlçe Halk Kütüphanesi 196 Nüsha Tavsifi

		Yer Nu.:					
Yp. nu.	Mahlas	Matla' beyti / bendi	Makta' beyti / bendi	Nazım şekli / birimi	Nazım türü	Vezin	Açıklamalar
1b-10a			Şeref ister iseñ Müsülmân ol K'ancılayın şeref yoğ iy ‘âmî				Başlık: Heza Eşed Kelimehe’ Hâzreti ‘Ali Başlık altında farsça “Lev keşüfe’l-ğîṭâ mâ ezüddetü yakînen” yazmaktadır. Şiirin yarısı Farsça yarısı Türkçedir.
3b			Kendüne ځaderin bilüp kadem sağlar Hâddine basar ortasında kõmaz				Başlık olarak sözüne yer verilmiştir. Şiirin yarısı Farsça yarısı Türkçedir.
3b			Her naşîhat ki hâlk içinde ola Ol melâmetdür ider anı melûl				Başlık olarak sözüne yer verilmiştir. Şiirin yarısı Farsça yarısı Türkçedir.

Tablo 3.6'dan devam

3b		Ol kişinüñ ' aql-ı kāmildür Maḥfil içre sözüni âz eyler				Başlık olarak sözüne yer verilmiştir. Şiirin yarısı Farsça yarısı Türkçedir.
3b-4a		Pâdişehlerden isteseñ ḥacât Bir şefî' etegini dut nâçâr				Başlık olarak sözüne yer verilmiştir. Şiirin yarısı Farsça yarısı Türkçedir.
4a		Kim ki anı özine yâr itse Ḥalîḳ u Ḥâlîḳ atında ḥor ola hem				Başlık olarak sözüne yer verilmiştir. Şiirin yarısı Farsça yarısı Türkçedir.
4a		Cehl ile ni' metüñ mişâlin işit Şol çemendür ki terslik üzre biter				Başlık olarak sözüne yer verilmiştir. Şiirin yarısı Farsça yarısı Türkçedir.
4a		Ceza' itme ki zaḥmı hem ceza' uñ 				Başlık olarak

Tablo 3.6'dan devam

			Yüz kat artuk şaburdan acısı var				sözüne yer verilmiştir. Şiirin yarısı Farsça yarısı Türkçedir.
7b	Yünus Emre	Gönül alan cihâna sultân mısın Hükümün cânlar içinde cân içinde cân mısın	[Yünus] sevdiğün gözle Hâk yolını key izle [Râzuñ] gönülde gizle söze şorar hüküm müsün	Gazel	İlahi	---/--/--/--	Der-kenâr Başlık: Yünus Fermâyed
8a	Yünus Emre	İy düni gün Hâkî isteyen bilmez misin Hâk kındaştır 'iyân ne var dağı kında bakarsañ andaştır	Yünus Emre gözünü aç bak iki cihâna toptolu Hâkî Şiddik odına gümânun yok dost eşkere nihânda tûr	Gazel	İlahi	---/--/--/--	Der-kenâr Başlık: Velehu
8b	Yünus Emre	[Evvel] âhîr kadem önden soña zevâli yok şultân benem ... gök hüküm eyleyüp yir iklimin dutan benem ⁹⁶⁶	Gazel		8+8	Velehu Der-kenâr
9a	Yünus Emre	Ka' be-i büt-îmân benem çarh uruban dönen benem Bulut olup hevâya ağân yağmur olup yağın benem ⁹⁶⁷			---/--/--/--	Velehu Der-kenâr.
9b	Yünus Emre	Lâ şerîkden okursın yine şerîk kıatarsın Bire iki dimegi fetvâ kimden dutarsın	[Yünus] Emre bu sözi 'ışk kitâbından okur	Gazel		-	Der-kenâr Yünus Emre Fermâyed

⁹⁶⁶ Şiirin devamı yazının silik ve karışık olması sebebiyle okunamamaktadır.

⁹⁶⁷ Şiirin devamı farklıdır. Yazının devamı silik ve karışık olması sebebiyle okunamamaktadır.

Tablo 3.6'dan devam

		 sığarsa birkaç dağı katarsın				
10b	Yünus Emre	Erenlerüñ yolları inceden inceyimiş Süleymāna yol kesen şol bir qarıncayımış	İki kişi söyleşür Yünus'ı görsem diyü Biri eydür ben gördüm bir ‘ aşık kocayımış	Gazel	İlahi	7+7 hece ölçüsü	
10b	Yünus Emre	Muhammed ile bile mi‘ rācı kılan benem Aşhāb-ı Şuffā ile yalıncağ olan benem	Adumı Yünus dağdum sırrumı ‘ āleme çağdum Bundan dağı ilerü dilde söylenen benem	Gazel	İlahi	7+7 hece ölçüsü	
10b- 11a	Yünus Emre	İy yārenler iy qardeşlar şoruñ baña kadayıdum Dilerseñüz eydivirem ezeli vāţandayıdum	Yünus'ün ‘ aşık cāni ezeli ‘ aşıklarla Allāh'ün dergāhında cevlan seyrāndayıdum	Gazel	İlahi	---/--/--/--	
10b	Yünus Emre	Işık bezirgāni ser-māye cāni Bahadur gördüm cāna kıyāni	Zinhār ey Yünus seni gördüm deme Oda yaqarlar gördüm diyeni	Gazel	İlahi	4+4	Der-kenār
11a	Yünus Emre	Allāh saña viribiye bir gün ecel serhengini Gele görine gözüne azdura beñzün reñgini	Yünus imdi tevbeye gel cān sendeyiken eyle ‘ amel ‘ Aqılıla kuşanı gör dervişlik palhengini	Gazel	İlahi	8+8 hece ölçüsü	

Tablo 3.6'dan devam

11a	Yünus Emre	Ben bende seyr ideriken 'aceb sırra erdim [ahî] Bir siz daħı sizde görüñ dostı bende buldum [ahî]	Yünus kim öldürür seni viren alur yine cânı Bu cânlara hüküm ideni kim idügin buldum ahî	Gazel	İlahi	8+8	Der-kenâr
11b	Yünus Emre	İy su kıandan gelürsin vařanıñ kıanda senüñ Kıanda alçaķ varsa yataġuñ anda senüñ	Dünyede cânlu cânsız olımayalar sensüz Câna cânsın gümânsuz hiç mânendüñ yok senüñ	Gazel	İlahi	7+7 hece ölçüsü	
11b	Yünus Emre	Hak Çalab'um Hâķ Çalab'um iy rahmeti çok Çalab'um Günâhlıyuz yazıķlıyuz sencileyin yok Çalab'um	Yarlıġaġıl sen Yünus'ı bu günâhlu kullarıla Eger yarlıġamazısan key ķatı firâķ Çalab'um	Gazel	İlahi	---/--/--/--/--	
11b- 12a	Yünus Emre	'Âşıķlarıñ himmetlerin ben baña yoldaş eyleyem Âħirine varmaķlıġâ ben işümi hoş eyleyem	Miskin Yünus dir çağırur 'âşıķıyam dervîşlerüñ Dervîş degil ise taşum içümi dervîş eyleyem	Gazel	İlahi	---/--/--/--/--	
11b	Yünus Emre	Müşkili halleylemek degmenüñ işi degül Bir kişiye vir gönül bu yolda taşı degül	Emrem bir toġanıdı kıondı Tapduķ kıolına Ava şikâre geldi bu yuva ķuşı degül	Gazel	İlahi	7+7	Der-kenâr
11b- 12a	Yünus Emre	[Gelüñ] soralıñ cânlara şüretlerden n'oldı gider [Leyl] ü nehâr yoldaşken ne bahâne buldı gider	... söyle sözüñ tevbe ile toġrıldı özüñ	Gazel	Nutuk	---/--/--/--/--	Velehu Der-kenâr

Tablo 3.6'dan devam

			... geldi bu dünyaya toprak olup şoldı gider				
12a	Yünus Emre	Dervişlere muhibb iken ya münkir olduğun neden Saklağıl tatlu cânunı oqları çıkmadın yaydan	Ağu içerseñ nüş ola Hâkdan içerse hoş ola Yünus ile yoldaş ola gelsün Allâh'ına giden	Gazel	İlahi	---/--/--/--	
12a-12b	Yünus Emre	Zihî deryâ ki kaçrededen görindi Ne deryâdur ne kaçredür gör indi	Şalâdur kime garķ olmak gerekse Yünus bu bahre ğavvâş ol gir indi	Gazel		---/--/--	
12a	Yünus Emre	İy 'aşk eri aç gözünü yir yüzine eyle nazar Gör bu laţif çiçekleri uzanuben Hâkķ'a gider	Yünus bu sözleri çoğıl kendülükden [elün yuğıl] Senden ne gele bir digil çün andan ola hayr u [şer]	Gazel	İlahi	---/--/--/--	Velehu Der-kenâr
12b	Yünus Emre	İlâhî bir 'aşk vir baña ben benligüm bilmeyeyin Yavu kılayın ben beni isteyüben bulmayayın	Mânşur'layın dârâ beni söyle 'ıyân göster seni Kurban kılayın bu cânı 'ışka münkir olmayayın	Gazel	İlahi	8+8	
12b-13a	Yünus Emre	Şöyle hayrân eyle beni 'ışkuñ odına yanayın Her kıncaru bakarısam gördüğüm seni şanayın	Yünus dimez işbu sözi cânâ tldı dostıñ râzı Kördür münkirlerün gözi ya ben nice göstereyin	Gazel	İlahi	8+8	

Tablo 3.6'dan devam

12b	Yünus Emre	Bir şâha kûl olmağ gerek ebed ma' zûl olmaz ola Bir eşke yaşdanmağ gerek kimse elden almaz ola	Miskîn Yünus var dek otur elüni hâzrete götür [Tapduğ]layın bir er getir bu dünyâya kalmaz ola	Gazel	İlahi	---/--/--/--	Velehu Der-kenâr
12b- 13a	Yünus Emre	 dünyâyı bir gün koyub gitmek gerek Senüñ dileğinde degil neyleyüben nitmek gerek	... ⁹⁶⁸ itmek ben kimse ... ⁹⁶⁹ ... ⁹⁷⁰ hâzretine ki ' amel itmek gerek	Gazel	İlahi		Der-kenâr
13a	Yünus Emre	İy yârenler eydimezem cânım neye talduğımı Dilile vaşf itsem olmaz gönlümi kim aldüğımı	' İşk Yünus'ı eyledi dâl Yünus kâni ' işka helâl Çoñ varın itsün pây-mâl görmesün ayrılduğımı	Gazel		8+8	
13a	Yünus Emre	Cânlar cânını buldum bu cânım yağma olsun Geçdüm aşşı ziyândan dükkânım yağma olsun	Yünus ne hoş dimişsin bal u şeker yimişsin Ballar balını buldum kovanım yağma olsun	Gazel		7+7	Der-kenâr
13a- 13b	Yünus Emre	' İşkuñ aldı benden beni baña seni gerek seni Ah iderem düni günü baña seni gerek seni	Yünus çağururlar adum gün geldükce artar odum İki cihânda maşşudum baña seni gerek seni	Dörtlük		4+4=8'li hece ölçüsü	

⁹⁶⁸ Sayfa kenarına geldiği için yazı eksiktir.

⁹⁶⁹ Sayfa kenarına geldiği için yazı eksiktir.

⁹⁷⁰ Sayfa kenarına geldiği için yazı eksiktir.

Tablo 3.6'dan devam

13b	Yûnus Emre	Sen cânuñdan geçmedin cânân ârzu kılırsın Bilden zünnâr kesmedin îmân ârzu kılırsın -	Yûnus düşdüñ bu derde Eyyüb'leyin şabreyle Derde katlanmazsın dermân ârzu kılırsın	Gazel	İlahi	7+7	
13b- 14a	Yûnus Emre	Sen bu cihân mülkini başdan başa dutduñ dut Yâ bu 'âlem hâlkını oynayuban ütdüñ dut	Yüz yıl eger hoşluğıla 'ömrüñ olursa Yûnus Şoñucı bir nefesdür gec andan ötündüñ dut	Gazel		7+7	
13b	Yûnus Emre	Bir söz diyem ben saña dinle cânun varısa Hic tama' eylemegil 'aqlun saña yarısa	[Miskin Yûnus] delüdü hem sözinden bellüdü [' Ayıblamañ] yârenler sözde eksük varısa	Gazel		7+7	Der-kenâr
14a- 14b	Yûnus Emre	Yâ Rabb bu ne dertdür dermân bulunmaz Bu yara ne yaradur zağmı belürmez	Yûnus bu deryâya ğarğ oldu gıtdi Girü gelmeklige 'aqlı dirilmez	Gazel	İlahi	---/---/---	
14a	Yûnus Emre	Eyâ ğâfil ac gözüñi gönül gönül yavlağ uzatmağıl Bağ şu kendi dirligüñe kimse 'aybın gözetmegil	Yûnus kim öldürür seni viren alur yine cânı Ta bu Yûnus yarın anı er nazarından gitmegil	Gazel		8+8	Der-kenâr
14a		Bî-mekânem bu cihânda menzilüm turağum anda					Der-kenâr olarak sayfa kenarında bulunan ve ilk mısrası "Bî- mekânem bu cihânda menzilüm

Tablo 3.6'dan devam

							turağum anda'' olan şiir yazının silikliğinden dolayı okunamamıştır.
14b	Yünus Emre	Çarh yoğıdı cânlarımız var iken Biz anuñla yârdıķ ‘Azrâil ağıyar iken	Ne gök vardı ne yir ne zîr vardı ne zer Yünus dostdan haber vir ‘ışķıla göyner iken	Gazel	İlahi	7+7	
14b-15a	Yünus Emre	İy ‘aşıķān iy ‘aşıķān ‘aşķ mezhebi dīndür baña Gördi gözüm dost yüzünü yas ķamu düğündür baña	Yünus seni dīn idindi dīn nedür imān idindi ‘İşķa bugün yarın n’olur nedür işi öñdin şoña	Gazel	Nutuk	--./--./--./--.	
14b		Sen nicesi ‘aşıķsın hayâlden geçemezsin Deñizden ne alasin ırmağdan içemezsin	Sen imdi ne dırsen yâ ķancarı gidersin ⁹⁷¹ bir doz ķadar atlayub geçemezsin	Gazel		7+7	Der-kenâr
14b-15a	Yünus Emre	İşidüñ iy ulular ‘aceb zamān olısar Sağ müslümān seyrekdür anda gümān olısar	İy Yünus Emre senüñ dostla geçe günüñ Sevdüğüñ Hudā senüñ cânuña cân olısar	Gazel	İlahi	7+7	Der-kenâr
15a	Yünus Emre	‘İşķla isteridük niye bulduk ol cânı	Yünus imdi sen senden ayrı degül hem cāndan	Gazel		7+7	

⁹⁷¹ Sayfa kenarına geldiđi için yazı eksiktir.

Tablo 3.6'dan devam

		Göñlek idinmiş giyür şüretile ol cāmı	Sende bulamazısañ kanda bulasın anı				
15a-15b	Yünus Emre	Evvel dağı ben bunda ezeli 'aşık geldüm 'Işkı kulağuz dutdum ol yola düşüb geldüm	Cānum Yünus'a ne ğam 'aşık melāmet bed-nām Küfrüm imāna şol dem anın değışüb geldüm	Gazel		7+7	
15a	Yünus Emre	Meskenetden buldılar kimde erlik varısa Nerdübāndan iterler kim yüksek baķarısa	Yünus yoldan ırmasun yüksek yirde [durmasun] Sinle Şırāt görmesün sevdügi dīdārisa	Gazel	İlahi	7+7	Der-kenār
15b	Yünus Emre	Sen[sin] bize bizden yakın görünmezsin hicāb nedür [Çün]'aybı yoķ görklü yüzün üzerinde niķāb nedür	İy Yünus bunu göz görmez görenler [hod] haber virmez Bu menzile 'aķıl irmez ol ķurduĝuñ şırāt nedür	Gazel	İlahi	---/--/--/--	
15b	Yünus Emre	Yā ilāhi ger su'al itseñ bañā Bu durur anda cevābum uş saña	Haķķuma her ne dilerseñ işledün Ne tuşa durdumısa sen tuşladuñ	Mesnevi	İlahi	---/--/--/-	
15b-16a	Yünus Emre	İstedüĝümü buldum eşkere cān içinde Taşra isteyen kendi kendiye nihān içinde	[Yünus senün] sözlerün ma' nīdür bilenlere [Söyleyeler] sözüni devr-i zamān içinde	Gazel		7+7	Der-kenār

Tablo 3.6'dan devam

16a	Yūnus Emre	Dīnūñ ĩmānuñ varısa ĥor görmegil dervīşleri Yitmiş iki millet ‘ aşık gömüñ dervīşleri	Yūnus ider bir ‘ ışık gelür gönlüm cānum aña dalar Senlik benlik hande qalır görücegez dervīşleri	Mesnevi		--./--./--./--.	Der-kenâr
16b	Yūnus Emre	Añmaz mısın sen şol güñi cümle ‘ ālem ĥayrān ola N’olduğunu bilmeyeler dem-beste sergerdān ola	Bi-çāre Yūnus’uñ özi qan yaşıla taldı gözi Ĥazretüñe dutdı yüzi meger meded senden ola	Gazel	İlahi	--./--./--./--.	
16b- 17a	Yūnus Emre	Bir ay gördüm bu gice qamu burclardan yüce Esritdi gönlüm cānum bilmezem ĥālüm nice	Yūnus’ı ögen ögsün sögen Yūnus’a sögsün ‘ Aşkıla geldüñ yola yanalum irte gice	Gazel	İlahi	7+7	
16b	Yūnus Emre	Ĥağ Çalab’dan şalımdı kime geldi qonıcağ Qonıcağı ĥoş dutğıl doğruluben gelicek	... ⁹⁷² gönlü ĥoş olur ... ⁹⁷³ burnından qan gelicek	Gazel	İlahi	7+7	Der-kenâr
17a	Yūnus Emre	İy yārenler tınmañ baña ben yine n’oldum bilmezem ‘ İlm ü ‘ amel şormañ baña dīvāne oldum bilmezem	‘ Āşık Yūnus sen cānuñı Ĥağ yolına eyle fidā Şeyhıla buldum ben Ĥağ’ı ayruqsı nesne bilmezem	Gazel		--./--./--./--.	

⁹⁷² Sayfa kenarına geldiği için yazı eksiktir.

⁹⁷³ Sayfa kenarına geldiği için yazı eksiktir.

Tablo 3.6'dan devam

17a-17b	Yünus Emre	Ben ezeli bu mülke bu 'ışkı süre geldüm Bırdüm anda şeksüz uş yine bire geldüm	Bu 'ışka ben talalı adum Yünus olalı 'İyân oldı pâdişâh kılum şükrâne geldüm	Gazel		7+7	
17a	Yünus Emre	İy gönlümün eglencesi eyit bañâ [n'eyleyeyin] 'İşkuñdan oldum âvâre derdüm kime [söyleyeyin]	Miskîn Yünus 'aşıklaıuñ dırligini kılamadı Gücüm yitdügince bâri şoylarını şoylayayın	Gazel		--./--./--./--.	Der-kenâr
17a	Yünus Emre	İki cihâni unıdur saña gönül viren kişi Yalan söyler 'âşık degül gözün senden [ıran kişi]	Miskîn Yünus şabr eylegil bu dünyanuñ miñnetine Dürlü cefâya kıatlanur ire boyun viren [kişi]	Gazel		--./--./--./--.	Der-kenâr
17b	Yünus Emre	Deñizler oldı bir kıadeş susalıgum kıanmaz benüm İñıldümi yeñemezem gözüm yaşı dinmez benüm	Yünus ider iy şulñanum 'ışk odına yandı cânım Virseñ eger dermânını ayruş cânım ölmez [benüm]	Gazel		--./--./--./--.	
17b	Yünus Emre	Sen bu cihâna gelmedin dünya vatan degül midi Yimek içmek her köşede şoşbet erkân degül midi	Yünus bu söz senüñ degül kim bile kimden öğrendüñ Sen kıadırlü âdemîye bu söz bühtân degül midi	Gazel		8+8	

Tablo 3.6'dan devam

17b	Yünus Emre	[‘Işık] odı düşdi cânuma yakubeni yandurmağa Yitmez [yidi deñiz] şuyı şuşalıgum kıandurmağa	Yünus kıo yalan da‘vıyı toldur içüñe sevgüyi [Göñlün] evini dost için gelicegiz kıandurmağa	Gazel	İlahi	---/--/--/--/--	Der-kenâr
18a- 18b	Kemâl Ümmî	Ŧur yarağ it yola kerbân gitmedin Yüküñi bağla gör tañ atmadın	Aşşı kıalmaz şoñ peşimân tevbe kııl ‘Azrâ’îl eli boğazuñ tutmadın	Gazel		---/--/--/--	
18a	-	Gel iy şüfî riyâ ile bu ‘ömri virme sen bâde Bu ‘ışık meyhânesinden iç şafâ vü şıdkile bâde	Ayağlar altına düşüb ğubâr ol fetrile fahr it Yüzüñ sür ‘ışkıbâz dervîşiseñ bilişe vü yâda	Gazel		---/--/--/--	Der-kenâr
18b- 19a	Kemâl Ümmî	‘Âşık kışilerün gözi pür-ğün [u] nem gerek Ma‘şük’a cân vire diye kim dağı nem gerek	Çün göñül levhine yazar ol dost sözlerin Ümmî Kemâl’e pes ne kağıd u kıalem gerek	Gazel		---/--/--/--	Bu sayfanın der-kenâr kısmı tamamen silik yazılar bulunmaktadır. Sayfanın durumu tıpkı basımdan takip edilebilir.
19a- 20b	Kemâl Ümmî	Gel beru iy nefse uyan tevbe kııl Ğaflet uyhusundan uyan tevbe kııl	İy Çalab şoñ demdeki yoldaşumuz Dîn ü hem îmân Kıur’ân tevbe kııl	Gazel		---/--/--/--	Bu sayfanın der-kenâr kısmı tamamen silik yazılar bulunmaktadır. Sayfanın durumu tıpkı basımdan takip edilebilir.
19b	‘Işık-bâz	[Girdiler] chl-i vağdet meşrebinün şâfına	[Sağlağıl] nâdâna bildürme sözün dürrini	Gazel		---/--/--/--	Velehu Der-kenâr

Tablo 3.6'dan devam

		... ⁹⁷⁴ uç lâ-mekânun kâfına	 İşk-bâz altı cevheri şarrâfına				
20a	‘İşk-bâz	‘Âşık olanların gerekdür ‘ışk odına yanalar Yanalar Hâk yolına gerçek olan dîvâneler	Merdiseñ iy ‘İşk-bâz meydâne gir merdâne var Baş açub bu yolda cân u baş virür merdâneler	Gazel		-.--/-.--/-.--/-.--	Velehu Der-kenâr
20b	Kemâl Ümmî	Tañrı zıkrine gönümüz toymaz Lîk dertsüz gönüllere koymaz	Yola âzâd u fâriğ [ol] gir kim Bir yalnızcağı biñ kişi şoymaz	Gazel		..--/..--/..--	Velehu
20b	‘İşk-bâz	Eyâ tâlib dilersen sen me‘ânî Mekândan geç bulasın lâ-mekânı	 ‘İşk-bâz nefsun murâdın Er oldur artura ‘aqlile cânı	Gazel		..--/..--/..--	Şiirde başlık bulunmamaktadır. Şiir ‘İşk- bâz’a aittir. Der-kenâr
20b- 21a	Kemâl Ümmî	Ġâfil bu uzak yola xam zâd u zevâda Giçmez hevesün qaldı bu nefşâni hevâda	Ağlar bu Kemâl Ümmî kıllur hasretile âh Eydür dün ü gün derdile ‘uşşâk u nevâda	Gazel		..--/..--/..--/..--	Velehu
21a- 21b	Kemâl Ümmî	Kendözinden kimse hic yol varmaya Ol kığırdığı yolından armaya	Bu Kemâl Ümmî za‘îf ister kim ol	Gazel		..--/..--/..--	Velehu

⁹⁷⁴ Sayfa kenarına geldiği için yazı eksiktir.

Tablo 3.6'dan devam

			Haq'dan artuğ kimseye yalvarmaya				
21a	‘Işq-bâz	Dut pendümi ger ‘âkiliseñ cānuñ içinde ⁹⁷⁵ Kibrile buhl olmaya insānuñ içinde	Çalbiñde bu ma‘nî yoğsa ‘Işq-bâz âhîr Yaz deftere yazı ola divānuñ içinde	Gazel		--./--./--./--	Şiirde başlık bulunmamaktadır. Şiir ‘Işq- bâz’a aittir. Der-kenâr
21b	Kemâl Ümmî	Tevbe kıldum yâ ilâhî <i>necinâ mimmâ neḥâf</i> ⁹⁷⁶ Gerçi kıldım her günâhı <i>necinâ mimmâ neḥâf</i>	Çün kebâyirden şağâyirden peşimānem kâmu Kim kıloram dün gün âhı <i>necinâ mimmâ neḥâf</i>	Gazel		---/----/----/-	Velevu Beyitlerde şairin adına rastlanmasa da şiiri Kemal Ümmi divanından alınmıştır.
21b	‘Işq-bâz	Bu deyr-i künbet-i a‘ zâz dutar mı şöyle qarâr mülk ola bâkî kalur mı saña iy yâr	Cihānda ‘Işq-bâz aduñ çalırsa çalma añı Gelen me‘ânî yüzidür sözüñ yüzünde ne var	Gazel		.-./.-./.-./.-	Şiirde başlık bulunmamaktadır. Şiir ‘Işq- bâz’a aittir. Der-kenâr
22a- 22b	Kemâl Ümmî	Dünyâda bu çarḥuñ kime oğ atmadı yası Kim kimse hiç anı ne çekebildi ne yası	Ne nüktedürür kimseye bu söz ne nazîre Kim kâfiyesinüñ gelür âhîrleri Yâ Sı	Gazel		--./--./--./--	Velevu

Tablo 3.6'dan devam

22a	‘Işık-bâz	 şîşesine ta‘ nile seng ü hâre şanursın anı şâdiyiken yâr olalar	Benligün bendinden âzâd eyleriseñ sen seni ‘Âşık olursan Tūr olur ‘Işık-bâz her aralar	Gazel		--/-/--/-/--/-	Şiirde başlık bulunmamaktadır. Şiir ‘Işık-bâz’a aittir. Der-kenâr
22b-23a	Kemâl Ümmî	Dünyâ muhâbbeti sepişür şol uyuz bigi Yoldaş olana çatı yapışur kuduz bigi	Yâ Rab bu tâc u hırka hâkķiçün ki geymişüz Pâk eyle içümüzi dađı taşumuz bigi	Gazel		--/-/--/-/--/-	Velehu
22b	‘Işık-bâz	Ah iy gönül bu pişeden uşanmaduñ feryâd u âh Vâh iy gönül endişeden hiç olmaduñ dilşâd âh	İy Aħmed-i Rabbü’l-Emîn sen seni şeff‘ül müznibîn Bu ‘Işık-bâz’a ol mu‘îñ saña getürdi ol penâh	Gazel		--/-/--/-/--/-	Şiirde başlık bulunmamaktadır. Şiir ‘Işık-bâz’a aittir. Der-kenâr
23a	Kemâl Ümmî	Yâ Rab bizi bu ğaflet içinden sen uyandır Hem şunları kim bizcileyin nefse uyandır	Kaçan kalısar ğafletün uyhusı içinde Her kime ki sen eydüriseñ yatma uyandır	Gazel		--/-/--/-/--/-	Velehu
23b-24a	Kemâl Ümmî	İy gönül bu dünya mâlin sen saña eylenme put Ger hâkķikat mü’miniseñ dünyeyi ço dîni dut	Tâ‘ata şarf it saña fermâniken her ‘uzvuñı Ölmeden öl gör içinde päre päre püt püt	Gazel		--/-/--/-/--/-	Velehu
23b	‘Işık-bâz	Bugün gül bigi ‘âlem hürrem oldu Benem bülbül zirâ ‘aşk hemdem oldu	 ‘Işık-bâz rûhâni fi‘lî	Gazel		---/----/----	Şiirde başlık bulunmamaktadır. Şiir ‘Işık-bâz’a aittir.

Tablo 3.6'dan devam

			Uyan nefse behâyimden kem oldu				Der-kenâr
24a- 24b	Kemâl Ümmî	Ġaribem ġurbete dūşdüm ilümden Ža'îfem nesne gelmez hiç elümden	İlähi 'ıŖkuñı sen kıl kılavuz Baña kim azdum u ¼aldum yolumdan	Gazel		---/---/--	Velehu
24b- 25a	Kemâl Ümmî	Her kim cihâna geldi peŖmân olur gider Kim derdile gelürise dermân alır gider	İmân ü dîn tevbeyi Ķur'ân'ı yoldaŖ it Ŗol dem ki cân alıcı gelür cân alır gider	Gazel		--/---/---/---	Velehu
24b	'ıŖk-bâz	Kim evliyâyı sevdise dünyâda sıdĶ u cânıla Buldı dükenmezsiz 'uĶbîde ol cânânile	 'ıŖka ġirüben 'ıŖk- bâz divâne çün BaŖlar İlähî sözlere dîvân düzer dîvânile	Gazel		--/---/---/---	Ŗiirde başlık bulunmamaktadır. Ŗiir 'ıŖk- bâz'a aittir. Der-kenâr
25a- 25b	Kemâl Ümmî	Yola 'azm itme yoldaŖ olmayınca Öñüñce bir ulu baş olmayınca	Kemâl Ümmî ža'îfi bilmediler Cihânda 'ıŖkıla fâŖ olmayınca	Gazel		---/---/--	Velehu
25a	'ıŖk-bâz	'Aceb kıldı beni 'ıŖk böyle mecnûn Ki benden uŖludur 'aĶlile Mecnûn	Ťalupdur 'ıŖk-bâz deryâ-yı 'aŖka Delîl için sözüdür dürr-i meknûn	Gazel		---/---/--	Ŗiirde başlık bulunmamaktadır. Ŗiir 'ıŖk- bâz'a aittir. Der-kenâr

Tablo 3.6'dan devam

25b	Kemāl Ümmî	İlâhî perdeyi götür gözümden Ki fark idem gicemi gündüzümden	Ĥudâ ya sen bu yolda vü ol ilde Ayırme ben kıltı kılavuzumdan	Gazel		.---/.---/--	Velevu
25b- 26a	‘İşk-bâz	Gelen gider giden gelmez ‘aceb sır Kişi bilmez bu derde nîde tedbîr	Bağışla bu ‘adedsiz çok günâhın Olıcağ âhîren yurdı mekâbir	Gazel		.---/.---/--	Şiirde başlık bulunmamaktadır. Şiir ‘İşk- bâz’a aittir. Der-kenâr
26a	Kemāl Ümmî	Dirîgâ nefsumüz oldu ĥarâmi Ĥelâlden tatlurak yirüz ĥarâmı	Kerem kıl bize iy Fettâh u Rezzâk Ĥelâlünden naşîb it her ta‘âmı	Gazel		.---/.---/--	Velevu
26a- 26b	Kemāl Ümmî	‘Aceb mü ’min duta mı kîn içinde Ya kibr ü kîn olur mı dîn içinde	Egerçi senden eksiklü kişi yok Bu kıamu mülk-i Rûm u Ĥîn içinde	Gazel		.---/.---/--	Velevu
26b	-	İy dirîgâ saña söz kâr itmedi Pend ü tenbîh seni bî-dâr itmedi	Varlığını yokluğa viren bigi Kimse hiç aşşılı bâzâr itmedi	Gazel		-.--/-.---/-.--/-.-	Velevu
27a	Zâtî	Her gice bir cây-ı rûşen eylemekdür niyyetüñ Meh bigi her-câyîsin bildük senüñ mâhiyyetüñ	Minnet itme öldürürem Zâtî bir gün diyü	Gazel		-.--/-.---/-.--/-.-	Zâtî Fermâyed

Tablo 3.6'dan devam

			Fırkat anı öldürür yanımda tursun minnetün				
68a	Le'âlî	Ĥâl la' lûñ şâh-mendi şekerdür ĥân aña Sebze' ĥân melâhatdur ĥaţar ĥiyân aña	İy Le'âlî beg dili bir bendle eyler ispir Zülf-i miskîn kem yüzün mesken ider cânân aña	Gazel			
68a							Bu sayfanın der-kenâr kısmı silik yazılar bulunmaktadır. Sayfanın durumu tıpkı basımdan takip edilebilir.
68a-68b	Le'âlî	Sanmañuz şayd-ı dile zülf kemendin yeñemez Delü gönüm görircek bendini kendin yeñemez	Bendler geçdi Le'âlîye ser-i zülf-i ki ânuñ Bü ' Alî olursa ĥile vü bendin yeñemez	Gazel		--/.../.../..-	
69a	Ahmed Paşa	Bir tâze 'arūs oldı bu dünyâ-yı denî gör Nice bezemiş kendüyi o pîre-zeni gör	Her şubĥ niçün çekdüğünü tîğımı ĥurşîd Fehm itmezseñ bâri bu kanlu legeni gör	Gazel		--/.../.../..-	Ahmed Paşa
69a	Ahmed Paşa	Şöyle 'âlî yapıdı dâru'l-ĥayrı Sulţân Bâyezîd Kim feleklerde melekler itdüler medh ü şenâ	Ĥüsñ ile bağ-ı zamânı ĥürrem itdüm gül gibi Anuñiçün didiler târiĥimi ĥürrem binâ (892)	Kıta		---/---/---/..-	Başlık: Ĥazreti Ahmed Paşa Târiĥ-i Yeni 'İmâret Der-Edirne

Tablo 3.6'dan devam

69b	Şâfi	Yâ Rab ne perisin ki yüzün görse melekler Bir âh ideler ki oda yana cümle felekler	İzün tozına tuhfeye diyü bâd-ı şabâ hem Şâfi dil ü cân viribüdi saña melekler	Gazel		--./--./--./--	Şiirde başlık bulunmamaktadır. Şair Şâfi'dir.
69b	Şâfi	İy haste cânâ merhâmeti az nâzı çok Rağm it bu derd-mendüñe hüsnün şebâti yok	Uyandı baht-ı huftede zehî mevsim-i şafâ Şâfi kanuñâ girme tura var getür tuyuk	Gazel		--./--./--./--	
69b- 70a	Şâfi	Süz-ı âhumdur beni ney gibi her-dem inleden Perdeden râz-ı derünü hâş u 'amma dinleden	Çanķı 'âbid kim ķişı mihrâbına kılmaz sucüd Niyyeti hâliş degüldür yüzi dönsün kıbleden	Gazel		--./--./--./--	Şiirde başlık bulunmamaktadır. Şair Şâfi'dir.
69b	Şâfi	İrmesün tûbâ boyuñı görmege Serv iderse anı nisbet 'ar' ara	Şâfiyem kim cân-ı la' lün şevķine Şiše-i nâmüs-ı çaldum taşlara	Gazel		--./--./--	Şiirde başlık bulunmamaktadır. Şair Şâfi'dir Der-kenâr
69b	Şâfi	Gözlerüm segrür 'acebdür yâri görmezsem yine Şol perî-peyker melek-ruhsârı göremezsem yine	Çurmayup Şâfi yine kıtlu nişânım depreşür Gözlerüm segrür 'acebdür yâri görmezsem yine	Gazel		--./--./--./--	Şiirde başlık bulunmamaktadır. Şair Şâfi'dir Der-kenâr
70a	Şâfi	Dilberâ cân içre buldum sen cihân-ârâyı ben Yoğsa mişlün kim bulur cânâ cihân arayıben	Gül yüzün devrinde her dem hâtırı Şâfi bigi	Gazel		--./--./--./--	Şiirde başlık bulunmamaktadır. Şair Şâfi'dir.

Tablo 3.6'dan devam

			Key perişân görürem şol sünbül-i ra' nâ-yı ben				
70a	Şâfi	Ol ser-firâz ireli hüsünü çağına Akıtdı halkı şu gibi kendü ayağına	Bu nazmı dür feşân ile ol la' l-i âb-dâr Heyhât irince ol şehi hûbân kulağına	Gazel		--/-. / .--/-. / --	Şiirde başlık bulunmamaktadır. Şair Şâfi'dir.
70a	Şâfi	Hüsn bâzârında zülfün başlamış iş aşmağa Bir kıl ile nice biñ üstâd olmuş aşmağa	Münkir-i ' ışk oldı dirler şüfî bî-derd için Şâfiyâ bir kişi yok mı şöyle bed-kîş aşmağa	Gazel		-. / - / .-- / - / - / -	Der-kenâr
70b	Şâfi	Zemânenün saqım aldanma şüh-ı şengine Şafâ nazâr-ı şalup aldanma bâde rengine	Cihân didükleri bir baırdrur kenâre gözet Gönül sefînesini şalma Şâfi engine	Gazel		.- / - / .-- / - / - / -	
70b- 71a	Şâfi	İy saçları sünbül yüzi gül zülf-i semây Mestâne gözün itdi bizi ' âleme rüsvây Çoğdur şanemâ bencileyin bî-ser ü bî-pây Uzatma igen zulm elini hây begüm hây	Cân meclisidür şem' -i ruhuñ dilde ço yansun Yiter uyudı tâl' -i şürîdem uyansun Şâfi nice bir la' lün için kana boyansun Uzatma igen zulm elini hây begüm hây	mütekerrir murabba		.- / - / .-- / - / -	Velehu

Tablo 3.6'dan devam

80b	Halîlî	Çün faşl-ı bahâr oldı vü şahrâ demi geldi Sâķî berü gel hey	Bî-çâre Halîlî gibi şeydâ demi geldi Diñleñ ne dir ey vey	Müstezat gazel		--/---/---/---	Başlık: Halîlî Fermâyed
80b		Şanma gül yüzüne beñzedür idüm yâsemeni Ger hařa söyleysem yâsağuna yasa meni	...			---/---/---/---	Velehu
80b	Yünus Emre	Didüm cânâ ki dilberler neyiçün dil-nüvâz olmaz Didi kim nâzenin olanda nâz olur niyâz olmaz	Didüm hâtır-ı bülbül neye gül gibi nâzıkdür Didi kim iy niyâz ehlinde nâz olmaz	Gazel			Der-kenâr
81a- 81b	Kemâl Ümmî	İşitdük evliyâ vü enbiyâ kondı göçdi Nicesi zâr u giryân kondı göçdi	Kemâl Ümmî cihâna ne gürre olma Ki senün gibi çendân kondı göçdi	Gazel		---/---/---	Şiirin başlangıcı eksiktir.
81b	Kemâl Ümmî	İlâhî derdimendem çâre senden Yine merhem sen ur çün yâre senden	Kemâl Ümmî'ye göster toğrı yolu Ki senün birle saña vara senden	Gazel		---/---/---	Velehu
81b- 82a	Kemâl Ümmî	İy gönül eyvay ki gey dîvânesin Kim şanursın sen seni bigânesin	Bu Kemâl Ümmî'ye inanmazısañ Varup anda göricek inanasın	Gazel		---/---/---/---	Velehu

Tablo 3.6'dan devam

82b	Kemāl Ümmī	Haḡ'a şükür ki yine irdük uş yeni yaza Anuñ 'aḡalarınuñ sağışını kim yaza	Yuvada yapraḡ içinde neşid oḡır kimisi Hevāda kimisi āḡāz kıldı pervāze	Gazel		.-./.-./.-./.-	Velehu
83a	İbrāhīm	Hice şay gözi ki ḡan deḡil yaşı ⁹⁷⁷ Daḡı sevdāsı olmayan başı	Tāşa beñzetme münkerüñ gönlüñ Kişi sa'y ile yumuşadur tāsı	Gazel		.-./.-./.-	
83a	İbrāhīm	Bīgāne demek aña ki 'ışḡ āşināsıdur 'İşḡuñ kim olsa çākeri begler gedāsıdur	'İşḡuñ irişe baḡşışı İbrāhīm ol faḡır ⁹⁷⁸ Kim her vücūda cūd bu 'İşḡuñ 'aḡāsıdur			.-./.-./.-./.-	Velehu
83a	Ḥalīlī	İy kılan da'vā ki şūfiyem fütūḡātüñ nedür Ger şafā ehlienden ise Haḡḡa mirātüñ nedür	Çün bulunmaz bī-riyā 'ālemde bir şāhib kemāl İy Ḥalīlī sözi kes bunca maḡālātüñ nedür	Gazel		.-./.-./.-./.-	Der-kenār
83b	İbrāhīm	Hicrūñ vişāl olur yine pāyānı ḡam yime Her derdüñ irişür yine dermānı ḡam yime	İbrāhīm oyna cānuñı ma'şūḡ yolına Vaşlı 'ivaż virür yine cānānı ḡam yime	Gazel		.-./.-./.-./.-	Velehu

⁹⁷⁷ Sayfa kopmuş vezin farklı

Tablo 3.6'dan devam

83b-84a	İbrâhim	Bugün biñ luṭfila cānān görüñdi Gel imdi gözün aç iy cān görüñdi	Bu İbrâhim'e beñzer kemterin kul Kemine mübtelâ ḳandān görüñdi	Gazel		...-/.../..	
83b	Ḥalilî	Men ki derviṣem faḳirim pâdiṣāh-ı [‘ālemem] Rūḥ-ı bî-rengim egerçi reñge geldim âdemem	İy Ḥalilî çün her iş taḳdîr elinden işlenür Fâriḡam dünyâdan u ‘uḳbâ ḡamından bî-ḡamam	Gazel		...-/.../.../..	Der-kenâr
83b-84a	Ḥalilî	Çün beyân oldı rumûz-ı ‘alleme’l-esmâ bize Rüşen oldı nükte’-i şeb-i İsrâ bize	İy Ḥalilî ḡâfil olma ol hümâyün peşsevüz Kim kıılır her dem tecellî kāfdan ‘anḳâ bize	Gazel		...-/.../.../..	Der-kenâr
84a	Ḥalilî	Zâhida çün bi-ḡabersin nām ile nāmûsdan Bâri inkâr itmegil geç bu ḳurı nāmûsdan	İy Ḥalilî bulmaḡ isterseñ Cenâb-ı Ḥaḳḳa yol Ḥâk-ı pâ-y-ı ‘ârif ol dūr olmaḡıl pâ-bûsdan	Gazel		...-/.../.../..	
84a	Ḥalilî	Gel berü şüfiyâ ki mest olalum Mest-i cām-ı mey-i elest olalum	İy Ḥalilî gözetme cây-ı bülend Meskenet gözlegil ki best olalum	Gazel		...-/.../.../..	Der-kenâr
71b	Ḥalilî	Dâr-ı fenâda her kim fânî-i muṭlaḳ olmaz Dâr-ı bekâda hergiz şâyeste-i Ḥaḳ olmaz	Râh-ı Ḥaḳa Ḥalilî varmaḳda râh-dâr ol	Gazel		...-/.../.../..	

Tablo 3.6'dan devam

			Bu yolda sâlik olan bî-çâre aksak olmaz				
71b	Ḥalîlî	Kim ki Ḥaḡ yolında terk cânıla baş eylemez Sırr-ı Ḥaḡ'dan ḥavf ider ol nüktesin fâş eylemez	İy Ḥalîlî ḥidmet-i ḥâşşân-ı dergâh eyle kim Şâha irmez her kim ol pâ- bûs-ı ferrâş eylemez	Gazel		---/--/--/--/--	
71b	Ḥalîlî	Yârini yarın görendür kim bugün yârun görür Görmeyen yârin bugün yârin kaçan yârin görür	İy Ḥalîlî himmetile fakri faḥr iden müdâm Arzû-yı cennet içre dost didârın görür	Gazel		---/--/--/--/--	Der-kenâr Velehu
72a	Ḥalîlî	Kaşlaruñ remz ile kirpik oḡmı atup ider Niçe bir ḡân ide nâ-ḥaḡ nola ger yâ semeni	Şi' r-i terk itdi Ḥalîlî çün olupdur şâ' ir Bilmeyen ḥâr-ı muḡaylâmı nedür yâ semeni	Gazel		---/--/--/--/--	Şiirin baş kısmı sayfa kopukluğu nedeniyle eksiktir.
72a	Şabâyî	Bu ruḡ-ı gül bû- ol ḡadı dîlcû Ḥâlî çü hindü zülf-i dü-tâdur	Uşta Şabâyî mest-i belâyî Varsa nâyı bâd-ı şabâdur	Mesnevi		---/--/--	Şabâyî Fermâyed
72a	İlâhî	Yine vaḡt oldı ki ḡuş eyleyevüz sâz u neyi Ḥoyavuz Ḥûm Ḥeşânile Semerḡand u Rey'i	... Mevsimi güldürür elden ḡomaḡıl câm-ı meyi ⁹⁷⁹⁹⁸⁰	Gazel		---/--/--/--/--	Der-kenâr

⁹⁷⁹ Yazının bazı bölümler okunamamaktadır.

Tablo 3.6'dan devam

			Mevsimi güldürür elden komağıl cām-ı meyi				
72b	Şabâyi	Dirsiñ yoluma terk-i dil ü cân u ser olsun Olsun begim olsun	Āzâr ideyin anı itden beter olsun Olsun begim olsun	Müstezat Gazel		--./---./---./--	Şabâyi Fermâyed
72b- 73a	İmâmî	Ĥüsn içre çü sensin bu dem iy serv-i ĥirāmān Cānān arasında	Zencire düşüp şöyle delü gibi perişān Efgān arasında	Müstezat Gazel		--./---./---./--	İmâmî Fermâyed
72b	Nizāmî	Ṭal'atun kevkebi şır kevkebesin mihr ü mehün Güneşe sāye şalar turre-i ṭarf-ı külehün	Ey Nizāmî diler iseñ olasin 'āleme şāh Bendesı olmağa sa'y ide gör ol pādışehün	Gazel		..-/-..-/-..-/-..-	Nizāmî Der-kenār
72b	Aĥmed Paşa	İrgür vişālün ĥünna bir gice mihmān it meni Göster cemālün şevķini 'ıřķuñla ĥandān it meni	Aĥmed ĥuluñı yañılıp öldürdi çün ġamzeñ oķı Gizlendi sinemde dīdi iy dost pinhān it meni	Gazel		--./---./---./---	Aĥmed Paşa Der-kenār
73a- 74b	Zarīfî	Māh-rū yā sen ki bir pür-fitne'-i āşūbsın Söyle bülbül bigi niçün ġonca-veş maĥcūbsın Mihr iderken cevre bildüm ki neden maĥlūbsın Ĥūbsın maĥbūbsın merġūbsın maṭlūbsın	Görmedim sencileyin gezdım cihānı iy nigār Bir gözü nergis saçı sünbül lebi mül gül-'izār	Mütekerrir Murabba		-.-/---/-..-/-..-	Zarīfî Fermâyed

Tablo 3.6'dan devam

			Būsītān kuluñı ağlatduğū sen zār u zār Hūbsın maḥbūbsın merğūbsın maḥlūbsın				
73a	Nizāmī	Dil ü cān itdi cā ol çeşm ü ebrū Anuñ-çün didiler bunlara cādū	Şu deñlü yaş döker sensüz Nizāmī Ki gören dir bu gözden [var elün yu]	Gazel		.---/---/---	Nizāmī Der-kenār
73a	-	Qıbledür yüzün qara qaşuñ qara imām Zülf-i ḥālūndür teḥiyyāt'üs-selām	İy şaçuñ maḥşer rūḥuñ Beytü'l-ḥarām Şuretūñ devrinde ḥüsn oldı temām ⁹⁸¹	Gazel		---/---/---	Velehu Der-kenār
73b	‘Alāyī	Ben kime kılām şikāyet dād elünden dilberā Çünkü olmışdur işüm feryād elünden dilberā ‘Ālem içre oldı rüsvā ad elünden dilberā Dād elünden dilberā feryād elünden dilberā	Göz qarası yañağun āli gözün ālnadur Şanma kim meylüm cihānuñ mülkle mālınadur Dimedūñ bir gün ‘Alāyī’ñüñ ‘aceb ḥālī nedür Dād elünden dilberā feryād elünden dilberā	Mütekerri murabba		---/---/---/---	‘Alāyī Fermāyed

⁹⁸¹ Şiirde eksiklik bulunmaktadır.

Tablo 3.6'dan devam

73b-74a	Ḥalīlī	Ki tā behišt ruḥuñ gülşeni ḥayāle gelür Derün-ı bülbül-i cāndan figāñ u nāle gelür	Ḥalīlī kesb-i kemāl ile kāmil ol gerçi Meşel durur ki kemālūñ şoñı zevāle gelür	Gazel		..-/-..-/-..-/-..-	Ḥalīlī Fermāyed
73b	Ḥufī	Sünbül şacı kim lāle yañağı düşüpdür Sevdāsı anuñ nāfe dimāğına düşüpdür	Şāf eyle Ḥufī ḳalbūni şal püte-i mihre ‘ Işķ āteşi çün gönlüñ ocağına düşüpdür	Gazel		--./---./---./--	Ḥufī Fermāyed Der-kenār
73b	Nizāmī	Didūñ itmeyem artuķ sīni bī-dād Mübārek oldı andan itdi āzād	Ne yoldur ‘ ışķuñuñ yolu ki andan Ġam u derd ü belā vü ğuşşadur zād	Gazel		---/---/---	
74a	Ḥalīlī	Cānā gütür niķābuñı ḥurşid-i tāba yaķ ‘ Arz eyle ‘ arızuñı ḳamer-i āfitāba yaķ	Cām u şarāb u yār olıcaķ kūşe’-i çemen Ol gün Ḥalīlī cānuñı nār u kebāba yaķ	Gazel		--./-./--./-.-	Velehu
74a	Ḥalīlī	Gerçi ben müştāķa el virmez vişālūñ degmeñüz Līkin irilmez şahā gözden ḥayālūñ degmeñüz	İrmediyse vaşluña cānā Ḥalīlī ğam degül Rāst gelmez umduğı şāhib kemālūñ degmeñüz	Gazel		..-/-..-/-..-/-..-	Velehu
74a	Nizāmī	Dirsem ḥüsn-i dil-efrūzuña ‘ aşıķ degülem Sözüm işitme ki bu da‘ vīde şādıķ degülem	Leblerūñ şerbetdür derd-i Nizāmīye	Gazel		..-/-..-/-..-/-..-	Velehu Der-kenār

Tablo 3.6'dan devam

			Tıbbı yahşi bilürem şanma ki hâzık degülem				
74a	Nizâmi	Kim görürse seni şanur ki güneş indi yire Yire geçsün seni her kim ki bu hüsn [ile yire]	Sevinür cân ser-i kûyına Nizâmi iricek Şol müsâfir gibi kim mesken-i me'lûfa ire	Gazel		..-/-..-/-..-/-..-/-	Velehu Der-kenâr
74b	Halîlî	Çeşm-i mestûn iy perî her dem ki hâb ilen tolar Şoşbet-i ehl-i nazâr nâz u ' itâb ilen tolar	İy Halîlî dîde-i manâ' ilen dizâra baq ' Âkıbet çün dîde-i şüret türâb ilen tolar	Gazel		..-/-..-/-..-/-..-/-	Velehu
74b	Ahmed Paşa	Ögsem lebüni cân deheninden şeker çıkar Ögsem dişüni dîde'-i dilden güher çıkar	Ahmed ' aceb mi cennet-i küyüñdan olsa dür Bilmezlık ile âdem elinden neler çıkar	Gazel		..-/-..-/-..-/-..-/-	
74b	Hafî	Cüş itdi baır-ı dil yüregüm nice taşmasun Mevci anuñ ya nicesi başdan başumdan aşmasun	Yaruñ yüzünde dâne'-i hâlün ... Dil murğ-ı zülf-i dâmina saqın dolaşmasun	Gazel		..-/-..-/-..-/-..-/-	Hafî Der-kenâr
74b- 75a	Nizâmî	Âhır iy dilber cefâ itmekden uşanmaz [mısın] Müddet-i hüsnüñ nihâyet bula sen [şanmaz mısın]	İdemez dırsın raqîb ile Nizâmî beni [şayd]	Gazel		..-/-..-/-..-/-..-/-	Nizâmî Der-kenâr

Tablo 3.6'dan devam

			Çünkü âhûsın ya sen it ile avlanmaz mısın				
74b- 75a	Şeyhî	Gerçi şabâ koñuñ uma her dem gelür gider Verhem yiyüp şaçuñ ile derhem gelür gider	Şeyhî karar kılmaz imiş bir dem âdemî Devletlü ol ki 'âleme hürrem gelür gider	Gazel		--./-./-./-./-.-	Şeyhî Fermâyed
75a	Şeyhî	Rind ü melâmetümüz bizüm hâtırımız güzeldedir Bize öğüt viren şanur hâtır ile göz eldedür	Şeyhî bahâr günleri menfa'ati yoğ öğüdün Fikri şahidle şarâb çeng ü ney gâzelledür	Gazel		--./-./-./-./-.-	Velehu
75a- 75b	Şeyhî	İy hâtırım soran göricek kaygulu meni Yâ vaş dilber ile sevindür ya ço meni	Şeyhî komadı çün mey ü ma'şûk etegini Rüsvây-ı halk iderse 'aceb mi bu hû meni	Gazel		--./-./-./-./-.-	Velehu
75a	Hafî	Divâne gönül düşdi şaçuñ silsile[sine] İletiser anı âkıbet ol silsile[sine]	Şahâ bu Hafî kuluña küsmek ne revâdur 'Ayb olur ağı küsmek efendi kölesine	Gazel		--./-./-./-./-.-	Hafî Der-kenâr
75a	Nizâmî	Baňa yâr itdi derd ü miñneti yâr Baňa yâr itdügüni itmez ağıyâr	Nizâmî çeşm-i zülfuñ yâd idicek Olur kendü perişân gönli bimâr	Gazel		---./---./---	Nizâmî Der-kenâr

Tablo 3.6'dan devam

75b	Nizâmî	Ka'be-i hüsn ü melâhat dimeyen sen şanema Maḥrem olmadı ḥarîm-i ḥarem-i muḥtereme	İrem-i vaşla Nizâmî didüm âsân ire mi Didi cân virmeden iremez kişi bâğ-ı İreme	Gazel		..-/-..-/-..-/-..-	Nizâmî Fermâyed
75b	Ahmed -i Dâ'î	Gözleri câzu yüzi gül kâmeti ra' nâyiler ' Aqlumuz yağma kıllur birkaç büt-i yağmâyiler	Olmağıl Dâ'î muḥayyed şol vefâsız dilbere Âdemî ḡadrîn ne bilsün degme bir hercâyiler	Gazel		..-/-..-/-..-/-..-	Dâ'î Fermâyed
75b	Ḥalîlî	Dilberâ ' ışkuñda ' âlem ser-be-ser ḡavḡâ çeker Şanma kim ' ışkuñ belâsın ben ḡuluñ tenhâ çeker	İy Ḥalîlî yaruñ esmâsın dilüñden ḡomagıl Kim müsemmäya seni ḡaşıyyet-i esmâ çeker	Gazel		..-/-..-/-..-/-..-	Ḥalîlî Fermâyed Der-kenâr
75b	Ḥalîlî	Zülfî müşḡinüñ ki bād-ı şubḡı ser-gerdân ider Gülşeninde hüsnüñüñ ḡāvüs-veş cevlan ider	Bu Ḥalîlî ḡaste dil kesmez vişâlüñden ümîz Bunca kez anuñ ' azâbı cânına hicrân ider	Gazel		..-/-..-/-..-/-..-	Veḡehu Der-kenâr
75b- 76a	Ḥalîlî	Ol ki ḡa' n eyler yüzi şems-i ḡuḡâya şimdiden Ah kim raḡm eylemez ben mübtelâya şimdiden	Didüm iy dilber Ḥalîlîye iñen cevr eyleme Didi öğrenmek gerek cevr ü ceḡâya şimdiden	Gazel		..-/-..-/-..-/-..-	Veḡehu Der-kenâr
75b- 76a	Ḥalveti	Nüş idelüm mey rüz-ı şeb mestâneler gelsün berü Ḥolsun şürâḡı vü ḡadeḡ peymâneler gelsün berü	İy Ḥalveti çünkim bu dem dîvâneler bâzârıdır	Gazel		..-/-..-/-..-/-..-	Ḥalveti Fermâyed

Tablo 3.6'dan devam

			Huşyârlar gitsün girü dîvâneler gelsün berü				
76a	Halîlî	Gönlümü dâma çeken sünbül hoş-bû gibi bu Virmeyen câna emân gamze'-i cādü gibi bu	İy perî çehre Halîlî müjenûn tirinden Gerçi dîvâne durur havf ider uşlu gibi bu	Gazel		..-/-..-/-..-/-..-	Şiirde başlık yoktur. Şiir Halîlî'ye aittir.
76a	Ahmed 	Gül gibi nâz eyleme kızmağa haţtuñ hârını Üstinde yüzün yüzerler dem-be-dem 	Dil Sikender gibi teşne-i şanâyî' ol âb-ı hayât ⁹⁸² Epsem Ahmed kim irişmez bu söze idrâklar	Gazel		..-/-..-/-..-/-..-	
76a	Halîlî	İy şeker-leb yoluña terk-i cihân itsem gerek İrişürsem vaşluña şükrâne cân itsem gerek	Çün Halîlîye ser-i küyuñdurur beytü'l-harem Olmadın bir kez tavâf-ı âsitân itsem gerek	Gazel		..-/-..-/-..-/-..-	Velehu Der-kenâr
76b	Cem Sulţân	İy dostlar görüñ yine bu bî-vefâ felek Kıldı belâ-yı dehre beni mübtelâ felek	Giydürmedüñ bu kıubbede baña kabâ felek Göstermedüñ bu şuffede baña şafâ felek	Kaside		..-/-..-/-..-/-..-	Şikâyet-i Cem Sulţân Ez-Felek
76b	Nizâmî	Gün yüzüñ görmeyeliden ki dün gibidür Baña biñ yılca gelir gerçi saña dün gibidür	İy Nizâmî leb üstüne ki hâl ol şanemüñ	Gazel		..-/-..-/-..-/-..-	Nizâmî Der-kenâr

⁹⁸² Vezin ve anlam bozuktur.

Tablo 3.6'dan devam

			Ġuşşadan ' aşıkı cânındaġı düġün gibidür				
76b	Şeyhî	Gözden bıraġdı gerçi bizi ol niġâr Vardur keremlerine anuñ intizârumuz	Gerçi dükendi ġalmadı şabr u ġarârumuz ⁹⁸³	Gazel		--./-./-./-./-.-	Şeyhî Fermâyed Der-kenâr
77a- 77b	Şeyhî	Bırâġdı susen âzâde boynını bende Ġılâlî bâd-ı şabâ zülfi sünbülün pür-tâb	Çü gitdi mâzî müstaġbel olmadı ma' lûm Ĥoş eyle ġâlûni dâyim be- ġûkm-i istişâb	Gazel	Bahâriyyât	.-./-./-./-./-.-	Bu şiir Şeyhî'den alınmıştır baş kısmı sayfa kopukluġundan eksiktir.
77a	- ⁹⁸⁴ cânum şaġuñdur dilberâ ' ömrüm ' âlemde buldı ise bekâ ' ömrüm ki ' ahd itdüm boyuñ ġarşusına varum Tâ ġaşre dek ġayrân ger iderse vefâ ' ömrüm	Gazel			Der-kenâr
77a	Nesîmî	Yüzüñ muşġafdur iy rûġ-ı muşavver Te' âlâ şânühü Allâhu ekber	Meger şem' -i tecellîdür vücûduñ Ki nûrından cihân oldu münevver	Gazel		.-./-./-./-.-	Nesîmî Fermâyed Der-kenâr
77b- 78a	Şeyhî	Yâ nesmete 'ş-şabâ eteneffesti min-Yemen Tâbet biki'n-nüfûsu ve zâlet biki'l-ġazen	Her sine kim bir nûkte-i naġş itdi levġine	Gazel		--./-./-./-./-.-	Şeyhî Fermâyed

⁹⁸³ Beyit eksiktir.

⁹⁸⁴ Sayfa kenarına geldiġi için yazılar eksiktir.

Tablo 3.6'dan devam

			Hikmet hazinesine emîn oldı mü'temen ⁹⁸⁵				
77b	Nesîmî	Kaşuñla kirpigün zülfüñ kararur Te'âlâllâh şudan nâler yaradur	Nesîmî çün Hağğa vâsıl oldu Hüve'l-bâkı vâllâhu'l- bekâdur	Gazel		---/---/---	Nesîmî Fermâyed Der-kenâr
77b- 78a	Nesîmî	'Ummâna giren 'ışkla dür-dâneye uğrar Şükrâne viren cânını cân ile neye uğrar	Girdi harem-i ka' beye taḥkîk Nesîmî Ḥannân-ı tavâf eyler mennâneye uğrar	Gazel		--/---/---/---	Velehu Der-kenâr
78a	-	Yanarum 'ışkuñdan açar gözlerümden yaşlar Fırkatüñ derdi çıkardı yüregümde başlar	Ḥaste olalı gönül 'ışkuñdan iy cân pâresi İçerüm ğam maḥbaḥından dürlü dürlü aşlar	Gazel		--/---/---/---	
78a	Fethî	Ya Rab ol dilber benümle bunca nâz eyler neden Nâzına karşı beni ehl-i niyâz eyler neden	Fethî kim 'ömrini yârüñ çok didi derdini az Yâr anuñ derdini çok 'ömrini az eyler neden	Gazel	İlahi	--/---/---/---	Fethî Fermâyed Der-kenâr
78b	Şabâyî	İy meh niçe bir menzile ağıyara konarsın Maḥmûrı koyıp bâde-i huşyâra şunarsın	Didüm meni pîr itdi ğamuñ vaşla müdded yok	Mesnevi		--/---/---/---	

Tablo 3.6'dan devam

			Nâz ile gelüp didi ki buldukça bunarsın				
78b	Şabâyi	‘Uşşâka işügünde şanemâ zillete duymaz Âdem neye doyarsa doyar ‘izzete doymaz	Câyiz dutuben hâlini taqddir ide gör kim Pîr oldı Şabâyi şanemâ hürmete doymaz	Gazel		--./.--./.--./--	
78b	Şâhibî	Sevmeye ol server hûbân olacağı İline başdan başa şulţân olacağı	... Şâhibî mahv olmağsa cevr ile maqşûd Sa‘y-ı kı̄l olmuşdurur iy cân olacağı	Gazel			
78b	Vişâlî	... beni lebleri yakûtını dişleri Şol büt ki var ağızında anuñ dür bigi dişleri	... şakunuben bende Vişâlî ... anı taşâ çalup çünki şaymışlar	Gazel			
78b	-	Gül bir ağında belâlu bülbüle bir gül yeter Gözlerüm kı̄n ağlasun tek sen baña bir gül yeter	-	-		--./.--./.--./--	Şiirde iki beyit bulunmamaktadır. Devamı eksiktir. Şiirin kime ait olduđu bilinmemektedir.
89a	Halîlî	Söyleyen her nâtiķuñ dilinde sensin dem-be-dem	İy Halîlî hadd-i i‘ câz karîb oldı sözüñ	Gazel		--./.--./.--./--	

Tablo 3.6'dan devam

		İşleyen her fâ' ilüñ fi' lini sensin bî-kuşûr	İstimâ' ından n'ola hayy olsa ger min fi'l-kuşûr				
89a	Halîlî	İy cemâlün maẓhar-ı nûr-ı İllâhîden delîl Dâyimâ zıkrüm cemâlündür zihî zıkr-i cemîl	İy Halîlî işbu sözler kim kılur senden zühûr Ġâlibâ ta'lim iden Hağdur saña yâ Cebrâ'îl	Gazel		---/---/---/---	
89a	Halîlî	[Eyâ ġâfil] ne kesb itdün bu fânî dâr-ı dünyâda Ki 'ömri lâda şarf itdün degülsün fikr-i illâda		Gazel		---/---/---/---	
89a	-	Kim ki bu dünyâ-yı derdinden Âşnâlık isteyen bunda 'aceb bigâne	Lezzetler virür ammâ çeh- sûd ⁹⁸⁶				Şiirin kime ait olduğu bilinmemektedir.
79b	Halîlî	İy dil 'arûs-ı dehrîne ħaddini âl ider Aldanma cânı almağičün mekr ü âl ider	Țutdı Halîlî künc-i kanâ'atde meskeni Şükr ü sipâs ü ber kerem ü zü'l-celâl ider	Gazel		--/--/---/---	
79b- 80a	Lâlî	Âh kim cismüm felek göz olsa ser-be-ser Döne döne yüzñe her göz ile kılsam nazâr	Beni sevdünse didün cân vir bu siperrî söyleme	Gazel		---/---/---/---	

⁹⁸⁶ Beyitte mısra eksiktir.

Tablo 3.6'dan devam

			Cân-ı revân oldu saña cânsız olur mı söylemek				
84b	Lâlî	Gözlerüm görse gözümde kaşı nakşı Görse şayyâdı nihân olur çü baħr içre semek	Çün oldu kışşa'-i Leylî vü Mecnûn ğuşşası kühne Lâlî derdmendûn ben yeñi destânını buldum	Gazel			
105b - 111a	Mu'înî	İy Hâkîm Kâdir perverdigâr Viy Qadîm vü Hayy Bâkî Berr ü Bâr	Bil hâkîkatden virür saña cevâb Söz budur vallâhu a'lemu bi's-şavâb	Mesnevi			Şiir Mu'înî'nin Mesnevî-i Murâdiyye'si Mesnevî Tercüme ve Şerhi'ne aittir. Şiirde beyit eksikleri bulunmaktadır ve belirli bir düzen yoktur. Tahminen mürettep beğendiği beyitleri mecmuaya yazmıştır.

SONUÇ

Tez çalışmamızın konusu Hacıbektaş İlçe Halk Kütüphanesi 196 numarada kayıtlı Şiir Mecmuasını ele almak; bu mecmuayı MESTAP'a göre incelemek ve 1b-112a arasındaki varakları uygun şekilde tasnif ederek transkripsiyonunu yapmaktır. Mecmuada yer alan mensur bölümlerde birkaç kez Muhammed bin Büstânî isminin geçmiş olması, eserin mürettibinin bu kişi olabileceği yönünde bir kanaat oluşturmaktadır. Ayrıca, mecmua içerisinde geçen Hicrî 892 tarihi göz önüne alındığında, eserin Miladî 1486/1487 yıllarında kaleme alınmış olabileceği değerlendirilmektedir. Bu noktada, mecmuada yer alan şairlerin büyük çoğunluğunun 14. ve 15. yüzyıla ait olmasıyla da bu iddiamız örtüşmektedir. Mecmuada toplam 179 şiir yer almakta olup, bunların 171 tanesinin şairi bilinmektedir. Geriye kalan 8 şiirin ise kim tarafından yazıldığına dair elimizde bilgi bulunmamaktadır. Mecmuada yer alan şairler arasında en çok şiir 53 şiirle Yunus Emre'ye aittir. Nüshada yer alan şiirlerin çoğunda başlık bulunmakla birlikte başlığın bulunmadığı şiirlerde mevcuttur. Mürettip, başlıkları genellikle kırmızı mürekkep ile renklendirmiş ve böylelikle ön plana çıkarmıştır. Ancak az da olsa siyah mürekkeple yazılmış başlıklarda bulunmaktadır. Şiirler ise genel itibarıyla siyah mürekkeple kaleme alınmıştır. Şiirde başlığı bulunmayan şiirlerin şairleri tespit edilmişse bu şiirler köşeli parantez içinde şairlerinin ismi belirtilerek yazılmıştır. Mecmuada en çok fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilün aruz kullanılmıştır. Mecmuada yer alan şairlere bakıldığı zaman tanınmış ve önemli şairlerle birlikte ismi duyulmamış şairlerde yer almaktadır. Mecmua nazım şekilleri itibarıyla da farklılık ve çeşitlilik göstermektedir. Mecmuada en çok kullanılan nazım şekli gazel'dir. Mürettip genel anlamda mecmuayı zaman belirli bir düzen içerisinde kaleme almaya çalışmıştır. Mecmuada yer alan şairlerin şiirlerin art arda bir biçimde yazılmıştır. İşk-bâz gibi adı duyulmamış şairlerin şiirleri ise der-kenâr kısımlarında verilmek suretiyle mecmuada yer almıştır. Mürettibin mecmuayı yazarken bazı aruz ve yazım hataları yaptığını görmekteyiz. Divanlarla yapılan karşılaştırma neticesinde mecmuada bulunan şiirlerden bazılarının beyitlerinin eksik veya önemli farklılıklar içerdiği açıkça görülmektedir. Şiirlerde yer alan kelimeler, dini unsurlar ve şiirleri yazan şairlerin seçimleri neticesinde mürettibin tasavvufa yakın olduğu söylenebilir. Çünkü şiirlerde dini nitelik taşıyan kelimelerle birlikte ayet ve hadislerde yer verdiği tespit edilmiştir. Der-kenâr kısımlarının yazılarının silik ve okunmada büyük problemler yaşatması mürettibin bu bölümlere yeterince özen göstermediğini kanıtlar niteliktedir. Sonuç olarak, genellikle mürettibin zevklerine ve ilgi alanlarına göre tertip edilen mecmuanın daha önce ismi duyulmamış isimlere yer vermesi ve Yunus Emre gibi büyük bir şairin şiirlerinin farklı versiyonlarını içermesi itibarıyla edebiyat tarihi açısından yararlı ve önemli bir kaynak olduğunun düşüncesi içindeyiz. Bu mecmua ile kaynaklarda ismi geçmeyen bir şair ile Yunus Emre'nin şiirlerinin farklı versiyonları edebiyat dünyasına kazandırılmıştır.

KAYNAKÇA

- Akdoğan, Y., Demirel, Ö., 2012. Cezerî Kasım (Sâfi) Paşa'nın Hayatı ve Eserleri. *Journal of Turkish Language and Literature*, 36(36), 1-40.
- Aydemir, Y. (2001). Şiir Mecmuaları ve Metin Teşkilinde Mecmuaların Rolü. *Bilig Türk Dünyası Sosyal Bilimler Dergisi*. (19), 147-156.
- Aydemir, Y. (2007). Metin Neşrinde Mecmuaların Rolü ve Karşılaşılan Problemler. *Turkish Studies*.2(3), 122-137.
- Biltekin, H., 2018. Şeyhî Dîvânı. Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, Ankara .
- Ceyhan, A., Özdemir, M., 2013. Hz. Ali'ye Ait Yüz Sözün Manzum Bir Tercümesi. *Divan Edebiyatı Araştırmaları Dergisi*, 10(10), 229-274.
- Çakır, S., 2021. Sîrâcı Divânı (İnceleme-metin). Doktora Tezi, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sivas.
- Ersoylu, H., 1981. Cem Sultan'ın Türkçe Divan'ı. Tercüman Yayıncılık, İstanbul, 666 s.
- Gıynaş, K.A. (2011). Şiir Mecmuaları Hakkında Yapılan Çalışmalar Bibliyografyası. *Selçuk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*. (25), 245-260.
- İlhan, E. 2024. Sâfi'nin Tenkitli Neşirde Yer Almayan Şiirleri Ve Dîvân'ının Yeni Bir Nüshası. *Türkbilig*, 2024(47), 244-273.
- İpekten, H., 2020. Karamanlı Nizâmî Dîvân. Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, Ankara.
- Kadaş, S., 2022. Ahmed Paşa Dîvânı: Tenkitli Metin-Bağlamlı Dizin ve İşlevsel Sözlük. Doktora Tezi, Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Ankara.
- Kavaklıyazı, A. (2015). 15. Yüzyıl Şairlerinden Diyarbakırlı Halîlî'nin Şiirleri. *Selçuk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*(34), 1-88.
- Korkut, G., 2004. Dîvân-ı Le'âlî (İnceleme-Metin). Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Parlatır, İ. (2017). Osmanlı Türkçesi Sözlüğü. Ankara: Yargı Yayınevi.
- Taşkın, G., 2022. Berlin Devlet Kütüphanesi (Staatsbibliothek zu Berlin) Ms. Or. Oct. 3390 Numarada Kayıtlı Bir Şiir Mecmuasındaki Senâyî (Senâ'î) Mahlaslı Şiirler. *Akademik Dil Ve Edebiyat Dergisi*, 6(4), 1571-1615.
- Uzun, M., İ., 2003. Mecmua. Ankara: Türkiye Diyanet Vakfı Ansiklopedisi Yayıncılık, Ankara.
- Yavuz, K., (T.Y). Mu'îni'nin Mesnevî-i Murâdiyye'si. Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, Ankara.

Yavuz, K., 1997. Kemâl Ümmî Dîvânı İnceleme-Metin. Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Elektronik Kaynakça

Url1: Açıkgöz, C., 2022. Sâhibî, Erişim tarihi: 19.03.2025 <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/2023-TEIS1-20>

Url2: Akçay, G., 2014. Halîlî, Halîl İbrâhim, Erişim Tarihi: 19.03.2025 <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/halili-halil-ibrahim>

Url3: Bülbül, T., 2014. Şeyhî, Yûsuf Sinâneddîn, Erişim Tarihi: 19.03.2025 <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/seyhi-yusuf-sinaneddin>

Url4: Canım, R., 2013. Cem Sultân, Erişim Tarihi: 19.03.2025 <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/cem-sultan>

Url5: Canım, R., 2014. Ahmed-i Dâ'î, Erişim Tarihi: 19.03.2025 <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/ahmedi-dai>

Url6: Erünsal, İ., E., 2014. Sâfi, Cezerî Kâsım Paşa, Erişim Tarihi: 19.03.2025 <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/safi-cezeri-kasim-pasa>

Url7: Gönel, H., 2014. Alâyî, Acem Alâyî Çelebi, Erişim Tarihi: 19.03.2025 <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/alayi-acem-alayi-celebi>

Url8: Karabey, T., 2014. Ahmed, Veliyyüddîn-zâde Ahmed Paşa, Erişim Tarihi: 19.03.2025 <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/ahmed-veliyuddin-zade-ahmed-pasa>

Url9: Karagözlü, V., 2014. Senâyî, Erişim Tarihi: 19.03.2025 <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/senayi>

Url10: Kesik, B., Sarıççek, R., 2013. Kemâl Ümmî, İsmâ'îl, Erişim Tarihi: 19.03.2025 <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/kemal-ummi-ismail>

Url11: Köksal, M. F., 2013. Hafî (Huffî/Haffî/Hufî ?), Erişim Tarihi: 19.03.2025 <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/hafi-huffi-haffi-hufi>

Url12: Köksal, M. F., 2013. İbrâhîm, İbrâhîm Bey, Erişim Tarihi: 19.03.2025 <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/ibrahim-ibrahim-bey>

Url13: Köksal, M. F., 2013. Le'âlî (Müte'accem), Erişim Tarihi: 19.03.2025 <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/leali-muteaccem>

Url14: Köksal, M. F., 2013. Visâlî, Erişim Tarihi: 19.03.2025 <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/visali>

Url15: Oğuz, M., O., 2015. Yunus Emre, Yunus, Kul Yunus, Áşık Yunus, Yunus Emrem, Erişim Tarihi: 19.03.2025 <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/yunus-emre-yunus-kul-yunus-asiik>

Url16: Savran, Ö., 2013. Karamanlı Nizâmî, Nizâmî -i Karamanî, Erişim Tarihi: 19.03.2025 <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/karamanli-nizmi-nizamii-karamani>

Url17: Tatçı, M., 2013. Dîvân-ı Yûnus Emre, Erişim Tarihi: 19.03.2025 https://archive.org/details/YunusEmreDivani_2013310/page/n1/mode/2up

Url18: Usluer, F., 2013. Nesîmî, Şeyh İmâdüddîn Seyyid Nesîmî, Erişim Tarihi: 19.03.2025 <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/nesimi-seyh-imaduddin-seyyid-nesimi>

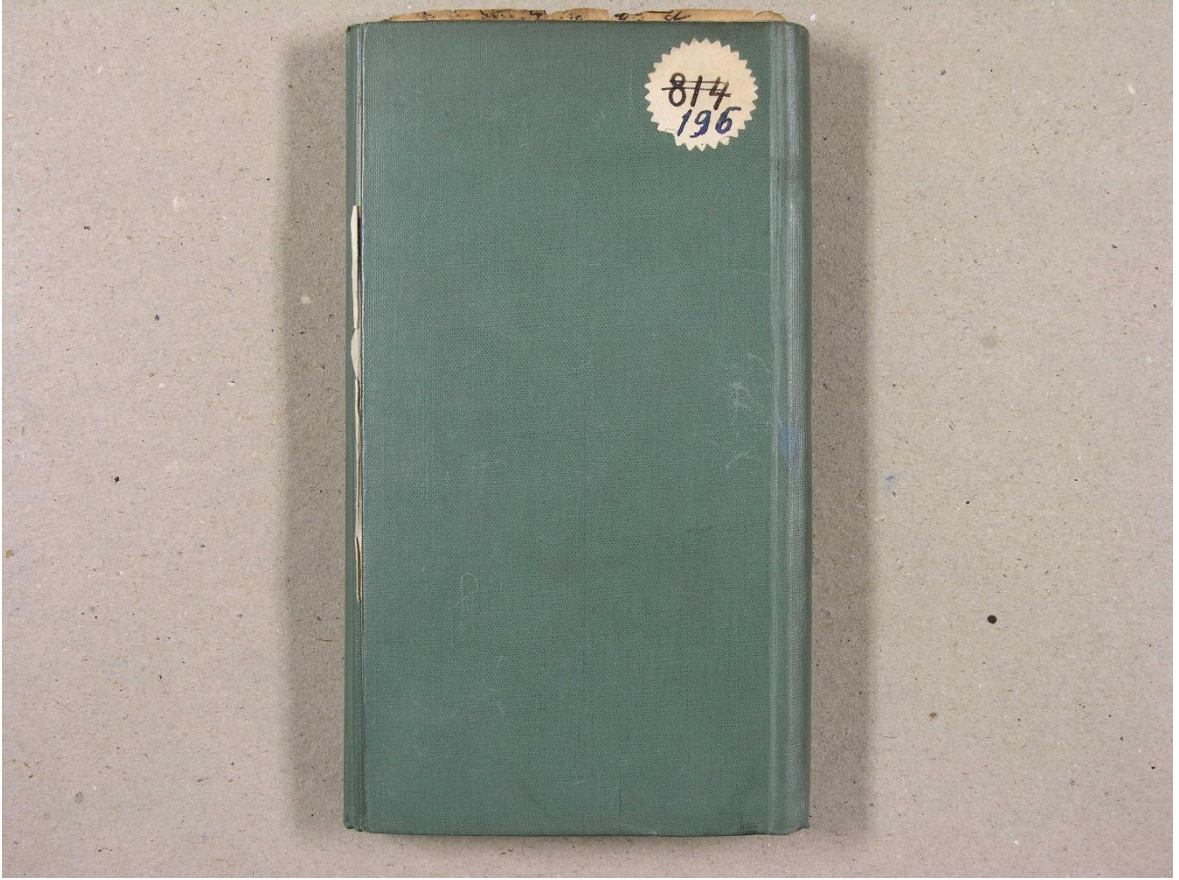
Url19: Yörür, A., 2014. Mu'înî, Mu'în, Mu'înüddîn bin Mustafâ, Erişim Tarihi: 19.03.2025 <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/muini-muin-muinuddin-bin-mustafa>

EKLER

Ek-1: Mecmua Görselleri

1923
M. E. B.
ANKARA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Kayıt No. 814	Tasit No. 08
------------------	-----------------

Mecmua

Yz: Nestalik. Y:103.

No
196

5/XI/1947

وقف حاجی حکیم

۱۲
۱۳
۱۴

بپ اول در ریاضت و اسباب و خلوة برو تعلق دارد
 در کفتر افضل المشایخ شیخ شهاب الدین محمودی قرنی
 الله روح العزیز فصل در خلوت اول مقام کوچک و تاریکی
 باید و میری و صاحب خلوة باید و توشش بیست درم کسوت
 شرح کم هیچ لازمی بری نباشد دردی کند و صفت در خود
 باوی بیامیزد و مقدار صد درم آب بروی ریزد و آنکه
 کفتم بخوشاند و آنکه نیم لوانه را دو قسم کند یکی در شوربا
 شریک کند و قسم دیگر را با کوشش بخورد و سه درم شکر
 بخورد باید نیم بر کوشش و نیم بر شوربا پراکنده کند و افطار
 کند و ذکرش **لا اله الا الله** باشد و این غذا را اول شب
 و دوم و سوم شب و پنجم و هفتم و نهم چون استغاثی صادق
 بخورد و از ماوا قهای شیطان و رحای تاجر روی نماید
واقف اول چنان بند که مقام خود بر آید و نشسته بود
 بخورد و لیکن تترساند و ذکر خدای عظیم بلزی شوند
 و صبح نوحی و همرا بر عقل خود محصل نگردد اند و در غذا
 اگر شکر نیاید سه درم المین و یک درم کلاب یا هم آمیزد

هَذَا صِدْقٌ كَلِمَةٌ حَقٌّ فِي عِلْمٍ

أَوْ كُنْتُمْ أَلْفًا مَا أُرْدَدْتُمْ بِتَيْبَةٍ

حال خلد و محجیم دانستم بحقیقت همان یی باید
که حجاب از میان بر خیزد این زمین ذره نیوا بد
چنینا چمنک حان کردی بی بلینم حکم
آردن کجای نفع اوله ذره کلور یقیم اولیا کور

الْأَنْبَاءُ نِيَامٌ فَأَمَّا تَوَابُ اللَّهِ

هر دمان غافلند از غیبی هم کوی خفتگان مانند
ضرر خلقی که می ورزند چون میزد انبی دانند
آوردن ن بوظن غافل در اوسوب قلب جمالی صوره
بلند بلر بوعنقل ضرورت اول کجه اویسب قیلر واه

الْأَنْبَاءُ بِرَأْسِهَا تَنْبِئُ بِالْأَنْبَاءِ

خلق را نیست سیرت بداران هم بصورت زمان روند
دوستند لکر زمانه نواخت دشمنت هرگز زمانه فاند
آنکه سیرت نکر کتوز وخلق روزگار سیرت نجه ندهان
سود لراقی که بوظنی دهری نور دل آبی نور دلی زمان

كَمَا يَكُ الْغَيْبُ قَدْرًا

هر که مقدار خوشی بشناخت
از بیخون غرور بیرون چلیست
کنند تک هر که بله مقه آری
که رسلا متت بواب سوعد لبه

لَا دَاءَ إِلَّا دَوِيٌّ أَوْ جَهْلٌ

علم در نیست نیک باقیمت
نیست از علم جز سعادت بعض
عالم بر کوه اوله قیملو
علم او چند ن سعید اولر نیش

لَسْنَا لَكَ نَعِيضٌ مَا عَوَدْتَهُ

بد کوی خوی کن زبانست را
خوی که بر بدی کنی نیست
دلوی آیو سوره عادت ریشل
بر مردن دلوی سقایی اور

الْمَرْءُ عَدُوٌّ مَا جَعَلَهُ

مردمان دشمنند علی را
علم اگر چه خلاصه دین در
چون که بلایل کور بر لر

از هر حادثه نشاید گشت
در مقام سرور ساکن گشت
جمله آمانند ن امین اولدی
پس ملامت الاقرین اولدی

جعل در نیست سخن در مان
نیست از جعل جز ستاوت جان
جعل بر درت در الاوق در مان
جعل اولن ن شیخ اولر جان

کان رود بر زمان که کند
پیش خلقت سیاه روی کند
یه خوی انبه دل آبی سوز کند
بوحسنه خلق اجیره بی جهر بلر

کر ز نقصان خود ندانش
چون که بلایل کور بر لر

Handwritten marginal notes in Persian script, including phrases like "بگویند که این سخن از کتب معتبره است" and "این سخن از کتب معتبره است".

در معنی ایزدی عرفی که در اول بعد ظهور

رحمت ایزدی بر انکس باد که خاتم اولت چون بنفشد
قدرد خورا بدان هرگز قدم از حد خود بیرون نهند
حقا ایا رحمت ایزد کم دایم در کینین چون ایزد تو
کنند و قدرش بلوب درم نظر حدت با سزا و استسار و فر

التصريح بين الملاء

که نصیحت کنی مخلوت کن که جز این شیوه نصیحت نیست
هر نصیحت که بر بلا باشد آن نصیحت بجز نصیحت نیست
که که من نصیحت لبیبین خلوت ایزد هر ایزد آن بود
هر نصیحت که خلق اجنه اول اول ملامت در ایدر آن خلوت

اداء امر العقل

هر که را انداست مبلغ عقل به بود و لغزش بود بسیار
مردمان عقل چون بیفزاید در جمیع کار آتش لغتار
هر که استوی که عقلی است اول به بود به سوز در آن ایزد
اول کینین که عقلی کا بندور محفل اجنه سوزنی آذ ایزد

التصريح بجای الطالب

ای که مستی تو طایبی حاجات به یز نویدی از دست برکن

تا مظهر

تا مظهر خردی بملوک دست در این شفیع برین
کوشش اولد که طالب مظهر بائی که کینین کینین و اول
پادشاهان استمسک حاجات بر شفیع الکی دوت باچار

البيان للمردد

ای که داری نفاق انرد دل غار بارت خلد و انرد خلق
هر که سازد نفاق بینه خویش خور کردن بنزد خلق خلق
هر یک باطنند اولسه نفاق دار اولد خلقته در هم
که کین آقی اولینه با ا استسه خلق خانی قیدن بیکر اولدم

توضیح الجاهل لروضت فی التزلیة

ای که داری هر نداری مال ملک از روکار خود کلک
تست جعل را بخواه که هست روضه در میان مزبله
ای هر که صد که بوخده مالک نفس الیدن تکلیف استاقه نیز
بجمله جهت صفات است شول چند که ترسل او در نیز

التصريح من الصبر

در حوادث بصیر کوشی که صبر بر رضای خدای مقدر نیست
تن مدیه در جمع که ریح جمع صدره از ریح صبر افزونست
حق بلاستنه فل صبر هر دفر که رضا سینه صبر الیدی با ایزد

در حدیثی است که هر که صبر کند بر رضای خداوند مقدر است و هر که صبر کند بر غیر رضای خداوند مقدر نیست

المسؤول نحو حتى يجيد

مرد مسؤل چون دهر و عده خویش را در مقام بد فکند
مستخر کرده و فاسد نیست مگر در حق خلاف زند
چونکه بر شخص آلسه و عار از رخا کند و جاهه صلیب اول
گروفا ایسه اولر آزاد کر خلاف آتسه بیان اولر

المراد علیو انعامه ملبده

بدرین دوشین توان رادان که بظاهر ترا نماید بد
صحت مکن حذر ز دشمنی هم نیست مکن حذر ز دشمن نیز
اولو دشمن سن اقی بکلام بوقله دوست دیله هم حال
آینکا راه علعدنا اوله صله کز لو دشمنان اجترار محال

السابع للعبث احد المختارین

تا توان محزاه عبثت کس نه که جده که طینت
هر که او عبثی کسی نشود صحت چون کینه عبثت
هر که از آنه کسینه عبثت عهده عزله برای روی
هر که اول کسینه عبثت دظر اوله چنی این تله آخری این

الذالغ الطبع

هر که دارد طبع ممالکسان تنش در رخ جانیش در عبثت

کاتوا

تا توانی طبع مکن زیرا
کینه بر و آتسه طبع شوخی
طبع آتسه کسینان زیرا
هر چه خا رایت جمل و طمست
نهی رنجیه بجای غصه ده در
دو کوی خورق بوغصه ده در

الاربعه مع ایاش

با تو دل در امید میستی هر چه بر رخ جمل در دل است
چون بریدی امیناز در کولن هر چه آن راحتست حاصلست
چونکه بر کسینه دواشین امید در او آجیلری ایباشین نوش
چون کسایشین آجیلخ حلتنا در لو راحتلن اولاشین یوش

لا صواب مع ترک المشورة

مشورت ره بری صواب آید در هر کار مشورت باید
کار کنس که مشورت نکند نادر اتمه الک صواب آید
مشورت برله اشلر اولر راست جمله اشلره مشورت تمام
هر کسینه که مشورت قلمار نادر اولر که ایسی اوله تمام

الاربعه مع زعارة

چون زیارت کنی عزیز را روی خوش می از آن خوشتر
که تو بد خوشی در آن مجلس آن زمانت شود هجا و جده
بزرگتر زیارت ایلیجک یوزدی دوت کساده خوشی نرم

مشورت ره بری صواب آید
کار کنس که مشورت نکند
مشورت برله اشلر اولر راست
هر کسینه که مشورت قلمار
چون زیارت کنی عزیز را
که تو بد خوشی در آن مجلس
بزرگتر زیارت ایلیجک

لا تروا اليك كدوب

هر که باشد دروغ زین روی از مرتبه کجا فروغ بود
هر که باشد محمد آن خدایع بود و در مد و عده آن دروغ بود
هر که یا کبھی اوسه خلق این صبح مرودن اولیه محفوظ
عهدی آنکه هم اوله ملز دقل و عده فیلسه اولیه محفوظ

لا وفاء الموک

مطلب تو وفا ز مرد ملوک نشود مجتمع ملال و وفا
هر که زهد چون ملائکه است بشکله محمد را بدست چوینا
اشور کشیدن وفا او همه صحیح اولیه وفا وصال
بر کسی برله عهدی لیسک اوصوبن آفا ضیه حال

لا کفر اغر من العف

گوهری بر آهی تقوا رو زانک تقوا سر هم گریست
ناکرتین دم زوجه حرام بجز از بدل کردگان در دست
سستی اول گامتا مشا رسل اولدی تقوا کرمله سرور
زجرام امجدین فلن پرهیز بکحلای ویردن اول جهتر

لا معقل الحصن من الروع

ای که از دوق لشکری آفات عاجزی و ترا بنای نیست

در پایه و رع کیز از اکل از و رع بیگانه تر بناهی نیست
ای که شیطانا چرسو تعینت عاجز اولد سونک بناهل یوق
و رع تله سینی آیه بناه کز و رعین ایو بناهل یوق

لا یاس اجل من السقامه

مرد را که او ز عقل جسم بد است هیچ کسوت بر سلامت نیست
بسلامت اگر بنامه شاد کسوت از بجز ندامت نیست
هر کول عقلی کاجل اولد نیسه کایما خلعین سلامت آدر
نور ز نور بر غرور جا هندن سخت خستند خون اقامت

من عرف نفسه فقد عرف ربه

بر و جردی خدای تو رحل هست نفس تو خجی قاطع
چون بدانی تو نفس را دانی که اوست مصفوح آید در صلح
حق وجودیه شاهد است رسل کند و نفسله نا اینه اکل
چون که لولک بولفسی لولک آفا پسر حق لیجا بوا اولد کلیل

الکرم یخفی تحت لسانه

مرد پنهان بود زبیر ز بان چون که بر سخن بداندش
خوب گوید بلبیب گویندش زشت گوید بر غیر خواندش
دلی المیده کز لودر انسان سوزلیک بدو نای خلق زشت سوزلیک آید لک

لا سؤد دمع انتقام

دولت انتقام از مردم دولت معززی کند باطل
از ره از ره انتقام کیسوشو ثانی ز معززی عاقل
گسند نخصه انتقام آبل اولوی دولتین نور زایل
گادر اولسلس انتقام آینه تاسیاستان اولین کامل

عقد الشهوة اول من عدا الله

هرکه او بیعت شورترا مست نفس خلیل علیهم السلام
بدتر از بند خزیه بسم
شهوینه کمر اولیسه بنه نفس خور اولیسه بنه
اول شهوت نوب هم الله اول

الباس حور والاحار عینه

بتن آزادی و بول شادی
دادی اذ دست و آزادی
ننوا آزاد اوله و کلال شاد
کدی جاهل هم اوله آزاد

آداب صورت العقل

که ادب نامیکل را سبب است
نیست عاقل کسی که می اوست

من لانت اسأله صلت عاقله

هرکه او را نبالدس اتباع
هرکس بر نماز عاقل حضور
کلیله آینه زور زور
بوردوی اولین کسی هوز

من اوتی فی عیانه فل یجاءه و اوله کسائر

هرکه او وقت کودی بودست
ناید از لفظ او نلوگتن
خلفک البینه بختی صنعت
هم سوزی بخش اوله اولاد

الشرکاء لکسوی العیوب

تا تو آن مکرد کار بدی
که تر است طینت طاهر
که کنی بو فضل شود بختان
چون کنی بی و بدی سالم خلقت بال
آشله سوزی بندگی کجک
آشله سوزی او زله هنول

Marginalia on the left page:
ادب سقائل تو آشن
عاقل اوله اوله کامل
که ادب اوله اوله سبب
عاقل اوله اوله سبب
هرکه او را نبالدس اتباع
هرکس بر نماز عاقل حضور
کلیله آینه زور زور
بوردوی اولین کسی هوز
هرکه او وقت کودی بودست
ناید از لفظ او نلوگتن
خلفک البینه بختی صنعت
هم سوزی بخش اوله اولاد
تا تو آن مکرد کار بدی
که تر است طینت طاهر
که کنی بو فضل شود بختان
چون کنی بی و بدی سالم خلقت بال
آشله سوزی بندگی کجک
آشله سوزی او زله هنول

Marginalia on the right page:
دولت انتقام از مردم دولت معززی کند باطل
از ره از ره انتقام کیسوشو ثانی ز معززی عاقل
گسند نخصه انتقام آبل اولوی دولتین نور زایل
گادر اولسلس انتقام آینه تاسیاستان اولین کامل
هرکه او بیعت شورترا مست نفس خلیل علیهم السلام
بدتر از بند خزیه بسم
شهوینه کمر اولیسه بنه نفس خور اولیسه بنه
اول شهوت نوب هم الله اول
بتن آزادی و بول شادی
دادی اذ دست و آزادی
ننوا آزاد اوله و کلال شاد
کدی جاهل هم اوله آزاد
که ادب نامیکل را سبب است
نیست عاقل کسی که می اوست

رَبِّكَ وَتَقْوَىٰ الْإِنْسَانِ

کس آن چیزی باشد که آسان
پس از آنکه دست عاقبتش
خسته باشد آفت و حرمان
صنعتی است که آنگاه آسان
در پایش اوله صفتش آسان

رَبِّكَ إِذَا جَاءَكَ مِنَ الْمَوْلَىٰ

این بسیار می شود جوینده
که قدم در راه خوف نهاد
او از آن سود در زبان افتاد
قوت و قلوب اوله دوستش دور
اگر کسی که کینه است
اگر کسی که کینه است

الاجتناب عن الخمر مع الخوف

خمس سوی مخدرات کشد
که نخواهد در حرام افتد
چون خسی مخماریه جیکند
دولت اوله که خسی اند بار
خمس که حرامه دتمانیست
الو که خسی اوله تو ناچار

یا طاهر عهده شرفه مع طم اعلم عهده

تکی و بدین که صلح و فساد
سنت است چون درین عالم
سج خمدی ندید کسی بی غم
سج خمدی ندید کسی بی غم

رَبِّكَ إِذَا جَاءَكَ مِنَ الْمَوْلَىٰ

چون تقاضای خدای تو جلی
بر سر بندگش نازل
همه بر او شود کسرا که
تقدیر و تقاضای الهی
قولی آورده چون اوله نازل
جمله بندگش را اوله مانشی

رَبِّكَ إِذَا جَاءَكَ مِنَ الْمَوْلَىٰ

چون تقاضای خدای تو نازل شد
تو تسلیم و صبر ساز بیاه
تو آن که در دم آن بخند
تو آن که در دم آن بخند
چون تقاضای خدای تو نازل شد
تو تسلیم و صبر ساز بیاه

الاجتناب عن الخمر مع الخوف

مال داری و مرد مخماری
چون بانی ز جوی بر روی
مال و دولت مجلس جمعی است
مال و دولت مجلس جمعی است
چون بانی ز جوی بر روی
مال داری و مرد مخماری

انقره انقرا الحوت

کفر با پیشی احمق تا از آن فرج نیندیشی
شکر آن اندران کز بسته ترا بدتر از حق جمل درویشی
کز غبار اولسکله و سلاخ حق کله الله آن پیمان شویس
شکر بل اکالم صحنی محمود آجت انا دی ایله دی دروغ
آوصحن الیخبره العجب

کوترا بپشم خویش تن نیست در جان از تو هم بردارند
موترا در مضایق وحشت فی نیس جلیس بلزارند
تا کسندت بطن او را هم صنعت اندوی کورمل ایلم صنعت
ایدی فردا آن سانی المیخ

انقره انقرا الحوت بدق الاطباء
تا توانی سوی طمع کمزای عقل مردم در افکند برای
عقل مردم در افکند برای کوجیل اولاد غیر اندک المیخ
ایلم کصفه عقل زبر زبر

انقره انقرا الحوت تاجم العرف سلا لیل الیخبره
عقورا شکر قدرت خود ساز جهان هر جان نیای باز
چون کن رحمن که هر چه کن

Handwritten marginal notes in red and black ink, including the phrase 'فوقی امره فایده'.

دشمن کز چون اولسین فایده شکر قدرت بل آمدی غمزه آن
تختیایت زحمت است با عله دیبه مهجوم ساگر بپروچان

لسان العاطلی فی تلیبه

هر که او هست با حال و خرد بجهان است زبان او در دل
شند و هیچ ترا و پیمدا نبود هیچ گفت او باطل
هر کت عقلی کاتل اولدیه کوجلی آنچه دلی اولد پنهان
سیرتی آشکاره نامر و هیچ عارض اولد سزیه هم بطلان

تلیب الاحمق فی لسانیه

هر که او هست با حماقت و جفت جا یکایم نفسی زبان نیست
هر چه دارد زینک و بدرد دل آن هر بر سر زبان نیست
هر کت کز حماقت اولد ایمنی کوجلی انول دلی او صنه اولد
ایونیلو نکلرا اولم کوطرک سونیلرانی زبان اینه اولد

لا شرف اثنی فی الاسلام

ای که در دل کفر مانده است عز و اسلام داده از کف
کز شرف با بیت مسلمان شو کچم اسلام نیست هیچ شرف
ای که بولغز آنچه اولد محمد قوت الله بولغز اصلاهی
کرت استارسل مسلمان اول کچلاچنی شرف توئی ایهای

مجلس بزرگان در ماه جوانی
مجلس بزرگان در ماه جوانی
مجلس بزرگان در ماه جوانی

یونشاه فرماید

از ترک بگذری ای جوانی
کوکلمه و این ترنم بگم
کاشق تان اغلاری مشوقه
باشکلا دی بدم اوله موز بچایش
بچاکو ترم دین ای بچایش
بردی ای بربن کورم بر عاشق بچایش

دلگه

مهرلم بایموج قیلن بسم
صبره قضاغه ویردم بوشلاره
اولا قردن برهنه چالوددی شیزی
ایرام کور کندی تاج شکر کایدن
عیسی قاسمیر کولکره قلم نغم
حلاله منصورم داره اصبغان بتم
بورن دخی ایله دله سولغان بتم

دلگه

دلر سکوز کوردم ازلی وندم
ازلی

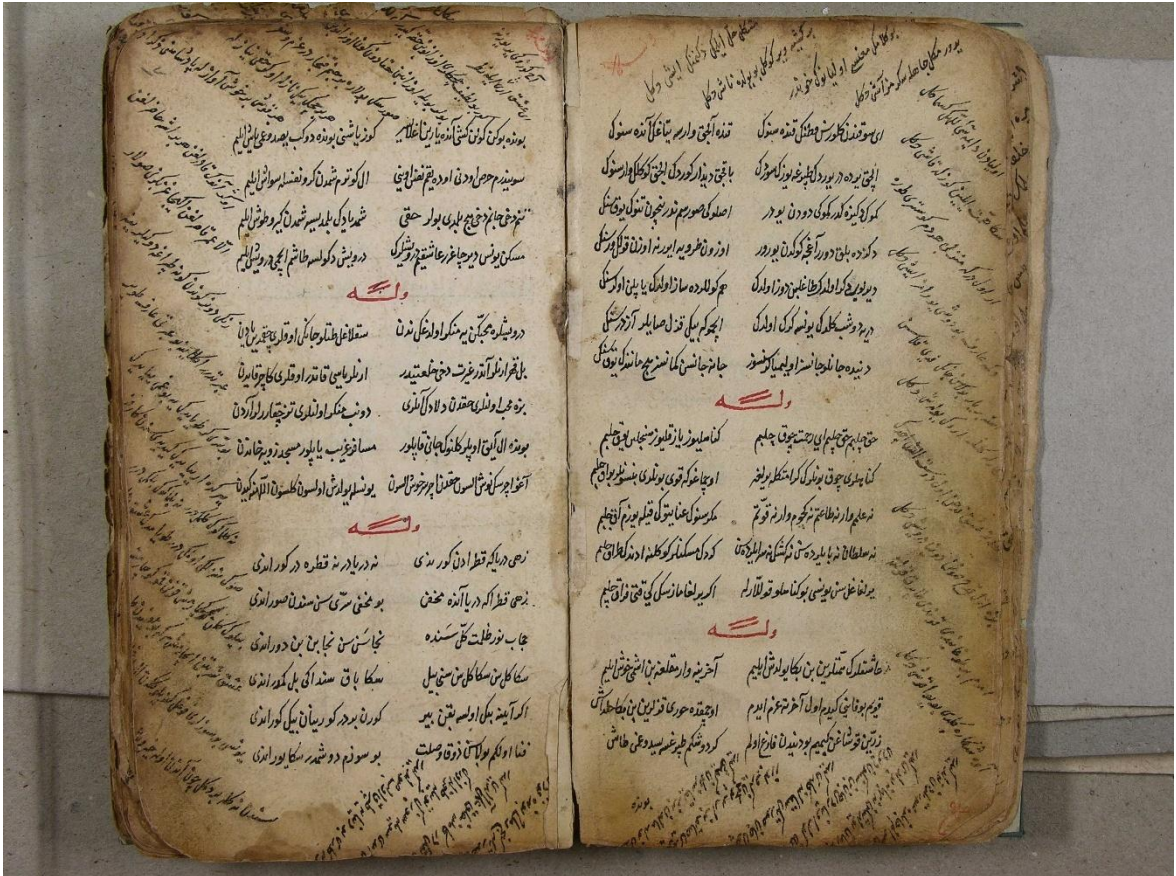
ازلی ایله دی بوز کور کور
اصحابی بایم باغیاق اولن بتم
قورق کندی کور کله قناعه قیلن بتم
قورقون تان آقدی برهنه کور بتم
ایده عشقنه باغدی اوله دیکان بتم
عیسی قاسمیر کولکره قلم نغم
حلاله منصورم داره اصبغان بتم
بورن دخی ایله دله سولغان بتم

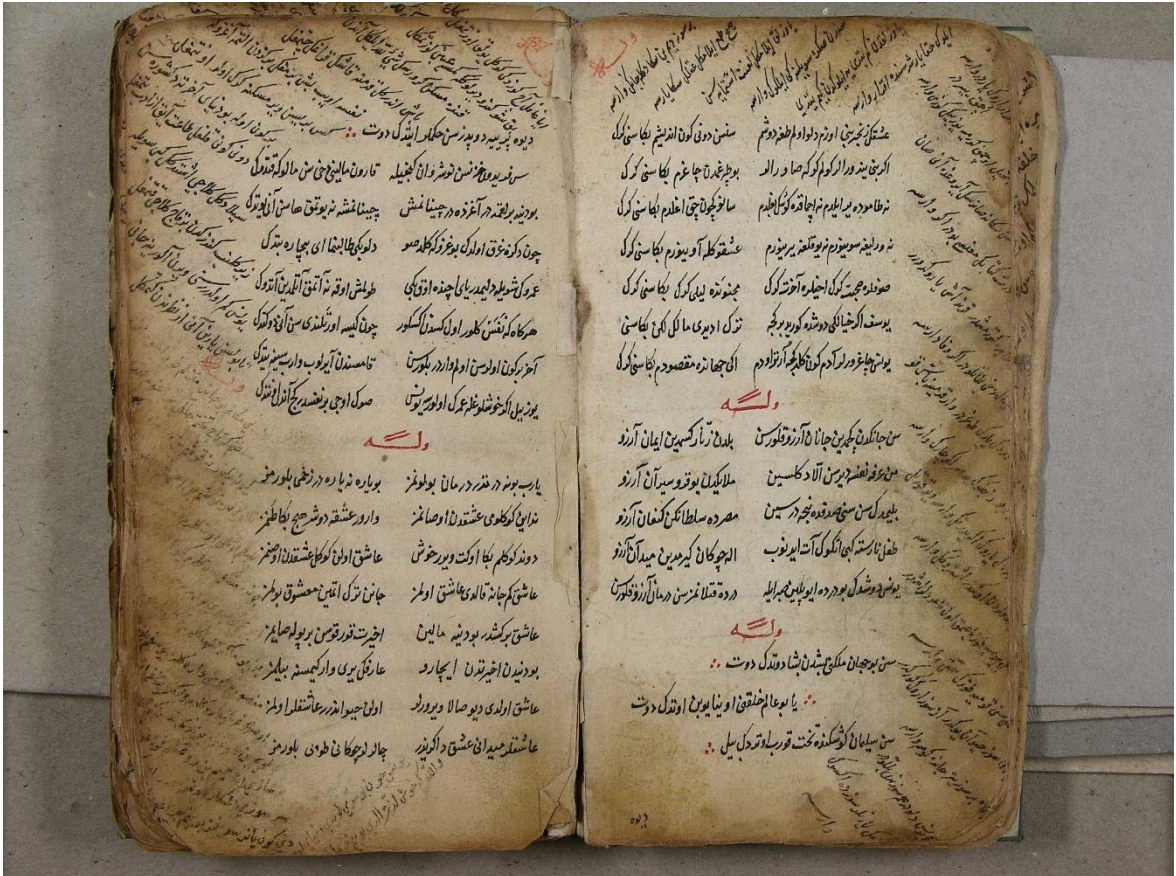
دلگه

کال کور بتم کوردم آرزو بملکن
آلا سندن امانتی قیل سنکله چکلن
کاسکی بونکله قلا دخی بر کل کلن
اوسونک تتر اولر دمانکله قورسن
چوق آه دیون چالسن آت بچالسن
ایله رنج نشا کورسن بول کلن
عقله قورشان کور بوز ویشل بیلکلن

دلگه

قورم آنه اولر بونکله قورسن
قورم آنه اولر بونکله قورسن

مشكل تجریدی اوزم دلو اولم نظم دوشم
 سنن درونی کونا انزیم بکاسنی کونک
 اکرین نیز در الزوم کو کم صا و رالو
 برده چیده جا غم بکاسنی کونک
 نه ظامود بر ایلام تم اچا فاره کونک
 ساتونچون بقی اعظم بکاسنی کونک
 نه در لیمه موسوموم نه یوقته بر منوم
 عشق کولر آ و بیورم بکاسنی کونک
 صوفیه حیرت کونک اچله و آهسته کونک
 چمنونه لیلی کونک بکاسنی کونک
 یوسفه ایشا لکی درونه کوی بر بک
 تزک ادیری مالک لکی بکاسنی کونک
 یونجه فاره در کرم کونک اکلر آرتلام
 الی چها نزه مقصودم بکاسنی کونک

دکته

سن جانکون کچرین جانان آرزو کورن
 بلدن زار کسین ایمان آرزو
 من خرقه نغمه درین آلا دکاسین
 ملا لیلک یوقه وسیر آن آرزو
 بلبلد کسن سنج صدقه بجز در سین
 مصدره ساطا کن کنگان آرزو
 خلق ناکسته ای کلوک آتایه یونوب
 الی چوکان کیم درین حیدر ک آرزو
 بوضه و شدل بود دره ایو بلبلین بیه ایله
 دره تلا نغزین درمال زو کورن

دکته

سن بوچجان ملک چشیدن شاد و تنگ دوست
 یا بو عا اهل حقین او نیایوبن اوندک دوست
 سن سلیمان کوسکونه تخت قورسله تریل سل
 سن سلیمان کوسکونه تخت قورسله تریل سل

سر فریورن فرزند نغمه وان کخیله
 تارون مایلیغ بی من مال اولم قندیل
 چینیانغشته نه یوقه حاسن آرزو کونک
 دلویک پالینما ای بیچاره تنگ
 عشق اوقه نه آتق آتقین آتوک
 چو کالیسه اورنلیدی من آتق اولم کونک
 تاسمندان آیروب وار سینم تنگ
 صرک اوجی بنفدر کج اولم تنگ

دکته

یارب بونه در فخر در مان بولوغز
 بو باره ذی باره در زخی بلوغز
 نزاری کونکوی عشقه ان او صانغز
 دارر عشقه دوشم چه بکاسنی کونک
 دوز کونک بک اولمک و بر خوش
 عاشق اولم کولم عشقه کونک
 عاشق کجانه کالوی عاشق اولم
 عاشق کوشنده بودیم مایلین
 اجیرت قورقوسن بر یول صایلین
 بودیم ان اخیرتدن اچارو
 عارف بوی واریمه سنم میلین
 عاشق اولدی دیو صالا دیورورلر
 اولم اچیدر در عاشقنل اولم
 عاشق صیدانی عشق و کونیز
 چالار کونک طوی بلوغز

بیت عشق کلام ایلیکم در کلام و سلیم
اوله دوستی بی روی در دلیلی بکورد دیری

ولگه

چرخ یوعدی جانلر و نروار کلام
دولت طریض آکم دینیر بعدی قدم
بلطی شیخ جانندی پوشلک آتیردی
اول وقتین نرا چوقه چمن آوزدی
از لاری بز آنده صحرای کمانده
ارواحدل آنه بز آنده رفته
نکول وارد نیر نیر وارد نیر

ولگه

ای عاقلان ای عاقلان عشق مذحبی دیندر لکام
کورد کوردم دوست نوزدی یاس قامود کور لکام
ایردق بزه یاس ایلیک کولکوری یاس ایلامز
حقدردن کلن آوان آن کلن او نر لکام
ایرقا کجا بر دیم کیسینه سن دیمیم
یه قول یه سلطان دیم اشدن لکام

بیت عشق کلام ایلیکم در کلام و سلیم
اوله دوستی بی روی در دلیلی بکورد دیری

ولگه

تولدر و عده ایله یارنقی کون کورم دیرد
یوش سنی دین ادزی دین ندر ایمان اولدی
عشق استار کونیز بولوق اولجان
کوشته صوره کوز جلد اشلی دوزر
بودنیا براندر در صورتلر او شوق کان
برنجیل فایرور بوخچر مانوم قلدی دیر
یوش سنی مدی کن سندن آیر و کولکام چایون

ولگه

آدل دین تن بونده اولن عشق کلام
دکولم تال قیلده یه تمیش کی دلده
چچودر سن الدن ایلیکم و کلن
دست کشفه نولوشتم و قار حالداتم
اول در دکر بر جان بری دین ایلیکم

دکله
 سن بره برین تین کورس چاییز عیب یونی کلو بوزک او زنده تا نیز
 سن ایسکای بادشاه من شهری و می شیار شریک بول بود در حاشا سیر بول کم غراب
 لوح او زده کدر بلان آردن کم بلان بواشتری کدر دورن سوک بواجب
 بو اشکای سن بلان سن ویدر کور سن قیلن سن قیلور سن بو صحر و صبا
 ای یوس بون کوز کور کور بولور بولور بولور بولور بولور بولور بولور
 بولور بولور بولور بولور بولور بولور بولور بولور بولور بولور

دکله
 یا ای کرسو آل اسکل بکا :- بودر آنده جو آم اوش سکا
 من بکا علم الیم ایندم کتا شیلد مندم سکا ای بادشاه
 کلین حقومه دیدول کم دیو طوینین دیدول عقی آدم دیو
 سن ازله بی عاصی یا زین طولور کسن عالمه آوار کسن
 بولور کور دور در ویدر کور کور کور کور کور کور کور کور کور
 کور کور کور کور کور کور کور کور کور کور کور کور کور کور

دکله
 اولای برین دیدر چیلد چینه کج مسلو سردار بیوم برال قنای
 روز قنای کوب سان قنای قوم بر او بولک بیوشن آچی قودم
 سنسنی کسولدی ملکولدی سنولک یا سوزم چیدی حکمولدی سنولک
 بی اولدم بی سن ذولک بی بر عیب نچون بر تنولک یا غنی
 تنارو اردنک کناج در کناج تصدق کناج آتفا
 تنارو کارک اکا بقال اولای یا بز کناج اولای با عطا اولای
 کور کور کور کور کور کور کور کور کور کور کور کور کور کور
 کور کور کور کور کور کور کور کور کور کور کور کور کور کور

دکله
 سن بهیسن خرد ملکولدی کناجی پس نه حاجت دارنم سن عالی
 شهیدی بیوشن سخاوده اورهیم شری بودکلی آرقوشیم کوریم
 شرا آنکل کور کور کور کور کور کور کور کور کور کور کور کور کور
 بکا دی انشامل اولدورب چور کور کور کور کور کور کور کور کور
 چون کنا سردار کور کور کور کور کور کور کور کور کور کور کور
 کور کور کور کور کور کور کور کور کور کور کور کور کور کور

در روزی بود که شمشاد خانی سوز
 تان زمانه اگر از ادب کسی
 تو بسک اول شاه زمان تویم قتل
 راحت درخت لعل ایله
 بود در جوهره قتلان تویم قتل
 ای قزلباش تکلیف ایله ایله
 آتم آتم ساگر زمان تویم قتل
 صفدر اشبه سوز و مده فان تویم قتل
 فوجان کل پرو اقرارلم
 کبریم سوز و مده قتلان
 وارضی عاقله طان تویم قتل
 جهره لعلک بیون اولدورلم
 عقلک ایله سلیمان تویم قتل
 اصتی قلمز تویم سوز کورلمه
 مال وکل و در و مرجان تویم قتل
 چی اهلر عاقل اولدورلم
 کلادین ساگر برقلان تویم قتل
 امدی وارن سوز و مده فان تویم قتل
 مغفرت بخونده بیجان تویم قتل
 مصطفی قولیمه ایمان تویم قتل
 ناهان ایرلیه هجران تویم قتل
 چی بوغدا آره طیب الدن تویم قتل
 کبر قواز دست سیران تویم قتل
 دیرکل ایله اولکسان تویم قتل
 کردرسل اولد آسان تویم قتل
 قانچن خان نینراچ خان تویم قتل
 قانچن خان نینراچ خان تویم قتل

کردرسل نینراچ خان تویم قتل
 ان بوقلاروی اغلا دمدم
 غفلتیکلچی عک ای دلو
 نوضی قوت اتم موت ایرتکل
 نه ایوب موت اتمدر اجمل
 نچر بر حیوان کی بلع اضل
 نچر بر خسته سواد فچی کتب
 نچر بر سیکل و شراب چکل ساز
 نچر بر جوق بیله اچکل حرام
 نچر بر حبه و جال و زلف خال
 نچر بر عجب و ربا و سحر زرق
 نچر بر فسق و غرور و شر و شور
 یوری تویمه فاسی با ملین
 باطل اشدن کونله خضر بیجا
 کلک یو یلسون قویا ز فکر
 خالقه دون خالقه رسولان
 او چینه او چینه اولر بر مال
 مرشدان طینت لادن تویم قتل
 ایشولک لاسون آه و آغوان تویم قتل
 وقدر آخبر بر او صلان تویم قتل
 نه بکلون قول در نه سلطان تویم قتل
 نه یوزدن قوت قزای جان تویم قتل
 اولسن ای غافل انسان تویم قتل
 غیبت و حرره و بهتان تویم قتل
 کوندر امرکلی چی حیران تویم قتل
 چر بیه شیرین زور بر میان تویم قتل
 میل و مال عورتش او قلن تویم قتل
 هم خطا و سحر و سیمان تویم قتل
 جور و ظلم و جرم و ظلمانه تویم قتل
 تیز کور کور ای مسلمان تویم قتل
 کورکل کج اوراندر او با تویم قتل
 بیریز یا لاسون احسان تویم قتل
 تمام در رو عیب و نقصان تویم قتل
 هم خطا و دینه تاملان تویم قتل

مکانی که بولانی لامکانی ایاطار در کسب معانی

ارشد بولانی که در اقیانوس
بنا بولانی که در اقیانوس
بر میان بر کوهی نیز یاری
صبر و قنوت بولانی با نوبت قنوت
حرفی تا بن مشق اورز غار قنوت
تومی تا خیر بولانی ز بیقرار
آل کمال ای الودین شیدین
ای جلیب صول که بولانی بولانی

ولنگه

تکلی ذکر که کوه بولانی
میکوه صدهزار اوت ورسک
آغوظا نده بیستی خرما
صحنه سردن اولفد ز بولانی
زهی باطل غللو غافل کم
شده لوق یار لوق بولانی
اوین بولانی اوین بولانی
دردن در توبه بولانی کمال
بوله آرزو بولانی بولانی

ولنگه

خان بولانی بولانی بولانی
بچر کوه بولانی بولانی بولانی

دوستی که عاقل کس کمال اجنه
سر بر کوه بولانی بولانی

اندک کمال فافسج لری
دولت خصلت و بولانی بولانی
بودن بولانی بولانی بولانی
کندوز کی کوه بولانی بولانی
نه کوه در قلم بولانی بولانی
اشان کچان کوه بولانی بولانی
شعبان قلمرو عالم بولانی بولانی
اندر بولکان ای قلمرو بولانی

ولنگه

کندوز کوه بولانی بولانی
بیرم اولان بولانی بولانی
مقبل و راجع بولانی بولانی
کس اولان بولانی بولانی
او لکول کوه بولانی بولانی
حق بولانی بولانی بولانی
صبر بولانی بولانی بولانی

و در این کتاب که در کتب کهنه
و در این کتاب که در کتب کهنه
و در این کتاب که در کتب کهنه

غافلند و او را که میسوزد
و ای آنکه که میسوزد او که میسوزد
و ای آنکه که میسوزد او که میسوزد

و لکه

که چه خلدم حرکتی بجای آنکه
کوشتری و بر طوطی زهی بجای آنکه
سن عایت فلک کجای بجای آنکه
سن قبول ایله کجای بجای آنکه
چله باشوک جده کجای بجای آنکه
استازم کلک دجای بجای آنکه
کیم تو لیر خا نه نای بجای آنکه
دیر و قانو دنیا نای بجای آنکه
هم قوم و سیاهی بجای آنکه
کیم درم هرگاه کجای بجای آنکه
تور و تو لیر بجای آنکه
کیم قیوم و در کون آنکه بجای آنکه

و در این کتاب که در کتب کهنه
و در این کتاب که در کتب کهنه
و در این کتاب که در کتب کهنه

و در این کتاب که در کتب کهنه
و در این کتاب که در کتب کهنه
و در این کتاب که در کتب کهنه

و در این کتاب که در کتب کهنه
و در این کتاب که در کتب کهنه
و در این کتاب که در کتب کهنه

و لکه

و در این کتاب که در کتب کهنه
و در این کتاب که در کتب کهنه
و در این کتاب که در کتب کهنه

و در این کتاب که در کتب کهنه
و در این کتاب که در کتب کهنه
و در این کتاب که در کتب کهنه

و در این کتاب که در کتب کهنه
و در این کتاب که در کتب کهنه
و در این کتاب که در کتب کهنه

اولیای سوده دینار صدق و جاهله
 بودی در کفر و غیر عقیده اول جانان
 هم ازین ستمه و بر جان کوزان حق کور
 یلوم بو قفسدن عزم کلزار
 عدلان زجه معنی کوروش
 حکایت قدیم کس کلکومده
 کال اتی تمام برکل دوسل
 الله عشقکے سن قتل قولاوز
 مراد اولدر بوزاری غلغلدن
 جهان دعوی کلور دایم دیون
 شکایت قلم مقصود اولان
 بزگون المرو اولکل اولدن
 بکایم آردم و قادم بولدن

هرکجهان کلای پشیمان اولدر
 آردنم بو منزه چون نه اعلی
 هر چه صد بخون بری بو ملکاتون
 بو قدر کسندن اهلک اود قوشی
 کور بولای قول دخی کور میکی
 قور بویزه و لغن شویم بولکل
 بوزده و آنده المولک اذن بولالمی
 دولتور دشو کسه که بو نای پدیه
 چاینه جوراد بیتی سلیمان کشتی
 کافضیتی ناره صلور طامو مالک
 بیر امید اولم ای کچکچا شمس کلک

کیم دردلم کلور سیر در حال کورده
 آرزوی او زار که بیان اولدر
 عریان کتورده بی بیویان کورده
 کالور فقیری شاه کسبان اولدر
 کیندر شول لبا کیم سلطان اولدر
 نهیم زور نه لودی بر جان اولدر
 از غولق ایلیان بلطفان اولدر
 اول باقی ملک خیر احسان اولدر
 اول ماره مورعته بر جان اولدر
 مؤمن چندی جنت رضوان اولدر
 که آنحضرتی محصوره قتلان اولدر

سخت است خوارگی آنی
 ایمان دین نوبه توان بلای
 کیم حیرت کله و انت عصیان کورده
 شولدم که جان ایچی کلور جال اولدر
 یولاعزم اتمه بولاش اولماغی
 نوزاش دی میلداش ایرینه
 سبع ایدم کلر ارمزله ایرمز
 کتاش دور ما کلر ارمزونی ولماز
 شاک کیشی حرایشی بیترماز
 نشا نسور کیشی عاشق دمنزلد
 بر هر چه لوده هر علایم
 کیم ایرد غاپسندنا غاپوسنه
 کتورم ایردی بر لطفه وقایم
 مر ایدر شولکم خیر قیلماز
 کشتی بو عقل جانیم بار شماز
 کسسه عار برلم یاره ایرمز
 ایوکل کلک قدری بلیقتر
 اگر سن عاشق کاشقش بقا

اروکل کج بر اولوباش اولماغی
 سنوکل طری حال لاش اولماغی
 خدا کله فضل قولاش اولماغی
 جم ای صافی سلطان اولماغی
 هر اشفه اکا حال لاش اولماغی
 کیم کبری صار کوزیا ش اولماغی
 جکلور دردم بایش اولماغی
 کجا اریعد و غی غاش اولماغی
 اکا قور و جفا آشن اولماغی
 هزار احسنده سا باکل اولماغی
 اشی نفسی ایا و اش اولماغی
 یولنده دندو قلاش اولماغی
 اراده یاقولاش اولماغی
 مراد کله آغه تقاض اولماغی

کرمه شکران او را که بپیمد
بر کسی نهدی بودی تغییر
کمال آنی ضعیفین بیلا دیلر
کرمه شکران او را که بپیمد
بر کسی نهدی بودی تغییر
کمال آنی ضعیفین بیلا دیلر
کرمه شکران او را که بپیمد
بر کسی نهدی بودی تغییر
کمال آنی ضعیفین بیلا دیلر

دلگه

کرمه شکران او را که بپیمد
بر کسی نهدی بودی تغییر
کمال آنی ضعیفین بیلا دیلر
کرمه شکران او را که بپیمد
بر کسی نهدی بودی تغییر
کمال آنی ضعیفین بیلا دیلر
کرمه شکران او را که بپیمد
بر کسی نهدی بودی تغییر
کمال آنی ضعیفین بیلا دیلر

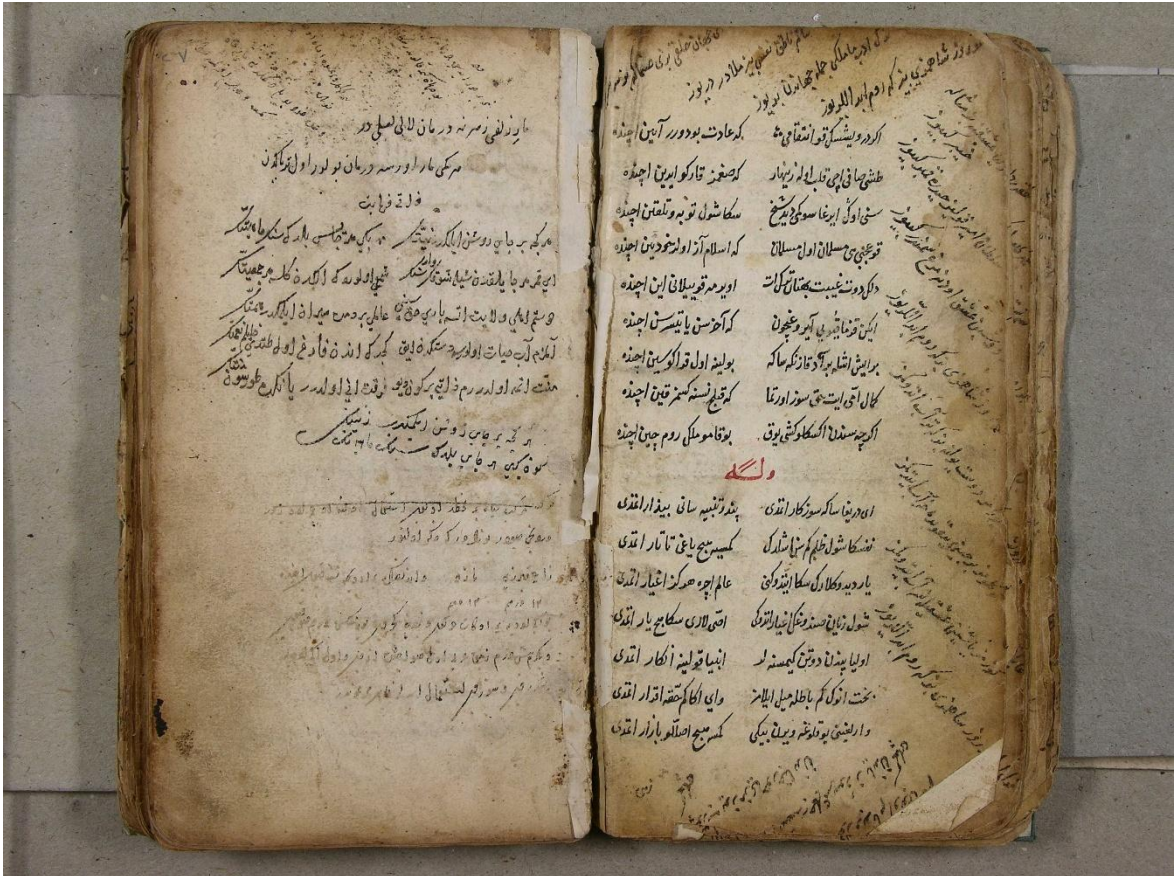
حلالدن طلاق بیروزجری
آبی طلوعی کو بیوی خای
کوزنارز یوراسندکی دانی
برلیارکشت ادره و دوشانی
نمازق ایلسون ناهاهعانی
چو بولد نا طسره کورلرایای
کیولن کاربان طوفی و رای
نیجایی بوسارورنیکل نای
چون کیرنورلر هرجدانی
مسلمانو ک صلاقی و صیای
کیر بوللا روکلر دینا قیای
کمال آق شریف اشبوکلای
حلاللده تعصیب ایستجولای

دلگه

حلالدن طلاق بیروزجری
آبی طلوعی کو بیوی خای
کوزنارز یوراسندکی دانی
برلیارکشت ادره و دوشانی
نمازق ایلسون ناهاهعانی
چو بولد نا طسره کورلرایای
کیولن کاربان طوفی و رای
نیجایی بوسارورنیکل نای
چون کیرنورلر هرجدانی
مسلمانو ک صلاقی و صیای
کیر بوللا روکلر دینا قیای
کمال آق شریف اشبوکلای
حلاللده تعصیب ایستجولای

دلگه

حلاللده تعصیب ایستجولای
حلاللده تعصیب ایستجولای
حلاللده تعصیب ایستجولای
حلاللده تعصیب ایستجولای
حلاللده تعصیب ایستجولای

که عادت بود در آیین اجده
 که صغیر تارکولیرین اجده
 سکا شول تو به تعلقین اجده
 که اسلام آزا اولی خرمین اجده
 او بر مره قوسلان این اجده
 که آخسین یا نیلستان اجده
 بولینه اول تو اکوین اجده
 که قریح نسبه کسره قریح اجده
 بو قاسم سلک روم چین اجده

و لکن

ای درینا ساگر کلاز اندی
 نفع کا شول ظلم کم نیا سارک
 یارید بو کلاز کلاز کلاز
 شول نایق سنه و نایق نایق
 اولیا پیشه دوتن کیسسه ل
 سخت آنک که باطل میل البان
 واریشی بو قاسم ویرق بیکی
 کسریج اصلو بارار اندی

مار زلفی زمرنه در مان لالی صلی در
 هر کی مار او رسد و زمان بولور اول بو کون
 فاله فریابت
 هر که بر جای روشن ای کله نیت
 ای قهر با یارنده شایسته کسکه
 و سنج لیلی ولایت اتم با ی حق
 لایم لب حیات اولور کسکه
 مقته لیم اولور رم ذلیج کون
 هر که بر جاسی زوشن از کسره
 سو که کین او فایز بلده

هر که بر جاسی زوشن از کسره
 سو که کین او فایز بلده
 هر که بر جاسی زوشن از کسره
 سو که کین او فایز بلده

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قال الله تعالی كنت کثیراً مخفیاً ایجاد العالم
ولم ادم حق تعالی که مخفی بود اگر از خود مخفی بود جهان را
آید تعالی که مخفی بود و اگر از غیر مخفی بود چون غیر بود
از که مخفی بود **سوال آلب** جواب این لفظ مجازست
معنی آنست که حق را در ذات خود تعین بود و در غیر
تعین نبود و عدم تعین ظهور او با این معنی عبارتست
از مخفی بودنست تعین کثرتاً یا لازل و کثرت عارفان
بناتنی فی ذاتی و لم یکن شیئ موجود حتی یعرف ذاتی و
والحق عبارة عن هذا السؤال ذات حق وایضا مقتضای آن
بود که او را بشناسند **لعله فاجبت ان اعرف** چون خلق
آن بود اقتضای ذات از او بود و کالات الاهی جمیع بالظن
حاصل بود توقف در ایجاد عالم هر که **جواب** بدانکه این
مسئله عظیم مشککست و حق جواب این مسئله نتواند اگر کون
اما محقق این فرمود که بمیان که این ذات مقتضای آن
بود که عالم را ایجاد کند هم مقتضای ثانی در امور الوهیت بود

و فاعلی مختار بود که **یفعل الله ما یشاء و یکلم ما یرید** توقف
در ایجاد کون نه از هر آن بود که قدرت ایجاد او موقوف
بود بر امر یکی شیء که محصول حق نبود بل که از هر خلقی بود
که لایق الوهیت او باشد **سوال آ** چون مسیبت حق
تعالی از ایجاد عالم این بود که عیان اسمای حسنی خود را
در کون جامع مشاهده کند و کون جامع عبارتست از آدم و
نوع انسانست تاخیر در ایجاد آدم که کون جامع است
بعد از ایجاد عالم چه بود **جواب** چه اسباب عالم
کمال ذات آدم بود تا بدین اسباب هم کالات مر
او را حاصل شد پس اسباب مقدم باشد و مسبب مؤخر
دیگر آدم کج بود عالم کجینه تا کجینه نباشد توأم کج
نباشد نزد محقق جمیع کاینات از عالم صغیر و کبیر
یک بنده است و آدم قلب باطن این بنده میسرورت
ظاهر باید که موجود باشد تا قلب در ایجاد محفوظ نتواند
بود عالم صورت صدف در بحر قدرت و آدم در آن صدف
پس وجود صدف مقدم باشد بر وجود در کون صدفی
داشت در کون و کوهیست علی القطع **سوال آ** تعین آدم

برخورد و تأخیر احوال او از انبیا علیهم السلام چه بود
جواب تجرد علی السلام بحسب معنی روحانیت بود آدم
و غیره مقدم است که **اول ما خلق الله تعالی روحی**
اما بحسب صورتش تاخیر او آن بود که آدم صورت
وجود احد است و خاتم در در آن صدف از کف آن نادر
می حکمت این تماشا کند که وجود صورت حایمی ذات
در بیجی باشد دیگر آنکه از بدایت به نهایت و از
حقیقت باوج کمال ترقی میکند آدم بدایت کمال بود
خاتم نهایت کمال و بدایت مقدم بر نهایت دیگر
آنکه هر مظهر ذات حقیقت و آدم اسما و صفات او
بتعالی نسبتند قدم از باطن ذات بظاهر صفات
نظر کرده می شود اما نسبت حدوث از ظاهر صفات
باطن ذات ترقی یافته می آید چون آدم مظهر صفات
بود با این مقدم آمد و دیگر آدم مطلق دیوان دار الملک
عظیم خدای بود و خاتم بر شریعت قصیده خوانی الهی
که آدم صورت خاتم بود و خاتم معنی آدم **سوال**
چون بکشف عقل دانسته شد که حکمت در ایجاد عالم

و در

و آدم و نفوس سماوی و ارض علوی و سفلی این بود که
خود را در غیر مشاوه کند یعنی معلومات ازلی در
تعیینات موجودات عین ظاهر کرد و افعال اعدام و
عدم و محو از هر چه بود **جواب** افعال اعدام در حقیقت
و ذوات و ماهیات و معلومات نیست بلکه
در صورت و احوال ظواهر است و توالی فنا و عدم طاری
میشود چون تصور صورت و تقدیر اشکال آدم
و دیگر اشکال اشکال آدم بود و نفوس بواسطه
این اسباب و آلات جسمانی و ظاهری و صورتی
تغش کمال می بزرزد و بعد حصول الکمال عدم صورت
و زوال احوال نیست یعنی بحقیقت عدم و فنا می
حقیقی متصور نمی شود و نزد محقق یک ذات و یک
حقیقت است در صور مختلف جمال می نماید عالم صورت
قدم و قدیم معنی عالم **سوال** چون حقیقت ذات
و احد است و وحدت لازم او تعدد و تکثر در صورت
چراست **جواب** صور مظاهر صفات ذات اند
و تعدد در صفات ثابت پس تکثر در صور بحسب

تبعیت صفات است **اندر بحسب ذات سوال**
مکرم نوع انسان که **و لقد کرمنا بنی آدم بحسب صورت**
یا بحسب معنی صورت نشاید که مکرم باشد
و خلقنا الانسان ضعیفاً و نشاید که بحسب معنی مکرم
و معزز بود که **ان کان ظالماً جوهلاً** زیرا که آن کان
ظالماً جوهلاً لغت اوست **جواب** آدم مکرم بحسب
بموجبی خوش است نه بحسب صورت جدا و نه بحسب
معنی تنها بلکه بحسب مجموع او مظهر کلی کائنات
و مظهر جمیع طوابع صفات الهی است و هر چه
چنین باشد او مکرم باشد و اگر کویم که شرف نوع عقیق
و بشری بحسب معنی انسانی اوست زیرا که معنی انسانی
عبارت از روح قدسی اوست و روح آدمی اقرب
اشیا است **بالخلق العلی الاعلی و کل ما اقرب بآدم**
آدم و اثرش من جمیع مخلق آدم سوال دعوی کردیم
اگر میت او بحسب اقربیت اوست چون انسان
اقرب بآدم است اقربیت او بمن چه جهت است
جواب یکی آنکه اول شئی که حق تعالی از پرتوی انوار

آدم

ذات احدیست خود بیازید روح انسانی بود که **اول**
ما خلق الله تعالی روحی و همه اشیا از ارواح انسانی بیافرید
و چون روح مخلوق از سرادقات حق بود او اقرب
بود بچهار از غیر خود **دوم آنکه** جمله اشیا بواسطه او
چود شد **فکم از حق** و او موجود تست بی واسطه
و هر چه موجود باشد بی واسطه اقرب بود **سوم آنکه**
همه ملکوتات بمخاطب امرکن موجود شدند و نفس
انسانی **بمخیر** **بید** **بسمانی** و بدین که عبارت
از دو صفت جمال و جلال است اشارت با قدرت
کقوله تعالی و **ترتیب** **طینت آدم** **بینه** **اربعین** **صباناً**
و ایجاد و از امر تا فعل و صفت تفاوت عظیم باشد
بجهارم آنکه تخلیق عالم کبیر شش روز است و **بمخیر**
نفس انسانی بچهار روز و ثانی در مرتبه از الهیت
در تخلیق ذاتی معضای کمال حال و قرب ذات و
مکرمت این ذات باشد **سوال** **چون حق عالم را**
از همه آن ایجاد کرد که تا صفات و اسمای الهیت خود را
در غیر مشاهده کند بکدام صفت ایجاد عالم کرد

تصادم الجلال والجلال تعلمت الجلال على الجلال قوله عليه
السلام سبقت ربي على عظمي سواك ترجع حال بر
جلال در انقضای ایجاد عالم که لم صفت بود جواب
صفت محبت بود و محبت مقتضای شد که محسب
تفاضل صفت ربوبیت جمال در ایجاد عالم جلال رحمان
یافت سواک در محبت که صفت ذات است صفت
آنکه مناسب عزة قدم باشد محبت جواب محبت
اراد نیست و لغت رضی یعنی مدیدش باشد بصفت
رضای سواک اول چیزی که حق تعالی ظاهر کرد چه
بود جواب نزد فنا روح محم که اول ماخلق الله
تعالی روحی و نزد حکما العقل والفرع والنور والقلم
این چهار یکی جوهر است نظر بحقیقت ذات جوهر
روح می گویند و این معنی مستطی است از قول رب
العزة که نفخت فیهم من روحی فاذا صورتهم و نظر بر اول
عالم و معرفت این جوهر ورا عقل می گویند و نظر باین
معنی که او مصدر کائنات است و سبب وجود او
نقوشش کائنات بر لوح عدم ظاهر شده او را قلم

توانیز

میخوانند و نظر باین که حقیقت این جوهر نور محض است
و شناخت ظلمات در وی نیست اورا نام نور کرده اند
سواک این چهار لغت که در جوهر روح را حاصل است
هر یکی صفت چه جواب هر یکی از صفتی واحدی حاصل
آمده اند حیاست این جوهر از حی قیومست و اول
و معرفت او از عالم قیومست و سبب بودن او ظهور
موجود است را از ایجاد حقیقتش و نورانیت او از نور
جمال قدس الهیست سواک روح انسانی از نور
ذات حق بظهور آمد یا از صفات جواب
نفوس بعضی از نور ذات و نفوس بعضی از صفت
جمال و جلال و جمال قال تطب لا قطاب تج الکبری
عن سید الغارین و حضرت امام علی و امیر مومنان علیه
آله قال تصادم صفة الجلال و صفة الجلال فتولد
منها الروح و آمد اعلم بالصواب و الیه المرجع والمآب
تت هذه الکتاب

و در کبری فرماید که انسان صد هزار گونه است در میان
 کونیا صد و پنجاه ابراست نود و نه اقطاست یکی
 قطبست در صد هزار صد را دعا و استجاب است زیرا که
 صد چهل چهل هفت هفت بسوسه یکی یکی قطبست
 بعضی گفته اند ابدال صد و پنجاه است مقام وی خواست
 یکی منازل منازل است که بنده از اسماء و حق متوجه
 شود حق را بی باید به اعلی بر اوسط به ادنی زیرا که
 مقام سالکانست مرتبه می رسد که لباس جصا تم بپوشد
 می رود کسوفی از روح ملکیت می پوشد شکل را او
 ملکی را سید میکند مقام دینار می رسد جزوب سالکی
 می شود از ماده اسما و اقد می آید که حافظ بر آن
 شمع می تواند جزوب غیر سالکی می شود زیرا که در رساله
 کبریه می فرماید که **لولا ان تحت الابدان** بجزقه الارض
 زیرا که مقامی میرسد که نه احتیاج ترقی دارد نه خوف
 تنزل می کند زیرا که در کلام توسی می فرماید که **دی کل**
شیء له آیه تذل علی امر واحد و نیز می فرماید که **ما رایت شیئا**
 الا و رایت الله فیه زیرا که مقام اولیا و ائمه است

برین

برین سبب که **اولیا و تحت قبای** لا یترکهم غیر زیرا که
 محبت برین طالبی باید که دن که ناکاه و صلت اتصال
 با قطب شود احتیاج کفایتی حاصل شود **بیت**
 هر که خواهد کمترین با خدا **تا نشیند در حضور اولیا**
 از حضور اولیا که گنسی **تا تو هلاک زانکه جزوی کل**
 زیرا که مرتبه فقره است **اولا** صدق بر حق
 بودن **دوم** انصاف با مخلوق سوم **توبه بانفس خود چهارم**
 بزرگان با خدمت پنجم **زیر دستان شفق ششم** درستان
 نصیحت **هفتم** دشمنانرا محکم **هشتم** علما را بتواضع
نهم سخی و تنه کردن بدویشان **دهم** خاموشی بمجااملان
 هر فقیر را که بدین ده خصلت موجود
 نباشد مرتبه فقیر و درویش
 در آن کس نمی رسد
 و الله اعلم تمت الكتاب
 بعون الملک الخلاق عن ید
 محمد بن بوستانی در کلبه
 و شهر محرم سنه تسعین و ثمان
 ۱۹۰

الحمد لله رب العالمين والصلوة والسلام على خير خلقه
محمد وآله لا محاد قولهم قاتلوا ذنبا مثل انظر بها
المناس لهمام بتكرار انما زعموا بهي ككفتم بودند
چهار برادر بودیم از آن فلک بیادیم سه جامه نداشت
یکی برهنه بود آن برادر که برهنه بود کیسه زر
در آستین داشت به بازار رفتیم تا بجهت شکار تیر
کان بخیم تقاضا رسید و چهار بقره کشته شدیم بیست
و چهار زنده برخاستیم آنکه چهار کان دیدیم شکسته
بود یکی دو خانه و دو کوشه نداشت آن برادر
زردار برهنه آن کان بی کوشه و بی خانه را بخزید
و بطلب تیر رفتیم چهار تیر دیدیم سه شکسته بود یکی
پرو پیکان نداشت آن تیر روی پرو پیکان را بخزیدیم
و بطلب صید بهم رفتیم چهار کوه دیدیم سه مرده بود
یکی جان نداشت آن برادر زردار برهنه کان کشت
تیر انداز آن تیر روی پرو پیکان را در آن کان بی کوشه

در خانه

وی خانه نهادیم و بر آن آهویی بی جان زدیم کندی بی
بایست که صید را بر فنزاک بندیم چهار کنگه دیدیم سه
پاره پاره بود یکی دو کرانه و میان نداشت صید را
بر آن کندی کرانه و میان نداشتیم و بطلب خانه رفتیم
چهار خانه دیدیم سه در هم افتاده و خراب بود و یکی یوار
و سقف نداشت بر آن خانه بی سقف و دیوار
در آمدیم یکی دیدیم بر طاق بلند نهاده و بجهت حیات
دست ما بر آن یکی نمی رسید مفاک چهار کنگه زیر پا
بکنیم دست ما بمان یکی بر رسید قوا آوردیم و شکار را
بخیزه ساختیم شخص دیدیم که از بالای خانه گفت که نصیب
من بدهید آن برادر کامل و مکل در کین نشسته بود
استخوانی از آن شکاری از یکی بر آورد و بر تارک
سروی زد که درخت سبزه از پاشنه پای وی بیرون
آمد بر سر آن درخت زرد الو ستریم خر برفه گذاشته
بودند غلامان آب می دادند از آن درخت امنی
باد بخان فرو آوردیم و قلیله زردی ساختیم و یا هل
دنیا کد استخیم چندان بخزدند که آماس کردند عجب

پنداشتند که فیه شده اند از خانه بیرون نتوانستند
رفت و در نجاست خودمانند ما با همان از کلید آن
خانه بیرون رفتیم و بر در خانه کجفتیم و خوش خوش
سفر روان شدیم از باب تصوف و اولوالالباب
از سروران فقرا ز غرسان و عراق و غیره این حالت را
باز نمایند و این مشکل را حل کنند **شرح النجا بجزت**
سید عزالدین املی میفرماید ادام الله تعالی بر کاتبه
بیت اندازی سخن بنام یکی **در دو عالم یک کسیت نیست**
او یکی و هشتاد او بسیار **لیس فی الدار غیره و یار**
آنها لاخوان **آنگاه** گفت ما چهار برادر بودیم آن
روح مست بود آن ای برادر روح چهار قسمت **لعل**
روح نامیه بناتی باک زنده است **تو اله تعالی** و من
الآن کل شیء **چی** اطلاق نمودن **روح** حیوانی شهوانی
با زنده است **تو اله تعالی** و یسلوکل عن الروح قال الروح
من امری **بیم** روح ملکوتی سمواتی **بروح القدس**
زنده است **تو اله تعالی** و ابدناه **بروح القدس** **چهارم**
روح انسانی قدسی ربانی بنوع زنده است **تو اله تعالی**

نور

رفت فیه من روحی بدان ای عزیز روح نباتی صفتست
و روح حیوانی نفس است و روحی انسانی روحست
و روحی ملکی عقلست پس بدانکه انسان از طبایع اربع
مزکیست باد و خاک آب و آتش **چهار** **موتل** است
میکائیل **موتل** خاکست **اسرافیل** **موتل** باد است **عزرائیل**
موتل آتش است این چهار برادر از بله حضرت کی افغان
متوجه کسبت غیرای ارض کشتم **بامر اصطفی** از سما باطن
افزادیم بجهت طلب معرفت صفات و محبت جنس
حیوانی و جنس ملکی و انسانی **چهار** نوع کافرو فاسق
و منافق و مؤمن **چهار** عنصر آب آتش و خاک و باد
چهار طبع بلغم و صفرا و سودا و خون **آنگاه** گفت
سر برادر جامه نداشت یعنی حیوانی و نباتی ملکوتی
و معادن که لباس استعداد و کمال نداشتند با قراط
و نظریه در اختلاف نزع و سردی و گرمی و تری
و خشکی رود کرد آنگه خشنه و با یکدیگر توانفتند همگی
نیامختند و از سما سوی ارض افتادیم باز از ارض
بیر ویم بسا چنانکه گفتند **بیت** از آن ره کامرستی باز کردی

دل با لیکه نیکو باز کردی و **آماج** گفت یکی برهنه بود
و کلبه کز در آستین داشت یعنی آن برادر انسان
از لباس تلبیس شیطان برهنه بود و نقد ایان «
آستین عنایت داشت عنایت الازلیت کما یت
لا یوتیه» وسط حال جردی بزده عارف مخلص نمایی
فانستم کما امرت بشنید خطاب **لا تفر فواد لا تعزوا**
اجابت کردم و در اجتهاد صید سعی کردم حکم وان
لیس للانسان الا ما سبی و **آماج** گفت چهار کان
دیدیم سر شکسته بود یعنی اعتماد را بی شایستی **اول**
کان رسم و عادت که انبار روزگار هر کسی بقیاس
اقواس می قیاس اساسی نهاده بودند مانند ملت
عامیانه ناقص دینی بنیاد **دوم** کان تعصب کسایت
که بطریق وهم و خیال خود چیزی کویند مثال هفتاد
دو و فرقه اند کلقم فی النار الا واحده **سیم** کان
استدلالها و معقولات و مخالفه روایات مسایل
در سائیل و مشقولات بر هم می بندند و طریق را مشکوک
کردانیده اند **چهارم** کان قرآن و شرایع که توسی

مستقیم

مستقیم است اما این کان بهاروی هر کسی نیست
آماج یکی گفت یکی از ان کانها دو خانم و دو کوکب
نداشت یعنی این کان نخوست که کرانه ندارد **تولم**
تعالی لغفدا البحر قبل ان تنفد کلمات بری و لو حیثینا
معلم مودا بنفد قرآن با کان ایان یافت **آماج**
گفت تیری می بایست چنانکه دهان را تیر زمان
باید و دوات را تیر و قلم باید **آماج** گفت چهار
تیر دیدیم سر شکسته و ناقص بود اول تیر محل و بعضی
دوم تیر قلم و غضب **سیم** تیر خشم و کبر و کین که این
هر بوقت سرک تهاه شود **تولم تعالی** خاذل فی القصور
فلا انساب بینهم **آماج** گفت یکی بر و پیکان ندارد
یعنی برهواسی و پیکان دل آزاری نداشت و تیر
خندک ایما تراست و مروت و غیرت و عزت اسلام
بر روی او آن تراست **آماج** گفت چهار آهو
دیدیم سر مرده و بی خبر بودند آن نفس آماره و لو اتم
و ملهم بودند **آماج** گفت یکی جان نداشت
یعنی مطیعین که می فرمان حرکت نمند و بزوان جنبند

وقف

تبر صدق و مازنی فی الآ بالله بر کمان اخلاص بخادیم
بقوة لاجول و لا قوة الا بالله العلی العظیم کشیدیم و در
کشادیم و صید معین را قید کردیم هر مردی که پدر شود
بیک تیر چنین صید می تواند کرد یعنی بیک کلمه
لا اله الا الله هر صید نفس را بنده سازد **آمانج** گفت
گندی با سیخ که صید را بر نیزه آک بزم یعنی این صید
شجید را بشود شاهد بریم **آمانج** گفت چهار گند
دیدیم سه پاره پاره و ناقص بود **اول** گند بجهل و ب
و جهل بسبب **دوم** گند غرور بر بزار طاعت **سیم**
گند دلبری بر معصیت بر امید رحمت و تقایب حال
خاقت و نغمیدی از کم کریم **آمانج** گفت گند کرانه
و میان نداشت یعنی از غایت بی نهایتی که از
اول تا که بدید بود که تاکی و نه نهایت که تاکی و در
میلان هیچ عودی ظاهر نبود یعنی جبل متین قرآن فضل
رحمت **قرآن تعالی** و اعتصموا بحبل الله جمیعاً برین جبل
برفتارک و اعتصموا بالله بستم بطریق و اوقین ابریا
الی الله روانه شدیم دل در مقام رضا بقضا و الله

تا بر

تایست با و توفیق تو کت علی الله بران گند بی کرانه
وی میان نهادیم و بطلب خانم رفتم **چهار خانم** دیدیم
سه درهم افتاده و خراب بود **اول** خانم بدن معلول که
مقام انداد و معانی مجهول که بقوت مرک درم اند
دوم خانم لحرص مال و جاه و تقاضا برین **سیم** خانم امید
بدوستی دنیا و فراموشی از مرگ از غایت غفلت خفاکی
حضرت سید فرموده **بیت** نانی و افسرده خلق از کرمی
چنگ در دنیا مزن تا و ارحی خوب گند است **آمانج**
گفت خانم دیوار و سقف نداشت خانم محور یعنی
ولد صاحب دل در آن خانم هیچ در دیواری و سقف ظاهر
نداشت که در وی ساکن توان بودن **اما** در کی سعادت
بر طاق عنایت بود و دست هیچ در از دست بیان
نی رسید و آن رشتن هر اراط المستقیم بود مگر دست
کوتاهی دستی از دنیا و ما فیها حکم **موتوا قبل ان تموتوا**
چهار گند مناک در خال بگندم یعنی لحد و چهار تکبیر نما
بر چهار رکن عالم خواندیم بر سوسوی الله و قدم
تقاعد در کوی تواضع و فراغت نهادیم و بدم

نخست وانی که در آن آیات دهر کم نجات بعد زدم و نخت
نیز من روح نفس نفع عطای عقل یافتیم و مخلوقه طبیعه
رسیدیم دست رحمت بر یک سعادت رسیدند کفار
ما خلیما که بسودای خام در کاسه سرخی بختیم با تش نعمت
بخت شد شیطان توغم غور یعنی کبر و عجب و بیدار
بوسوسه از بالای دماغ ما بیرون آمد و گند و خاغ
بر حاسن اخلاق افتاد و کفت نصیب مفروض دارم
نصیب من برهید آن برادر که لباس غور نداشت
و از صفات ذمیه بر عهد بود و نقد ایمان در آستین
عنایت داشت و بدان کمان و چنان تیر قصد صید
تیر کرده و معرفت ساخته یعنی آن روح انسانی نفس
ما طعمه هم با عقل کل و علم نافع و قوه توحید و عمل صالح
و حیقت خلیفه حق بود **تولیه تعالی** اما حملنا الخلیفه
فی الارض داشت بقوه رجولیت کرد استخوان نما نعت
و بی النفس عن الهوی حکم آیت **ان عبادی لیس لعلیم**
بسلطان بر سر نفس و هووی و شیطان زد که درخت خجد
تخرج من اصل الخلیفه کانه روس الشیطان از پاشنه

عقب

عقب عاقبت کاروی بیرون آمد یعنی آن دعوی بد معنی
در اصل کرده بود **تولیه تعالی** فی ترک لغو تبتم اجمعین الکریم
اکثر کما ان خود راست کرد که **ما یقصد فی علم الیس لعلیم**
اما کشید ضعیف پوشیده که در اول کرده بود در اکثر اشکار
کردیم آن **کبر الشیطان کان ضعیفا** کور و کبود گشت از ضعیف
تقدیر **تولیه تعالی** الایجاد کی منعم المخلصین لاجرم او باصل خود
باز گشت **کل شیئ یرجع الی اصله** سنجید مگر باصل در سر داشت
بضرب محل از عقب **بهم یومنون** نشان باشد و تاج فوق ما
باشد یعنی تا فرق میان غنا و فقر بدان آما برین درخت
زرد الوی خیر و شر باقی بود و بجایه های نیاز و سوز و کداز و
حرارت نفس معارف و قدر انابت بر و کل ثابتهای بزم
جزم یک رنگ شدیم که بطیخ و لایت بردخت سعادت
گشته بودند و به لاجان سحاب لطف یعنی قوای روحانیه
از فلک آکب عنایت میدادند از بحر عرش در فرش صدر
بر خیزند چون بطیخ عنایت بر شجر ولایت دیدیم در بدایه
این بیسته بگفتیم **بیت** طبع این بطیخ در مطبخ که کرد
بر طبق پیش می بل نهاد **ه** نین نسق بر دم سب از اعانان

وقف

کلی شکرش منی دل نهاد **آناه** و امینی باد بجان ازان
درخت زرد الوفود آوریم یعنی باد بجان غور ازان
درخت زرد الوجد کردیم کلیم زردی ساختیم و با جانی
کاشتم **قال عم** الدنيا سجن المؤمن الجنة **آناه** الكافر
گفت چندان بخردند که اماس کردند پند آفتند که فریب
شده اند ما از ایشان هراس کردیم ایشان فریج از لاغری
نرافتند و اماس از شکم حق **بخواست** خودمانند یعنی
در ضرب و الفزع **جان کندان و حسرت**
خانمان مانند و جان ایشانرا یعنی بری کنند و کسان
می نشان چنانکه **سکرات** از سکرات آفت نیابند
و در عقلت سبل واستغراق و در دواع **والفت الساق**
الساق الی رلی بوئید المساق **در بخ** مالا یطاق و عقوبت
بجان و فراق جان که ازین جدا می شود و تاقیاست
در عذاب القبر که تباری ماند لغو با الله **بیت**
تا بدانی که وقت بپایج **حکس** مترا نباشد
آناه گفت ما آنسانی از کلید آن خانه بیرون رفتیم
یعنی جواهر انسانی بقوه جذب رحمانی به اشارت

ارجعی الی رلی **راضیه** **مرفیه** آسان از آستان بیرون روند
مضرب **اصطفا** **اصح** ارجعی یا بند ندایی فاوخی **بهادی**
و ادخای چینی شنوند چچو زمین فرت و دم مثل کل
و کلاب بیرون چکند آسان نه دشوار **آناه** گفت
بر دری خانه تحقیقیم و در ی بروی خلق بستیم و خوش
خوش بسفر روانه شدیم یعنی بر در ی شهر کورستان
در روضه نشستم و بسج مسافران بگفتم و رفیق **بیت**
چنان وقت بر آرزو زمانه که که گویند روگرد و روانه
گشت بعون الله عن یرمزدین برستانی
در کوه کلبولی **حس** الله تعالی عن اناست
و ما صفر ستم تسعین و ما ما

طلوع بوزده هجرت بر شهر بون قولت
اولیم در آن زمانه بر نفس خسته گام
سلطنت غیر کالی **بچه** جهان غمخیز او غیاضت و غور زنده
قوت بوزده عشرت چون که نادر ارجی باید باقی است و سحر او بیه
او سر قولت ساخنه **بچه** غور که بزمند کلیمه و شکر بچه
که دست نو را شکند بر این بجهنم نار ای **ایام** غم
او میوه و صفت نقای نوشته عوالت

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ دم بدم بفعّل الله ما يشاء ويحكم ما يريد
اولوگوردن فرمان فرمان فرمان دکن دبلر سود کول ل
مال ابرمقلر خاطر وزیر ل بکلر قاضی دانشندار شایکلر
اولولر عزیز ل دی دکن دکن اورتسنده بر آیین کوه
اول آبرین کوهک یوره سنده بتمش بکل طابع اول طاعنه ار
سلانر قیلاغر ایال کل کوردر چقالله صیبات صیبت
صانلق آتامسکین براق ابر بزدیر کل دوش کوروز
دشومزی ینه بز یوراوز یوما یورلوز خیره یورلوز قایم
قایم قایم اولو اولو بیاطر اولام اولام لونیای لونس
بیس الله بازار بازار دین بازاری بازار او بازاری دانشندار
نه بازر بیوم یاز خیر یازار بیوم دار بولا دوزر بیوم دار بولون
آرز دوکل بازار نه بازار بازار بولکل بازار بوسقی اوقیان
بولدن نه آزار هرکه بولدن آزار قدرت چرکائی بیلن آوز
بکری ارملی آندن بره بیوم الله ایمن بیجا النون النیکل
کوشن قاپو زرده بیخ تور قوشناق دانه بیخ داندیری
تات بر دوشک بیدی قات کول بولر دکن لور باده کوه

تئات تکلیم چون اول باده دن اچکل مست اولوق حیران
اولوق چون مست شدی حیران شدی بیدار شدی صیلا
شتر مست صانوب کلرک سکر تکر بوستانه کورک بوستان
اویوغنه سلام ویرمدک پس بلورسن صاغزی ادوکر دیکن
باتر اولر دلوقر داش سکرست بوستانه کیر بوستان اویوغنه
سلام ویر اوتز طویغیه بی جالوی اوده باق تولنوقم آل
خاشره چیقق **بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ** آوردمدن صاوردم مدعی
دوردم تیروب یلدم بوندم اولدم اولدم سپاهیکن کل اولدم
کونره بربر تاز بیدوم سلطان خیاقلق ایلدم دینو کورت
اور ایشکن اوانت استامبوله طربوزنکل ایرلسنی قره
دکونه دول اوشغنی چریه قات حیره صلوات قارشوق اوش
چاره قلر قارصا قارصا او بولر طوقز اوکر برستقوم برون
کوی اکتسار موتوموزی بیدی اکتسار زهی موت زهی
اکتسار هرکه بوسیقی اکلادی اوکلادی هرکه اکلادی کلکل
چون کلکل قول قول اولدی چون قول قول اولدی
آورست طول اولدی چون آورست طول اولدی نشند
کلکل اولدی و آتله اعلم ناصواب والیه المرح والمکاب

تاز

شکر بی نهایت و حمد بی غایت اول بادشاهای پادشاهان
اولسونم معرفت کس جیانتی حاصل کرد بخوبی کرد آن
کوکلازنگل قدر ندان دلبری ساحله جاری قلدی قولم
من اخلص الله تعالی اربعین صباحاً تطهرت بنبییم بالحکمة
من قلبه على السمانه وصلوة بی پایان اول خروج کونینوک
وصاحب قافه تومینوک مطهر روحن و معطره فالینه او
لسونکه لولال لما خلقت لا فلان آنوک خطی رسالسونک
توقعدر بیت چه چونکه مقصود جسم ان اول
سری سرد قدر بیجا میران اوله شرف بولدی بخله تها
لولال انوک وصفین ادا من عقل و ادراک
طعی ذاتونک بوکل کونین که مکان غیر تا بر تومین
و درودی شمار آنوک اصحابه اتباعه اولسونکه آنوک
مقصد الی و صفتلری در که اصحابی کا آنهم با الیم قدریم
واعتمادیم تشریفین بوا مشلر و اما بعد بورتان کلمه
که سید الطریق و الحقیقه قرة السالکین شیخ بران
قدس الله سره که مجتبه شرابن ایچیلرول سر مست
لری در مستلک جالنده بیان تلمشدی اگر چه عشق

شرابن

شرابن ایچیلرول شوریده سوزلری هوا پر سکرک سمنه
راست کلنز و با ده حیرت سر کشته لرنگل مغالاتی
کجه شکلر حوصلسنه موافق دوشمنز امیند و احب العین
حضرتدن اولور که بورساله توحید یزدانی تحریر قیلین
دعا جبر کلتی و کناه کارار بر تزی الیاس بن حضرت الله
ولو الیه و احسن الیهم والیه دلایلی بورساله شورانکدی
تورک دایم تحریر قیلیم پس واجب کورد که بوشو کفای
بر تزه بچک کول که آنوک نسلده آبا عن جد نسل شیخ
اولم چونکه بوخله لایق حضرت خلعت لاکا بر زبه انا
دخرا کسلیخ الکبار جمال الدین جلی المشهر بان القاض
ادام الله آیام حیوة کوردی هم او ایلدن آنوک مجلدین
اولور و غیری برو سیله یله بلر و روز که آنوک لایق اولیدی
دعادن نسنه بوطوق دعا کتوردک اللهم استجب رطله
امنا فالامین شیخ حضرت بیوردکم بسم الله دم هر دم بدم
دم بودم بیعمل الله ما یشاء و یحکم ما یرید غیر ده کلشدر
کلی ایزدی بال لم یبد بسم الله فهو الله بسم الله الیه اشهد
باشلنه بسم الله الیه اشهد اشلنه بسم الله کل کلشدر اولر

عارف اوان سوزنی آزاداً . . . المیتجیحی آدیله ابتدا
ودخی بوختی اوتزی حتی آدیله ابتدا قلدی نسیم آدیله
ودخی بیوردی که دم ودم ترکیبده و فارسیده نغسدریم
وقته دخی دم دیرلر و هم موقع دعاوه دخی ترک دلی استغیا
ادار شوئیگه دم اولسون یوم اولسون دیرلر یعنی معرفتدان
دم اورلر برده که غفلت زنی کوکل آینه سنول یوزونی
نیره قلمس اوللا و معاضی مبانسه نکل واسطه سبله و نماچی
متابعنول سبیلک نقطه سودا کوکل یوزنه خوش اولم
زینهار معصیت یولنه به عمل قدم صکره روادکل که اوره کان
معرفته دم و بعضی مشایخ رحمهم الله بیورمشلر که ایمان
کنز عبارتدر حضوردن و غفلتدان که اولم که حاضر اولان
مؤمن سن اولدم که غافل اولان کافرسن **بیت**
سکا بویند سب دور ریاسوزه که جانگدن نفس چرخه سوز
و بر سوخته دخی بیورمشدر عزم ابردم سنول ابرو کلیم ابردم
عکرا اولر باقسه خضران اولور و مع تباه . . . پس سعادت
ابوی و عنایت سرمدی حضور قلبه متعاقب اولدی که
بیورمشلر در **بیت** دخی تقریر دخی خلوت حضور

تقریر

نه ایشولک وار سر غفلتدر غرور . . . و بیخ خدا تهر انصاری
دهر الله بیورمشدر که اگر حاضر باکی و اگر غافل ده یوانکی
یعنی اگر وقتو که حاضر اولاسن عالم که حال غلظتدان برده
برجونی سکا کنایت ادر اگر غافل اولان اون ورق بر یوله
دکنز و دخی بیوردم هر دم بدم بو عبارت اشا ندر دوام
حضوره و ملازمت ذکره یعنی بر دم لایحضوره و امنی و له
و کوکل یوزنی لعنه حقیقتدان ایرمکله محبوبکن رضاسدر جل
جلاله هیچ حالده دندر کل تا که غفلت بادیر سنده کی
نظرات بعضها فوق بعضی بونی میان ادر سرگشته اولنه کسفته
تقلیان و هرگز بر دم هر دمده اولن ذکر نسوزدم اورد
تا آخر دمده عدم مواشتله روح خروچ تله و غیر حضرت
عروج قیله و مجله مخلصه سلگنده مندج اولان **راذی الله**
عنه العالم تعالیون و حدیث نبویه دخی کلین جر مناجات
شیء التذکره یعنی محبت جمیدینی چوخ ایکی اولر و دخی
بیوردم که دم بودم بو عبارتدر تسوین ترک اتمه تسوینت
بولنک یعنی یارنه تو مضمه ایبر لینه اولکله حاضر در کچو پیر
حال خوشی کورکل مدام . . . یوشسته استقبال نیم در کسفته تقریر

بو کوی ایستوی تو معنی بارنه . بارین برایش دج کالور اورتیه
اولم کچی کچی اولم کلسه معلوم دکل بی ایکی معدوم آله
غیبت بل دی ودجی بیز سروروی تری آله ستره بیورکه
اولم کچی کلاچک دکل اولم کلاچکدر اعتماد اقله برمن
ابن الوقت اولعی شریعت عروک دنیا بی دنی کم اربوکل
مطقی قدر طلب اقله صرف اقله تا سنوکل حقوقه بونزای
اقلیرکه قدحسره **حسرا نا مبیست** بو بیت دجی بویشلر
دنیه سی ارتوعلی نقصاندر یول اهلنوک .
خیر اشدن اوزکه هننا کم ادر نقصان ادر
دشتمه عشوه اهان دهرک پیره زندر مهرنه .
ریکین کالین صانده آنی نچهره عقو نده در
یفعل آله ما یبسا و یحک ما برید بو محله بو کیت کتورکل
اشارتدر بو حکم تفسیر اقله بو دعوی اهلل اقله کم
خواص عوام خلا یقه ایدرکه اولونکردن فرماندن
فرماندن الی آخره و یو کادجی برکه اشارت اولم بر
معنی که مشرفه و فاعل حقیقی بر موجود در که آندن
ارتوق یوقدر اگرچه انبیا علیهم السلام مامور لر در دعوتلم

آنا

آنا حدایت حق تعالیکی وظیفه صدر شوبله که حق تعالی بسور
که بر آله بیعوی دار السلام و کبری من یشا الی هر اطه مستقیم
واشرف موجود استه بو خطاب نازل اولدی که **ان لا**
تخوری من احببت وکن آله بجه کی من یشا بو طورک غور یوقدر
کیر و سوزمز اوزر نه کلام ودجی بسور کم اولونکردن فرمان
فرماندن یعنی بسوز کم سولر و ز صنیاسر کم بز سولار ز
ویاندر ولومزدن سولار روز کم **و ما ریت اذ ریت وکلی الله**
نری بو مقامه اشارتدر بل آونک فرمانله سولار روز و اولنا
سولر و ز **و ما یفطق عن الھوا ان هو الا وحی یوحی** بو حال
میتین در که اولیا و انبیا حق تعالی دن اور واسطه واسطیلم
که انبیا یه اولسه کادجی دیرلر اولیا یه اولسه اکا اهام
دیرلر ودجی بسور کم فرماندن یعنی اولکه تقریر تلموز
روح مطهر نبوی اشارتله که موجودات وجود کل سرچشمه
اول ما خلق آدم نوری و آنی کنت ابن آدم صورته فلی
نیه معنی شاعدا با بونی و خوج که کونین صلی آله علیه سلم
بو معنیده بیورمش در که **کنت نبیا و آدم بین المار و الطین**
یعنی بنا بیوم شول حاله که ادم طبرق و صوا و تسنه یوی

فرمان فرغان کتابه السنونک بر صورت وادد که خلق الله
آدم علی صورت بومعنی کل مولدی الله لائل تولد که اولی
بیا یسوی که تا با یسوی الله و دخی علم بوسوزک تا و بلید دخی
سوز سوز بیلشدر که ان الله تعالی خلق آدم علی صورت بی
الله تعالی آدم الله نقش اوزرنه یارتدی زیر که الله نفسی
بر اعلی الی لام بر صیدر اما حققر سوزی بود که چون آدم
انی آبی اوزرنه دوره بر الین الله صارقده بر الین تو
لنوعی الله قویم باشن اورتدن کوتره الله نفسی کب
اورتند کم مولا تا جلال الین تو سن الله سره بیور بیت
الله که تو خوش نیست با سوزی این چه کشت تو ان اولی
که ایسکی ایزه سن الله که بر سوزی با سوزی تو که ایلم الله که بر لاکان
و اما مظهر اعتباریم چه او تو را چه در بر لاکان مولا جلال الین بیور
زان خلق کرد با حسی آاه تا که کرد در جله عالم را بیاه
چشمه کنن تباری تعالی اولی که تا که اولی عالم لره پشت بیاه
وما ارسلناک الا رحمة للعالمین بوضع کلامی افشا تا که
نازک سوز لروارد بو و زنی علی قلام دخی بیورد کم دکر دملار
سود کولر مال ایرمقلر بو عیارت اشارت در عاظرک

برایت

مراتبه و عالمک علمه بعضی بعضونک دعوتی قوتی بخونا
متفاهی منزلنده دخی اول دکر لده حقایق اسرار الیهونک
در لری اولی اما غواصان جانان و عیدان تا کذا ان اولی که
اول نصایب ان نصیب آلا انتم صدر الیه حضرت بیور بیت
بومعنی بخونک بر کبریا بیور بیت نام اچانه زوق تدریح میزور فوظ
یوطایونک سوز لری حقیقت عالمندان هر چه حققر کب معنی
راست کلمه و صوری خبر لک مذاقته شین دور دور
اولی کشار بو تو عدوان اچیلی مست اولی دکر دملار حقیقت
طایفه سوز کم بو نلک دعوت قوتی در ایلی یا یا ان منزلنده
و بعضی سنونک دعوتی قوتی اولو کولر منزلنده در زیوا بو طایفه
سوز لری سلوک بیاه ننده در آنوک ادا بیوه و شر ایطنده
دیول همکله توک تظنینه در روحانی کلمه سننه لروک تقی
لنده در سلوک تعالی در و بونوعه ترتیب سود کدر طریقت
اچمکدن طلب نام رسیده لریول جانی از نتم دو کدر شویلم
بیوردی سود کولر و یوطایونیم اصل طایفه است دیر لرو بعضی
دعوت قوتی طایفه ایرمقلر منزل سنیده در زیوا بو طایفه
سوز لری جستن و خوردن و قصور دن و خار دن و اشجار دن

و نعلی رغبت از سنبله نذر تا عامه اهل اسلام که بپوشد
چین همدی جسمانی از تری استقامت باقی لغت مروت
اولش در خطوط و نفا بنده مشغول ابلق واسطه سیاه سعاد
نیمه دل و دولت مقیدان بی بهره فالول بر اوصاف حسنیله
که چنت جور و تصور و غیره در دنیای فانی از تزلزل از تزلزل
آنچه بل باقی سرانیم او قزلر و دعوت از لرز بومقله بر دخی
حلوا و کبابه آلر بوزلر نزم مولای روی میورد که **بیت**
یا جزو یا مویز فریدند طفل را و زنه که ما چه لایق جزویم بچشم
بو موصو فایه اشارت قلدا میورد که بال ایرمقلر بو
ظاینه اهل شریعت در لر چون مراتب دعوتی تمام قلدی
شدی خلتک عوامه و خواصه و بشریت ظلمت از حقل چل
و علاهویت هوا اصول فضا ستم دعوت قلوب میورد که
خائلر وزیرلر بکلر فاضلر دانشمدر مشایخارا ولولر یعنی
ای معاشر بشر و ای جنس بن آدم علی العموم و ای برکزیه
آمنت قهر علی المصوم چون طریق وصول مقصد اصیلیم
و عیب حقیقه که شمعت نفسانی اولرت جسمانی شایعنت
و امطسینم مسدود تاملش سز و طبیعت سز لئولک

اسفل

اسفل سائنده قرار دوش سز و معرفت کونکول اعلائی
علیین منزلندن ایراتی دوشمش سز نچون هر بکوز بر
هیچر کمر نسینم مشغول اولب قرارگاه اصلیدر کیرو
تاملش سز نزم که حضرت مولانا ای روی میورد **بیت**
کر با همه چونی ومن بی هییم و روی همه چویا ومن با همه
والست محمد کل دفتزی اوزرنه که **الست** بیک خطابی
ایرندی بلی دید و کز نسیان قلدی چکیش سز لاجرم حتی
سز و ک حالو کزدن سبدا کونینه خطاب فلور خیر و پرور
اقربیت من اتخذ الله صوبه و هم مولانا حضرت میورد
ای هوا صالی تو هوا الکنزه و ی خذایانی تو خدا آزار
خلق اطفا لدر و جز مست خفا نیست باله جز صیده از هوا
و حدیده دخی کلمش در که **لوتونین الدنیا عند الله تعالی الجحیم**
بوضعه ماسق منها کافرا شرفه ماکی یعنی نچون بودار الملک
طولی عوثنی انوک الله تانده بر اوز قنادی مقدار کبریا اولیه
مشغول و مشغوف اولمش سز پرستین پرشالر زمره کرده
مندرج اولب تاملش سز که **الدنیا حیفة و طاهما کلاب**
دنیا حیفة در الکا طلب آکلوز و جا آده مستقیم اوزره

طوره که غفلت از تکلیف کوی که آینه سندان سلوک **بیت**
محض در بایست غفلت کور بجز غافا با پیش
آندن آبرو دوش بر سر بسی بر حسیل مال
بعضی اکار بر سر بپوشد که اگر کوی کور کوسن بکلی آید
آندن عجا بیلر کور الودی که کوز لور کور مش کل ال کوی کور کوسن
بالکیم کور فلا لودی عفو بیلر ظاهر اولیدی یعنی دنیا ضاره
در ایردی یعنی بر کوشی جاده مستقیمه بولغا بیددی و لیکن
او کوی کولک اوزرنه کنا هله غائب اولمش در اول سبیدن کولک
مطالعیم سندان مغیور بارت محجب اولمش و شهرت ظمان
آندن متکشف اولمش در و شبهات عجا بلی آتوک اوزرنه
منوادفت اولمش اول سبیدن در کونوار تجلیات طومغندر
نصیحتم نفا بیه و میز و عطا اثر قلماز **افلا بندرون**
القرآن اعلان قلوب انفاها یعنی قرآنی تدبر و تفکر قلماز
لوی یوشمه کوی کولک لوده کلیدی واردر لیکین ظلمات شبهات
عجا بلی مستوی اولوغندن اونوری اکلان لرامدی
اول جاده مستقیم کوی کولک بولدر که آندن تعالادان الهام اول
یوشمه کلور و دخی بیور دکم بیدی دکم بیدی دکم اولوغندر

بر آیدین

بر آیدین کور بو عبارتت اشارتده اطوار قلم و قلم بولی بوی
طوری واردر علی الترتیب صرطونه بر دکم دیو کوی بوشلدر
توله تعالای **ذخیرتکم اطوارا** اول طورنه صدر دیر اول اسلام
نور لریستک متقادر توله تعالای **الفتح شرح الله صدره للاسلام**
نوعی نور من ربم و اگر العیاذ بالله اسلام نورندن محروم
تله کوز در کم و لکن **من شرح صدره اهلیم بخت من الله** شیطانی
بوسه دن اشایی بوی یوقدر یعنی بوسه ددن آشاکر **بوس**
فصدور اناس من الجنة والناس بوعلمر محتمل بوسه کوی
دره سی دیر لری کیم طورنه قلب دیر لری ایمان شفقت
اول مقامده در قوله تعالای **اولیک کتب فی تلویهم لایمان**
واوچی طورنه شفقت دیر لری حکمت و عشق مقامدر
توله تعالای **قد شفقتنا حقاً** درین طورنه نواد دیر لری اول
مشاهده مقامدر و رایت موعیندر قوله تعالای **ما کذبنا اولاد**
مارا و بیخی طورنه حیمه القلب دیر اول خاص حضرت
الو هیئت مقامدر که هیچ مخلوق آندن کچی یوقدر قوله تعالای
تجهیم و نجیونهم دیو کوی بوکا اشارت در کم بوشلر **بیت**
بو کوی کولک لودن ایچارو کوی کولک اچه وار کوی کولک

که اول محبت منزه رخت آند بپدا اولد
والبتی طوره ریزید اولر که اول مفاشات غیبی و علم
لذتی و تبلیغ حمت و علم اسما متاودر آنی بلورر قوله تا لا
و علم آدم لاسما اکلما ویدین طوره محبت القلب اولر که
اول ظهور تجلیات و صفات الوهیت متاودر که بنی آدمی
شرف و کرامت بو طوردن ظهوره طور و کلمه در قوله تا لا
ولقد کرما بنی آدم و دخی آیدین هر که میورمشدر که محبتدن
عبادت در آنوک حمل **حیة القلب** ویدی و کز عبارتدر
بودی طوردن که عن الترتیب ذکر اولدی و حدیث قوسه
کلمش **لا یمعنی الرضی ولا سابی وکن لیعنی قلب المؤمن**
یعنی برلر کو طوره محبت منزه ای اولدی لیر و برم عشق و
بیان حلا و اعلا سا کلمه ای چکا مدیلر ز برلر که بو قایلینی الکر
ذاتده تو ما مشدم و لیکن بو محبت کینول خرمینه دار لغته
لابق مؤمن قوللر و کل خراب کولم و **وجاهل الانسان**
آیت بو معنی بیان تلور نته که عاشق میورمشدر **بیت**
توسیلر و عشق دار در در بوق **آدمیدان اوکر که در دهر دیوق**
و دخی میوردر که اول آیدین هر که یوزا سنده بخشیک طاع

بو عبارت اشارتدر چایلد و موافقه که کو کل نواحسنی قیلا شد
اینا الله تعالی لا یغیب عن العت حجاب من نور و ظلمة لوشفا لاجرت
سجرات وجهه ما انتهى الیقصره یعنی الله تعالی لکل بخشیک
حجاب واردر نوردن وظلمتدن اگر اول چایلدی کو تو بر کل اولر
الله تعالی ایمانی مشا لکن بر توی جمعی اشیای کو میورمشدر
دخی میورمشدر که حقه قول اورسنده بخشیک حجاب ار
بو بخشیک حجابدن بر لیمی باقی قاسمه اول حضرت و وصل ممکن
اولمز بو چایلدی بعضی نورانی و بعضی ظلمانی **در حج و قربانی**
رکوسته و علم و ریاضات و کرامات کی که **احباب الکرامات**
کلام مجربون عن آند شویلم که شیخ الخیرین کبریا میورر بیت
بر زمان بو عالم عقیده که بن ایش انسلم **تکدی صاندم بو یولده و اقله الیوم**
بلرم که کز مایان اوشن علم حجاب **شمردی لادم ایسندن کلمه الیوم**
حجب ظلمانی متابعت و لذتسنه جسمانی کب اگر چه جلال دخی
اولر بو مذکور الکر تقیسی اولر که سا کلک خضا دنده صفات
شیطانی و سعی اولر که مولانا حضرت **میورر بیت**
که کجی کی اگر زوی خود تمام **در تو صد ابلیس زاید و السلام**
عشوه نه ابلیس ربلیس **تست** **در تو یکل کی آرزو ابلیس تست**

بوسه

نفسک بر آرد و کس بر سینه قوسل نام سنده یوزالمی غول بهیلا اولام
عشوه نه ایلیت لیسکل در بزمه اوراق سنده هر مر آردو ایلیت اولام
شخصت اشارت قور بومینده که اول طاهره ارساله
تپانلر ایما لیکل لر قور در چنار لر وار پس بومسالی بز
مهاکی قطع اکل اچون بوضعات ذمیردن خلاص و بچقون
کند کیشیزان استعانت طلب قور ویولک عفتنی و دشوار لغی
و چابولک چوتلفنی و کند و کل عجزنی و چپاره لغی بوعبارتلم
بیان قور که جهانت جهوت صالوق آتاسکیلین و براق
و دخی سورد که اولر ایبر بین یورکن دوش کور و زور و زور
بیش یوزار و زور بوما یوزا و زور خیره یوزا و زور قاه عقالر
اولو او بوسر اندر اولام اولام لونیای لوب بوعبارت
اشارت در سالکل سلوکنه و بو یولده واقعل کور و کلین اول
واقعلی تاویل انطکلیت بیان اجر تا کم هولانا بیور **بیت**
سرا نازان چور خلوت زوم بخیر جوشند
* * * بر ییل کور ازان دریا بهفت اظلم نوزند
چو خلوت اچه عاشق کوشق مویندن ایله جوش
* * * آنکل بر کورین یوزمیل چجان و جامه صانلور

طالیر

طالیر بوئی یا باران رونه لوی بولیم بویر کم بوزم خلوت
و تدریزه اتمه تا لایله و تقویمن وار که اول واقعل طاران لیس
اول واقعل لری خیره و خوشنمه تاویل تیلور اول واقعلی
اقدح تدرن عتیه و تشعب بلور و هر بوظهر ده بر
واسطه یله عید عرفه تیلورز نتم ک مولانا بیور **بیت**
عاشقان در دخی دو عید کند * * * عنکبودان مکس قیدر کند
سوغدر بر دمه قیلور ایله عید * * * عنکبود لرسکی البر قیدر
امدی بو تشریح لیر و بوهدیم لر مخصوص مختصر کل در بوظایف
کونا نقره جی عالم مسلسل و شایع اولسدر و هر وقت که سا
لکله بو نوع ترتیب عنایت عالم بنیدن و شهادتدان ایش
حمت یولکی عالمدا سلک پای کوبان رقص کورور که سماع
عبادت در حالدن رقص مشول وقت اوز و کم مسلم اولر کم
الک عالمدا الکی چکم سن نتم ک کاملر بیور **بیت**
ارز لر یولی اچینه چوجان ترکنده دوشل یوق * * *
* * * جهان اول یل که اوزوی ایشدر ماین رنجم
لونیای لوب دیر وکی بومعیندر و دخی سورد کم بس اتمه ذکر
ایدر بر تک و یقین طریقیه شویلمک ابتدای کلامه ذکر افسدر

شده بر عبارت اشارت بر آیه که ان الله اشترى من
المؤمنين انفسهم واموالهم بان لهم الجنة يعني حتى تعال الله
کونون با زارنده مؤمنانک نفسی و مالکونی صا تو را
آمشه در جنتی بها و پر شده که شدی کونک در کی مؤمنان کن
دنیا با زارنده جان کنی و مالکین کنی تعالا یولوه فوا
قله لکن انی مملک الذین کما حدون فی سبیل الله با مو اطم
وانفسهم اعظم رجتم عند الله فخر خط اول الله بیت
هر که جان در باختن در بازار او صد هزاران جان شده اینبار
هر که جان او میا ده حقول یولوه صد هزاران اولی بار که جان
اول بیع شرای او تمام روحی تعالا نول وعده لکن انی اعین
اولی و عده لکن مشتق اوله بازار بازار درین بازار
بو ایکی با زاردن عبارت در بری بو که است وقتیه مؤ
منوک مالکین صا تو ان آمشه بری دخی اوله که مؤمنان
دنیا ساریزه کنی تعالا یولوه جان و ما بش و مال کنی فلو لکن
ودخی بازار او با زار بو عبارت بو بازار اشارت در بو
آیه که من کما بالجنه فلیعشوا مشاهل یعنی قیامت
بازار اولی اصصی زیاده اوله در دنیا بازار او زارنده شویکله

بری او

بری او نه کس در آن چون که بر قیام فانی کونک علیهم حتی
تعالا نعیم باقی و بر سر در و دخی بو آیه که ان الله اشترى
وعملوا الصالحات فلهم اجر غیر ممنون بازار او بازار بود
ودخی بیورد کم دانستند که نه با زار خیرین یازر یوم بازار
یوم وار یولا دوزر یوم وار یولدن آنز بیون علما نه الله
ایکی بلو که بر بلوی وعده و عید علی المشاوی عوام خلا یقه
بیان قیولر و سوز لکن کنی تعالا کن خوف و رجاستان
و لطف قهر کنان برابرسولیلر بو طریقه مو عظم مقید و شتر
و خطا هکذا طامودن خوفی و جنت کن رجاستی بخا دلیده
پنجا اولر نوا هیدن عموغ اولی و عده یلشتر اولر
یوم وار یولا دوزر بو معنی در و بر بلوی دخی بو که
هر که سولیس و عید دن سولیلر خلا یقی الله تعالا نول
رجستان نما یوس و نومیذ قیولر بو طریقه مو عظم خلاف
کتابد ز بر که نومیذ کل الله تعالا نول رحمتی یخا یقینان
رعاد کل در شویکله کنی تعالا یبورر ولا یتأسون روح الله
ان لا یبأس من روح الله الا القوم الظالمون یعنی
هر که نهم اشلا دکیس نومیذ اوله لطفه نومیذ اولن جنتدن بلشتر
اولر یون

اولر یون
ان الله اشترى

و بر برده دخی خود کونینه خطاب قیلوب یو بریر **قل یا عبادی**
الذین اسرنا علی انفسهم لا نقنطون **رحم الله** بو بخلا این دعوی
و تر تینوک فساد اول درک ایدر لوج کسبه عیالی مستکبر
اولاج و کلر ایش حق تعالی نوک غنا یتیم در باری بو
بر تاج کون عی خوش کچور علوم دیرلر و یا خود دایم الله
تعالی نوک وعده سندن و عقودن بیان تلور لور و خلق خوش
مقا مندن بکیم طشه چیقارور لر بو واسطیلم انوروک
نخاونده کمتنا خلق و حرارت بینا اولر معاصی اشکلده
فرخوسوز حوض شروع قیلور لر دخی زبان مند اولر کچراه
اولر لر حدیثه نیو بیه کلمتی حرک **ملاحظه لامور مذموم**
و خیر لامور اوسطها یوم وار یولدن آزار بولایی نوع مو
عظدر و دخی بسوردکم دویکی بازار نه بازار بازار بولکلی
بازار بو عبارتت لوشا رتدر اوبان منز و کیم یقین ترک
اولغش باطل دمیله یعنی ای چچود لر و ای تر سال و ای
ی دیندر نیچول اعتماد قلوب کولک نغلاش سزا اولدیان
منز و کیم و کتب منسوخیم دین مجرمه شرع تلول و اسلام
شرع نوک سعاد تلم مسعود مشرت اولک عیون علی السلام

بوصاحب

بوصاحب دولتوک چاوشی در و مبتشر در **واذ قال عیسی بن**
مریم یا بنی اسرائیل انی رسول الله الیکم صدقاً لما بین یدی
من التوریه و مبشر ا برسول یا فی من بعد اسم احمد و موسی
دعاسنده و منا جاننده ایدر دکم **اللهم احیی بن الله محمد** **ت**
نوست کهد فروشان در کشت **نوفروشانیم** و این بار راست
بولدی چوکم انقرا این کهنه فر و شلر نوبی **ن**
نوفروشم یوقدر بیعومه ترو ویر وریا
و حدیثه دخی کالمشدر کم **علمای ائمتی کا نبیا و بنی اسرائیل**
یعنی خیر دینوک علمای بنی اسرائیل بیجا معبردی کهد
د دخی بسوردکم بو سبقتی اوقیق یولدن نته آزار هر کم بو
آزد قدرت چوکان بلین اوزر نکر دک اولر توک اولدی
انفان بنیر یعنی هر کم خیر رسول الله حقیقتنوک حقیقتی فی
بیلیم و اعتقاد تلم و متابعت العی بوصاحب دولتوک
اناکنه اوره **اولیک الذین هدیهم فهدیهم** **اقتده** مسکله مندر
اولا بو سبقتی اوقیق یولدن نته آزار بو معنی اولو
هر کم بوخواجه کونینوک متابعت خلقه سنی جانان قولان
کنر غلامانده و ضعی غیا بنوک تیمنده سرگردان خیران

قله و قدرت ای قهر چو کجا نیلای سرو با طرب کبکی چشم
ها ویم صنم علفان قیله که قدرت چو کانی بیلن اوزر بو
معنی اولاد اول سرکشته اوزر نه غیب هاتنی لوند ای
قله که **ان الله یوحی الی من یشاء** و رسول پس هر کلمه کنی
انتهایا و رسول بیزار اولاد اولاد اولاد اولاد اولاد اولاد
دخنی حجت اندن یوز دوندر حکمه که تکراری اولدی اندن
بیزار بو معنی اولاد و دخنی بیورر که بسم الله اینجا بو
عبارت در اشارة مالکون کوکله که **لا اله الا الله**
ذکر نوک صیقلی واسطه سبیل که شیخ کوکله روزنه نسند
کچله تا هر فیض که مبدی قیامتدن شیخ کوکله ایشور بو
مناسبت واسطه سبیل مویک کوکله دخنی ایشور و دخنی
بیورر دیکر التون ای شکل کومش قاپو بو عبارت اشارة
جنته قصورنک تا بولری سالکی کوکله آچله غنم که بعضی
التونن و بعضی کومشدنر که شومیکه اکا بردن ایشور
و دخنی بیورر که زرده بریح قورقوشاق دان بریح دلیند بو
معنی اشارة در انواع حکم لوی عرض انکه تا چلردن
نوشا قدرن طولردن و غیره نسنردن اشارة در

اول نسنره

اول نسنره و دخنی جنته اهلونک خاطر نندن کچس اول
نسنره دخنی کچر شومیکه حدیث قدسی بو معنی تا نظیر
اعرت بهما دی الصالحین ما لاین رات ولا اذن صحت
ولا خطره علی قلب بسرو و برار که انواع اطعمه دایم اشارة
اولا **لا مقطوعه ولا عنقوته** اول صفت در بلکل کچون
کوکله روزنه نسیم عالم معنی طرفنه آچله که اول جمعی اول با بر
سالکی بر نظره ده جمیع ملکی و ملکوت عالمین جنتدن و جحیمدن
و حورین و قصور دن و انوار دن و ایشور دن و انوار دن
کچر قورور اول جنت صفت که **حانان البصر و ما طینی** در شیخ
ولا بتونک قوتت بر کاتیلیم بو زیب و زینت کچسند
یا که کوز قوی و غیلیم انعامت قلماز و ابیر که **بیت**
نیست بر کم ناهما اهل شصوقی سرفروا کم بانرک رشوه تی
عشق تو تا جانم در جنت **من ندر دوزخ می برانم نه جنت**
اهل شصوقی کبکی تو قدره با جنت **کم اولم راضی بر اذ شواذنی رشوه**
چون اول کلمه جام خستله اول جنت **کم ابن اولام نه جنت بلیدیم نه جنت**
و دخنی بیورر که یری قات یرد و شکل یری قات کول بورک
ذکر با ده کوه قاف تکلیه چون اول با ده دن اچر کست

اولدی حیران اولدی چون مست شدی حیران شدی
بیزار شدی صباح شدی است بوعبارت اشارت در
سالک کوی کوزی روحانی تجلی سونک عظمت بوقیام
التماس دیرلر بیجا سالکدن بوی بوعبارت جان ایضا
سلامت قورنا رین خاتمه بومسکینول که شیخ کامل و مسکین
اولمیه دخی کندو کندوی اول مقامه بیلیم و بوعبارت
صلوات و رطبه سنده چو کافور نودما ندم ذلک و درخی سالک
کامل مستلکون و حیران لغتوک غایتقدن بوی دیر بیت

یا خیر توره قابم اوزارنره و سالوک
یا یولک اچنده کید سرر بشوم ای دست
بوحالت اچیزه کندو وجودین شوخیلا این اولو عظمتلو
کوره بوی طبقه بر اکا دوشک و بوی طبقه کول اکا بولک
کسب کوزوکم و روحانیات عظمتوک تجلیسی حراره ندرن
شویله خشتک لب اولیب دلی دغی دلیسه و آیره بیت
دین تشنه چاتم که لبه خیم بیلیم آن صبر ندرم که بر پیمان بولیم
بر شویله تشنه ام که اوزارنره بوی صبر بوی اکا که پیمان بولیم
بوقیامه فضل و رحمت دگر لری مبداء قیاضدن

دوم

ایرشته اول نخک وار بر نفس ادرس چک و آیره بیت
توم تا بر صوم طویرین طویا مانم ای خدا
بنده قرار و صبر لوقی نجه قلم بولکا دوا
طایع کینه لقم و حرکینه نثر بوقم بن نه نکل ای خدا فضلک
تلی بکا عطا بوقیصن رحمت جابین ایچ و بوی کین لیا سنی کیم
آنک خادنه مستی و هستی بنیا اولا بو دنده عنایت
ولایت شیخ کامل مکل ایرشته بوجمله حالتنه ظلم خلیم
چون بویزه اردن بیزار اولا و بومستلکدن آیم کوره که
سعادت صبح سلامت قراکدن طوغش و عنایت کونشی
کرامت مشرقدن طلوع تلمش و التماس ها ویر سندان
بلا کردن خلاص اولمش یوزین بومستقیم یولیم نوحه قله
و آیره الهیته اولی اذ صبه غنا الحزن آن رنا لغفور شکور
و دخی بیورد که صالوب کلرک بوستانا کورک بوستان او
یوشنه سلام ویرمدن پس بلای مسن صغری ادو که دکن ببار
اولود لوقودش سکری بوستانا کیر بوستان او یوشنه سلام
اوتر طویخه میدل ایچ چالوی اودوخ قولتوقله آل دشره
چیتق بوعبارت اشارتد هانت غیبیبونک خطا بر کمالک

۷۵۸

سرتن نذا فلور دخی اشارت در اول تقصیر لفظ که صاحب شریعت
متابعین و جوده کلمتش که بولک واسطه سلیم الباس جانان
دوشمش در تنبیه طور ودخی آید که ای درویش بو آرد
خطاب بویوکل میگشته لونه و بودر کاهکل میخوردند و بو
بارگاه آسمان رفعتک ایشکی معتمدین بود که **تالیان**
بجیون الله فایقون بحکم الله پس هر که طلب بوستانه
قدم بضم لکر که معصوم قیوسندن کلمه و بدعت دیوار
اوسندن بوستانه فالعیم تا آنی اونوی دیو دستب
رسوایلی چارنوسنده علامت دارنه جلوب اولر میال
تا از مصطفی نقالی **۰۰** هر که بصر صفا نیسای
تا چه قیوسندن بویوکلیر یامین **۰۰** عرک ایچره جهاندیم صفا بولکین
بوستان مقصدنه و امیرنه که مخرسول الله در سلام ویرنه
و آنوک مطهر روخندن مدد واستغاثنه طلب قلذنا انوک
طلبی ایغنه شقاوت دایمی بایتمه ووصول طایفینوک سلوکدن
مخوم و بی بجه فالیه چون طلب قدحی مصطفی انوک چاده
مستقصی اوزرنه تایم و ثابت دونه و طایفه طایفینوک
ادابی محافظتونه و شرعیته شرایطینوک مستحق معاوضه

سعی

سعی بلوغ کوسسته بی شکل معرفت کولذینی و محبت سیرتین
بوستانوک اعضا نغدن و اشجار نغدن حتی آنکه طول دوره
شوندن صکره طویضه میش و تقدی فلیش اولا و بو یولوک
موانعی و جیبی که چالو اتون عیارتنه طلب اودنه بشوبله
بقا که هر که اکمه متابعت قلذ قدسین اورایم ایشدوره که
اندر آنوقت کسسه اورایم وارمیش اوله **بیت**
هر لبتکه در کوی تو پرواز کنده صید کی کند اوله باز نشون کرد
هر اوز که آنوک کوسنده اوچ پروازده **۰۰** مشول آوی اولایم بیزده آن باز
یعنی هر اوزم بو مقصد انوک کوبنده پرواز قلم و صید طلبنده
تیزین آچیر بر آو اولیا که طرغان که بدعت هوا سنده و هوا
متا بستنده بل لوله تناد آچرب اوچرب آنچلین صید ایلمیش
اولم چون ایش اشکوک یول واردک و منازل قطع اندوک
و معالکدن خلاص بولکل اول عالمدن طایفه کلر سحریت
ها ویکسند بولن بتوز مشلی معرفت جیشیمی اوزرنه اید
و معرفت جانمکل چرعه سنی طلب بریم سنوک صومر لرونک
یاغش جلرند دو کوسن قولتوقل آل طایفه چتی دیدر کی
بومعنی اولا **ودخی بوردکم** بسم الله آو ردم آو دو مددن

شده سن

صاوردم مدعی داوردم یعنی اول نسیم که مخالفت واسطه
سینم شریعت شایسته سکر جاننده کی بنده صادر
اولمشدی بوسیله لوکل یوزی حیوکی وصالنول کعبه سندن
انراوت بولشدی و غیب هاتندن خطا رسختاب جان تو
لاغنه دلکه صانوب کلذل سکودک بوسانن لودک بسنان
اویوغنه سلام ویرمدک پس بلن مسن صغری ادوکه دلیکن
بنا راولر بوتقصیر لیکون عذرن دلایوب لوکل یوزنی ابوام
صغنت محبوب و مقصود طرفه کتوردم نتم کم بورد قولم
آنی دصحت بچی لادنی خاطر السموات ولا ریح حنیفا و ما کاتا
من المشکین بسم الله کتور مکدان بومعنی اوللا و هر حال که بو
مخالفت مدهنده کور سه سر مست کی و بیخود لایق سپندان
صا در اولمشدی آن عمل صالح جریده سده شبت اشدتم
جمیعستی نفی قدم چل سندن استغفار ایتم **بیت**
عاصیان از کناه تو به کشفه عارفان از عبادت استغفار
شویلم که همیشه کلمش **آنی لا استغفر الله تعالی فی کل**
یوم سبعین مرة هر کون بتمش مقام نبوت و حقیقت
یولنه قطع ادرم هر مقام که ایرشم کیش متعادم استغفار

ایردم

ایردم طاعتدن بومعنی اوللا آوردمدن صاوردم بوجا له
اشارت در مدعی ریس اشیا در تقبیل و ک یون او جدر
که قیود تک لاغونیم **بجهین الاعداء** کلمه الحامین عبارت
اندن ابلیس لعیندر بواستغفارک و بو تو بچک برکا تیله
نکوسار قدم که مدعی دورم بومعنی اولم زبیر که نفس اماره
انول فتنه سندن و شرنون یوسف صریق علم السلام بنیلیم
خبر و بورد و ما ابری نفسی آن النفس الامارة بالسوء
و خویله کونین علم السلام الحاشیله و جقده سولیم بورد
اعداء عدول نفسی الی بین جنسک و دخی بورد که رسختاب
من الجهلاء لا صغری الی الجهاد لا کبر غرا اول رجوع قلد تده
بجهاد نفس اشارت تلوی و دخی بورد که توب بکلدم
یا لمدوم یوتدم اولدم اولدم ثم اولب اولدم سپاهیکن بکل اولدم
کونده برقا ز بدم سلطان خیا نلوق ایلم **ام کلکفو باخلاق الله**
موجهن اریکی غیر تنی حرکت کتوردم **ان الله تعالی شیور**
عین غیره حرم الفواحش طلب اودنه قوت و یوب
مقصود یولنه قدم باصدم تا شوکه دکن یوردم که او چار
اولدم و دانن چین قوشدم شری اولار طوشان اولدم غنم

مقرنی و صدق مقدرنی شاهک ساعدی قلم و عهدیله
غداستی که عالم عیدین ایریشور بر لقمه سنده حوصله یو
غان شوی اذک مجعنی بر لقمه قلوب نکل وار ایچو
اولدم و هر خطه ایلا دورک یول وارور اولدم سالکدم
بر اصل اولدم خواص زهره سندرکن خاص الخالص کلکده
مندم اولدم مجرله جمله سندرکن ملکوتی خلقه سنده
کیدم سپاهیکن بک اولدم بومعنی اوله و روز الست
عهدین رعایت قلم شو یلکه عالم ارواحده توحیدیه
اقرار قلم عالم اسباجده انزن دولدم **الکرم اذا وده**
وفا یله عمل قلم و امانت یوکون که انول حاملی انسان
اولشدی که **اما عرضنا الامانة علی السموات والارضی**
والجبال فابین ان جعلها واشققن وجعلها الانسان سح
امکان مقدار پنجه خا صلوم سقلم سلطان خیا سالی البوم
بومعنی اوله بوقضیه موجبتیکم **والذین تجاهدوا فینار**
بجهود بول قلم یعنی کجوم بیدکم دور شدیم سنت تقصباتی
اوزرنه **نجدینهم سبلنا** خطایله علی قلم پس محوسب
غیبی جام سرتنه بونزای قلم که دینو که قوت اولشکین

اوت

اوت استامبول لطر بوز انک ایریسی توه دکره دوک
ارشا غنچه چریه قاتت نجه صولات بیعی بزوم هر ایتر
توتیله توی اولدک بترسته فنا دلرین هوایی هوتوتوز
فنا سنده اووه اولدک بزده چی عوضنه کند و مزدن روحانی
ملکی تقاد لر اوردقی ناکم کماله بومر مشلر **بیت**
بویونی قیل قاله ویرمزله منصبه جاه و مال و بیزرله
یوقلج اولر بویولره سرمایره جاه زرق شالم و بیزرله
وقوت جسمانی بزوم بولوموزه بزل ایلا دل بزده قوت
لا هوتموی سکا کرامت قلدق شدی نفس هوا معنی
عالمده استامبول لطر بوز صفت ذمیه سبیل شیطانی
هوا خا لفتونک منجیبه قیل و بزوم موا قوت مزله زیور بزر
قل که **الصلح باضدادها** اول ذمیه صفت که قوت
دو مشدر و راسخ اولمش در بزوم غنا بوقزله فنا کون
آغل تا بکل محاولب یوغ اولالرم ایرسی تیره کون دوک
بومعنی اوله اول ذمیه که هنوز قوت و نما مشدر و
راسخ اولما مشدر صفت جمده زهره سنت قات یعنی صفت
جمدیه مبتدل قل اوشا غنچه چریه قات بومعنی اوله و نوع

چهارده که جهاد کبر در مصطفی آنک مطهر روحند
 مرد و دعا و شسته طلب قلی که مجرّه صلوات بومعنی اولا
 ودخی بیورد که تارشو قارشو چاردنار قوسه قوسا وینر
 یعنی چون سلوک طریقین بومنونلم قلم وهو المیزخسک
 مهلکه لرنان و آفتزدن خلاص اولدم ال مقصود اناکم
 اوردم اول که استردم یعنی اول اولدم و روح مطهر اضایکم
 بعضی مشایخ کواکل مراد فیر و فیض مطهره دخی دیوشو لیلی
 قراکنه بومعنی ناطقه **یا ایتهما النفس المطمئنه** وجودک عملکنه
 تکلیف بصدوغن بصتاتوب خلافت عملکنه قرار دوتوی
 وعتق که دستوری وزیر در قوللق کیرین برکیوب جانی کمر
 کسب بلایه بملدی بوخلیندن کیم خدمت مشغول اولدی و
 عوان صفت شوق هوا نما استونک بنذیله بغلابوب قهر
 زندان ایندزمش و جسمی که معنی عالمده بوپادشاهک
 جلا در کد و منزلزه و حدتیم سنده قرار ویروب غیرت
 خلعتین انا کبیرد اگر ناکاه یون اوغریلرندن بر اوغری
 بود از الملک اچیدن کاله رتایتمه قند ایلدی غیرت طبعیل
 نندن جدا قله ناکه کلتی آنک ستردن امین ایلد **بیت**

مثال

مثال شهر بوادی زاد که باد او زره اوطنی کابنیاد
 کوکلر بادشاه غفل مستور عوانی شهوت آنک غفلت جلا
 وزیرطا نوشیدیا اولسه شاهی اولر اول شهر معوروم آباد
 اگر عکسچی اولسا آنک اشقی اولر بنیاد آنک چون حال بر باد
 و عشق پادشاه روح متا بله سنده کوکل تخسته او تورد قده
 و عالم کبیره که خلافتوک دار الملکدن عبارت در سر و کتبت
 پیدا اولدی بیس روح تکلیفندن بو عشق نزلدیر کوکل
 هوا سنوک نضا سنده بو جمعیت صورتده بو الفاظله بیای
 قلدی که تارشو قارشو چاردنار قار سه قار سه او یونلر
 ودخی بیورد که طغوز اوکز بر سقوم یعنی بر لقمه بو عبارت
 اشارت در سکر حالتتیه بقا باقمه عالمده که حاصل اولر قضا
 فی اتم جهانده یوز کویتره ودخی تنبیه در وجود بسترین
 منسلح اولمقلغه و متخی اولمقدن اکی صفتله **سخانی**
ما اعظم شأنه بو مقاموک تغییر سدر و لیس فحشیت سوی
 اتم بر حالوک نمونه سی در بو مقامه مالی خانی باقیمه که
 آنک مقامونک معینی در بو اکی بیت بیور مشله **بیت**
 عشق کلوی طریقی بو قائم کبی طرده

بوشلاری وجود اوی آلدی بریمی دوست
جزای وجودم دوکلن دوست دوتیدر
بندن بجا اداوشده وجودمه رک و پوست
که اگر ای حیوانی برلقه قلمار دخی آنوک عتت آغزته آتار
آنوک برزده چو عنک اود تسلیح اولیه شوکله چینی بیورر
دو عالم بخت لخد کن
درین دریا نوره برچون بختکی
چتو کللقه قلع علی
بود کوزه چون نخلک بخت علی آتی
سکره التندان بو عیار تکم خیره بیورر که طغوز اولر بر سقوم
ودخی بیورر که بردن گوکم بر افسار موتومی بری افسار
بودن او کیرن دلمشدی کم دار الملک خلا فتنه روح بکلن بونک
واسطه سیم و عشق سول استغفار ایله تهنیت پیدا اولر لیکه
تار شو تار شو چا رد قلر تار سا تار سا او بیار کم بو آتار
عبارتی شدی ایدر که بوسوزک بیانی بیورر که کول راستی
ارتوق نسیم برامز الچه بزوم چتو نر لطره ضعیف
و حقیق در جمیع نوز مطبخنوک اودنی چیدو ایمل قنادن
ارتوق نسیمین لایق اولم نتم که مولانا بیورر بیت
مطبخی کن صیر ما بنده صیر لایقین خاتمه ارایان شیطان ایدر آیتان
چهار

مطبخ

مطبخی که آنوک اودینی اولم چیدو ایمل تاندی
شیطان ایمن بیورر از من اول مطبخ
بوستنوک مستقی اوزره که سبید القوم خادهم چه بزوم
بهمی قیومونک خاد ملغنه ایکی سرا یوک خرم سندن ارتوق
کسنته اللدن کلماز ز سواکم روح القدس قاندی بو مطبخ
اودنوک بر شری و کلدر لودنوت اغله لاسترت
بو مطبخیه کباب اولم امتت قهد و ملتت احمد سوخته
لر نول کلر لردن ارتوق جکر لایق دکل در بیت
در مطبخ عشقین نر کلور اکتشند لاغصمان زشت خوراکشند
که عاشق صادق رشتن مکین مردار بود هر آج اوراکشند
ودخی بیورر که هر کیم بوسقی اکلادی یعنی که قوتیب بولا
اول نسیم لیکه نر بیان قلدق طریق مستقیم شریفنا
بو موسالک کلر لنگه لنگه بیچندن بو معالوک محض
ایر شادندن بو منواله سلوک قلوب آنوک قدر جاده
مستقیم مستقیم اول و رعایت شد ایطریقته الاصول
الا تحفظ الاصول الچه قول اولر الچه قول اولر سوز
یولا و زماق جموعا تن در مولانا بیورر بیت

مسئمت گشت این معنی که در اولی باید
مقرر گشت این قوی که در راه بری با پر
و بوطونیک یقینون رفقا سندن سبقت ابره مسابقت
قیله و مغربون سلکته مندرج اوله **السابقون السابقون**
اولیکم المقربون اوکلادی بومعنی اولاد و دخی بیورد که
هر کم اکلادی طظری یعنی هر کم بوفع ارشاد که مسابقت
طیندن عبارت در فتم اقدی جمالت نیز اسنده مغرب قلوب
مقصودنک مقصدنون ابراق دوشب مرگشته اوله العالی
بلا عمل کاتام علی الطریق اذا استیقظ احدی سلوک اول
بلا عمل کاتام علی الطریق اذا استیقظ احدی سلوک اول
علم که کن تا عمل بقیه اولاد زیرا که تا یوکل احوالاتی و علا
ماتقی بلیم سن سلوک متعز اولر و دخی بیورد که چون
طکلادی قول صول اولدی چون قول صول اولدی
آوردت طول اولدی چون آوردت طول اولدی نشتر که
اولدی یعنی ادراک عدمونک و اسطلم سبیل بو نوع تربیتیه
و سلوکه متعز اولوب و سراسیمه و حیران تالمه و جعل مقنا
مندان که حیوانیت منزه لیر موقوفت مقامت که اولوکل

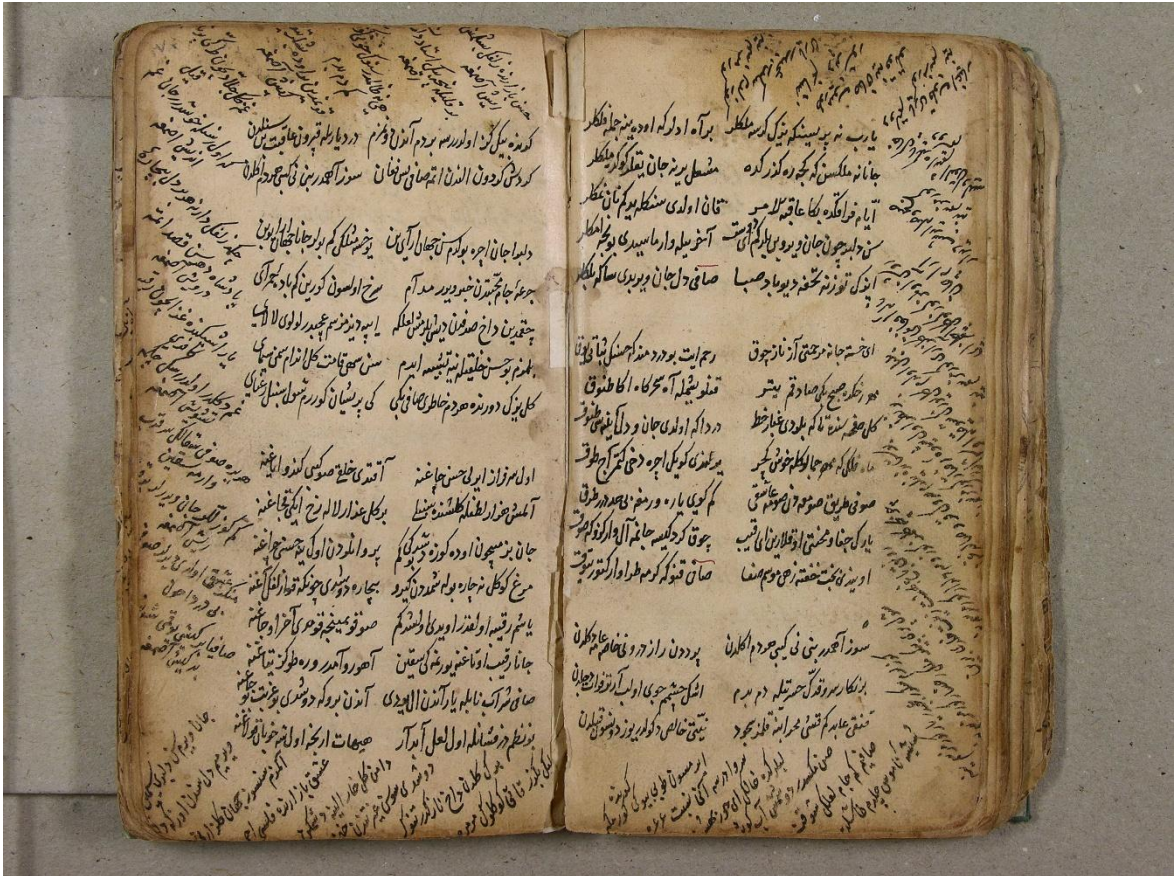
انوار اولر

اعلی در جسد و تنجیل مسبیله ابریشودی پس معلوم اولد که
حیوانیت مقامه که بیورد **اولیکم کاتام بلیم**
اضل در گرفتار اولاد و صفات ذمیه الله که هر یک بر
چهارم و ورم و شش و عقلت مثابسنده در بواسطه
یلم مرطوبون استی سعادت ابریدن و عنایت برودین
مخروم قلوب ابرزنند انده مسچون و مجوس قلوب
کمال است کسب انکدن و مقنا قول وصالند ابراق
دوشب حیث اول عمره **ولم اوفی عبودنا ما نرینا**
کنقص تادرنای علی التام یعنی برکشی که کمال است کسب
انکم تادرنای اولاد دخی آنوک کسبنده تساهل ایه بر
مرشدک ابرشادتم و بر محکوک امکانه محتاج اولد که
آنوک تربیتی چراغ نیشتری منزلسنه اولاد هواد
ناسده معنی و ورم مهملک سنی مهملک حالشک بر نیشتر
او جیل خالص و نجات ویره آخرت سراسیمه بیارخانه
سند که آنوک آدی دوزخند زبانیله چرخ اخل بیواها
محتاج اولاد جا قدر حیاشه و عتبارب نشتر لیر یلم هواد
فاسده دار دنیا ده هوا مشا عتقونک واسطه سبیل

نقد کل کبریه بر جهان اچریک
بحث لوده اکمل لعلی قنبریک
دلای دله اسکردی ولی حلقه صلت
مربن بنده چکر زلت لمبدین یکله
برتری فذله غالب در لرجهی وار
سرواکو که اره قدیلندن یکله
پایال اندکی عشاقی شنبله دکمل
نوجر اندر شهنناز سپه سندیکه مز
طفلی اشکینی چکر تامله سپلا دی کورتم
باش چکر سر طرفه کند ی لودنیک
نبد لر کجی لای پیسر زلت کاتک
بو علی او لور سه جیلده و ندین یکله

اچر لاشا
بر تاز عروس اولدی بود تیاچ یک کور
دیو فلک دیو ذله فم صفتن کم
شوق تاز بندگی کبر التندین بقور
ایدر که بر التندیکه اسرار صو رک
هر صبح بخون هکلیه تیغین بر شید
حضرت لهر باشا تاریخ یک عمارت
شیله عالی بییدی در لاطین سلطاه پاینده
کیم فلکدر ده ملک ار تدر مدع و ثنا
بدهراته نهم ندر رسکا دیدیم ددی
جن قی طیر اغانه اصیا اندی اول ظن فذل
منبع بر عطا اولدم که بندره فیض اوور
هم علوم و هم عبادت بر عطا هم شفا
بویله اوور کیم دو شمه بر تو فرزندت
بویله اوور کیم صلحه سایه سن بر عطا
صلحه باغ زمانه فی ختم اتم کلر کیم
آکلیون دید لر تا زنجی خرم بنما

جان مجلسه جمع و حکایت کرده تینسون
صان و جمع بر لعلک ایچون فان بونیسون

زما نکل سقین آرنه شون شکیلیم صفا نظر صلابه آرنه باورگی
بویم چیشده بونده دریا چو اولر بچیکلا شیمسون چیکلی بیک چکیلیم
شده ازلی اولر ایکی دیم دوست بولمش طالکون اویم صبح چکیلیم
رو اهد کولک آرنه سین سن و بون بھانه قدری بولمشون کولک چکیلیم
یتشم بچر حسنه خال شکیلیم دوشتمه یوق یوق کله وصال بیکیم
طولشم یار غز ارنه زلف خداره قیامه سول بولمشون بھانه چکیلیم
جهان دکلری بیکر چرنگا کوزنت کولک سفیدیشی صالحه صافی انگلیتم

وله

ای صبر ای سنبل یوزی کله نل جمعی

مستان کوزک ایدی برزی عالم سعای
چو قدره تلمایه بی سوبی تا کب او زنه کن ظلم ای قای کای
چله بی کفنه و جا کای بر کای بیلر نچم غار سینه کس کس کس
آیا تکم دو کله صد ری با سنان کوزنه کن ظلم ای قای کای
طوندرک دیوه جان مکن صحنه کله طاکره ارنه نچون اولانله نر زده
مدر کین مکر کلسر کرم اولر کون ارنه کن ظلم ای قای کای
ساده کله طورشع کبی هر کرا بقده نونشیا کله در مل زده جان بر ایتنه
ای صبر ای سنبل یوزی کله نل جمعی ارنه کن ظلم ای قای کای

طیاری

چون فصل باران اولی و مجرای کلری • ساقی برنگل می
 عیش ایلمه ذوق تامله و طری • صون سانغی بری
 مطرب الوکر سازوی آل سوزانم • کم وقت طرب سحر
 نوش ایلمه باد صوما دی کلری • باچنک دوت و نی
 غافل نه تویرین طری ایلمه صادق • مصروفی ایسته
 کل موسوی کلجی بیلی کوادی کلری • غفلت سنگه تکیه
 آج کوزوی بنم بیز سیر اتری قاجایی • اجمار سراسر
 اشیایر ملکه نیه عیسا دی کلرکس • کم اولری قنوجیه
 ای یاکنی آل جونم پیشل کوی چکلر • مستانلر کیر کل
 چکلر کین چون زکس شملایر کلری • سنداغی شیل کیه
 سنج ایلمون منی جام صفایان • کواهل صفایان
 کم وقت کلر لاله جملایر دهن کلری • کچرک چوم دی
 دی دیز و بوجملایر دیوان اولقائلر • کراهل نظر سیز
 بجاره کللی کین شیدایر اوج کلری • دککل تر دیوانی وکی

ساز

صدا کل بوزولر کلر دورم یاسینی • کوظا صوبایر لیم باسولایستی
 رکنک کلر کویر تشبیه آریستی • نوز کربلایر دکن خنجر ایلمیستی
 ایلمیستی ایلمیستی ایلمیستی • ایلمیستی ایلمیستی ایلمیستی

اشدنگ اولیلو اینیاسی • نجای زارو ک بان توند کوجدی
 قنق اول آدم و سحر کلر اول • بولکلر کلری نالان توند کوجدی
 قنق شیخ و خلیل صفاق صفت سب • بیروست شاه کسان توند کوجدی
 ننه مخور اولان سن سن بولکلر • چوداود سلیمان توند کوجدی
 قنق ادریس یا علی بن مریم • دخی هوسی بن عمران توند کوجدی
 محمد یوننه آرام تقدی صبح • عتیق و طهر عتقان توند کوجدی
 عرصید سعید و سعید و عامر • زبیر رحید و رحمان توند کوجدی
 یواننا یا دلیله آل دالامیستی • قنوجیب و یاران توند کوجدی
 سیزه و سیزه دخی توکم چون • شولار ک کبی مردان توند کوجدی
 قنق اسکندر کسری و قیصر • نجای قنقور و خاقان توند کوجدی
 بور در جهانسی بولاد در مان • حم افلاطون لقان توند کوجدی
 یونناغ و تخت نمخته نوس اولکل • کرتیم شاه و سلطان توند کوجدی
 قنق شاد و وطنای نوس نرود • دخی فرعون همان توند کوجدی
 قنق افراسیاب و صام نهرام • جی ارستر نریمان توند کوجدی
 قنق کیکلری اول در خلعت • قنوسی چونک بران توند کوجدی
 بوسیدای جوطوما دیری صبح • اوچله کهلوانان توند کوجدی
 طوقه آینه یلر چرخ اندان • قنوسی حالدی چکلان توند کوجدی

چنانکه در کتب تالی میباشد چو اصلان و قبائل تو بر کوهی
تقی بود جلالتین عطار و لکن شهر المان تو ندی که چو
کمال آبی چنانچه اولم که ساکنی آبی چندان تو بر کوهی

دکله

آنگه در دمدم چاره سندان نیز مرچمن اور چون یاره سندان
بود دردم کی دردم آنگی نیز در دستم بر یاره سندان
حکیم وی زوال من سکه دارم ایرتیار هر یاره سندان
آنگی لطف و احسان فضل درمان بگویند بود در دوه و زاره سندان
یوراک بشکوه دردم بشکوه دردم شوه سندان که بوزم فاره سندان
نتر عوم ادا سن شول تو لوی که صوحن دیلیو سیوان سندان
آنگی سندان بک بندن یقین سندان وفا سندان اولشم اواره سندان
سندک شفق است در چهارده بوکت عاشق و یاره سندان
بکای سندان سندی بندن بی آل چون ایرمکی دیلارم سندان
آنگی سندان شقی آنگی بی بنکل تجیه بر یاره سندان
جان امینه کو ستر طغری یولی که ساکنی برلم ساکه واره سندان

دکله

ای کوهانی وی کوهی دیوانه سندان کم صاند سندان سندی بیکانه سندان

برنج بیکانه سندان کو کوهی اوش بیکانه سندان دو سندان بیکانه سندان
نفس شسته شسته تو شو سندان ارز و بر جوده خود پروانه سندان
تا جن اولان کشتان بلبلن پنجاک بیوشی و پروانه سندان
ای عجب سجاد و کله دوشتر سندان شول ترا کو دار بر شتر خاندن
بخر بر ز قیله طلق آلد ایر سندان بو قنا مکاره یا آلد ایر سندان
نچیر بر اود او چرب سیل تووه سندان طیر عطر طایب سدی طایب سندان
نچیر بر بودینول آغوش سندان بال صنبون بر معوی با نه سندان
نچیر بر غنفت ترابن ایچ سندان داغی وقت اولما دیلمیکه تا نه سندان
نچیر بر یول یوریکانی دیلیل نولکر بر یول ارینه طایب سندان
دقتدر کم دنیا ی توکله ایر سندان آخرت صاف تو لرینی صادم سندان
اول طوار او دینه تیر سن یارین که کولون بو عشق او دینه یار سندان
سکوی دیزاران سوسه ک شفق اندان اولو تو قون کرک او صا سندان
شده ایر سندان ندم دیل سکت آخر آلیو جاغز او تا نه سندان
آل حیرت سندی دوسکده شونیکم طاش و طیرنی دوشنوب سندان
راحت در جت دلوکل تا ابد بود و سوز مرینه کر قلا نه سندان
بکدی او غلغلق بکنکل او فندک ای دلوی پس من قجان اصلا سندان
بو کالی ایشیه امانا نماز سکل وار سب آنه کوچک اینا نه سندان

خدیجه فرماید

ولیکه

بوجالمشرفش قشونک آفتابی
 کنگار بر ایستاده خواجه اولی
 ندرخان در بسکلی شده و کمال
 جهان بر سیمه ز جان اولیاد
 بر کرد عقل کوی کوز بین
 از لحن دیده که مشوره چهره
 کلای بحری بود با کوهی کوز
 بو ابرایم که بر کشتن نوز
 عیان اولی قوی جهان کوردی
 کوز نه در نه دور جهان کوردی
 کیم آدن صورت و جهان کوردی
 دما تر من ندر قرآن کوردی
 بق اول یزده که اول سلطان
 ندر کوهی ندر ایوان کوردی
 ندر کوهی در ایوان کوردی
 کینه مینا که ندر آن کوردی

و اولم کوی یاره جنت اولم
 کله و صیفا که مست اولم
 مست جام بی است اولم
 قیلم نسی اولم

باری انکار اولم کج بودی
 آدم فطرتی نه اولم که صدها بودی
 شویلم که شکی کوردی تا نوسان
 جملله باری نه حاصل که تقیما نوسان
 اول صورتی دفا جنگی تا نوسان
 تک جهان دنیا و کوله شره را نوسان
 ای قیلمی اولم غ استر که جناب شرف اول

خاک پای حاشا اول دور اولم با بودی
 رادی بری شکسته استر من
 کاکوز حلهوز شکسته اولم
 ای قیلمی کوردی که جای بلند
 سلسله کوردی که کیمت اولم

عاشق بلا که راحت درد بلا صده
 در مان دره ویردم آنک دو اسده
 هر دم هزار لطف و عشق هر اسده
 کیم حشونک کال نظر صفا صده
 آیین کوی بر حسن جالک فدا صده
 می سن استر حرفی قوم لبا صده
 کم هر چه جودی خوش کمال

هر روی ابرو زین در مان غم
 دشوار بله قودی آسانی غم
 چه خاک خاکن اولی بران غم
 تندر بر مهر ک ایلی سلطان غم
 معوز خلای کجلم ویران غم
 وصل حرفی ویرین جهان غم

چو که وصل اولی ز بان غم
 اغلا شاکه صلی نه کولکدای غم
 هر خط بر تر از کجا بوزن غم
 مکر آن اجن بوسه جای برادر
 کوی اولی لایلم بقدره صحت
 ابراهم اوین جان و عشق اولم

بگون سیک لطف جانان کوردی
 کل لودی کوز کج ای جان کوردی

تسلطونک رمنزل کرک انجمن اولیاد
اول صلح ویری رقیب اولیاد و تمام
شهر توک انوی خلیفه چین اولیاد

صیابی

بویخ کل بو اول تد و بویخ
در دوشنا ندر سرور و انیم
بویخ رکیب سنبل سکیب
سمن شجاد مسک خطار
نظ منیرک غره نیوک
سهر کزین در آنت دینور
ساعتی حرم مطرب خوش دم
باده اهر مشرد لاور
ای قدر موزون زلف توک مقنون
اوسته صیابی مست بلایین

در خادوم که فانی طلق اولیاد
در خادوم که فانی طلق اولیاد
در خادوم که فانی طلق اولیاد
در خادوم که فانی طلق اولیاد
در خادوم که فانی طلق اولیاد
در خادوم که فانی طلق اولیاد
در خادوم که فانی طلق اولیاد
در خادوم که فانی طلق اولیاد

در خادوم که فانی طلق اولیاد
در خادوم که فانی طلق اولیاد
در خادوم که فانی طلق اولیاد
در خادوم که فانی طلق اولیاد
در خادوم که فانی طلق اولیاد
در خادوم که فانی طلق اولیاد
در خادوم که فانی طلق اولیاد
در خادوم که فانی طلق اولیاد

برستان قواکی اغلغلی من لار زار : خورجی بیس بر غویس مطلقا

علاجی فرمایند

بن کیه قیوم کایت داد اولکن دلدرا . چو کله اولمشه فریاد اولکن دلدرا
عالم چه اولد رسوا آو اولکن دلدرا . داد اولکن دلدرا فریاد اولکن دلدرا
برگشتی اولن فرما اولد اولکن . برزق سب نازمه آرد اولکن دلدرا
قیسای عیاده بن جمان زار اولکن . داد اولکن دلدرا فریاد اولکن دلدرا
برون کوریه صفتن کم کوریه صفتن . معویون زرتجه لار سنا کوریه صفتن
دی ادرم کجا جور رضا کوریه صفتن . داد اولکن دلدرا فریاد اولکن دلدرا
چون بریشان ایملک اولمشه سنلاری . آه امان ایضا لاریک و کوریه صفتن
تشنه من سنجی اولد اولکن دلدرا فریاد اولکن دلدرا
شور لار شکر دوران البتر رهوی . کم و درسته بن قول کوریه صفتن
کچکله هر کجا ایست کوریه صفتن . داد اولکن دلدرا فریاد اولکن دلدرا
کره ترانی یا کوریه صفتن . صفا کوریه صفتن اولکن دلدرا فریاد اولکن دلدرا
دیول کوریه صفتن کجا جالی ندره . داد اولکن دلدرا فریاد اولکن دلدرا

خلیجی فرمایند

کوره کشت و کوریه صفتن خیال کلور . دون بلبل جانان صفای و ناله کلور
چو کوریه صفتن کلور . غریب کوریه صفتن کلور
کوره اری تو ز من کلور . سدراسی اکل نام کلور
کوره اری تو ز من کلور . سدراسی اکل نام کلور

کوره اری تو ز من کلور . سدراسی اکل نام کلور

خیال و سلوک شاد و خرم اولمشان . خورجی بیس بر غویس مطلقا
مکره و سلوک شاد و خرم اولمشان . خورجی بیس بر غویس مطلقا
عجبی اسم سناسیلر صده وار شهید . کوریه صفتن کلور
خلیجی کسب کال ایله کامل اولد کوریه صفتن . کوریه صفتن کلور

وای

مانا کوریه صفتن کلور . عجبی اسم سناسیلر صده وار شهید
پیشل کوریه صفتن کلور . عجبی اسم سناسیلر صده وار شهید
کلور کوریه صفتن کلور . عجبی اسم سناسیلر صده وار شهید
ای جان کوریه صفتن کلور . عجبی اسم سناسیلر صده وار شهید
اصح کوریه صفتن کلور . عجبی اسم سناسیلر صده وار شهید
جام شهید کوریه صفتن کلور . عجبی اسم سناسیلر صده وار شهید

ول

کچرین شفا قوریه صفتن کلور . عجبی اسم سناسیلر صده وار شهید
قریه صفتن کلور . عجبی اسم سناسیلر صده وار شهید
توریه صفتن کلور . عجبی اسم سناسیلر صده وار شهید
کوره کوریه صفتن کلور . عجبی اسم سناسیلر صده وار شهید
ایورد کوریه صفتن کلور . عجبی اسم سناسیلر صده وار شهید

نظایر و زواید

کلیه متن در خلاصه زواید است
مجموع اولادای حرم محترم
دری چند که از رسول اوی هم
گورن تا نشد و زلفت دهک
مگر اولدم ایضا کنیکل و کالم
سوزجان کورس کنک ارنه
لوتندانی کی یارکده زبانی
ایری و سله نظای دم آسان ایری

دای زواید

گوزدی جادویزی کی تاقی
ای کورس کنک ایست
ظانم اول سکر و طغندن
بوصی سواد استکل
اولمکل داغ چقدر شول

خلوقی زواید

خلوقی زواید
خلوقی زواید

نوشته ای بر روی روزنامه
شیم و تراست شاهد
استون قبلا و قلم
کون یوزلو کولج
بلور کج کل و لوط
عاشق و سوزنیک
ای خلتی چونم

کلیه دارم کین
تقدیر خا ایدیا
نه قلم بریم
بهر سوزنیک
ای بری سوز
کلیه کین
شیر و غنر
کلیه کین
دای کین

اید از دوسو آنچه که درین آله
 آید از جان الیچون مکرر آله
 اینست و برور جان صد تلوین
 سماره که سوره فاکل حلال ادر
 بنیاد هر چه صفا قوی بود
 بوزن اذنا و من کفی فی الخال
 اول آن که تاج سر اید و عالم
 آخر ایلون بغور یا یالی اید
 بر در قندره دیدم که بوستلک
 ضنا که اول رعایت صاحب حال
 نگار و کین بیکتار اعلی بن
 جعیتیم کفر که آشفته حال ادر
 بر کورن تکل فایه ادر سوال اید
 دعوی خست و مملکت و ملک اید
 دنیا که کرا این سخن اید و عالم
 بودیدن چو شاه و کرا انقا
 عالم بودیدن کرا این طلب اید
 چونم ندانی در پی حرم اید
 ای دولت اول کرا که غرض اید
 طوری خلیای کج فاعده مسلک
 لشکر کجا سمر بر لرم و در اطلال اید
 لالی فریاد
 آه که جسم فلک کی کوز اوله سمر
 دور دور بود که کوز له فاعلم نظر
 سینه در صفای تر که هر طرفون کورن
 مود کل در جسم ادره سر بری کورن
 فانی و صفیه ادری سوزده ن لیکن
 نبوه حصه اولام سوزم قصه و کلام
 بر سینه جام زین بر سینه گلین سیم
 حسن کج سایل کورن در دور
 حسن کج سایل کورن در دور

جان و دل وادی میاشکده تا تک استی
 نه نشان پیدا در انکدرن نه بو نکلدن اثر
 ده نه نه اول کجا را ایلر میان د لری
 قلم از اوار ایلر یعنی که کسب صفت کمر
 بویسه جنگنده لالی چیک و نشندن نفم
 جان چکشکده بلا دن اصی قلم چون
 دل و تا تک وار لنده برق اولیج اندی شک
 انشدن دیری بر سکن برق بره کلش اندک
 کوندن کون چکیز نر کومکی هر کون کج ماه
 سینه بیکر ز مهر و سینه سوزم و لرمش ک
 زلف و خالی نشن لعلدن ادر لردی عیش
 زلفی بوزد و دور دی خالی بکلدی حق نمک
 خال و خن کور کج روشن اولی کوز لرم
 یوزی کوزم نور در کوزمه خالی مرد تک
 بی سوزد کسه دک جان و کوز سینه سوزم
 جان روان اولدی سسکا جان سسکا اولدور من

کوز لون کورمه کورنده قاشق قشقی کوزلم
 کورمه صیادی نهان اولور چو چراچیک
 سیل شکستن طینهی لالی اولمیس
 سر بیگانه تیرنگ بری طین بری درک
 س
 شکارک سینگ ایچنده باتن پیکانی بولم
 نبات شاد در کولم که جانم جاننی
 دمانی کنی اچینی بیغ در این کورمش
 سویب در دل مفیس که کوم کانی بولم
 خطبر و کل رضا رو بسپیل زلفی کوردم
 ارم باغنده دلارک ارن بوستانی بولم
 کینه جان احسان امدی مرکز ولی دلم
 لنیند بوسه احسان امدی جان احساننی بولم
 چون اولدی قصه لیل و مجنون قصه سی کهنه
 لالی در دمنک بن یکی دستنی بولم

بسم الله الرحمن الرحیم
فصل اول در اقسام نفوس و آن چهارست ملکی حیوانی
 و نباتی و طبیعی آما ملکی آنست که قصد او بر یک چیز نیست
 و فعلی او بر یک جهتست و آما حیوانی بکمال نیست و غافلند
 در اختیار و آما طبیعی آنست که در فعل موافق نفس نیست
 و مخالفست در اختیار و این نفوس اگر چه در نام مشترک اند
 لیکن در خود جدا اند و افعال نفس آما مجسم است و آما در
 جسم و نفس را قوت خوانند و صورت خوانند و کانی خوانند
 آما قوتش بر آبی آن خوانند که از افعال صابر میشود
 آما صورت بر آبی آن خوانند که افعال بسبب شناخت
 او از صورت صادر میشود آما کمال بر آبی آن خوانند که
 از جنس خویش هتازستند و نفس انسانی را دو قوتست
 یکی قوت فعلی و آن قوت حرکتست و دیگر قوت انفعالی
 و آن قوت ادراکست و قد نفس کمال اولست بر جسم
 طبیعی را دو حیوانست بقوتش و نفس نیست بر جسم
 طبیعی را دو حیوانست و جسم نیست نفس را در افعال
 او و صابرست **فصل دوم** نفس انسانی آنست که

ناعلست با اختیار عقل در باید معقولاته کجی را اول است
برها کند و اختراع صنعتها و نفس حیوانی در باید محسوسات
جزوی را و عادت را با اختیار بچیناند و نفس را سه قوت است
یکی غایب و نامیه و موله اما عادی است که جسم را
چو از تجلی غدا افند مشا به جسم کرد اند اما نامیه است
جسم را زیاد است که اما مولوده است که از او مثل او
باید آید و قوت محرکه مرکب در جمله بدن و آنرا قوت
شیخی خوانند و آن است که هرگاه که خیال صورتی برید
آید آنرا طلب کند و قوت شعور آن است که طلب چیزهای
ناجیه کند و قوت غضبی است که بکس نیست و نفس را
ده قوتند دریا بندگی از بیرون و پنج از درون و آنرا حواس
عشره خوانند اما آنچه از بیرون است سم و لیس و شم
و ذوق و لمس است اما آنچه از درون است حسن مشترک
و خیالی و تخیلی و وهم و حافظ و حسن صورت دریا بدوش
و معنی و ادراک حس و قوت در صورت و ادراک
نفس و قوتش یعنی بذات و نفس انسانی دو قوت عالمه
و عالمه اما عالمه است که از هر ادراکات صورت و معنی برید

آید

آید اما عالمه است که از اول خلق شریفه برید آید هر
گاه که هر قوت قیصر غالب بود و نفس چون عالمه است
از اطلاع معقولاته آنرا عقل هیولانی گویند و چون او
نیاسته را در باید آنرا عقل عمک خوانند و چون معقولاته
کلی را در باید آنرا عقل مستفاد خوانند و عایت کمال نفس
اتصال اربع مرتبه است برای آنکه مانند عمل میشود درین
تربیت و نفس انسانی دو جهت است یکی عقل فعال و این
عقل نظریست و از او اقتباس علوم کند و دیگر در بدن او
آن عقل غلیب بدان روی فعل کند در بدن **فعل سوم**
و می باید دانست که در اکت نفس انسانی مجرد است
برای آنکه غیر ماده نیست و از اکت نفس مربوط است
بدنه مخصوص و آن حضور صورت است در خارج و تجرد
در ادراکست خیال بیشتر است از برای آنکه مفرد است
از ماده و اگر هم مفرد نیست از لواحق و فرق میان ادراک
در مراتب تجرد است **فصل چهارم** هر قوتی که صورت
در باید قوت جسمانی و قوت جسمانی را اجزای معقولاته
و الا لازم آمدی عمل چیزها بر سبیل کلی و فقیر واحد

وتم چنانست دوم تحلف ادراکیت آن وقت آمانست
مخارج است و آن هاست زیرا که بی صورتی که در آن
توسعه بدید آید که آنرا در خارج مثال نباشد **فصل پنجم**
نفس انسانی مدرك معقولاته کلیتست و هر چه چنانست
مجموع بودیم چنانی که اگر جسم بودی منقسم بودی بهم و در وقت
و این همانست برای آنکه مطلق کلیتست و اگر جسمانی
بود اما در مجموع بدن حاصل بود و یا در بعضی بیله تقوی
لازم آمد که منقسم بود بجهت انقسام محل پس لازم آمدی
و از افعال نامتناهی حاصل می شود پس جسمانی نبود
فصل ششم در بیان نفس انسانی را استمداد است از
محموسات خارج از کلیات و جزایات و معانی مسترک
و معانی خاصه و ذاتی است و خصوصیات و عمل و وضع و تألیف
و اخبار می شود پس بدن آلیتست در تحصیل آنکه گفته شد
و چون معقولاته کانی بود حاصل کرد مستغنی شود
از بدن در اکثر اوقات و چون مقصود حاصل شود
آلت را ترک کند **فصل هفتم** در بیان ادراکیت نفس
بذاتیت نه بالکنه که اگر باکتی بودی منتج بود ادراک

و آلت هم زیرا که جمع واسطه نیست میان او و میان ذات
و آلت نیز اگر ادراکیت بآلت بود لازم آمدی حضور
آلت در ادراکیت مدرك و نیست چنان وجه **دوم** اگر
ادراکیت نفس بآلت بودی لازم آمدی از وقت تولد
فترت آن ادراک و نیست اگر سالی که بر چون ادراکیت
نفس بآلت نیست پس چرا خون بر بدن عارضه شود
علوم نفس مختل میشود **جواب** نفس انسانی را آلت
بجانب بدن و آلت نیست بجانب ملکوت و چون در
بدن عارضه حاصل شود بجانب بدن بکنی ولیکن بکنی
فناوش نماند و الا محتاج شدی بار دیگر تعلم نیست
چنان و چون نیک بجهت مشتغل شود نارنج شود از
جهت دیگر **فصل هشتم** نفس انسانی حادث است
سرد شده بدن زیرا که اگر پیش از بدن موجود بودی
یا متکلیف شود یا واحد و قسم اول محالست زیرا که
نفس منقسم است یعنی پس کثیرا و جزئرا نیست
و قسم دوم هم محالست زیرا که بعد از ابتدا که اندران
لازم آمدی که تصرف او بر اندران بر سبیل صورت

و آلت

بودی و نه چنانست که در عالمیت و جاهلیت مساوی
 نیستند و با استعداد بدن نفس برو متصل شود از راه
 صورت تا بتدبیر کند تا تدبیر کند بر آن و از نفس و از بدن
 بپدید آید وجود نوع بدید آید از ایشان افعال خاص
 و این نسبت علایق الهیست در حق این موجودات
 که ما در وجود آید معطل نباشد **فصل پنجم** نفس انسانی
 باقیست بعد از مفارقت بدن زیرا که قوام نفس
 متعلق نیست با بدن بلی متعلقست بواجب صور پس
 لازم نیاید از بطلان جسم بطلان نفس **فصل ششم** انتقال
 نفس از بدن بدین دیگر محالست زیرا که استعداد آماده
 اقتضا در طریقت نفس کند از واجب صور و فیض واجب
 صور بر اجسام بر سمیل و جو نیست پس هرگاه که بدن
 حادث شود لازم آید که نفس تعلق کند به و از راه
 صور پس اگر انتقال نفس از بدن بدین دیگر جایز بود
 لازم آید که اما جسم حادث خالی بود از فیضان واجب
 صور و این محالست **فصل هفتم** حکم فیلسوفانست
 نفس یک جوهرست و قوای دیگر در تحت تصرف اویند

۱۰۶

جواب نیست از جانب انسان اما چنانچه که هست از
 جانب قابلیت هر کاه که مرتفع شود متصل شود بر
 نور این علوم و سعادت کامل نفس چون زینت بود
 چو اساس و بر امور کماست مشغول می تواند که اینها
 در حال بیداری و بر این قبضات علم چنان حاصل شود که
 دیگر آن را در خواب و اخبار معنی است که از دیوانگان
 صناد است سبب آنست که مزاج و دماغ ایشان از حال
 طبیعی متغیر میشود لاجرم ایشان را در معیبات اطلاع
 می افتد و از آن خبر می دهد و هر که در ساجدی مشغول
 شود تا از خواب بیدار شود فارغ نشود از غیب چیزی تواند
 داد آن زبان علم سر نیست از علوم بزرگ **فصل چهارم**
 نفس انسانی را امارت در عالم کون و فساد زیرا که
 چون نفس را صورتی صورت شود بیدار آید بر طبیعت از
 نفس در بدن از حرارت و حرکت چنانکه تغییر لولن در
 شعوائیات و غضبیات و این اثر طبیعت است که بیدار
 آید از نفس در بدن و اگر چه نفس مفرقت از بدن
 بماند و برادر عالم عنبری میماند نیرت عظیم است و بکلی

و هر که

سید شریف خواجه محمد بن محمد انصاری رحمه الله علیه

بسم الله الرحمن الرحيم

الهی این چه فضلست که بروستان خود کرده که هر که
ایشانرا شناخت ترا یافت . و هر که ایشانرا یافت
ترا شناخت . الهی تو در غیب بودی من هم در غیب بودم
چون تو از غیب بدر آمدی . من بجنب بدر آمدم . الهی اگر
بدعا فرمانست . تو فرقه را چه فرمانست . الهی اگر ایس
آدم را بداموزی کرده کنم آدم را که روزی کرد . الهی نه
نطالی که گویم زبهاره و نه مرا بر تو حقیقت که گویم بهار .
الهی بر اول برداشتی . به آخر فرسنگزار . الهی خاطری چه
جویم . و ناضری چه گویم . الهی من نپداشته که ترا نشنم .
کنون آن پنداشتم را که آب انداختم . الهی اگر کینت
بر عهدتاجم و اگر بگردار دست برینته و عورتی حاج . الهی پران
از طاعتی که مرا به عجب آورد . مبارک معصیتی که مرا بعد
آرد . الهی عاجز و سرگردانم . ترا چشم دانه دارم . و نه آنچه
دارم دانه الهی من اگر تا بنتم تو بخون کن . و کو تو بخونی منم
مکن . الهی اگر بردار کنی رواست . بهر دم کن . و اگر بدین

دوستی

فروستی منراست از خود دور کن . الهی گناه در جنب کرم
توز بونست . زیرا که کم تو قیدم و گناه که نونست .
الهی اگر بعد از آنکه مرا می سوخت و درخ کرد باید آرایش
اورا . الهی اگر خواستی نواخت بختی در کباید اسایش
اورا . الهی مکن این چراغ از نور ترا . و مسو این
دل سوخته را . و در این پاره دخته را . و مران این
بند که سوخته را . الهی تو چه و حاج . منج میبست
منج . الهی کبار کو بی بند من . از عرش بلند خیره من
الهی هر از تو نرسند . و بعد از خود زبیرا که از تو نیک
و از بعد از الله بید . الهی کنی کیم امید بر آن تمامست . چون
کم تو در میانست . نا امید حرامست . الهی طاعت
فردودی و توفیق باز داشتی . از معصیت منع کردی
و بران داستی . ای دیر ختم زود داشتی . آنز مرا از فراق
بگذاشتی . الهی با نیت و اتم امینم . آن روز که احاشتی پی
نهادی . می داستی که چشمم . الهی چه بید بر خودی لرم
مباد که آنچه بیدرم . الهی تا صبر بر سر آمد . و بیکه هر ها
بسر آمد . الهی با نیت تو آرزوی حاجت . آما دریافت

تونه بمباروی ماست. الهی من کلم که ترا خواهم چون من
از قیمت خود اکام. بلا از دوست عطاست. پس از عطای
دوست ترمیدل خطاست. دل رفتم و دوست با فیه
بادشا هیست. و بی دل دوست از استن مکر هیست.
درویش آب در جاه دار دو نان در عیب. نه بذار در سر
دارد و نه زرد در جب. گفت نوشیست هر زهره و نوش
زهر است هر نوش. هر چه بزبان آمد. بزبان آمد فریاد
ازین معرفت رسمی. و عبادت عادلان. و حکمت تجربی
و حقیقت حکماقی. نفس است و قول خلق زار. جلا
حقیقت کفتم بیکبار. محبت با محبت تو نیست. عاشقی با
یک بلا در پیش و دیگری در کینست. محبت در کوفت و
محنت چراب داد. ای من غلام کج خوش آمد خوشی را
فرا آب داد. دست و پای عبد الله به خام بسته. به که
با خام نقشسته. چنان نمایم با منی. یا جهان با منی که
نمایم. اگر شریعت خواهی تبانیست. اگر حقیقت خواهی
انقطاع است. باقی محمد صعد است. درویش چینیست.
خالگی بخت. یکی برور بخیز. نکف پای را از دردی.

این معنی است که در این کتاب آمده است

نه نرک کارست و نه به نرک این کار نیست نه نرک
بلا نیکو بود نرک در میان بلا او بود هر که در وجودی
نیست سقر است هر دست که در وجودی نیست
است دوست را از خانه بیرون کنده اما از دل بیرون
کنند این کار بدل آگاه است نه مخفی کلا نیست
ز دیدار شناخت نیاید یکی دیدار بقدر شناخت آید از
عارف در جهان انسان نیست زبانی از معرفت انسان حکم
اورا جان نیست عارف از انکار منکر چه یال نه در دریا
بزبان منک بلید و نه ساکت گفت دریا پاک بوالحسن کنی بود
پنهانی کله آن کج دست خرقانی اگر داری مگوی و اگر
نه داری زوق مگو اگر داری مفروض و اگر نه داری
مخوش اگر چه عالم با کیز در جاع میل نبرد اگر چه عالم
آب کید و امن مقرر نشود بوجهل از تعبیر می آید اولی
از سخنان کائنات دست و کله بجهان این کار هرگز
بوست این کار کائنات است و انکار مکن که انکار
شومست انکار مکن که انکار شومست انکار کشته
ازین اسرار خردوست کاسنی اگر چه سخت در بوستان

۹۲
رحی اگر چه کسی نیست از ملازمان دوست است و ظلم اگر چه
بسیار شعد بسا آید ظالم اگر چه چاره بود بسرا آید
اگر بر روی آب روی خشی باشی اگر بر هوا بر کسی
باشی دل دوست آرتا کسی باشی بگوید کسی بگوئی
مستی به بهی مستی خدا را کی برستی حقیقت
دریاست شریعت کشتی از هر یا بچم کشتی نماز
کذا در آن کار سوره زنا نیست روزنه و ایش صریح نمانست
چ که از دل تا ساقی جهانست دل دوست آوردن کار مشیه
ردانست چو از جود ریاست بخیر چون جوی
پس در باز در با جوی نه از جوی اگر عارف به بخت خود
نگردد به طهارت موقیش شکسته شود اگر در پیش بخیز
چندای دگر از کسی چیزی طلبد در اجابتش بسته شود
علی که از قلم خیزد بد است کز و چه خیزد عالم نیست که
آید بودل بنده ریزد یکی هفتاد سال علم آموخت چنانی
نیز وخت یکی هجری بشید از آن یک حرف بسوخت
تجلی خدا ناگاه آید ولیکن بردل آگاه آید نابرتن و مال لری
حقا که چیزی نیرزی از روش تا بشری چهر را غلظت چون حق

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

احقر و عبد الله و اسخو جم بدر الدين مشنوی خون اید
تو ایت العالمون کتابین مطالعه ادرکن تصوف علمونک
اصطلاحین بولدم یواصطلاحی بلیندر چون اشبوار اوتونه
یزدم مطالعه اذکر بوقومک اصطلاحین بولب ذوقک
اولدقنه بوقهیر قاتمه کتاب اوقعدن اذقیما اقصونه
علم علمک جمله علمونک صفوندر تکرری انار نول حلیم سدر
سید لانیبا و المرسلین محمد مصطفا صلوات الله علیه بویلم
خبر و بردی که العلم علان علم الظاهر و ذکر حجیم ایمه عالی شایسته
و علم الماطع و ذکال العلم النافع و حجیم علی الحقیقین و مراد
باطح علمدن تصوف علمه که انون تانیری باطن صفا
در و کولکل تقویسته شخصی در حصول کولکل صفا سدر
کدور اندان و شهنانان و نمسک تزکیه سدر مذموم
اخلاقدن و جوار کل مواظبتدر طاعت اوز سدر
و مراد قدر نجات ربانیه خلوات اوقاتده و عالم
دنیا کل جاهدن آدنیه و ابلیس مسخره و شهوت اسیر و یلم
آشر لامر بوطا ینونک سلکته منحظر اولب جذب

اهلذکر

اهلذکر اوله زقفا الله تکلی السعادت و داود علی ک ابو
حنیفه الصوابونک اولوسدر رضی الله عنهما هم علم تقویونه
و هم علم فقهه کمال در حسن بولشدی برکول امام اجنبیه
انکا ایندی یا داود اما اذاه فقهه حکمتها اول نسنه کم
درین ینونک ادا بیدر آلاتدر حکم المیدک داود ایندی
در حق نه فالدی ایام ایندی العلم به انوکله انش الملک علمه
کتورک قالمش در داود ایدر که بر میل دلومی بغلام حکم
اورتسنده اوزدم سوز سوز سلیم بنوم حضور و ده فقی
مساکین سولیشور لاری بن سوز سولیکه و حجت المکرم
سولیکه چهر دکله صومندر صدون تکاید کبی کوردم بویلم
مجادله اچنده اولیزم عزت قلم و بود لایله صفا سبت
تقدم و حیر حسنتم رضی الله عنهما حتی لظمت تقدم و قاضی امام
ابویوسف سغلم اعراض اقدم ایندم نرم استادمزه قاضی
اوردر لرتا قاضلی قبول ایدره تاز یانه زحمن قبول ایندی
قاضلی قبول امدی سن تاز یانه زحمن کوردم انحصار
قبول ایندی بر کسی که استادن مخالفت ایدره بن انوکله
سوز سولیم ازم چون بوعلمی قدر منزه لقی ظاهر اولدی

لیس الذرع و سید کونین علیه السلام ایستش در کرمش لیس
اصوف دوق قلب یعنی هرک پیشینه که کوکلی رقیق اولی
بر انا تره صوفی خشنو نغمه و خشنوت رقیق پیشق نسف
لرک خمد در یعنی اول مقدار چه که تن صوفی خشنو نغمه
مندی اول کوکلی پوشش رقت بول و دقتین صوفی طوطی
و چون بو طایفه نل صوفی تنوک لباس صوفی بولار و سینه
لر نوک و صوفی غایت صفاده کوردلر بو طایفه صوفی اول
مسئله چند رضی الله عنه اید الشرف کلیم فی التوحید قول
صدیق رضی الله عنه سبحان من لم یجعل لخلق سبیلاً الا حقیقه
الا بالخرز عن معرفه بحر معرفتدن معرفتکل بولی بحر اولی
صدیق اکبر کل رضی الله عنه اشارت اکاد که معرفت کسوفی
حالی نوک بدایتده اولی نغمه ضرور اولی و اختیار عارفان
که بحر متحقق اولی و بحر همیشه موجود دن تو بر معرود اولی
کلندر کورن من تا بر کسئی قادر اولینیم طوره معرفه قعود دن
قیامه عاجز دمر لرجون العیاض بالله معتقد و مؤمن
اولدی اوتز معقدن طوره قافرا اولدی عاجز کلمدی
تعود اکا بحر ضرور اولدی و بحر قدرت متقابل استه

اولی

اولی و یورده قدرت کندی و اول قعوده مضطر اولدی
قدرت زوالیله قعود اوزر نه بحر ثابت اولدی بولجان
تا معرفتکل طالب مصون عاتوک ایا تنده نظر ارمعارج
کاینا تده سفر قلمور هنوز کسب و اختیار باقی قالمش در
چون مطلوب مشاهده اتدی معرفتکل عینیه دوشدی بی
بضاعت اختیار و قدرت انذن ضایع اولدی بو مرتبه
معرفت ضروری اولی نه ارتوافق استینه نه کزوی انذن
چکه بیلیم پس متحقق اولی معرفت و مجرد لیس البحر عن
درک الادراک بو اولی العلم عند الله و هو علام الغیوب
مسئله الصوفی ابن الوقت نه معیندر بحر آب
بلکل که زمان منقسم در ماضی و مستقبل و حاضر اوزر نه
ماضی کچمشه دیرلر و مستقبل کلسیه دیرلر و حاضر وقت
دیرلر ماضی نوک هیچ وقت یوقدر و مستقبل نوک هیچ حکم
یوقدر و حاضر وقت نوک هیچ توققی یوقدر و بو معینده نه که
خلیل احمد ددی امس فزما ت والیوم فی التزیه و غدا
لم یولد ایدر لکه دونه کون اولدی و بو کون نوزعه در کلمه
او غایتی کب رجوه در هنوز طوعندی بو رجوه معرفت

اولی

اوله که وقت بربرنج اوله که آن زمان آره سنده برطف
ماهی برطف مستقبل کند و که وقت بربرنج الزوال در اما
کثیر التقه سا کلک منبر بولدر اوله که بر سا کل بر وقتوک
بازارنده و بر نفسیه بر دولت بولدر که جمعی عی اول اول
حیاتیه اوله و بیضا میرک صلی الله علیه و سلم اشارت
بوکار که بی مع الله وقت صاحب وقتوک کتر دولت اوله که
ماهی تحسیر ندان تورلیش در که **الفارسی لایدرک** یعنی اول
علا در مستقبل کی انتظار اوزرنده که موت اهر در مسله در
پس هر نفسیه اگا کی راحت ایزشور شویم که **سومشدر بیت**
صافیان در پی و عید کنند عکبوتان مکن قریه کنند
بوده معلوم اوله که القیوف ابن الوقت در اول صوفی قوی
اعلی در ولایت بولدر و لیکن ملازمت بولدره وقت
کور در که کشی قویسن دن کسلور اول وقت سیف الوقت
کسلون قلم بولدر کسلور که چون کیه و کیه بهر تیه صفات
کرو عودت اده و بر جماعت مبرده ایه تشبیه انشالله
اول وقت مبر در یسحق و لایحق و وقت بر اکی مثالدر
ستی آذ آذ کسلور و لیکن بالکلیه دفعه یوخ ایلماز

۹۸
مسلم حال ندر وقت ندر حاله وقت اورتسندو فرق ندر
بلکل کرک در **جواب** بلکل که ارباب طریقتوک تا بشری
وارد انوار عینندن کندو اوقا تنه انلر و ک کوکلونک
صفا سی حسنیم اول سبیدن اول سبیدن احوال در لر
که کلور اکلفز نسیم شاعر لر بیورمش در **شعر**
لوم تجل حاسمیت حاله و کل ما حال فقد ذ الا
انظر الی العی اذا ما انتهی یاخذ فی التقصی ذ ا ظال
وقت آینه کبدر حال آینه کل شعلنی کبدر حالو کل تجل وقت
و قتل مدور کی کوکل در و حال کی بر برت و در در که ادر ال کل
اولا اما انکل زوالن صکره انار اوله که مرید ظاهر اوله
تولقدن اضطر ابدن کوکل قینیه معندن و قضا نین برتوقن
بولدره نایع صعقات و خارج حرکات کب بر حیلد حالو کل
انارندن در معنی ندر حال کی ذ انندن کل شیخ ناقص
کامل اولینجی بو اناری سبج فرق ایلمز مشنگلر **مسلم**
علم البقیلیه یعنی البقیه اورتسندو فرق ندر بلکل کرک در
جواب طالبو کل کوکلونک منبر لری و ادر در چون بیان
و دلیل بولندن بر معلوم تعلیم ادر ال اده لر اوله منزله

علم الیقین در لاجون اول معلول صفات اول کائن بصیرت
کوزله مطالعه فلک را کاعین الیقین در لاجون اول علم فکری
کوزلویری کوکل صفت اول آنک نقش نین اوله که
حق الیقین ایدر علم الیقین ولایت کوکلر وعین
الیقین سراسره سی علم الیقین ایچنه در وحق الیقین
منزله کاهی خاص لیا فی در علم الیقین کوکل حاله وعل الیقین
کوکل هیله سده وحق الیقین کوکل نهانیده **وآتم فی الیقین**
فتیح بام برک العظیم **مسئله** خاطر نجه در و فرق خاطر خاطر
اور نسنده نجه در **جواب** کوکل ادر اجات حسیه حقی
حرکات واردر که که خاطر در لیر بریلوک دخی و قیام در لیر
اول جمله درت قسم اوزرنه در خاطر نفسانی و خاطر شیطان
و خاطر ملکی و خاطر ربانی و هر یونک نومه قرآنکلی آیت
و مصفاکی علیه السلام اخبار ناطق در نفسانی خاطر
هو ارحمی ایدر لیر و شیطان خاطر و سادسی دیر لیر
ملکی خاطر الهامات دیر لیر و خاطر پراتیه القا دیر لیر
و آما فرق الیکی و خاطر اور نسنده دشوار در خاطر
اول کشدن که آنک کوکل دنیا مشاغلیه طولمتی اوله

مشایخ

مشایخ اتفاق بونک ادر نه در که هر که حرام اقبیه فرق
وسوسیه الهام آرسنه ایلیمه ولیکن بو قدر دمل اولری
العموم که هر خاطر کوکلنه انکار وجود و تکبر لک اوله اول
و سادس شیطانر و خاطر که کوکلنه لذت دنیا و هوا
و شهوت نفس اوله اول نفسک هوا حسنه قدر اول خاطر
نفسانی دیر لیر و خاطر که کوکلنه طاعت و ایمان و صدق
و علم و حکمت و زهد اوله اول خاطر ملکی دیر لیر و خاطر که
کوکلنه الیهوک عظمتوک و ازلقی و عین تربیت و اول اوله
اول خاطر الهی اولنوک کوکلنه دوشرم القا الیهیدن اوله
مسئله نفسلم روحلم دلم ستر اور نسنده فرق ندر **جواب**
نفسک حوق معاشی واردر آما بو توکل اصطلاحه نفس
عبا ندر شول هوا کس تو نسندن که اخلاق برابر لغو کلمه
شهرت و غضب و ریا و تفکر و رضا و کین و بولره بلزک
قال الشیخ علی السلام اعدا عدوک نفسک الی بی جنبیک آما
روح عبا ندر براعیان لطیفدن که موذعده بر کثیف جسمه
حق تما لا آنوک وجود حیات یور و انسان روح دل حسنه
بیله عبا ندر بو کسی اهلک مخلوقه در جل جلاله اول جهانده

کی روح جسده اعادت اده مشابته و معاقب کسی فی بیل
اولیفته و روح کی کیفیت تحقیق خلقک علمدن کن لو در خلق
الروح من امر ربی و اما کوکل که دین یولونک طایله نکل بر مایه
بو توکل طرقتنده عبارت اول لطیفه نکل حق تعالی بو مشغله
قومند که آدکل ای بد کل آرسنده در سوزیکه که بغایر علی اللهم
خبر و پر که آن **فی جسد آدم لطفه** آندن صکره دید که الا و حی
القلب اما اگر چه است پارسیله اختصاص و ار در اندل شزه
دکله تقدیر باقی قبضه سننه مغلبه قبضه بسط او رسنده
که قلب المؤمن بین اصبعین من اصابع الرحمن یلقها
کیف یشاء و اما شکل صنوبری دکله بلکه آنک اجنده بیروز
ذکر که تعلق محبت الکی آنوکل بیل در شعرا دشملر **شعر**
از ان گوشت راجح بری دارد • که شکل صنوبری دارد
آخه دل کوفته و را هیجا • روی بر پیش سگان کفی از ان
آن بود دل که در وقت هیجا • نفع نمی خذد انور و بنا شد
و اما سلفه عبا رتیر کوکل مناجات حالاتنده آنظر بیل
نور معوضت و سینه سبیل که در دشملر کوکل بر یونک قافی
کبدر و ستر اول یوز کده نقش مثال کبدر که تکدی ان او کله

بوسری کسب بیلر بیلر الله الله و اخفی طریقت پر لری ایرر
کوکل معرفتوکل محلی در روح محبتکل محلی در و ستر مشاهده نکل محلی در
ستر وحدت لطیفه نکل مولانا بو در قدس الله العزیز **بیت**
از ستر خود و ز سر بسره واقفتم • سر بسره چون دلکند ستر تو همچون زبان
روح دادن شریفه که مشایخک محقق لری بیل سوز بو معانیده
هر چند که نطق نطق بو معانیوکل بیانده نکل کلور و الله علم
کتابتین ذلک الا یعلم من خلق وهو اللطیف الخیر **مسئله**
بولیسن نوری ایدی که ذلتون مهربان رحمة الله علیهم ما صوردم
ذکر نکر ذکر او در ذکر دن غایب اولاسن ان دن هکره **بیت**
آلا آتی انساکی اکثر ذلک • و لکن بذالک تجتجی لسانی
غیبت و ذکر کسی بر بر لم متناقض در مقصود آنوکل بو
سوز نکر نرا اولم **هم آک** بلکل که ذکرک دست مقام ارده
اول دل ذکر در غفله و آنوکل کب ذکرک قدری اولیه
الاولی علی الایب و الله خالی کنجی ذکر کوکل ذکر در و
مراقبه بیل و تکفلم الکر بر خط ذکر ایما سن کوکل انکار
و ادیلر نه دوشم سر کرده ان اولم او چینی ذکرک استیلاسی
اولم کوکل او زرنه دیاسن کو کله نقش اولمش در چمدله

دشملر

بردم کوی کونوری بلیکسان شو لیکن شبلی ایبراتی تسلی
لحیة و ایبراتی الزکر ذکر لسانی در دخی کویکل استغراقی در
ملکوتک مشاهد صند شول حدلم که کند و دن و ذکر دن
غایب اوله ذنونک رحمة الله علیه اسارت بودمقال در که
الذکر شبیه الذکر و بعضی مشایخین بویتوک تعبیر نوه و شد
که و ذکر بر یکی اذا نسبت ای اذا نسبت نفسک و الخالق
کلام یعنی شویله یاد ایله الملهکی که کند وی خلا یقله بیله و نوه
ذکر حالده و بودیج داولر که بو معنونک چشش شعرا دانه ششدر
شویله که منقی ایبر فشغلت عن زرد السلام و کان شععی
عقل کل **مسلمه** کور سایل سوال ادر سه مقاب ندر **چرا ب**
مقام اولر که ساکن بو منزلان بر منزله طلبه عجا عده
و ریاضت کببیله نقل ایله و شرعک ادا بیله منتهی اولم هر
مقام که ایبر شور اول مقام دن کجیه تا اول مقام موک
الحکامن بر نه کتور میخیز اندن از و که هر ساکونک کتور
یوقدر انا بیست یوقدر و هر کول که زهد یوغشم و رح یوقدر
و هر کول قناعت یوغشم توکل یوقدر هر کوشوکل که بو
اوصاف ایضا یوقدر اهل مقام دکلمر و مقام بعضیم قائمه

دیر لمدخل کسب ادخال معنسه مخج کسب اخراج معنسه
و هیچ ساکن کرکز که بر مقام دن اقامت ایله الله تعالی
دستور اولمیخیم **مسلمه** صبور لر نه که حال ندر **چرا ب** حال
اولر که کویکل بر خوش ذوق یورنه ناکها فی اول حال اهل
بردم خوش وقت اده یوزیرل اولر بو حال اهلنوک اراد منسز
بخیر که کلدیوی بخته کور نعتی عمو اولر بو حال حال
اهلنوک حکیده اولیه کلدر که ذوقناک اولر کند که خر و نا
تله بو حال اعتبار یوقدر حال اهل حال حکوم اولما بخیر چون
بو حال حال اهلله پایبار اولدر که اوک اولویم دیر لر بر ططر
ظواهر اولر کور یوخ اولو استحقاق حضور احوال ایبر شمش
اولر پس اول وقت که دایم اولر که احوال دیر لر که دایم
ترقیده اولر حال دن حال بله انقطاع که هر حال ثانی اولر دن
یک اولر بو علی دقایق ایبر رحمة الله علیه رسول صلی الله علیه
وسلم قولونک معنسه کی الله لعان علی قلبی حتی استعق
الله فی الیوم سبعین مره رسول حضرت علیه السلام دایم
ترقیدی کند و احوال دن بر حال دن یوجر بر حال دخی
ایوشد که اول ادنی مقامه نظر ادر در نسبت اول علا

مقامه استشفار از دردی حسناست لا ابرار سیات المقربین
 ایول که ایلولی بیماروگ یا نلو غدر شیخ چند بیور بیت
 طواری انوار طوح اذ ابدت . نظر کتانا و خیرین جیبی
 ایدر کلبلر نزلور بربری اردنجه طوخون باشلم کزنولار
 اشکاره اده و خیر و بره بنوم جیبته چون مسلم الکر سوال
 ایدر که تبصن و بسط ندر جواب تبصن بسط الکره انقدر
 که خودن و رجادن حاصل اولر پس عارفن تبصن خوف
 منزه لسنده در و بسط رجاس منزه لسنده در و فرق تبصلم
 بسط و خوفه رجاس اورتا سنده اولر که خوف بر کلاجل
 نسنده ندر که دایم عارفن آئی دلر که اگا ایشم قوتندن
 قورقور که اولر که کلیم یا بر مکروه نسنده قورقور که اگا
 ایشیم رجاس دخی بوخلاین در مجبوزن ایدر دوزن کلاجل
 مکروه ندر قورقور که تا که کلیم و آس یقین و بسط
 اولر که سائل بر بسط ناگاه آئی رام اده کندون قویم
 بسط آنک معلوب اولم بوقت صاحب بسط کول که
 کندوی سقیم ابدنن تجاوز اتم برهیز قلم که عظیم
 خط هتکا مدر اولما که اول بسط و کشاده سببیکر آئی

طایفه

طایفه کندو مقامندون دوشه المصون علی خط عظیم
 بودنن اوتوی دمسلم که تعف علی البساط و آنک
 والبساط ایدر طور بساط اوزرنه یعنی مقاملدن دوشه
 حدوی کلیم و برهیز ایلد البساطدن یعنی کسنا نطقون
مسئله اگر سوال اده لکه حیثیت انسن ندر جواب
 انسن حیثیت بوکی حالت تبصندن بسطدن بوجه در
 پر نور بوخلاین حیثیت دخی تبصندن بوجه در انسن
 رجادن بوجه در حیثیت اتری تبصنت در مجر و انسل
 اتری صحر پس انسن اهلی ایقدر و حیثیت اهلی سر
 مست چر کندون غایب در بوکی حالت بر برهنه نمایاندر
 انسن اهلی کمنتر مرتبه سی اولر که اگر آئی یا نر اوده
 برا غلر کندو نسنده که حلقه دار در مشوش اولم و غیبت
 اهلی ک ایچ مرتبه سی اولر که حین مخونه که کندون
 غایب اولمشدر بلک یوزنه ترشوق قلم چلر سکل اگا اعلیم
 حیثیت و امن حالت اگر چه بزرگوار در ولیکی حقیقت
 اهلی قنده نقصانده اندن اوتور که بوکی جانب سائل
 خوله تغییر نم تبدلیند بسبب در تجلی جانی و تجلی حلای

سببیه که تخیل حلال کلور سالک حواجر و کاه تخیلی جان
کلور صحیح بقدر و اهل ممکن مرتب پس بوکی حالتان بر
آنرا عین و وحدت موجود را آنرا و ک هیئت انسانی
فراغت و اراده علوی و اراده لر و هو آینه سالک بوکی
حالت وجود مرتبه منتهی بر شده که تورات **مسئله** اگر سوال
ایده که تواجده و وجود **بهر** تواجده وجود کند و
چگونه اختیار که بر نوع و تواجده این حال یوقدر
و وجود من تواجده اهل و وجود مسلم و کلام انزل او توی که
تواجده اهل هنوز تکلفه و تحقیق این بر قدر و بعضی
و مسئله که تواجده علا بقدر مجرد اولش در ویش اره
مسئله که مترصد اوله بو معانی بلی چون رسول حضرت
پیور صلی الله علیه و سلم **اکنونان** که **تکون** و **تباکو** اغلک
پس اگر اعلی که کند و کزی تکلف اغلک حکا بیست
مجدد بر دن که ابتدای بن جنید قنده بدم و این سرورق
آنره بیدی و کلا ملاردن دخی بر تو ال واری آنره تو آله
مشغولری این سرورق طور سما شروع ابتدای خلقی
تواتری جنید سالک اولد او تری بن ایندم ای حضرت سنی

ساعت

ساعت که رسکه جنید بکا اینکه **تروی** **الجمال** **تخصیها** **باجامده**
و هی **تشریح** **السیاب** پس دو تری جنید بکا ابتدای یا غیر
حرکت اشک بن ایندم که یا مختصر چون بریده که سنوکل
کب بر اولو حاضر اوله بن ساعت که ریب وجود ظاهر
اندم چون یا لکن اولدم و عدم ظاهر امکان چون تواجده
جنید اشکدی انوک تواجده انکار تقدی تواجده وجود
طلب امکانی زیرا تواجده اهل و کلام و وجود کلام و کلام
مسئله اگر سوال اده لر وجود **بهر** وجود اوله **کام** **فاد** **رذات**
غیبته سن تکلف اقدین کوکل که قولنامه سنی تکلفه حرکت
کتوره و وجود کوکل او را دن حاصل اوله کو یا وجود بر
مشهد و او را دن آنک آنچدر پس کوکل که ورد بو مشه آنره
و او را یوقدر و رد من وجود از سر اهل تحقیق که وجود
دمزلر بلی اکا تواجده بر لر زیرا تواجده تکلف اوله
و وجود تکلف صغیر اما وجود وجود مرتبه سندن بر وجود
و وجود تشریح اوصاف دن سالک اوله پیچ تخیلی انز
انزل از کو حقیقت سلطان تخیلی ایته که جمیع اوصاف
نشری فانی اوله اوجمن نوری ایر بن یکم نلیر که وجود

فقرا رسیده تا مشتم حتی بودم که کوهی پیروزم و چون
کوهی بودم حتی یا و قلوب پس تو اجد بدایت
وجود نهایت و وجود میان در بدایت نهایت
اوستاد بوعلی ایبر تو اجد سالی مغلوب و وجود حقیقت
دکنه غرق قور و وجود فانی از بول بربری آر دخی تر
تبلیم در اول تهود در انزل و دود در انزل حضور در
انزل وجود در انزل نمود در انرازه وجود حاصل اول
خود وجود استون هم صحرار هم صحرار هم صحرار حال
آنکه بقا ستم سبب اوله خونک حال فنا ستم واسطه کلم
و بواکی حالت دایم بربری آر دخی ساکنه کلور بولک و قهر
روایت اوله ایته پیغم دخی برکن ساعده بود پیغم
اروکن بر اولو کوهلوا پیغم وارو پیغمی کوهلور تو پردی
بن جفکس آینه یا پشم سیران یرنده طور غرم که اصلا
حرکت ایده من اولی تبت تبت دیو جا غدی اهام
ایبر رحمة الله علیه جفکس غلبان حقدندی کوهلی آغی
تو پردی بولک حقلیدی آنک چون جفکس ساتن آتوی
حرکتان منع ایدی پس حقون اولن تو تلم حقله اولن تو

ارائه

آره سنده چوق فرق اوله اما چون آنک اوزر نه محو غلبه
اده آنه نه علم نه عقل نه فهم نه حقیق فالیه با کلمه سلرب
عقل و موضوع العلم اولم بوکن حتی آنک وجود نهایت
اده وی سم بی بصر الی آخر حدیث **مسئله** اگر سوال
اده که جمع تفرقه **نذر جواب** لفظ جمع تفرقه چقدر کلور
بوطا یشون کلامنده اوستاد بوعلی ایبر رحم الله تفرقه
اوله که سکا منسوب اده اول نسف حالان احوالان
مقدمات و غیره اوله جمع اوله که سندان کیرو اوله
سنو کون عند الله جمع ایه **له ما عندکم یفقد و ما عند الله**
باقی عبودیت سالک کسب و بشریت احوالنه لایق
اولن نسف تفرقه در اول نسف که اغانوک خلاصه در کردار
جستندن و افعالون زیده سدر اخلاص یوزندن ایوا قول
کلام طیب که آنک حضرتنه متصاعد اوله جمع در که الیه بعد
الکلام الطیب و العلی الصالح یرفع تفرقش جعلی بودنی
مرتبه سدر انزل اتروک سالک ما داکم کنوا افعالنه اقولنه
بقر تفرقه در نظیرین حتی طرقته دو نذر دکه جمع در هکول
تفرقس عبودیت یوقر پس هر یک که جمع یوشه معرفت

یوقدر پس سنگی ایالک نعبه دیوسن نمازده یه تلا و تده
تفرقه در **ایالک استغیث** دید و کل اشارت در جمیع و چنان
سائل خطاب اده حق تعالی یه مناجات دلیل یه دعاه
یه سوآلده یه بر ثواب دلیل یه شکر یه فریاد و زاری
دلیل یه احوالدرده تفرقه همگندزه در مشدر و چون حق تعالی
بر سائل کل کوکلن خطاب اده ذوق شناختله با معانی و صفات
ادال انکم صفا بشفیه بوسائل یه حالده جمیع مقامده در حقیق
شاهد در **مسئله** که سوال ایده لیج ایج **نذر بر آسب**
جمیع ایج اعلا در تفرقه دن و خلائق مختلف اولمشدر بو
جمله دن اجواللذیل ایرولنی انداز منجه و در جبر لکن تفاوت
مقدار کجیم پس اول کسئی کذو نفس و خلق انبیات ایلیای
لیکن تومنی حقله قایم کورد بر کسئی اول کشته کم کند و ی
جمیع انمشدر غیر دن و غیر لقدن و هر وقت کذو کند و انمشدر دن
و خلق دن و جمله مخلوقات جسمانیدن و تعلقات غلابین
سلطان حقیقت بر کسئی تجلی آتش اوله بر کسئی انوار کئی
مشاهده کنول مشغول قالمش اوله هر وقت ده بر کسئی
جمیع ایج مقامندو اوله **و عارضیت از رحمت و کلن قدر بری**

فانی

فانی وجود بغزوست باقی این طرف کجینید و حشدرن
و فناء بر بقا دخی بو بخیلین در فنا بکشی اوصافن فانی و لکن
در لر بو بقا اوصاف حکیم منصف اولنزه در هر وقت که
یریز صفتلو اندن اکلمش صفتلو کلم هر وقت که کسئی صفتلو
خولر بر کشته ظاهر اوله ابو صفتلر اورن تو قلم بکل کر کل که
هر نسنده که کسئی اوله افعالدر اخلاقدر احوالدر پس
افعال قولی تفرقا تفر کذو اختیار یله اخلاق بر اولور
آنده خیر دن شر دن توجیه آنکده بر اثر و لیکن بر کسئی
توجیه یله و تعلیل شرحیره دوزن تمت اللباب بعون الملک
الوصاب عن ید مجربن بوستانی در شهر کلپولی شهر
صفا المصطلح سنه تسعین و ثمان مائ

ای کیم تا چه برود کار
سندن استرون من سندن سکا
معهظم عشقینه قاجا جسد روا
یا محمد زنه عشقین قبال طریق
لطف تکمل طوابع عالم مرشد
سمنسن اوله حدیث کلمه کلمه ایلیا
اشبو نغمه مطلب لاسرا در
ظامری صاکنه کلمات مثل
ساکل سندن اشتیجی بند
شاد اولی ای عشق کمد کل سوره کانا
عده صه آن عشق کل جیر آن عشق
عشقون او یاد جلالی سبیل
بهمه عشقون اوله عاشق برده کج
نفسه قالمه عشقینه نقاش سو
عشق برده دوا و صحت در
نفسی احوال خلاصی انکل کک

ویردم

ویردم مرجان من جان عشقینه
بقی خیا لایحه حقیقت نقل طلبه
چون حقیقت کبروی اوله بخاز
انهم اوله جانان عیان استمه
پرده کدوب که صبا ان عیال اوله
مست ویداره نه حقیقت با نهم
اصان بنار اوله لر هو فنا
صراشوک وارده صو کله بر زوال
عشق حقیقه ویر کوه کل مردانه اول
بلیل اوله کوه کوه کلزار سن
نفسی که طلبه تلمه مطیع
سین سکا باقی سنده شرح بیان
نی غرض عشقینه لایحه رآه فنا
و حرسه اعلی فی مراد اوله ی بند
آئی کم کنده و حقیقت اوله ایبر
لایحه عشقینه زینه عاشق بیلور
جا کله جانایلم بیدار اولیم

بلکین بکلی جان جانان عشقینه
روی محبوب اوله کلکس روی سب
اول عازی آخدی حقیقت با راز
حق کن کنده کوی جان استمه
عاشق و معشوق صبه کیمان اوله
یار نوره اولن اکل جلیز غرور
پس فنا اعلی ندر خوف و رحبا
ی زوال آنجین جمال ذوالطال
عشق دیوانه اوقی دیوانه اول
اولیلان طویرس امرای سن
اصل جان فیه عشق اوله لیل رفیع
سندره در هر چه پنهان و پنهان
اول فنا ایبر بقایه آشنا
ی مراد اوله احقر ته و از جان ایبر
آئی کور هر چه تلمه نظر
عاشق هم مخاص صلاح بیلور
لایحه اوله در زلمه زارا اولیم

حقدن او بر نیان او بقی دکل
 کورده حسنی بر سقی بیضوب کور
 هر چه بقدم تو میرت کوره
 نمذوقه کلک صانع کولکل دور
 هر استوی عقله قل مشورت
 باقی اخلاقی بوریده قل قیاس
 چکل ریاضت نغمه و بر عطا شایع
 استو کزنت صورت روشنه در
 غیبی لم کول بوضوده در
 ساک سنکل اولدی غایت حجاب
 بل حقیقت جمله شی در نور حنی
 هر صفا کول نظارن مرآت باقی
 جمله افعال کور فعا لرن
 با مسکل توجید افعال صفات
 آردن جمله خصوصیت مع اوله
 هر که خلق در نسم دشمن او ایمان
 موره یوز کل سلیمان کومتر

سند

سندن او کون شعاعی کون وای
 بر اشارتده بو در خلقدن نظر
 ماسوی الحقدن اچینی پاکلده
 کسکل اگر امنه میل اتمیه
 حتی رضاسنده اده ترک رضا
 نغمه و بره جهرله ریخ و کخشا
 عشقندن ابرو اوله هر کزنی نفس
 اولیا در سایه لطف و کریم
 سن نیم اول شی یولنه طالبه
 وار بهانه قل کزوی حج
 کسمنه سوزی سکا اولمز مفید
 بولمسن کب حیوانی عجب
 اون سکون سیک عالم اگر مدر تمام
 ایشوک اوسون بر نغمه یوز کل آه
 نشول کیشلردن که کیده اختیار
 بچکل عالم مشله بر عسکم
 اول علم دتر عیان بویل یحانی

ذره کب زار اولب اوله کلامی
 قطع قلماق حقه آناک سفر
 اول مخره حضرت طاهر کیده
 مدح و قدس عالمک ایشتمیه
 اوله راضی هر خیم کلمه نضا
 عشق با قیده اوله جمله فنا
 جان طویسن یکسون نفس نکس
 اولیا در اینه طفل و یتیم
 دین خدا سینه او کله یایلر
 اولیا چنده حراکل ایلر نبع
 سوزی اسقم اولمخل سوره مزید
 اولاسنی موج عانی عجب
 صورت انکلان معنی کلم السلام
 تا بولکن وصل قرب پا دشاه
 جمله حقدن کورر کلمه آه و زار
 اول علم کلام طول ابردم بیم
 اول کلمان بر بوعیا جان جان

عشدر آذن بزه انعام عام
 قدر تک تعاش نقش اولر جهان
 بقلاج و بایم تیر انداز کور
 اولایه چله وارر جهر و فکاح
 اختیار اولام چله الیرسن
 «مندا اول تا که در جان بولکن
 غم یله کل کنت کل بوسوره کور
 عشدر علی تو سین جان کور چکل
 بوجمان جان صوفیا انسان
 چون که مومن شو کل مرآتدر
 نام احمد در جوام کایات
 شد یاد کل اولر چون فرج صفا
 کور کن بی چون صدف حق سن
 بو حدایت نصیب اوس نیرب
 شویله و اصل اوسن بی اتصال
 دانت حدن نغس کرا بره برق
 بیینه ذاتن داخ اول تیریل ا»

عشدر محوایت سنی آره مدام
 نیرضویرا تنکل اولر حرمان
 کور مراد چه بر بهما نیاز کور
 اولر جهری بولسل جان کور
 عشقلا حوایجان سناستی
 بنده بندا اولر سلطان بولکن
 صوره کولر بوسون بوسوره
 عشدر صاف ایلیک مکره کل
 در شهوار اولر صوفیه ایلیک
 غم هر اکل صفات ذاتدر
 م صفا ت در انول مرات کور
 شدیدن کور و کور کور اولر
 حقه حقه ابر سن بی کل سن
 اولسون اول باغ چینه نیرب
 شویله وقت بولسن بی اتصال
 غرق اولر حدن اولر اولر
 نقصتی اتصال حق کلیل ا»

چه کصدق اوقی اگری ادر
 استر سیکل ایره سنی عدایه آل
 اول طریق مصطفایه پای مال
 چون مجردن جیدی اولر جام
 نسنه کور من کل نوزن آچین
 ای کوزم ور در بوسور سکران
 اولر صای مصطفای ای محمدام
 شمع بنامین قنم ایدر نور
 حق دیدی خایله لانتخ نوا
 اولر متغامره عقل کل جید کل اولر
 روح کولر سنی اولم و جیم محل
 اولر یاده واردر استعداد پاک
 اولر یام ابرمدن سنسن جاد
 فعل خلق ایجا حق آنا ر»
 کم اولم ادر صدم آدم صفت
 برل الخیکسی نعلدن چشمت
 نعل اولر عقل اشود تین

اولر یلکسز اوقی کیمی اگری کور
 آل ترک ایلم مال الر آل
 قول قول فعل فعل حال حال
 ثم وجه التادی اکر مقام
 کوزنی آچیز اوزدن پچین
 شمع تیلر نغصه قوت ویرن
 تا تمام اولر تلی لا بیام
 جسم غم چله اهر بولر جان سرور
 م دردی خایله لانتخ نوا
 جم خیال دنگر سرگردان قاور
 هر جمله حل ایدر اشکال حل
 کیمیا اولر اولاره جم خاک
 ایرکل سنده اولر جود و جود
 اولر لفظ انا لفظ داردر
 حدن ابرر اکر هر دم معرفت
 اولر تزه برله قوس صفا
 بر صغین تطییر بر حرم عقیق

ای خرمیان قبری تهنه سز
عاشق عین وفا اولر حفاک
زیج بلبل کراچی طولو نار
مرغ جاکل شاه بهمان آندره
لامکانده جان جسمی خاکره
بودی دوت دلی بکین من لکن
قطره بودلد او دل دیا در
جان از لدن اصل عیسیم در
اول بخاک بلکی در دیندوا
صبرلم وار منزل آل دل حاصل
تا که شکر اولر بلیسک زهر و تا
نفسک او رو چو کلمه روی نفس
دست کامل بل یز قدرت در
دین ناقص کز ایچون آکت اولر
وار وجود کز اولر آدس ستم کمال
میخ اولدر جمله شیدر می بخش
شمیم شمعکی پروانه قیل

یکل بکلی چون تو افعال حال
حق در سر جمله اشیا پاره نور
یعنی اولر جسم کجانه لایق ایت
روح حیوانی صمیم روح حسن
کند و فانه قنده فانه فانه من
بودن در بل سنی غناک ایدن
اول عمارت ایچینه بولدم بی حیات
لی وجود ایتدم او سجده سجود
آرده مخفی تعلیق وار دور
سن آکاشاق سن اولر عاشق سکا
عشق علم معشوق عاشق جمله پیر
وز بوسوزن سیل سیلان انسون
بیر خصم جمله عالمی ویر آن قیلور
کرتانه در کوم اول شاه بهسا
کوکلی ایچیز کوکل ترک اتمین
یوری جان بولره ارزان کوزلمه
اولدی مشغول صنایع عز و ناز

فعل فعالی در ری قیل تال
نور در ایدن مظاهری نور
آک آک آک آک عاشق ایت
روح استه اولر اولر طو حسن
قیبیمه حرمان ایچون من جان من
بیر وکل اظلا کین اولر حال ایدن
زی عمارت تحفه کم آدی عمارت
آخزا اولدم جمله موجوده سجود
بی حق ظاهر عشق وار دور
ساکه کلر بیرم کلور سندن یکا
بودر جمله جوان و کهنه پیر
ایل الما قلیغه میلان القسوان
جان و ویرانی دیک سیران قیلور
خون بهکامه زخمیز یوز کل یخا
ایره حمزد لداره بیلم کیمین
عیب در جان کله جانان اولر
عاشقون بی جان اولر صبر و ناز

لیک

هر کیم اوله سحر استخوانه غرق اولسه مین اول تریاقه غرق
 و ایدین ساجه اوله اوله خان سوس اولر آکا مثل کان
 زیره و ایدین اید اوله و جود اولن قلسون جود
 بوختن نفس ویر عیترتی بوغلی عقله من بر صحتی
 بو تو کونلوی سن روشن ایت روزن هقدن بوجا کشتن ایت
 روح راحت نه اوله سبب بویلم بلما نیلر اولدی قییب
 کج کج اوله سبب عا شقه کج ریح اولر قییب عا شقه
 چون که بو تکل عقله راستی فان قلبی مستقیم اولن کج
 اتحاد ایجاد اولن سن اولک شایه بنیاد اولن سن اولک
 دیلور جام جم اولدن فنا جمله بخوره او جام اولدی و ا
 بو بله عینک علاجی ای پسر در بزرگوینده اول تو جان کر
 عشق در یاسنده خرق ایت جانک جمله شنیدن طالب اول جانانی
 هر نه حال اوله بر باری طالب اول روح اولسون اول کلک بال اول
 کج پنهان اوله و عین خوب اول سرد لیرا و رتو جوهر اول
 جمله اشیاطینو کدر سنو ک سن شو کونن نفس لیل اول
 قدر تو کلمه قطره له جان اول حکم تو کلمه در حال اول
 شو کلمه کلمه عدم اندر عدم کل دسل حال قبوله تو قدم

نفس

نفس کا باق تو بو آفاق سوزی کلا ایت مسماة عشاقی سوزی
 ذوال ایلال بر ستایندر کوکل نی زوال کلستاند کوکل
 اصل بر سر و رواند کوکل عاشق کل باغ جناندر کوکل
 درج کج جا و ذایندر کوکل ماه برج لامکاندر کوکل
 یور و ازل سنلوی آند کمال تال آن کتم لنا کتا کتم
 درم اچه طولو در شکسته اکت روشن ایلرون ظلم شکسته
 بو مقامه ضو طالت بر در لطف و قهر و وصل و قوت بر در
 ظاهرا اولدی چونکه نوش فکالت بر در ایما و افعال و مسماة
 مظهر و مظهر و مظهر بر در اول اشک طالت و انور بر در
 عالم غیب اچه و در جیل و نی شایع و تراب نقل می
 حقیقت نیست بر نقصان و غیب بر هنر لرم در غیب ایل
 معضله چونکه اولدک بر هنر جمعی کده هنر در اول نظر
 خالق نسبت اولم کفر اکت خالق نسبت او بر حکمت در
 عین جان اولدی جو جمیم پاکو الیتره لیمیا در خال ل
 روح مطلقه الارواح کسوتی نفس و نفس و رنگی صورتی
 بونله کیم منکر و دشمن در در جان آثار و کج ایل تن در
 کامل اولر صورتن ایدر شراب ایچی بر جوهر اوله طاقه ایت

بوسلاحت بی فنا باقی در
ساح اولک پر ساسانه بوچین
اوش مشال اول عالمی محسوس بلان
جمله تالی حاله تامل ایلر اول
اقدیر آن جانکلی بیستانچی
دوست دستنندن قهر چستانچی
تغنی بال اولدا کچر بر بلا
کیم وفا بولدی جفا کندی اولدی
انگیزه بخت و سیاه با نین
ای کوزم صومچم تار فرقت
پس نورسم اولدیجیم آدی
پیکرک چون طغی استدل اولون
وقت اولدی که شویله اولدیغی و آ
هرکه کوه کورنسه جمله طاش
ای خدای بر عطا و پرصفا
ساک کسه داد و بر مزای غیب
چون اود هر دم دین بونبته ن

آئی که مسلیله بی جام لست
جان روان قلدی کوا اولد جا و آن
شمان دیرن ای جهان امان اولان بولر
اولخان دیشق بر دم ای جور آن
من ازل جو یای دینار اولدیم
غیری سومر عین کورای غم عین
اوله مخاره باغبان کلزاره اول
بوی کل کله کیدر خاری قالور
کنزه اولد و حد نه چون مفتضا
حقدن اکلیم جمله قصابی خیدر و شر
جمله عام سپور ای پسر
کندی نقش اینت آئی نقاش قیل
چون صفا لوقله اولور افر قلب
جمع ادر جمله قلوبی قلعه قلب
اشبوسوز لر ملکا خولار سوز در
جانله دکلاه و قفل ایلر نهم
بلج حقیقتدن و برر سکا جواب

آق م

